

1796: 1

Sommerthinget 1796.

Gravens Skibrede

Aar 1796, den 6te Junii, begyndte det **almindelige Sommer-. Sage- og Skatte ting med Almuen af Gravens Skibrede paa Tingstædet Ejde Grund.** Ved Retten var tilstæde Herr Justitsraad og Foged Korens Fuldmægtig Hr: Frants Diderich Grung, Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Graven og efterskrevne aate eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Hans Larssøn Kløve. 2: Iver Larssøn Spilde. 3: Matthias Olssøn Nessem. 4: Lars Aslachssøn Hylden. 5: Anfin Olssøn Ljone. 6: Amund Hanssøn Tvedt. 7: Baar Tostenssøn Tvedt, og 8: Christopher Nielssøn Wambem, i hans Stæd Isach Sjøvatssøn Wambem, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

De kongelige Anordninger!! (Forordninger?) og andre Øvrigheds Anordninger som for de{t} foregaaende Skibreder ere anførte, samt udi den forrige sluttede Justits protocol folio 380 ere ekstraherede, bleve her allerunderdanigst og hørsomst tinglæst.

Derefter blev tinglæst følgende Almues breve:

No: 1: Erich Ricoldssøn Ejdes og Mads Welches Afkald for Anna Sølfestsdatters Arv efter Skiftebreve af 15 Junii 1763 og 29 October 1778, 76 rd: 2 mrk: 3 s:, til Hans Iverssøn Nessem, den 22 Februari 1796.

2: Elling Torgerssøn øvre Rønnestrands ditto for sin Hustrues Arv efter Skiftebreve af 9 Martii 1767, 8 October 1772, og 1 Decbr: 1792, 46 rd: 3 mrk: 7 s:, til Sjur Hanssøn (....dal?), den 22 Februari 1796.

3: Svend Størkerssøns ditto for Arv efter Skiftebrev af 25 September 1781, 26 rd: 4 Mrk: 8 s:, til Lars Torbiørnssøn Holven, den 22 Februari 1796.

4: Sjur Sjurssøn Nesses ditto for Arv efter Skiftebrev af 21 November 1781, Capital 96 rd: 5 mrk: 6 s:, til Niels Sjurssøn Moe, den 22 Februar 1796.

5: Aslach Endressøn Qvammens ditto for afdøde Ingerie Anders Datters Arv efter Skiftebrev af 24 October 1782, 21 rd: 84 s:, til Peder Syssendalen (boe?), den 22 Februari 1796.

6: Ole Tostenssøn Kjerlands Ditto, stor 26 rd: 3 mrk: 2 s:, for hans Hustrue Ingeborg (Niels?) Datters Arv efter Skiftebev af 28 Februari 1783, til Hans Iverssøn (Nessem?) som Formynder, den 22 Februari 1796.

7: Amund Gunderssøns ditto for Arv efter Skiftebrev af 24 Junii 1784, 51 rd: ? mrk: ? s:, til Lars Gunderssøn Bue, den 22 Februari 1796.

8: Niels Erichssøn Nestaas ditto for Arv efter Skiftebrev af 27 Januari 17(..?), 64 rd: 8 s:, til Erich Nielssøn Nestaas, den 22 Februari 1796.

9: Niels Larssøn Hougsses ditto for Myndlingen Herborg Niels Datters Arv efter Skiftebrev af 22 Novbr: 1786, 69 rd: 49 s:, til Wiching Olssøn Seim, den 22 Februari 1796.

10: Ole Tollefssøns Hagestads ditto for Arv efter Skiftebrev af 28 Martii 17(..?), 94 rd: 1 mrk: 15 s:, til Tollef Danielssøn Hagestad, den 22 Februari 1796-

11: Lars Larssøn Fylkedals ditto for Arv efter Skiftebrev af 16 Juni 17(..?), 36 rd: 5 mrk: 7 s:, til Johannes Iverssøn Breche, den 22 Februari 1796.

12: Tosten Larssøn Fylkedalens ditto for Arv efter samme Skiftebrev, 36 rd: 5 Mrk: 7 s:, til Jacob Asbiørnssøn Nøstflaat, den 22 Februari 1796.

13: Anders Haaverssøns ditto for Arv efter Skiftebrev af 4 November 179(3?), 81 rd: 5 mrk: 9 s.; til Ole Ricolffsøn Nessem, den 22 Februari 1796.

14: Lars Larsøn Fylkedalens ditto for sin Hustrues Eli Haavers Datters efter samme Skifte, 40 rd: 5 mrk: 13 s.; til David Størkssøn Moe, den 22 Februari 1796.

15: Ole Larssøn Giørdres ditto for Arv efter Skiftebrev af 25 Febr: 1789 og 19 November 1790, 17 rd: 27 s.; til Poul Iverssøn Traae, den 22 Februari 1796.

16: Ole Arnessøn nedre Spildes ditto for sin Hustrue Marithe Lars Datters Arv efter Skiftebreve af 3 Junii 1793 og 27 September 1771, ?? rd: ? mrk: ?? s.; til (Lars?) Pederssøn Istad, den 22 Februari 1796.

17: Ragna Johannesdatters ditto for Arv efter Skiftebrev af 22 Julii 1772, ?? (...-?)

1796: 1b

(-.....?) og 9 October 17(..?), ?? rd: ? mrk: 8 s.; til Poul Johannessøn Spilden, den 22 Febr: 1796.

18: (....?) Johannessøn (.....?)s ditto for hans Arv efter Skiftebrev af 20 April 178(??) og 2 J(ulii?) 1788, 9 rd: 16 s.; til Peder Aase, den 22 Februari 1796.

19: Joseph Anderssøns ditto for hans Arv efter Skiftebreve af 25 Julii 1788, 24 Februari 1792 og 11 Martii 1794, 204 rd: 3 Mrk.; til Anders Lille Graven, den 22 Febr: 1796.

20: Tollef Olssøn Undelands ditto for sin Hustrue Synneve Sjurs Datters Arv efter Skiftebrev af 6 December 1787, til Magnus Rondestvedt, den 6 Junii 1796.

21: Elling Larssøns ditto for Arv efter Skiftebrev af 30 October 1778, 317 rd: 3 mrk: 8 s.; til Faderen Lars Larssøn Ose, den 6 Junii 1796.

Den paafølgende 7de Junii 1796 continuerede Sommertinget for Gravens Skibrede Almue i alle vedkommendes Nærværelse.

Da blev tinglæst følgende Almues breve:

22: Lodseddel for Eli Erichs Datters Løsøre Arv 16 rd: 3 mrk: 9 s: efter Moderen den 27 Januar 17(8?)5, som Faderen indesidder med.

23: Lodseddel for Jorand Erichs Datters Løsøre Arv 16 rd: 3 mrk: 9 s: efter samme Skifte, som Faderen indesidder med, nemlig Erich Jenssøn Nestaas.

24: Ditto for Christiana Holberg Møllerops Arv i Løsøre 8 rd: 2 Mrk: 11 s: efter Faderen, falden 10 October 1785, som Moderen frue Møllerop indesidder med.

25: Bergithe Sara Helene Møllerups Lodseddel for Løsøre Arv 8 rd: 2 Mrk: 11 s: efter samme Skiften, som Moderen frue Møllerup indesidder med.

26: Lodseddel for Anna Tollefsdatters Løsøre Arv 13 rd: 1 Mrk: 11 s: efter Moderen den 28 Martii 1787, som Faderen Tollef Hagestad indesidder med.

27: Ditto efter Guri Christensdatters Røyses Løsøre Arv 21 rd: 4 Mrk: 8 s: efter Moderen, tilhørende Lars Olssøn, som Faderen Ole Knudssøn indesidder med.

28: Iver Olssøn Børsem opbød sin Myndlings Synneve Jens Datter Leqves Arvemidler efter Skiftebrev af 27 Novbr: 1790, med Rente (33?) rd: 4 mrk: 8 s.; men ingen indfandt sig, hvorefter de til Indleverelse i Hans Majestets Casse blev leveret.

Den 8de Junii 1796 blev følgende ved Tinget passeret:

Sagerne fra sidste Ting opsatte bleve saaledes foretagne:

Folio 376. Knud Ræne fremlagte den sidstleden 5 Desember 1795 aflagte Kjendelse udi Sagen anlagt af ham mod Elling Knudssøn Store Graven, og paastod Dom efter forrige Irettesettelse, samt Tillæg i Processens Omkostninger 4 rd:.

Indstevnte mødte ikke efter Udraab, thi afhjemlede Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand at Kjendelsen for den indstevnte lovlig er forkyndt.

Eragtet.

Sagen optages 6 Uger efter Tingenes Slutning i dette Sorenskriveris (.....?) til den 27 Augusti 1796, da Dom eller Kjendelse udi denne Sag da bliver afsagt.

Folio 376. Ole Endressøn Lilletun med flere ædskede Sagen i Rette imod hr: Lieutenant Møllerop, og anmeldte at de med mundlig Varsel havde indkaldet bemeldte hr: Lieutenant Møllerup med Continuations Stevning ifølge Rettens Kjendelse af 5 December 1795, til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner om at den Ejendom hvor Lieutenantens Creature bejter, er dem tilhørende, og at han hverken af dem eller de andre Angrændsende Opsiddere har havt Tilladelse til den foretagne og beviste samt tilstaaede Bejtning i Citanternes Mark, om alt at modtage Dom til Undgjældelse efter nærmere Paastand, samt denne Processes Omkostninger at erstatte.

Indstevnte Lieutenant Møllerup mødte ikke efter Udraab, thi afhjemlede Kaldsmændene Anders Lille Graven og Anders Tvedt lovlig Varsel.

De under Falsmaal indkaldte Vidner Helge og Hans Legreid mødte og aflagde Lovens Eed, hvorefter

1ste Vidne, Helge Ellefssøn Legrejd, forklarede: at saalænge han har været paa Legreid, henimod 34 Aar, har han ikke vidst at Besidderen af det Plads Lieutenant Møllerop beboer paa Wigs Grund, har haft Bejtning med sine Creature i de paastevnte Gaarders Marker, men at Besidderne af dette Plads, Hæggegaarden kaldet, have faaet deres Foder anden steds fra. Vidnet forklarede end videre paa Citanternes Spørgsmaal: at Lieutenant Møllerop har bejttet med sine Creature i de paastevnte Marker siden det irettelagte og paastevnte Forbud skeede. Vidnet forklarede end videre, at han aldrig har hørt at Citanterne have (tilladet?) Lieutenant Møllerop at lade sine Creature bejtte i deres Mark,

1796: 2

ligesom heller ikke nogen anden før ham har bejttet der. afskeediget.

2det Vidne, Hans Tostenssøn Legreid, aflagde Eed og vidnede ganske eensstemmig med forrige Vidne uden allermindste Forandring.

Citanten paastod Laugdag for den udeblevne hr: Lieutenant Møllerop, og forbeholdt deres Paastand til Slutning i denne Sag.

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne hr: Lieutenant Møllerop gives herved Laugdag at møde til næste Høsteting med sit Tilsvar i denne Sag, hvortil Citanterne besørger lovlig Varsel.

Knud Larssøn Lund havde til dette Ting med mundlig Varsel indkalde hr: Lieutenant Hans Ernst Møllerop for Gield 65 rd: efter Pante Obligation af 4 Junii 1793, med Rente fra 1 Junii 1794 á 4 proCto: derfor, Dom at modtage til lovgemes Betaling med Renter til Fyldestgjørelse skeer, og denne Sags Omkostninger at erstatte.

Indstevnte mødte ikke efter Udraab, thi avhjemlede Kaldsmændene Anders Lille Graven og Amund Hanssøn Tvedt lovlig Varsel.

Eragtet.

Lovlig stevnte men udeblevne hr: Lieutenant Møllerop laugdages at møde til næste Høste ting med sit Tilsvar, hvortil Citanten besørger lovlig Varsel.

Hvorefter (Domme?)ren

Eragtede

Da de for dette Ting bestemte Dage ere forløbne, og Dommeren har meget at bestille med at extrahere og tinglyse de frem komne Dokumenter med videre, saa bleve de til dette Ting udsatte og indstevnte Sager at foretages ved et Udsettelses ting den 27de Augusti førstkommende ifølge Forordningen af 19 Augusti 1735, til hvilken Tid alle vedkommende møder uden videre Varsel. og efter den til dette Ting skeede Indkaldelse, da de i manglende Fald selv maae tilskrive sig den af Udeblivelse flydende Ulejlighed, og anmærkes at alle Stevnemaaler og Varseler til dette Ting bliver i deres fulde Kraft.

Derefter er tinglæst følgende private Dokumenter:

29: Anders Larssøn Herrejds Obligation stor 99 rd.; udstædt til Iver Johannessøn Erdal, med Pant i Herrejd No: 100 med tredie Prioritet, dateret 22 Februar 1796.

30: Lars Olssøns Skjøde paa 1 pund 12 Mrk: [Smør], 3/8 Hud i Warberg No: 102, udstædt af Faderen Ole Larssøn Warberg mod 200 rd.; den 6 Junii 1796.

31: Ole Larssøn og Maritha Morten[s] Datters Contract for Livs Ophold af Warberg, udstædt af Lars Olssøn Warberg, den 6 Junii 1796.

32: Peder Halvorssøn Børsems Skjøde paa 1 pund 3 Mrk: Smør, 1/2 Hud i Nedre Fylkedalen, udstædt af Niels Pederssøn Høysæter, den 6 Junii 1796.

33: Niels Erichssøns Skjøde paa 1 pund 3 Mrk: Smør, 1/4 Bukskind, 3/4 Faarskind, 1/2 Kalvskind i Nestaas No: 47, udstædt af Erich Nielssøn Nestaas mod 125 rd.; den 6 Junii 1796.

34: Erich Nielssøn Nestaas Contract for Livs Ophold af Gaarden Nestaas, udstædt af Sønnen Niels Erichssøn, den 6 Junii 1796.

35: Aamund Aamundssøns Skjøde paa 1/2 Hud i Skaar No: 96, udstædt af Enken Christi Amunds Datter Ouse med Laugværge, den 6 Junii 1796.

36: Peder Anderssøn Herejds Obligation stoer 100 rd.; med Pant i Herøe!! (Hæreid) No: 100, udstædt til Aslak Endressøn Qvam/m/en den 25 October 1791, udslettet efter Qvittering av 6te Junii 1796.

37: Ole Pederssøns Skjøde paa 1 bpd: 6 Mrk: Smør, 1 13/27 Løb Salt, Hans egen Arvelod i Skiftet efter {Ole} Peder{ssøn} \Anderssøn/ Herøe indregnet, udi Gaarden Herøe!! (Hæreid), matriculeret No: 100, udstædt av Creditorer, Enke og Arvinger efter bem:te {Ole} Peder{ssøn} \Anderssøn/ Herøe, mod 190 rd.; den 7 Junii 1796.

38: Skiftebrev efter Peder Anderssøn Heøe. Jordegods 1 bpd: 6 Mrk: Smør i Grden Herøe No: 100, udlagt til samtlige Kreditorer og Arvinger for 190 rd.; den 21 Novbr: 1795.

39: Ole Pederssøn Herøes Obl: stor 199 rd.; udstædt til David Ørjanssøn Tvedt, med Pant i Grden Herøe No: 100, dat: 7 Junii 1796.

40: Poul Iverssøn Traaes Obl: stor 250 rd.; udstædt til Torjuls Mikkelsøn Tjoflaat, med Pant i Grden Traae No: 32, dat: 7 Junii 1796.

41: Magnus Jenssøn Sygnestvedt[s] Obl: stoer 199 rd.; udstædt til Knud Arnessøn Luttrum, med Pant i Grden Sygnestvedt No: 88, dat: 7 Junii 1796.

1796: 2b

42: Trond Nielssøns Skjøde paa 18 Mrk: Smør, 1/4 Hud i Nedre Rønnestrand No: 24, udstædt av Enken Karie Oles Datter med Laugværge, mod 150 rd.; den 7 Junii 1796.

43: Karie Oles Datter Nedre Rønnestrands Contract for Livs Ophold av Grd: Rønnestrand, udstædt av Sønnen Trond Nielssøn, den 7 Junii 1796.

44: Joronn Oles datters Contract for Livs Ophold av Grd: Herøe, udstædt av Sønnen Ole Pederssøn Herøe, den 7 Junii 1796.

45: Ole Olessøn Bolstads Obl: til Rest 100 rd.; udstædt til Elling Nielssøn Tjoflaat, dat: 17 Junii 1783, udslettet efter Qvittering av 6 Junii 1796.

46: Endre Simonssøn Ljones Obl: stoer 250 rd.; udstædt til Halvor Jonssøn Langesetter, med Pant i Grd: Ljone No: [??], dat: 14 Maii 1779, udslettet efter Creditors pategnede Qvittering av 10 Maii 1796.

47: Bertel Anderssøn Liisebrekkes Obl: stoer 45 rd: 1 mrk: 2 s.; udstædt til Kjøbmand Hr: Ahlert Harie, med Pant i Grd: Liisebrekke No: 75, mod 2den Prioritet, dat: 7 Junii 1796.

48: Halsteen Davidssøn Spaanums Obl: stoer 350 Rdr.; udstædt til Magnus Randestvedt!! (Rondestvedt) og Knud Lund, mod Pant i Grd: Spaanum, dat: 28 Octbr: 1788, udslettet efter Qvittering av 6 Junii 1796.

49: Skiftebrev efter Halsteen Davidssøn Spaanum, hvorefter Sterboets Jordegods 2 bpd: Smør, 1/3 Tønde Salt, 1/3 Huud i Spaanum No: 52 er udlagt til Creditor og Enken Britha Sjurs Datter, dat: 25de Novbr: 1790.

50: Lars Pederssøn Torblaas Obl: stoer 99 rdr.; udstædt til Endre Simonssøn Ljone og Amund Askoutssøn Qvale, mod Pant i Grd: Torblaa No: 62, dat: 7 Junii 1796.

51: Ditto Obl: stoer 99 rd.; udstædt til Gravens Kalds Skolekasse, dat: 28de Octobr: 1782, udslettet efter Qvittering av 7 Junii 1796.

52: Do: Obl: stoer 50 rd: til rest, udstædt til Gravens Skolekasse, mod Pant i Grden Torblaae No: 62, dat: 27 Octobr: 1787, udslettet efter Qvittering av 7de Junii 1796.

53: Peder Nielssøns Fæsteseddel paa et Plads under Grden Næsbøe, udstædt av Sognepræsten Hr: Kahrs, den 7 Junii 1796, med Revers.

54: Lars Hanssøn Mit Følkedals Bygselbrev paa 1 bpd: 3 Mrk: Smør, ¼ Huud, ½ Kalvskd: i Klyve No: 5, udstædt av Sognepræsten Hr: Kahrs, den 7de Junii 1796, med Revers.

55: Lars Olessøn Nessem {..... Obl:} \Skjøde/ til Mathias Olessøn paa 1 bpd: 3 Mrk: Smør, (3?)/4 Gjedskind i Nessem No: 15 for 699 rd.; dat: 7de Junii 1796.

56: Lars Olessøn Nessem Obl: til Tobias Haldorssøn Helland og Lars Jonssøn (Jenssøn) Oppedal, stoer 670 rd.; mod Pandt i Grden Nessem No: 15, dat: 9 Junii 1788, udslettet efter Qvittering av 7 Junii 1796.

57: Lars Olessøns og Anna Ricolds Datters Contract for Livs Ophold av Garden Nessem, udstædt av Matthias Olessøn, den 8de Junii 1796.

58: Britha Sjurs Datter Spaanums Obligation stoer 450 rd.; udstædt til Sognepræsten Hr: Gerhard Kahrs, mod Pant udi Spaanum No: 52, dat: 8de Junii 1796.

59: Sjur Sjurssøns Obligation stoer 63 rd: 5 mrk: 4 s.; udstædt til Myndlingen Ragna Sjurs Datter, mod Pant udi Grd: Nessem No: 15, dat: 8de Junii 1796.

60: Britha Sjurs Datters Skjøde paa 1 bpd: 23 10/19 Mrk: Smør, 903/2736 Tønde Salt, 903/2736 Huud i Spaanum No: 52, hvori Hun selv ejer (.) 9/19 Mrk: Smør, 9/2736 Tønde Salt, 9/2736 Huud, til sammen 2 bpd: Smør, 1/3 Tde: Salt, 1/3 Huud, udstædt av Creditorene i Skiftet efter Hendes Mand, mod 376 rd: 1 mrk: 8 s.; den 8de Junii 1796.

61: Skiftebrev efter Lænsmand Niels Trondssøn Rønnestrand. Jordegods ½ Løb Smør, ½ Huud i Rønnestrand No: 24, udlagt til Enken og Børnene hver den Halvedeel, dat: 28 Februari 1785.

62: Ole Nielssøns Skjøde paa ½ Løb Smør, ½ Huud i Kjærland No: 46, udstædt av Mads Trondssøn Kjærland mod 299 rd.; den 8de Junii 1796.

63: Mads Trondssøns Kjærland og Ragnilde Ricolds Datters Contract for Livs Ophold av Kjærland, udstædt av Ole Nielssøn Kjærland, den 8de Junii 1796.

64: Christen Jonssøn Lille Støels Skjøde paa 9 Mrk: Smør, ¼ tde: Salt, med Bygsel, og Overbygsel til 3 Mrk: Sm.; ¼ Faarskind, i Grden Undeland No: 78, udstædt av Creditor og Arvinger efter Lars Torkildssøn Undelands avdøde Hustrue, mod 394 rd.; den 8de Junii 1796.

65: Christen Jonssøns Obl: stoer 250 rd.; udstædt til Torjuld Larssøn Age, mod Pant i forbemelte Skyld, dat: 8 Junii 1796.

66: Lars Torkildssøn Undelands Obl: stoer 250 rd.; udstædt til Torjuls Larssøn Age, mod Pant i Undeland No: 78, dat: 5 Junii 1793, udslettet efter paategnet Qvittering av 6 Junii 1796.

67: Lars Aslakssøn Hyldens Obl: stor 102 rd: 15 s.; udstædt til David Mikkelsøn Hylden, mod Pant i Hylden No: 53, dateret 7 Junii 1796.

1796: 3

68: Iver Mikkelsøn Skaftedals Obligation stoer 69 rd: 1 mrk: 15 s.; til Ingeborg Mikkels Datter, mod Pant i Skaftedal No: 3, dat: 7 Junii 1796.

69: Niels Sjurssøn øvre Spildens Obl: stoer 76 rd: 4 mrk.; til Sigrie Sjurs Datter Nessem, mod Pant i øvre Spilden No: 6, dateret 7 Junii 1796.

70: Ole Sjurssøn Ystaas's Obl: stoer 58 rd: 3 mrk: 2 s.; udstædt til Ole Sjurssøn Jørdre, mod Pant i Ystaas No: 27, dateret 7 Junii 1796.

71: Lars Gunderssøn Store Berges Obl: stoer 332 rd: 2 mrk: 4 s.; til Niels Mikkelsøn Hylden med fleere, mod Pant i Store Berge No: 81, dateret 7de Junii 1796.

72: Lars Endressøn Windals Obl: stoer 90 rd: 1 mrk: 9 s.; til Svend Haaverssøn Fylkedal, mod Pant i Eindal No: 20, dateret 7de Junii 1796.

73: Ole Tostenssøn Kjærlands Obl: stoer 129 rd: 4 mrk: 10 s.; til Britha Tostens Datter Kjærland m: f.; mod Pant i Kjærland No: 46, dateret 7de Junii 1796.

74: Niels Gunderssøn indre Bues Obl: stoer 29 rd: 5 mrk.; udstædt til Ingeborg Gunders Datter, mod Pant i indre Bue No: 105, dateret 7 Junii 1796.

75: Jens Erikssøn Næstaas' Obl: stoer 21 rd: 5 mrk: 10 s.; til Britha Eriks Datter, mod Pant i Næstaas No: 47, dateret 7 Junii 1796.

76: Iwer Haverssøn Fylkedals Obl: stoer 112 rd: 1 mrk: 5 s.; til Lars Haaverssøn Fylkedal og Alis Eriks Datter Næstaas, mod Pant i øvre Fylkedal No: 43, dateret 7 Junii 1796.

77: Lars Snaressøn Saaqvines Obl: stoer 45 rd: 13 s.; udstædt til Ingegier Haaversdr.; mod Pant i Saaqvine No: 11, dateret 7 Junii 1796.

{78:}

Endelig blev fremlagt og beediget Taxations Forretninger over Eendel til umyndige pantsatte Gaarde, nemlig: 1: Ole Olessøn Hjelmevold og Torkild Iwerssøn Leqves Taxation over 1 Løb Smør, 1 Hd: i Hylden No: 53, Lars Aslakssøn tilhørende, dateret 2 Februari 1796 til 300 rd.; 2det John Sjurssøn Brekkes og Torbjørn Monssøn Jørdres do: over 18 Mrk: Smør i Skaftedal, Iwer Mikkelsøn tilhørende, til 110 Rdr.; den 19 Februari 1796. 3de Ole Hanssøn øvre Spildens og Lars Sjurssøn ibm:s do: over 1 bpd: 21 Mrk: S:r, 13/64 Hud, 1/8 Løb Salt i øvre Spilden No: 6, Niels Sjurssøn tilhørende, til 400 rd.; den 3 Februarii 1796. 4: John Sjurssøn Brekkes og John Aamundssøn Ystaas's do: over 18 Mrk: Smør i Ystaas No: 7, Ole Sjurssøn tilhørende, til 100 rd.; den 22 Februari 1796. 5: Ole Olessøn Hjelmevolds og Torkild Iwerssøn Leqves dito over 1 bpd: 12 Mrk: Smør, 1 Geedskd: i Store \Bergo/ No: 81, Lars Gunderssøn tilhørende, til 500 rd.; den 4 Februari 1796. 6: Halgrim Torbjørnssøn Windals og Iwer Olessøn ibm:s dito over 18 Mrk: Smør, ¼ Hd: i Windal No: 20, Lars Endressøn tilhørende, til 100 rd.; den 14 Januari 1796. 7: Elling Olessøn Kjærlands og Torbjørn Larssøn Kjærlands dito over 18 Mrk: S:r, 2 Løber Salt i Kjærland No: 46, Ole Tostenssøn tilhørende, til 190 rd.; den 18 Februari 1796. 8: Ole Torbjørnssøn yttre Bues og John Ørjanssøn Djønes Dito over 18 Mrk: Smør i indre Bue No: 105, Niels Gunderssøn tilhørende, til 100 rd.; den 11te Februari 1796. 9: Erik Nielssøn Næstaases og Niels Nielssøn mit Fylkedals Dito over 18 Mrk: Smør, 1/6 Bukskind, ½ Faarskind, 1/3 Kalvskind i Næstaas No: 47, Jens Erikssøn tilhørende, til 67 rd.; den 22 Februari 1796. 10: Niels Nielssøn Fylkedals og Sjur Hanssøn ibm:s Dito over 22 ½ Mrk: Smør, 5/6 Hd: i øvre Fylkedal No: 43, Iwer Haaverssøn tilhørende, til 200 rd.; den 22 Februari 1796. 11: Brynild Iwerssøn

Hougens og Lars Endressøn Windals Dito over 1 bpd: 12 Mrk: Smør i Saaqvitte No: 11, Lars Snaressøn tilhørende, til 100 rd:, den 22 Februari 1796. 12: Matthias Olessøn Nessems og Lars Olessøn Nessems Dito over 2 bpd: 15 Mrk: S:r i Nessem No: 15, Sjur Sjurssøn tilhørende, til 300 rd:, den 4 Junii 1796. 13: Halsteen Endressøn Garethuns og Tosten Rovardssøn Møklethuns Dito over 1 bpd: 3 Mrk: Smør, 1/? Hud i Sæbøe No: 101, Peder Nielssøn tilhørende, til 400 rd:, den 4 Junii 1796. 14: Bertel Anderssøn Liisebrekkes og Paul Torkildssøn nedre Leqves Do: over 9 Mrk: Smør, 2 Løber Salt i Undeland No: 78, Tollef Olessøn tilhørende, til 300 rd:, den 4 Junii 1796.
Jon Lille Graven og Halgrim Windal for Holven 500 rd:, og Lars Garen samt Aslach Sæbøe for Sæbøe til 600 rd:./

Restance Registeret for dette Skibrede blev derefter examineret i Nærværelse af de 2de Mænd Torbjørn Larssøn Kjærland og Elling Jenssøn Fylckedal, og befunden at være til 1795 Aars Udgang 99 rd: 5 mrk: 6 s:, og for det halve Aar 1796 587 rd: 4 mrk: 15 s:, hvilket blev uimodsaagt.

Efter lovligt Udraab, og ingen havde meer ved Retten at bestille, blev den ophævet og Sommertinget sluttet.

M J Barth

Kingservigs og Røldals Skibreder

Aar 1796, den 9de Junii, blev holdet **almindelig Sommer-, Sage- og Skatte Ting paa Tingstædet Utne for Kingservigs Tinglaugs Almue**, i Overværelse af Hr: Justitsraad og Foged Korens Fuldmægtig Hr: Frantz Diderich Grung, Stedets Lænsmand og efterskrevne for indeværende Aar udnævnte eedsvorne Laugrettesmænd, nemlig: 1: Ole Jacobssem yttre

1796: 3b

Bleye. 2: Tosten Jacobssøn ibm: 3: Johannes Svendssøn Schildaas. 4: Asbjørn Svendssøn Ejdnness, som var fraværende, og i hvis Sted Ole Anfindssøn Hougse sad. 5: Endre Jenssøn Helleland. 6: Jerrand Asbjørnssøn Naae. 7: Asbjørn Johannessøn Hougstvedt, og 8: Lars Thomassøn Insteness, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

De Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibredes Almue, see forrige sluttede Justits Protocoll Folio 380, findes specificerede, blev allerunderdanigst og hørsomst publicerede.

Derefter blev tinglæst følgende private Dokumenter.

1: Jon Pederssøn Bleyes Afkald for Arv efter Giertrud Østens Datter indre Bleye den 6 Maji 1785, 14 rd: 2 Mrk: 10 s:, til Peder Bleye, den 30 April 96.

2: Johannes Svendssøn Skjeldaas ditto for sin Hustrues Magrethe Michels Datters Arv efter Skiftebrev af 5 Maji 1789, 48 rd: 2 Mrk: 15 s:, til Ole Michelssøn Skjeggedal, den 23 Martii 1796.

3: Lars Guttormssøn Alsagers Ditto for sin Hustrues Ingeborg Michels Datters Arv efter Skiftebreve af 1 Novbr: 1781, 24 April 1784 og 28 Septbr: 1793, ialt 50 rd: 3 mrk: 13 s:, til Ole Michelssøn Lothe, den 26 Novbr: 1795.

4: Henrich Olssøn N: Bervens ditto for sin Hustrues Dordei Ols Datters Arv efter Skiftebrev af 10 Maji 1782 – 68 rd: 1 Mrk: 7 s:, til Ole Isachssøn nedre Berven, den 4 Martii 1796.

5: Asbiørn Pederssøn Aachres ditto for sin Hustrues Giøri Torgiuls Datters Arv efter Torgiuls Torgiulssøn Jaastad, den 8 April 1780 – 7 rdlr., til John Amundssøn Berven, den 26 Februari 1796.

6: John Larssøn Ejdnæs ditto for sin Arv efter Maritha Mads Datter Ejdnæs den 6 Julii 1790, 71 rd: 1 mrk: 14 s.; til Lars Jonssøn Ejdnæs, den 26 Febr: 1796.

7: Torbiørn Olssøn øvre Bervens ditto for sin Hustrues Ingeborg Ols Datters Arv efter Skiftebreve af 10 Maji 1782 og 23 April 1792 – 148 rd: 1 mrk: 14 s.; til Isach og Henrich Berven, den 29 Februari 1796.

8: Magrethe Johns Datter øvre Qvales ditto for sin Arv efter Skiftebreve af 27 Martii 1792 og 21 Februari 1795 – 12 rd: 5 mrk: 13 s.; til Johannes Torbjørnssøn Røen, den 29 Februari 1796.

9: Torbjørn Nielssøn Hougsses Afkald for hans Arv 202 rd: 5 mrk: 13 s: efter Skiftebreve af 14 Julii 1778, 31 Martii 1791, 29 Maji 1792, 2 Decbr: 1777 og 14 Augusti 1794, til Ølver (Olver) Torbjørnssøn Svartvedt, den 29 Februari 1796.

Den 10 Junii 1796 vedvarede Sommertinget for Kingservigs og Røldals Skibreder i alle vedkommendes Nærværesle, da efterfølgende er forhandlet.

Folio 374. Sagen indstevnt af Lænsmand Niels Hamre mod Orm Lione blev paaraabt, da Citanten mødte og begjærede Dom udi Sagen til den paastevnte Giølds Betaling, og Processens Omkostninger erstattet efter Rettens Skjøn skadesløs med 10 rd:

Orm Lione var tilstæde og sluttede ligeledes Sagen fra sin Side til lovmedholdig Dom.

Eragtet.

Sagen optages til Doms til den 29 Augusti førstkommende.

Folio 374. hr: Justitsraad og Foged Korens Fuldmægtig fremlagde Kjendelse i Sagen anlagt af ham paa Justitiens Vegne mod Sjur Olssøn Jøssendal og Gunder Hanssøn Ædne, for Slagsmaal, mod!! Vidnet Asbiørn Knudssøn Bustetun, dateret 27 October 1795, saalydende # Parterne mødte ikke efter Paaraab.

Det laugdagede Vidne Asbiørn Knudssøn Bustetun aflagde Lovens Eed og vidnede: at han paa samme Tid som forrige Vidner har forklaret, saae det paastevnte Slagsmaal mellem de indstevnte Parter, hvortil Anledningen var at Gunder Ædne satte sig paa Sjur Jøssendals Skjød, og den sidste skuede ham fra sig saa at de begge faldt henimod Sængen i Knud Bustetuns Stue i Odde, samt at Gunder havde Sjur i Haaret, og Sjur slog {saa at} til Gunder paa Armen med Haanden, hvorefter denne slap og gik ud. Sjur var meget beskjenket, og Gunder noget lidet. Meere veed Vidnet ikke til Oplysning, thi blev han demitteret.

Actor paastod Dom til dobbelte Bøders Udredelse efter Loven, og Forordningen af 1757, samt Sagens Omkostninger udredet med 8 rd:

Eragtet:

Sagen optages til den 29 Augusti førstkommende her paa Tingstædet at afsige Dom eller Kjendelse.

Folio 374. Jens Burggrafs Sag mod Jørgen Helleland blev paaraabt, men ingen af Parterne mødte.

Folio 374. Ole Haldorssøn Espes Sag mod Wiglig Jonssøn Hildal blev paaraabt, men Citanten anmeldte samme forligt og ophævet.

Folio 374. hr: Justits Raad og Foged Korens Fuldmægtig ædskede Sagen i Retten mod Knud Bustetun for Overtrædelse af sine Privilegier, og

1796: 4

henholdt sig til sin forrige Doms Paastand.

Knud Bustetun begjerede end eengang Udsettelse i denne Sag, i Forventning at erholde den ved sidste Ting ommeldte verificerede Gjenpart af den over ham indgivne Klage, der formodelig skal oplyse at Angiverne tillige have været Vidner, og troede ikke af Retten at blive overilet.

Eragtet.

Paa det Knud Bustetun ikke skal formeene sig med Retten overilet, gives ham end een gang og for alle Udsettelse til næste Høste ting, da han ufejlbarligen maae møde med hvad han agter til sit Forsvar at irecte føre. I manglende Fald bliver denne Sag til Doms optaget.

Folio 376. Justice Sag mod Torger Halstenssøn Tvedt som uconfirmeret og Gyri Osmunds Datter Berven for Lejermaal, blev af Actor irecteædsket, og fremlagde Rettens Laugdag for Pigen, af 28 October 1795, \((....?)\) samt anmeldte at Torger Halstenssøn med Continuations Stevnemaal er indkaldet for at møde med sit Tilsvær, og Dom modtage til Undgjeldelse efter Lov og Anordninger.

De indstevnte mødte ikke efter Udraab, thi afhjemlede Kaldsmændene Lænsmand Christen Hougse og Ole Anfinssøn ibidem saavel Laugdagens som Continuations Stevnemaalets lovlige Forkyndelse.

Actor fremlagde Stiftets Constitution for Christen Johnssøn Hougse at møde som Forsvar for de indstevnte, dateret 20 April 1796, samt Sognepræstens Attest af 6 Junii 1796, begge saalydende # og derefter end begjerede Laugdag for de Udeblevne {, efterat}

Eragtet:

Lovlig stevnte og udeblevne Torger Halstenssøn Tvedt og Gyri Osmunds Datter Berven laugdages at møde til næste Høsteting med sit Tilsvær udi denne Sag og personlig Forklaring, hvortil lovlig Varsel besørgeres.

Folio 376. Justice Sagen mod Peder Pederssøn Frøsvig og Giertrud Lars Datter for Lejermaal i forbuden Leed blev paaraabt, da Actor fremlagde Rettens Laugdag af 28 October 1795, saalydende # samt Constitution for Defensor Christen Jonssøn Hougse, af 20 April 1796, samt Sognepræstens Attest af 6 Junii 1796, alt saa meldende:

Ingen af de indstevnte mødte, hvorfor Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Ole Anfinssøn afhjemlede Laugdagens lovlige Forkyndelse.

Actor fremlagde et Kongeligt Rescript af 1 April 1796, hvorefter Giertrud Lars Datter er benaadet for den ende for Lejermaalet efter Loven tilkommende Straf, saalydende: Actor forlangede Sagen til næste Ting udsat for at faae de paagjeldende tilkaldte at møde personlig her i Retten til Examination, og til den Ende begjerede dem ved Rettens Laugdag forelagte.

Eragtet

Peder Pederssøn Frøsvig og Giertrud Lars Datter bør personlig at møde til næste Høsteting for at deponere deres Forklaring i denne Sag, hvilket Actor behager at besørge iagttaget ifølge Forordningen af 29 Maji 1751.

Den 11te Junii 1796 continuerede Kingservigs og Røldals Skibreders Sommerting paa Tingstædet Utne.

Da blev publiceret:

No: 10: Helge Olsson Jordals Afkald for Arv efter Ole Ellingssøn Jordal og Torbjør Tostens Datter ibm: den 29 April 1779 og 25 Martii 1791 – 127 rd: 4 mrk: 3 s:, til Ole Ellingssøn Jordal, den 10 Junii 1796.

11: Endre Jenssøn Hellelands ditto for sin Hustrues Britha Gunders Datters Arv efter Gunder Larssøn Midnes den 23 September 1776 – 50 rd: 2 mrk: 15 s:, til Ole Djonne som Formynder, den 10 Junii 1796.

12: Samson Larssøn Frøsvigs ditto for sin afdøde Søn Haagen Samsonssøns Arv efter Anna Haagens Datter Frøsvig den 30 Martii 1786 – 56 rd: 3 mrk: 10 s:, til Over Formynderiet, den 10 Junii 1796.

Derefter blev fremlagt og beediget følgende Taxations Forretninger over eendeel til Umyndige pantsatte Gaarde, nemlig; 1: Lars Larssøn Bleyens og Ole Iverssøn Utnes Taxation over 2 pund 15 Mrk: Smør, 1 ½ Geedskind i Utne No: 25, til 300 rd:, den 10 Junii 1796. 2: Ole Haagenssøn Espens og Ole Haldorssøn Espens ditto over 2 pund 21 5/12 Mrk: Smør i Grønsdal No: 6, Orm Olsson tilhørende, til 150 rd:, den 23 Maji 1796. 3: Christen Johnssøn Hougges og Asbiørn Johannessøn Hougstvedts ditto over ½ Løb Smør i Langesæter, Ole Sølfestssøn tilhørende, til 200 rd:, den 9 Junii 1796. 4: Ole Haagenssøn Espens og Ole Haldorssøn Espens ditto over 2 pund 6 Mrk: Smør, ½ Tønde Salt i Espen, Peder Jørgenssøn tilhørende, til 600 rd:, den 12 October 1795. 5: Niels Hel-

1796: 4b

-gessøn Hamres og Ole Ormssøn Berges Dito over 18 Mrk: Smør i Grøve, Erich Ormssøn tilhørende, til 240 rd:, den 6 Junii 1796. 6: Niels Osmundssøn Tveites og Sjur Sjurssøn Hagens ditto over ¼ Part i Røldals Annex Kirke, Svend Olsson Berge tilhørende, til 240 rd:, den 6 Junii 1796.

Ole Haagenssøn Espe lod opbyde sin Myndlings Lars Haagenssøns Arvemidler efter Skiftebreve af 7 April 1780 og 14 Maji 1783 – 203 rd: 1 mrk: 6 s: 2: Halvor Jonssøn Langesæter lod ligeledes opbyde sin Myndlings Salomon Olssøns Arv efter Skiftebrev af 14 Maji 1783 – 72 rd: 3 Mrk: 3: Jørgen Jacobssøn Diggrenes og Niels Olsson Freim ligeledes opbød Myndlingen Torbjør Christens Datters Arvemidler efter Skiftebrev af 9 Martii 1784 og 25 Martii 1791 – 131 rd: 4 Mrk: 14 s: 4: Arne Jacobssøn Buer opbød Myndlingen Haagen Jacobssøns Arv efter Skiftebreve af 11 September 1788 og 24 April 1792 – 52 rd: 5 mrk: 9 s: 5: Lars Johannessøn Haldangers ditto for Myndlingen Guro Torbjørns Datters Arv efter Skiftebrev af 1 Maji 1792 – 54 rd: 14 s: 6: Torgils Guttormssøn Svartvedts ditto for Myndlingen Guri Torbjørns Datters ditto efter Skiftebrev af 1 Maji 1792 – 54 rd: 14 s: 7: John Torbjørnssøn Røens Opbydelse for Myndlingen Britha Torbjørns datters Arv efter samme Skifte, 54 rd: 14 s: 8: Ole Iverssøn Hougsses ditto for Myndlingen Lars Johannessøns Arv efter Skifte af 28 April 1794 – 32 rd: 1 mrk: 6 s: 9: Lars Iverssøn Oppedals ditto for Myndlingen Sedselia Johannes Datters Arv efter {samme} Skifte af 1 Julii 1795 – 45 rd: 4 mrk: 1 s: 10: Asbiørn Anderssøn Instenesses ditto for Myndlingen Ingerie Johns Datters Arv efter samme Skifte,

men ingen indfandt sig som samme ville modtage paa rescriptmessig Maade mod 4 proCento Rente, hvorfor den!! (de?) Hans Majestets Casse bleve leverede mod Fogdens interims Qvittering.

Knud Helgessøn Ripleflaaten anviste Fællen af en voxen Bjørn som er skudt i Tvedts Stølsbejter i Røldal, hvilken blev mærket ved at afskjære den venstre fremfod, og Skudpengene af Fogden betalte med 2 rd:

End videre blev tinglæst:

No: 13: Lodseddel for Myndlingerne Margaretha og Kari Knuds Døttres Løsøre Arv efter Skiftebreve af 2 Februari 1781 og 16 Maji 1793, som Faderen Knud Arnessøn Luttrum indesidder med, dateret 10 Junii 1796.

14: Ditto for Myndlingen Niels Nielssøns Arv 26 rd: 5 Mrk: 15 s: efter Skiftebrev af 29 Martii 1786, som Moderen og Stedfaderen indesidder med.

15: Ditto for Myndlingen Gunilde Niels Datters Løsøre [Arv] 13 rd: 2 Mrk: 15 s: efter samme Skifte, som Moderen, gift med Tobias Haldorssøn Ejdnæs, indesidder med.

16: Ditto for Synneve Sjurs Datter Maagestads Løsøre Arv 6 rd: 3 mrk: 6 s: efter Skiftebrev af 21 Decbr: 1789, som beroer hos Faderen Sjur Jerandssøn Maagestad.

17: Ditto for {Maritha} Mads {Datters} \Larssøns/ Løsøre Arv 21 rd: 1 Mrk: 14 s: efter Skiftebrev af 6 Junii 1790, som Faderen Lars Jonssøn Ejdnæs indesidder med.

18: Ditto for Guro Lars Datters Arv i Løsøre, 10 rd: 3 mrk: 15 s:, som Faderen Lars Johnssøn Ejdnæs efter samme Skiftebrev indesidder med.

19: Ditto for Chisti Lars Datters Arv i Løsøre efter samme Skiftebrev, 10 rd: 4 Mrk:, som Faderen Lars Jonssøn Ejdnæs har under Værgemaal.

20: Ditto for Peder Helgessøns Løsøre Arv 34 rd: 3 mrk: 7 s: efter Skiftebrev af 28 Martii 1792, som Faderen Asbiørn Pederssøn Aachre indesidder med.

21: Ditto for Ingeleif Ølvers Datters Løsøre Arv 4 rd: 1 Mrk: 8 s:, som Faderen Ølver Torbiørnssøn Svartvedt indesidder med.

22: Ditto for Hellie Tostenssøns Løsøre Arv 183 rd: 13 s: efter Skiftebrev af 24 Junii 1794, som beroer hos Faderen Tosten Helliessøn Skare.

23: Ditto for Ingebret Torchelssøns ditto 37 rd: efter Skiftebrev af 26de Junii 1794, som beroer hos Faderen Torkel Ingebretssøn Aase.

24: Ditto for Peder Helgessøns Løsøre Arv 49 rd: 2 Mrk: 10 s: efter Skiftebrev af 19 Maji 1795, som beroer hos Moderen Elsa Lars Datter Aga.

25: Anfin Josephssøn Sems Obligation stor 200 rd:, udstæd til Helge Larssøn Frøsvig, mod Pant i Sem No: 16 & 17 (Seim i Røldal), dateret 10 Junii 1796.

26: Ditto Obligation stor 150 rd:, udstæd til Tosten Helgessøn Skare, mod Pant i ovenmeldte Sem, dateret 18 Junii 1790, qvitteret 8 Junii 1796.

27: Johannes Pederssøn Agas Skjøde paa 1 Løb 9 Mrk: Smør, eller efter Matriculen 2 pd: 6 Mrk: Smør, 2 Løber Salt, i Aga No: 24, udstæd af Faderen Peder Johannessøn Aga mod 390 rd:, den 10 Junii 1796.

28: Halvor Johannessøn Seljestads Obligation stor 162 rd:, udstæd til Ole Haldorssøn Espen, mod Pant i Seljestad No: 32, dateret 10 Junii 1796.

29: Jens Erichssøn Krogvigs Skjøde paa 1 pund 12 Mrk: Smør i Rogde No: 23, hvori han med sin Hustrue Kari Ols Datter ejer andre 6 ½ Mrk: Smør, ialt 1 Pund 18 ½ Mrk: Smør, eller efter Matriculen 2 pund 5/6 Mrk: Smør, udstæd af Creditor og Arvinger efter Jacob Nielssøn Rogde, den 11 Junii 1796.

30: Skiftebrev efter Jacob Nielssøn Rogde. Jordegods 1 Pund 18 ½ Mrk: Smør i Rogde No: 23, udlagt til Creditor, Enke og Arvinger for 230 rd: 1 Mrk: 4 s:, dateret 1 Maji 1794.

1796: 5

31: Haldor Haldorssøns Skjøde paa 1 Løb 1 bpd: Smør, 1 Geedskind i Espeland No: 21, udstæd af Faderen Haldor Haldorssøn Espeland mod 80 rd:, den 11 Junii 1796.

32: Haldor Haldorssøns og Britha Ols Datters Contract for Livs Ophold af Espeland No: 21, udstæd af Sønnen Haldor Haldorssøn, den 11 Junii 1796.

33: Helge Olssøns Skjøde paa 2 pund 8 Mrk: Smør i Jordal No: 8, udstæd af Ole Ellingsøn Jordal mod 74 rd: 4 Mrk:, den 11 Junii 1796.

34: Lars Galtungs Skjøde paa Kingservigs, Ullensvangs og Odde Kirker, udstæd af Salig General Krigs Commissaire Gyldenkrantz's Enkefrue Elisabeth Both med Laugværge, mod 1950 rd:, den 26 Martii 1796.

35: Aslach Gundersøns Skjøde paa ½ Løb Smør i Jelle No: 1, udstæd af Ole Tormodssøn Gielle mod 80 rd:, den 11 Junii 1796.

36: Ingebret Knudssøns Skjøde paa Husmands pladset Wigen under Deggreness i Odde, udstæd af Aad Christenssøn Ejtrem mod 40 rdlr:, den 11 Junii 1796.

37: Contract angaaende Niels Jacobssøns Underholdning af Gaarden Rogde, samt nærværende Ejers Jens Erichssøns og Hustrues Vilkaar deraf, i Tilfælde af Gaardens fratrædelse, dateret 11 Junii 1796.

38: Amund Johannessøn yttre Bues Skjøde paa Halvedelen i {Djønne} Indre Bjotvedts Bordsaug, udstæd af Arvingerne efter Thore Knudssøn Djønne mod 18 rd:, den 10 Martii 1796.

39: Jon Jerrandssøn Grøves Obligation stor 69 rd:, udstæd til Wraal Olssøn Aadland, mod Pant i Grøve No: 6 i Røldal, dateret 7 Junii 1792, udslettet efter Qvittering af 3 Maji 1796.

40: Ditto Obligation stor 119 rd: 3 mrk:, udstæd til Ole Haldorssøn Helleland, mod Pant i bemeldte Skyld i Grøve No: 6, den 11 Junii 1796.

41: John Larssøn Øvrelands Obl: stor 140 rd:, mod Pant i Botnen No: 23 i Røldals Skibrede, udstædt til Johannes Larssøn Qvæstad den 8de Junii 1793, udslettet efter paategnet Qvittering av 9de Junii 1796.

42: Siur Johnssøn Ystenæs Obligation stoer 240 rd:, udstæd til Johannes Helliessøn Brovold, mod Pant i Ystenæs No: 13, dateret 19 Junii 1790, udslettet efter Qvittering av 10de Junii 1796.

43: Ditto Obligation stoer 350 rd:, udstæd til Dito mod Pant i samme Skyld, dateret 10de Junii 1796.

44: Hellie Chrestoppersøns Skjøde paa 2 bpd: 6 Mrk: Smør, eller efter Matricullen ½ Løb Smør, ½ Hud, i Yttre Qvalvig No: 36, udstæd av Jacob Larssøn yttre Qvalvig mod 500 rd:, den 2de Novbr: 1795.

45: Hellie Christopperssøn[s] Obligation stoer 499 rd:, udstæd til Jacob Larssøn Yttre Qvalvig, mod Pant udi forbemeldte Skyld, dat: 2de Novbr: 1795.

46: Ole Tostenssøn[s] Bygselbrev paa 2 bpd: 1(5?) (13?) Mrk: Smør, eller efter Matr: 1 bpd: 7 ½ Mrk: S:r, ½ Hud i Tochim No: 13, udstæd av Domkirkens øverste Capellan Hr: Angel, den 26 Februari 1796, med Revers.

47: Isak Pederssøns Bygselbrev paa 1 bpd: 3 Mrk: Smør i Aakre No: 22, samt 2 Mrk: Smør i Ødegaarden Engesæter No: 22, udstæd av Sognepræsten Hr: Provst Rørdam, den 9 Junii 1796, med Revers.

48: Sjur Wigligssøn Maagestads Obl: stoer 299 rd:, udstædt til Tosten Odssøn Bleye, mod Pant i Gaarden Mokestad No: 19, dateret 30te Oct: 1787, udslettet efter Qvittering av 11te Junii 1796.

49: Sundor Torjulssøn Midhuus's Obl: stoer 350 rd:, udstædt til Wraal Olssøn Aadland, mod Pant i Midhuus No: 20 i Røldal, dateret 26 October 1792, udslettet efter Qvittering av 11te Junii 1796.

50: Skiftebrev efter Guro JohannesDr: Horre. Jordegods ½ Løb Smør i Horre No: 1, udlagt til Creditor Amund Mouge 1 bpd: 3 Mrk: Smør, og Børnene det Øvrige, dateret 11te Augusti 1788.

51: Jacob Olessøn Tuftens Obl: stoer 99 rd:, udstæd til Ole Haldorssøn Espe, mod Pant i 1/8 Part i Røldals Kirke, dateret 11te Junii 1796.

52: Thor Ormssøns Skjøde paa 15 Mrk: Smør udi Gaarden Aadland No: 16 i Røldal, hvori Han med Hustrue Anbiøer Wraals Datter ejer efter Skiftebrev av 20 Desember 1794 andre 15 Mrk: Smør, tilsammen 1 bpd: 6 Mrk: Smør, udstæd av Arvingerne efter Aanund Olessøn Bergo, mod 200 rd:, dateret 11te Junii 1796.

53: Torchild Aamundssøns Skjøde paa 4/15 Part i Røldals Annex Kirke og derunder liggende Pante gods i Gaarden Berge i Røldal, hvori Hans selv efter Skiftebrev av 20de

1796: 5b

Desember 1794 ejer 1/15 Part, tilsammen 1/3 Part, for 150 rd:, udstæd av Arving/erne/ efter Aamund Olessøn Berge, den 11te Junii 1796.

54: Ingebrigt Jonssøns og Inger Aslaks Datters Cotract for Livs Ophold av Gaarden Ljone i Røldal, udstæd av Jon Ingebrigtssøn Ljone, den 11te Junii 1796.

55: Knud Sjurssøns Skjøde paa 4 Mrk: Smør i Botne No: 2(0?) (23?) i Røldal, udstædt av John Larssøn Øvreland mod 19 rd:, dog derf(or?) (derfra?) undtaget 2 mrk: Smør i Schimmedal, dateret 11te Junii 1796.

56: Lars Østenssøns Bygselbrev pa ½ Løb Smør i Aga No: 24, udstæd av Mikkel Jonssøn Maakestad, den 11te Junii 1796, med Revers.

57: Mageskiftebrev mellem Ole Olsson Houge og John Larssøn Botten i Røldal, hvorved den første faaer 2 Mrk: Smør i Schimmedalsteigen for 60 rd:, og den sidste, Husmands pladset Dju(..?) for 40 rd:, dateret 11 Junii 1796, in Duplo.

58: Lodseddell for Myndlingen Magretha Knuds Datters Arv udi Løsøre efter Skiftebreve af 2 Februari 1781 og 16 Maji 1793 – 18 rd: 3 mrk: 5 s:, item for Kari Knuds Datters Arv efter samme Skifter, 18 rd: 3 mrk: 5 s:, som beroer hos Faderen Knud Arnessøn Luttrum. NB: Dette og 11 efterfølgende No: er extraheret Folio 4.

59: Ditto for Myndlingen Niels Nielssøn Rogdes Løsøre Arv efter Skiftebrev af 29 Martii 1786, som Moderen og Stedfaderen indesidder med, og beroer hos bemeldte Tobias Haldorssøn Ejdnæs, stor 26 rd: 5 mrk: 15 s:

60: Ditto for Gunilde Niels Datters Arv i Løsøre, 13 rd: 2 Mrk: 15 s: efter samme Skiftebrev, som Moderen og Stedfaderen Tobias Ejdnæs indesidder med.

61: Ditto for Synneve Sjurs Datters Arv i Løsøre, 6 rd: 3 mrk: 6 s: efter Skiftebrev af 21 December 1789, som Faderen Sjur Jerrandssøn Maagestad indesidder med.

62: Ditto for Mads Larssøns Løsøre Arv 21 rd: 1 mrk: 14 s: efter Skiftebrev af 6 Julii 1790, som Faderen Lars Jonssøn Ejdnæs indesidder med.

63: Ditto for Guro Lars Datters Løsøre Arv 10 rd: 3 mrk: 15 s:, som Faderen, bemeldte Lars Jonssøn Ejdnæs indesidder med, efter Skiftebrev af 6 Julii 1790.

64: Ditto for Christi Lars Datters Løsøre Arv 10 rd: 4 mrk: efter samme Skiftebrev, som Faderen Lars Jonssøn Ejdnæs indesidder med.

65: Ditto for Peder Asbjørnssøns Løsøre Arv 34 rd: 3 mrk: 7 s: efter Skiftebrev af 28de Martii 1792, som Faderen Asbiørn Pederssøn Aachre indesidder med.

66: Ditti for Myndlingen Ingeleif Ølvers Datters Løsøre Arv 4 rd: 24 s: efter Skiftebreve af 16 Junii 1785 og 15 April 1793, som beroer hos Moderen og Stedfaderen Ølver Torbjørnssøn Svartvedt.

67: Ditto for Helge Tostenssøns Løsøre Arv 183 rd: 13 s:, som ham er tilfalden ved Skifte af 24 Junii 1794, og Faderen Tosten Helgessøn Skare har under Værgemaal.

68: Ditto for Ingebret Torkelssøns Løsøre Arv 37 rd: efter Skiftebrev af 26de Junii 1794, som Faderen Torkel Ingebretssøn Aase har under Værgemaal.

69: Ditto for Peder Helgessøns Arv i Løsøre 49 rd: 2 Mrk: 10 s:, som Moderen Elsa Lars Datter indesidder med, efter Skiftebrev af 19 Maji 1795.

Registeret over de resterende Kongelige Skatter for det halve Aar 1796, samt til 1795 Udgang, blev i Lænsmandens, Laugrettets og Almuens, og i Særdeleshed de 2de Mænds Nærværelse examineret, og uimodsagt.

Efter Udraab var intet meere ved Retten at bestille, thi blev Sommertinget ophævet.

M J Barth

Opsat Aastædssag paa Ullensvangs Præstegaard, folio 364.

Aar 1796, den 25de Julii, blev Retten atter sat paa Ullensvangs Præstegaard for at behandle den fra sidst afvigte 14 September 1795 opsatte Aastædssag anlagt af Sognepræsten hr: Provst Rørdam mod Opsidderne paa Gaardene Huus, Insteness, Midnes og Oudenes!! (Ouganes). Ved Retten vare tilstæde de samme Laugrettesmænd som tilforn ere anmeldte, samt Lænsmanden Christen Jonssøn Hougse.

Hvorda Citanten hr: Provst Rørdam fremlagte skriftlig Stevnemaal mod Opsidderne paa forbemeldte Gaarde, samt den ham af Sorenskriveren meddeelte Tægtedag af 20 Januari 1796, hvilke begge Dokumenter, hvoraf Stevningen dateret 13 Maji 1796, i Acten indtages, saalydende #

Alle de udi Hoved Citantens Stevning anmeldte Vederparter mødte og vedtog lovlig Varsel, samt anmeldte at de med mundlig Contra Stevnemaal havde indkaldet Sognepræsten hr: Provst Rørdam til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, og ellers om deres lovlige Brug udi den paastevnte Staveleien!! (Stavelien) (...?), men endog at hr: Provsten har indtaget flere Creature udi Stølen end hans Lod kan tilkomme, om alt i sin Tid Dom at anhøre efter nærmere Paastand, samt Processens Omkostninger at erstatte.

1796: 6

hr: Provst Rørdam vedtog det anmeldte Stevnemaals lovlige Forkyndelse.

Som Vidner havde Vederparterne tilstæde: Britha Johannes Datter Insteness, Ingebiør Johannes Datter Helleland, Guro Johannes Datter Helleland, Maritha Svends Datter Sandvigen, Christi Arnes Datter Tvedt, Inga Ols Datter Ureim, Matthias Jørgenssøn Ness, Ingebiør Niels Datter Ysteness, Madli Torkels Datter Insteness, Gunilde Helges Datter Insteness, Maritha Torbiørns Datter Ougeness, Torbiør Baars Datter ibm., Britha Guttorms Datter (.....?)ss, item Gyri Jons Datter Tvedt, hvis Vidnesbyrd Christen og Brynild Hougse havde modtaget, og som her(ved?) bliver Protocollen tilført.

Alle Hoved Citantens Vidner mødte, de han begjerede afhørte.

Contra Citanterne fra Huus, Brynild Asbiørnssøn med fleere fremlagde en skriftlig Beskikkelse af 4 Julii 1796, saalydende # hvorefter de proponerede Forlig.

Ligeledes fremlagde Instenes, Ougenes og Midnes Opsiddere et ligedan Beskikkelse af 8 Julii 1796, hvorefter de ligeledes vare tilbøjelige til Forlig.

Hoved Citanten sagde at disse forbemeldte Beskikkelser skal blive af ham lovlig besvaret efter at Vidnerne paa begge Sider lovlig ere afhørte, og efterat Aastædet af Retten med Vidner lovlig er bleven befaret, i et Indlæg som han derom agter at indgive. Imidlertid forlangede han sine Vidner fremkaldte, forhørte og eedfæstede. Hvorefter fremstod

Iste Vidne, Lucie Isachs Datter Præstegaard i Odde, henimod 70 Aar gammel, fød i Gravens Sogn, men har været her fra sin første Ungdom i Præstegjeldet, og har tjent her paa Præstegaarden for omtrent 36 eller 37 Aar siden udi foregaaende f(ire?) Aar hos Sognepræsten, afdøde hr: Niels Winding. Hoved Citanten begjerede Vidnet tilspurgt: 1: Om hvor langt Præstegaardens Creature den Tid bejtede da hun var Budeje i Staveleien!! (Stavelien), paa den Side som vender mod Huus Stølen Grøndal, om de bejtede sædvanlig og

jævnlig lige til Randinuten, og til den Rust som gaaer ned fra Randinuten, samt om de bejtede sædvanlig og jævnlig i Rypnedalen og ned i Grøndsalsosen. Vidnet svarede, at Bejtningen var som omspurgt i den Tid hun tjende her i Præstegaarden, hvilke Strækninger hun kan anwise paa Aastædet. 2 Sp: Om Huus Stølsens Creature bejtede i samme Tid sædvanlig og jævnlig længere end til Randinuten og til den Rust som gaaer ned der fra til Rypnedalen, samt til Grøndsalsosen? Rs: Vidnet sagde at hun i den Tid hun tjende her, ikke saae Huus Creature bejte mere end engang neden for Randinuten. 3 Sp: Om hun saae Huus Stølsens Creature sædvanlig og jævnlig at bejte i den Strækning fra Grøndsalsosen op imod Haarinden. Rs: Nej. 4 Sp: Om det ikke er vist at det Stæd som kaldes Haarinden ligger kuns et lidet Stykke, omtrent et Par Rifleskud, fra Staveliens Sæhlshus. Rs: Vidnet sagde ikke at kunne bestemme hvor langt det omspurgte Stæd ligger fra Staveliens Sælshus, men anseer det kuns for et lidet Stykke. Contra Citanten {tilspurgte} fra Huus tilspurgte Vidnet: 1: Om hun fra Staveliens Sælshus kunne see hvor Huses Creature bejtede, og fornemmelig paa det af Hoved Citanten omspurgte Stæd? Rs: fra Sælshusene kunne Vidnet ingen Creature see gaae i Bejtning paa det omspurgte Stæd. 2: Om der var \andre/ fremmede Creature paa Stølen end de som Præstegaarden tilhørde? Resp: Nej. 3: Om Vidnet veed at den før omprovede Bejtning virkelig var Præstegaardens Ejendom? Rs: Vidnet kunne intet derom sige, saasom intet derom i hendes Tid blev berørt. 4 Sp: Hvor Vidnet tog Støls vehden paa den Tid hun tjende her? R: Saavel ved Grøndsals Vandet, som paa de andre Stæder Præstegaardens Creature bejtede, blev Støls vejden taget. Hoved Citanten begjerede samme Vidne tilspurgt: 5: Om Huus Stølsens Ejere nogen Tid paatalte; eller forbød Vidnet at hente Stølsved ved Grøndsals Vandet, samt paa de øvrige forommeldte Stæder hvor Staveliens Creature bejtede? Rs: Nej, Vidnet hørde derom ingen Paaanke. End videre tilspurgte Hoved Citanten Vidnet: 6: Om Huus Stølsens Ejere nogen Tid paaankede eller paatalte som noget der ikke var Ret, at Staveliens Creature bejtede fra Randinuten af i Rypnedalen, og ned i Grøndsalsosen. Rs: Nej, Vidnet hørde ingen Anke. 7: Om Vidnet ofte {passer} gik de Bejter fra Haarinden til

1796: 6b

Grøndsalsosen, enten for at hente Ved eller af andre Aarsager? Rs: Jo. 8: Om hun veed hvor Huus Stølsens Budejer i den Tid hentede Støls veed, om de hentede den oppe ved Haarinden, eller i Rypnedalen, eller i andre forbemeldte Staveliens Bejter. Rs: Det omspurgte saae Vidnet ikke. Vidnet gjør Anvisning paa Aastædet, og gjør nærmere Forklaring om fornødiges.

2det Vidne, Aase Jons Datter Isberg, 63 Aar gammel, fød paa Deggrenes i Odde, har tjent som Budeje her paa Præstegaarden for omtrent 40 Aar siden i foregaaende 2 Aar, ubeslægtet til de indstevnte Parter, vidnede: til 1 Sp: ligesom første Vidne. 2 Sp: Vidnet sagde at hun aldrig saae Huus Creature bejte paa de omspurgte Stædet. 3 Sp: Vidnet saae ikke Huus Creature at bejte sædvanlig paa de omspurgte Stæder. 4 Sp: frafaldes. 5: 6: 7: 8: Sp: Ligesom forrige Vidne. Paa Contra Citanterne fra Huus, deres fremsatte 4 Spørsmåale, var Vidnet eensstemm/ende/ med forrige Vidne. Vidnet kan gjøre Anvisning paa Aastædet.

3die Vidne, Catharina Christophers Datter, 62 Aar gammel, fød her i Sognet, og har tjent her paa Præstegaarden som Budeje for 32 Aar siden i foregaaende 7 Aar, ubeslægtet til Parterne, vidnede til de fra Hoved Citanten fremsatte Spørsmåale ligesom første Vidne, uden mindste Forandring, undtagen til 8 Spørsmåal: at hun saae Huus Stølsens Budejer hentede Støls vehd fra den vestre Side af Haarinden ned imod Grøndsalsosen, hvilket hun paa Aastædet skal anwise. Hoved Citanten begjerede ved sidste Anledning Vidnet tilspurgt: Om det var sædvanligt og jævnligt at hun der saae Huus Stølsens Budejer at hente Støle Vehd, eller at det var allene een eller nogle faae enkelte Gange, og om hun ikke paatalte det, og sagde til Huus Stølsens Budejer at de ikke der maatte hente deres Støls Vehd? Rs: Vidnet saae vel at Huus

Støls Budejer een og anden Gang hentede Vehd paa de omspurgte Stæder, men Vidnet talte ikke noget til dem der for. Citanten tilspurgde Vidnet, om det Veed at Huus Stølen har Mangel paa Brændevehd paa deres egen Støel, paa den Side som vender imod Præstegaardens Støel Stavelien. Rs: Derom veed Vidnet intet at sige. Om Vidnet ikke har hørt, i den Tid hun var Budeje i Stavelien, af en gammel Kone ved Navn Ingeborg, som paa samme Tid var Budeje paa (Tæ?)dnestølen, at Byttet eller Grændserne imellem Huus Stølen Grøndal og Præstegaardens Støl Stavelien vare Randinuten i Rypnedalen, og derefter ned i Grøndalsosen, og om hun vidste om bemeldte Kone, da hun dette udsagde, hvor gammel hun da omtrent den Tid var. Rs: Vidnet har hørt det omspurgte af den bemeldte Kone for lang Tid siden, da hun tjente her, men vidste ikke Konens Alder. Vidnet gjør Anvisning.

4de Vidne, Maritha Gunders Datter Luttrum, 53 Aar gammel, fød paa Gaarden Huus, har været Budeje paa Grøndal for 31 Aar siden i foregaaende 8 Aar, Halvsøster til Brynild Huus og Sødskendebarn til Jacob og Tosten Huus, vidnede til de af Hoved Citanten forelagte Spørgsmaale: 1: Om Huus Støls Creature i den Tid hun var Budeje paa Grøndal, og fra det første, eller fra Begyndelsen af, da hun der blev Budeje, bejtede sædvanlig og jævnlig længere end til Randinuten, Rypnedalen og Grøndalsosen? Svar: Huus Creaturene gik inden om Randinuten og Rypnedalen naar Vejret forvoldt dem at søge der hen, men nogen jævnlig og sædvanlig Bejtning paa de omspurgte Stæder kan Vidnet ikke forklare. 2: Om hun saae Staveliens Creature at bejte til Randinuten, Rypnedalen og ned i Grøndalsosen, og om de ikke ogsaa undertiden komme \derfra/ længere ind i Grøndals bejter? Svar: Nej, Vidnet har ikke seet det, saasom hun ikke fulgte Creaturene i disse Bejter. 3: Om Vidnet kan see hvor Grøndals Støls Budejer sædvanlig hentede Vehd til deres brug paa Stølen, om de toge det længere fra end i Rypnedalen. Svar: I almindelighed hentede Vidnet i sin Tid Støls Veden i Jutedalsskaaret, hvilket hun, om hun kan komme paa Aastædet, skal anwise. 4: Om det er Vidnet bekjendt, at Huus Stølen haver lidet Brændevehd

1796: 7

eller Mangel derpaa paa den Side som vender imod Stavelien? Svar: Jo, paa den Tid Vidnet var der, var lidet Brænde paa omspurgte Stæd.

5te Vidne, Sigrid Isachs Datter Berget i Kingservigs Sogn, 45 Aar gammel, fød paa Tvisme, ubeslægtet til Parterne, har tjent her som Budeje for 20 Aar siden i 2 Aar, vidnede til Hoved Citantens 1 Sp: Om Staveliens Creature i den Tid hun var Budeje, der bejtede til Randinuten i Rypnedalen og ned i Grøndalsosen sædvanlig og jævnlig? Svar: Vidnet saae vel Staveliens Creature bejte paa de omspurgte Stædet, men hvor ofte kan hun ikke sige, saasom hun ikke passet Nøds Creaturene, men allene Faarene, og var sat til det ander budeje. 2: Om hun hørde nogen Tid imedens hun var Budeje, at Huusstøls Ejere paaankede og paatalte at Staveliens Creature ej maatte bejte paa bemeldte Stæder? Svar: Derom hørde Vidnet aldeles intet. 3: Om Huus Støls Creature komme i den Tid længer at bejte sædvanlig og jævnlig ind til Randinuten i Rypnedalen og ned i Grøndalsosen? Svar: Vidnet saae ikkun eengang at Huus Creaturene laae under Randinuten, men for Resten ikke veed noget videre til Forklaring om Bejtningen, saasom hun som før meldt, ikke passede Nøds Creaturene. 4: Om ikke Staveliens Creature undertiden kom ind paa Grøndals Stølen og i sammes Bejter, saa at de derfra maatte hentes tilbage? Svar: Ikke den heele {...} Boeskab, men vel andre Gjeldbest. 5: Om hun, naar hun ledte efter Geeder og Smaler i den Strækning fra Haarinden til Grøndalsosen, saae Grøndals Creaturene at bejte udi samme Strækning? Svar: Nej. 6: Om hun veed hvor Huus støls Budejer i den Tid hentede Stølsvehd, om oppe ved Haarinden eller i andre forommeldte Staveliens Bejter? Resp: Vidnet saae aldrig at en Bør Vehd blev hentet af Huus budejer fra de omspurgte Stæder. Contra Citanterne paa Huus tilspurgte Vidnet om Præsten i hendes Tid da hun var her paa Gaarden, indtog fremmede Creature til

Bejtning i Stavelien? Dertil svarede Vidnet, at ikkun Præsten i hendes Tid tillod hendes Fader at bejte med sine Creature i Stavelien, samt og indtog nogle Gjeldbest til Bejtning for andre. Hoved Citanten tilspurgte end videre: 7: Om det er Vidnet bekjendt at Gaarden Huuses Creature plejer at drage paa Stølen i Almindelighed nogen Tid forud førend Præstegaardens Creature droge til Fjelds, og at da Huuses Creature sædvanlig bejter det første Bejte ned imod Grøndalsosen? Svar: I de 2 Aar Vidnet var her kan hun ikke erindre hvis Creature først drog til Fjelds, saasom hun ikke dertil har lagt noget Mærke.

6te Vidne, Sigrid Aslachs Datter, Huusmand Niels Thomassøns Hustrue her paa Præstegaarden, 42 Aar gammel, fød paa Bue i Kingservigs Sogn, har tjent her for 2 Aar siden i foregaaende 3 Aar som Budeje paa Stølen, blev forelagt de til forrige Vidne fremsatte Spørgsmaale, hvortil hun svarede til 1 Sp: Naar Creaturene, Stavelien tilhørende, gik paa den Kant som omspurgt er, bejtede de der, men ellers havde de Bejtning paa andre Stæder. 2 Sp: Ligesom forrige Vidne. 3 Sp: Nogle Gange saae Vidnet Huus Creaturene bejte under Randinuten, men hvor ofte kan hun ikke erindre. 4 Sp: Vidnet saae ikkun en Stud, Præsten tilhørende, eengang at gaae paa Grøndalsstølen, hvorefter den blev hentet. 5 Sp: frafaldes. 6 Sp: Vidnet saae at Huus stølens Budejer hentede Stølsvehd neden fra Grøndals Vandet, men om de havde nogen Ret eller Ejendom dertil, veed Vidnet ikke. 7 Sp: Ikkun eet Aar, hvilket Vidnet ikke kan mindes naar var, drog Gaarden Huuses Creature til Støls før Præstegaarden Creature. Citanten begjerede endnu dette Vidne forelagt for det 8: Om det er hende bekjendt, at Huus Stølen har selv Mangel paa Brændevehd paa den Side af Stølen som vender til Stavelien? Svar: Dette kan Vidnet slet ikke sige. Contra Citanterne paa Huus tilspurgde Vidnet om der var flere end Præstegaardens Creature som bejtede i Stavelien i den Tid hun tjente her? Svar: Jo, foruden de 3 Opsiddere paa Frønæsses Creature var Husmanden Jon Bergets Creature til Bejtning i Stavelien, hvortil Vidnet veed at Provsten Rørdam havde givet Tilladelse.

7 Vidne, Iver Torbjørnssøn Skaaltvedt, 53 Aar gammel, ubeslægtet til Parterne, har tjent her paa Præstegaarden for 8 Aar siden i foregaaende 20 Aar, vidnede til de ham forelagte og til femte Vidne fremsatte Spørgsmaale saaledes:

1796: 7b

1 Sp: Vidnet saae at Staveliens Creature bejtede paa de omspurgte Stæder saa ofte han var paa Stølen efter Kløver, og kan han anwise Stæderne hvor de gik. 2 Sp: Nogen Anke eller Paatale af Huus stølens Ejere hørde Vidnet ikke. 3 Sp: Vidnet saae ikke at Huus Kreaturer kom længer end til de omspurgte Stæder. 4 Sp: frafaldes. 5 Sp: frafaldes. 6 Sp: Veed det ikke. 7 Sp: Visse Aar droge Huus Creature til Støls førend Præstegaardens Creature, men bestemt at sige hvor ofte i den Tid Vidnet tjente her, kan han ikke. 8 Sp: Om Vidnet ikke veed at Huus Stølen Grøndal ligger ganske afsides fra de Staveliens Bejter som gaaer fra Grøndalsosen op imod Haarinden? Svar: Det forholder sig som omspurgt. Paa Contra Citanternes Spørgsmaal sagde Vidnet: at ingen andre fremmede Creature bleve indtagne i Stavelien i hans Tid, uden Husmanden paa Bergets Creature, hvormed forhen af de andre Vidner er provet. Nogen Mangel paa nødvendig Underholdning for Creaturene hørde Vidnet ikke \omtale/ hverken af Præsten eller Huus Opsiddere. End videre spurgde Hoved Citanten dette Vidne: 9: Om han haver hørt i den Tid han tjente her paa Præstegaarden, enten af sine Husbonder eller andre, at Huus stølens Ejere skulle have Ejendoms Ret til Bejte for deres Kreaturer i den Strækning af Stavelien som gaaer fra Grøndalsosen til Haarinden? Svar: Derom hørde Vidnet aldeles intet. 10: Om han ikke tvertimod hørde at Provst Atche, hans Husbonde, advarede sine Budejer naar de droge til Fjelds, at lade Creaturene bejte første Bejte ned imod Grøndalsosen, for at afholde Huus stølens Creature derfra, og siden videre fremdeles at igjentage samme Bejte, og i samme Hensigt? Svar: Det hørde Vidnet slet ikke.

8de Vidne, Svend Michelssøn Røthe, 47 Aar gammel, fød paa Lo(ne?) i Kingservigs Kald, ubeslægtet til Parterne, har tjent her paa Præstegaarden for et Aars Tid siden i foregaaende 20 Aar, provede til de til femte Vidne fremsatte Spørgsmaale saaledes: 1 Sp: Ligesom næst forrige 7de Vidne. 2 Sp: Ligesaa. 3 Sp: Nogle Gange saae Vidnet at Huus Creaturene bejtede under Randinutem og ved Grøndalsosen førend Præstegaardens Creature var kommen derop. 4 og 5 Sp: frafaldes. 6 Sp: Vidnet saae ikke at Budejerne fra Huus hentede Vehd nogenstæds fra. 7 Sp: Ligesom 7de Vidne. Paa det til samme Vidne fremsatte 8de Sp: svarede dette Vidne ligesom han. 9 Sp: Ligeledes. 10 Sp: frafaldes. Paa Contra Citanternes Spørgsmaal sagde dette Vidne, at for omtrent 7 eller 8 Aar siden er fremmede Creature fra Frønes indtaget til Bejtning i Stavelien, foruden de Creature som Husmanden John Berget der har haft Tilladelse fra Sognepræsten at indsætte, men Antallet paa disse Creature vidste han ikke at bestemme. Nogen Mangel paa Underholdning for Creaturene har Vidnet ikke hørt, hverken fra den eene eller anden Side førend {...} denne Process blev anlagt. Da det allerede var sildet (silde) paa Aftenen og Klokken henimod 8, blev Sagen udsat til i Morgen, da Parterne og Vidnerne møde betimelig her paa Aastædet.

Anden Dag, den 26de Julii 1796, vedblev Aastæds sagen paa Ullensvangs Præstegaard i alle vedkommendes Nærværelse.

Da Contra Citanterne fra Gaarden Huus begjærede sine Vidner fremkaldte og forhørte til Anvisning paa Aastædet. og derpaa følgende Eeds Aflæg, og til saadant at iværksætte fremlagde de sine skriftlige Qvæstioner af 25 Julii 1796, saalydende # hvorefter de fremstillede

Christen Jonssøn Hougse og Brynild Johnssøn Hougse, som havde modtaget den svage og sængeliggende Gyri Johns Datter Tvedts Vidnesbyrd under Eeds Aflæg saaledes: At hun var over 80 Aar gammel, fød paa Huus, ubeslægtet til Parterne, og havde tjent som Budeje paa Huus over 20 Aar i afdøde Provst Windings Tid. Hun forklarede, at paa de Tider Creaturene bejtede paa de Mærker, gik saavel Præstegaardens som Huus Creature om hinanden ved Haarinden, og ofte sad hun der med Lucie Præstegaard, Hoved Citanstens første Vidne, naar de paa samme Stæd vogtede Creaturene. I den Tid benyttede Huus Stølsens Budejer sig af Stølsvehd hjemmen for Haarinden, ved en stor Uhr sammestæds. Denne Forklarings Rigtighed, som for disse Vidner er aflagt, samt at bemeldte Gyri Johns Datter Tvedt er i saadan Forfatning at hun aldeles ikke kan møde paa Aastædet, det bekræftede de med deres Saligheds Eed efter Loven. Hoved Citansten begjærede

1796: 8

dette Vidnes Udsigende confereret og sammenlignet med det som hans første Vidne Lucie, Haaver Præstegaards Hustrue fra Odde, derom veed at forklare, siden førstbemeldte Vidne sig paa hende beraaber, og i den Anledning tilspurgte hende: 1: Om hun har kjendt en Budeje paa Grøndals Støl navnlig Gyri Johns Datter Tvedt? og om de ofte kom samme[n] med Staveliens og Grøndals Stølsens Creature ved Haarinden, eller de Bejter der næst omkring, saaledes at begge Stølsers Creature havde sædvanlig og jævnlig Sambejte paa bemeldte Stæder? Vidnet svarede: at hun vel kjendte den omspurgte Budeje, og havde nogle Gange været i Selskab med hende ved Haarinden, men hverken hun eller Vidnet havde Creature med sig paa det Stæd og den Tid.

2det Vidne, Britha Johannes Datter, 69 Aar gammel, fød paa Insteness, ubeslægtet til Huus mændene, har tjent som Budeje paa Huus stølen for omtrent 40 Aar siden i foregaaende 8 Aar, vidnede til de af Contra Citanterne paa Huus fremlagde skriftlige Spørgsmaale saaledes: Til 3 Sp: /: da de 2de foregaaende ere besvarede: /: at hun gjætede Huus Creature udi de Bejter som omspurgt er, og hvilke hun paa Aastædet skal anvise. 4 Sp: Vidnet hørde ikke

andet end Huus Mændenes Ejendom gik til Haarinden, og altsaa derom ingen Anke paa nogen af Sidene. 5 Sp: Det forholder sig som omspurgt. 6 Sp: Nej. 7 Sp: Derom hørde Vidnet intet i den Tid hun tjente paa Huus. 8 Sp: frafaldes. Hoved Citanten begjærede Vidnet tilspurgt: 1: Om det ikke er hende bekjendt: At der gives flere Stæder i bemeldte Strækning som kaldes med et og det samme Navn Haarinden, nemlig først under Randinuten, som er Formodelig det som Vidnet forstaaer, eller hvad for et andet Stæd hun under dette Navn forstaaer? Svar: Vidnet veed ikke meere end et Stæd som kaldes Haarinden, hvilket hun paa Aastædet skal anvise. 2: Om Præstegaardens Creature bejtede til samme Stæd Haarinden tillige med Huus Stølsens Creature? Svar: Præstegaardens Creature kom ikke saa højt op som Huus Creaturene, men holdt sig længere nede ved Stavelie Elven.

3die Vidne, Ingebiør Johannes Datter, fød paa Insteness, 63 Aar gammel, ubeslægtet til Parterne, har tjent som Budeje paa Huus Støl Grøndal for 40 Aar siden i foregaaende 5 Aar, vidnede til 3 Sp: fra Contra Citanterne fremsat: Ligesom forrige Vidne. 4: 5: Sp: 6 Sp: Ligesaa. 7: og 8: Sp: frafaldes. Til Hoved Citantens 2de Spørgsmaale var Vidnet eenstemmig med næst forrige Vidne uden mindste Forandring.

4de Vidne, Guro Johannes Datter Helleland, fød paa Insteness, henimod 60 Aar gammel, Søster til de forrige Vidner, har tjent som Budeje paa Huus Stølen for over 30 Aar siden i foregaaende 3 Aar, vidnede til 3 Sp: I den Tid giætede de ikke Creaturene jævnlig, men skal paa Aastædet anvise hvor Creaturene bejtede. 4 Sp: Vidnet hørde ikke noget om Ejendommen, men Creaturene gik saa langt som de vilde. 5 Sp: Det er som omspurgt. 6 Sp: Nej. 7: og 8: Sp: frafaldes. Paa Hoved Citantens 1ste Spørgsmaal svarede Vidnet ligemed andet og tredie Vidne, og ligesaa til 2det Spørgsmaal.

5te Vidne, Christi Arnes datter Tvedt, 38 Aar gammel, fød paa Tvedt, har tjent paa Huus i 11 Aar, og deraf 8 Aar som Budeje indtil forrige Aar, da hun forlod Stædet, er Sødskende barn til Tosten Huus, ellers til de andre ubeslægtede, vidnede til 3 Sp: Naar Creaturene paa Huus kom udi de Bejter som omspørges, gik de udi de første Aar Vidnet tjente der, lige til Haarinden, men ikke udi de sidste Aar. 4 Sp: Af de foregaaende gamle Budejer hørde Vidnet at Huus Mændenes Ejendom skulle gaae til Haaridnen, men hørde derom ingen Anke førend de 2de sidste Aar, da Huus mændene syndes!! (syntes) at Præstegaardens Creature gik for højt op. 5 Sp: Stølsvehden blev taget i de Bejter hvor Creaturene gik. 6 Sp: Henholder sig til forrige Forklaring. 7 Sp: Aarsagen til den opkomne Tvistighed var den at flere fremmede Creature end de Præstegaarden tilhørde, blev indtagne paa Stavelien, hvilket foraarsagede Mangel paa Bejtning. 8 Sp: I de 2/ sidste Aar som Vidnet tjente paa Huus, kom ikke Grøndals Creature saa langt ind i Bejterne, men Aarsagen dertil veed Vidnet ikke at opgive. Hoved Citanten begjærede Vidnet tilspurgt: 1: Om det er hende bekjendt: At Huus stølen haver vidløftig Bejte og Strækning for deres Creature paa den anden Side af Stølen som vender fra Stavelien, og andet var sædvanlig og jævnlig at Huus stølsens Creature bejtede i den Strækning fra Grøndalsosen op imod Haarinden, saasom nogle Gange om Ugen, eller det var

1796: 8b

fornemmelig i Begyndelsen naar Huuses Creature vare komne paa Stølen førend Præstegaardens Creature vare komne i Stavelien, og om hun saae Præstegaardens Creature at bejte til Randinuten, Rypnedalen og ned i Grøndalsosen, og om ikke sædvanlig i den Tid hun der var Budeje, Huus Stølsens Creature drog til Fjelds førend Præstegaardens Creature, og derpaa strax sædvanlig bejtede første Bejte paa den Side imod Stavelien ned imod Grøndalsosen? Vidnet svarede: og at Huus Creaturene har gode Bejter paa den Side som vender fra Stavelien, naar Aarene ere gode, og een eller to Gange om Ugen ligesom Vejret var, bejtede Huuses Creature fra Grøndalsosen op imod Haarinden sædvanlig den heele Sommer, paa de Tider som de kom i den Strækning med Creaturene. Og Vidnet saae at

Præstegaardens Creature bejtede neden for Haarinden lige til Stavelie Elven, og eengang saae hun dem i Rypnedalen. Dog Hvis Creature der først droge til Støls, veed Vidnet ikke, men saasnart Huus Creaturene kom paa Stølen, bejtede de i Staveliedalen hvor Grøndals Vandet ligger, og som hun paa Aastædet skal anvise. End videre tilspurgte Hoved Citanten Vidnet: Om det er Vidnet bekjendt at under Randinuten er et Stæd som kaldes Haarinden, samt et endnu længere ned imod Vandet, foruden det Stæd Haarinden som ligger under Staveliens Sælshuse, og om Aarsagen hvorfor Grøndals Creaturene bejtede først Bejtet om Sommeren i Staveliedalen paa den Side imod Stavelien, var fordie Sneen der først sædvanlig gik af førend i de andre Huus stølsens Bejter. Vidnet svarede, at hun ikke vidste af meere end een Haarind, hvilken hun paa Aastædet skal anvise. Aarsagen hvorfor Grøndals Creature først bejtede i Staveliedalen var fordie Sneen først der gik af.

6te Vidne, Inga Ols Datter Ureim, 26 Aar gammel, fød paa Ureim, og har tjent paa Huus som Budeje for 2 Aar siden i foregaaende 3 Aar, ubeslægtet til Parterne, vidnede til 3 Sp: Hun gjætede ikke Huus Creature, men de bejtede i disse Strækninger i de første Aar Vidnet var Budeje. De 2de sidste Aar bejtede de paa samme Stæder, men de kom ikke saa langt ind. 4 Sp: Det omspurgte har Vidnet hørt af de gamle Budejer som før hende tjende paa Huus. 5 Sp: Det forholder sig som omspurgt. 6 Sp: Ikke førend de sidste Aar hørde hun Anke af Huus Mændene for Bejtningen, men slet ingen fra nogen af Parterne om Vedhugsten. 7 Sp: Tvistigheden tog sin Begyndelse fra den Tid at andre end Præstegaardens Creature kom ind paa Staveliens Støle, dog var hun ikke Budeje førend efterat disse Creature vare blevne indtagne. 8 Sp: Ligesom første Vidne forklarede dette Vidne, at i de 2 sidste Aar hun tjende paa Huus, kom ikke Grøndals Creature saa langt ind i Bejterne paa de omspurgte Stæder som det første Aar, men hvad Aarsagen dertil var, kunde hun ikke opgive. Hoved Citanten begjærede dette Vidne tilspurgt: Om ikke hendes Husbonde eller nogen af de andre Opsiddere paa Huus havde, siden den Tid der blev Tvist om Bejtet, advaret Hende eller de andre Huus stølsens Budejer, at de ikke maatte lade Creaturene bejte saa langt op imod Haarinden som de tilforn havde gjort, og om Haarinden ikke er en lang Strækning som strækker sig fra henimod Staveliens Sælshuse ned efter imod Grøndals Vandet, som har tilsammen et og samme Navn. Vidnet svarede: At ingen Advarsel er givet hende om Creaturenes Bejtning, hverken af hendes Husbond eller andre Opsiddere paa Huus. Det Stæd som kaldes Haarinden skal hun paa Aastædet anvise.

Vidnet Maritha Svends Datter Sandvigen blev frafaldet.

7de Vidne, Klokke Iver Matthiassøn Frøness, 58 Aar gammel, fød paa Frøsvig, værsødskendebarn til Brynild Huus, samt i 2de og tredie Leed beslægtet til Tobias Huus, vidnede efter aflagte Saligheds Eed: at han udi dette Aar har haft 6 voxne Creature til Bejtning udi Stavelien efter hr: Provst Rørdams Tilladelse, ligesom han og har haft 4 {5 á 6} á 5 Creature udi de foregaaende 6 Aar; Antallet af Geeder og Faar som der have bejtet, kan Vidnet ikke nøjagtigen opgive, hverken for dette eller de foregaaende Aar.

8 Vidne, Maritha Ols Datter Frøsvig, 57 Aar gammel, Enke af forrige Vidnes afdøde broder, aflagde sin Saligheds Eed og vidnede: at hun dette Aar har efter Provsten Rørdams Tilladelse haft

1796: 9

fem voxne Creature til Bejtning i Stavelien, og de foregaaende 8 Aar 5 á 6 stk., men hvor mange Faar og Geeder hun dette eller de foregaaende Aar har haft, kan hun ikke bestemt opgive. afskeediget.

9de Vidne, Østen Olssøn Frøness, 31 Aar gammel, brodersøn til det 7de Vidne, aflagde Eed og vidnede: at han udi dette Aar har efter hr: Provst Rørdams Tilladelse haft Bejtning for 5 voxne Creature udi Stavelien, og udi de foregaaende 6 Aar har han haft fra 4 til 6 stk., men

Antallet paa Smaaefæet kan han ikke bestemt opgive hverken for dette eller de foegaaende Aar.

10 Vidne, Sigrid Isachs Datter Berget, som er Hoved Citantens femte Vidne, forklarede at hun dette Aar efter hr: Provst Rørdams Tilladelse har 2 voxne Fæe Creature paa Staveliens Støl, og i foregaaende 15 Aar \havde/ ligesaa mange, undtagen et Aar hun havde 3 stk: Antallet paa Smaae fæet som har bejtet samme stæds kan hun ej opgive.

Contra Citanterne havde ingen flere Vidner for denne Gang at føre, men Hoved Citanten begjerede at de Vidner som skal forklare Byttet mellem Staveliens Fjeldstøl og Fodnestølen, som tilhører Instenes, Audenes og Midnes, maatte afhøres, og disse ere de forhen anførte Lucie Præstegaard, Aase Isberg, Catharina Christophers Datter, Sigrid Isachs Datter Berget, Sigrid Ullensvang, Iver Torbiørnssøn Skaaltvedt og Svend Michelssøn Røthe, {item end videre M..}. Hvoraf det forhen fremstillede

1ste Hoved Vidne, Lucie Isachs Datter Præstegaard, mødte, og for hvem Hoved Citanten fremsatte disse Spørgsmaale til Besvarelse: 1: Om Staveliens Creature sædvanlig og jævnlig have bejtet paa den nordre Side af Lonevandet, Lonehøjen og Lonenuten til indste Wasenden af Lonevandet under Muld brechen, og derfra Fjeldet op til det sorte Vand som kaldes Troidals Vandet, som ligger under Ravneberg nuterne, som Tver Elven kommer fra, og derefter lige op til Skind fieldet? 2: Om Staveliens Creature sædvanlig og jævnlig have bejtet paa begge Sider af Stavelie Elven i Dalen imellem Fjeldet Walegge og bemeldte Elv lige op til Lonevandet? 3: Om Fodnestøls Creature plejede om Morgen en at gaae igjennem Loneskaret over den Elv som gaaer ud fra Lonevandet paa den nordre Side af samme Vand, og derefter at bejtte i Lonerne eller paa den nordre Side af samme Lonevand? 4: Om det var Vidnet bekjendt at Fodnestøls Creature bejtede anden Stæds end sædvanlig paa den søndre Side af Lone Vandet og op imod Muld brechen og Skind fieldet? 5: Om Fodnestøls Creature bejtede i Dalen imellem Walegge og Stavelie Elven og derfra op under Lone Vandet? 6: Om Vidnet har hørt at Fodnestøls Ejere nogen Tid da gjorde Paastand paa at have Ret til Bejtte paa den nordre Side af Lone Vandet ind til Troidals Vandet med videre, og derpaa Strækningen op efter langs med Ravne berg fieldet? 7: Om hun haver hørt paa samme Tid at de gjorde Paastand paa Fæebejtte i Dalen imellem Stavelie Elven og Walegge? Hertil svarede Vidnet saaledes: 1 Sp: Det forholder sig som omspurgt. 2 Sp: Jo. 3 Sp: De omspurgte Creature gik om Morgen en igjennem Loneskaret, og bejtede paa den Side som vender fra Stavelien. 4 Sp: Paa hvilke Stæder Fodnestøls Creature bejtede, skal Vidnet paa Aastædet anvise. 5 Sp: Derom veed Vidnet intet. 6 Sp: har Vidnet ikke hørt. 7 Sp: Heller ikke. Contra Citanterne tilspurgte Vidnet: Om det veed paa hvad Side af Lonevandet Fodnestøls Creature kom tilbage, da Vidnet saae dem bejtede i Muld breckene? Svar: Det kan Vidnet ikke sige, saasom hun ikke lagde Mærke derefter.

2det Vidne, Aase Johns Datter Isberg, forklarede til forbemeldte fra Hoved Citanten fremsatte 1ste Spørgsmaal: Paa de omspurgte Stæder bejtede Stavelies Creature sædvanlig, men under Muld brechen og opad til Skind fieldet mindes hun ikke at have seet dem. 2 Sp: Jo. 3 Sp: I den Tid Vidnet tjende her saae hun ikke Creaturenes Bejtning paa de omspurgte Stæder. 4 Sp: Paa andre Stæder end de før omprovede har Vidnet ingen Bejtning seet af Fodnestøls Creature. 5 Sp: Henholdt sig til forrige Forklaring. 6 Sp: 7 Sp: Ligesom næst forrige Vidne.

3die Vidne, Catharina Christophers Datter, vidnede til 1 Sp: Ligesom {første} forbemeldte andet Vidne. 2 Sp: Ligesaa. 3 Sp: Vidnet saae vel at Fodnestøls Creature gik igjennem Loneskaret om Morgen en, men hvor de siden toge

Vejen, kan hun ikke sige, saasom hun ikke saae efter dem. 4 Sp: Ligesom forrige Vidne. 5 Sp: Det omspurgte saae Vidnet ikke. 6: 7 Sp: Ligesom næst forrige Vidne. Hoved Citanten tilspurgte end videre for det 8: Om Fodnestølens Creature i hendes Tid droge om Aftenen fra Muld brechene af Vejen tilbage til Fodnestølen langs med den nordre Side af Lonevandet som vender til Stavelien? Svar: Jo, det forholder sig som omspurgt saaledes at Creaturene drog op paa den eene og need paa den anden Side af Vandet, men Vidnet saae ingen Bejtning af dem der, saasom hun var langt derfra. Dette sidste {Vidne} Spørgsmaal begjerede Citanten ogsaa fremsat for de forbemeldte første og andet Vidne, hvortil Lucie Præstegaard svarede: Nej, det saae Vidnet ikke. Aase Johns Datter svarede her til eensstemmigen.

4 Vidne, Sigrid Isachs Datter Berget, forklarede til 1 Sp: At Bejtningen skeede som omspurgt er, men paa den Tid gik Creaturene ikke under Muldbrechene, men vel gjætede hun dem lige op til Skind fjeldet. 2: 3: 4 Sp: Ligesom andet Vidne. 5 Sp: Det veed Vidnet ikke. 6: og 7 Sp: Derom hørde Vidnet intet. 8 Sp: Det saae Vidnet ikke.

5 Vidne, Sigrid Aslachs Datter, vidnede til 1 Sp: At Staveliens Creature i hendes Tid sædvanlig bejtede paa den nordre Side af Lonevandet i Lonerne, men om de kom længere vidste hun ikke, siden hun paa den Tid ikke gjætede Creaturene. 2 Sp: Jo. 3 Sp: Vidnet saae ikke at Creaturene fra Fodnestølen gik igjennem Loneskaret, men vel over Elven som gaaer ud fra Lonevandet, og derefter at bejte i Lonerne som før provet, hvilket skeede i de 2 sidste Aar hun tjende her. 4 Sp: Ligesom andet Vidne. 5 Sp: Det saae Vidnet ikke, 6: og 7 Sp: Det hørde Vidnet ikke. 8 Sp: Det første Aar saae Vidnet ikke nogen Bejtning paa omspurgte Stæd af Fodnestølens Creature, men i de sidste Aar bejtede de der naar de droge tilbage fra Muld brechene. 9 Sp: Om hun ikke saae at Fodnestølens Creature paa deres Hjemrejse om Aftenen bejtede lige til Tver Elven, som ligger kund et lidet Stykke fra Staveliens Sælshuuse, og da hun sagde til Budejerne som fulgde og gjætede Creaturene der, at de ikke maatte lade dem der bejte, om hun da ikke hørde af Budejerne det Svar, at deres Husbonde havde befallet dem saaledes at gjøre. Svar: Fodnestølens Creature bejtede ofte heele Dagen ved Tvær Elven paa det omspurgte Stæd, men hun kan ikke mindes bestemt hvad Svar Budejerne gav hende da hun sagde dem ikke at skulle bejte der. Contra Citanterne paa Insteness nu fremlagde skriftlige Contra Qvæstioner til Vidnerne, og begjerede derpaa Svar modtaget, og bleve disse læst saaledes # Vidnet svarede til 1 Sp: Vidnet var vel ikke heele Dagen paa Stølen i Bejterne, men saa ofte Fodnestølens Creature bejtede paa de omspurgte Stæder, \og/ kunne de sees fra Staveliens Sælshuus. 2 Sp: Vidnet hørde hver Sommer af Provstens Tjenere Anke over at Fodnestølens Creature gik for nær Stavelien. Hoved Citanten spurgte, 10: Om Fodnestølens Creature enten nogen Tid eller saa ofte bejtede i forommeldte Bejter i det første Aar hun der var Budeje, som i de senere Aar, og om de ikke efterhaanden er kommet alt længere og længere ind i Staveliens Bejter? Resp: I det første Aar bejtede de omspurgte Creature ikke saa langt ind i Staveliens Bejter, som i de sidste Aar.

6 Vidne, Iver Torbiørnssøn Skaaltvedt, forklarede til 1 Sp: Det forholder sig som omspurgt. 2 Sp: Ja. 3 Sp: Creaturene gik igjennem Loneskaret, men Vidnet saae dem ikke at bejte paa de omspurgte Stæder, heller ikke at de gik over Elven. 4 Sp: Det er Vidnet ikke bekjendt. 5 Sp: Saae Vidnet ikke. 6 Sp: 7 Sp: Det hørde Vidnet ikke. 8 Sp: Saae Vidnet ikke. 9 Sp: Om det er Vidnet bekjendt at Fodnestølen selv skal have trange og indknebne Bejter? Svar: Det veed Vidnet ikke. Paa Contra Citanternes Spørgsmaale: 1 Sp: Saasom Vidnet var ikke saa ofte paa Stølen, kan han ikke vide de omspurgte Creatures sædvanlige Bejtning. 2 Sp: Vidnet hørde ingen Anke, heller ikke nogen Mangel paa Bejtning for Creaturene i Stavelien, ligesom og ikke at Fodnestølens Creature havde Rettighed til der at bejte. Hoved Citanten tilspurgte Vidnet: Siden han selv ikke saae, om han da ikke hørde af Staveliens Budejer i den

Tid at Fodnestølens Kreaturer bejtede sædvanlig, eller dog imellemstunder, paa den nordre Side af Lonevandet? Svar: Det hørde Vidnet ikke.

7 Vidne, Svend Michelssøn Røthe, svarede til fremsatte 1 Sp: 2 Sp: Ligesom forrige 6te Vidne. 3 Sp: Vidnet saae Creaturene gaae gennem Loneskaret og over Elven, samt at de bejtede i Lonerne fornemmelig det sidste Aar

1796: 10

Vidnet tjende her, men kan ikke erindre hvad der i de første Aar skeede. 4: 5: 6: 7 Sp: Ligesom det {syvende} \sjette/ Vidne. 8 Sp: Jo, Vidnet saae det omspurgte undertiden fornemmelig i de seenere Aaringer som han tjende her i Præstegaarden. 9 Sp: Ligesom 8de Vidne. Paa Contra Citanternes andet Spørgsmaal svarede Vidnet: At han vel hørde Præstegaardens Budejer klagede over at Fodnestølens Creature kom for langt ned i Staveliens Bejter, men veed ikke om Fodnestølens Ejere til Bejtningen havde Rettighed. Nogen Mangel paa Bejtning i Stavelien har Vidnet ikke hørt førend fremmede Creature kom derind.

Contra Citanterne fra Insteness, Oudeness og Midness begjerede sine Vidner fremkaldte og forhørte efter sit Contra Stevnemaals Formeld, og til den Ende begjærede de forhen fremlagte Qvæstioner dem forelagt, hvilket skeede, og fremstod da:

1ste Vidne, Matthias Jørgenssøn Ness, henimod 80 Aar gammel, fød paa Insteness, er Farbroder til Asbiørn Insteness, vidnede til 1 Sp: Henimod 66 Aar siden. 2 Sp: Ja, Vidnet var paa Stølen heele Sommeren i et Aar. 3 Sp: Det forholder sig som omspurgt, fornemmelig naar Vejret tillod det. 4 Sp: Fodnestølens Creature havde sine Bejter oppe ved Lonevandet og videre i samme Strækning, hvorom Vidnet ingen Anke hørde. 5 Sp: I den Tid Vidnet gjætede der saae han ingen af Staveliens Creature i disse Bejter. 6 Sp: Har af sin Fader hørt at Bejtningen var for Fodnestøls Creature baade paa den nordre og søndre Side af Lonevandet, hvorom han i sin Tid heller ikke nogen Paatale eller Anke hørde. 7 Sp: Det har Vidnet aldrig hørt. 8 Sp: Vidnet vidste ikke at flere end Præstegaardens Creature bejtede i Stavelien. 9 Sp: 10 Sp: frafaldes. 11 Sp: Dersom Fodnestølens Ejere skulle miste Bejterne paa den nordre Side af Lonevandet, blev det til Skade for dem. Hoved Citanten begjerede tilført: At Dommeren ville lægge Mærke til at {næst fo} dette Vidne er nær beslægtet med en udaf Contra parterne, og indstiller der fore hvorvidt paa hans Vidnesbyrd i sin Tid kan reflecteres.

2det Vidne, Ingebiør Niels Datter Insteness!! (Ysteness på side 6), 83 Aar gammel, fød paa Insteness, er ikke nogen af Parterne beslægtet, har for 53 Aar siden været paa Fodnestølen som Budeje udi foregaaende Sommere, vidnede til 3 Sp: Det forholder sig som omspurgt. 4 Sp: Vidnet svarede eensstemmig med Spørgsmaalet. 5 Sp: Det saae Vidnet ikke. 6 Sp: Har hørt det omspurgte af sin Bedstemoder da Vidnet var 10 eller 12 Aar gammel, og har i sin Tid ikke hørt nogen Anke eller Paatale derom. 7 Sp: Ligesom første Contra Vidne. 8 Sp: Ligeledes. 9 Sp: 10 Sp: frafaldes. 11 Sp: Ligesom forrige Vidne.

3die Vidne, Madlie Torkels Datter Insteness, 78 Aar gammel, fød paa Insteness, er i tredie Leed beslægtet til Asbiørn Insteness, var som Budeje paa Fodnestølen for omtrent 50 Aar siden i foregaaende 16 Aar, vidnede til 3 Sp: 4 Sp: Ligesom andet Vidne. 5 Sp: undertiden saae hun Staveliens Creature komme forbie Trollds Elven op imod Fodnestøls Bejterne. 6 Sp: Det omspurgte har hun hørt af sin Moder, der havde været 20 Aar Budeje paa Stølen, men nogen Anke derom veed Vidnet ikke at have hørt. 7 Sp: Ligesom første Vidne. 8: 9: 10 Sp: frafaldes. 11 Sp: Ligesom første Vidne. Contra Citanterne frafaldt dette Vidnes Anvisning paa Aastædet, hvorfor hun med sit Vidnesbyrds Rigtighed aflagde Eed efter Loven. Hoved Citanten henholdt sig i Anledning af dette Vidne til det samme som af ham ved første Contra Vidne var fremsat.

4 Vidne, Gunilde Helges Datter Insteness, 56 Aar gammel, fød paa Insteness, Fæster til Sjur Instenesses Hustrue, har været paa Fodnestølen for omtrent 25 eller 26 Aar siden som Budeje udi foregaaende 1(8?) Aar, vidnede til 3 Sp: Ligesom andet og tredie Vidne. 4 Sp: Ligesaa, med Forandring, at hun paa Stædet skal vise hvor langt op Fodnestølens Creature droge, uden at hun derom hørde nogen Anke. 5 Sp: Ligesom 3 Vidne. 6 Sp: Ligsaa, med Forandring, at hun hørde det omspurgt af sin Fader. 7 Sp: har ikke hørt det. 8 Sp: I de første 16 Aar vare ingen flere Creature end Præstegaardens egne som bejtede i Stavelien, men i de sidste 2 Aar hun var Budeje, har flere Creature været indtagne. 9 Sp: frafaldes. 10 Sp: Det var de indtagne fremmede Creature som droge saa langt op i Contra Citanternes Bejter, og derved fornærmede dem. 11 Sp: Ligesom første Vidne. Hoved Citanten tilspurgte Vidnet: Om hun i de første 16 Aar hun var Budeje paa Fodnestølen saa Staveliens Creature at bejte i Lonerne paa den nordre Side af Lonevandet og videre op efter, og om det skeede ofte? Svar: Det er som omspurgt, og skeede Bejtingen sædvanlig uden

1796: 10b

at hun derom hørde nogen Anke. I øvrigt henholdt Hoved Citanten sig til sin næst forhen gjorte Anmærkning angaaende Vidnets Slægtskab.

5te Vidne, Maritha Torbjørns Datter Ougeness, 70 Aar gammel, fød paa Ougeness, er ikke nogen af Parterne beslægtet, har i 11 Sommerne været Budeje paa Fodnestølen for 43 Aar siden, den heele Sommer, provede til 3de 4de Sp: Ligesom andet Vidne. 5 Sp: Det saa Vidnet ikke. 6 Sp: Jo, hørde det af sin Fader, som døde 86 Aar gammel. 7 Sp: Nej. De øvrige Spørgsmaale frafaldes, undtagen 11 Sp: hvortil Vidnet svarede eensstemmig med første Vidne. Vidnets Anvisning paa Aastædet frafaldt Contra Citanterne, thi aflagde hun sin Saligheds Eed efter Loven.

6 Vidne, Torbjør Baars Datter Ougeness, 30 Aar gammel, Datter til næst forrige Vidne, har været Budeje paa Fodnestølen for 7 Aar siden i foregaaende 2 Aar, provede til 3 og 4 Sp: Ligesom næst forrige Vidne. 5 Sp: Vidnet saa Staveliens Creature eengang noget højt oppe forbie Trolldals Elven, hvilket Stæd hun skal anvise. 6 Sp: Har ikke hørt andet end Bejterne som omspurgt tilhører Fodnestølens Ejere, men har ingen Anke hørt derom. 7 Sp: Nej. 8 Sp: Da Vidnet var Budeje paa Stølen, var Matthias Frønæsses Creature indtagne i Stavelien. 9 Sp: Jo, det er som omspurgt. 10 Sp: Jo. Vidnet sagde end videre at hun er Sødskendebarn til Østen Instenesses Kone og Jørgen Aadsen Insteness. Hoved Citanten henholdt sig til sin forrige Anmærkning om Vidnets Slægtskab.

7de Vidne, Britha Guttorms Datter, 30 Aar, fød paa Indre Alsager, har tjent de sidst afvigte 2de Aar som Budeje paa Fodnestølen, er ingen af Parterne beslægtet, vidnede til 3 Sp: I Begyndelsen af Sommeren gjætede hun Creaturene paa de omspurgte Stæder. 4 Sp: Det er som omspurgt. 5 Sp: Jo, Vidnet kan anvise Stædet. 6 Sp: 7: 8: 9 Sp: frafaldes. 10 Sp: Jo, det forholder sig som omspurgt. Hoved Citanten begjærede dette Vidnet tilspurgt: Om hun hørde nogen Anke eller Paatale af Fodnestølens Ejere derimod, at Staveliens Creature bejtede i Lonerne paa den nordre Side af Lonevandet og videre op efter? Svar: Jo, Vidnet hørde at de ankede over at de fremmede Creature som var indtagne i Stavelien, fornærmede dem.

Parterne havde ingen flere Vidner at føre. Og da Dagen var forløbet beroer med Befaringen paa Aastædet til i Morgen, da Parterne der indfinder sig.

Tredie Dag, den 27de Julii 1796, begav Retten sig til det omtvistede Aastæd Stavelien, som er beliggende fire Mile til Fjelds fra Ullensvangs Præstegaard. Og var nærværende paa Hoved Citanten Herr Provst Rørdams Vegne efter given Fuldmagt, Klokkeren Iver Matthiassøn

Frøness, samt de samtlige Contra Citantere, men da vi formedelst den lange og besværlige Fjeldvej ikke kom did førend Klokken 9 om Aftenen, saa kunne ingen Befaring skee førend

Fierde Dag, den 28 Julii, da vi begyndte Klokken 6 om Morgen, og først lod os anvise de Strækninger hvorom tvistes mellem Ullensvangs Præstegaard og Gaarden Huus. Hoved Citantens 1: 2: 5: 6: 7: og 8: Vidne mødte, saavelsom og Huus mændenes 2: 3: 4: 5: og 6: Vidne.

Det første Hoved Vidne anviste os de af hende omprovede Strækninger hvor Præstegaardens Kreature bejtede, nemlig Randinuten, Rusten ned efter samme, Rypnedalen og Grøndalsosen, hvilke Strækninger næsten ere i lige Linje beliggende. Den omtalte Haarind er en Houg som ligger omtrent 3 á 4 Rifleskud fra Staveliens Sælshuse, og Randinuten ligger en kort $\frac{1}{2}$ Fierding fra samme. De øvrige Hoved Vidner komme ogsaa overeens i Henseende til Anvisningen af denne Strækning og Navnene derpaa, samt at Staveliens Kreature der bejtede uden Anke. Rypnedalen anviste de nede ved Grøndals vandet, men Huus Vidnerne anviste allene en liden Dal højere op fra dette Vand, hvilken de kaldte Rypnedalen, hvorefter Mærket, saasom de havde hørt, skulle gaae. Disse Vidner anviste og at den Strækning fra Haarinden N: W: til Stavelie Elven, paa det Sted hvor den udrinder, og Grøndals Vandet, et lidet Stykke fra samme, kaldes ialt med det Navn Haarindene. Efter samtlige Vidners Forklaring skal baade Staveliens og Grøndals Kreature have bejtet nede ved, og være blevne hentede fra Grøndals Vandet Sonden for Grøndalsosen, men denne Anvisning skeede ubestemt af begge Parter Vidner, hvilket og gjælder i Henseende til den Forklaring de gjorde om hvor Stølsveeden paa begge Sider blev hentet, da enhver af Parterne tog den paa de Stæder hvor Bejtningen skeede.

Derefter forføjede vi os til de omtvistede Strækninger mellem

1796: 11

Præstegaarden Ullensvang og Gaardene Insteness, Oudeness og Midness, {hvor} og lod os af de sidstes Vidner anvise: at Fodnestølens Kreature gik igjennem Loneskaret og bejtede rundt omkring Lone Vandet, saavel paa dets nordre som søndre Side, og derefter gik tilbage om Aftenen igjennem samme Skar, og altsaa bejtede under Lonehougen. Det 4: og 6: Contra Vidne anviste det Sted som de havde hørt skulle kaldes Troidalene, hvilket ligger noget oven for et lidet Kjør paa nordre Side af Lonevandet, hvorudi nedrinder en Bæk. Længere West fra denne Bæk henimod Stavelien nedrinder Tver Elven, som de øvrige Vidner sagde skulle nedkomme fra Troidals Vandet ovenpaa Ravnebieget, men ingen af dem kunne egentlig bestemt sige hvor Troidals eller Svartevandet laae, saasom de ikke havde været paa de Stæder. De af Hoved Citantens Vidner som have provet om Stavelies Bejtning udi disse Strækninger, anviste og samme, nemlig paa den nordre Side af Lonevandet, lige til dette Vands indste Vasende, der er beliggende Østen for den bemeldte Bæk som nedrinder udi Lone Vandet. Alle de Bejter som vi her i disse beskrevne Strækninger saae, befandtes efter vort Skjøn ganske gode.

Med denne Befaring og hjemrejse fra Fjeldet var Dagen forløbet og Klokken allerede 11 $\frac{1}{2}$ Slet.

Femte Dag, den 29 Julii, continuerede Forretningen paa Ullensvangs Præstegaard, da forestaaende i Gaar afholdte Befaring blev tilført Protocollen, hvorimod ingen Indsigelse skeede; Men i Anledning af Spørgsmaalene til Hoved Vidnerne fra Hoved Citantens Side, sagde Opsidderne paa Instenes, Oudenes og Midnes at de aldrig havde paastaet nogen Bejtning under Waleggen, eller den Dal under samme, som allene tilhører Staveliens Bejter, saasom Situationen er saaledes at ingen Bejtning fra deres Side der kan skee. Opsidderne paa

Instenesses \{etc:?\} Creature bleve og anviste at have gaaet og bejted oven for Lonehougen \i Brechene/ {... Lone Nuten}, hvilket disses Vidner nu i Dag {anviste at} bekræftede at medføre Rigtighed. Paa Hoved Citantens Spørgsmaal sagde Vidnerne Lucie Præstegaard og Aase Isberg, at den Strækning fra Staveliens Sælshuse til Grøndals Vandet ere navngivet for Stavelie dalen, og Vandet {for} kaldes for Grøndals Vandet. Nogen Elv eller Fjeld som afbryder Strækningen nedigjennem gives der ikke. Disse Vidner sagde og at det er Skade for Staveliens Bejter at Fodnestølens Creature gaar paa de ved Rettens Befaring anmærkede Stæder norden for Lonevandet. Ligesom og om Huus stølens Creature paa den eene og Fodnestølens Creature paa den anden Side skulle efter deres Ejeres Paastand bejte der hvor de have angivet sig berettiget, saa bleve Staveliens Bejter Indskrænkede.

Derefter blev Hoved Citantens paa Aastædet mødende Vidner eedfæstede og i Eed tagne om deres Vidnesbyrds og Anvisnings Rigtighed. Catharina Christophers Datter, hvis Anvisning paa Aastædet blev frafaldet, aflagde ligeledes sin Saligheds Eed om sit Vidnesbyrds Rigtighed. Maritha Gunders Datter Luttrum mødte hverken paa Aastædet eller til Eeds Aflæggelse. Contra Citanterne paa Huus, deres paa Aastædet nærværende 5 Vidner fremstode og bekræftede deres Udsigendes og Anvisnings Rigtighed med Saligheds Eed efter Loven, og under samme Eeds Kraft svarede: at saa fremt Provsten Rørdams Paastand i Henseende til Bejterne skulle opfyldes, ville Grøndals Støls bejter fornærmes. Contra Citanterne paa Insteness, Midness og Oudeness, deres Vidner, nemlig det 1: 2: 4: 5: og 7: Vidne, bekræftede deres Udsigendes og Anvisnings Rigtighed, og bekræftede at de ingenlunde hindrede Fodnestølens Creature fra at bejte paa de anviste Stæder, saavel oven fore neden for Lonehougen naar de droge derhen, hvorpaa de aflagde Saligheds Eed efter Loven. Hr: Provsten \Rørdam/ tilspurgte det 6 Vidne, Torbiør Baars Datter, om ikke hendes Moder har styret og endnu styrer det Brug i Ougeness som tilhører Østen Pedersen? Dertil svarede Vidnet under den aflagte Eeds Kraft: Jo, men hun er nu blevet udsagt derfra.

Hoved Citanten indstillede til Rettens Skjøn og Kjendelse hvorvidt dette Vidne og hendes Moder bør ansees som villige Vidner, og hvorvidt der i sin Tid paa deres Vidnesbyrd bør reflecteres, baade fordi de ere nær beslægtede og besvogrede med een af de indstevnte Contra Citantere, og fordi de tillige selv ere interesserede i Sagen hvorom der tvistes. I Henseende til Slægtskabet giøres og den \samme/ Anmærkning, at 4 Vidne, Gunilde Helges Datter, som er ført fra Contra Citanternes Side, er Søster til Ole Helgessøn Insteness, som endnu styrer eendel af Insteness med sin Svoger Siur Olsson ibm:

1796: 11b

Derefter bleve Vidnerne fra Retten afskeedigede, efterdie Parterne dem intet videre havde at tilspørge:

Hoved Citanten tilspurgde Contra Citanterne, om de paastod baade Ejendom i og Brugs Ret i de nu omventilerede Bejter saavel for Grøndals som Fodnestølens Creature? Dertil de svarede Jo, og ellers overlod til Retten at bestemme det rigtige. Iligemaade tilspørgeres Huus mænd, om de har fremmede Creature paa deres Støl, og hvor mange? De svarede at have 4 Nøds Creature og Smaler, hvis Antal de ikke veed.

Hoved Citanten tilkjendegav, at da han saavel ved Vidneforhøret som nu i Dag haver anmærket saavel de Qvæstioners Fremsettelse som ved Forsvar at John Olsson Biotvedt haver paataget sig at være som et Slags Procurator for Contra Citanterne paa Insteness, Midness og Oudeness, indstiller han til den respective Ret derom at give deres Eragtning hvorvidt samme Jon Olsson Biotvedt dertil kan være berettiget, og protesterede derimod ifølge Lov og Anordninger.

Eragtet.

Havde denne fra Hoved Citantens Side gjorde Protest mod Jon Olsson Bjotvedt bleven gjort in limine litis (= ved begynnelsen av prosedyren), ville Retten ikke have manglet at afgivet Decission om ham dertil var berettiget eller ikke, men da Protesten nu først fremkommer efterat Vidnerne ere blevene afhørte, er samme aldeles unødvendig og unyttig.

Ydermere tilkjendegav Hoved Citanten, at da det var umueligt for ham i en Hast at forfærdige et tilbørligt Jndlæg til sin Sags nærmere Oplysning og Forsvar, førend han havde faaet det ved Retten i denne Sag passerede beskrevet, for samme nøjere at overveje og sammenligne, udbad han sig Udsettelse i denne Sag indtil næst anstundende Høsteting som paa Utne skal holdes her i Kingservigs Skibrede, saa meget meere da den travle Høstetid forhindrer Parterne og andre Vedkommende fra at (.....?) (bivære?) forinden, og derover begjerede en ligelydende Gienpart af alt det i Retten i denne Sag passeret in forma beskrevet og af Retten verificeret, samt at vedkommende Parter til bemeldte Tid og Stæd maatte tilsiges at møde uden videre Stevnemaal.

Contra Citanterne var med Udsettelsen fornøjet, og forbeholdt sine Besvarelser naar Hoved Citanten sluttede Sagen fra sin Side.

Eragtet:

Den forlangte Udsettesle og Sagens Foretagelse paa nye igjen paa Utne Høsteting første Rettes Dag for Kingservigs Skibrede bliver herved bevilget, da Laugrettet til samme Tid og Stæd som nærmere ved Tingbrevet vorder bekjendtgjort have at indfinde sig.

Denne Forretnings Bekostninger: 2den, 3die, 4de, 5te og 6: Dages Forretning 11 rd.; Diæt in natura, Diæt paa Rejsen beregnes ikke, For Tægtedagen 2 rd.; Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s.; 8 Hoved Vidner 5 Mrk.; Eragtning og Udsettelse á 12 s.; [er] 1 mrk: 8 s.; Fogden for Mænds Opnævnelse 5 Mrk.; Lænsmanden for 2 Dages Møde 1 rd.; Samtlige Laugrette 8 Mand á 2 rd: 2 Mrk: 8 s.; er 19 rd: 2 Mrk.; Skyds frem og tilbage 2 rd: 3 Mrk: 12 s: ialt 39 rd: 2 Mrk: 8 s.; som Hoved Citanten betalte. Contra Citanterne betalte Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s.; 17 Vidner 1 rd: 3 Mrk: 8 s.; Contra Spørgsmaale til Hoved Vidnerne 1 Mrk: 12 s.; ialt 3 rd: 2 mrk: 8 s:

Hvormed Forretningen sluttet for denne Gang.

O B Heiberg

Udsettelses sage thing for Gravens Skibrede.

Aar 1796, den 27de Augusti, blev Retten sat paa Tingstædet Ejde Grund, for at behandle et Udsettelses Sage ting i Continuation af Sommertinget for Gravens Skibrede dette Aar, paa Grund af Forordningen af 19 Augusti 1735. Ved Retten var tilstæde Lænsmanden Anders Josephsson Lille Graven og efterskrevne 8te eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Gudmund Larsson Rønnestrand. 2: Sjøvat Larsson Rønnestrand. 3: Matthias Olsson Nessem. 4: Arne Olsson Wines. 5: Anfind Olsøn Lione. 6: Mads Trondssøn Kjerland. 7: Christopher Nielsson Wambem, som aflagde Eed og betalte samme, og 8: Hans Ebbessøn Ejde.

Folio 371. Opsidderne paa Garens Sag mod Moursæter Mænd blev anmeldt at være forliget og ophævet.

Folio 376. hr: Justits Raad Koren fremlagde ved Lænsmanden den under 5 December 1795 aflagde Kjendelse i Sagen mod Gunder Herreid og

1796: 12

Martha Knuds Datter for Slagsmaal, saalydende #
Martha Knuds Datter blev paaraabt, men ingen svarde.

Lænsmanden paa Fogdens Vegne paastod \Dom/ til dobbelte Bøders Udredelse af begge Parter efter Lovens 6. 7. 8., samt Forordningen af 8 Martii 1757, og endelig forventede denne Processes Omkostninger erstattet med 7 rd:

Eragtet:

Sagen optages til Doms til Høstetinget dette Aar.

Folio 372. Hans Westrems Sag mod Ole Hjelmevold angaaende Tøssebroen blev paaraabt, men ingen mødte.

Folio 372. Lænsmanden paa Fogdens Vegne fremlagde Laugdag i Sagen mod Gunder Larssøn Herreid for Overfald paa Tosten Hanssøn Herreid, dateret 23 October 1795, saalydende #

Hverken Gunder Herreid eller Tosten Herreid var tilstæde.

Det Laugdagede Vidne Anders Legreid mødte, aflagde Lovens Eed og vidnede: at han paa samme Tid og Stæd som forrige afhørte Vidne har forklaret, saae at Gunder Herreid adskillige Gange slog {And} Tosten Hanssøn Herreid i Ansigtet, men veed ikke hvor mange Gange, heller ikke Anledningen dertil. Nogen Tvist mellem Parterne hørde Vidnet ikke, da Tosten Hanssøn sad ganske fredelig. De vare dog begge beskjenkede. afskeediget

Actor lod ved Lænsmanden paastae Dom til Bøders Udredelse efter Lov og Anordninger, samt denne Actions Omkostninger erstattet, Stevnepenge indregnet, med 7 rd:

Eragtet

Sagen optages til Doms til dette Aars Høsteting.

Folio 372. Lars og Trond Rønnestrands Sag mod Herloug Spilde blev anmeldt forligt og ophævet.

Folio 376. Sagen af Ricold Kongstun mod Ejde Mænd blev af Citanten i rette ædsket, som fremlagde skritligt Indlæg af 6 Junii 1796, som i Retten blev læst, saalydende # og derefter paastod Dom.

De Ejde mænd mødte og protesterede mod det oplæste Indlæg som aldeles ubevist og modsigende fra Stevnemaalet, paastod Dom til sin Friefindelse efter Vidnernes Udsigende, og Forsvars Omkostninger erstattet.

Eragtet

Sagen optages til Dom eller Kjendelse, som dette Aars Høsteting aflæses her paa Tingstædet.

Trond Svendssøn Lillestøl (Lillestøe?) (Ein Trond Svendssøn nemnd i 1801 under Lille Graven) havde til Sommertinget med mundlig Varsel indkaldet Ricold Svendssøn Nedre Fylkedalen for Gjæld 3 rd: 3 Mrk., der for Dom at lide samme at betale, og denne Sags Omkostninger at erstatte.

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men ingen svarede, thi afhjemlede Kaldsmændene Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand at de lovlig have tilkaldet den indstevnte til Sommertinget.

Citanten udbad Laugdag.

Eragtet.

Lovlig stevnte og udeblevne Ricold Svendssøn Nedre Fylkedalen gives hermed Laugdag at møde til næste Høste ting med sit Tilsvar, hvortil Citanten besørger Varsel.

I Sagen af Knud Ræne mod Elling Knudssøn Store Graven for Gjæld 8 rd: er afsagt saadan Dom.

Ved Stevningens Forkyndelse til Høstetinget den 24 October 1794 har indstevnte Elling Knudssøn Store Graven for Stevnevidnerne tilstaaet den paastevnte Gjelds Rigtighed, og efter Laugdags Forkyndelse ikke modsagt samme, men allene begjert Udsettelse for at fremskaffe Contra Regning; Da nu denne ikke 2de Ting efter hverandre er fremkommet, men indstevnte meget meer har udeblevet med Tilsvær, saa har han stiltiende tilstaaet hvad han for Stevnevidnerne har forklaret. Thi kjendes for Ret: Elling Knudssøn Store Graven bør til Citanten Knud Askildssøn Ræne betale de paastevnte 8 rd.; samt i denne vidløftiggjorte Sags Omkostninger 2 rd: 3 mrk.; femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under vedbørlig Adfærd.

Efter Udraab var ingen flere som ville gaae i Rette, hvor for Retten blev ophævet.

M J Barth

1796: 12b

Continuation af Kingservigs Sommerting 1796.

Aar 1796, den 29 Augusti, blev Retten sat paa Tingstædet Utne for at afsige Domme eller Kjendelser udi de Sager som paa sidst afvigte Sommerting bleve optagne. Nærværende de Laugrettesmænd som her neden for findes anførte.

Hvorda udi Sagen anlagt af Lænsmand Niels Helgessøn Hamre mod Orm Lone for Gjeld 32 rd: er afsagt saadan

Dom:

For at erholde behørig Oplysning om Beskaffenheden med denne mellem Parterne Niels Hamre og Orm Lone saa meget indviklede Sag, er ikke alleneste efter Lovens Bydende udi 1. 5. 14. ved Rettens Eragtning af 28 October 1794 bleven udnævnt de 2de Liqvidations Mænd Ole Haagenssøn Espe og Ole Haldorssøn Helleland for at gjøre Udregning og Liqvidation mellem dem, hvilket har været frugtesløst, det deres fremlagte Forretning under 19 Junii 1795 oplyser, men Parterne ere endog ved Rettens under 8 Augusti 1795 afsagde Eragtning, som fuldkommen oplyser denne Sags sande Sammenhæng, bleven paalagt at fremkomme til Høstetinget 1795 med de fra begge Sider manglende Oplysninger og Bevisligheder, hvilke udi bemeldte Eragtning findes benævnte. Og som Parterne ikke paa nogen af Siderne har iagttaget samme, men i den Sted indladt Sagen til Doms, saa kan denne mellem dem opkomne Tvistighed efter sin Natur og Beskaffenhed ikke paa anden Maade blive afgjort end efter Lovens 1. 14. 6. 7. Thi kjendes for Rett: Indstevnte Orm Lone bør efter foregaaende lovlig Indvarsling for Lænsmand Niels Hamre inden Kingservigs Børgdetings Ret aflægge sin Eed, at han ikke er pligtig eller skyldig til Sagsøgen, bemeldte Niels Hamre, de af ham paastevnte 32 rd.; eller har oppebaaret meere af ham end de i hans Regning af 1 Junii 1793 anførte 65 rd: 3 mrk.; og dermed for dette Søgemaal frie at være, men trøster han sig ikke til at aflægge saadan Eed, bør Lænsmand Niels Hamre efter foregaaende Indvarsling for Orm Lone, inden Kingservigs Børgdetings Ret aflægge Eed om sin fremlagte Regnings Rigtighed, og at han virkelig hos den sagsøgte Orm Lone tilgode kommer de paastevnte 32 rd.; hvorefter Orm Lone bør betale samme 32 rd: til Lænsmand Niels Hamre, og desuden i denne vidløftige Sags Omkostninger 6 rd: Til de 2de af Retten udnævnte Liqvidations Mænd Ole Haagenssøn Espen og Ole Haldorssøn Helleland for deres hafte Umage, betaler begge Parter tilsammen Een Rigsdaler, foruden det til deres Forretning brugte stemplede Papir 24 s.; hvilket alt efterkommes og fuldbyrdes under Adfærd efter Loven.

I Justice sagen af hr: Justice Raad og Foged Koren anlagt mod Siur Olssøn Jøssendal og Gunder Hanssøn Ædne for Slagsmaal er afsagt saadan

Dom:

Det paastevnte Slagsmaal er med de førte Vidner fuldkommen oplyst; thi første og andet Vidne have paa een Tid seet de indstevnte holde hverandre i Haaret, og at tumles saalænge indtil de begge faldt over Ende paa Gulvet, hvortil Aarsagen var at Sjur Jøssendal ville have Gunder Ædne ud af Knud Bustetuns Stue. At Gunder Ædne har givet Anledning, viser første Vidne, som siger at han først greb Sjur i Haaret, og tredie Vidne, at Gunder satte sig paa Sjur Jøssendals Skjød, hvorefter denne skuede ham fra sig. Andet og tredie Vidne forklare og eensstemmigen at Sjur var meget, men Gunder noget lide beskjenket. Ifølge heraf kjendes for Rett: Sjur Olssøn Jøssendal og Gunder Hanssøn Ædne bør hver for sig ifølge Lovens 6. 7. 8. betale til Hans Majestets Cassa Slagsmaals bøder, som, siden samme er skeed i Drukkenskab, beregnes dobbelt efter Forordningen af 8 Martii 1757, med 18 rd.; er for begge 36 rd.; item udi denne Actions Omkostninger 4 rd.; foruden stemplet Papir til Acten om den tages beskreven, 1 rd.; alt at udredes og efterkommes 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Exsecution i de Skyldiges Ejendeele.

De Laugrettesmænd som betjende Retten, vare: 1: Johannes Svendsøn Utne. 2: Ole Iversøn ibidm: 3: Lars Larssøn ibidm: 4: Jon Torbjørnsøn ibidem. 5: Haaver Guttormsøn ibidm: 6: Asbiørn Svendsøn Ejdness. 7: Helje Heljessøn Troness, og 8: Endre Janssøn (Jenssøn i 1801) Helleland.

Høstetinget 1796.

Jondals Skibrede

Aar 1796, den 20de Octobris, begyndte det **almindelige Høste-, Sage- og Skatte ting med Jondals Skibredes Almue paa det sædvanlige**

1796: 13

Tingstæd Hæransholmen. Ved Retten var tilstæde S: T:!! (Salvo titulo = med utelatelse av tittel) hr: Justice Raad og Foged Koren, Lænsmanden Johannes Pederssøn øvre Wig og efterskrevne 8 eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Christopher Olssøn Torvig. 2: Jon Iverssøn Berge. 3: Ole Ingebretssøn Samlenesset. 4: Johannes Samsonssøn Saalesnes. 5: Knud Larssøn Underhougen. 6: Niels Wigligssøn Ejde, i hans Stæd Wiglig Jonssøn Ejde. 7: Omund Pederssøn Sætvedt, og 8: Lars Endressøn Ejde, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Derefter bleve følgende kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger allerundrdanigst og hørsomst tinglæste:

1: Forordning angaaende Rettens vedbørlige og hurtige Pleje, dat: 3 Junii 1796.

2: Placat som bestemmer at de for Aaret 1764 af udmyntede danske og norske Species Dalere skulle i Kongerigerne Danmark og Norge gaae og gjelde lige med de nyere Species Rigsdalere, dateret 27 Maji 1796.

3: Cancellie Placat som bestemmer at Auctions Forvaltere i Danmark og Norge ikkun skulle tillægges halft Sallarium for Licitationer som forfalder i Henseende til offentlige Stiftelser m: v:, den 10 Junii 1796.

4: Ditto, hvorved de ældre Anordninger som have indskrænket Tilladelse til at indgaae Ægteskaber i Finmarken, ophæves, den 13 Maji 1796.

5: General Post amtets Placat angaaende en særskildt Postgangs Indretning mellem Kjøbstæderne Christiansand og Molde, samt en nærmere Bestemmelse af Portopengene for de Breve som med Posten mellem Molde og Bergen forsendes, saavel som Forandring i de hidindtil for denne Postens Afgang bestemte Dage, dateret 17 Maji 1796.

6: Cancellie Circulaire af 7 Maji angaaende at naar nogen Nationale Dragoner, Soldater eller Landværn findes uvillig til at betale det fastsatte Bidrag til hans uægte Barns Underholdning, skal Forordningen af 10 Decbr: 1790 paa dem anvendes med videre i Henseende gevorbene Underofficerer og Soldater, samt Nationale Underofficerer, communiceret fra Amtet den 28 Maji 1796.

7: Amtets Skrivelse, hvorved efterlyses en Person fra Bradsberg Amt ved Navn Jens, der i Jarlsberg Grevskab har stjaalet en Hoppe, d: 24 Sep: 1796.

8: Ditto, hvorved efterlyses 4 for Tyverie arresterede og fra Bergens Arrest undvigte Personer, Hans Sørenssøn, Anders Monssøn, Peter Peterssøn og Diderich von der Mertz, af 4 Junii 1796.

9: Amtets Repartition over de Delinquent- og andre Omkostninger som af det søndre Bergenhusiske Amt dette Aar skal udredes, beløbende ialt til 1811 rd: 10 s:, hvoraf kommer paa Sundhords og Hardangers Fogderie 1121 rd: 64 s:, som er 37 $\frac{3}{4}$ s: pr: Løb, dateret 4 September 1796.

Ifølge Forordningen af 3 Junii 1796 blev som Stevningsmænd for Jondals Sogn og Skibrede opnevnt Lænsmand Johannes Pederssøn øvre Wig, Tomas Erichssøn Apeldalen og Gunder Tollevssøn yttre Wichene, hvilke blev forelæst Lovens 1. 4. 6., samt betydet Forordningens Indhold, hvilken at efterkomme de bekræftede med at aflægge deres Saligheds Eed med opragte Fingre efter Loven.

Dagen efter, den 21de Octobris 1796, continuerede Høste tinget for Jondals Skibrede.

Da følgende Almues breve blev tinglæste.

No: 1: Skiftebrev efter Mari Østens Datter yttre Wichene. Jordegods 2 pd: Smør i yttre Wichene No: 33, udlagt til Enkemanden Gunder Tollevssøn og Børn, hver den Halvedeel, for 112 rd:, den 20 Junii 1791.

2: Østen Gunderssøns Skjøde paa 1 pund Smør i yttre Wigene No: 33, hans egen Arvelod efter ovenmeldte Arveskifte indberegnet, udstød af Arvingerne efter Mari Østens Datter, mod 56 rd:, dateret 20 Octobris 1796.

3: Johannes Johannessøn Underhougens Obligation stor 140 rd:, udstød til Niels Johannessøn Wig, med Pant i Underhougen No: 28, dateret 8 Junii 1787, udslettet efter paategnet Qvittering af 15 Octobr: 1796.

4: Ditto Obligation stor 170 rd:, udstød til Amund Johannessøn Handegaard og Erich Salomonssøn Fladebøe, med Pant i bemeldte Gaard, den 20 Oct: 1796.

5: Skiftebrev efter Guro Niels Datter Fladebøe. Jordegods 20 Mrk: Smør, 2/9 B:skind, 2/9 F:skind i Fladebøe No: 16, udlagt til Enkemanden Erich Salomonssøn 7 Mrk: Smør, 2/9 B:sk:, 2/9 F:sk:, og Børnene det øvrige, dateret 7 December 1795.

1796: 13b

Derefter blev de sædvanlige Tingsvidner optagne og af Almuen i almindelighed og de 2de Mænd Helge Torgerssøn Torvigen og Erich Salomonssøn Fladebøe stadfæstet, nemlig: 1: Det store Tingsvidne bestaaende af 10 Poster. 2: Om Undsætnings Kornet. 3: Om de bestandige Aftagne. 4: Om Skydsen til Fogden og Sørenskriveren paa deres Ting rejser. 5:

Odels Mandtallet. og 6: om Bordsaugene efter Rente kammerets Skivelse af 15 Decbr: 1795. hvilke alle vare overensstemmende med forrige Aars Tings Vidner, og derfor under vedbørlig Bekræftning Hr: Justitsraad og Foged Koren meddeelt til Bilag ved sit allerunderdanigste Regnskab for 1796.

Folio [???]. Sagen mellem Trond Ingebretssøn Samland og Johannes Salomonsøn Svaasand for Skjelds ord blev paaraabt, men denne Sag at være bleven forligt, er anmeldt, følgelig udgaaer.

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd blev udnævnt: 1: Østen Gunderssøn yttre Wigene. 2: Knud Larssøn Ougestad, nye Mænd, og 3: Lars Samsonssøn Ougestad, og 4: Jacob Larssøn Drage, som ere gamle Mænd.

Efter Paaraab var intet meere ved Retten at bestille, thi blev Høstetinget ophævet.

M J Barth

Østensø Skibrede

Aar 1796, den 21de Octobris, begyndte det **almindelige Høste-, Sage- og Skatte ting med Østensø Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hæransholmen**. Tilstæde ved Retten S: T: Hr: Justitsraad og Foged Koren, Lænsmand Johannes Pederssøn øvre Wig, og efterskrevne aate eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Erich Brynildssøn Rychen. 2: Ole Jonssøn Botnen, i hans Stæd Halvor Olssøn Rychen. 3: Svend Sjurssøn Skeye. 4: Christopher Amundssøn Kaldestad, i hans Stæd Haagen Olssøn Tvedt. 5: Ole Germunssøn Klyve. 6: Ellef Ellefssøn Axness. 7: Endre Tronsøn nedre Wig, og 8: Lars Johannessøn øvre Wig, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

De kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede findes extraheret, bleve derefter allerunderdanigst og hørsomst publicerede.

Ifølge Forordningen af 3 Junii 1796 bleve som Stevningsmænd udnævnt Lænsmand Johannes Pederssøn øvre Wig for Østensø Sogn, samt Knud Knudssøn Berven og Endre Trondssøn nedre Wig,, samt for Wigøer Sogn foruden Lænsmanden Arne Knudssøn Skeje og Svend Arnessøn Røsseland, hvilke bleve betydede Lovens 1. 4. 6., og aflagde Eed at de ville opfylde den kongelige Befaling.

Den paafølgende 22de Octobris 1796 continuerede Høste tinget med Østensø Skibredes Almue i alle vedkommendes Nærværelse.

Da efterfølgende private Dokumenter bleve tinglæste.

No: 1: Halsten Amundssøns Afkald for hans Arv efter Skiftebreve af 18 September 1779, 25 Januari 1780 og 23 Junii 1789 – 57 rd: 3 mrk: 7 s:, til Ole Larssøn Walland som Formynder, den 3 Junii 1796.

2: Ole Olssøns ditto for hans Arv efter Skiftebreve af 18 September 1779, 3 Julii 1780 og 14 Martii 1783, til Peder Aase og Bjørne Rychen, den 3 Junii 1796.

3: Gunder Tostenssøns Ditto for hans Arv efter Skiftebreve af 18 October 1782 og 14 October 1783 – 113 rd: 18 s:, til Guttorm Michelssøn Lie, den 21 Oct: 1796.

4: Lars Arnessøn Hilstestvedts ditto for hans Arv efter Skiftebrev af 3 Februari 1784 – 108 rd: 1 mrk: 15 s:, til Arne Olssøn Hilstestvedt, den 22 October 1796.

5: Ole Germunssøn Klyves ditto for sin Hustrue Maritha Jons Datters Arv efter Skiftebrev af 1 Junii 1784 – 54 rd: 4 s.; til Ole Aadssøn Fosse, den 21 Oct: 1796.

6: Sjur Sjøvatssøns ditto for hans Arv efter Sjøvat Sjurssøn Soldal den 30 April 1788 - 45 rd: 4 mrk: 12 s.; til Ole Olssøn Østensøe, den 28 Junii 1796.

7: Lars Larssøn Bervens ditto for sin Hustrue Sigrid Tostens Datters Arv efter Skiftebrev af 24de Julii 1789 – 156 rd: 3 mrk: 6 s.; til Amund Kaldestad, den 8 Junii 1796.

8: Amund Larssøn Store Aases ditto for sin Hustrue Ingegier Johannes Datters Arv efter Skiftebreve af 22 November 1790, 3 October 1788, 2 Julii 1789, 21 Februari 1792 og 4 December 1793 – 121 rd: 5 mrk: 7 s.; til Johannes Soldal og Arne Torpe som Formyndere, den 21 October 1796.

9: Skiftebrev efter Guro Thors Datter Østensøe af Baroniet Rosendals Gods. Jordegods 2 pd: 10 ½ Mrk: Smør uden Bygsel i Østensøe Lehnets gods for 58 rd: 3 Mrk.; eller efter Matriculen 1 pd: 12 Mrk: Smør, ½ Hud, ¼ Bukskind, udlagt til Enkemanden Ole Olssøn den Halvedeel, og Børnene den anden halvedeel, dateret den 9de December 1795.

10: Skiftebrev efter Johannes Torgerssøn Fladebøe. Jordegods 18 Mrk: Smør

1796: 14

½ Geedskind i Fladebøe No: [??], udlagt til Enken Maritha Ols Datter 3 (1 el. 3)/4 Mrk: Smør, ½ Geedskind for 114 rd: 12 s.; og Børnene det øvrige for 187 rd: 12 s.; dateret den 11 December 1795. End videre Jordegods 9 Mrk: Smør i Kanikebjerg, udlagt til Enken det halve, og Børnene det andet halve for 50 rd:

11: Skiftebrev efter Sjøvat Amundssøn Kaldestad. Jordegods 1 Pund 3 Mrk: Smør, 3/8 Hud i Kaldestad No: [??], udlagt til Enken Blansi Torbiørns Datter 6 ¾ mrk: Smør, 3/8 Hud, og begge Døttrene det øvrige, dateret 4 Junii 1796.

12: Niels Olssøns Skjøde paa 18 ½ Mrk: Smør, 1/8 Hud med Bygsel, og Overbygsel til 14 ½ Mrk: Smør, ½ Geedskind, ½ Faarskind, i Herrastvedt No: 2, udstød af Faderen Ole Nielssøn Herrastvedt mod 80 Rdlr.; den 21 October 1796.

13: Aamund Larssøns ditto paa 1 Pund Smør, ¼ Geedskind, ¼ Kalvskind uden Bygsel i Store Aass, udstød af Lars Amundssøn Store Aas mod 70 rd.; den 21 Octbr: 1796.

14: Lars Amundssøns og Maritha Arnes Datters Contract for Livs Ophold af Store Aass, udstød af Amund Larssøn Store Aas, den 21 October 1796.

15: Ole Germunssøns og Britha Erichs Datters Contract for Livs Ophold af Botnen, udstød af Stedsønnen Erich Jonssøn Botnen, den 21 October 1796.

16: Aase Hans Datters Afkald for hendes Arv efter Skiftebreve af 13 December 1794 og 3 September 1795 – 9 rd: 1 Mrk: 2 s.; til Arne øvre Wig, den 3 Junii 1796.

17: Amund Larssøns Bygselbrev paa 19 ½ Mrk: Smør, ¼ Geedskind, ¼ Kalvskind i Store Aas No: 81, udstød af Amund og Lars Larssønner Aalvig, den 22 October 1796, med Revers.

18: Ole Knudssøn Birchelands Obligation stor 297 rd.; udstød til Svend Knudssøn Skeye, med Pant i øvre Birkeland No: 16, dateret 1 Junii 1793, udslettet efter paategnet Qvittering af 10 October 1796.

Folio 382. Arne og Svend Røsseland ædskede Sagen i Rette mod Skeyes Mænd for Skade af deres Geeder som de opkøber med videre, og ventede hvad de indstevnte havde at fremkomme med.

De indstevnte Svend Olssøn og Arne Knudssøn Skeye med flere havde med mundlig Contra stevnemaal indkaldet Hoved Citanterne Arne og Svend Røsseland at møde til dette Ting, for at anhøre stevnte og ustevnte Vidner om den i gammel Tid indgangne Foreening mellem Schejes og Røsselands Opsiddere og Ejere, at Røsselands Beboere skulle med sine Kreature støle paa Stølen Qvandalen kaldet, som skal være Schejes Ejendom, og derimod skulde

Schejes Beboere bejte med sine Creature paa Qværneskoven kaldt, som er Røsselands Ejendom, med videre, derefter Dom modtage til at de skulle have Frihed at bejte med hvilke Creature de vil, og endelig betale deres Forsvars Omkostninger.

Til Vederfølge var Niels Larssøn og Endre Amundssøn Røsseland indkaldet.

Som Vidner var under Lovens Falsmaal indkaldet Jan Svendsøn Reistvedt, Lars Larssøn Lie og Amund Ellingsøn Lie.

Citanterne og de til Vederfølge indkaldte mødte og vedtog Varsel, ligesaa var Vidnerne tilstæde. Disse alle tilstode at Forordningen af 3 Junii 1796, dens 2de §, ved Stevnemaalets Forkyndelse er iagttaget.

Contra Citanterne fremlagte skriftlige Qvæstioner til Vidnerne i denne Sag, af Dags Dato, saalydende # Fremstod da

1ste Vidne, Jan Svendsøn Reistvedt, aflagde Eed og vidnede til 1 Sp: At Qvandalen er Schejes Ejendom, men Røsseland har tillige med dem bejtet der saa længe Vidnet kan erindre. 2 Sp: Til Vederfølge for Schejes Mænd bruger disse Qværneskougen med Græsning og \Veed/ Hugst til Støls brug. Qværneskougen er ellers Røsselands Ejendom. 3 Sp: Vidnet kan mindes at det omspurgte Gjerde blev opsat i Qværnehougen af Røsselands Mænd for omtrent 60 Aar siden, men Foreningen om Bytte af Bejterne skeede længe forhen. 4 Sp: Jo, Røsselands Opsiddere udbad Tilladelse af Schejes Mænd at opsætte det omtalte Gjerde. 5 Sp: frafaldes. afskeediget.

2det Vidne, Lars Larssøn Lie, aflagde Eed og svarede til 1 Sp: Ligesom første Vidne. 2 Sp: Vidnet veed at Schejes Mænd bruger Qværne skougen, men ikke at samme er afgivet til Vederfølge. 3: og 4 Sp: Om Gjerdet og den der til givne Tilladelse, veed Vidnet intet at forklare. afskeediget.

3 Vidne, Amund Ellingsøn Lie, aflagde Eed og provede til de 2de første Spørgsmaale ligesom første Vidne. 3: og 4 Sp: Ligesom andet Vidne.

De samtlige 3de Vidner forklarede end videre, at saalænge de kan mindes har de Schejes Mænd sat Gjeder i bemeldte Fjeldstøel, og baade fød op og solgt dem, dog har det været af og til.

Vederparterne sluttete Sagen

1796: 14b

til Doms med Paastand om Friefindelse for Søgemaalet efter Contra stevningens Formeld, samt denne!! (deres?) Forsvars Omkostninger erstattet skadesløs.

Citanten henholdt sig til forrige Doms Paastand, og anmeldte at det første Contra Vidne er Farbroder til Svend Olsson Scheye, og derfor protesterede mod hans Vidnesbyrd.

Eragtet:

Sagen optages til 6 Uger efter Høstetingenes Slutning i Sørenskriveriet til den 29 December førstkommande, da Dom eller Kjendelse bliver afsagt paa Hesthammer.

Haagen Jonssøn Sandven og Haagen Tostenssøn Sandven beedigede deres Taxation over 18 Mrk: Smør i Fundeland, John Simonssøn tilhørende, som han skal pantsette til Ragna Jons Datter, dateret 21 October 1796.

Guttorm Michelssøn Lie og Haagen Tostenssøn Sandven beedigede ligeledes deres Taxation over 9 Mrk: Smør, 1/8 Hud i Sandven, Haagen Jonssøn tilhørende, som skal pantsettes til Myndlingen Sigrid Haagens Datter, dateret 21 October 1796.

Andreas Severin Heiberg og Tosten Thorssøn Norem aflagde ligeledes Eed paa den Taxation de have gjort over 18 Mrk: Smør i Thole, Ole Arnessøn tilhørende, som skal pantsettes til Myndlingen Anna Arnes datter, den 21 October 1796.

Folio 382. Askild Olssøn Botnens Sag mod Mons Nielssøn Botnen blev paaraabt, da samme ved Jon Olssøn Botnen og Erich Jonssøn Botnen paa Citantens Vegne, samt Mons Nielssøn Botnen anmeldte Sagen at være aldeles forligt, og derfor udgaaer.

Folio 382. Hans Nielssøn Kanikebiørg, som iretteædskede Sagen mod Mons Nielssøn Botnen, der til forrige Ting til Tingsvidne var anlagt, anmeldte at han til dette Ting med mundlig Continuations Stevnemaal havde indkaldet bemeldte Mons Nielssøn Botnen til at anhøre flere stevnte og ustevnte Vidner, om hvorledes han har mishandlet Kanikebiørgs Ødegaard, nemlig: 1: At han paa en ulovlig Maade har forhugget og ladet hugge Skoven til Upligt og stor Skade, samt flækket Næver til Ruin. 2: At han har ladet en Bæk have et andet frit Løb, der foraarsager Skade paa Hjemme Bøen. 3: At han ej har holdt Husene i lovlig Stand som en Lejlænding paaligger efter Loven, derefter Dom modtage til at have Gaarden forbrudt og fravige samme, samt erstatte den Skade som Skoven og Bøen er tilføjet, og den Reparation som paa Husene udfordres, og endelig, at erstatte denne Sags Omkostninger i et og alt skadesløs. Som Vidner ere under Lovens Falsmaal indkaldte John Olssøn Botnen, Erich Jonssøn ibm., og Erich Johannessøn Fladebøe. Som ustevnte Vidner havde Citanten tilstæde Endre Tronssøn nedre Wig og Lars Johannessøn øvre Wig, samt Arne Larssøn Hilstvedt.

Mons Botnen mødte og vedtog lovlig at være tilkaldet [i] denne Sag.

Fremstod da

første Vidne, John Olssøn Botnen, aflagde Eed og vidnede til 1 Post af Stevnemaallet: at Vidnet synes den øvede Skov Hugst og Næverflækning er Kanikebiørg til Fornærmelse. 2 Sp:!! (Post): Den omspurgte bæk som den nu rinder, gjør Skade paa Kanikebiørgs hjemmebøe. 3 Post: Vidnet har seet 2de Løer paa Kanikebiørg som ikke ere i lovlig Stand. I den eene Lade er ogsaa Beeten afskaaret. dem:

2det Vidne, Erich Jonssøn Botnen, vidnede efter aflagt Saligheds Eed til 1 Post, 2 og 3 Post: Ligesom første Vidne uden mindste Forandring.

3 Vidne, Erich Johannessøn Fladebøe, aflagde Eed og vidnede ganske eensstemmig med de tvende forrige Vidner uden Forandring. afskeediget.

4 og 5 Vidne, Endre Tronssøn Nedre Wig og Lars Johannessøn øvre Wig, som forhen have aflagt deres Eed, provede under forrige Eeds Kraft til de fremsatte og paastevnte 3 Poster ganske eensstemmig med de forrige Vidner, og end videre forklarede, at de paa samme Tid som de afholdte den forrige Besigtelse over Skoven i Kanikebiørg, tillige besaae Husene, og befandt at de 2de Løer manglede Næver til omtrent 26 Vaager, samt Ypsetroger og Torvholder, og ligesaa den af forrige Vidner omtalte Beete. Mons Botnen var tilsagt at være tilstæde ved denne Besigtelse, men da han havde fulgt dem et Stykke paa Vejen, gik han fra dem. afskeediget.

6 Vidne, Arne Larssøn Hilstvedt, aflagde Eed og vidnede: at han for omtrent 4 Aar siden efter Mons Botnens Tilladelse huggede 20 Rodstokker til Sperrer i Kanikebiørg, hvilke han forbrugte til et Sæhlshuus. Paa Citantens Spørgsmaal sagde Vidnet, at han syntes Næverflækningen i Skoven var for meget brugt. afskeediget.

Citanten paastod Dom efter Stevnemaallet, hvorved Mons Botnen maatte tilpligtes at fravige og ryddiggjøre den af ham tilbygslæde og forbrudte Jord Kanikebiørg, erstatte den foraarsagede Skade, samt betale denne Sags Omkostninger skadesløs.

Mons Botnen indlod Sagen

1796: 15

til Dommerens Skjøn og Kjendelse, og havde intet videre Tilsvær.

Eragtet.

Sagen optages til 6 Uger efter Høstetingenes Slutning i Sørenskriveriet, som er den 29 December førstkomende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt paa Gaarden Hæsthammer.

End videre er tinglæst

No: 19: Anna Tormods Datters Skjøte paa 11 $\frac{3}{4}$ Mrk: Smør i Fosse No: 6 i Østensøe, hendes egen Arvelod efter Skiftebrev af 19 Junii 1794 indberegnet, udstød af Arvingerne efter Tormod Nielsøn Fosse mod 30 rd:, den 22 October 1796.

20: Simon Jonssøn Fundelands Obligation stor 54 rd: 4 s:, udstød til Ragna Jons Datter, med Pant i 18 Mrk: Smør i Fundeland No: [??], dateret 21 October 1796.

21: Ole Arnessøn Tholes ditto stor 41 rd: 4 mrk: 13 s: til Anna Arnes Datter, med Pant i Thole No: [??], dateret 21 October 1796.

22: Haagen Jonssøn Sandvens ditto stor 26 rd: 2 mrk: 2 s:, til Sigrid Haagens Datter, med Pant i Sandven No: [??], dateret 21 October 1796.

De sædvanlige Tingsvidner som for Jondals Skibrede ekstraherede, blev derefter optagne og udstødte under sædvanlig Bekræftning, samt i Særdeleshed af de 2de Mænd Ole Arnessøn Thole og Haagen Jonssøn Sandven stadfæstet. Restansen til 1796 udgang er 90 rd: 1 Mrk: 3 s:

Til at betjene Retten næste Aar blev udnævnt: 1: Brigt Arnessøn Hildestedt. 2: Ole Olssøn Stene.. 3: Trond Nielssøn Bjørke, og 4: Erich Jonssøn Botnen, alle nye Mænd.

End videre tinglæst

No: 23: Lodseddel for Myndlingen Britha Sjurs Datters Arvemidler 29 rd: 54 s:, som Faderen Sjur Torbiørnssøn Birkeland indesidder med, dateret 21 October 1796.

Med Tinget var efter Udraab intet videre at bestille, thi blev Høstetinget ophævet.

M J Barth

Gravens Skibrede.

Aar 1796, den 24de Octobris, begyndte det **almindelige Høste-, Sage- og Skatte ting med Almuen af Gravens Skibrede paa Tingstædet Ejde Grund.** Ved Retten var tilstæde S: T: hr: Justitsraad og Foged Koren, Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Graven, og efterskrevne aate eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Hans Larssøn Kløve. 2: Iver Larssøn Spilde. 3: Matthias Olssøn Nessem, i hans Stæd Gudmund Larssøn Rønnestrand. 4: Christopher Nielssøn Wambem. 5: Lars Aslakssøn Hylden. 6: Anfin Olssøn Lione. 7: Amund Hanssøn Tvedt, i hans Stæd Tosten Hanssøn Herrejd. 8: Baar Tostenssøn Tvedt, i hans Stæd Ole Michelssøn Fylkedalen, saavel som samtlige tingsøgende Almue.

De kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede ere ekstraherede, blev allerunderdanigst og hørsomst publicerede.

Ifølge Forordningen af 3 Junii 1796, dens 18 Post, blev til Stevningsmænd udi dette Skibrede opnævnte: I Graven, Lænsmand Lille Graven, Gudmund Rønnestrand og Jon Lille Graven. I Uldvig, Lænsmanden, Gudmund Rønnestrand og Hans Olssøn Westrem. I Ejdfjord, Lænsmanden, Gudmund Rønnestrand og Conrad Sjurssøn Legreid, hvilke blev betydede

Forordningens Bydende samt Lovens 1. 4. 6., hvis Bud de lovede at overholde, og derpaa aflagde deres Saligheds Eed, og saaledes bleve indsatte som eedsvorne Kaldsmænd.

Den paafølgende 25de October 1796 continuerede Sage- og Skatte Høste tinget med Gravens Skibredes Almue i samtlige vedkommendes Nærværelse.

Endre Simonssøn Lione fremviste Fællen af en voxen Bjørn som er skudt i Opheims Mark i Uldvig, hvilken blev mærket ved at afskjære den venstre fremfod, og blev Skudpengene af Fogden betalt.

Ole Sjurssøn Ystaas og John Christopherssøn Ystaas fremlagde deres Taxation over 1 pund 6 Mrk: Smør, ½ Bukskind i Ystaas, John Aamundssøn tilhørende, hvilken de i vedkommendes Nærværelse beedigede, dateret 6 Februari 1796.

Folio 12. Trond Svendssøn Lillestøl fremlagde Laugdag i Sagen mod Ricold Svendssøn Nedre Fylkedalen for Gjeld 3 rd: 3 mrk:, dateret 27 Augusti 1796, saalydende #, og forventede indstevntes Møde.

Indstevnte Ricold Svendssøn Fylkedalen mødte og tilstod Geldens Rigtighed, men paastod at

1796: 15b

have tilgode 5 rd: 10 s:, hvilke han ville liqvidere udi den paastevnte Gield.

Citanten sagde at han af den opgivne Regning fra Vederparten ville betale 1 rd: 2 Mrk: 10 s:, som han nu i Retten anbed om Vederparten samme ville modtage, overlod ellers til ham at bevise sit paastandne Kravs Rigtighed.

Ricold Fylkedalen anmeldte at have med mundlig Stevnemaal indkaldet Trond Svendssøn Lillestøl til at betale ham de tilgode kommende 5 rd: 10 s:, hvorved de paastevnte 3 rd: 3 mrk: formodentlig blive betalte, derfor Dom at lide til Friefindelse for Søgemaallet, samt denne Sags Omkostninger at erstatte.

Ingen Vidner vare indkaldede som kunne bevidne denne Contra Regning.

Kaldsmændene Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand aflagde deres Saligheds Eed at Contra Stevnemaallet er forkyndet for Trond Lillestøl i hans Kones Paahør, og er Forordningen af 3 Junii 1796 i alle Deeles Stevningen vedkommende, iagttaget.

Citanten tilstod Stevningens rigtige Forkyndelse, og paastod Dom til de paastevnte og tilstaaede 3 rd: 3 mrk:s Betaling, og hvori han vil Decourtere de tilstandne 1 rd: 2 mrk: 10 s:, samt Processens Omkostninger erstattet med 3 rd:

Contra Citanten begjerede Udsettelse til næste Ting, og fremlagde Contra Regning af Dags dato, saalydende #, og ville til næste Ting bevise ved de 2de Kjøbmænds Vidnesbyrd, i hvis Huus Ræveskindene blev oplagte, at sammes Værdie af Citanten maatte erstattes.

Citanten vedblev sin forrige Doms Paastand.

Ingen af Parterne havde videre at forestille, men indlod Sagen til Dom eller Kjendelse.

Eragtet.

Sagen optages til Dom eller Kjendelse til 6 Uger efter Tingets!! (Tingenes) Slutning i Sorenskriveriet, som er den 30 December 1796, her paa Tingstædet at afsiges.

Folio 12. Hans Westrems Sag mod Ole Hjelmevold med fleere angaaende Tøsse broen blev paaraabt.

Ole Hjelmevold fremlagde et Indlæg i Sagen af 24 Maji 1796, saalydende #.

Citanterne sluttede Sagen til Doms efter sin forrige Paastand, samt \ventede/ Tillæg i Sagens Omkostninger.

Ingen af Parterne havde meere at sige, thi blev

Eragtet

Sagen optages til Dom eller Kjendelse til den 30 December førstkommende, da Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed bliver afsagt her paa Tingstædet.

Notarial Instrument

Aar 1796, den 25 October, \paa (H/ø/ste?) Tin(get?) i Graven/, lod Sognepræsten Hr: Provst Rørdam fremlægge for mig som Notario en skriftlig Resolution af 22 October 1796, hvorefter han begjerede det nu mødende Vidne Asbiørn Knudssøn Syssendal maatte notarialiter tilspørges hvad bemeldte Requisition indeholder, samt hans Svar derpaa modtages, hvilket skeede, og er Requisitionen saalydende #

Asbiørn Knudssøn Syssendalen aflagde sin Saligheds Eed og vidnede til 1 Sp: af Reqvirentens fremlagte Poster: at den omspurgte voxne tamme Simle, Provsten Rørdam tilhørende, var iblandt de Dyr som nogle fra Hallindal skjød. 2 Sp: Vidnet hørde at Asser Halstenssøn Tufte tilstod at have skudt blandt de {vilde} tamme Dyr, og at 4 vare fældte, hvoriblandt denne omtalte Simle var. Med denne Mand var i Sælskab tillige Hermo Nielsson Tufte, Niels Hermossøn ibm:, og Gunvald Tufte. 3 Sp: Det omspurgte skeede Aaret 1795 i Martii Maaned. 4 Sp: Det kan Vidnet ikke med Vished sige, men formode at Simlen var drægtig. 5 Sp: Simlen var iblandt de andre tamme Rensdyr, og ikke gik iblandt de vilde. 6 Sp: Simlen havde Klave om Halsen som var hvid men ikke saa meget kjendelig for alle, dog mærket med Bogstaverne C: R: 7 Sp: Vidnet sagde at han ikke havde solgt denne omtalte Simle ringere end 6 rd:, og veed at Provsten Rørdam derfor {af} \til/ Tormod Warberg har betalt 7 rd:

Reqvirenten lod begjere dette Notarial Instrument sig in forma beskrevet meddeelt, hvilket bevilges, og betaler Hr: Provsten Rørdam efter Sportel Reglementets [?] § 1 rd: 4 mrk: 8 s:, samt til det stemplede Papir 1 mrk: 8 s:, ialt 2 rd:, skriver To Rigsdaler.

Den 26de October 1796 continuerede Høstetinget for Gravens Skibrede i alle vedkommendes Nærværelse. Da følgende med Tinget er passeret.

Folio 1. Sagen af Ole Lilletun med flere mod Lieutenant Møllerup angaaende Fæbejtning i deres Ejendomme, da Parterne

1796: 16

paa begge Sider mødte og declarerede Sagen forligt saaledes: at hr: Lieutenant Møllerup skal have Frihed at føde en Koe af det Foder som han efter Citanternes Anvisning paa deres Gaarders Strækninger selv kan lade ind bjerger, men intet videre befatte sig med Bejtning paa Citanternes Ejendomme uden deres givende Tilladelse. Denne Sags Omkostninger betaler hr: Lieutenanten med 12 rd: Citanterne paastod Stadfæstelses Dom paa det indgangne Forlig, hvilket hr: Lieutenanten ere fornøjet med.

Dømt og avsagt:

Det inden Retten indgangne Forlig bliver herved ved Rettens Dom stadfæstet, og bør hr: Lieutenant Møllerup femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse betale til Citanterne Ole Lilletun med flere de tilstandne 12 rd: udi Sagens Omkostninger under Nam og Excution i Debtors Ejendele, {femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.}

Folio 2. Knud Larssøn Lund ædskede Sagen i Rette mod hr: Lieutenant Møllerop for Obligations Gjeld 65 rd.; fremlagde Rettens Laugdag af 8 Julii 1796, saalydende #, samt den udstædte Pante Obligation dateret 4 og tinglæst 5 Junii 1793, og den skeede Opsigelse af 29 Februari 1796, saaledes meldende #, hvorefter han paastod Dom til Gjeldens Betaling med 65 rd.; samt resterende Renter fra 4 Junii 1794 til Betaling skeer, og i denne Sags Omkostninger 5 rd:

hr: Lieutenant Møllerop mødte og tilstod saavel Laugdagens som Opsigelsens lovlige Forkyndelse, samt at Renterne fra 4 Junii 1794 ere ubetalte, men haabede Tid til at kunne afbetale denne Gjeld.

Citanten sagde at han ikke længere kunne creditere Gjelden, men paastod Dom efter sin forhen indførte Procedur.

Eragtet.

Sagen optages til den 30 December førstkomende, da Dom eller Kjendelse bliver afsagt her paa Tingstædet.

Folio 376. Efter Vedtagelse ved Udsættelsestinget den 27de Augusti 1796 blev udi Sagen anlagt af Ricold Iverssøn Kongsthun mod Ejdes Opsiddere angaaende Bejtning i Røen saaledes afsagt

Dom:

Havde det irettelagte Tingsvidne af 4 October 1767 nøjagtigen været fulgt, kunne denne Sag, der angaaer ulovlig Bejtning i Røen, været undgaaet, ligesaavel efterat Ricold Iverssøn Kongstun blev Ejer af denne Ødegaard, som tilforn fra den Tid, (...?) ingen Disputte derom har været ventileret. Med de pro & contra førte Vidner bevises at flere end de indstevnte trende Ejde Opsidderes Creature bejter der, altsaa er det ingenlunde bestemt om disse Creature allene have tilføjet den Skade som de 2de første Hoved Vidner have taxeret til 10 rd.; men \af/ Citanten i sit Indlæg af 6 Junii 1796 nedsat til det halve. Stevningen indeholder ikke at Citanten vil udelukke de indstevnte fra Bejtningen, hvor til de paa Grund af forbemeldte Tingsvidne ere berettigede, men der for kan disse heller ikke formeene Ricold Kongstun at lade sine Creature hjemhente i Røen som sin Ejendom, nar og paa hvad Tid han vil, heller ikke indskrenke Antallet deraf, omendskjønt Tings Vidnet viser at Ejde Mænd have Frihed at lade deres Creature gaae i Røen 8 á 14 Dage om Høsten, hvilket indtil nu har været upaaanket. Saaledes kan efter forestaaende ikke bestemmes den Andeel de indstevnte 3 Opsiddere paa Ejde skulle betale for den tilføjede Skade i Røen; hvorfor hermed kjendes for Ret: Det irettelagte Tingsvidne af 4de

1796: 16b

October 1767 bør begge Parter holde sig efterrettelig, men i Henseende til den paastevnte Skades Erstatning, da som samme er ubestemt og ubevist, saa bør de indkaldte Erich, Niels og Anders Ejde for Citantens Tiltale i denne Sag frie at være. Processens Omkostninger ophæves paa begge Sider.

I Justicesagen mod Gunder Herreid og Martha Knuds Datter for Slagsmaal er afsagt denne Dom

At de indstevnte Gunder Larssøn Herreid og Martha Knuds Datter har øvet Slagsmaal med hinanden i Drukkenskab er med de førte Vidner beviist. Anledningen dertil kan ikkun første Vidne forklare at være fra Gunder Herreids Side, men alle Vidner sige at Martha Knuds Datter slog først. Gunder Herreid har spendt og slaget hende fra sig, hvilket han kunde have undgaaet naar han ikke i Drukkenskab havde sadt sig til modværge, men paa anden Maade skildt sig fra Overfaldet. Thi kjendes for Ret: Gunder Larssøn Herreid og Maritha Knuds

Datter bør efter Lovens 6. 7. 8., samt Forordningen af 8 Martii 1757, hver for sig betale til Hans Majestets Cassa dobbelte Slagsmaals bøder 18 rd.; samt i denne Actions Omkostninger 5 rd.; hvilket alt udredes og Efterkommes femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Execution i de Skyldiges Ejendeele.

I Justice Sagen mod Gunder Larssøn Herreid for Slagsmaal paa Tosten Hanssøn Herreid er afsagt saadan

Dom

Endskjønt de 2de afhørte Vidner ikke eensstemmigen have forklaret hvormange Gange den indstevnte Gunder Larssøn Herreid har slaget Tosten Hanssøn Herreid i Ansigtet, saa er dog saadant Slagsmaal fuldkommeligen beviist, samt at bemeldte Tosten Hanssøn Herreid var ganske fredelig og ikke tog til Modvæрге. At dette er skeed i Drukkenskab har ikkun det 2det Vidne forklaret; Thi kjendes hermed for Ret: Gunder Larssøn Herreid bør efter Lovens 6. 7. 8. betale Slagsmaals bøder 9 Rdlr: til Hans Majestets Cassa, samt i denne Actions Omkostninger 4 rd.; som alt udredes og efterkommes femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Derefter er tinglyst følgende Almues breve:

1: Lars Larssøn Saaqvittnes Afkald for hans Hustrue Giertrud Sjurs Datters Arv efter Christi Ols Datter nedre Fylkedalen efter Skiftebrev af 13 Martii 1794, 54 rd: 3 mrk: 5 s.; til Formynderen Sjur Larssøn Fylkedalen, den 24 Octbr: 1796.

2: Ole Jonssøn Medhuus Ditto for sin Hustrue Ragnille Magnus Datters Arv efter Skiftebrev af 22 April 1772, 16 April 1777 og 15 Januari 1781, 37 rd: 4 mrk: 7 s.; til Formynderen Magnus Anvessøn Sysen, den 24 Octbr: 1798.

3: Britha Amunds Datters Ditto for Arv efter Skiftebrev af 19 April 1786, Capital 43 rd: 5 mrk: 12 s.; til Formynderen Amund Jonssøn Fylkedalen, den 24 Octobr: 1796.

4: Sjur Størkerssøn Moes Ditto for hans og Sødskendes \efter/ afdøde Søsters Ingeborg Størks Datters \modtagne/ Arv efter Skiftebreve af 27 Maji 1795 og 25 Septbr: 1781, Capital 50 rd: 4 mrk: 8 s.; til Formynderen Ole Sjurssøn Ystaas, den 25 Octobr: 1796.

5: Halsten Davidssøn Espelands Obligation stor 200 rd.; med Pant i Espeland No: 30, dateret 11 Junii 1788, udslettet for betalte 50 rd: efter paategnet Qvittering af Creditor Matthias Jørgenssøn Ness, den 23 April 1791.

6: Anders Tollevssøns Bygselseddel paa ½ Løb 4 ½ Mrk: Smør i Opheim No: [??] i Uldvig, udsted af den i {Hr:} afdøde Hr: Angels Stad constituerede residerende Capellan ved Dom Kirken i Bergen, Hr: Blichfeldt, med Vilkaar til Forældrene, dateret 21 Junii 1796, med Revers.

7: Wiching Jonssøn!! (Iverssøn i 1801?) Sæbøes Obligation stor 126 rd.; udsted til Ragnille Tormods Datter Warberg, med Pant i Sæbøe No: 103 i Ejdfjord, dateret 28 Octobr: 1788, udslettet efter paategnet Qvittering af 22 Octobr: 1796.

8: Halsten Sølfestssøn Wiigs Skjøde paa 1 pd: 3 Mrk: Smør, ¼ Hud i Sæbøe No: 103, udsted af Wiching Iverssøn Sæbøe mod 160 rd.; den 24 Octobr: 1796.

9: Wiching Iverssøn og Giertrud Peders Datters Contract for Livs Ophold af Gaarden Sæbøe i Ejdfjord, {Ha} udstæd af Halstens Sølfestssøn, den 24 Octbr: 1796.

10: Halsten Sølfestssøn Sæbøes Obligation stor 200 rd.; udstæd til Halsten Endressøn Garethun, med Pant i Sæbøe No: 103, dateret 24 Octobr: 1796.

11: Arne Brynildssøn nedre Leqves Skjøde paa en Niendepart i Langevandsstølen, udstæd af Lars Pederssøn Torblaae mod 40 rd.; den 25 Octobr: 1796.

12: Lars Amundssøns Bygselbrev paa en Løb Smør i øvre Legreid nedre Thun No: [??], udsted af Christopher Sjurssøn Hieltness, den 18 Octobr: 1796, med Revers.

13: Lars Snaressøn Saaqvines Obligation stor 190 rd., udsted til Jon Iverssøn Nessem, med Pant i Saaqvite No: 11, dateret 25 Octbr: 1784, udslettet for betalte 90 rd: efter Qvittering af 2 Julii 1796.

14: Knud Østenssøn Syssendalens Obligation stor 90 rd., udsted til Amund Hanssøn Tvedt, med Pant i Syssendalen No: 122, dateret 25 Octobr: 1796.

15: Hjemmelsbrev for Enken Sigrid Nielsdatter, Anders Størkerssøn, Svend og Sjur Størkerssønner paa afdøde Ingeborg Størkersdatters Ejende 3 Mrk: Smør udi Gaarden Moe No: 1 for 20 rd: 15 s., hvor ved enhver af dem er bleven udlagt $\frac{3}{4}$ Mrk: Smør, dateret 25 Octobr: 1796.

16: Sjur Størkerssøns Skjøde paa 1 G:skd., 1 Faarskind, 2 pd: 5 $\frac{1}{4}$ (4?) Mrk: Smør i Gaarden Moe No: 1, hvori han selv efter andre Adkomster ejer 6 $\frac{3}{4}$ Mrk: Smør, udsted af Arvingerne efter afdøde David Størkssøn Moe, mod {herimod} 499 rd., den 25 Octobr: 1796.

17: Lars Gunderssøn Store Berges Obligation stor 299 rd., med Pant i Store Berge No: 91, dateret 24 Octbr: 1794, udslettet efter Qvittering af 21 Octobr: 1796, {af} Creditor Wiglig Sexe.

18: Skiftebrev efter Anna Rovarts Datter Moursæter, hvori Stervboets Jordegods 9 Mrk: Smør i Moursæter No: 1(2?)3, er udlagt til Enkemand Asbjørn Pederssøn og Datter, hver den halvedeel for 70 rd., dateret 30 Martii 17(8?)6.

19: Hans Larssøn Spildes Bygselbev paa 2 pd: 6 Mrk: Smør, 3 Faarskind i Koldskaar, udsted af Enken Anna Sjursdatter med Laugværge, den 26 Octobr: 1796.

20: Anna Sjurs Datters Contract for Livs Ophold af Gaarden Koldskaar, udsted af Hans Larssøn, den 26de Octobr: 1796.

21: Ole Arnessøns Fæstebrev paa et Huusmandsplads under Gaarden Gjødre, udsted af Sognepræsten Hr: Kahrs, den 25 Octobr: 1796.

22: Lodseddel for Barbro Sjurs Datters Løsøre Arv 54 rd: 3 Mrk: 5 s., som Faderen Sjur Larssøn Fylkedalen indesidder med, dateret 26 October 1796.

23: Contract mellem Opsidderne paa Gaardene øvre og nedre Hagestad og Ourdal angaaende et Stølstræe paa (Løyn...?), dateret 26 Octobr: 1796.

De sædvanlige Tingsvidner som for Jondals Skibrede ere extraherede, bleve for dette Skibrede ligeledes optagne, og befindes overeensstemmende med de forrige Aars Tings vidner, hvilket Almuen, Laugrettet og i Særdeleshed de 2de Mænd Sjur Størkerssøn Moe og Asbjørn Pederssøn Syssendal, bekræftede. Restance Registeret indeholdt til 1796 Aars Udgang 261 rd: 2 Mrk: 12 s., og til 1795 Udgang 25 rd: 1 mrk: 14 s., ialt 286 rd: 4 mrk: 10 s:

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd bleve opnævnte: 1: Lars Aamundssøn Spilde. 2: Herloug Larssøn Seim. 3: Lars Gunderssøn Berge. og 4: Endre Aslachssøn {Sæbbøe} Scheye, alle nye Mænd.

Efter Udraab er intet mere med Retten at bestille, thi blev Høstetinget ophævet.

M J Barth

Kingservigs og Røldals Skibreder

Aar 1796, den 27de October, begyndte det **almindelige Høste-, sage- og Skatte ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almue paa Tingstædet Utne.** Retten betiente Sorenskriver Heiberg i Nærværelse af Fogden, S: T: Hr: Justitsraad Koren, Lænsmanden

Christen Jonssøn Hougse, samt Amund Nielssøn Hamre paa sin Faders Vegne, og efterskrevne aate eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Ole Jacobssøn yttre Bleye. 2: Tosten Jacobssøn ibm: 3: Johannes Svendssøn Skjeldaas. 4: Asbjørn Svendssøn Ejdness, i hans Stæd Ole Anfinssøn Hougse. 5: Endre Jenssøn Helleland. 6: Jerrand Asbjørnsøn Naae. 7: Asbjørn Johannessøn Hougstvedt, og 8: Lars Thomassøn Insteness, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

De kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede ere extraherede, bleve allerunderdanigst og hørsomst publicerede.

Ifølge Forordningen af 3 Junii 1796 blev som Stevningsmænd udnævnt for Kingservigs Sogn: Lænsmanden Christen Jonssøn Hougse, Ole Anfinssøn Hougse og Lars Thomassøn Insteness. For Ullensvang: Lænsmanden, Endre Jenssøn Helleland og Asbjørn Johannessøn Hougstvedt. For Odde: Lænsmanden, Ole Anfinssøn Hougse og Østen Holgerssøn Jordal. I Røldal: Amund Nielssøn Hamre, Jacob Olssøn Tuften og Ole Ormssøn nedre Berge, hvilke bleve betydede Lovens 1. 4. 6., samt allerhøjst bemeldte Anordning, hvilken de lovede at efterkomme, og derpaa aflæggede deres Saligheds Eed.

1796: 17b

Opsat Aastæds sag paa Ullensvangs Præstegaard. Fol: 6to: (5b)

Aar 1796, den 27 October, blev denne Aastæds sag atter foretaget paa Tingstædet Utne, i Nærværelse af saavel Meddomsmændene, der forhen ere navngivne, som Parterne, hr: Provst Rørdam og Opsidderne paa Huus, Instenes, Midnes og Oudenenes.

Citanten Hr: Provst Rørdam ædskede Sagen i Rette, og begjerede at hans fjerde Hoved Vidne Maritha Gunders Datter Luttro maatte beedige hendes Forklaring aflagt ved sidste Aastæds Forretning, og fremlagde Indlæg af 23 October 1796, der i Retten blev læst, saalydende #

Det forbemeldte Vidne blev forelæst hendes i Sagen aflagte Forklaring og Vidnesbyrd, hvilket hun i alle Deelee bekræftede at medføre Rigtighed, og derpaa aflagde sin Saligheds Eed efter Loven.

Citanten fremlagde Regning over de i Sagen medgangne Omkostninger, ialt 55 rd: 4 Mrk: 14 s.; tilligemed Lænsmandens Regning, den første dateret 25 October 1796, begge saalydende # Vederparterne paa Huus fremlagde Indlæg af 27 October 1796, saalydende #

De indstevnte Mænd paa Instenes, Oudenenes og Midnes fremlagde 2de Indlæg af 3 September 1796 og 27de October s: A.; hvilke i Retten blev læst, saalydende #

Huus Mændene lod end videre tilføre: Dette Hr: Provst Rørdams mod Huus stølens Ejere indgivne Indlæg, benegtes i et og alt som ubevist og ugrundet, der ikke i mindste Maade i sin Tid bør reflecteres paa, men de refererede sig til sin skriftlige Paastand, og ventede Dom.

Ingen af Parterne havde videre at forestille, hvor for af Retten blev saaledes

Eragtet.

Sagen optages til Doms Afsigelse paa Sorenskriverens Gaard Helleland Løverdagen den 17 December førstkommande, som er fjerde Ugesdagen efter at Høstetingene i Sorenskriveriet ere sluttede, hvorved Parterne til alle Sider vare fornøjede. hr: Provst Rørdam betalte Laugrettet hver 24 s.; er 2 rd:

O B Heiberg

Den 28de Octobris continuerede Høstetinget for Kingservigs og Røldals Skibreder paa det sædvanlige Tingstæd Utne.

Da efterfølgende Dokumenter bleve tinglæste.

No: 1: Torgiuls Johannessøns Afkald for hans Arv efter Johannes Torgiulssøn Hougse den 28 April 1794 – 30 rd: 5 mrk: 15 s.; til Brynild Jonssøn Hougse, den 27 October 1796.

2: Lodseddel for Torgilds Jonssøns Arv i Løsøre 10 rd: 2 mrk: 4 s: efter Faderen Jon Nielssøn øvre Qvale, falden den 27 Martii 1792, som beroer hos Moderen Torbiør Peders Datter med Mand Torbiørn Tostenssøn, dat: 26 Oct: 1796.

3: Jerrand Asbjørnssøn Naae opbød sin Myndlings Dag Ellingssøns Arvemidler 131 rd: 15 s: efter Skiftebrev af 19 Maji 1795, men ingen ville samme modtage paa rescriptmessig Maade, hvor for de til Hr: Justitsraad Koren bleve mod Qvittering leverede.

Notarial Instrument.

Aar 1796, den 28 Octobris, comparerede for mig paa Tingstædet Utne i Hardanger Dannemændene Knud Knudssøn Sem og Omund Knudssøn ibm.; som fremstillede de 2de Mænd Ole Ormssøn Nedre Berge og Anfin Josephssøn Sem, hvilke de begjerede tilspurgt, og Svar under deres Saligheds Eed modtaget paa følgende: Om de hørde nogen Handel om tvende Qviger med nu afdøde Tosten!! (Torkel?) Rejerssøn Nestebø af Rolloug Præstegjeld i Nummedal og Reqvirenterne Knud Sem og broder at være indgaaet Sommeren 1794 saaledes, at han for disse solgte Kreature skulle betale 11 rd: 4 mrk: 8 s.; og om de veed enten samme {igjen} ere betalte eller ikke? Forbemeldte 2de {Nota} Vidner aflagde for Notario sin Eed, og forklarede først

Ole Ormssøn nedre Berge, at han ikke hørde paa Handelen mellem de indstevnte, men paa samme Tid som omspurgt fortalte Torkel Nestebø at have kjøbt de 2de Qviger af Knud Sem, og der for skulle betale 10 á 12 rd.; men nogen bestemt Sum blev ikke opgivet. At disse Penge ikke igjen er tilbagebetalte, det veed Vidnet er Sandhed.

2det Vidne, Anfin Josephssøn Sem, forklarede, at han samme Tid som forrige Vidne har forklaret, vel ikke hørde Handelen mellem Afdøde Torkel Nestebø og Reqvirenterne Knud Sem og broder, men at Torkel, ved at drikke den saa kaldede Kjøbsskaal, tilstod at Knud havde

1796: 18

tilgode hos ham paa denne Handel 11 rd: 4 mrk: 8 s.; hvilke han lovede at sende fra sig og betale saasnart mueligt, men Vidnet veed at intet der af endnu er betalt. afskeediget.

Reqvirenterne begjerede denne Forretning sig in forma beskrevet meddeelt, hvilket bevilges, imod at der for efter Sportel Reglementet er betalt 1 rd: 72 s.; samt for det stemplede Papir 24 s.; ialt To Rigsdaler.

O B Heiberg

Med Tinget er derefter følgende passeret.

Folio 4. hr: Justitsraad og Foged Koren ædskede Sagen i Rette mod Giæstgiver Knud Larssøn Bustetun for Overtrædelse af sine Privilegier, og endnu som før paastod Dom efter forrige Irettesettelse uden videre Udhal.

Knud Bustetun mødte og beklagede at han endnu ikke havde faaet den paaberabte Klage fra Stiftet meddelt, hvor for han end engang ædskede Udsettelse i Sagen, eller at Dommeren ville tillade ham at fremlægge sit Tilsvær om Sagen end nu skulle til Doms blive optaget.

Actor havde intet imod at Knud Bustetuns Tilsvær blev antaget omend Sagen blev til Doms optaget, hvilket han paastod.

Eragtet

Sagen optages til Doms Afsigelse paa Sorenskriverens Gaard Helleland Løverdagen den 17de December førstkommende. Skulle imidlertid den Sagsøgte være istand til at tilveje bringe det han mangler til sit Forsvar, vil Dommeren ikke mangle at antage samme, siden Actor fra sin Side ikke har noget derimod.

Folio 4. Justicesagen mod Torger Halstenssøn Tvedt som uconfirmeret for Lejermaal med Pigen Gyri Osmunds Datter, blev paaraabt, da Actor sagde at bøderne i Mindelighed ere betalte, men for saavidt den corporlige Straf angaaer, paastod han Dom efter Lov og Anordninger, samt Sagens Omkostninger erstattet.

Torger Halstenssøn Tvedt mødte, sagde at være henimod 18 Aar gammel, og er endnu uconfirmeret, tilstod at være Barnefader til det af Gyri Osmunds Datter i Aaret 1795 fødte Pigebarn, som endnu lever, og paa Rettens Tilspørgelse svarede at han ikke tilforn er tiltalt eller dømt for Lejermaal.

Gyri Osmunds Datter var tilstæde, sagde at være henimod 35 Aar gammel, var sidste Gang en Giæst ved Herrens bord dette Aars Sommer, tilstod det paastevnte Lejermaal, og at Torger Halstenssøn Tvedt er Fader til det af hende i Aaret 1795 avlede Barn, som endnu lever. Hun har tilforn ikke været tiltalt eller dømt for Lejermaal.

Lænsmand Christen Hougse, som Forsvar for de indstevnte, kunde ikke andet end anraabe Rettens Mildhed for Paagjelderne som unge og uforstandige, især da Præstens Attest giver dem et godt Vidnesbyrd om deres Forhold, uden for denne Handling.

Actor vedblev sin Doms Paastand.

Eragtet

Sagen optages til Doms til den 17de December 1796, da Dom bliver afsagt paa Sorenskriverens Gaard Helleland.

Folio 4. Justice sagen mod Peder Pederssøn Frøsvig og Giertrud Lars Datter for Lejermaal i forbudne Leed, blev af Actor iretteædsket, som fremlagde Laugdag af 10 Junii 1796, saalydende #

De laugdagede Lejermaals begjengere mødte tilligemed deres Defensor Lænsmand Christen Hougse.

Actor fremlagde Amtets Attest om hvad Tid Peder Pederssøn Frøsvig er bleven enroulleret i Kongens Tjeneste, dateret den 20 April 1796, saalydende #

Peder Pederssøn Frøsvig anmeldte at være henimod 26 Aar, var til Guds bord denne Høst i Ullensvangs Kirke for 14 Dage siden, tilstod at være Fader til det af Giertrud Lars Datter i Aaret 1795 fødte Barn, som end nu lever. At Deponenten var i tredie Leed beslægtet til Giertrud Lars Datter, vidste han aldeles ikke da besvangrelsen skeede. Tilforn er han ikke bleven tiltalt eller dømt for Lejermaal.

Giertrud Lars Datter sagde at være henimod 31 Aar gammel, og tilstod at Peder Pederssøn Frøsvig var det af hende i Aaret 1795 avlede Barns Fader.

Actor paastod Dom til bøders Udredelse og corporlig Straf efter Lovens 6. 13., samt 6. 13. 13., og Rescriptet af 11 Decembr: 1750, og endelig, denne Actions Omkostninger erstattet.

1796: 18b

Defensor Christen Hougse overlod til Rettens mildeste Behandling i denne Sag mod Peder Pederssøn Frøsvig, der er ung, uerfaren, og intet ejer til Bødernes Udredelse, allerhelst da han var ubekjendt om Slægtskabet da besvangrelsen skeede.

Eragtet.

Sagen optages til Doms til den 17 December førstkommende, paa Sorenskriverens Gaard Helleland at afsiges.

Arne Jonssøn Hildal anviste Kloen af en voxen bjørn som er skudt i Hildals Mark, hvilken hr: Justitsraad Koren antog og betalte Skudpengene 2 rd:

Johannes Larssøn Qvæstad med flere Medejere i Tøssedalstveiten havde til dette Ting med mundlig Varsel indkaldet Christen Hellessøn Tøssedal til at anhøre Stadfæstelses Dom paa et Forbud udvirket ved Kongens Foged Hr: Justitsraad Koren den 11 Junii 1796, og ratificeret den 7 Julii næstefter, angaaende deres Ejendom i Tøssedalstveiten, hvilken han ifølge Loven forventede paa dette Ting, for i sin Tid deraf at gjøre fornøden Betjening.

Helge Helgessøn Tøssedal paa sin broders, den indstevnte Christen Helliessøns Vegne vedtog at være lovlig tilkaldet [i] denne Sag, og ville i sin Tid paasee at denne Sag til Aastædet bliver paataalt.

Citanterne fremlagde det omtalte Forbud, dateret 11 Junii 1796, og ratificeret den 7 Julii næst efter, som i Retten blev læst, saalydende #, hvorefter de paastod Stadfæstelses Dom, da de i sin Tid ville paatale deres Ejendoms Ret, om indstevnte Christen Helliessøn Tøssedal skulle overtræde det gjorte Forbud.

Hellie Tøssedal paa sin Broders Vegne tilstod at Forbudet ham lovligen er forkyndt, og havde intet videre at svare.

Dømt og avsagt:

Det af Citanterne Johannes Qvæstad med flere irettelagte og af Stædets Foged udstædte Forbud af 11 Junii 1796, som er ratificeret den 7de Julii næst efter, er efter Lovens forskrift bleven forfulgt til næste Ting, hvorfor samme i Henseende til Formalia bliver herved confirmeret og strax fæstet til Regel og Rettesnoer for den lovligen indstevnte Christen Helliessøn Tøssedal, som forbeholdes sin Ret til lovlig Paatale paa samme, om han dertil maatte finde sig berettiget.

1: Endre Christopherssøn Bue og Peder Sjurssøn Bue fremlagde deres Taxations Forretning over 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør, ½ Geedskind, ½ Hud i Sæbøe i Ejdfjord, Knud Nielssøn tilhørende, hvilken de i vedkommendes Nærværelse beedigede, dateret 24 October 1796.

2: Holger Ellingssøn Haastabbe beedigede ligeledes deres Taxation over 12 Mrk: Smør, 1 Faarskind i Nøstvig (i Ullensvang), Hans Ellingssøn tilhørende, til 90 rd; Den anden Taxations Mand Erich Pedersøn Nøstvig aflagde samme Eed.

3: Over Taxation paa ½ Løb Smør, ½ Hud i Aasheim i Graven (Ulvik), Thore Christopherssøn tilhørende, aflagde de 2de Mænd Halvor Jonssøn Langesæter og Torbiørn Tostenssøn øvre Qvale Saligheds Eed.

4: Christen Johnssøn Hougse og Asbiørn Johannessøn Hougstvedt beedigede deres Taxation over 2 pd: 9 Mrk: Smør, ½ Hud, ½ Bukskind i Hougse No: 20, Jacob Pederssøn tilhørende, til 500 rd; dateret 28 October 1796.

5: Ole Michelssøn Lothe og Holger Ellingssøn Kjepso beedigede deres Taxation over 15 Mrk: Smør, ¼ Hud, ¼ Løb Salt i indre Alsager, Holger Amundssøn tilhørende, til 150 rd; dateret 16 Julii 1796.

Den paafølgende 29de Octobris 1796 vedblev Høstetinget for Kingservigs og Røldals Skibreders Almue i alle vedkommendes Nærværelse, da efterfølgende private Dokumenter bleve tinglæste.

No: 4: Tobias Haldorssøns Ejdnnesses og Ole Haldorssøn Hellelands Skjøde paa 18 Mrk: Smør, ¼ Hud i Brandstvedt No: 31 i Ullensvang, udstæd af Johannes Iverssøn Brandstvedt mod 450 rd; den 26 October 1796.

5: Johannes Iverssøns Bygselbrev paa forbemeldte Skyld udi Brandstvedt No: 31, udstæd af Tobias og Ole Haldors sønner, den 27 October 1796, med Revers.

6: Arne Ellingssøns Skjøde paa 1 Pund 12 Mrk: Smør i Jelle No: 1 i Odda, udstæd af Faderen Elling Jørgenssøn Jelle mod 250 rd:, den 27 October 1796.

7: Arne Ellingssøn Jelles Obligation stor 250 rd:, udstæd til Peder Larssøn Staene, med Pant i forbemeldte Skyld i Jelle No: 1, dateret 27 Octobr: 1796.

8: Elling Jørgenssøn Jelles Obligation stor 199 rd:, udstæd til Peder Larssøn Frøsvig, med Pant i forbemeldte Skyld, dateret 31 October 1788, udslettet efter Qvittering af 27 October 1796.

9: Elling Wichingssøn Wastuns Bygselbrev paa 10 Mrk: Smør i Wintertun i Odde, udstæd af hr: Provst Rørdam, den 25 October 1796, med Revers.

10: Jacob Olssøn Seljestads Skjøde paa et Stykke Udmark kaldet Djuve under Reinsaas i Odde, udstæd af Tomas Torgerssøn Reinsaas og Gunder Olssøn ibm:, mod 40 Rdrl:, den 27 October 1796.

11: Jacob Olssøn Selliestads Obligation stor 40 rd:, udstæd til Tobias Haldorssøn

1796: 19

Ejdnes, med Pant i bemeldte Djuve, dateret 27 October 1796.

12: Jon Larssøns Obligation stor 60 rd:, udstæd til Orm Olssøn Grønsdal, med Pant i Husmandspladset Djuve, den 27 October 1796.

13: Johannes Iversøn Brandstvedts Obligation stor 240 rd:, udstæd til Knud Hanssøn Jaastad, med Pant i Brandstvedt No: 31 i Ullensvang, dateret 28 October 1791, udslettet efter Qvittering af 27 October 1796.

14: Tobias Olssøn Espens Skjøde paa 1 Løb Salt og 2 Mrk: Smør i Langesæter No: 10 i Kingservig, udstæd af Tobias Larssøn yttre Bue mod 19 rd:, den 28 October 1796. Ejendommen er uden bygsel.

15: Halsten Torgerssøn Tvedts Obligation stor 240 rd:, udstæd til Jon Olssøn Aachre, med Pant i Tvedt i Odde, dateret 18 Maji 1779, udslettet for betalte 60 rd: efter Qvittering af 28 October 1796.

16: Peder Endressøns Obligation stor 80 rd:, udstæd til Torkel Michelssøn Luttrum, med Pant i Ulsness No: 9 i Kingservig, dateret 28 Octobr: 1796.

17: Knud Isachssøn Bergets {Obligation} Fæsteseddel paa Husmands pladset Eeghamrene under Mouge i Ullensvang, udstæd af Lars Knudssøn Mouge, den 29 October 1796, med Revers.

18: Birkedommer Barths Obligation stor 850 rd:, udstæd til Erich Aachre med flere, dateret 24 April 1792, med Pant i Hesthammer No: 27, udslettet for betalte 350 rd: efter Qvittering af 13 Junii 1796.

19: Hans Ellingssøn Nøstvig's Obligation stor 55 rd: 79 s:, med Pant i Nøstvig No: [??], udstæd til Britha Erichs Datter, den 27 October 1796.

20: Jacob Pederssøn Houg's ditto, stor 143 rd: 50 s:, til Christi Michels Datter, med Pant i Houg's No: 20, dateret 28 October 1796.

21: Holger Amundssøns ditto, stor 72 rd: 3 mrk: 6 s:, til Sjur Holgersøn, med Pant i indre Alsager No: 30, dateret 16 Julii 1796.

22: Knud Sjurssøn Botnens Obligation stor 80 rd:, udstæd til Hellie Larsøn Frøsvig, med Pant i Botnen No: 23, den 29 October 1796.

De Tingsvidner som for Jondals Skibrede ere extraherede, bleve optagne, og end videre for det 7: Tingsvidnet over Aftagene 10 Aar, hvilket Laugrettet og Almuen, og i Særdeleshed de 2de Mænd Tobias Pederssøn Bue og Christopher Olssøn Djønne, bekræftede at medføre Rigtighed, hvorfor samme under tingsvidnelig forsegling blev udstæd og Hr: Justitsraad og Foged Koren meddeelt til sit Regnskabs bielag.

Til at betjene Retten næste Aar som Laugrettesmænd blev udnævnt for Sommertinget: 1: Sjur Olsson Insteness. 2: Torgiuls Torgiulsson Jaastad. 3: Isach Pederssøn Aachre, og 4: Asbiørn Pederssøn Aachre, alle nye Mænd.

Restancen er ialt til 1796 udgang 267 rd: 2 mrk: 7 s:

Efter Udraab var intet meere ved Retten at bestille, thi blev Høstetinget ophævet.

O B Heiberg

Continuation af Kingservigs Høsteting 1796

Aar 1796, den 17de December, blev Retten sadt paa Gaarden Helleland for at afsiige Domme eller Kjendelser udi de Sager som paa sidst afvigte Høsteting bleve optagne. Ved Retten vare nærværende følgende Laugrettesmænd: 1: Jørgen Pedersen Jaastad. 2: Ole Larsen Helleland. 3: Lars Østensen Jaastad. 4: John Larsen øvre Qvale. 5: Holger Nielsen Berven, 6: Siur Iversen ibid: 7: Siur Samsonsens Helleland, og 8: Christen Olsen Hovland.

Udi Sagen indstævnt av Hr: Justice Raad Koren paa Justitiens Vegne mod Giæstgiver Knud Larsen Bustethuun for ulovlig Brændeviins og Ølsalg m: v: vide Fol: 18.

Den actionerede Knud Bustethuun havde til Dommeren indsendt et Indlæg i Sagen, dateret den 10 December 1796, tilligemed en Copie Klage over Ham, af 9de Nov: 1792, med en Helge Larsens paategnede Attestation om sammes Rigtighed, samt en skriftlig Requisition til Amtet av 12 Nov: 1796, med Amtets Paategning av samme Dato, alt saalydende # Hvorpaa udi Sagen blev afsagt saadan

Dom:

At Giæstgiver Knud Larsen Bustethuun, uagtet den Ham fra Øvrigheden givne Advarsel, har han Søn- og Hellig Dage, end og efter at denne Action, efter Stiftets Odre av 24 Januarii 1795, var bleven anlagt mod Ham, solgt Brændeviin og Øll til Fylderie og Drukkenskab, er ved de i denne Sag afhørte Vidner bleven oplyst. Den Copie Klage

1796: 19b

af 9 Nov: 1792, som den Sagsøgte tilligemed sit Indlæg af 10 Dec: 1796 har indsendt til Retten, kan ikke komme i nogen Betragtning, eftersom den mangler behørig Troeværdighed, og man er aldeles uvidende om eller hvor vidt denne er overeenstemmende med den originale Klage, som ikke under denne Action er bleven fremlagt. Thi kiendes for Ret: Giæstgiveren Knud Larsen Bustethuun, som er bleven overbeviist om at have misbrugt det Ham forundte Privilegium, bør at have bemeldte sit Giæstgiverlige Privilegium forbrudt, og efter Lovens 8 – 3 – 1 at bøde for Helligbrøde 3 Lod Sølv, eller 9 Mrk: D:ske, som tilfalder Kingservigs Skole Casse efter Forordning av 23 Januarii 1739, dens 32 Art: De paa Sagen anvendte Omkostninger betaler bemeldte Knud Larsen Bustethuun med 6 Rd:r; hvilket alt efterkommes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Udi Justitz Sagen mod Torger Halsteensen Tveit som uconfirmeret og Pigen Guri Osmundsdatter Berve for Lejermaal er afsagt saadan

Dom:

De 2de for Lejermaal actionerede Torger Halstensen Tveit og Pigen Guri Osmundsdatter Berve haver begge for Retten tilstaaet at have sammen avlet et Pige barn, som i Aaret 1795 blev født til Verden. At Drengen ere u-confirmeret oplyser Sognepræstens om dette begangne

Lejermaal i Rette lagde Attester af 26 October 1795 og 6 Junii 1796. For denne deres begangne Forbrydelse bliver Drengen som u-confirmeret at ansee efter Forordningen af 2 Sept: 1745, og Pigen efter Forordningen af 8de Junii 1767. Lejermaals Bøderne have de begge erlagt efter Actors Tilstaaelse. Thi kiendes for Ret: Torger Halsteensen Tveit bør at arbejde i Bergens Tugthuus et halvt Aar, og Pigen Guri Osmundsdatter Berve at sidde paa Vand og Brød i 8te Dage; samt begge at betale denne Actions Omkostninger med 4 Rd.r; hvilket fuldbyrdes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven og Justitiens viidere Pleje.

Udi Justitz Sagen mod Peder Pederen Frøsvig og Giertrud Larsdatter Frøsvig for Lejermaal i forbuden Leed er afsagt saadan

Kjendelse:

Pigen Giertrud Larsdatter Frøsvig er ved Kongelig Benaadning af 1 April 1796 bleven frietaget for den for Hendes begangne Forseelse i Loven bestemte Straf; men hvad Peder Pedersen Frøsvig angaaer, da befindes Sagen henseende til Ham af den Natur og Beskaffenhed, at Han i Følge Lovens 6 – 13 – 13 bør at straffes paa yderste Formue, og da Forordningen af 6 December 1743 udtrykkelig befaler at yderste Formue bør i Dommen at fastsættes til en vis navngiven Summa, og den Tiltaltes Midler og Tilstand til den Ende for (vijs?) at efterforskes; hvilket ikke end nu er bleven efterkommet; saa bliver denne Sag til den Ende udsat til næste Sommerting. paa det at Actor som Stædets Foged midlertiid kan have Lejlighed til at lade iværksætte det i denne Fald fornødne.

O B Heiberg

Continuation af Aastæds Sagen paa Ullensvangs Præstegaard

Aar 1796, den 17 December, bleve paa Gaarden Helleland udi Sagen mellem Provsten Hr: Rørdam og Opsidderne paa Gaardene Huus, Instenes, Audenes og Midnes betræffende Bejterne paa Ullensvangs Præstegaards Fieldstøel Stavelien kaldet, af Sorenskriveren og Meddoms Mændene

1796: 20

efter foregaaende Conference, eenstemmigen afsagt saadan

Dom:

Udi denne af Sognepræsten for Kingservigs Præstegield, Provsten Hr: Rørdam, som Beneficiarius af Ullensvangs Præstegaard anlagde Sag mod Opsidderne paa Gaarden Huus paa den ene og Opsidderne paa Gaardene Instenes, Audenes og Midnes paa den anden Side som Contra Cirantere, betræffende Fieldbejterne paa Ullensvangs Præstegaards Fieldstøel Stavelien kaldet, falder i Overeenstemmelse med de udstyrede Stevninger og gjorde Paastande fra Parternes Side, fornemmelig 2de Qvæstioner at oplyse: 1mo: Om Præstegaarden kan siiges at have ene Rettighed til de omtvistede Bejter saaledes at de 2de angrænsende Støeler, nemlig Grøndals paa den ene og Fodnestølens paa den anden Side, deres Creature bør gandske og aldeles at udelukkes fra disse? og 2do: Om Hoved Citanten, Provsten Hr: Rørdam, har Rettighed til at indtage fremmede Creature paa Staveliens Støels Bejter, uden at de 2de andre Støelers Ejere kan siiges der med at blive fornærmede? Til at oplyse disse 2de Spørgsmaale haves ingen skriftlige Beviiser, hvor fore de i Sagen til alle Sider afhørte Vidners Forklaringer, tilligemed Befaringen paa Aastædet, maa her afgive det behørige Lys. Forinden Man skrider til at anføre disse, maa først anmerkes: At Contra Citanterne fra Huus haver ved skriftlig Beskikkelse af 4de Julii 1796 til Hoved Citanten tilbudet Forliig, mod at enten det omtvistede Fæbejtte bliver en uinskrænket Fællesskab efter Lovens 3 – 12 – 3, eller og at Fæe bejtet deeles i 2 liige Deelee og fraskilles ved Merker eller

Gierder. Ligeleedes have Contra Citanterne fra Instenes, Audenes og Midnes ved skriftlig Beskikkelse af 8 Julii 1796 proponeret Forliig, hvor ved de deels tilbyder at hemme og hindre deres Kreature fra for Eftertiiden at tilføje nogen Skade, i Fald det skulle befindes, at deres Kreature imod deres Villie skulle have gaaet viidere end de sædvanlige Grændser har vært fra gammel Tiid, og deels paastaaer at ingen af Parterne maa indtage fremmede Kreature paa Støelen, hvor ved Fornærmelse kan existere. At ingen af disse 2de proponerede Forliig ere blevne antagne af Provsten Hr: Rørdam som Hoved Citant, der til kan ikke nægtes at Han joe fra sin Side har haft god Grund, i Betragtning at det ikke var en privat Ejendom hvor tvistedes om, men en publicke og Ham paa Embeds Tiid forlehnet, den Han (qvo?) Beneficiarius var forbunden til ex Officio at forsvare mod formeentlig Fornærmelse, paa det denne igien i sin Tiid til Eftermanden i Embedet kunne vorde afleveret ubeskaaret. Men hvor vidt denne formeentlige Fornærmelse her kan siiges at have haft Stød, vil nærmere oplyses af ham ved Befaringen paa Aastædet, som de pro – og contra førte Vidners afgivne eedelige Forklaringer. Henseende Fieldbejterne mellem Stavelien, som er Præstegaardens Fieldstøel, og Grøndalen, som er Gaarden Huuses Fieldstøel, ere de 7 fra Hoved Citantens Siide førte Vidner alle eenige om, og det i en Række af meere end 40 Aar, at Præstegaardens Kreature uden nogen Anke, uafbrudt og sædvanlig har bejtet lige til Randinuten og til den Rust som gaaer ned fra Randinuten, samt i Rypnedalen og ned i Grøndalsosen. Derimod sees af Contra Citanternes, confereret med Hoved Citantens Vidner, at det ikkun har været siælden og hændelsesviis at Huus Støelens Kreature ere komne ind i bemeldte Bejter. Desuden viiser Situationen og Beliggenheden af disse Bejter, at de ved naturlige Grændse Skiæl, nemlig Randinuten, Rusten og Rypnedalen, hvilke Strækninger efter Befaringen ere næsten i lige Linie beliggende, ere ligesom adskilte fra Grøndalens Støelsbejter, som ligge paa den anden Siide af disse Skillerum. Hertil kommer end nu at disse Bejter, hvor af en Deel

1796: 20b

efter Hoved Citantens 2de ældste Vidners og Contra Citanternes 5te Vidnes Beretning kaldes Stavelie Dalen, og altsaa ligesom (.....?) af Præstegaards Støelen, ere sammenhængende med de øvrige og oven for liggende Staveliens Bejter, hvilket alt tilsammentaget giver god Grund til denne Formeening: At disse omtvistede Bejter fra de ældre Tiider har været og ene og allene bør at tilhøre Ullensvangs Præstegaards Fielstøel Stavelien kaldet, og at følgelig Gaarden Huuses Opsiddere ikke kan siiges at være i mindste Maade bleven fornærmet af de i Stavelien indtagne fremmede Kreature, da det ikke er bleven oplyst at disse har gjort dem nogen Forfang udi Grøndals Støelens tilhørende Bejter. Hvad dernæst angaaer Tvistigheden mellem Præstegaardens Støel Stavelien og Fodnestøen, som tilhører Opsidderne paa Gaarden Instenes, Audenes og Midnes, da bliver som en Hoved Omstændighed at lægge Merke til, at Situationen mellem disse 2de Støeler er af den Beskaffenhed, at Naturen synes ligesom at have aflukket disse 2de Støeler fra hinanden ved følgende Skillerum, nemlig Fieldet Valegge, Lonevandet til Vasenden og en Bek!! (Bekk), som ved Vasenden flyder ned i Lonevandet paa den nordre Siide – fra det saa kaldede Skind Field, saa at Stavelien med sine tilhørende Bejter ligger paa den nordre og Fodnestølen med sine Bejter paa den søndre Siide af disse Aflukkelser. Her kan altsaa intet Spørgsmaal blive om: At joe Staveliens Kreature har sine Bejter paa den nordre Siide af disse naturlige Indhægninger; men Spørgsmaalet bliver allene: Om Fodnestøelens Kreature, efter Ejernes Paastand have Rettighed tilligemed Staveliens at bejte paa den nordre Siide af Lonevandet og i de der værende Strækninger /: thi paa den nordre Siide af Fieldet Valegge har de selv Renonceret paa al Bejte Rettighed. Efter Actens Udviisning findes de fra begge Parters Siide i denne Henseende førte Vidners Udsagn at være for en Deel stridende mod hinanden. Det bliver altsaa fornødendt efter Lovens 1 – 13 – 12, at Confrontere disse Vidnesbyrd med hinanden, for der efter at kunne skønne det rette. Alle

Hoved Citantens 7 Vidner ere eenige der udi: At al den Strækning som ligger norden for Lonevandet indtil indste Vasenden af Lonevandet, hvilket stemmer overeens med Anviisningen paa Aastædet :/ har altid og upaaanket været Staveliens Fieldbejter, og det i en Tid af 40 Aar og der over, efter den ældste af disse Vidners Forklaring, samt at de aldrig har hørt at Fodnestølens Ejere gjorde nogen Paastand paa at have Ret til Bejtning paa den nordre Siiden af Lonevandet. Det 5te og 7de Hoved Vidne forklarer, at det var fornemmelig i de sidste Aar de tiende i Præstegaarden, at de saae Fodnestølens Creature at drage over Elven som gaaer ud fra Lonevandet, og bejtte i Lonerne paa den nordre Siide, men 2det, 3de, 4de og 6te Vidne erklære derimod at de i deres Tiid ikke have merket til slig Bejtning. Hvor af kan altsaa drages den Slutning: At Fodnestølens Creatures Bejtning paa forbemeldte Stæder ikke har været sædvanlig i de ældre Tiider. Contra Citanternes Vidner forklare derimod eenstemmigen: At Fodnestølens Creature i liige saa lang og endnu længere Tiid gik 2 á 3 Dage hver Uge fra den Tiid de kom op paa Støelen, i de Bejter som ligger rundt omkring Lonevandet, og at de havde Frihed at drage saa langt op fra Lonevandet som de vilde paa den nordre Siide, uden at nogen ankede der paa. Men da de fleeste av disse Vidner :/ hvor af det 5te og 6te Vidne og Datter ere selv interesserede i Sagen, da Vidnerne endnu styrer et Brug i Instenes, og følgelig ikke paa Grund av Lovens 1 – 13 – 18 bør at Reflecteres paa :/ men Vidnerne, naar undtages det 2det og 7de Vidne, som nær beslægtede, at der av deres Vidnesbyrd ikke kan have

1796: 21

al den Paaliidelighed som med Rette kan æskes i en Sag som denne, hvor det gielder om en publicke Ejendom; Allerhælst da (m?)an ved at conferere deres Anviisning paa Aastædet med deres Forklaring under Vidne Forhøret, sp(or?) (en?) Ustadighed. Under Vidne Forhøret heeder det fra deres Siide: At Creaturene, nemlig Fodnestølens, bejtede saa langt op fra Lonevandet som de selv vilde. Paa Aastædet anviiste de Lone Haugen, som det Stæd hvor under Creaturene bejtede naar de gik tilbage igien om Aftenen igiennem Loneskaret, men efter Befaringen da de fra Fieldet vare nedkomne, tilkiendegiver de, at Creaturene havde bejttet oven for Lone Hougen. Naar de paa Aastædet skal anviise hvor Troidals eller Svarte Vandet laae, kan de ikke gjøre det, men erklære at de ikke havde været paa de Stæder. At der fra de ældre Tiider af maa have været visse bestemte Grændser mellem Stavelien og Fodnestølen – synes end og Contra Citanterne selv at tilstaae udi deres 5te Spørgsmaal til Vidnerne ved at tale om deres sæskildte Bejter. Naar Man altsaa her skal bestemme hvilke af Parternes Vidner der bør at have meest Troeværdighed, maa Næsten unægtelig falde paa Hoved Citantens Siide, og det saa meget meere som den Forklaring den sidstes Vidner har afgivet om Staveliens Fieldbejters Strækning, tilligemed deres Anviisning paa Aastædet, stemmer over eens med Beliggenheden, da selve Naturen har ligesom adskilt dem fra Fodnestølens, som alle ligge tilligemed Støelen paa den søndre Siide af Lonevandet. Om Man end i Anledning av Contra Vidnernes Forklaring ville opkaste det Spørgsmaal: Om ikke Fodnestølens Ejere have erhvervet sig en hævdet Rett til at lade sine Creature gaae i de omtvistede Bejter, saa bliver de Gejstligheden allernaadigst forundte Privilegier af 24 Junii 1661, som ikke kan ansees anderledes end som en Speciel Benaadning for den Stand uden for den almindelige Landets Lov, end og i denne Fald dem imod, da allerhøyst sammes 5te Art: paabyder med udtrykkelige Ord: At Præste og Annex Gaarde, samt hvis der er lagt noget ad Mensam, maa Præsterne nyde, saasom de dennem af Arilds Tiid med Rette nydt have, og hvis noget kan beviises der af med Uret at være bortkommen, skal det dennem Restitueres. Paa alle dise anførte Grunde kan vi altsaa ikke andet skionne end at de omtvistede Bejter ene og allene bør at tilhøre Præstegaardens Fieldstøel Stavelien kaldet, og som en Følge der af kan det ikke siiges at de paa Staveliens tilhørende Bejter indtagne fremmede Creature have

fornærmet Fodnestølens Ejere. Efter denne Sags Natur og Beskaffenhed kiendes altsaa for Ret: Grændse Skiællet mellem Ullensvangs Præstegaards Støel Stavelien og Grøndals Støelen, tilhørende Opsidderne paa Gaarden Huus, bør at være Randinuten, Rusten og Rypnedalen ned til Grøndalsosen saaledes: At alle de Bejter som ligger sønden for disse benævnte Strækninger tilhører Stavelien, og de norden for, Grøndals Støel. Ligeledes bør Grændserne mellem Staveliens Støel og Fodnestølens, hvilken sidste Fieldstøel tilhører Opsidderne paa Gaarden Instenes, Audnes og Midnes, at være Fieldet Valegge, Lonevandet indtil Vasenden og den Bek, som ved Vasen-

1796: 21b

-den flyder ned i Lonevandet paa den nordre Siide fra det saa kaldede Skindfield saaledes: At alle de Bejter som findes paa den nordre Siide af disse Strækninger bør at tilhøre Stavelien, og de paa den søndre, Fodnestølens Ejere, og bør saavel Opsidderne paa Gaarden Huus, som de paa Instenes, Audenes og Midnes at holde deres Creature for eftertiiden fra bemeldte Staveliens tilhørende Bejter. De paa denne Sag anvendte Omkostninger, naar det til Hoved Citantens egen efterretning bekostede Udtog av Justitz Protocollen, der bør at være for hans egen Regning, uden at komme Vederparterne til nogen Last, fradrages med 2 rd: 5 mrk: 6 s:, beløber til 54 rd: 5 mrk: 8 s:, bør samtlige Contra Citantere paa Gaardene Huus, Instenes, Audenes og Midnes at udrede til Hoved Citanten, Provsten Hr: Rørdam, foruden de til Actens Beskrivelse udfordrende Omkostninger, og det inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

O B Heiberg

Continuation af Østensøe Høste Ting 1796

Aar 1796, den 29de December, blev Retten sadt paa Gaarden Hesthammer for at afsige Domme udi de Sager som paa sidst afvigte Høsteting bleve optagne. Ved Retten var nærværende efterskrevne Laugrettesmænd: Haaver Larssøn Lothe og Lars Larssøn ibidem. (Lothe høyrer til Ullensvang)

Hvor da udi Sagen anlagt av Arne og Svend Røsseland mod Opsidderne paa Gaarden Scheye for Skade af deres Geeder, blev avsaagt saadan

Dom:

Udi denne af Arne Svendsen og Svend Arnesen Røsseland anlagde Sag mod Opsidderne paa Gaarden Scheye, Svend Olsen, Svend Knudsen, Arne Knudsen og Ole Siursen som Contra Citantere, have Hoved Citanterne rigtig nok med Vidner godtgjort, at Vederparternes Geeder har været paa deres Ejendom, men hvad Skade dem der ved er bleven tilføyet, er ikke bleven oplyst. Deres Paastand om at Scheyes Opsiddere maatte blive paalagt at afskaffe disse skadelige Creature, som ingen andre i Bøygden holder, kan ikke biefaldes, da Loven ingen stæds forbyder at holde dette Slags Creature, men vel at deres Ejere bør at erstatte al den Skade som beviises at de have tilføyet Andres Ejendom. Og naar Hoved Citanterne havde i den Henseende fulgt Lovens Forskrift i 3 – 12 – 21, kunne de have ventet Fyldest giørelse der for, men nu maa de takke sig selv for at dem ikke kan tilstaaes viidere end denne Sags forvoldte Omkostninger, som Contra Citanterne ikke kan undgaae at svare, i Betragtning av at de ikke have draget den tilbørlige Omsorg for at holde slige skadelige Creature fra fremmed Ejendom, og des aarsage foraarsaget denne Process. Thi kiendes for Ret: Opsidderne paa Gaarden Scheye, Sven Olsen, Svend Knudsen, Arne Knudsen og Ole Siursen, en for Alle og Alle for en, at betale til Sagsøgerne Arne og Svend Røsseland denne Processes Omkostninger med 5 Rd:r, og i øvrigt være frie for dette Søgemaal, hvilket fuldbyrdes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Udi Sagen anlagt av Hans Nielsen Kannikebiørg mod Lejlændingen Mons Nielsen Botnen for ulovlig Bestyrel-

1796: 22

-se af Kannikebiørgs øde Gaard, blev afsagt saadan

Dom:

Efter de i denne Sag afhørte Vidners Forklaring er det bleven oplyst, at Lejlændingen Mons Nielssøn Botnen haver fornemmelig i de sidste Aaringer paa en lovstriidig Maade bestyret Kannikebiørgs øde Gaard, som han hidtil har haft i Brug, dels ved at forhugge Skoven, saa den mærkelig er bleven svækket, at sælge av Skoven uden Ejersens Viidende eller Samtykke, ved Næver Flækning saaledes ødelagt Birke Skoven, at den efter Besigtelses Vidnernes Skjøn ikke meere kan komme sig, og at Older og Aske Skoven er bleven saaledes medtaget, at den ikke førend efter nogen Tiids Forløb igien kan blive brugbar, dels og ved at lade nogle af Gaardens Huuse forfalde, og at lade en Bek giøre Skade paa Hjemmeboen. Imod Saggivelsen har den Indstævnte intet haft at indvende, ej heller været i Stand til at anbringe det mindste til Undskyldning eller Forsvar for denne sin Behandling med bemeldte Ham tilbøxlende Gaard. Og da Han saaledes er bleven overbeviist om at have mishandlet Gaarden, og der ved tilside sadt de Pligter som paaligger en Lejlænding efter Lovens; saa kan Han ikke undgaae der for at blive anseet efter Lovens 3 Bogs 14de Cap: 30 og 34 Art: - Thi kiendes for Ret: Lejlændingen Mons Nielsen Botnen bør at have forbrudt det i Kannikebiørgs øde Gaard hidtil hafte Brug, og til næste Lovens Fardag, under Udkastelse, at fraviige og ryddelig giøre Gaarden til dens Ejere Hans Nielsen Kannikebiørg, samt efter uvillige Mænds Skjøn at erstatte al den Aabod som maatte findes paa Gaardens Huuse. Denne Processes Omkostninger betaler Mons Nielsen til Sagsøgeren med 5 Rd:r, og det inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang. O B Heiberg

Continuation af Gravens Høsteting 1796

Aar 1796, den 30 December, \skulle/ blev Rett{en} sadt paa Tingstædet Eide Grund i Graven for at afsige Domme eller Kjendelser udi de paa Høstetinget optagne Sager. Ved Retten vare nærværende følgende Laugrettesmænd:

Men da Dommeren ikke formedelst Stormvejr kunde fremkomme til Tingstædet, blev den 9 Januarii 1797 Retten sat paa Tingstædet Ejde Grund. Mads Tronssøn Kjerland. Jon Josephssøn Lille Graven. 3: Gudmund Larssøn Rønnestrand. 4: Matthias Olssøn Nessem.

Hvor da udi Sagen indstævnt af Tron Svendsen Lillestøelen mod Richold Svendsen Nedre Fylchedalen for Gield 3 rd: 3 mrk:, blev afsagt saadan

Kjendelse

Contra Citanten Richold Svendsen Nedre Fylchedalen haver vel tilstaaet den af Hoved Citanten paastævnte Gields Rigtighed, men der hos erklæret at have Contra Prætentioner paa Sagsøgeren for en Summa af 5 rd: 10 s: efter i Rette lagde Contra Regning af 25de October 1796, hvor af Hoved Citanten ikkun har vedtaget at ville lade liqvidere 1 rd: 2 mrk: 10 s:, og for Resten overlade til Vederparten at godtgjøre sit Kravs Rigtighed. Og som denne i den Anledning har begiært Udsættelse i Sagen til næste Ting, for med de 2de Kjøbmænds Vidnesbyrd, i hvis Huus de paa Hans Regning anførte Ræveskind blev oplagt, at beviise at sammes Værdie af Sagsøgeren maatte erstattes, saa er det billigst at Han forundes den fornødne Tiid der til; til hvilken Ende denne Sag udsættes til næste Sommering. Den/n/e

Rettens Kjendelse besørger Contra Citanter Richold Svendsen Nedre Fylchedalen lovligen forkyndt for Hoved Citanter Tron Svendsen Lillestøelen.

1797: 22b

Udi Sagen indstævnt af Hans Westem!! (Westrem) med fleere paa Egne og samtlige Almues Mænds Vegne inden for Tøsse Broen i Uldvig, mod Ole Siursen Spaanem med flere betræffende deres ulovlige Brug over bemeldte Tøsse Broe imod en av Almuen oprettet Contract, er bleven afsagt saadan

Dom:

Denne Sags Afgjørelse beroer paa om Vederparterne kan siiges at være forbunden til at rette sig efter den imellem Almuen i Uldvigs Kirke Sogn den 24 October 1772 indgangne Forening om Bruget av Tøsse Broen. Bemeldte i Rette lagde Contract eller Forening findes forsynet med Vitterligheds Mænds Underskrift, og viiser at da Tøsse Broen skulle udlægges, er den samtlige Almue bleven eenig om og har anseet det at være til almeen Nytte, at ingen maatte bruge den til anden Tømmer eller almindelig Bord Kjørsel end som til Bøygde Brug og i anden Nøds Tilfælde. Og da dette Document efter sine Paategninger findes ikke alleniste at være bleven den 22 Maji 1773 lovligen tinglæst inden Gravens Bøygdetings Ret, men end og 2de Gange siden kundgiordt av Uldvigs Kirke Bakke, nemlig den 6 Martii 1784 og 10 Martii 1792, uden at enten Contra Citanterne eller nogen anden i Bøygden har meldet sig med nogen mindste Indsigelse derimod, førend denne Saggivelse er bleven giort, som sees der af at denne Forening er af den samtlige Almue i Uldvigs Sogn ikke alleniste var bleven erkiendt nyttig, men end og agnosceret som et autentique og lovgyldigt Document, den af Contra Citanterne paaberaabte Hævd kan altsaa ikke her finde Stæd; ligesaa lidet kan den Indvending at de ikke have underskrevet Contracten, i Relation til ovenmeldte billiges, eftersom de i saa lang Tiid har tiet stille der med, og de tillige med den øvrige Almue have besørget Broen udlagt til det Stæd, hvor den nu staaer, hvilket giver tydelig tilkiende, at de ikke have været uviidende om Foreningen, da den skeede. Vel har Contra Citanterne paastaaet at Broen var nødvendig for dem til deres Brug, men dette har de formodentlig ikke seet sig i Stand til at kunde godtgjøre, eftersom de har givet Slip paa Contra Søgsmålet i denne Post. Derimod har Hoved Citanterne med lovgyldige Beviiser oplyst, at forinden Tøsse Broen blev opbygget, blev de paa Scheyes Brug skaarne Bord kjørt ned om Scheye til Kiølen, og at de kom ikke om Tøsse Broen hvor den før var, samt at denne forhen brugte Vey er ligesaa brugbar nu som tilforn, det kan altsaa ikke ansees anderledes end som en Slags Selvraadighed av Contra Citanterne at de vægre sig med at bruge Tøsse Broen paa den i Contracten foreskrevne Maade. Paa disse Grunde kiendes altsaa for Ret: Den under 24 October 1772 indgangne Forening om Tøsse Broens Brug bør, (s?)om (sigtende?) til almindlig Nytte, at staae ved Magt, og at være forbindende saa vel for Contra Citanterne som den øvrige Deel av Almuen i Uldvigs Sogn. Denne Sags Omkostninger betaler Contra Citanterne til Hoved Citanterne med 6 rd.; og det inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Udi Sagen indstævnt af Knud Larsen Lund mod Lieutenant Møllerup for Gield 65 rd: er afsagt saadan

Dom:

Efter i Rette lagde Pante Obligation dateret 4de og tinglæst 5te Junii 1793 befindes Lieutenant Hans Ernst Møllerup at være skyldig til

1797: 23

Knud Larsen Lund 65 Rd:r med Resterende Renter fra 4de Junii 1794. Og som denne Capital under 29de Februarii 1796 er bleven lovligen opsagt, og Debitor ikke har haft noget med Grund at indvende mod Søgsmålet, saa kiendes for Ret: Lieutenant Hans Ernst Møllerup bør, efter forbemeldte sin Forskrivelse at betale til Panthaveren Knud Larsen Lund 65 Rd:r D:sk Courant, med sine Resterende Renter 4re proCto fra den 4de Junii 1794 indtil Betaling skeer, og desuden at erstatte Ham denne Processes Omkostninger med 3 Rd:r; hvilket alt fulbyrdes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

O B Heiberg

(1796)

1797

(1797: 23)

Sommertinget 1797

Jondals Skibrede

Aar 1797, den 30 Maji. blev holdet **almindelig Sommer-, Skatte- og Sage ting paa Tingstædet Hæransholmen.** Retten blev betient i Overværelse af Kongelig Maj:ts Foged Hr: Justice Raad Koren, og efterskrevne 4 eedsvorne Laugrettesmænd, sc:!! (saasom) 1: Østen Gundersen yttre Vigene. 2: Knud Larsen Ougestad. 3: Lars Samsonsens Ougestad, og 4: Jacob Larsen Drage, tilligemed Stædets Lensmand Johannes Pedersen Øvre Viig, og samtlige Tingsøgende Almue.

Hvorda blev læst og kundgiordt for Almuen efterskrevne Kongelige Befalinger og andre Øvrigheds Foranstaltninger:

- 1: Forordning om Forligelses Indretninger paa Landet i Norge, dateret 20 Januarii 1797.
- 2: Amtets Skrivelse, hvor ved meddeeles Efterretning om de udi Sundhordlehn og Hardangers Fogderier udnævnte Forligelses Commissioner, samt hvilke Districter enhver af disse er tildeelt, tilligemed den der udi paaberaabte Adresse Avis No: 16, dateret 15 April 1797.
- 3: Ditto fra Amtet, hvor ved communiceres en Kongelig Resolution af 11 Januarii 1797, som paalægger Sorenskriverne at afgive til Fogderne ved et hvert Aars Udgang en Designation over alle i det Aar til Publication frem komne Fæste breve og Reversaler, hvor ved tillige skal følge Qvitterings bøger med Hans paategnede Attester at de have været udstædde paa forordnede stemplede Papiir m: v:, dateret 11 Februarii 1797.
- 4: Ditto fra Amtet Angaaende at de 4re Laugrettesmænd som udnævnes til at besigte Skade av Elvebrud og Fieldskrede for den som attraar Skatte Frieledens Forlængelse, skal inden Tinge tillige under Eed oplyse hvor meget derpaa den besigtede Gaards gandske tilhørende Jordevej skønnes at kunne saaes og avles aarlig af Korn og Høe det ene Aar om det andet, smt hvor mange Creature av et hvert Slags paa Gaarden underholdes, dateret 4 Martii 1797.
- 5: Cancelliets Skrivelse af 25 Martii 1797, angaaende at ingen Lods kan nyde Frietagelse for Vej Arbejde for anden eller fleere Ejendomme end den Han med Familie virkelig beboer og bruger, communiceret fra Amtet den 15 April 1797.
- 6: Amtets Skrivelse, angaaende at handlende Almues mænd fra Hallinggedal som maatte antræffes med ulovlig Kram Handel, ikke kunne vente nogen Skaansel, men blive anseede efter Anordningerne om Land prang, dateret 4 Februarii 1797.

7: Kongelig Rescript av 17 Martii 1797 om de Forholds Regler, som her efter skal bruges med Præstegaarders Besigtelse, om Bøxel breves Udstædelse i Naadens Aaret, at Aaboden skal betales af den tiltrædende Præst m: v:, communiceret fra Stiftet d: 13 Maji 1797.

8: Amtets Skrivelse angaaende den fra Veterinair Skolen i K:havn tilbagekomne Lærling Thomas Poulsen, som er bleven tilladt at practisere Dyr læge Konsten, dateret 13de Maji 1797.

9: Placat angaaende en Forandring i de for Posten mellem Stavanger og Bergen ved Pl/acat/ av 8 Dec: 1786 bestemte Afgangs Dage, dateret 13 Maji 1797, tilligemed Amtets Skrivelse av 27 Maji 1797 om at indskiærpe Post Bønderne deres Pligter henseende Postens Frembringelse.

10: Det Kongelige Videnskabers Selskab udsatte Belønning for 1797 for Bondestanden i Norge.

1797: 23b

Dernæst blev læst følgende private Dokumenter.

1: Siur Jacobsen Eichens Bygsel Brev paa 1 Løb Smør udi Gaarden Eichen, udstæd af Hr: Biskop Irgens, den 3 April 1797, med Revers, og anviiste Afskrivnings Bogen.

2: Britha Iversdatters Afkald til Formynderen Iver Jonsen Indre Viig for hendes Arv efter halvbroderen, Lars Pedersen, følgelig Skifte brev av 18 October 1771, stor 6 rd: ¼ s:

3: Herborg Iversdatters Ditto til samme Formynder for Hendes Arv efter samme Skiftebrev, Stor 6 rd: ¼ s:

4: Maritha Iversdatters Ditto til samme Formynder for Arv stor 6 rd: ¼ s: efter samme Skiftebrev.

5: Jens Baarsen Onereims Ditto for sin Hustrue Britha Pedersdatters Arv efter Skiftebrev av 12 Junii 1792, stor Capital 31 rd: 3 mrk: 6 s:

Registeret for de Resterende Kongelige Skatter for det halve Aar 1797 blev i Lensmandens, Laugrettets og i Særdeleshed de 2de Mænds Thomas Erichsen Apeldal og Tosten Thorsen Under Hougen examineret og uimodsaagt.

Da ingen efter Udraab havde noget viidere ved Retten at bestille blev Tinget ophævet.

O B Heiberg

Østensø Skibrede

Aar 1797, den 31 Maji, blev holdet **almindelig Sommer-, Skatte- og Sage Ting paa Tingstædet Hæransholmen for Østensø Tinglavs Almue.** Ved Retten var tilstæde Hr: Justice Raad og Foged Koren, Stædets Lensmand Johannes Pedersen Øvre Vig, og efterskrevne Laugrettesmænd: 1: Brigt Arnesen Hildestedt. 2: Ole Olsen Stene. 3: Tron Nielsen Biørche, og 4: Erich Jonsen Botnen, saa vel som samtlig tingsøgende Almue.

De Kongelige Forordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibrede ere publicerede og ekstraherede, bleve ligeledes for dette Tinglav allerunderdanigst og hørsomst bekiendtgjorte.

Torger Johannesen Fladebol!! (Fladebøe) mødte for Retten og anmeldte at Han med mundtlig Varsel havde ladet indstævne under Lovens Faldsmaal Richold Siursen, Peder Hansen, Peder Tronsen, Lars Olsen, Michel Jacobsen og Britha Jørgensdatter, alle fra Gaarden Aalvigen,

først, om de kan aflægge Vidnesbyrd {først} hvor voldsom en Færingsbaad, som tilhørte Hans Fader, var sønderlagen og medbehandlet, og der næst, om de veed at angive Sagvolderen eller Voldsmanden, og endelig, om de godvillig vil aflægge Eed hver for sig at de ere uskyldige i denne Gierning.

De Indstævnte mødte Alle, undtagen Lars Olsen, som Sagsøgeren frafaldt, og erklærede at Stævningen var bleven dem lovlig forkyndt, hvor paa af Dommeren blev saaledes

Eragtet:

Da denne Stævning sigter til saa en inqvisitorisk Maade at faae Sagvolderen udfunden, hvilket efter vor Lovgivning er stridende mod den udi civile Sager befalede Modus procedendi, kan denne Stævning ikke af Dommeren antages, men bliver her ved som lovstriidig afviist.

Dernæst blev publiceret følgende Documenter.

1: Jon Simonsen Vangdals Afkald for Arv efter Britha Simonsdatter Vangdal og Maritha Larsdatter Telstøe den 11 April og 13 Dec: 1786, stor 47 rd: 4 s:, til Ole Nielsen Herrastvedt og Ole Haagensen Tvedt, dateret 31 Maji 1797.

2: Ole Haagensens Ditto for Arv efter Guri Knudsdatter Lille Hagen den 6 Dec: 1781, stor 55 rd: 1 mrk: 3 s:, til Haagen Olsen Lille Hagen, !!stor 55 rd: 1 mrk: 3 s:!!, dateret 31 Maji 1797.

3: Lars Michelsen Berjes Ditto for Arv efter Michel Larsen Berje, Giermund Larsen Berje og Guro Germundsdatter Moe den 6 Maji 1779 og 8 Juni 1785, stor 121 rd: 3 mrk: 12 s:, til Iver Johannessen Berge, dateret den 31 Maji 1797.

4: Maritha Ellevsdatters Ditto til Formynderen Iver Amundsen Tveiten for Arv 16 rd: 4 mrk: 2 s: efter Faderen Ellev Larsen den 9 Martii 1795, dateret 31 Maji 1797.

5: Anna Ellevsdatters Ditto til Formynderen Knud Amundsen Eichen for Arv efter Faderen Ellev Larsen Nedre Axnes d: 9 Martii 1795, dateret 31 Dec: 1796.

6: Lodseddel for Myndlingen Jan Olsens Arv udi Løsøre efter Moderen Christi Jansdatter Moe, følgelig Skiftebrev av 15 Maji 1793, 25 rd: 1 s:, som beroer hos Faderen Arne Arnesen Moe.

7: Hans Nielsen Posmyhr[s] Skiøde paa ½ Løb Smør med Bygsel og Herlighed i Øde bruget Kannikebierget No: 63, udstæd af Jon Olsen Botnen paa 9 Mrk: Smør for 60 rd: af Erich Jonsen Botnen paa 9 Mrk: Smør for 60 rd: af Enken og Arvingerne efter Johannes Torgersen Fladebol!! (Fladebøe) paa 9 Mrk: Smør for 60 rd: samt Enken og Arvingerne efter Ole Pedersen Fladbol paa 9 Mrk: Smør for 60 rd:, tilsammen (1/2 Løb og) Capital 240 rd:, dateret den 22 October 1796.

8: Torjer Johannessen Fladebols!! (Fladebøe) Skiøde paa 14 ¼ Mrk: Smør i Gaarden Fladebol No: [??], udstæd af Arvingerne efter Johannes Torjersen Fladebol mod 187 rd: 3 mrk: 12 s:, hvorudi Kjøberen Selv er arveligen tilfaldet 1 ½ Mrk: Smør, dateret 22 Oct: 1796.

9: Lars Haaversen Tholes Skiøde paa 2 bpd: Smør, 3 5/9 Løb Salt i Gaarden Thole No: 30, udstæd af Haaver Larsen Thole mod 499 Rd:r, dateret 31 Maji 1797.

10: Baar Olsen Moes Skiøde paa ½ Løb Smør og 1 Huds Landskyld med Bygsel og Herlighed i Gaarden !!i Gaarden!! Moe No: 12, udstæd af Ole Siursen Moe mod 399 Rd:r, dateret 31 Maji 1797.

11: Ole Siursen og Anna Knudsdatters Contract for Livs Ophold af Gaarden Moe, udstæd af Baar Olsen Moe, d: 31 Maji 1797.

12: Lars Larsen Fixens Byxelbrev paa ½ Løb Smør i Gaarden Fixen, udstæd af Forstanderen for Seminarium Fridericianum i Bergen, Jon Mariager, d: 17 Januari 1797, med anviist Revers og Afskrivningsbøger.

13: Haaver Larsen Thole Obligation stor 499 rd:, udstæd til Erich Pedersen Aachre, Hans Th(omma?)sen Hiortelnd og Amund Siovatsen Kaldestad, med Pant i 1 Løb Smør med Bygsel udi Thole, dateret 24 Oct: 1788, udslettet efter paategnet Qvittering af 24 Maji 1797.

14: Brithe Johannesdatter den yngres Skiøde paa 12 Mrk: Smørs Landskyld med Bygsel og Herlighed

1797: 24

i Gaarden Berven, udstæd af Niels Johannessen Berven mod 30 Rd:r, dateret 31 Maji 1797.

15: Ole Johannessen og Brithe Aamundsatters Contract paa Livs Ophold paa Gaarden Skaalem, udstæd af Johannes Olsen Skaalem, den 31 Maji 1797.

16: Skiftebrev efter Elsebe Michelsdatter Vangdal. Jordegods $\frac{1}{2}$ Løb Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Vangdal No: 1, udlagt til Enkemanden Niels Hagtorsen 18 Mrk:, og det øvrige til Børnene, dateret 22 Junii 1789.

17: Torbiørn Larsen Øfsthuuses Skiøde paa et indgiærde Træe eller Engemarke Støkke i Hiemmemarken, kaldet Handeberggierdet, under Gaarden Øfsthuus, udstæd af Ole Siursen Moe mod 90 Rd:r, den 31 Maji 1797.

18: Ole Siursen Moes Fæste Seddel paa Træet Handeberggierdet under Gaarden Øfsthuus, udstæd af Torbiørn Larsen Øfsthuus, d: 31 Maji 1797.

19: Siur Larsen Moes Skiøde paa 9 Mrk: Smør og $\frac{1}{2}$ Huds Landskyld med Bygsel og Herlighed i Gaarden Skutleberg No: 27, udstæd af Lars Siursen Moe mod 198 Rd:r, d: 31 Maji 1797.

20: Hagtør Nielsen Vangdals Skiøde paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør i Gaarden Vangdal No: 1, udstæd af Arvingerne efter Niels Hagtorsen Vangdals Hustrue Elsebe Michelsdatter, mod 48 rd:, hvor af Kjøberen selv var arveligen tilfalden 4 ($\frac{1}{2}$?) mrk: Smør for 5 rd: 2 mrk:, d: 31 Maji 1797.

21: Niels Hagtorsen Vangdals Contract for Livs Ophold af Gaarden Vangdal, udstæd af Hagtør Nielsen Vangdal, d: 31 Maji 1797.

Restancen af de Kongel: Skatter, som beløber til forrige Aars Udgang til 4 rd: 2 mrk: 6 s:, og for dette halve Aar til 446 rd: 3 mrk: 12 s:, blev examineret og uimodsaagt.

Til Laugrettesmænd for indeværende Aars Høsteting blev udnævnt følgende: 1: Baar Olsen Moe. 2: Lars Haaversen Thole. 3: Torjer Johannesen Fladebol!! (Fladebøe), og 4: Lars Larsen Fixen.

Da ingen efter Udraab havde noget viidere for Retten at bestille, blev Tinget ophævet.

O B Heiberg

Gravens Skibrede

Aar 1797, d: 8 Junii, begyndte det **almindelige Sommer-, Skatte- og Sage ting for Gravens Tinglavs Almue paa Eide Grund.** Ved Retten var nærværende Kongelig Maj:ts Foged, Hr: Justice Raad Koren, Stædets Lænsmand Anders Josephsen Lille Graven, tilligemed efterskrevne 4re eedsorne Laugrettesmænd: 1: Lars Amundsen Spilde. 2: Herlaug Larsen Seim. 3: Lars Gundersen Berge, og 4: Endre Aslachsen Scheye, foruden den tingsøgende Almue.

De Anordninger som Fol: 23 findes specificerede for Jondals Skibrede, bleve ligeledes for dette Tinglavs Almue allerunderdanigst og hørsommeligst publicerede.

Den 9de Junii continuerede Retten med de samme Personer som i Gaar.

Fol: 15. Tron Svendsen Lillestøel contra Richold Svendsen Nedre Fylkedalen for Gield.
Sagen blev anmeldt at være afgjort i Mindelighed ved Forligelses Commissionen, og
følgelig udgaar.

Fogden Hr: Justice Raad Koren anmeldte for Retten at Han til dette Ting havde ladet indkalde
Christopher Christophersen Hieltenes og Pigen Mari Christophersdatter Øvre Læg Reid for
deres med Hinanden begangne Lejermaal, til at udrede Bøder.

Lensmand Anders Josephsen Lille Graven mødte paa de Indstævntes Vegne og anmeldte at
de ønskede at faae Sagen afgjort i Mindelighed, og til den Ende havde leveret Ham, nemlig
\Christopher/ Christophersen Hieltenes 12 Rd:r, og Pigen Mari Christophersdatter Øvre
Læg Reid, som en fattig Huusmands Datter, 2 Rd:r.

Fogden lod tilspørge Laugrettet og den tilstædeværende Almue, om disse 2de Lejermaals
Begjængere vare confirmerede og ubeslægtede med Hinanden, og om Pigen var i den
Forfatning at Hun ej formaaede at udrede meere end de anbudne 2 Rd:r? Hvor til blev
svaret: at Forbyderne ere ey allene confirmerede og ubeslægtede, men end og Pigen, som en
fattig Huusmands Datter, aldeles uformuende til at udrede meere i Bøder end de anbudne 2
Rd:r. Paa Grund her af blev disse Bøder av Velbemeldte Hr: Fogden inden Retten modtagne
for at føres Kongens Cassa til indtægt.

Den 10 Junii 1797 continuerede Retten med de samme Personer som forhen.

Hvor da blev fremlagt til Tinglysning følgende Almues Documenter:

1: Af Thomas Torkildsen Haldangers Obligation stor 720 rd: til Lars Amundsen Aalvigen,
mod Pant i ½ Løb Smør, ½ Bukkeskind udi Gaarden Haldanger, dateret 26 October 1787, er
blev udslettet 120 Rd:r efter Creditors paategnede Qvittering af 7 Junii 1797.

2: Af Hans Torfindsen Indre Bues Obligation stor 400 [rd:] til Christopher Nielsen Tioflaat
og Heine Arnesen Biotvedt, hver for den halve Deel, mod Pant i 1 Pund 16 1/8 Mrk: Smør i
Gaarden Indre Bue, dateret 2 Junii 1794, er de til Christopher Nielsen Tioflaat skyldige 200
rd: bleven udslettet efter Creditors paategnede Qvittering af 8 Junii 1797.

1797: 24b

3: Hans Larsen Spildes Skiøde paa 2 Bpd: 6 Mrk: Smør og 3 Faareskinds Landskyld med
Bygsel og Herlighed i Gaarden Koldskaar No: 8, udstæd af Enken Anna Siursdatter
Koldskaar med Laugværge, mod 800 Rd:r, dateret 1 Martii 1797.

4: Enken Anna Siursdatter Koldskaars Contract om at nyde for sin Livs Tiid halve Deelen af
Gaarden Koldskaars Indkomster imod at det under 26 Oct: 1796 udstædde Vilkaarsbrev
ophører m: v:, udstæd af Hans Larsen Koldskaar, dateret 1 Martii 1797.

5: Siur Iversen Øvre Leqves Obligation stor 500 Rd:r, udstæd af Hans Larsen Koldskaar,
dateret 1 Martii 1797, mod Pant paa første Prioritet i 2 Bpd: 6 Mrk: Smør, 3 Faareskind i
Gaarden Koldskaar No: 8, dateret 9 Junii 1797.

6: Siur Olsen Tronesses Skiøde paa 21 Mrk: Smørs Overbygsel, og 1 Bpd:s 19 1/8 Mrk:
Smørs, 3/8 Huds og ¼ Giedskinds Landskyld med Bygsel og Herlighed i Gaarden
Ronderstvedt i Uldvig No: 65, udstæd af Enken Eli Hansdatter Rondestvedt og Arvinger efter
Peder Tostensen, \mod 200 rd: (9 mrk:?), hvor udi Kiøberen selv paa sin tilkommende
Hustrues Vegne er arveligen tilfalden Overbygsel til 7 Mrk: Smør, og 15 11/16 Mrk: Smør,
(9?)/32 (8/32?) Hud og 1/16 Giedskinds Landskyld med Bygsel og Herlighed, dateret 8 Junii
1797.

7: Tosten Magnusøn Rondestvedts Enke Eli Hansdatters Contract for Livs Ophold af
Gaarden Rondestvedt, udstæd af Siur Olsen Rondestvedt, dateret 8 Junii 1797.

8: Peder Nielsen Hougens Skiøde paa $\frac{1}{2}$ Løb 1 Bpd: 3 Mrk: Smør og 1 Giedskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Hougén i Graven No: 10, udstød af Faderen Niels Jonsen Hougén mod 195 rd: 1 mrk: 14 s:, hvor af Kiøberen Selv efter sin Hustrue er arveligen tilfalden 1 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, dateret 9 Junii 1797.

9: Niels Jonsen Hougén og Jorrand Siursdatters Contract for Livs Ophold, udstød af Peder Nielsen Hougén, dateret 9 Junii 1797.

10: Viglig Larsen Vangens Obligation stor 200 Rd:r, udstød af Hans Torfindsen Indre Bue, mod 2den Prioritets Pant i 1 Bpd: 16 $\frac{1}{8}$ Mrk: Smørs Landskyld med Bygsel og Herlighed i Gaarden Indre Bue i Eidfiord No: 105, dateret 9 Junii 1797.

11: Skiftebrev efter Britha Nielsdatter Hougén. Jordegods 1 Bpd: 3 Mrk: Smør og 1 Giedskind med Bygsel og Helighed i Gaarden Hougén i Graven No: 10, udlagt til Creditor Niels Jonsen Hougén 1 Bpd: 1 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør \og 1 Giedskind/, til Stervboe Enkemanden 1 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, dateret 20 Maji 1796.

12: Isach Siovatsen Vambems Obligation stor 99 Rd:r, udstød af Siur Bertelsen Lisebreche mod 2den Prioritet i 18 Mrk: Smør og $\frac{1}{2}$ Bukskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden !!i Gaarden!! Lisebreche No: 75 i Graven, dateret 9 Junii 1797.

13: Lars Knudsen Lunds Bygselbrev paa 1 bd: 13 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Bukskind, $\frac{1}{2}$ Faareskind og $\frac{1}{2}$ Kalveskind udi Gaarden Lund i Eidfiord, udstød af Sognepræsten for Kingservigs Præstegield, Hr: Provst Rørdam, med Revers og anviiste Afskrivnings Bøger, dateret 6 Junii 1797.

14: Ole Arnesen J(a?)llens Fæstebrev paa et under Gaardn Seim liggende Huusmands Plads, med Revers, udstød af Siur Hansen Seim, d: 8 Junii 1797.

15: Torbiørn Levorsen Ouse!! (Ose) og Hans Olsen Vestrems Fæstebrev paa et Fieldbejte i Almindings Fieldet Ouses Findse i Gravens Skibrede, udstød af Fogden, Hr: Justice Raad Koren, den 9de Junii 1797, med Revers og anviist Afskrivnings Bog.

16: Aslach Nicolaysen Erdals Afkald for Hans Hustrue Ragnilde Knudsdatters Arv 18 rd:, udstød til Formynderen Anders Vallevigen, den 13 Dec: 1795.

17: Jan Arnesens Afkald til Formynderen Niels Hougnes for Hans Arv efter Moderen Magnilde Knudsdatter efter Skiftebrev 19 Dec: 1781, stor 61 rd: 3 mrk: 10 s:, dateret 9 Junii 1797.

18: Ingeborg Siursdatters Giørdres Afkald, s(...?) myndig efter Kongelig Bevilling av 19 Aug: 1796 for Hendes Arvemidler ialt 315 rd: 2 mrk: 14 s:, udstød til Formynderen Lars Siursen Øvre Spilde, d: 9 Junii 1797.

19: Arne Nielsen Eides Afkald for sin Hustrue Guro Nielsdatters Arv efter Faderen Niels Tronsen Rønnestrand efter Skiftebrev av 28 Febr: 17(8?)3, stor 26 rd: 3 mrk: 2 s:, udstød til Formynderen Knud Jacobsen Selland, d: 9 Junii 1797.

20: Ole Hansens Bygsel Seddel paa 1 Løb Smørs Landskyld i Gaarden øvre Legreid Nedre Thun No: 104, udstød af Christopher Siursen Hieltenes, den 8 Junii 1797, med Revers og anviist Afskrivnings Bog.

21: Lodseddel, Michel Iverssen Skaftedal har den 10de Juni 1797 ladet tinglæse det Løsøre Udlæg, som er tilfalden hans dr:!! (datter?) Mari Michelsdr: efter hendes Moder Christi Iversdatter Skaftedal af Beløb 19 rd: ? mrk: 13 s:, følgelig Skiftebrev af 10 Matii 1788.

22: Lodseddel, Moderen til Aamund, Lars og Ole Aamund sønner, (Enken?) Christi Aamunds[datter], har den 10 Juni 1797 ladet tinglæse det Løsøre Udlæg som er tilfalden bemeldte hendes Børn efter Faderen Aamund Larsen Ouse, følgelig Skiftebrev af 2den October 1794 for enhver 11 rd: 1 mrk: 7 s:

23: Lodseddel, Moderen til Guri og Gjertrud Nielsdøtre, {samt} Gjertrud Iversdr:, har den 10de Juni 1797 ladet tinglæse det Løsøre Udlæg, som er tilfalden bemeldte hendes 2de døttre efter Faderen Niels Knudssen Moe, følgelig Skiftebrev af 20de November 1795, og beløber for enhver af dem til 6 rd: 1 mrk: 12 s:, i alt 12 rd: 3 mrk: 8 s:

24: Lodseddel, Moderen Barbroe Olsdr: Gjødre, med hendes Mand Tron Nielssen Rønne-

1797: 25

-strand, har den 10de Juni 1797 ladet tinglæse det Løsøre Udlæg som er tilfalden hendes Søn Niels Siurssen efter hans Fader Siur Nielssen Gjødre følgende Skiftebrev af 6te December 1791, beløbende til 25 rd: 1 mrk:

Restance Registeret for dette Skibrede, beløbende til for avvigte Aar 148 rd: 5 mk: 15 s:, og for indeværende halve Aar til 589 rd: 6 s:, blev i Overværelse af de 2de Mænd Gudmund Larssøn Rønnestrand og Herlaug Larssøn Seim examineret og uimodsaagt.

Til Laugrettesmænd for indeværende Aars Høsteting bleve udnævnt følgende: 1: Siur Olsson Rondestvedt. 2: Christen Jonsson Undeland. 3: Lars Madsson Welchen, og 4de: Ole Tostenssøn Kjærland.

Da ingen havde noget videre ved Retten at bestille, blev Tinget ophævet. O B Heiberg

Kingservigs og Røldals Skibreder

Aar 1797, den 12 Junii, begyndte det **almindelige Sommer-, Skatte- og Sage ting for Røldals og Kingservigs Skibrederes Almue paa Tingstædet Utne**. Retten blev betient af Sorenskriver Heiberg i Overværelse af Kongelig Maj:sts Foged, Hr: Justice Raad Koren, Lensmændene Christen Jonsen Hougse og \Niels/ Helgiesen Hamre, og efterskrevne 4re edsoerne Laugrettesmænd: 1: Siur Olsen Instenes. 2: Torgiuls Torgiulsen Jaastad. 3: Isaach Pedersen Aachre, og [4:] Asbiørn Pedersen Aachre.

De Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger som findes anførte ved Jondals Skibrede, bleve allerunderdanigst og hørsommeligst publicerede.

Orm Lone mødte for Retten og anmeldte at Han paa Grund af den mellem Ham og Lensmanden Niels Heljessen Hamre den 29 Aug: 1796 afsagde Dom, havde til dette Ting paa lovlig Maade ved mundlig Varsel ladet indkaldet bemeldte Niels Heljesen Hamre til [at] anhøre Hans Benægtelses Eed, om at Han ikke er pligtig eller skyldig de omtvistede 32 Rd:r, eller har oppebaaret meere af Lensmanden end de i Hans Regning af 1 Junii 1793 anførte 65 Rd:r 3 mrk:

Lensmanden Niels Heljesen Hamre mødte for Retten og tilstod at være bleven lovlig varslet i ovenmeldte Anledning, og erklærede sig derhos beredvillig til [at] anhøre den af Orm Lone anbudne Eed i Fald Han skulle trøste sig til at aflægge samme.

Orm Lone blev af Dommeren advaret at vogte sig for Meen Eed, og efter at Lovens Forklaring var bleven Ham af Lovbogen forelæst, aflagde sin corporlige Eed Ord til andet saaledes som den ovenmeldte Underrets Dom afsagt den 29 Aug: 1796 foreskriver, og er saaledes denne Sag mellem Parterne tilende bragt.

Fol: 18. Justitz Sagen mod Peder Pedersen Frøsvig og Giertrud Larsdatter for Lejermaal i forbuden Leed.

Actor æskede Sagen i Rette, og fremlagde i Retten Dommerens under 17 Dec: 1796 afgivne Kjendelse, tilligemed Lensmandens og 2de Mænds Paategning af 30te Martii 1797, som viiser

at den Sagsøgte Peder Pedersen Frøsvig intet er ejende, samt i øvrigt henholdte sig til sin forhen gjorde Paastand, hvor efter Han fra sin Side indlod Sagen til Doms.

Defensor Lensmanden Christen Jonsen Hougse anmeldte at Han fra sin Siide havde intet at lade tilføre, men ligeledes {fra sin Siide} indlod Sagen til Doms.

Eragtet:

Sagen optages til Doms Afsigelse inden Tinget ophæves.

Fogden, Hr: Justice Raad Koren, anmeldte at Han til dette Ting havde ladet indvarsle Ung Karl Amund Ellingsen Kiepso og Pigen Guro Iversdatter Indre Alsager til at udrede Bøder for deres med Hinanden begangne simple Lejermaal.

Paa Drengen Amund Ellingsen Kiepso[es] Vegne mødte Hans Broder Holger Ellingsen Haastabbe, og erbød paa Hans Vegne at erlægge i Bøder 7 Rd:r, og paa Pigen Guri Iversdatters Vegne Hendes Farbroder Iver Torchelsen Utne, som tilbød sig av egen Casse at betale 2 Rd:r, da Hun er aldeles fattig og intet ejende.

Fogden lod tilspørge Laugrettet og den tilstædeværende Almue, om disse 2de Lejermaals Begjængere ere uformuende til at udrede større end de anbudne Bøder, og derhos om de ere ubeslægtede med Hinanden, og confirmerede. Hvortil blev svaret, at de baade ere confirmerede og ubeslægtede med Hinadnen, samt at

1797: 25b

de ikke skønner at nogen af dem ere i Stand til at betale meere end det anbudne, hvorpaa de bemeldte Lejermaals Bøder af Fogden inden Retten bleve modtagne for at beregnes Hans Maj:sts Casse til Indtægt.

Den paafølgende 13de Junii 1797 continuerede Sommertinget i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Ole Haldorsen Helleland paa sin Broder Peder Haldorsen Køvigens Vegne anmeldte, at da Fogden Hr: Justice Raad Koren krævede Ham efter Rente Cammerets Ordre Skatter af en paa Gaarden Sandven, der er beneficet Gods, tilførn staaende Saug, der bar Navn av Sandven eller Trondals Saug, saa havde Han seet sig nød til, for at undgaae disse svære Skatter, at indkalde bemeldte Hr: Justice Raad Koren at paahøre et lovskikket Tingsvidne, at denne Saug, hvor af Han kræves Skatterne, aldeles ikke eksisterer, men udi en Deel Aar har været aldeles øde og nedfalden.

Hr: Justice Raad Koren blev av Retten tilspurgt om Han vedtog lovlig Varsel, og da Han der til svarede Ja, begjærede Comparenten Lensmanden, Laugrettet og den tilstæde værende Almue \tilspurgt/: Om det ikke er dem bekiendt at ovenmeldte Saug en Tiid lang har lagt aldeles øde, og om de kan mindes i hvor lang Tiid? Hvor til blev svaret eenstemmigen: At det er dem fuldkommen vel bekiendt at Sandven eller Trondals Saug har lagt aldeles øde i det mindste de 4re forrige Aar.

Her om begjærede Comparenten sig et Tings Vidne beskrevet meddeelt, som blev Ham bevilget.

En blind Pige ved Navn Marithe Torbiørnsdatter, opholdende sig paa Gaarden Utne udi Kingservigs Præstegield, fremstillede sig for Retten og anmeldte at Hun, om mueligt for at faae sit Syn tilbage igien, da der udi Bergen skal findes en berømt Øyen Doctor som skal have hiulpet adskillige til deres Syn igien, agtede at ansøge Amtet om Understøttelse af det Almindelige, da Hun hverken selv formaaer at udrede de der til udfordrende Omkostninger, eller har nogen formuende Slægtninger som i den Fald kan give Hende nogen Haandrekning.

I den Henseende begjærede Hun Lensmanden, Laugrettet og den tilstæde værende Almue tilspurg: Om det ikke forholder sig saaledes at Hun i mange Aar har været blind, og at Hun ej formaaer enten med egen Hielp eller med sine fattige Slægtnings Understøttelse at kunne erholde den attraaede Hielp for sin Blindhed: Hvor til blev enstemmigen svaret: At det er dem ikke alleniste bekjendt at Pigen Marithe Torbiørnsdatter er en fattig Huusmands Datter, hvis Forældre for mange Aar siden var ved Døden bortgangne, og har i mange Aar været berøvet sit Syn, men end og at Hun ikke kan vente nogen mindste Understøttelse av sin Familie, som alle ere trængende, hvor fore de ønskede at Hendes Ansøgning til Amtet maatte blive Hende bevilget.

Her om begjærede ComparentJnden sig en Ting Attest meddeelt, som blev Hende bevilget.

Udi Justice Sagen mod Peder Pederssøn Frøsvig og Gjertrud Larsdatter blev afsagt saadan Dom.

At de 2de for Lejermaal i forbuden Leed actionerede Personer, nemlig {Soldat} Peder Pederssøn Frøsvig og Pigen Giertrud Larsdatter have i Aaret 1795 sammenavlet et Barn som endnu lever, er med deres egen Tilstaaelse inden Retten bleven oplyst, og at de ere hinanden udi 3die Leed beslægtede viser Sognepræstens irettelagde Attester. Pigen Giertrud Larsdatter er ved Kongelig Benaadning af 1te April 1796 bleven befriet for den for Hendes begangne Forseelse i Loven bestemte Straf, men hvad angaaer Peder Pedersen Frøsvig, som, efterat dette Factum var begaaet, er bleven enroulleret i Kongens Tjeneste, da bliver han for denne sin begangne Forseelse at ansees efter Lovens 6 – 13 – 13, og Forordning af 6te December 1743, a: 22, samt det Kongelige Rescript af 11 December 1750. Til den i Loven dicterede Straf af yderste Formue findes hos Forbryderen intet at beregne, Efter den ved Lænsmand og Mænd afholdte og irettelagde Forretning. Thi kjendes for Ret: Peder Pederssøn Frøsvig bør at bøde sine dobbelte Lejermaalsbøder med 24 rd., og et Fjerding Aar at gaae paa Bergenhuus Fæstning, samt desuden at betale det stemplede Papir til Doms Acten, Laugdagen og Præsteattesterne med 1 rd., og i Processens Omkostninger 3 rd., hvilket alt fuldbyrdes under Lovens Tvang og Justitiens videre Pleje.

1797: 26

Formynderen Greip Sjurssøn Maagestad lod opbyde sin Myndling Guro Olsdatter Bleyes Arv efter Skiftebrev af 14 Maji 1783, af Beløb 28 rd: 2 mrk: 2 s:, imod rescriptmæssigt Pant, men ingen indfandt sig som Libhaber, hvor fore Arven bleve leveret til Hr: Justitsraad Koren for at deponeres i den Kongelige Casse.

Arne Jacobsen \Bue!! (Buer i Odde)/ anviiste i Retten Kloen av en voxen Biørn som Han havde skudt i Espelands Marken, hvorfore Ham af Fogden blev betalt Skud Penge 2 Rd:r. Rigtigheden her af blev av Almuen tilstaaet.

Den 14de Junii continuerede Retten med de samme Personer forhen.

Da følgende Almues Dokumenter bleve tinglæste.

1: Knud Olsson Strands udstædte Afkald til Ole Gunderssøn Jordal og Arne Jacobssøn Buer for hans Arv efter sine Forældre og Morbroder efter Skiftebreve af 6te Maji 1789, 24 April 1792 og 23 Junii 1794, Capital 278 rd: 3 mrk: 8 s:, dateret 13 Junii 1797.

2: Iver Torkelssøn Utne og Medarvingers Afkald for hans afdøde Søsters Anna Amundsdatters Arv efter Amund Pederssøn Ureim og Magrethe Thobiasdr: Ureim efter

Skiftebreve af af!! 19de Septbr: 1780 og 5 Februar 1784, udstædt til Overformynderen Hr: Sorenskriver Heiberg den 13de Junii 1797 for Capital 158 rd: 1 mrk: 11 s:

3: Knud Pederssøn Ø(kla?)nds Afkald for sin Hustrue Ana Christensdatters Arv efter Guri Pedersdatter Hougse efter Skiftebrev af 26 Julii 1794, Capital 12 rd: 4 mrk: 14 s:, udstædt til Hellje Hanssøn Hougse, den 24 Junii 1796.

4: Peder Christensen Øklands Ditto for sin Myndling Ingeborg Christensdatters Arv efter Guri Pedersdatter Hougse følgelig Skiftebrev af 26 Julii 1794, Capital 12 rd: 4 mrk: 13 s:, udstædt til Jon Larssøn Øvre Qvale, den 12 Novbr: 1796.

5: Torbjør Christophersdatters Ditto for hendes Arv efter Christopher Qvalnes og Synneve Christophersdatter ibidem: efter Skiftebreve af 18 Julii 1787 og 4 Maji 1789 for Capital 19 rd: 3 mrk: 8 s:, udstædt til Formynderen Ingebret Qvalnes, den 31 Desbr: 1796.

6: Sølfest Sølfestssøns Afkald for sin Arv efter Inge(leeiv?) Sølfestsdatter Huus, følgelig Skiftebrev af 5 April 1780, Capital 9 rd: 3 mrk: 1 s:, til Sølfest Svendsøn Huus, den 31 December 1796.

7: Magnille Pedersdatters Ditto for sin Arv efter Peder Erichssøn Røthen følgelig Skiftebrev af 30 April 1794, Capital 8 rd: 5 mrk: 14 s:, udstædt til Peder Erichssøn Ureim, den 31 December 1796.

8: Svend Michelssøn Røthes Ditto for hans Hustrue Maritha Pedersdatters Arv efter Faderen Peder Erichssøn Røthen efter Skiftebrev af 30 April 1794, udstædt til Formynderen Jacob Svendsøn Huus, den 31 December 1796.

9: Tosten Helgessøn Kingservigs Ditto for sin Hustrue Maritha Anfindsdatters Arv efter Anna Iversdatter Lofthuus og Anfin Gunderssøn ibm:, efter Skiftebreve af 6 April 1780 og 16 April 1787, Capital 27 rd: 5 mrk: 14 s:, udstædt til Anfind øvre Qvale, den 31 December 1796.

10: Arne Knudssøn Luttrums udstædt Obligation til Anders Olsson Luttro paa Capital 90 rd:, mod Pant i 1 pd: 6 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed \i Luttro/, dateret 26 Maji 1780, udslettet efter paategnet Qvittering af 12 Junii 1797.

11: Halgrim Hanssøn Hougses Obligation stor 99 rd:, udstædt til Elling Nielssøn Langesæter, mod Pant i 1 pd: 3 Mrk: Smør, 1/6 Hud, 1/12 Bukskind, 1 pd: Salt med Bygsel og Herlighed, og Overbygsel efter Andeel til (4?) (1?) ½ Mrk: Smør og 6 Mrk: Salt, ¼ Hud, i Gaarden Hougse, dateret 18 Junii 1790, og udslettet efter Qvittering af 13 Junii 1797.

12: Tobias Haldorssøn Ejdnes med de øvrige Opsiddere paa Gaarden Ejdnes, deres Contract betræffende Fæbejtning og Hugst med videre af Gaarden Ejdness, dateret 12 Junii 1797.

13: Skiftebrev efter Jacob Svendsøn Winess. Jordegods 2 pd: 12 Mrk: Smør, 5/6 Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Winess No: 29, er udlagt til Enken Gunilde Aslachs datter 15 Mrk: Smør og 5/6 Hud for 100 rd: 1 mrk: 14 s:, og Børnene det øvrige, dateret 25 Junii 1796.

14: Gunder Olsson Kambestads Bygselbrev paa 2 Spand Smør i Gaarden Kambestad, Rectoratet i Bergen beneficeret, imod Vilkaar en Koe og 3 Smalers Foster, samt 3 Tønder Byg og ¼ af Frugten, til forrige Beboer Ole Olssøns Enke, udstædt af Hr: Lector Arentz, den 18 October 1796, med Revers. Landskylds bog er anviist.

15: Ole Tostenssøn Sandness af Nummedal, hans Bygselseddel paa en Bøygde Alminding kaldet Laaveffjeld, udstædt af Tobias Haldorssøn Ejdnes, Ole Haldorssøn {Ejdnes} Helleland, Niels Helljessøn Hamre og Ole Ormssøn Berge, paa egne og øvrige Almuemænds Vegne af Kingservigs og Røldals Skibrede, den 12 Junii 1797, med Revers. Afskrivnings bog er anviist.

16: Reiart Kyllestads Ditto paa \en/ Bøygde Alminding Qværnelogre og Hansbuhadlene, beliggende i Kingservigs Skibrede, udstædt af Ditto, den 12 Junii 1797, med Revers. Qvitteringsbogen anviist.

17: Synneve Svendsdatters Vilkaars Contract af Gaarden Ejdnes, udstædt af hendes Mand

Lars Jonssøn Ejdnness, den 12 Junii 1797.

18: Østen Pederssøn Oudenesses Hjemmelsbrev paa 1 pd: Smørs, ½ Huds Landskyld med Bygsel og Herlighed i Gaarden Oudeness, matr: No: 14 i Kingservigs Skibrede og Sogn, udstæd af Hr: Sorenskriver Heiberg den 13 Junii 1797.

19: Østen Pederssøn Oudenesses Skjøde paa Odelsretten til 1 pd: Smør, ½ Hud i Oudeness No: 14 i Kingservigs Skibrede og Sogn, udstæd af Hagtor Larssøn Øfsthuus \mod 53 rd:/, den 12te Junii 1797.

20: Aamund Arnessøn Luttrums Skjøde paa 1 pd: 6 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Luttrum No: 19 i Kingservigs Skibrede, udstæd af Anders Olssøn Luttrum og {Ole} Maritha Amundsdatter med Laugværge Ole Helljessøn Instenes, den 12te Junii 1797.

21: Maritha Amundsdatter Luttrums Contract om Livs Ophold af Gaarden {Oudeness} \Luttrum/ No: 19 i Kingservig, udstæd af Amund Arnessøn Luttrum, den 12te Junii 1797.

22: Knud Thoressøn og Thore Knudssøn Djønnes Bevilling paa en Bøygde Saug ved Gaarden Djønne i Kingservigs Præstegjeld og Hardanger Fogderie, dateret 5 October 1786.

23: Ole Anderssøns Skjøde paa 12 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Luttrum No: 19, udstæd af Anders Olssøn Luttrum mod 135 rd:, den 14 Junii 1797.

24: Haaver Anderssøns Ditto paa 12 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Luttrum No: 19, udstæd af Ditto mod 135 rd:, den 14 Junii 1797.

25: Haaver Anderssøn Luttrums og Ole Anderssøn Røthes Mageskjøde, hvorved Haaver Anderssøn bliver hjemlet 1 pd: 9 Mrk: Smør, 1 5/6 {Hud} Løb Salt med Bygsel og Herlighed i Røthen No: 16, \og/ Ole Anderssøn 12 Mrk: Smør i Luttrum No: 19, imod 135 rdl:r Mellemlæg, dateret 14 Junii 1797.

26: Anders Olssøn Luttrum og Britha Haaversdatters Contract om Livs Ophold af Gaarden Luttrum, udstæd af Ole Anderssøn Luttrum, den 14 Junii 1797.

27: Anders Olssøn Luttrums og Hustrue Britha Haaversdatters Ditto af Gaarden Røthen No: 16, udstæd af Haaver Anderssøn {Luttrum} Røthen, den 14 Junii 1797.

28: Elling Nielssøn Langesæters Obligation stor 150 rd:, udstæd af Halgrim Hanssøn Hougse, mod Pant i 1 pd: 4 ½ Mrk: Smør og ¼ Hud med Bygsel, samt Kirkegods 2 ¼ Mrk: Smør og ¼ Løb Salt, i Gaarden Hougse, dateret 13 Junii 1797.

Restance Registeret for dette Tinglaug beløbende til 1796 Aars udgang til 205 rd: 1 mrk: 4 s:, og for dette halve Aar til 712 rd: 1 mrk: 11 s:, tilsammen 917 rd: 2 mrk: 15 s:, blev i de 2de Dannemænds Thobias Haldorssøn Ejdnness og Ole Haldorssøn Hellelands Overværelse inden Retten examineret uden at blive modsagt.

Til Laugrettes Mænd for indeværende Aars Høsteting blv udnævnt følgende: 1: Isaach Olsen Nedre Berven. 2: Torbjørn Olsen Øvre Berven. 3: Niels Osmundsen Tveite, og 4: Siursen Hagen.

Da Ingen havde noget viidere for Retten at afhandle, blev Tinget ophævet. O B Heiberg

Aastæds Sagen paa Gaarden Rønnestrand udi Gravens Sogn i Hardanger, anlagt \28 Julii 1797/ af Jon Josephsen Lille Graven og Matthias Olsen Nesheim med Fleere mod Giæstgiveren paa Eide Grund, Sr: Jan Top, for utilladelig Laxe Fiskerie udi Eide Elv, findes indført udi Vosse Fogderies Justitz Protocol, Fol: 263, hvilket (....?)er til Oplysning for Efter Tiiden.

Odels sag paa Gaarden Tvedt i Odde.

Aar 1797, den 4 September, blev Retten sat paa Gaarden Tvedt i Odde Sogn og Kingservigs Skibreede, for at behandle efterfølgende Odelsløsnings sag anlagt af Knud Olsson Strand med Courator Arne Jacobsson Buer mod Opsiddersken paa bemeldte Gaard, Enken Aase Trondsdatter Tvedt som Efterleverske af Sagsøgerens Morbroder Lars Knudsson Tvedt. Retten blev betjent af Stædets Sorenskriver og efterskrevne ved Fogden Hr: Justice Raad Koren opnævnte 4 eedsvorne Laugrettes og Meddoms mænd, nemlig: 1: Thobias Pederssøn Isberg. 2: Ole Haldorsson Helleland. 3: Thobias Haldorsson Ejdness. 4: Ole Anfindsson Hugse, som alle erklærede at være ubeslægtede til Parterne. Ved Retten var nærværende Lænsmanden for Kingservigs Skibreede, Christen Jonsson Hougse.

Hvorda Arne Jacobsson Buer som Courator for den mindreaarige Knud Olsson Strand, som selv var tilstæde, mødte for Retten og 1: fremlagde den af Sorenskriveren meddeelte

1797: 27

Tægtedag af 16de Martii dette Aar, som blev oplæst, saalydende #: dernæst een af Forligelses Commissarien udi Kingservigs Præstegjeld, Provsten Hr: Rørdam, og den Velagte Dannemand Ole Haagenssøn Espen, under 16de Augusti sidstleeden [udstædte Attest], som viiser at denne Sag har været indstevnet for Commissionen, men intet mindelig Forlig bleven bevirket. bemeldte Attest blev oplæst, saalydende # hvorefter Arne Jacobsson Buer som Courator for den mindreaarige Knud Olsson Strand anmeldte at han før Juul havde anbudet Løsnings Summen for Enken Aase Trondsdatters ejende og brugende 1 pd: 11 Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind med Bygsel og Herlighed i bemeldte Gaard Tvedt, og paa samme Tiid indkaldet bemeldte Enke efter Lars Knudsson Tvedt, Aase Trondsdr., til at fravige Gaarden mod Løsningspengenes Modtagelse og Skjødes meddeelelse, derom at anhøre Vidner og Documenter, samt Dom modtage til sammes opfyldelse, og denne Sags foraarsagede Omkostninger at erstatte.

Til Beviis herom fremlagde Sagsøgeren een af de beskikkede og beedigede stevnevidner Christen Jonsson Hougse og Ole Anfindsson Hougse udstædte attest, som blev oplæst saaledes #

Den indstevnte Aase Trondsdatter Tvedt tilligemed hendes antagne Laugværge, hendes Broder Sjur Trondsson Hildal, i stæden for Ole Haagenssøn Espen, som formedelst upasselighed ikke kunde møde paa Aastædet, mødte for Retten og tilstod lovlig at være tilbudet løsnings summen, samt at Stevnemaalet før Juul er forkyndet, følgelig modtog lovlig Varsel, ligesom og Sagsøger(sken?)!! tillige med hendes Laugværge, da Pengene nu inden Retten bleve tilbudne med 246 rd: 3 mrk: 4 s:, vægrede sig mod at modtage samme.

Citanten fremlagde derpaa i Retten 3de tinglyste Skjøder, nemlig: det første, dateret (Jaa?)stad tingstæd den 13de October 1722, udstædt til Lars Ellingsson Tvedt, som var Farfader til den indstevnte Enkes afdøde Mand Lars Knudsson Tvedt, og Morfaders fader til Sagsøgeren Knud Olsson Strand {s afdøde Moder} paa 13 ½ Mrk: Smør, 1 Gjedskind med Bygsel og Herlighed udi den omtvistede Gaard Tvedt. secundo, et (...?) 30te October 1755 udstædt og tinglyst Skjøde af 2(8?) Maji 1756, til Knud Larsson Tvedt, som var Fader til Enkens afdøde Mand Lars Knudsson Tvedt, og Morfader til den mindreaarige Knud Olsson Strand som Sagsøger, lydende paa 2 pd: 11 Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind, hvorudi findes indberegnet 8 (1/2?) Mrk: Smør som Kjøberen selv arveligen var tilfalden efter Skiftebrev af 23 April 1755. Tersio, et til {den} Enkens afdøde mand Lars Knudsson af hans Fader Knud Larsson Tvedt udstædt Skjøde paa 2 pd: 11 Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind her i Gaarden, hvilket Skjøde befindes at være tinglyst den 25 Maji 1762, og udstædt den 4de Februarii næst forhen. Bemeldte trende Skjøder tiltages Acten, saalydende #

Sagsøgeren fremstillede for Retten 2de godvillig mødende Vidner for at indhente deres eedelige forklaring om hvor nær Sagsøgeren er beslægtet med Enkens afdøde mand Lars Knudssøn Tvedt, nemlig: Halsten Torgerssøn Tvedt og Svend Thomassøn Berge, hvis Vidnesbyrd Enkens Laugværge Sjur Trondssøn Hildal vedtog at anhøre, uagtet Enken ikke var bleven lovligen indvarslet til at anhøre samme.

1te Vidne, nemlig: Halsten Torgerssøn Tvedt, fremstod derpaa for Retten, og efter at forveys var bleven advaret at vidne sin Sandhed, svarede: at Lars Knudssøn Tvedt, den indstevnte Enkes afdøde mand, var Knud Olssøn Strands som Sagsøger, hans Morbroder. Knud Larssøn Tvedt var fader til Lars Knudssøn Tvedt, og Sagsøgeren, den mindreaarige Knud Olssøn Strands afdøde moder, samt Lars Ellingsøn Tvedt var farfader til Enkens afdøde mand Lars Knudssøn, og farfader til Sagsøgerens Knud Olssøn Strands moder, og at altsaa Knud Olssøn Strand er en virkelig Desendent fra Lars Ellingsøn Tvedt som Stamfader.

[Nemnde slektskap vert då slik: Knud Olssøn Strand si mor (navn ikkje nemnd, død, gift med ein Ole), var syster til Lars Knudssøn Tvedt (død, gift med Aase Tronsdatter, nemnd enkje). Lars var son til Knud Larssøn Tvedt, som igjen var son til Lars Ellingsøn Tvedt (nemnd stamfar)]

2det Vidne, Svend Thomassøn Berge, svarede i et og alt overensstemmende med det første Vidne henseende Sagsøgerens Slægtskab, og begge vidnerne bekræftede deres her for Retten afgivne forklaring med deres corporlige Eed, hvor paa de fra Retten bleve afskeedigede.

Den Sagsøgte Laugværge Sjur Trondssøn Hildal fremlagde i Retten det Enken efter Lars Tvedt, nemlig Aase Tronsdatter, under 2(1?)de Junii 17(94?) meddeelte Skjøde paa 15 ½ Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind her i Gaarden, hvilket Skjøde befindes at være tinglyst samme Dato, og derhos anviste i Retten Skiftebrevet efter Enkens afdøde Mand Lars Knudssøn Tvedt, dateret 23de Junii 1794, hvorved hun er bleven udlagt paa sin Hoved lod 19 ½ Mrk: Smør her i Gaarden, bemeldte Skiftebev, som befindes henseende til Jordegodset at være tinglæst den 29de October 1794, bliver Acten at tilføre for saavidt udlægget i Jordegodset angaar, og det ommeldte Skjøde, der tiltages ligeledes Acten, saalydende # Paa Grund af disse 2de anførte Hjemmels breve formeente Enkens Laugværge at hun var berettiget at beholde Gaarden, hvilket han

1797: 27b

indlod til Rettens nøyere Skjøn.

Arne Jacobssøn Buer paa Sagsøgerens Knud Olssøn Strands Vegne aluttede Sagen til Doms fra sin Side med Paastand at indstevnte Enke Aase Tronsdatter Tvedt maatte tilpligtes til næste aars faredag at fraviige og røddelig gjøre de omtvistede 1 pd: 11 Mrk: Smør, 1 ½ gjedskind i Gaarden Tvedt imod løsnings summen for Citanten som Odels og Aasædes berettiget, og paa bemeldte Skyld imod den anbudne løsningssum 246 rd: 3 mrk: 4 s: at meddeele ham lovligt Skjøde, samt erstatte ham denne Sags Omkostninger med 30 rd:

Enkens Laugværge sluttede ligeledes fra sin Siide Sagen til Doms og paastod paa hendes Vegne befrielse fra dette Søgemaal.

Parterne begjærede ellers af Retten, for at spare bekostninger, at Dommen maatte vorde afsagt paa dette aars Høsteting paa Utne Tingstæd.

Eragtet:

Sagen optages til Doms afsigelse paa Tingstædet Utne den første Rettes dag, til hvilken Tiid og Stæd Laugrettet møder for med Sorenskriveren at conferere. De paa denne Sag medgaaende Omkostninger bliver saaleedes at beregnes, nemlig: til Sorenskriveren for første Dags forretning 3 rd:, Diæt paa Stædet 1 rd:, Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, for tvende Vidner

at afhøre 2 mrk.; Diæt paa Rejsen frem og tilbage for 6 Mile, 1 rd.; Skyds in natura. Til Fogden for Opnævnelser 3 Mrk: Til lænsmanden 3 Mrk: Til Laugrettet. hver 2 Mrk.; tilsammen 1 rd: 2 mrk.; som ialt 9 rd: 1 mrk: 4 s.; som Citanten leverede.

O B Heiberg

Høstetinget 1797.

for Jondals Skibreede, den 18de October

Aar 1797, den 18de October, blev det det!! **almindelige Høste-, Sage- og Skatte Ting holdet for Jondals Skibreede paa Tingstædet Hærandsholmen**, i Overværelse af Hans Majestæts Foged, Hr: Justitsraad U: W: Koren, Lænsmanden for Jondals Skibreede Johannes Pederssøn øvre Wiig og efterskrevne 4re eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Aad Larssøn Ougestad. 2: Ole Aadsøn ibdm: 3: Jacob Johannessøn Tørvigen, og 4: Sjur Jacobssøn Ejcken, hvilken Sidste er nye Mand, og nu aflagde Eed, saavelsom samtlige tingsøgende Almue.

Hvorda: De Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger bleve kundgjorte saaledes som følger:

1: Placat, som bestemmer at ingen Bogholder er Casserer, under Finantz Departementet, skal være pligtig at antage Embeds mænds eller Pensionisteres Anvii(.s?)ning paa deres Gager eller Pensioner, dat: 18de Aug: 1797.

2: Forordning, som bestemmer at der, herefter skal paa landet i Norge hodes overordentlige Ting, til Rettergangs Tvistigheders hastigere fremme og Afgjørelse ved Underretten med videre, dat: 5te (Maj?) 1797.

3: Placat angaaende Udsæ(..?)lsen i Retten af Umyndiges Midler som herefter indtages i den Kongel: Kasse, dat. 24de Junij 1797.

4: Forordning, hvorved der i Norge (beskikkes?) S(tifts?) Overretter i Overhofrettens og Laugtingenes samt Raadsturettens Sted med videre, dat: 11 Aug: 1797.

5: Amtets Skrivelse, hvorved bestemmes angaaende Kornhandelen inden 3 Miiles Grænsen omkring Stavanger, med de der boende Bønder; at de skal have frihed til at, ligesom de der bor uden for Circumferencen, og den øvrige Almue i Norge, at sælge Korn til hvem de vil med videre, dateret 1te Junii 1797.

6: Amtets Skrivelse, angaaende de overordentlige Tinges Holdelse, paa Sorenskriverens Gaard Helland for Hardanger fogderie, den deel af Lyse Klosters Godset som ligger i Hardanger Fogderie, indberegnet, første Mandag i Februarii, Marti, September og December Maaneder, dateret 5te September 1797.

7: Do: angaaende et der til (Bryggen?) og (Steen?) (kjærenes?) Opførelse paa Terøen skal udreedes 5 s: af Løben, dat: 22de April 1797.

8: Stiftets Ordre angaaende en undvigt Person ved Navn Iver Hanssøn Storvig, dat: 31te Junij 1797.

9: Procurator Hr: Niels Hiorth Stuvitzes Constitution, om at bestyre Hardanger, Woss og Lyse Klosters Sorenskriverie for Hr: Sorenskriver Heiberg, dat: 8 Aug: 1797.

10: Stiftets Placat 2de September 1797, hvorved Delinqvent og andre Omkostninger i Sundhord og Hardanger ere lignede pr: Løb 49 ½ s:

11:!! Skiftebrev efter Johannes Johannessøn Tuften, dateret 13de April 1796, hvorved

Stervboets ejende Jordegods i G: Tuften i Jondals Skibr: No: 43, af Skyld med B: og H: 1 bpd: 12 Mrk: Sør, ½ Hud, er udlagt til Enken Maritha Samssonsdr: 9 Mrk: Smør, og Børnene, deels i Arv og deels i Hjemmegift, Resten af ovenmeldte Skyld. Ved bemeldte Skifte er Stervboets ejende Kongekorntiende udlagt til Enken og Arvingerne, hver den halve deel, er 35 rd:

11: Afkald af Anna Peders D: Brattebøe til formynderen Amund Pederssøn Aøtvedt for Arv 7 rd: 2 mrk: 14 s:, følgelig Skifte forretning af 12te Junii 1789 efter (faderen?) Lars Pedersøn Brattebøe, dat: 19de October 1797.

12: Ditto af Anna Tormods [D:] Molven til Ole Heljessøn ibidm: for Arv 4 rd: 7 s:, efter Skiftebrev af 12te April 1786, efter Pigen Mari Thormods Dr: Molven, dat: som ovenmeldt.

Den paafølgende 19de October continuerede Tinget i Vedkommendes Nærværelse, da de sædvanlige Tings vidner bleve optagne, og af Almuen i Almindelighed, og de 2de Mænd Jon Iverssøn Berge og Samson Johannessøn Tufte i Særdeleshed stadfæstet, nemlig: 1: Det store Tingsvidne bestaaende af 10 Poster. 2: Om de bestandne Aftage. 3: Om Skydsen til Fogden og Sorenskriveren paa deres \Ting/ Rejser. 4: Diferencen i Odelsmandtallet. 5: Om Aftagene paa 10 Aar. 6: Om Saugene efter Rente Kammerets Skrivelse, hvilke bleve examinerede og uimodsagde, og der for under vedbørlig Bekræftning Hr: Justitsraad og Foged Koren meddeelt til Bilage ved sit Regnskab for 1797.

Efter 3de Ganges Udraab havde ingen af Jondals Almue videre ved Tinget at Bestille, thi blev samme ophævet.

Til at betjene Retten næste Ting blev udnævnt: 1: Lars Michelssøn Kopren, nye Mand. 2: Iver Tollevssøn Tørvigen. 3: Lars Torchelssøn ibidm: 4: Niels Ingebrigtsøn Hærirtztvedt.

Endelig blev fremlagt følgende Dokumenter til Publication:

13: Lars Michelssøn Krogevigs Bygselbrev paa 1 bpd: 3 mrk: S:r, 1 ½ G:skd: i G: Kopren No: 17 i Jondals Skibr:, dateret 18de October 1797, udstædt af Ole Jonssøn Jaastad paa 25 Aar, ifald hans Børn dertil bliver trængende, men ellers paa Livstid.

14: Vilkaarsbrev af Ole Jonssøn Jaastad til Lars Michelssøn Kopre dersom han nødes til at vige Gaarden efter de 25 Aars Forløb, for sig og Hustrue, dateret 18de October 1797.

15: Arne Pederssøn Svaasands Obligation stor 71 rd: 4 mrk: 14 s:, udstædt af Iver Olssøn Bache, udslettet efter Qvittering af 18de October 1797, og dateret 17de Octobr: 1774, med Pant i Bache.

Østensø Skibrede

Aar 1797, den 20de October, begyndte det **almindelige Høst-, Sage- og Skatte ting for Østensø Skibredees Almue paa Tingstædet Herrandsholmen**, i Nærværelse af Hds: Majestæts Foged, S: T: Hr: Justitsraad U: W: Koren, Lænsmanden Johannes Pederssøn øvre Wiig, og efterskrevne 4re eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Baar Olssøn Moe. 2: Lars Haaversøn Thole, syg, i hans Sted Ole Brightsøn Nedre Wiig. 3: Torjer Johannessøn Fladebøe, og 4de: Lars Larssøn Fixen, i hans Sted Faderen Lars Guldbrandssøn Fixen; bemeldte Lars Larssøn haver ej aflagt Eed, men betalt Laugrettesmands Eeden. Baar Olssøn Moe og Torjer Johannessøn Fladebøe ere nye Mænd, og have aflagt Eed og betalt deres Laugrettesmands Eed. saavel som samtlige tingsøgende Almue,

Hvorda de Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger bleve extraherede og allerunderdanigst kundgjort til hørsomst Efterlevelse ligesom for Jondals Skibrede.

Og da ingen efter Paaraab havde videre med Tinget i Dag at bestille, blev samme efter Berømmelse udsadt til i Morgen.

Den nestpaafølgende 21de October 1797 continuerede Høstetinget for Østensøe Skibrede, i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Hvorda, blev publiceret følgende Almues Breve.

1: Skiftebrev efter Guro Ols Dr: og Mand Svend Knudssøn Scheye, dat: 12te Ovt: 1796, hvorved 1 pd: 3 Mrk: Smør og $\frac{1}{4}$ Hud i G: Scheye No: 21 i Østensøe Skibrede er udlagt til forskjellige Arvinger for den Summa 500 rd:, vide Publications Bogen No: 5, fol: 256.

1797: 28b

2: Skjøde fra Tosten Nielssøn Walland til Sønnen Niels Tostenssøn paa 1 bpd: 10 $\frac{7}{8}$ Mrk: Smør, $\frac{3}{4}$ Hud og 1 $\frac{1}{24}$ Løb Salt med B: og H: i G: Walland No: 31 i Østensøe Skibr: for 67 rd:, dat: 21de October 1797.

3: Avkald af Ole Tostenssøn Kaldestad til Niels Hagtorssøn Wangdal for hans Hustrue Brithe Nielsdr:s Arvemidler 50 rd: 5 mrk: 13 s:, dat: 29de Octobr: 1797.

4: Do: af Tosten Olssøn Fosse paa!! (for) sin Hustrue {Vegne til} Anna Tormodsd:r Fosses Arv 18 rd: 4 mrk: 8 s:, til Formynderen Ole Arnessøn Thole, dat: 20de Octbr: 1797.

5: Qvittering af 11te Julii 1797 \for 60 rd:/, tegnet paa Holger Larssøns Pante Obligation stor 110 rd: til Ole Skaalem og Haagen Berven, af 16de Maj 1781, efter hvilken Qvittering som er indført i Pantebogen No: 5, fol: 255.

6: Bygselbrev af Lars Sjurssøn Moe til Ole Torbjørnssøn Kaldestad paa 1 bpd: 3 Mrk: Smør i G: Skutleberg No: 27 i Østensøe Skibr:, dat: 20de Octbr: 1797, med Revers.

7: Skjøde fra Sjur Sjurssøn Berge med flere til Tron Michelssøn paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør og $\frac{1}{2}$ Hud Landskyld med B: og H: i G: Berje No: 54, for Summa 115 rd:, dat: 31te Maij 1797.

8: Skiftebrev efter Hagtor Tostenssøn Kaldestad, dateret 20de April 1797, hvorved 1 pd: 3 Mrk: S:r, $\frac{7}{8}$ Hud med Bygsel og Herlighed, er udlagt til Stervboenken Ragna Ols dr: med fleere for 198 rd: 1 mrk: 11 s:

Derpaa blev de sædvanlige store Tingsvidner examinerede, og hvortil den tilstæde værende Almue, og især de 2de Mænd Sjur Tronssøn Torpe og Tosten Nielssøn Walland forklarede at samme i et og alt var rigtigt. Ligesaa Specificationen over de skyldsatte Flomsauger, der ligeledes blev Edtaget, og endelig, fortegnelse over de (fore?)staaende Skatter og Contributioner for dette Aar, af Beløb 99 rd: 1 mrk:, der blev oplæst {og} inden Retten og uimodsaagt.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Sommerting blev udnævnt: 1: Ole Tostenssøn Skutleberg. 2: Niels Tostenssøn Walland. 3: Tron Michelssøn Berge, og 4: Tosten Olssøn Fosse, hvilke 4re nye {Lænsmand} Laugrettesmænd blev paalagt at (.....?) om dette Ombud.

Da ingen efter 3de Udraab havde videre at irette føre, blev Tinget sluttet og ophævet.

N Hiorth Stuvitz

Paa Sorenskriverens Vegne, som constitueret

Gravens Skibreede

Aar 1797, den 23de October, holdtes det **almindelige Høste-, Sage- og Skatte ting for Gravens Skibredes Almue paa Tingstædet Ejde grund**, i Overværelse af S: T: Hr: Foged og Justitsraad U: W: Koren, Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Graven, og efterskrevne 4re eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Sjur Olssøn Rondestvedt. 2: Christen Jonssøn Undeland. 3: Lars Madssøn Welchen. 4: Sjur Tronssøn Hougse. {... den sidste havde forfald paa} S(..ds.?) isteden for forfald (havende?) Ole Tostenssøn, og med de andre aflagde Laugrettesmands Eeden, og betalte Laugrettesmands Eden,

Derpaa blev publiceret de Kongelige Anordninger og Øvrigheds Befalinger som ved de forrige Skibreederes Ting ere publicerede, og findes ekstraherede for Jondals Skibreede, fol: 27 & 28.

Da ingen efter Udraab havde noget at i Rette føre, blev Tinget udsadt til i Morgen.

Dagen næstefter, [den 24de October 1797], vedvarede Høstetinget for Gravens Skibrede i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd, som i Gaar var tilstæde, og blev da paaraabt de indstævnte Sager.

Halsten Endressøn Garethun frembragte en voxen Bjørnehuud som Jon Pederssøn Moursæter denne Sommer har skudt, og som Laugrettet og den tilstædeværende Almue bevidnede at være bekjendt at {denne} bemeldte Jon Moursæter som angivet har affældet. Bemeldte Bjørnehud blev derpaa af Retten Mærket ved at afskjære den høyre Forklœ, og om Almuens Bekræftning om Rigtigheden bad Comparenten sig Attest meddeelt., og betalte for dette Tingsvidne 32 s:

Da ingen efter Udraab havde videre ved Retten at bestille, blev Tinget udsat til i Morgen.

Den næstpaafølgende 25de October continuerede Høstetinget

1797: 29

for Gravens Skibrede, og blev da publiceret følgende Almuesbreve:

1: Skiftebrev efter afdøde David Størkssøn Moe, dateret 20 Februarii 1796, hvorved en Anpart af Skyld 2 pd: 15 3/8 Mrk:, 1 Faarskind og et Giedskind i Gaarden Moe, matr: No: 1, vurderet for 516 rd: 4 mrk:, blev udlagt til Creditorerne Brynild Iverssøn Hougen, Stervboe Enken Siri Nielsdr:, endeel flere Creditorer, og Børnene.

2: et Skjøde fra Sjur Michelssøn Tveite til Sønnen Michel Sjurssøn paa en Løb Smør, 1 G:skd: og 1 B:skd: med Bygsel og Herlighed i Gaarden Tveite, \No: 73/ i Uldvigs Sogn, for Summa 299 rd:, dateret 24 Octbr: 1797.

3: Tinglyst en Qvittering af Aamund Larssøn Aalvigen for 100 rd:, tegnet paa den til ham fra Tomas Torchelssøn Haldanger under 26 Octobr: 1787 udstædte Pante Obligation for 720 rd:, paa hvilken Sum tilforn den den 10 Junii 1797 er aflyst 120 rd: Denne Qvittering er dateret den 24de Octbr: 1797.

4: Aflyst en Pante Obligation af Anders Jacobssøn Tvedt til Haagen og Knud Arnesønner Lutro, stor 200 rd:, mod første Pante Ret til 1 pd: 10 Mrk: Smør i Gaarden øvre Tvedt, dateret 27de Octobr: 1789, og tinglæst næste Dag, der nu er indfriet efter Qvittering af 24de Octobr: 1797.

5: Aflyst en Pante Obligation af Lars Snaressøn Saaqvite til Jon Iverssøn Nessem for 190 rd., imod første Pante Ret i 1 Løb Smør i Saaqvite No: 11, dateret 25 Octbr: 1784, og tinglæst 27 næstefter, paa hvilken Obligations Capital tilførn under 26de Octobr: 1797!! er aflyst 90 rd., og nu efter Qvittering af 13 Maji 1797 de øvrige 100 rd:

6: en Contract imellem Gaarden Kierland og Gaarden Hallangers Opsiddere, angaaende deres Kreatures Bejtning i en mellem disse 2 Gaarder liggende Fæhauge; indført i Pantebogen Fol: 259.

7: et Auctions Skjøde af Sorenskriver Heiberg til Christopher Nielssøn Wambem paa 18 Mrk: Smør, ½ Giedskind i Gaarden Lisebreche i Uldvigs for Kjøbesumma 309 rd., dateret 10 Junii 1797.

8: Aflyst en Pante Obligation af Bertel Anderssøn Lisebrekke til Omund Torbjørnssøn Opheim, stor 250 rd., dateret 25 Octbr: 1795, tinglæst næste Dag/, med første Pante Ret i ½ Løb Smør og 1 Bukskind i Gaarden Lisebrekke, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af 7de Junii 1797.

9: Aflyst en Ditto af samme Debitor til Ahlert Harries i Bergen, stor 43 rd: 1 mrk: 2 s:, med anden Panteret i forbenævnte Ejendom i Lisebrekke, dateret 7 Junii 1796, tinglæst næste Dag, og nu indfriet efter Qvittering af 7 Junii 1797.

10: Eet Skiftebrev efter Niels Jonssøn Holven, dateret 11 Januarii 1797, hvorved af 2 pd: 6 Mrk: Smør, ¼ Bukskind, 1/12 Gjedskind, ¼ Faarskind, ¼ Kalvskind og ½ Løb Salt med Bygsel og Herlighed i Gaarden Holven No: 16, blev udlagt den Halvedeel til Stervboe Enken Gunbjør Lars Datter, og den anden Halvedeel til Datteren {Sigrid} Sara Niels Dr., tilsammen for 299 rd:

11: Skjøde af Johannes Jonssøn øvre Seim til Knud Simonssøn paa 16 ½ Mrk: Smør med Bygsel, samt Overbygsel efter Andeel til 1 7/8 Mrk: Smør, i øvre Seim No: 14 for 299 rd., dateret 24 Octobr: 1797.

12: Et Skjøde fra Ole Johannessøn Haaeim til Sønnen Johannes Olssøn paa 2 pd: 10 Mrk: Smør, 7/8 Hud i Haaeim No: 63, for 340 rd., dateret 24 October 1797.

13: En Pante Obligation af Niels Iverssøn Lone til Peder Halvorssøn Børsem, stor 299 rd., med første Pante Ret i 1 pd: 12 Mrk: S:r, ¼ Hud og 2 Løber Salt med Bygsel i Gaarden Lone No: 55 i Uldvigs Sogn, dateret 24 Octbr: 1797.

14: En Pante Obligation af Gunder Larssøn Herreid til Halsten Endressøn Garethun, stor 110 rd., mod 2den Pante Ret, næst efter min forhen til samme Creditor udgivne Pante Obligation af 23 Octobr: 1792 for

1797: 29b

190 rd., i 2 pd: Smør og 1 7/9 Løb Salt i Gaarden Herreid i Ejdfjords Sogn, dateret 24 Octobr: 1797.

15: Tinglyst Pante Obligation af Lars Larssøn Saaqvite til Niels Larssøn øvre Fylkedalen, stor 99 rd., med første Prioritets Pante Rettighed i ½ Løb Smør i Gaarden Saaqvite No: 11, dateret 23de Octobr: 1797.

16: En Pante Obligation af Halsten Sølfestssøn Sæbøe, stor 100 rd., til Halsten Endressøn Garethun, med 2den Prioritets Ret i 1 pd: 3 Mrk: S:r og ¼ Hud i Sæbøe 1te Thun med Bygsel i No: 101, dateret 24 Octobr: 1797.

17: En Pante Obligation af Sognepræsten Hr: Gerhard Kahrs til Johannes Olssøn Haaem, stor 500 rd., mod første Panterettighed i Debtors Ejendoms Huser og Besætning paa Præstegaarden nedre Hagestad, dateret 23de Octbr: 1797.

18: Bygselbrev af Sognepræsten Hr: Gerhard Kahrs til Aamund Anvedssøn Store Graven paa ½ Løb Smør i Gaarden Store Graven, dateret 24de October 1797, med Revers og anviist Lanskylds bog.

19: Aflyst en Pante Obligation udgiven [af] Poul Sjurssøn Spaanem til Sjur Iverssøn øvre Leqve, stor 300 rd., mod første Panteret til 1 Løb 1 pd: Smør, 2/3 Hud og 2/3 Tønde Salt i Spaanem, dateret 2den Junii 1794, og nu er indfriet efter Qvittering af 18 Octobr: 1797.

20: Skjøde af Asbjørn Pederssøn Moursæter til Datteren Britha Asbjørns Dr., hvorved hun med tillæg af hendes Arvedeel bliver ejende 9 Mrk: Smør i Gaarden Moursæter for 259 rd., dateret 25 Octobr: 1796.

21: En Pante Obligation fra Asbjørn Pederssøn Moursæter paa sin Datter Britha Asbjørnsdatters Vegne til Tosten Rovarssøn Møklethun for 147 rd: 1 mrk: 14 s: med første Pante Ret i 9 Mrk: Smør i Gaarden Moursæter No: 123, dateret den 25de Octobr: 1797.

22: En Pante Obligation af Poul Sjurssøn Spaanem til Giert Olsson Aalvigen, stor 300 rd., mod første Pante Ret til 1 pd: Smør, 2/3 Hud og 2/3 Tønde Salt i Gaarden Spaanem, dateret 24 Octobr: 1797.

23: Et Skjøde fra Anders Jacobssøn øvre Tvedt til Sønnen Niels Anderssøn paa 19 Mrk: Smør i Gaarden øvre Tvedt No: 98 for 220 rd., dateret 23 Octbr: 1797.

24: En Pante Obligation af Niels Anderssøn Tvedt til Haagen Arnessøn og Knud Arnessøn Luttrum, stor 220 rd., mod første Panteret i 19 Mrk: Smør i øvre Tvedt No: 98, dateret 23 Octobr: 1797.

25: Et Afkald fra Lars Hanssøn nedre Fylchedalen til Brynild Iverssøn Hougen for hans Hustrue Christi Larsdr:s Schaftedals Arvelod 52 rd: 12 s:, dateret 24 Octobr: 1797.

26: En Contract imellem Gaardene Medhuus, øvre og nedre Tvedts Opsiddere angaaende en Steenings Forretning og Fæbeitning i den mellem deres Gaarden!! (Gaarder) værende Udmark, dateret 27de Martii 1797 og 25 Octobr: 1797.

Ny Sag: Tosten Hanssøn Herreid contra Lars Danielssøn Haaem.

Tosten Hanssøn Herreid mødte og tilkjendegav at han med skrivlig!! (skrivtlig) Stevning af 6te denne Maaned havde ladet indkalde Lars Danielssøn Haaem til Doms Lidelse, og hvilken Stevning han nu producerede tilligemed Forligelses Commissionens Attest, at denne Sags Tvist har været til Mægling til Forligelse ved den anordnede Forligelses Commission, og hvilke begge blev oplæst og her indtagen, saalydende: #

Hvorefter de i Stevningen og Forkyndelsens Paategning ommeldte Personer bleve paaraabte, og paa Lars Danielssøn Haaems Vegne fremlagde Poul Torchelssøn Leqve Tilsvars penge 40 s:

Sagsøgeren producerede derefter skrivtlige Qvæstioner af 14de Octobr: 1797, som han begjærede fremsat for de stevnte Vidner, der alle vare nærværende. Derpaa fremkom som 1te Vidne, Conrad Sjurssøn Nedre Legreid, der aflagde Eed og

1797: 30

svarede, at han som bekjendt i Familien med Tosten Herreid og Lars Haaem har adskillige Gange hørt at baade Lars Haaem og hans Hustrue har sagt at de ville overlade deres Anpart i Gaarden Haaem til Citantens Søn Anders Tostenssøn, saasom de troede at han havde en Slags Odels Indløsnings Ret dertil. 2 Sp: Nej, Vidnet veed ikke mere derom, end hvad der er besvaret til første Qvæstion. 3 Sp: Vidnet har ofte {hørt} været i indstevntes Huus, deels ved Indbydelse og deels ved andre Lejligheder, og ved saadanne Samvære hørt det i hans Svar til første Qvæstion omtalte. demitteret.

2det Vidne, Torchel Nielssøn Haaem, der aflagde Eed og provede til de fremsatte Spørgsmaale saaledes, nemlig: til 1te Sp: At han adskillige Gange, især Jule Tider 1795, hørte at Lars Haaem i sin egen Stue paa Haaem lovede at Anders Tostenssøn skulde faae hans Anpart i Gaarden Haaem, og \at/ han desuden ville vise ham meget godt i andre (Ad?)færds Sager, naar Anders vilde afstaae fra et Giftermaal som han havde tænkt at indtræde [i], og

Lars ikke var fuldkommen fornøjet med, og paa Citantens yderligere Spørgsmaal svarede Vidnet, at det er ham bekjent at Anders end nu ikke er indtraad i noget Ægteskab eller trolovet. 2 Sp: Nej, det veed Vidnet ikke om. 3 Sp: Næst kommende Jul 2 Aar siden, en Morgen stund, medens Vidnet end nu laae paa sin Seng, kom indstevnte Lars Danielssøn Haaem til ham og bad ham komme til sig i sin Stue, som Vidnet og gjorde, og efter Ankomsten der til blev han tilligemed det andet indstevnte Vidne \Abelu Christiansdr:/ opfordret at høre paa Lars Danielssøns Udsagn i denne her omstevnte Materie, og da faldt hans Ord ligesom i første Qvæstion er ommeldt, med den velvilligere Tilstaaelse at Anders skulde have Tilladelse at gifte sig med den Pige han attraaede, om det var Guds Villje.

3die Vidne, Abelu Christians Datter, aflagde Eed og svarede til 1te Sp: At hun i 9 Aar har tjent hos indstevnte Lars Danielssøn Haaem, og har stedse hørt at denne har sagt, at Anders Tostenssøn skal faae hans Anpart i hans Gaard Haaem, og at han skal handle imod ham som en Fader imod sin Søn. Til 2 og 3 Sp: Vidnet var tilstæde den ommeldte Morgenstund da Torchel blev kaldet i Larses Stue, og det samme som Torchel har omvidnet at være talet den gang, erindrer Vidnet meget godt, end og med dette Tillæg, at Lars Danielssøn bad de tilstædeværende at tage til Hukommelse hvad han sagde, demit:

Det 4de stevnte {Tings}vidne frafaldt Sagsøgeren, og begjærede det passerede sig i Tings Vidne form beskrevet meddeelt.

Saa begjærede og Poul Torchelssøn Leqve paa den indstevntes Vegne sig det passerede beskrevet meddeelt.

Derpaa betalte Sagsøgeren {Tilsvars}\Incaminations/ penge 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for 3 Vidners Førelse 2 Mrk:, tilsammen 1 rd: 5 mrk: 4 s:, og den indstevnte lod betale i Tilsvarspenge 40 s:

Eragtet:

Tingsvidnet er hermed sluttet, og skal blive Parterne paa forlangende beskrevet meddeelt.

Derpaa blev de sædvanlige store Tingsvidner examinerede, og hvortil den tilstædeværende Almue, og især de tvende Mænd Halsten Endressøn Garethun og Elling Olssøn Kierland forklarede at samme i alle Maader var rigtig, ligesaa Specification over de skyldsatte Flomsauger, der ligeledes blev vedtaget, og endelig, Fortegnelse over de resterende Skatter og Contributioner for dette Aar, af Beløb 279 rd: 2 mrk: 5 s:, der blev oplæst og inden Retten uimodsagt.

Til Laugrettesmænd for næst kommende Sommer Ting blev udnævnt, sc: 1: Endre Torfindssøn Bue. 2: Hans Torfindssøn Bue. 3: Giermund Gunderssøn Bue. 4: Ole Pederssøn Herreid, alle nye Mænd.

Da ingen efter trende Udraab havde videre med Tinget at udrette, blev samme for denne Gang sluttet og ophævet.

N Hiorth Stuvitz

Røldals og Kingservigs Tinglauge

Aar 1797, den 26de October, blev **almindeligt Sommer-, Sage- og Skatte ting**

1797: 30b

holdet for Kingservigs og Røldals Tinglauges Almue, i Overværelse af Fogden, S: T: Hr: Justitsraad U: W: Koren, Lænsmandene Niels Heljessøn Hamre og Christen Jonssøn Hougse, saavelsom efterskrevne 4re eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Isaach Olssøn Nedr: Berven. 2:

Torbjørn Olsson øvre Berven. 3: Niels Osmundson Tvejte, syg, i hans Sted nye Laugrettesmand Jacob Olsson Tuften. 4: Sjur Sjursson Hagen, tilligemed samtlige tingsøgende Almue. De forbemeldte 4re Laugrettesmænd ere nye Mænd.

Hvorda! de Kongelige Anordninger bleve publicerede ligesom for Jondals; ligesom og de andre Øvrigheds Foranstaltninger.

Opsat Odelssag paa Gaarden Tvedt i Odde Sogn, Fol: 26.

Aar 1797, den 26de October, blev efter Vedtagelse paa Aastædet, Retten sat paa Utne Tingstæd af Stedets Sorenskriver med efterskrevne Meddoms Mænd, nemlig: Tobias Pederssøn Isberg, Ole Haldorssøn Helleland, Tobias Haldorssøn Ejdnæs, og Ole Anfindssøn Hougse, for at afsige Dom udi Odelssagen anlagt af Knud Olsson Strand mod Enken Aase Trondsatter Tvedt betræffende Gaarden Tvedts Indløsning, hvorda efter foregaaende Conference af Sorenskriveren og ovenmeldte Meddomsmænd ensstemmigen blev afsagt saadan

Dom.

Udi det fremlagde Skiftebev efter Lars Knudssøn Tvedt /: den indstevnte Enke Aase Tronds Datters ved Døden afgangne Mand :/, som er bleven sluttet den 23 Junii 1794, og tinglæst den 29 October 1795, befindes dette Stervboes Jordegods 2 Pund 11 Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Tvedt, udi Kingservigs Skibrede og Odde Sogn, at være udlagt saaledes, nemlig: først, til Creditorerne Ole Haagenssøn Espe 12 ½ Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind for 132 rd: 1 mrk:, og Trond Jørgenssøn Hildal 3 Mrk: Smør for 15 rd: 1 mrk: 8 s: 2: Til Arvingerne, forbemeldte Enke Aase Tronds Datter 19 ½ Mrk: Smør for 99 rd: 12 s:, og den afdødes Fuldsøstersøn, Citanten Knud Olsson Strand 24 Mrk: Smør for 122 rd: Efter fremlagt Skjøde dateret og tinglæst den 20 Junii 1795, har Enken Aase Tronds Datter indløst de til forbemeldte Creditorer udi Skiftet efter hendes Mand udlagte 15 ½ Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind for 147 rd: 2 mrk: 8 s:, og selv er hun udi Skiftet bleven udlagt 19 ½ Mrk: Smør for 99 rd: 12 s:, følgelig er hun efter dette Skjøde bleven Ejer af 1 Pund 11 Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Tvedt for den Summa 246 rd: 3 mrk: 4 s: Disse 1 Pund 11 Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind i bemeldte Gaard Tvedt er det Sagsøgeren Knud Olsson Strand, som en kjødelig Søstersøn af Lars Knudssøn Tvedt, formeener sig berettiget til at indløse fra sin Morbroders Enke Aase Tronds Datter, og har til \den/ Ende anlagt denne Sag, hvorudi han ikke alleniste med Vidner har søgt at oplyse sin Rettighed som Odelsmand til Gaarden Tvedt, men endog ved de tvende fremlagte Skjøder at godtgjøre dette omtvistede 1 pd: 11 Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind i bemeldte Gaard, er en Familie Jord som har tilhørt hans Forfædre. At Sagsøgeren er en Søstersøn af Enken Aase Tronds Datters afdøde Mand Lars Knudssøn Tvedt, og Dattersøn af Knud Larsson Tvedt, sees af de tvende udi denne Sag afhørte Vidners Forklaring, og at den omtvistede Gaard Tvedt er en Fæderne Jord, som af

1797: 31

Citantens saavel Morfaders Fader Lars Ellingsøn Tvedt, som Morfader Knud Larsson Tvedt er bleven ejet og brugt, viser de tvende i Rette lagte og tinglæste Skjøder af 13de Octobr: 1722 og 30 October 1755, hvilket sidste Skjøde til Knud Larsson Tvedt tillige oplyser at endeel af Gaarden var ham arvelig tilfalden efter det udi bemeldte Skjøde ovenmeldte Skiftebrev af 23 April 1755, som ikke er bleven fremlagt. Vel befindes Gaarden Tvedt efter det tinglæste Skjøde af 4 Februarii 1762 at være solgt til Enkens Mand Lars Knudssøn Tvedt af hans Fader Knud Larsson Tvedt, men dette kan, efter de Regler, som Forordningen af 26de Maji 1752 bestemmer om Aasædes Retten og Hovedbølets Tiltrædelse i Norge, ikke betage

Sagsøgeren, som en Decendent af Lars Ellingssøn og Knud Larssøn Tvedt, hans Rettighed til at indløse denne Fædrene Jord, saalænge der ikke udi Familien findes nogen nærmere berettiget, hvilket ikke er bleven godtgjort. Hvad angaaer Enkens Paastand om at beholde de omtvistede 1 pd: 11 Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind i Gaarden Tvedt, eftersom hun har indløst den Deel af Godset som udi Skiftet efter hendes Mand var bleven udlagt til Creditorerne, og selv ved Skiftet er bleven Ejer af den øvrige Deel, da kan samme saameget mindre billiges, som \den/ allegnerede!! (allegerede) Forordning ikke dertil giver hende nogen Rettighed. Thi kjendes af os eensstemmigen for Ret: Enken Aase Tronds Datter Tvedt bør til næste 1798 Aars Fardag fravige og ryddiggjøre Gaarden Tvedt til Citanten Knud Olsson Strand, og at meddele ham et lovligt Skjøde paa de omtvistede 1 Pund 11 Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind med Bygsel og Herlighed udi bemeldte Gaard Tvedt, imod at denne, nemlig Citanten, til hende betaler den i Skjødets af 20 Junii 1795 fastsatte Sum 246 rd: 2 mrk: 4 s: Processens Omkostninger betaler Enken Aase Tronds Datter til Knud Olsson Strand med 16 rd: I øvrigt omgaaes med denne Dom paa lovlig Maade. O B Heiberg

Efter at denne Dom var aflæst, erklærede Knud Olsson Strand med sin Curator Arne Jacobsson Bues Samtykke, at han Han i Betragtning af at det var hans kiødelige Morbroders Enke Han havde at bestille med, vilde Han, uagtet den afsagde Dom, tilstaae Hende, nemlig Aase Trons Datter Tvedt, det samme aarlige Vilkaar af Gaarden Tvedt som Han for Forligelses Commissionen paa Ullensvang Præstegaard havde tilbudt Hende, nemlig: 2 Tønder Korn og ½ Tønde havre, samt 1 Koes og 6 Smalers Foster, hvilket Vilkaar skal begynde med næstkommende 1798 Aar, og vedvare saalænge Hun lever. Dette af Knud Olsen Strand anbudne Vilkaar vedtog paa Enken Aase Tronsdatters Vegne Hendes Laugværge og Broder Siur Tronsen Hildal, og derhos erklærede paa Enkens Vegne at Hun fra sin Siide af frafald alle de Prætentioner som Hun kunde have Grund til at gjøre, henseende de(n?) af Hende (.id...?) Skiftet efter Hendes Mand anvendte og gjorde Bekostninger paa Gaardens Huuser.

{Dagen} Derpaa continuerede det almindelige Sage ting, og da ingen efter Paaraab havde noget at i rette føre, blev det udsat til i Morgen.

Den næstpaafølgende 27de Octobr: 1797 vedvarede Høstetinget for Kingservigs og Røldals Skibrede, i Nærværelse af de samme Laugrettes

1797: 31b

Mænd som i Gaar var nærværende, og blev da paaraabt de paastevnte Sager..

Ny Sag. Wiching Jørgenssøn Langeland mod Sjur Jærrandssøn Maagestad.

Wiching {Jærrandssøn} \Jørgenssøn/ Langeland lod ved sin Broder Peder Jørgenssøn Espen anmelde at have med mundlig Varsel til dette Ting (....?) ladet indkalde Sjur Jærrandssøn Maagestad \for/ at anhøre stevnte og ustevnte Vidners edelige Forklaring angaaende en dem [i]mellem værende Handel af en Hæst, for hvilken Handels Slutning Citanten formener sig at komme tilgode hos {Citanten} den indstevnte 9 rd:, alt til et Tings vidnes Erhvervelse. Som Beviis om at denne Sag har været for Forligelses Commissionen, fremlagde Comparenten Hr: Provst Rørdams Indkaldelses seddel til Forligelses Commisstionen med Forkyndelses Paategning, saalydende #

Indstevnte Sjur Jærrandssøn Mogestad mødte og vedtog lovlig Varsel, og benægtede Sigtelsen, med Tillæg, at han aldrig har været i Handel med Citanten Wiching Jørgenssøn Langeland.

Derpaa fremlagde Citanten som første Vidne, \godvillig mødende/ Jørgen Pederssøn Jaastad, der aflagde Eed og forklarede, at han er Fader til Sagsøgeren, og at han for 2 á 3 Aar siden paa Ullensvangs Kirke bakke blev fortalt af den indstevnte at denne havde faaet til Betaling for en Hæst som hans Søn, nu afdøde Jerrand Sjurssøn, og Sagsøgeren havde til Handel sammen, en Koe af Værdie 10 rd., men han nævnede ej hvor denne Koe var beroende, uden allene at han ville bortleje den mod aarlig Afgift, og i Gaar nævnte han denne Leje at være 3 Mrk: aarlig, og at Leje Contracten var bestemt paa 3 Aar, men naar saadan Leje Contract begyndte, sagde han ikke; saa og at Sjur Maagestad her paa Tingstædet i Gaar sagde at han tillige havde faaet som Betaling paa denne Hæst en Buk og et Gevæhr. Paa den indstevntes forlangende forklarede Vidnet, at han ikke har anden Kundskab om at Sjur Maagestad har modtaget de herom handlede Vahre, end Sjurs egne Udsigender. Vidnet demitteret.

2det godvillig mødende Vidne, Lars Jørgenssøn Jaastad, der afflagde Eed og vidnede, at han er en Broder til Citanten, og at han for 2 Aar siden ved Ullensvangs Kirke traf Sjur Jærrandsøn, og da han, Vidnet, spurgte ham om Gjelds Beviset for en Hæst som Sagsøgeren og Sjurs afdøde Søn Jærrand havde solgt Øster paa, svarede Sjur, at det ligger hjemme hos ham, med mindre ikke hans Søn Sjur havde det med sig paa en da forehavende Rejse paa Østlandet for at faae det indfriet, og at han paa Gjelden for den ommeldte Hæst havde bekommet en Koe, som han sagde var værd 10 rd., og at han var lovet 1 Gevær og en Buk. Paa den indstevntes Spørgsmaal svarede Vidnet, at han ikke har seet at hans Broder Wicking Langeland nogen Tid har leveret Sjur Mogestad et saadant Gjelds Beviis som her er omhandlet.

Peder Jørgenssøn Espen begjærede Tingsvidnet sluttet, og betalte Incaminations Penger 1 rd: 3 mrk: 4 s.; og for 2 Vidner at føre 2 mrk.; tilsammen 1 rd: 5 mrk: 4 s: og den indste[vnte] betalte Tilsvarepenge og for Contra Qvæstioner til 2de Vidner, 3 Mrk: 8 s.; hvor paa blev

Eragtet:

Tingsvidnet er hermed sluttet, og skal blive vedkommende beskrevet meddelt.

1797: 32

Tingsvidnesag. Iver Jacobssøn Ysteness mod Svend Aslachssøn.

Iver Jacobssøn Ystenes mødte personlig for Retten og tilkjendegav at have med mundlig Varsel til dette Ting ladet indkalde hans Naboe Svend Aslachssøn Ysteness at anhøre stevnte og ustevnte Vidners edelige Forklaring til et Tings vidnes Erhvervelse angaaende en Forening som imellem dem blev indgaaet forrige Aars Foraar, angaaende at en paa deres særskildte Jordebrug i Gaarden Ystenes under 28de Octobr: 1783 oprettet Steenings Forretning skulde staae ved Magt.

Den indstevnte Svend Aslachssøn Ysteness mødte og vedtog lovlig Varsel, og sagde at han ikke har indgaaet den paastevnte Forening, og saaledes aldeles benægtede Sigtelsen.

Sagsøgeren fremlagde derpaa den under 28 Octobr: 1783 imellem ham og den indstevntes Fader Aslach Svendssøn Ysteness indgangne Steenings Contract, hvilken han begjærede de indstevnte Vidner forelæst, og deres Forklaring indhæntet om ikke denne Contract blev læst paa Gaarden Ystenes den ommeldte Tid, Foraaret 1796, og om ikke indstevnte Svend Aslachssøn Ysteness vedtog samme i alle Deelee. Derpaa fremstod

1ste Vidne, John Larssøn øvre Qvale, der aflagde Eed og vidnede, at sidst i April Maaned 1796 var han tilstæde paa Gaarden Ystenes tilligemed 3 andre tilkaldte Mænd for at udstene Endeel Udmark og Hjemmebøe til Rettesnor imellem Iver Jacobssøns og Svend Aslachssøn Ystenesses Jordebrug, og da den nu producerede Steenings Forretning blev oplæst, forklarede Vidnet yderligere, at baade Sagsøgeren og den Indstevnte tilholdte Vidnet og de andre 3 Laugrettesmænd at de paa ingen Maade ved den omvidnede Stenings Forretning og ved

Mærkeskjæls Rættelse, maatte overtræde den Linie som den nu producerede Steenings Forretning af 1783 indeholder. Den indstevnte bad Vidnet tilspurgt, om {de} ikke Parterne bleve forenede om at Mærket skulle gaae i en Ask isteden for \den/ i Stenings Forretningens første Post ommeldte Steen? Nej, det hørte Vidnet ikke; og for det 2det bad den Indstevnte Vidnet tilspurgt, om han var nærværende ved Udstenings Forretning[en] den ommeldte Tid 1796? Vidnet svarede hertil, at efter saa lang Tids Forløb kan han ikke fuldkommen erindre det omspurgt, men synes at have mere vis Erindring om at Svend var tilstæde, end at han ikke var nærværende. demitteret.

2det Vidne, Hellje Thomassøn Jaastad, der aflagde Eed og provede paa Sagsøgerens Spørgsmaale ligesom første Vidne, og den Indstevnte frafaldt sine Contra Qvæstioner til dette Vidne, og derpaa blev fra Retten demitteret.

3de Vidne, Tobias Haldorssøn Ejdnæss, aflagde Eed og vidnede i et og alt overeenstemmende med [de] 2 første førte Vidner. Paa den Indstevntes Qvæstioner svarede Vidnet, at han som indkaldet at forette Steningen og Mærkeskjællet ikke var paa det Sted tilstæde som den omspurgt Forandring af Mærkes Linien skulde være foregaaet, men hørte om Aftenen talet mellem Parterne om denne Forandring, og saadan Tale blev sluttet med at den gamle Forretning skulle staae ved Magt. For det 3die begjærede den Indstevnte Vidnet tilspurgt, om ikke Vidnet tilspurgte Comparenten den Dag Forretningen holdtes, om han ville stride imod den gam(le?) Forretning? Hvortil Vidnet svarede,

1797: 32b

at han ikke kan erindre samme. demitteret.

Iver Jacobssøn Ystenes begjærede Tingsvidnet sluttet og sig beskrevet meddeelt, og betalte Incamination og for 3 Vidners Førelse 1 rd: 5 mrk: 12 s:, og den indstevnte betalte Tilsværspenge og for Contra Qvæstioner til 2 Vidner 3 mrk: 8 s:

Da ingen efter trende Udraab havde noget ved Retten at bestille, blev Tinget udsat til i Morgen.

Den 28de October continuerede Høstetinget med Røldals og Kingservigs Skibreders Almue paa Tingstædet Utne, i Nærværesle af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var nærværende.

Hvorda blev publiceret følgende Almues Breve.

1: Wraal Olsson Aadlands Afkald, udstæd af Osmund Wraalssøn for hans Moderarv efter Skiftebrev 13 Junii 1793, paa Capital 121 rd: 1 mrk: 14 s:, dateret 14 Junii 1797.

2: Kjøbe-Contract mellem Nille, sal: Tornbye, og Lars Engelssøn Haldanger om Gaarden Djønne Mitthun i Kingservigs Skibrede No: 5, dateret 23 Martii 1797.

3: Skjøde udstæd af Nille, sal: Tornbye, med Laugværge, til Lars Engelssøn Haldanger [paa] ½ Løb Smør, 1 Hud i {Haldanger} Djønne Mitthun No: 5 \for 600 rd:/ i Kingservigs Skibrede og Sogn, dateret 2de Octobr: 1797.

4: Skjøde af Ole Svendssøn Jøssendal til Sønnen Svend Olsson paa 2 pd: 2 ½ Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Jøssendal i Odde Sogn og Kingservigs Skibrede No: 5, for 100 rd:., dateret 27 Octobr: 1797.

5: Vilkaarsbrev udstæd af Svend Olsson Jøssendal til Ole Svendssøn og Hustrue Kari Jacobsdatter af Gaarden Jøssendal No: 5 i Odde, dat: 27 Octobr: 1797.

6: Skjøde udstæd af Sjur Olsson Jøssendal til Amund Olsson paa 2 pd: 2 ½ Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Jøssendal No: 5 i Odde Sogn \for 500 rd:/,

7: Skjøde af Jon Larssøn Djuve til Lars Monssøn paa et uskatlagt Plads kaldet Djuve i Røldal for 140 rd.; dateret 26de Octobr: 1797.

8: Skjøde udstæd af Jarrand (Jærrand) Jonssøn Grøve til Erich Ormssøn paa Odelsretten til en Anpart i Gaarden Grøve i Røldal for 16 rd.; dateret 27de Octobr: 1796.

9: Vilkaarsbrev udstæd af Anfind Josephssøn Sem til Joseph Pederssøn og Hustrue Maritha Anfinds Dr: for Livs Ophold af Gaarden Sem i Røldal, datert 26de Otober: 1797.

10: Pante Obligation af Henrich Eliassøn Gielle til Lars Larssøn Frøsvig paa 150 rd.; imod aarlig Rente 4 rd: 6 s.; og Pant i ½ Løb Smør i Gielle i Odde Sogn No: 1, dateret 27 Octobr: 1797.

11: Pante Obligation udstæd af Aamund Aamundssøn Lønning til Peder Johannessøn Aga paa 210 rd.; mod 3 proCento Rente og Pant i 18 Mrk: Smør i Lønning No: 37 i Odde, dateret 27de Octobr: 1797.

12: Skjøde af Sjur Sjurssøn Hagen til Knud Thoressøn pa 2 pd: 8 Mrk: S:r med Bygsel og Herlighed i Østerhagen (Østre Hagen) No: 2 i Røldal for 179 rd.; dateret 27 Octobr: 1797.

13: Sjur Sjurssøn Hagens og Hustrue Ingeborg Knuds Datters Contract for Livs Ophold af Østerhagen No: 2 i Røldal, udstæd af Knud Thorssøn den 27 Octobr: 1797.

14: Fæsteseddel udstæd af Sognepræsten Hr: Niels Hertzberg til Niels Thomassøn paa et under Gaarden Bjotvedt i Kingservigs Skibrede liggende Huusmandsplads kaldet Dahlen, dateret 9 Martii 1797, med Revers.

15: Fæsteseddel af Aad Aadssøn Qvæstad til Mattias Guttormssøn paa et under Gaarden Qvæstad i Ullensvangs Sogn liggende Huusmandsplads kaldet Wætlehagen, dateret 24 Octobr: 1797, med revers.

1797: 33

16: Pante Obligation af Johannes Thorssøn Brandstvedt til Lars Christenssøn og Tosten Larssøn Oppedal samt Jacob Svendssøn Hougstvedt paa 299 [rd:}, mod 3 ¼ proCento og 2den Prioritets Panteret i 1 pd: 12 Mrk: S:r, 1/7 Hud med Bygsel og H:h: i Brandstvedt No: 31 i Ullensvangs Sogn, dateret 26 April 1797.

17: Skjøde udstæd af Britha Isachsdatter Midnes med Laugværge til Gunner Hadlssøn paa 1 pd: 10 ½ Mrk: S:r, ¼ Hud, ¼ G:skd: uden Bygsel i Midnes No: 15 i Kingservigs Sogn for 37 rd: 12 s.; dateret 28 Octobr: 1797.

18: {Vilkaarsbrev} \Pante Obligation/ udstæd af Gunder Hadlssøn Midnes til Erich Arnessøn Tvedt pa 40 rd.; mod 3 proCento Rente og 1te Prioritets Panteret i ovenbenævnte Skyld i Midnes No: 15, dateret 28 Octobr: 1797.

19: Skiftebrev efter Ingeborg Jonsdatter Instenes, dateret 18 Januar 1797, hvorved Stervboets Jordegod ½ Løb Smør, 1 Faarskind, 1 Kalvskind i Gaarden Instenes, No: 11 i Kingservigs Sogn, for 149 rd: 3 mrk: 3 s.; er udlagt til forskellige Creditorer og Stervboe Enkemanden Asbjørn Anderssøn. extraheret i Pantebogen Fol: 264.

20: Skiftebrev efter Gunner Larssøn Midnes, dateret 23 Septbr: 1776, hvoved Jordegodset 2 pd: 9 Mrk: Smør, 1 1/3 Bukskind uden Bygsel i Midnes No: 15 i Kingservigs Sogn, er udlagt til Enken Britha Isachsdatter og Datter Britha Gundersdatter, for 74 rd: 1 mrk: 8 s.; extraheret i Publications bogen Fol: 265.

21: Skiftebrev efter Peder Jacobssøn Lothe, dateret 24 Junii 1796, hvorved Stervboets Jordegods 2 pd: 6 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Lothe No; 28, er udlagt til Enken Anna Michelsdatter og Børn for 110 rd: 1 mrk: 8 s.; extraheret i Publications Protocollen Fol. 264.

22: Aflyst en Pante Obligation udstæd af Henrich Eliassøn Gielle til Jacob Christenssøn Ejtrem og Søster Maritha Christensdatter paa 112 rd.; mod 4 proCento Rente og 1te Prioritets

Panteret i ½ Løb Smør med B: og H:h: i Jelle, dateret 30te Octobr: 1787, og {qv} udslettet efter paategnet Qvittering af 23 Octobr: 1797.

23: Aflyst en Pante Obligation udstædt af Aamund Johannessøn Brandstvedt til John Ellingssøn Jaastad paa 140 rd:, mod Pant i 13 Mrk: Smør, ½ Hud i Brandstvedt, dateret 21 Maji 1778, og udslettet efter paategnet Qvittering af 27 Octbr: 1797.

24: Tinglyst en Q[v]ittering \paa 50 Rdlr:/ af Johannes Hellejssøn Brovold paa den af Sjur Jonssøn Ysteness til ham under 10 Junii 1796, tinglæst næste Dag, udstædte Pante Obligation for 350 rd:, og hvilken Qvittering er dateret den 16 Januar 1797.

25: Aflyst en Pante Obligation udstædt af Jon Larssøn Djuve til Orm Olssøn Grønsdal paa 60 rd:, mod Pant i Pladset Djuve i Røldal, efter paategnet Qvittering af 26de Octobr: 1797.

26: Skiftebrev efter Anna Jonsdatter Ysteness, dateret 17 Februar 1797, hvorved Stervboets Jordegods 1 pd: 12 Mrk: Smør, eller efter Matriculen, 1 pd: Smør, 5/6 Løb Salt, 1/8 Hud, ¼ Gjedskind, ¼ Faarskind, ¼ Kalvskind i Gaarden Ystenes i Kingservigs Skibrede og Sogn No: 13, er udlagt til Enkemanden Jacob Helljessøn Ysteness og Arvingerne for 135 rd: I Publications Protocollen Fol: 264 extraheret.

27: Ditto efter Ole Torbjørnssøn yttre Bue, dateret 4 Octobr: 1796, hvorved Jordegodset 1 pd: 12 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden yttre Bue No: 7 i Kingservig, er udlagt til Stervboe Enken Ingegier Endresdr: og Børnene for 100 rd: I Publications Protocollen Fol: 264 extraheret.

28: Ditto efter Ole Olssøn Kambestad, dat: 5 Octobr: 1796, hvorved Stervboets Jordegods ½ Løb Smør uden Bygsel i Gaarden Kambestad No: 30, er udlagt til Stervboe Enken Randvei Gundersdr: og Børnene for 36 rd: I Publications Protocollen Fol: 264 extraheret.

De Tingsvidner som for Jondals Skibrede ere extraherede, bleve optagne, og det end videre for det 7de: Tingsvidnet over Aftagene 10 Aar, hvilket Laugrettet og Almuen, og i Særdeleshed de 2de Mænd

1797: 33b

Ølver Torbjørnssøn Svaertvedt (Svartvedt) og Torjuls Michelssøn Tjoflaat bekræftede at medføre Rigtighed, hvor for samme under Tingsvidnelig Forsegling blev {bekræftet} udsted og Hr: Justitsraad og Foged Koren meddeelt til sit Regnskabs Bielag.

Til at betjene Retten næste Aar blev udnævnt for Sommertinget: 1: Tosten Aamundssøn Sexe. 2: Torbjørn Olssøn Sanstøe. 3: Erich Larssøn ibidem. 4: Henrich Olssøn nedre Berven, som alle ere nye af Kingservigs Skibrede.

Da ingen efter trende Udraab havde videre ved Tinget at udrette, blev samme ophævet.

N Hiorth Stuvitz

Maanedes Ting 1797.

Aar 1797, den 4de Decembr:, blev efter foregaaende Bekjendtgjørelse saavel af Prædikestolerne som af Kirkebakkerne paa Grund af Forordningen af 5te Maji 1797 og Amtets Foranstaltning, holdet Maanedes ting for Hardangers Fogderie paa Sorenskriverens Gaard Helleland. Retten blev betjent i Overværelse af efterskrevne 4 eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Isaach Olssøn Nedre Berven. 2: Torbjørn Olssøn øvre Berven. 3: Ole Haldorssøn Helleland, og 4: Lars Arnessøn ibidem. Ved Retten var nærværende Lænsmanden for Kingservigs Skibrede, Christen Johnssøn Hougse.

Efter at Retten var bleven sat, blev allerunderdanigst publiceret en Kongelig allernaadigst Placat som tillader alle Fiskende i Norge at udsette deres garen (garn) baade Søndags Aften, og de Aftener der foregaae Søn- og Hellig dagene, dateret Kiøbenhavn den 19de October 1797.

Dernest blev publiceret følgende Almues Documenter.

1: Avkald udstædt af Elling Endressøn Hamre til Formynderne Torgjuls Michelssøn Tjoflaat og Lars Torbjørnssøn Reisætter for hans Hustrue Maritha Michels Datters Arv efter hendes Fader Michel Brynildssøn Tjoflaat og Broder Brynild Michelssøn, følgelig Skifteforretninger af 26 Junii 178(1?) og 30te September 1794 for Capital 134 rd: 5 s:, dateret Helleland den 4de December 1797.

2: Ditto [af]? Johannes Nielssøn Tjoflaat udstædt Afkald til Gunder Torbjørnssøn Ysteness for hans Hustrue Ingebjør Olsdatter Bues Arv efter Faderen Ole Torbjørnssøn, følgelig Skifteforretning af 4de October 1796, for Capital 38 rd: 2 mrk: 6 s:, dateret Helleland den 4de December 1797.

3: Wiching Pederssø Kambestads Avkald til Sjur Samsonssøn Qvalness for hans Hustrue Christie Olsdatter Lofthuuses Arv efter hendes Fader og Søster, følgelig Skifteforretninger af 28de Maji 1780 og 5te December 1789, for Capital 1(0?)6 rd: 5 mrk: 3 s:, dateret \Helleland/ 4de December 1797.

4: Eet Skjøde udstædt af Halsten Endressøn Garethuun til Jacob Svendssøn Røyse paa 1 bpd: 16 ½ Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind, ¾ Faarskind med Bygsel og Herlighed udi Gaarden Røyse No: 110 for Capital 400 rd:, dateret \Tingstædet/ Ejde grund den 24 October 1797.

5: En Obligation udstædt af Jacob Svendssøn Røyse til Halsten Endressøn Garethuun for Capital (laante?) Penge 400 rd:, mod Pant paa 1ste Prioritet udi 1 bpd: 16 ½ Mrk: S:r, 1 ½ G:skind, ¾ Faarskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Røyse i Gravens Skibrede og Ejdfjord Sogn, Matr: No: 110, dateret Tingstædet Ejde grund den 24de Octobr: 1797.

6: Jacob Svendssøn Røyses udstædte Vilkaars Contract til hans Moder Aasilda Asbjørnsdatter, lydende paa 1 Koes og 4 Smalers Foster, og 10 Skjæper Korn, samt friet!! (fritt) Huus, Lys, Varme og al anden fornøden Tilsyn og Opvartning i Alderdommen, dateret Ejde grund 24de October 1797.

7: Svend Lassesen Røyses udstædte Pante forskrivelse til Halsten Endressøn

1797: 34

Garethuun for Capital 320 rd:, dateret Ejde grund den 3de Junii 1791, med første Prioritets Pante Rettighed udi 2 bpd: 16 ½ Mrk: Smør, 1 ½ Gjedskind, ¾ Faarskind udi Gaarden Røyse, er efter Creditors paategnede Qvittering dateret Ejdfjord den 20de October 1797, bleven aflyst til udslettelse af Pantebøgerne.

8: Jon Pederssøn Rogdes udstædte Panteforskrivelse til Tobias Haldorssøn Rogde, \stor 83 rd:/, dateret Utne Tingstæd den 29de October 1789, er efter Creditors paategnede qvittering dateret Ejdnæs den 27de September 1796, bleven aflyst til udslettelse af Pantebogen.

9: Ole Anderssøn Luttrums udstædte Panteforskrivelse til Kingservigs Præstegjælds Sogns og fattig Casse for Capital 220 rd:, med første Prioritets Panterettighed udi hans Ejendoms gaard i Luttrum, skyldende 1 bpd: Smør med Bygsel og Landskyld, dateret Ullensvangs Præstegaard den 28de November 1797.

Da ingen havde noget videre her for Retten at bestille efter 3de gange derom skeede Udraab, blev \dette/ Maanedsting ophævet.

O B Heiberg

(1798: 34)

Maanedsting for Hardanger Fogderie.

Aar 1798, den 5te Februarii, blev paa Sorenskrivergaarden Helleland i Hardanger holdet det ved Forordningen af 5te Maji 1797 og Amtets derpaa fulgte Foranstaltning befalede Maanedsting for Hardanger Almue saavel af Lehnets som Lyse Klosters {og Baroniet Rosendahls} Jurisdictioner. Ved Retten var tilstæde \som Laugrettesmænd/: [1:] Jørgen Pederssøn Jaastad. 2: Ole Haldorssøn Helleland. 3: Lars Arnessøn Helleland, og 4: Elling Nielssøn Langesætter, saa var og tilstæde ved Retten Lænsmanden for Kingservigs Skibrede af Lehnets gods, Christen Jonssøn Hauge.

Derpaa blev publiceret følgende høye kongelige Anordninger:

- 1: Forordning af 1te December 1797 om Tamperettens afskaffelse i Danmark og Norge, samt af de Norske consistoriske Retter og Landemodenes behandlinger og Domme i Gjestlige!! (Geistlige) Sager, skulle herefter umiddelbar indstevnes til Høyesteret.
- 2: Forordning af 15de December 1797, hvorved forbydes at gjøre arrest i Haandværkers Redskaber og Materialier saalænge andre Ejendele hos Debitor findes.

Nye Sag til Doms. Wiching Jørgenssøn Langeland contra Sjur Jærrandssøn Maagestad.

Peder Jørgenssøn Espe mødte paa sin Broder Wiching Jørgenssøn Langlands!! (Langelands) Vegne og tilkjendegav at han med mundlig Varsel til dette Ting har indkaldet Sjur Jærrandssøn Maagestad at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaringer, og see et erhvervet Tingsvidne i rette lagt og anhørt læse om at være pligtig bemeldte Wiching Jørgenssøn Langland 9 rd: Det producerede Tingsvidne blev inden Retten oplæst og her tages ad acta, men originalen skal findes Citantens Act vedhæftet, saa er og Sjur Jærrandssøn Maagestad stevnet at erstatte Citanten dette Søgemaals Omkostninger efter nærmere Paastand; Videre producerede Comparenten Forligelses Commissionens Attest af 3de December 1797, som her indtages, salydende #

Den indstevnte

1798: 34b

Sjur Jærrandssøn Maagestad lod møde ved sin Dattermand Jon Olssøn Bjotvedt, som anmeldte at bemeldte hans Sviger Fader ved mundlig contra Stevning har indkaldet Citantens Broder Peder Jørgenssøn Espe paa hans Vegne at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaringer, om at det her paastevnte Krav er aldeles urigtigt og contra Citanten uvedkommende, samt at oprette dette forvoldte Søgemaals Omkostning, alt efter nærmere Irettesættelse og Paastand, som Vidner er under Lovens Faldsmaals straf indkaldet Lars Pederssøn Maagestad og Tollev Olssøn Naae, saa er og indkaldet til Vedermæle i Sagen Jørgen Pederssøn Jaastad og Lars Jørgenssøn Jaastad.

Alle de indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel, men da den til Vedermæle indkaldte Jørgen Pederssøn Jaastad er forhen ført som Vidne ved det nu producerede Tingsvidne af 27de October 1797, og tillige er Fader til Hoved Citanten, fratraadde han sit Sæde som Laugrettesmand under denne Sags behandling, og i hans Sted blev udnævnt gammel Laugrettesmand Halvor Jonssøn Langesæter.

Peder Jørgenssøn Espen begjærede fremstilt efter Hovedstevningen som Vidner 1 godvillig mødende Vidne, Ole Haldorssøn Espen, der avlagde Eed med opragte fingre efter Loven, til hvem Peder Jørgenssøn Espen begjærede fremsat følgende skriftlige qvæstioner underskreven af Wiching Langeland, som her indtages, saalydende # og hvortil Vidnet svarede, saasom til første: Ja, som omspurgt, og dette hørte han af Sjur Maagestad en Dag sidstavvigte Høst i Ullensvangs Præstegaard, paa en Dag Forligelses Commissionen der holdtes, men i et andet Værelse paa Ullensvangs Præstegaard, og forinden den Sag ved Commissionen blev behandlet. Til 2 Sp: Jo, samme Tid sagde Sjur at Hæsten var solgt til Alv Iverssøn Wogslie. Til 3 Sp: Sjur sagde og samme Tid at Udkommet for Hæsten, som var 8te rd:, havde han modtaget den halvedeel af, og den anden halvedeel har Hoved Citanten Wiching bekommet. Til 4 Sp: Derom veed Vidnet intet at forklare. Til 5 Sp: Det omspurgte har han ikke hørt af Sjur, men vel af andre, hvoriblandt Sagføreren Peder Espen, at Sjur skulde have faaet til Sikkerhed for denne Hæstes Verdie 1 Koe, 1 Buk og 1 Gevæhr. Den 6te qvæstion blev frafaldet, ligesaa den 7de. Contra Citanten begjærede Vidnet tilspurgt som første Contra qvæstion: Om Vidnet veed enten de af ham omvundne 8te rd: var betaling for den til Sikkerhed givne Koe, eller det var andre af Sjur oppebaarne Penge? Vidnet svarede at derom havde han ingen Kundskab. Da Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev samme demiteret.

2det Hoved Vidne, Knud Knudssøn Maagestad, der avlagde Eed og svarede til de fremsatte skriftlige qvæstioner, som til første og andet ligesom første Vidne. Til 3 Sp: Paa den samme Tid og Sted sagde Sjur at der for den solgte Hæst var leveret til Sikkerhed en Koe, som siden blev solgt for 8 rd:, og af hvilke Sjur bekom den Halvedeel, og Wi-

1798: 35

-ching den [anden] Halvedeel, men da der samme Tid blev omtalt om ikke Sjur tillige havde faaet til Sikkerhed en buk og et gevæhr, nægtede han saadant aldeeles, og hermed er 5te Sp: tillige besvaret. Til 4 Sp: ligesom første Vidne. 6te og 7de Sp: blev frafaldet. Contra Citanten begjærede Vidnet tilspurgt: om det er ham bekjendt hvor lang tid her er siden at Alv Iverssøn døde, og ligesaa om Jærrand Sjurssøn, hvor til Vidnet svarede, at Jærrand døde i 1788, men hvor lang Tid det er siden Alv døde, kan han ikke med Vished sige.

Derpaa fremkom efter Contra Stevningen som

1 Contra Vidne, Lars Pederssøn Maagestad, der avlagde corporlig Eed efter Loven, og begjærede fremsat for Vidnet som 1 Sp: Om Vidnet veed hvor lang[t] (lengde) der er siden Alv Iverssøn døde. 2 Sp: Om Vidnet har Kundskab om hans efterladte Stervboes Tilstand? dertil svarede Vidnet til 1 Sp: at han ikke nøye kan erindre det, men formoder at det var for omtrent 6 eller 8te Aar siden. Til 2 Sp: Vidnet slutter at hans efterladte Stervboes Tilstand var meget slet, deraf at hverken han eller andre herværende hans Creditorer fik noget for deres tilgodehavende. Da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev samme demiteret.

2det contra Vidne, Tollev Olssøn Naae, der avlagde Eed, og efter at de for forrige Vidne fremsatte skriftlige Qv: for ham vare fremsatte, svarede han dertil i et og alt overeensstemmende med næst forige Vidne, med tilføyende, at det er ham ubekjendt enten Alvs Boe var under Skifte behandling eller ikke. Hoved Citanten lod begjære Vidnet tilapurgt: om han veed at Sjur Maagestad har faaet noget for sit tilgode havende hos denne Alv? Vidnet svarede dertil, at han vel vidste at Jerrand Maagestad havde en Koe i Pant fra Alv, men hvor for denne Pantsættelse var, er Vidnet ubekjendt.

Hoved Citanten producerede skriftlig Indlæg, dateret Espen den 26de Januarii 1798, som her indtages, saalydende #

Contra Citanten lod ved Jon Olsson Bjotvedt tilføre: Det fremlagde Indlæg, som ej allene var opfyldt med mange usandfærdige beretninger, men og saa opfyldt med mange spidsfindige Gloser, og uhøviske Ord som strider baade imod Lov og Ærbarhed, protesterer jeg imod i kraftigste maade. Contra Citanten begjærede Sagens Anstand til næst kommende Maanedsting den 5te Martii, og efter at Hoved Citanten havde betalt Incaminationspenge 1 rd: 3 mrk: 4 s., for 2 Vidners førelse 2 mrk., og for Contra Qvæstioner til 1 Vidne 8 s., og Contra Citanten Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s., for 2 Vidner 2 Mrk., og for contra Qvæstioner til 2 Vidner 1 mrk: samt for Udsættelse 12 s., blev af Dommeren

Eragtet

Den forlangte anstand bevilges til den 5te Martii førstkommende.

1798: 35b

Derpaa blev publiceret følgende Almues breve.

1: Eet Bygselbrev af Hr: Provst Rørdam til Knud Endressøn Lund paa 1 bpd: 13 ½ Mrk: Smør, ½ Bukskind, ½ Faarskind og ½ Kalvskind i Gaarden Lund, Matr: No: [??] i Gravens Skibrede og Ejdfjords Kirkesogn, hvortil Overbygelsen er Kingservigs Sognepræst beneficeret, dateret 3de December 1797, hvormed fulgte Revers samt Landskylds bog, Publications Protocollen indført folio 272.

2: Eet Ditto af Sognepræsten Hr: Kahrs til Johannes Olsson paa 2 pd: 20 Mrk: Smør, 7/8 Huud {og} Bondegods, og 14 Mrk: Smør Baroniet Rosendahls Gods, Matr: No: 86 i Gaarden Haaeim i Gravens Skibrede, hvortil Gravens Sognepræst er beneficeret Overbygsel, tilliggemed ¼ af Grunden under Wangens Saug, dateret 20 November 1797, med Revers og Landskylds bog. P: P: indført folio [??]

3: Ditto af samme, udstædt til Johannes Larssøn paa ½ Løb Smør og ½ Huud i Gaarden Mitberge i Gravens Skibrede No: 67, dateret 7de November 1797, med Revers og Landskylds boh. P: P: folio [??]

4: Eet Ditto af Ditto til Aslach Aslachssøn paa en Halv Løb Smør, 1 Bukskind i Gaarden Ourdahl No: 70 i Gravens Skibrede, dateret 25de October 1797, med Revers og Landskylds bog. P: P: folio 273.

5: Eet Ditto af Ditto til Jacob Asbjørnssøn paa 1 pd: 3 Mrk: Smørs Landskyld i Gaarden Hylden i Gravens Skibrede og Lyse Kloster Jurisdiction, men hvorover Gravens Kalds Sognepræste er bygsel Raadig, dateret 15 November 1797, med Revers og Landskylds bog. P: P: Folio 274.

6: Eet Skjøde fra Lieutenant Hans Erents Møllerup til Svend Svendsøn Winess paa de Huuse bygninger beroende paa Gaarden Wigans!! (Wiigs) Grund i Gravens Skibrede og Ejdfjord Kirkesogn, Matr: No: [??], samt endeel Løsøre, for den Summa 250 rd:, dateret 7de Junii 1797. P: P: folio [??]

7: aflyst en Pante Obligation af Hans Erents Møllerup til Hans Almodssøn Garethun og Knud Larssøn Lund, hver for 65 rd:, med første Prioritet i en deel Huusebygninger paa Gaarden Wigans Grund i Gravens Skibrede, dateret 4de Junii 1793 og tinglyst næste Dag, der nu er indfriet efter paategnede qvitteringer af 15de October 1797, og med Knud Larssøn Lunds qvittering fulgte skrivtlig Opsigelse paa behørig Stemplet Papir.

8: Een Pante Obligation af Ole Aschildssøn Nessem til Peder Jonssøn Lindvig, stor 30 rd:, uden Rentesvarelse, med første Prioritet i en deel Huuse bygninger paa gaarden Nessem i Gravens Skibrede, dateret 20 Martii 1797, i P: P: folio 273.

Da ingen efter Udraab havde noget videre ved Tinget at bestille, blev samme ophævet.

O B Heiberg

Maanedstinget for Hardanger Fogderie.

1798: 36

Aar 1798, den 5te Martii, blev paa Gaarden Helleland i Kingservigs Skibrede, følgende foregaaende bekjendtgjørelse af Tingstædet og Prædikkestolene, holdet det ved Forordningen af 5te Maji 1797 allernaadigste paabud, og ved Stiftets seenere Foranstaltning berammede Maanedsting for Hardanger Almue af Lehnets, Lyse Klosters og Baroniet Rosendahls Gods, og var nærværende ved Retten som Laugrettesmænd: 1: Ole Haldorssøn Helleland. 2: Lars Arnessøn Helleland. 3: Isaach Olsson nedre Berven, og 4: Torbjørn Olsson øvre Berven, Saa var og ved Retten tilstæde Lænsmanden for Kingservigs Skibrede af Lehnets Gods, Christen Jonsson Hauge.

Derefter blev publiceret en Cancellie Skrivelse af 10de Februarii 1798, hvorved anordnes at den tinglæsning som ved 2den § i Udkastet til anordningen om Umyndige arvingers Sikkerhed for saavidt deres Løsøregods herefter skal skee efter løse Udskriver af Skiftebrevet.

Ny Tingsvidnesag. Haaver Anderssøn Luttrum mod Ole Anderssøn Røthe.

Haaver Anderssøn Luttrum mødte og til kjende gav at han har seet sig nødsaget ved et lovskikket Tingsvidne at faa oplyst det hans Fader, nu afdøde Anders Olsson Luttrum, ved at meddeele Comparenten og hans ældre Broder Ole Anderssøn Røthe Skjøder paa hans ejende anpart 1 pd: Smør i Gaarden Luttrum i Kingservigs Skibrede, daterede og tinglyste den 14de Junii 1797, havde til Hensigt Forordningen af 14de April 1769 allernaadigste Formaal at han og bemeldte Hans Broder Ole Anderssøn skulde beholde ej allene til Ejendom, men end og til Odel og Aasæde disse dem tilskjødede gaardeparter, til hvilken Oplysnings Opnaaelse han ved mundtlig Varsel til dette Ting har ladet indkalde bemeldte sin Broder Ole Anderssøn Røthe at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige forklaringer om forbemeldte deres afdøde Faders Hensigt med at sælge dem hver en Halvedeel af sin Odels Gaard og Aasæde i Luttrum. Comparenten producerede derpaa det ham meddelte Skjøde af 14de Junii 1797, tinglyst samme Dag, som inden Retten blev oplæst og her indtages, saalydende #

Indkaldte Ole Anderssøn Røthe mødte og vedtog lovlig Varsel, men sagde at det ikke var hans Faders meening da han {s Fader} den 14de Junii 1797 tilskjødede dem hver en Halve deel af hans Aasæde i gaarden Luttrum, at Haaver skulde beholde den ham tilskjødede Halve deel frie for Aasædes Paatale.

Sagsøgeren fremstillede derpaa sine Vidner.

1ste godvillig mødende Vidne, Knud Arnessøn Luttrum, der aflagde Eed og vidnede, at omtrent 14 Dages tiid for inden Anders Olsson Luttrum døde, kaldte han vidnet og en anden mand til sig medens han laae paa sin Sottesæng, og da disse vare komne tilstæde, sagde han i Sagsøgeren med fleres Nærværelse at hans villje var at gaarden skulde deeles imellem dem, og Vidnet kundet ikke andet begribe end at den afdøde der med forstod hans Ejendom i gaarden Luttrum, og dette passerede først i Januarii maaned sidstavvigte, men Sønnen Ole Anderssøn Røthe var ikke tilstæde under saadan Samtale. Vidnet demiteret.

2det Vidne, Haagen Arnessøn Luttrum, der aflagde Eed og vidnede i et og alt overeensstemmende med forrige Vidne, med hvilket dette paa een og samme Tiid var tilstæde.

Sagsøgeren begjærede det passerede sig i Tingsvidne form \beskreven/ meddeelt, og betalte Incaminations Penge og for 2 Vidners førelse 1 rd: 5 mrk: 4 s:, og den indstevnte betalte Tilsvares Penge 40 s:

Eragtet:

Tingsvidnet er hermed sluttet, og skal blive beskrevet meddelt.

De tvende mænd Torbjørn Larssøn Kiærland og Elling Olssøn Kiærland fremleverede derpaa

1798: 36b

en Taxations forretning dateret 3de Martii 1798, der ved dem er afholdet over en anpart af Skyld 22 Mrk: Smør, 1/3 Huud med Bygsel og Herlighed, samt overbygsel til 7 Mrk: Smør, i gaarden Ejde i Gravens Skibreede, efter Forlangende af Arne Nielssøn Ejde, som samme Jordegods er tilhørende, følgende Skjøde af 30te Maji 1794, og tinglyst 2de Junii s: A:, hvilken Jordepart blev ansatt af Verdie 500 rd: Denne Taxations forretning bekræftede Comparenterne med deres corporlige Eed efter Lovene.

Derefter blev publiceret.

1: et Afkald af Knud Nielssøn Fylkedahlen til Værgen Niels Nielssøn Fylchedahlen i Gravens Skibreede, for hans Arvelodder med Interesse, 214 rd: 4 mrk: 4 s:, dateret 2den Martii 1798. Indført i Publications Protocollen folio 280.

2: et Ditto fra Hildegunne Ellingsdatter til Niels Erichssøn Nestaas for Arv 1 rd: 1 mrk: 15 s:, dateret 3de Martii 1798. P: P: 280.

3: et Ditto fra Eli Ellingsdatter til Endre Tostenssøn Hamre i Gravens Skibreede, for Arv 1 rd: 1 mrk: 15 s:, dateret 3de Martii 1798. P: P: 280.

4: et Ditto af samme Dato fra Thore Christopherssøn Aaseim til Aslach Aslachssøn Ourdahl for hans Hustrue Jorand Ingebrigtsdatters Arv 12 rd: 14 s: P: P: 280.

5: et Ditto af 2den Martii 1798 fra Brynild Larssøn til Værgen Niels Larssøn Fylchedahlen for Arv 15 rd: 4 mrk: 9 s: P: P: 280.

6: et Skiftebrev efter Manden Knud Ellingsøn Bagne, dateret 14de Januarii 1797, hvorved af Stervboets Ejendom 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Bagne, Matr: No: 27 i Gravens Skibreede, blev udlagt Halvedeelen til Stervboe Enken Anna Simons Datter for 40 rd: 3 mrk:, og den anden Halvedeel til Sønnen Niels Knudssøn.

7: et Arve Instrument af Sorenskriver Heiberg, dateret 5te Martii 1798, hvor ved Niels Knudssøn Bagne er tilhjemlet en anpart af Skyld 20 ¼ Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Bagne, Matr: No: 27 i Gravens Skibreede. P: P: indført 281.

Da ingen efter 3de Udraab havde noget videre med Tinget at uddrette!! (udrette), blev samme ophævet.

O B Heiberg

Taxation over Telt-huuset paa Jondals øeren 1798.

Aar 1798, den 23de April, blev Retten sat udi Gjæstgiverens huus paa Jondals øeren, for at foretage en lovlig Syns og Besigtelses Forretning over det paa bemeldte Jondalsøeren opsatte, og fra Strandvig hertil forflyttede Telthuus, det nordre Sundhorlehnske Compagnie tilhørende, og dette betjent af constitueret Sorenskriver {Hr: Sorenskriver} Niels Hjorth Stuvitz med efterskrevne af Lænsmanden Johannes Pederssøn øvre Wiig efter Hr: Foged, Justitsraad Korens \Ordre/ opnævnte 6 eedsvorne Laugrettesmænd: 1: Helge Brynildssøn Birkeland. 2: {Lars} Salomon Iverssøn Gundtvedt. 3: Ole Iverssøn Underhougen. 4: Tosten Thorssøn

Underhougen. 5: Sjur Aadson Brattebøe. 6: Mons Iversson Sætvedt. Ved Forretningen var tilstæde Compagnie Chefen, Høyædle og Velbaarne Hr: Capitain von Daae.

1: Blev taget ad Acta til denne Forretning (samt?) (...?) Ordre til denne Forretning, af 7de Febr: 1798, som her indtages under No: 1. Saa og den deri ommeldte Licitations Forretning afholden den 19de April 1797 under Sundhorlehns Sorenskriveries Jurisdiction, hvilken findes denne Act vedhæftet. \2:/ Dom(erens?) Skrivelse til Compagnie Chefen, Capitain Johan Koren v: Dahl af 20de Februari 1798, denne Forretning angaaende \.... til Hr: Justitsraad og Foged Koren?/ 4: Ditto til Entrepreneurene Svale Helgesson Schjernes og Torbjørn Larsson Scheye \af 20de Febr: 1798/ 5: Fogden, Hr: Justitsraad Korens Ordre til Lænsmanden Johannes Pedersson øvre Wiig om Laugrettesmændenes udnævnelse til denne Forretning, \af 13de Martii 1798/

Efter Paaraab mødte Entrepreneuren Svale Heljesson Schielnes, og paa Torbjørn Larsson

1798: 37

Scheyes Vegne mødte Hr: Lieutenant von Krogh,

Formeldte 3de acterede Documenter, under No: 1, 2, 3, 4 og 5,

Efterat saavel den under 19de April 1797 afholdte Besigtelses og Licitations Forretning vare oplæst, hengik man til Telthuuset, og efter nøjere Oversyn ansaae Laugrettet dette Huus opbygget med de Materialier og Indredninger som Licitations Conditionerne og den afholdte Besigtelses Forretning indeholder og beskriver, men det befandtes tillige: At dette Telthuus (formod?)entlig kan have taget nogen Skade ved det, at Samme sidstleden November Maaned ved en Storm vind, blev noget flyttet {f..} \paa de/ Stol(perne?) hvor paa det var opsat, men denne Skade er nu igjen rettet paa Entrepreneurernes Bekostning, og hvilket Sidste Laugrettet, som Bosadte her i Skibrede, forklarede.

Compagnie Chefen Hr: Capitain von Dahl erklærede sig fuldkommen fornøjet med dette Telthuuses, Opbyggelse, og dets nu værende Tilstand, og havde hverken for sin Eegen eller Regimentets Deel noget mod Forretningen at erindre.

Efter Tilspørgsel havde ingen videre ved Forretningen at erindre; Thi blev samme sluttet.
N Hiorth Stuvitz

Aastæds Sag paa Haldanger i Gravens Skibreede 1798.

Aar 1798, den 30te Maji, blev Aastedzretten sat paa Gaarden Haldanger, beliggende i Gravens Skibreede og Uldvigs Sogn, samt Hardanger Fogderie, i Nærværelse af efterskrevne ved Lænsmand Anders Josephsson Lille Gravens paa Fogden, Hr: Justitsrad Korens Vegne opnævnte 4re eedsvorne Laugrettes og Meddoms mænd: 1: Iver Johannesson Wichness. 2: Gudmund Larsson Rønnestrand. 3: Ole Olsson Hjelmevold, og 4: Sjur Bertelsson Lisebrekke. Bemeldte Lænsmand Anders Josephsson Lille Graven var ved Forretningen tilstæde.

Hvorda, Selvejer bonden Lars Johannesson Haldanger mødte, og producerede skriftlig Stevnemaal af 11te Maji 1798, tillige med Dommerens udstædte Berammelse og Tægtedag til denne Sags Foretagelse i Dag, dateret 27de Martii 1798, hvilken begge inden Retten blev oplæst, og her indtages under No: 1 og 2, saal:

Indstevnte Niels Paulsson Haldanger mødte \.....?) 1797 og vedtog lovlig Varsel, og af de indstevnte Vidner mødte \alle/, undtagen Lars Engelsson Haldanger og Sjovat Haldanger samt Ragna Aamundsdr., hvilke udeblevne Vidner Sagsøgeren frafaldt.

Indstevnte Niels Paulsson Haldanger mødte og til kjende gav at have med mundlig Contra Stevning til denne Aastæds Ret {har} indkaldet Lars Johannesson Haldanger at anhøre stevnte

og ustevnte Vidners eedelige Forklaring om: De Markeskjels Forliig som mellem Ham og Hoved Citanten, i sær den 28de Martii 1797, var indgaaet.

Hoved Citanten producerede derefter Contra Citanten at i Rette lægge den under 2de October 1762 afholdte Markeskjels Forretning her paa Gaarden Haldanger, og hvilken Forretning Niels Paulssøn Haldanger nu in Originali fremleverede, og bliver i sin Tiid hans Act af denne Sag at vedhæfte.

Derpaa fremstod efter Hovedstevningen som

1te Vidne, Engel Simonssøn Haldanger, der sagde sig at være 72 Aar gammel, og har boet her paa Gaarden i 45 Aar, og forklarede: At \han/ Intet andet veed at opgive til denne Sags Oplysning, end at han forrige Aars Som/m/er hørte, at der var Tvistighed imellem Hoved og Contra Citanterne, angaaende Mærkesteene i en Tejj paa Hjemme bøen, (.....?) kaldet, og hvilken Tejj Vidnet kan anviise. Paa Hoved Citantens Forlangende blev Vidnet tilspurgt: Om den Vej som Niels nu bruger til Kjørsel, saaledes har været brugt fra gammel Tiid? Vidnet svarede dertil, at han ikke har seet videre end at Niels har brugt den som en Gange vej, og paa denne Vej kan Vidnet gjøre Anviisning. Efter Contra Citantens Forlangende for-

1798: 37b

-klarede Vidnet: At han har kjent denne Vej som en Gangevej i al den Tiid han har boet her, og har seet saavel Hoved som Contra Citantens Hans Folk gaaet derover, og at denne Vej ligger gjennem Hoved Citantens Hjemmebø; Og paa Hoved Citantens nærmere Spørgsmaal: forklarede Vidnet at der foruden denne Vej, gives en anden Kjørsel-, Ride- og Gange-Vej til Søen, som alle Opsidderne paa denne Gaard Haldanger have Deel udi, og paa nedre Siide ejer Lars Bøen, og paa den øvre Siide ejer Een af de andre Opsiddere her paa Gaarden; ligesom Vidnet og forklarede at den ommeldte Gange vej er til hinder for Larses Bøe. Da ingen af Parterne havde Vidnet Meere at Tilspørge, blev samme demitteret.

2det Vidne, Sygni Hansdr: Kariteigen (under Haldanger, 63 år i 1801), der sagde sig at være 67 Aar gammel, og har boet her paa Gaarden i de sidste 36 Aar, forklarede at hun beboer et Plads her under Gaarden, kaldet Kariteigen, som hun har fæstet af Johannes og Paul Haldanger, der vare Hoved og Contra Citanternes Formænd her paa Bruget, og denne Indfæstning skeede ved hendes Mand, nu afdøde Aamund Thomassøn, for 36 Aar siden, og i de sidste 2 á 3 Aar har hun alleene svaret Afgivten med Arbejds dage til Lars Johannessøn Haldanger, saasom Niels Paulssøn selv har taget sin Halvedeel af Pladset Kariteigen til Brug. Og Mærkeskjellet imellem Lars og Niels Haldangers Andeeler i dette Huusmands plads, lovede Vidnet at anviise paa Aastædet, og at vise Mærkesteene ere nedsatte af Rettens Middel i hendes Øyesyn; Paa hvilke Mærkesteene og Mærkesteder hun kan gjøre Anviisning. Paa Hoved Citantens Spørgsmaal svarede Vidnet videre: At hun har seet Niels Paulssøn Haldanger hugge i Pladset Kariteigen Birke træer, paa den Andel som hun har ommeldt at tilhøre Lars Haldanger. Paa Contra Citantens Forlangende blev Vidnet tilspurgt: 1: Hvorlænge Vidnet har været hos Ham paa Pladset? Resp: I 11 Aar og indtil 1785, da hun som før sagt bort flyttede derfra. \Til/ 2det mundlige Spørgsmaal: sagde \Vidnet/: At Hun i den Tiid Hun var paa Nielsses Brug, slog Høe paa Larsses Andeel paa Pladset efter given godvillig Tilladelse, paa Grund af at Hun og hendes Mand havde opryddet Pladset. Da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev samme demitteret.

3de Hovedvidne, Wiglig Larssøn Waagen, der er 55 Aar gl:, fød paa Gaarden Tvejte, og nu boende paa Gaarden Wangen, provede at han for et par Aar siden var her paa Gaarden Haldanger, og i følge med Niels Paulssøn Haldanger overgik den i følge Stevningen saa kaldede Asketeig, men erindrer ikke om Hoved Citanten Lars Johannessøn var tilstæde paa den Tiid, og Contra Citanten yttrede Mistro om at der fandtes for mange Mærkesteene i denne Asketeig, efter Forretningens Udviis; Og kan Vidnet gjøre Anviisning paa disse omvundne

Strækninger. Paa Hoved Citantens Spørgsmaal svarede Vidnet: At naar han gaaer til Gaarden Haldanger, gaar han den almindelige Kjørsle- og Ride-Vej, og paa hvilken han kan gjøre Anviisning. Ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge; thi blev det demitteret. Begge Parter begjærede derefter Sagens Anstand i nogle Timer, for at Laugrettesmændene kunde oversee de omtvistede Mærker, og efter (.ii.?) Timers forløb

1798: 38

kom disse Laugrettesmænd tilbage, og tilkjendegav at der intet Forliig mellem Parterne kunde (..) (.....?), og der paa blev fremkaldet

4de Hovedvidne, Eli Olsdr: Ljone, der sagde sig at være fød paa Gaarden Wiig i Østensøe Skibrede, og er nu 42 Aar gammel, og for 14ten Aar siden har tjent her paa Gaarden for Hoved Citanten og hans Fader Johannes Larssøn, og at Hun i denne sin Tjeneste tiid naar Hun gik til Søst(eren?), da undertiden for Hastigheds {Skyld} gik en Omvej, som Hun kan anviise, og denne Vej har Hun aldrig seet været brugt til Kjørsel eller Ride vej; Og i Henseende den omspurgte Asketeig forklarede Hun: at h(ør?)de Husbonden Johannes Larssøn Haldanger tog Løv af Asketræerne til Kreaturesnes Fodring, ligesom og at Han der tog Skav af Asketræerne til Kreaturesnes Føde, og paa hvilket Markestykke Hun kan gjøre Anviisning. Ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge; thi blev samme demitteret.

5te Hovedvidne, Thomas Torchildssøn Haldanger, der sagde sig at være 60 Aar gammel, og Ejer af een Anpart her i Gaarden Haldanger, forklarede, at Saalænge Han mindes, især i Afdøde Johannes Larssøns Tiid, brugte Denne blot til Gangevej, Een uadskillelig Vej fra den almindelige Rigsle og Kjørslevej, een Krogeveg til Søen, men Vidnet har aldrig hørt, At hverken denne benævnte Afdøde eller Hoved Citanten, eller nogen Anden, har brugt denne Krogevej til nogen Kjørsel eller Førsel. I Henseende den omspurgte Asketeig forklarede Vidnet: At for 2 Aar siden var Vidnet tilligemed det forhen afhørte Vidne Wiglig Larssøn Wangen tilstæde med Niels Paulssøn Haldanger og oversaae den i Hovedstevningen ommeldte Asketeig, og oplæste den Steenings Forretning om bemeldte Asketeig, og ærklærede med det Samme at der fandtes flere Mærkesteene, end den oplæste Forretning indeholdt. Denne Skoveteig kan Vidnet anviise, og Forretningen skulde være passeret for omtrent 30 Aar siden. Paa Contra Citantens Spørgsmaal svarede Vidnet: At Han hverken kan be(jae?) eller benægte det Lars Johannessøns Huusfolk har gaaet den omstevnte Vej gjennem Bøen. Ingen af Parterne havde Vidnet Videre at tilspørge; thi blev det demitteret.

Da Dagen med det passerede var forløbet Klokken 9 Slet, bliver Sagen udsat til i Morgen Klokken 8te atter her at foretages.

N Hiorth Stuvitz

Dagen derefter, den 31te Maj 1798, vedvarede Aastædssagen i Nærværelse af de 4re Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Hoved Citanten Lars Johannessøn mødte og begjærede at de afhørte Vidner maatte i Rettens Nærværelse anviise De af Dem omvundne Mærker i de omtvistede (Strækninger?).

Contra Citanten fremstillede derpaa som

1te Contra Vidne, godvillig mødende Hans Olssøn Westreim,

1798: 38b

hvorefter at være formaaet til Sandheds Udsigende, {.....} forklarede: At han \efter Forlangende/ af Contra Citanten Niels Paulssøn Haldanger indfandt sig her tilligemed Lars Johannessøn yttre Bue for at være Vidner til Forening angaaende de her paastevnte Mærkeskjæl. Og indfandt sig da i Nærværelse af begge Lars og Niels Haldanger, hvilke bleve forenede: At Mærkerne under Rudbols aagren, bestaaende af en Vinkel og 1 L Gloppe,

skulle for eftertiden ansees som ust(....?)tlige og ugyldige, og at Mærke i denne Tejg for Eftertiden skulde være (liige?) (efter?) den producerede Markeskjæls Forretning af 2den October 1762, dens 9de Side, forsaavidt der indeholder om denne Tejg. Vidnet formeener at kunde anviise de omtvistede Mærker; saa kan og Vidnet sige at Lars og Niels talte om en Mærkesteen i een Muur under Rudbøls agren, men paa denne Steen kan Vidnet ikke gjøre Anviisning. Videre var Vidnet tilstæde og saae at Hoved og Contra Citanterne overtælte de Mærke steene som skiller Deres Ager og Bøe fra hinanden, og begge befandt At Eendeel deraf vare forrykkede og borttagne; og vare eenige om at der var bortkommet 15 støkker Mærkesteene som Forretningen af 25de Julii 1784 ommelder at være nedsatte, og hvilken Forretning Vidnet selv have gennem læst, men Vidnet kan ikke gjøre Anviisning, hvor disse Mærker manglede. Bemeldte Steenings Forretning af 25de Julii 1784 producerede nu Contra Citanten, og bliver hans Akt at vedhæfte. Endelig forklarede Vidnet at han kan anviise dette Sted hvor Parterne anviiste Ham: At den første Mærkesteen i {Rubbedalen} Rulbols Agerrenen havde staaet. Som (.....?) Contra Qvæstion begjerede Hoved Citanten Vidnet forelagt: Om ikke Vidnet hørte: At Lars og Niels begge erklærede at (naar?) ikke al De(res?) Tvistighed (..?) (henfinde?) Deres Jordebrug, kunde blive forliigt, skulde (ingen?) af de forhen indgangne Forligelser staae ved Magt. Vidnet svarede hertil: At den ommeldte 29de Martii hørte Vidnet at Hoved og Contra Citanterne talte om To Fure træer {som} som Lars skulde havet hugget i den omtvistede Strækning, Og da sagde Niels Haldanger til Lars at han maatte (.....?) Hans Forlov til at {hugge ..} (fordre?) To Furrer hos (ham?) igjen; men hvad Lars dertil svarede, mindes Vidnet ikke, dog erindrer Vidnet ikke at Niels Paulssøn Haldanger sagde til Lars Johannessøn: at dersom De ikke kunde blive forliigte (? Om Alt denne Deres tvistende?), skulle dette Forliig og alle foregaaende være anseet {anseet} som et Intet og (uden?) Værd. Paa Hoved Citantens {.....} \Begjær/ forklarede Vidnet at hun ikke (laa?) Mærke til om Parterne den 29de Martii 1797 talte noget om (Forligen?). {Nej, om Vidnet ikke Mærke dertil}.

1798: 39

2det Contra Vidne, Lars Johannessøn yttre Bu, fremstod og forklarede: At han ifølge Lars Johannessøns Begjæring var tilstæde her paa Gaarden, for i Samvære med forrige Vidne Hans Olssøn Westrem, at (forene?) Hoved og Contra Citanterne i henseende Deres Tvistigheder; Og efterat dette forige Vidnets Protocollen tilførte Vidnesbyrd var ham forelæst, forklarede han at \han/ i Et og Alt vedblev forrige Vidne Hans Olssøn Westrems Vidnesbyrd, og sagde tillige at kunde gjøre Anviisning paa Asketeigen og det Sted hvor den første Mærkesteen skal have staaet.

3de Contra Vidne, Engel Samsonssøn Haldanger, der i Gaar efter Hovedstevningen er ført som første Hovedvidne, forklarede: At Han den 30te Martii 1797 tilligemed Hans Olssøn Westrem var beskikkelseviis udsendt, fra {Niels Paulssøn} \{Lars Johannessøn} Niels Paulssøn/ Haldanger til {Niels Paulssøn} \Lars Johannessøn/ Haldanger. Men hvorom denne Beskikkelse handlede, eller hvad Svar Lars Johannessøn gav, derpaa erindrer ikke Vidnet.

4de Contra Vidne, Christopher Thoressøn Aasheim, der sagde sig at være 26 Aar gl:, og al sin Tiid har opholdet sig paa Gaarden Aasheim, undtagen {nogle} at paa 2 aars Tiid han har tjent her hos Contra Citanten, forklarede: At for omtrent 4 Aar siden, da han tjente hos Niels, saae han en Mærkesteen staae i Rubelsageren, og paa det Sted meener han at kunne gjøre Anviisning; ligesom han og meener at kunde (....?)de K(.....?), naar den blev ham anviist.

5te Vidne, Ole Johannessøn L(egre?)jd, der, efter at være formanet til Sandheds Udsigende, forklarede: at være 44 Aar gl:, og har tjent her hos Contra Citanten og hans Fader i 11 Aar fra nu 6 Aar at regne. Paa Contra Citantens Spørgsmaal svarede Vidnet: At Mærket i Kariteigen, mellem Niels og Larses Ejendom, i bemeldte Kariteigen, gaar fra Baadestøl(...?)

og i Florsnøven paa Pladsen, og der fra i Krossen, i et Kors i et Bjerg. Og denne Videnskab har han efter Fortelling af Niels Haldangers Fader Paul Nielssøn, som i Vidnets Tjenestetiid anviiste Ham disse Mærker, men han hørte ingen Tvist (....?) (....?) (Ejerne?), (..) i henseende denne opgivne Grændsestrækning. Ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge; Thi blev samme Demitteret.

Og af Dommeren blev

Eragtet

Formedelst andre berammede Ting Forretninger \den 2de Junii/ ongefær 3 Miile hefra, vover ikke Dommeren længere at fremholde denne Sag, men udsætter Samme til en anden Tiid, hvorom Contra Citanten Niels Paulssøn Haldanger haver nærmere at søge Tægtedag,

1798: 39b

ligesom og de nu førte Vidner til saadan Tægtedag indfinder sig for at gjøre Anviisning paa de af Dem (u.....ud..de?) Mærker og beedige {..} saavel Deres aflagte Foklaring som Anviisning.

Derpaa blev denne Forretnings Bekostninger beregnet saaledes.

Sorenskriveren for 2 Dages Forretning	5 rd: 0 mrk: 0 s:
Diætpenge samme Tiid	2
Incaminations Penge	1 3 4
For 5 Vidners Førelse	3 8
Og for Contra Qvæstioner til 5 Vidner	1 12
Fogden for Laugrettesmændenes Opnævnelse	3
Lænsmanden for Hans Møde ved denne Forretning, og for at tilvarsle Laugrettet	1 3
De 4re brugte Laugrettesmænd for 2 Dages Forretning tillægges hver 3 mrk:, er	2
Skyds beregens ikke, da samme er forskaffet in natura	
Ialt	13 2 8

Som Hoved Citanten haver at udrede. Saa haver og Contra Citanten at betale Incaminations Penge for Contra Stevningen 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for Contra Qvæstioner til de 5 førte Hoved Vidner 1 mrk: 12 s:, og for de 5 førte Contra Vidner efter Contra Stevningen 3 mrk: 8 s:, i alt 2 rd: 2 mrk: 8 s:, skriver To Rigsdaler To Mark og aatte Skilling.

N Hiorth Stuvitz

Sommer Tinget for Jondahls Skibreede 1798.

Aar 1798, den 2de Junii, blev holdet **almindelig Sommer-, Skatte- og Sage ting med Jondals Tinglaugs Almue paa Tingstædet Herrandsholmen**, i Nærværelse af efterskrevne 4re Laugrettesmænd: [1:] Iver Tollevsen Torvigen. 2: Lars Torchildsen Torvigen, samt 3: Niels Ingebrigtsen Herrestved, saa og 4de: Lars Michelsen Kopren, hvilken sidste nu aflagde Laugrettes Eeden. Ved Retten var nærværende Konglig Majestæts Foged, S: T: Hr: Justits Raad Koren, tilligemed Tinglaugets Lænsmand Johannes Pedersen Wiig og samtlige Tingsøgende Almue.

Efterat Retten var bleven sadt, blev oplæst og kundgjort for Almuen efterskrevne Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger.

1: Forordning af 5te December 1797, om Tamperettens Afskaffelse i Danmark og Norge.

- 2: Ditto af 15 November 1797, som Forbyder at gjøre Indførsel eller Arrest i Haandværks Reedskaber eller andre saadanne Ting der er nødvendige til Skyldnerens Nærings (..?)ft.
- 3: Ditto af 2 Februarii 1798, der bestemmer løse Qvitteringer som gjeldende for Rente for Gjelds Breve.
- 4: Ort(....?) for (et?) (....d.l.st?) Brand Assurance Compagnie paa Vahre og (Effecter?) i Kongerigerne Danmark og Norge, samt Hertugdømmene, Baden Kjøbenhavn undtagen, datr: 4de April 1798.
- 5: Rescript af 17 Februarii 1798, der ophæver Action mod for begaaet Lejermaal tiltalte Personer, naar de under Actionen gifter sig.
- 6: Ditto af 2 Decbr: 1797, angaaende Lejermaals Bøders Aftingning.
- 7: Stiftets Skrivelse til Fogden Hr: Justits Raad Koren af 6te Januarii 1798, hvorved efterlyses en fra Aggerhuus Fæstning undvigt Malificant ved Navn Arve Th(.e....?).
- 8: Ditto til Ditto, hvorved Co(...?)mptionen af Skjørselen paa Bøygde Sauge, der ikke styres ved Saugmestere, ophæves, dateret 18 November 1797.
- 9: Ditto til Ditto af 28 April 1798, der bestemmer hvorvidt Node Ejere er forbunden at selge Almuen deres Fiskefangst.
- 10: Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Priis Materier for Aaret 1798,

1798: 40

dateret 17 Januarii 1798.

Almues Breve.

- 1: Et Afkald fra Aad Iversen Øvre Traae for hans Hustrue Guro Pedersdatters Arvemidler 23 rd: 1 mrk: 15 s: med Interesse, til Vergen Peder Brattebøe, datr: 20 April 1798, indført i P: P: Fol: 285.
- 2: Et Afkald fra Knud Johannesen Torvigen til Lars Olsen Drage for hans Hustrue Karie Olsdatters Arvelod 29 rd: 3 mrk: 9 s:, ansadt i Overformynder Regnskabet, under No: 767. Afkaldet indført i P: P: Fol: 284. datr: 20 April 1798.
- 3: Et Ditto fra Guri Larsdatter Hougen til Værgen Lars {Larsen Hougen} Brynildsen Wiig for hendes Arvelod 19 rd: 1 mrk: 15 s:, fat: 20 April 1798. P: P: fol: 284.
- 4: Et Ditto fra Ole Ingebrigtsen Samlenæsset til Guttorm Larsen Sæverhagen for hans Hustrue Sirie Larsdatters Arvemidler ved forskjellige Skiftebeve, af Beløb 26 rd: 5 mrk:, dat: 20 April 1798. P: P: Fol: 284.
- 5: Et Ditto fra Jacob Olsen Lysen for hans Hustrue Sirie Jacobsdatter Torvigs Arv 53 Rd: 3 mrk: 6 s: med Interesse. vide Regnskabet No: 15. til Værgen Jacob Johan/n/esen Tørvigen, dat: 20 April 1798, P: P: fol: 285.
- 6: Et Ditto fra Simon Olsen Gangdal til Iver Nielsen Bagge for hans Hustrue Brite Ingebrigtsdr: Samlenæssets Arvemidler 15 rd: 2 mrk: 15 s: med Interesse, dateret 20 April 1798. P: P: fol: 285.
- 7: Et Ditto fra Iver Pedersen Fladebøe for hans Hustrue Magdeli Olsdatters Arvelod 6 rd: 2 s:, til hendes Værg Ole Knudsen Degebrække, datr: 20 April 1798, P: P: Fol: 285.
- 8: Et Ditto fra Torchel Heljesen Tørvig til Lars Olsen Drage for hans Hustrue Sirie Larsdatter den ældres Arv 42 Rd: 5 mrk: Regnskabet No: 77, datr: 20 April 1798. P: P: Fol: 285.
- 9: Tinglyst en Qvittering af 2de Junii 1798, tegnet paa Lars Knudsen Handegaards Obligation, paa hans Myndling Ellev!! (Ingen Ellev i 1801, derimot Engel, sjå nr. 10) Christophersen Swaasands Vegne, til Lars Galtung og Torjer S(?)aaland, for 400 Rd:r, Qvitteringen er for Lars Galtungs efter bemeldte Obligation, datr: 19 October 1793, Tinglyst 27 Maji 1794, tilgode havende 200 Rdl:r. P: P: Fol: [???

10: Tinglyst en Pante Obligation af Engel Christophersen Swaasand til Berge Johannesen Guntvedt, stor 200 Rdl:r, mod 1te Pante Ret i 18 mrk: Smør og ¼ Huud i Swaasand No: 13, datr: 2 Junii 1798. P: P: Fol: 285.

11: Et Bygselbrev fra Hr: Cammermejer, residerende Cappellan til Kors Kirken i Bergen, til Ole Iversen paa 9 mrk: Smør i Oudestad No: 37, med Revers, datr: 10 Febr: 1798, og Landskyldsbog anviist. P: P: Fol: 285.

12: Et Ditto af Jacob Hansen Torsnæs til Lars Siursen pa 2 (bp?)nd Smør i Øvre Traae No: 3, som afdøde Lars Iversen har brugt. datr: 2 Junii 1798, og Landskylds Bog med Revers anviist. P: P: Fol: 285.

Til Laugrettesmænd for nestkommende Høsteting 1798 blev udnævnt følgende 4re Mænd: 1: Lars Hansen Torvigen. 2: Christopher Olsen Torvigen, begge gamle Mænd. 3: Lars Siursen Traae, og 4: Ole Iversen Oudestad, begge nye Mænd.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet, Fortegnelse over de ved d(et?) K(..?) betalte Høy Kongelige Skatter, af Beløb 17 rd:, og dens Rigtighed vedtaget af den tilstædeværende Almue, hvoriblandt Wiglich Torbiørnsen Nedre Traae og Iver Aamundsen Tvedten.

Da ingen efter 3de Udraab havde videre ved Tinget at bestille, blev samme ophævet.

O B Heiberg

Sommer Tinget for Østensøe Skibreede 1798.

Aar 1798, den 4de Junii, holdtes **almindeligt Sommer-, Skatte- og Sage Ting med Østensøe Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Herrandsholmen**, med efterskrevne 4re (tilnævnte?) Laugrettesmænd: 1: Ole Tostensen Schutleberg, der nu aflagde Laugrettesmands Eeden. 2: Niels Tostensen Walland, som formedelst lovligt Forfald ikke mødte, men lod betale Eedfæstelsespenge,

1798: 40b

(i?) hv(is?) (Stæd?) Amund Sjovatsen Kaldestad blev udnævnt at sidde. 4:!! (3:) Siur Siursen Berge, gam/m/el Laugrettesmand, og 4de: Tosten Olsen Fosse, der ligeledes havde Forfald, blev i hans Sted udnævnt og sad Ole Haagensen Tvet, Ved Tinget var tilstæde Kongelig Majestæts Foged Hr: Justits Raad Koren og Tinglaugets Lænsmand Johannes Pedersen Wiig.

Og blev da først publiceret de samme Høy Kongelige Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger som ved Jondals Skibreede ere publicerede, 11!! (10) i Tallet, og findes extraheret her i Protocollen Fol: 79!! (39b)

Dagen nestefter, den 5te Junii 1798, continuerede Som/m/ertinget med Østensøe Skibreedes Almue i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da publiceret:

1: Et Afkald fra Lars Olsen Schutleberg til Lars Siursen Moe for hans Hustrue Sirie Olsdatters Arv 2 Rd:r 3 mrk: 11 s: med Interesse, dateret 4 Junii 1798, indført i Publications Protocollen Fol: 286.

- 2: Ditto fra Arne Haagensen Tiosaas til afdøde Tormoe Nielsen Fosses Arvinger for Myndtlingen Anna Henrichsdatter Qvamsøes Arvelod 9 Rd:r 1 mrk: 15 s:, for hvilken Arvelod Udstæderen er indsadt som Værge, datr: 20 April 1798, indført Fol: 28(6?).
- 3: Et Ditto fra Lars Michelsen Lie til Michel Guttormsen Lie for hans Fader Arv 28 rd: 2 mrk: 13 s: med Interesse, dateret 20 April 1798. i P: P: Fol: 286.
- 4: Et Ditto fra Lars Olsen yttre Aalvigen til Ole Brynildsen Hovland for hans Hustrue Ingegier Erichsdatters Arvelod 11 rd: 2 mrk: 7 s:, datr: 20 April 1798, indført Fol: 286.
- 5: Et Ditto fra Lars Haaversen Thole til Lars Henrichsen Steene for hans Hustrue Herborg Svendsdatters Arvelod 88 rd: 5 mrk: 11 s:, dateret 4de Junii 1788!! (1798?), indført Fol: 286.
- 6: Et Ditto fra Helge Olsdatter Moe til Faderen Ole Andersen Moe for hendes Arv 14 rd:3 mrk: 10 s:, dat: 20 Novbr:!! (April?) 1798, indført i P: P: Fol: 285.
- 7: Et Ditto af samme Dato fra Biørne Brynildsen Telstøe til Biørne Pedersen Froestad for hans Arvelodder 26 rd: 2 mrk: 8 s:, indført i P: P: Fol: 285.
- 8: Et Ditto af samme Dato fra Tron Nielsen Bierke til Arne Larsen Hilstvedt for hans Hustrue Maritha Arnesdatters Arv 54 rd: 15 s:, dat: 20de April 1798, i P: P: Fol: 286.
- 9: Et Ditto fra Arne Jacobsen Sandven til Jacob Hansen øvre Wiig for hans Arvelod 19 Rd:r 13 s:, datr: 20 April 1798, indført Fol: 286.
- 10: Et Ditto fra Johannes Olsen Schaalem for hans Hustrue Christi Olsdr:s Arvelod 14 Rd: 3 mrk: 10 s:, til Værgen Ole Arnesen Moe, dat: 20 April 1798, indført Fol: 286.
- 11: Et Ditto fra Peder Hansen Lepsen til forrige Formynder Ole Olsen Østensøe for Myndtlingen Ingegier Jacobsdatters Arv 11 Rd:r 4 mrk: 12 s:, datr: 20 April 1798, indført i P: P: Fol: 286.
- 12: Et Ditto fra Lars Siursen Øvre Axnæss til Amund Ellingsen Netteland for hans Arv 35 Rd:r 4 mrk: 10 s:, datr: 20de April 1798, indført Fol: 286.
- 13: Et Ditto fra Engel Olsen Biotvedt til Johannes Olsen Soldahl og Siur Olsen Berven for hans Hustrue Helga Jørgensdatters Arvelodder 615 Rd:r 1 mrk: 14 s:, dateret 4de Junii 1798, indført Fol: 286.
- 14: Aflyst Pante Obligation af Lars Henrichsen Steene til Myndtlingen Herborg Endresdatter Steene, stoer 88 Rd:r 2 mrk: 11 s:, mod 1te Panteret i 1 ½ bpd: Smør i Steene No: 17, datr: 4de Junii 1796, og tinglyst samme Dag, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af Creditrixes Mand Lars Henrichsen Thole af !!4de Junii 1796!! (? 4de Junii 1798?)
- 15: Aflyst Do: 60 Rd:r, som Amund Olsen Byetun havde tilgode i Ole Michelsen Moes Obligation til ham med fleere, af 21de Octobr: 1791, tinglyst næste Dag, efter paategnet Qvittering af 28 Maji 1798.
- 16: Et Bygselbrev af Lector Arentz til Thoron!! (Thron) Halsteensen Bierke paa 1 Løb Smør og 1 Huuds Skyld i Bierke, dateret 14de Martj 1798, med revers og Landskyldsbog anvist. indført Fol: 286.
- 17: Et Vilkaarsbrev af Knud Olsen Schaalem til Sviger Forældrene Siur Hagtorsen og Dordei Bertelsdatter paa eendeel Levekaar af Hans ejende Anpart i Schaalem, dateret de Junii 1798, indföt i P:P: Fol: [??]
- 18: Et Skjøde fra Ole Nielsen Herrestvedt til Ole (Lar?)sen Halderager paa, indberegnet

1798: 41

hans Hustrue Herborg Tor(...?)ensdatter Kallestads forrige Anpart deri, 13 ½ mrk: Smør og 3/16 Huud i Kallestad for 99 Rd: 14 s:, dateret 4de Junii 1798. indført Fol: 287.

19: Et Ditto fra Ole Nielsen Herristvedt med fleere til Myndtlingen Ole Hagtorsen, dateret 4de Junii 1798, hvorefter han med Tillæg af hans egen Arvelod, ialt bliver ejende 13 ½ mrk: S:r og 3/16 Huud i Kallestad, datr:!! , indført Fol: 287.

20: En Contract imellem Ole Larsen Kallestad og Ole Hagtorsen Kallestads Værger Ole Haagensen Tvedt og Ole Hansen Lepse, angaaende den 1stes Brug 13 ½ mrk: Smør og 3/16 H:d i G:den Kallestad, dateret 4de Junii 1798, indført Fol: 287.

21: En Pante Obligation af Tollef Gundersen Aarhus til Engel Olsen Berven, stor 150 rd., mod Renter 3 ProCento og 1ste Pante Ret i 2 bpd: 6 mrk: Smør i Aarhus No: 24, dateret 4de Junii 1798, indført i P: P: Fol: 287.

22: Et Skiftebrev efter Manden Thore Pedersen Fixen af 30te Januarii 1798, hvorved af 18 mrk: Smør og 1 Faarskind, \i Telstøe,/ blev udlagt Halvedeelen til Sterboenken Synneve Arnesdr: med 6 ¾ mrk: Smør og 1 Faarskind, og 2 13/16 mrk: Smør til hver af Sønnerne Peder, Arne og Johannes Tronssønner, og 1 13/32 mrk: Smør til hver af Døttrene {1 13/32 mrk: Smør}, og disse døttres Navne ere Jorand og Sirie Tore døttre. indført Fol: 288.

23: Et Skjøde fra Enken Synneve Arnesdatter Fixen med fleere Værger for hendes Børn, til Sønnen Arne Thorsen paa, indberegnet hans egen Anpart, bliver ejende 18 mrk: Smør og 1 Faarskind med Bygsel i Gaarden Telstøe No: 68, datr: 4de Junii 1798, ind[ført] Fol: 288.

24: Et Skiøde fra Ole Johannesen Lande med fleere, til Lars Jørgensen, datr: 21 October 1797, hvorved han, med Tillæg af hans egen Anpart bliver ejende 1 bpd: 3 mrk: Smør og ¼ Huud i Gaarden Scheje No: 21, for den Summa 500 Rd:r, indført Fol: 288.

25: Et Skiftebrev efter Konen Pernille Amundsatter Steene, dateret 19 April 1797, hvorved af 2 bpd: 3 mrk: Smør, vurderet for 159 Rd:r 2 mrk: 4 s:, i Gaarden Steene No: 18, blev udlagt til Creditorerne Lisbeth og Helje Tollevs døttre Steene, hver 15 ½ mrk: Smør, til Sterboenkemanden Christopher Tollevsen 10 mrk: Smør, og Resten til Børnene, indført Fol: 288.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Høsteting 1798, blev udnævnt følgende 4re Mænd: 1: nu udeblevne Niels Tostensen Walland, og 2: nu udeblevne Tosten Olsen Fosse. 3: nye Mand Ole Larsen Kallestad, og 4: nye Mand Tron Halsteensen Bierke.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatteregnskabet, Fortegnelse over de Høy Kongelige Ordinaire Skatter for første Termin dette Aar \{og forrige Aar\}/ 5 rd: 3 mrk: 2 s:, saa at der Af dette Aars første Termins Skatter rester 414 Rd:r 1 mrk:, hvilket for de tilstædeværende Libhabere lydeligen blev oplæst, og dens Rigtighed vedtaget af den tilstædeværende Almue, i sær, de tvende Mænd {Hans Aamund Larsen Nedre Wiig}, Giermund Asbiørnsen Nedre Wiig og Haagen Tostensen Sandven.

Efter trende Udraab indfandt sig ingen som havde videre ved Tinget at udrette, thi blev samme sluttet.

O B Heiberg

Gravens Skibreede den 7de, 8de og 9de Junii 1798.

Aar 1798, den 7de Junii, holdtes **almindeligt Sommer-, Sage- og Skatte ting ved Gravens Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide grund**, med efterskrevne 4re Laugrettesmænd: 1 Endre Torfindsen Bue. 2: Hans Torfindsen Bue. 3: Giermund Gudmundsen Bue, og 4: Ole Pedersen Herreid, der alle nu aflagde Laugrettesmands Eden. Ved Retten var tilstæde Kongelig Majetæts Foged Hr: Justits Raad Koren og Skibreedets Lensmand Anders Josephsen Lille Graven, og anden tingsøgende Almue.

Derpaa blev publiceret de samme Høy Kongelige Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger som ved Jondahls og Østensø Skibreeder ere publicerede, og her foran findes ekstraheret Fol: 39.

Derpaa blev paarabt de indstævnte Sager.

1798: 41b

Nye Sag. Ole Olssen Fladlandsmoen contra Størkor Johannessen Moettraaen.
Ole Olssen Fladlandsmoen (på Voss) mødte og tilkjendegav at have med mundlig Varsel til dette Ting ladet indkalde Størkor Johannessen Moettraaen for ulovlig Ølsalg, der er stridende mod Citantens Previlegier og den tilbørlige Orden blandt Bøygdefolket i Distriktet; derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaring, og efter saadanne Beviisligheder Dom at lide til at fraholde sig alt slags Øl Salg paa Moettraaen, samt at erstatte Sagsøgeren denne Sags Omkostninger efter nermere Paastand. Dernæst producerede Citanten Forligelses Com/m/issionens Attest af 7de Januarii 1798, saalydende: #

Indstevnte Størker Johanssen!! (Johannessen) Moettraaen mødte og vedtog lovlig Varsel, og fremleverede skriftlig Indlæg af 1te Junii 1798, der inden Retten blev oplæst, saalydende: #

Derpaa fremkaldt som

1te første Vidne, Jon Josephssen Lillegraven, der aflagde Eed og vidnede at Deponenten, som lenge har boet paa Gaarden Lillegraven, har meget ofte reist forbie Moettraaen og der hos Sagvolderen Størkor Johannessen faaet Øl for Betaling til Nødtørftighed; og Pladset Moettraaen, der henhører under Gaarden Moe, ligger {en} halvanden Fiærding fra Giestgiver Stædet Fladlandsmoen, og paa den anden Side til nærmeste Giestgiver Stæd Eyde Grund i Gravens Sogn, er ungefær 1 ½ Miil. Paa Sagvolderens Spørsmål svarede Vidnet: at han ikke veed det Størkor Johannessen Moettraaen har udsolgt nogen Drikkevare saaledes at derved er foraarsaget Fylderie eller Overdaadighed. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, thi blev det demiteret.

2 Vidne, Arne Nielssen Eyde, der aflagde Eed og vidnede: i et og alt overeenstemmende med første Vidne, med den Forskiel at Vidnet boer paa Gaarden Eyde, der er ½ Miil nermere Giestgiver Stædet Eyde Grund end Gaarden Lillegraven, Paa Sagvolderens Spørgsmaal forklarede Vidnet: at han vel i Fortiden har hørt tale om Klammerie paa Moettraaen, men i den Tid Størk!! (Størkor) Johannessen har boet der, er intet saadant passeret, Vidnet afvidende.

Sagsøgeren producerede dernæst det ham allernaadigste meddeelte Previlegium paa at holde Giestgiverie ved Fladlandsmoen paa Woss, og af hvilket Previlegium en verificeret Gienpart blev fremlagt, saalydende: # og derpaa indlod han Sagen Dom med følgende Paastand: at Størkor Johannessen Moettraaen bør tilholdes at entholde sig fra Ølsalg paa Moettraaen, og erstatte ham denne Sags Omkostning med 3 Rd:r.

Sagvolderen indlod ligeledes Sagen under Dom,

og Sagsøgeren betalte Incaminations Penge og for Vidners Førelse 1 rd: 4 mrk: 4 s:, og Sagvolderen Tilsvarepenge og for Contra Qvæstioner til 2 Vidner 3 mrk: 8 s:, og derpaa blev
Eragtet:

Sagen optages, og skal Dom vorde afsagt efter Wossevangens Tings Ende den 17de Julii førstkommende.

Da ingen havde

1798: 42

videre at i Rette føre blev Tinget udsadt til i Morgen.

Dagen nestefter, den 8de Junii, vedvarede Sommer-, Skatte- og Sage Tinget ved Gravens Skibreede, i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Actor hr: Foged Justits Raad Koren contr: Michel Ottesen Fylkedalen

Fogden Hr: Justits Raad Koren anmeldte at han til dette Ting paa Embeds Vegne havde ladet indstævne gift Mand Michel Ottesen Fylkedalen for begaaet Hoer med Piigen Guro Anves dr: Espeland, begge at lide Dom til Bøder og videre efter Lov og Forordninger; Men derhos maatte anmærke at Forseelsen, saa sent blev ham bekjendt, at der ikke har været Tiid til at faae afholdt den i Forbrydernes Boe befalede Undersøgnings Forretning; I hvilken Anledning, han for den Aarsags Skyld begjere[de] Anstand i Sagen, bad i øvrigt de indkaldte fremkaldte og deres Tilstaaelse indhentet.

De indstævnte blev af Retten paaraabte, men mødte ikke; Hvorefter Stevne vidnerne, de eedsorne, Lensmand Anders Josephsen Lille Graven og Gudmund Larsen Rønnestrand, fremstode for Retten og attesterede at de paa lovlig Maade og i Overensstemmelse med Forordningen af 3 Junii 1796 havde lovligen indvarslet til dette Ting og udi denne Sag Ægtemanden Michel Ottosen Fylkedalen, som ved Stævningens Forkyndelse blev betydet, ingen Laugdag at maatte vente, men for Pigen Guro Anves datter Espeland kunde Stevnemaalet ikke blive afhjemlet, da alleneste det ene af Stevne Vidnerne, nemlig bemeldte Lensmand var tilstæde, og det andet Stævne vidne, som han opgav at være Brynild Torjersen Espeland, som ikke er bleven antaget til Stævnevidne, mødte ikke, følgelig kunde ikke for Piigen afhjemles noget lovligt Stevnemaal.

Eragtet:

Den af Actor i Sagen forlangte Anstand bevilges, og den lovlig indstævnte, men ikke mødende Ægtemand Michel Ottesen Fylkedalen, forelægges til næste Ting at møde for at aflægge sin Forklaring om dette hans begangne Horerie; Hvad derimod Piigen Guro Anves dr: Espeland angaar, da besørges ved Actor en lovlig Indkaldelse for hende til næste Ting. Ligesom ogsaa den fornødne Præste Attest om dette begangne Factum bliver at i rette lægge. Forelæggelsen besørger Actor lovligen forkyndt for de Paagjeldende. besk:

Actor Justits Raad Koren cont: Christopher indre Wigenes og
Maritha Siurs dr: Legreid.

Actor anmeldte at have til dette Ting indkaldet Ung Karl Christopher Christophersen indre Wigenes for begaaet Lejermaal med Piigen Maritha Siurs dr: Legreid, at erlægge Bøder til Hans Majestæts Casse. At de for (Resten?), begge ere confirmerede og ubeslægtede, oplyser den herved fremlæggende Præste Attest af 31te December 1797, og anmeldte Actor videre, at den Beskyldte Christopher havde i Mindelighed betalt sine Bøder, saa at Sagen for saavidt ham angaaer frafaldes, men Piigen havde endnu ingen Bøder erlagt.

Paa den indkaldte Piiges Vegne fremstod Conrad Siursen Legreid, der paa hendes Vegne tilstod Forseelsen, beklagede hendes Fattigdom og fremleverede 3 Rd:r, som hun havde faaet faaet!! sig til Bøders Udredelse under Aftingning om Actor dermed var fornøyet.

Actor, efter den Kundskab han nu indhentede fra Laugrettet og tilstædeværende Almue, at hun var en fattig Huusmands datter der intet havde arvet, saa sig nødsaget at modtage de anbudne 3 Rd:r, hvoraf han maatte betale paa Piigens Andeel i Stevnepenge og for Vejens længde 2 mrk: 8 s:, og saaledes faar den Kongelige Casse 2 rd: 3 mrk: 8 s:, frafaldt i øvrigt Sagen, mod at udbeede sig dette som et Protocol Udtog beskrevet meddeelt.

Derpaa fremkom Lars Larssen Øvre Fylkedalen og fremleverede en Taxations Forretning afholdt ved de tvende Mænd Iver Haaversen Øvre Fylkedalen og Siur Hansen Nedre Fylkedalen, af Gravens Skibreede, over hans ejende Anpart 22 ½ mrk: Smør, 5/16 Huud i Gaarden Øvre Fylkedalen No: 34 i Gravens Skibreede. Ved hvilken Forretning denne Jordepart er taxeret 120 Rd:r Dansk Courant, og som ovenmeldte tvende Mænd nu inden Retten med deres corporlige Eed bekræftede.

Dernæst paafølgende 9de Junii continuerede Sommertinget for Gravens Skibreede med samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da publiceret følgende Almues Documenter:

- 1: Et Afkald fra Johannes Andersen Giære til Tron Nielsen Dahl for hans 2de Døttre Christine og Catrine Pernilles!!(?) døttres Arvelodder, tilsammen 9 rd: 3 mrk: 4 s:, dateret 20 Maji 1797. indført Fol: 288.
- 2: Et Bygselbrev af Hr: Biskop Irgens til Elling Larsen paa 1 ½ Spand 2 ¾ mrk: Smør i Gaarden Ouse i Hardanger, dat: 20de November 1797, med Revers og Landskyldsbog, indført Fol: 288.
- 3: Et Skiøde fra Lars Tormoesen Kløve til Lars Hansen paa 9 mrk: Smør, 1 ½ Kalvskind, hvortil Gravens Præsteboel har Overbygels Retten, i Gaarden Kløve No: 9, for Kjøbe Summen 12 Rd:r, dateret 7de Junii 1798, P: P: Fol: 288, med Attest.
- 4: Et Skiøde fra Christopher Pedersen Kierland til Jon Olsen Biotvedt paa 18 mrk: Smør, 1 Huud med Bygsel i Gaarden Kierland No: 46 for 670 Rd:r, dateret 23 October 1797, med Attest, indført Fol: 289.
- 5: En Pante Obligation af Jon Olsen Kierland til Christopher Pedersen Kierland, stor 300 Rd:r, med Renter 3 ProCento og første Panteret i 18 mrk: Smør, 1 Huud med Bygsel i Gaarden Kierland No: 46, dat: 23 Octbr: 1797, indført Fol: 289.
- 6: Et Vilkaarbrev af Jon Olsen Kierland til Peder Christophersen og Hustrue Guro Larsdatter Kierland paa eendeel Leve Kaar af hans Anpart 18 mrk: Smør og 1 Huud i Kierland No: 46, dateret 23 October 1797, P: P: Fol: 289.
- 7: Et Skiøde fra Siur Jonsen Westrem til Sønnen Jon Siursen paa 1 Løb 1 bpd: 4 ¾ mrk: Smør i Gaarden Westrem No: [??] for 499 Rd:r, dateret 8de Junii 1798, med Attest. P: P: Fol: 289.
- 8: Et Vilkaarbrev af John Siursen Westreim til Forældrene Siur Jonsen og Siri Lars datter paa endeel Leve Kaar af hans ejende Anpart 1 Løb 1 bpd: 4 ¾ mrk: Smør i Gaarden Westrem No: [??], dat: 8 Junii 1798, indført Fol: 289.
- 9: Et Skiøde fra Erich Olsen Medaas til Sønnen Ole Erichsen paa 13 1/3 mrk: Smør og ¼ Geedskind, ¼ Faarskind i Gaarden Medaas No: 28 for Kjøbe Sum 75 Rd:r, dateret 8 Junii 1798, med Attest, indført Fol: 291.
- 10: En Pante Obligation af Ole Siursen Spaaneim til Lars Larsen Frøsten og Ole Magnussen Rondestvedt, stor 299 Rd:r, mod Rente 3 ¼ ProCto og 2de Prioritets Ret i 1 Løb 1 bpd: Smør og 2/3 Tønde Salt, samt 2/3 Huud, i Gaarden Spaaneim No: 52. dat: 8 Junii 1798, indført Fol: 290.
- 11: Et Skiøde fra Daniel Ørjansen Lone til Sønnen Lars Danielsen paa 1 Løb Smør, ½ Huud og ½ Tønde Salt i Gaarden Lione No: 55, for Kjøbe Sum 500 Rd:r, dateret 7de Junii 1798, indført Fol: 290.
- 12: En Pante Obligation af Lars Danielsen Lione til Giert Olsen Aalvigen, stoer 350 Rd:r, med Renter 3 proCto: og første Prioritets Ret i 1 Løb Smør, ½ Huud og ½ Tønde Salt i Gaarden Lione No: 55, dateret 7de Junii 1798. P: P: Fol: 290.
- 13: Aflyst en Pante Obligation af Daniel Ørjansen Lione til Lars Larsen Aalvig og Giert Olsen Aalvig, stor 350 Rd:r, med 1te Panteret af 1 Løb Smør, ½ Huud og ½ Tønde Salt i

Lione No: 55, datr: 24 Martj 1792, og tinglyst 24 October s: A:, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af 6te Junii 1798.

14: Tinglyst et Skiøde af Endre Simonsen Lione til Piigen Brite Larsdatter paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Huud og $\frac{1}{4}$ Tønde Salt i Gaarden Lione No: 55, for 499 Rd:r, dateret 9de Hunii 1798, indført Fol: 290, med Attest.

1798: 43

15: Aflyst en Pante Obligation af Christopher Pedersen Kierland til Lensmand Anders Josephsen Lille Graven, stor 298 Rd:r, og 1te Panteret i 18 mrk: Smør, 1 Huud med Bygsel i Kierland No: 46, datr: 2 Junii 1794, og tinglyst samme Dag, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af {1} 7 Junii 1798.

16: Een Pante Obligation af Jon Olsen Kierland til Lensmand Anders Josephsen Lille Graven, stor 298 Rd:r, mod Renter 3 $\frac{1}{4}$ proVento, mod 2de Prioritets Ret i 18 Mrk: Smør, 1 Hud i Kierland No: 46, dateret 8de Junii 1798. indført Fol: 290.

17: En Ditto af Siur Størkaarsen Moe til Lars Tormoesen Kløve og Lars Hansen Kløve, stor 500 Rd:r, mod Renter 3 ProCto i 2 pd: 12 mrk: Smør, 1 Geedskind og 1 Faarskind i Gaarden Moe No: 1, dat: 8 Junii 1798, indført i P: P: Fol: 289.

18: Aflyst en Pante Obligation af Hans Torfindsen indre Bue til Andreas Busch junior, stor 70 Rdl:r, mod 2de Panteret i Gaarden indre Bue, dateret 4 Martji 1795, tinglyst 17 Junii 1797, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering {af} uden Dato.

19: Tinglyst en Pante Obligation af Niels Andersen Skaar til David Ørjansen Tvedt, stor 340 Rd:r, mod Renter 2 $\frac{3}{4}$ proCento og 1ste Panteret i 15 Mrk: Smør og $\frac{1}{4}$ Huud i Gaarden Skaar No: 96, dateret 8de Junii 1798, indført Fol: 291.

20: Aflyst en Pante Obligation af Niels Iversen Lione til Peder Halversen Børsem, stor 299 rd:, mod 1ste Panteret i 1 bpd: 12 mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Huud og 2 Løber Salt i Gaarden Lione No: 55, dateret 24 October 1797, tinglyst næste Dag, og udslettet for saavidt Peder Halversen Børsems tilgodehavende 100 Rdl:r angar, saa at der ikkun staar tilbage 199 rd:

21: Tinglyst en Pante Obligation af Niels Svendsen Espeland til Siovat Siovatsen Haldanger, stor 299 Rdl:r, mod 1ste Prioritet i 22 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør og $\frac{1}{4}$ Geedskind i Gaarden Egeland!! (Espeland) No: 30, dat: 8 Junii 1798, indført Fol: 291.

22: En Pante Obligation af Knud Arnesen Hotle til Helje Hansen Tvedt, stor 100 Rd:r, mod 1ste Panteret i 12 mrk: Smør i Hotle No: 117, dateret 8 Junii 1798, indført Fol: 291.

23: Een Pante Obligation af Anders Bertelsen Lisebreche til Wiglich Larsen Wangen, stor 99 Rdl:r, mod 1ste Pnteret i 19 $\frac{5}{8}$ mrk: Smør med Bygsel, og Overbygsel til 12 mrk: Smør, i Rondestvedt No: [??], datr: 8de Junii 1798, indført Fol: 291.

24: Et Arve Skiøde udstød af Sorenskriver Heiberg, hvorved afdøde Arne Knudsen Hotles Enke Abelone Anders datter og deres fælleds Søn er udlagt hver 12 mrk: Smør for 199 Rdl:r, med Bygsel og Herlighed i Gaarden Hotle No: 117, dateret 8 Junii 1798. indført Fol: 291.

25: Et Skiøde fra Lars Pedersen Torblaae til Siur Johannesen Frøesteen paa Halve deelen af hans ejende Anpart, 1/9 Part, i Stølen Langewands stølen kaldet, for Kjøbe Sum 55 Rd:r, dat: 8de Junii 1798, indført Fol: [??]

26: En Beboelses Contract imellem Siur Hanse[n] Nedre Fylkedahle[n] og Ole Arnesen, hvorved den sidste bliver overdraget Brugs Ret til (1?) $\frac{1}{2}$ Løb Smør i Gaarden Øvre Seim No: [??] paa 15 Aar, mod Aarlig Afgift 16 rd:, dat: 8 Junii 1798. indført Fol: [??]

27: En Pante Obligation af Knud Simons: Øvre!! (Nedre i 1801) Seim til Richold Iversen Kongsthun, stor 56 Rd:r, mod 4 proCto Renter og 1. Prioritet i 16 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør i Gaarden Nedre Seim No: [??], dateret 9 Junii 1798.

28: Et Mageskjøde imellem Torbiørn Larsen Kierland og Lars Richoldsen Tageschelde, dateret 8 Junii 1798, hvorved den første, nemlig Torbiørn Kierland, er bleven ejende $\frac{1}{2}$ Løb

Smør, 1 Faarskind og 1 Geedskind i Gaarden Tageschielde No: [??], og den sidste, nemlig Lars Knudsen!! (Richoldsen), bliver Ejer af ½ Løb Smør og ½ Huud i Gaarden Kierland No: [??], indført Fol: [??]

1798: 43b

29: Et Afkald fra Just Henrich Bernstorff til hans Hustrues Værge, for hendes Arv efter Faderen Holger Jonas Moldrup (Møllerup?), ved Skifte af 1785, dateret 27de April 1798, indført Fol: [??]

Nye Sag. Torbiørn Leversen!! (Levorsen) Ouse contra
Johannes Leversen!! (Levorsen) Ause.

Torbiørn Larsen!! (Levorsen) Ouse (Osa) mødte og tilkjendegav at have med mundlig Varsel til dette Ting indkaldet hans Broder Johannes Leversen!! (Levorsen) at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaring om deres Mellemhandel i Henseende de Penge Sager og Handel, efter saadanne Vidnesbyrd at liide Dom til at betale ham, hvad han skylder, og {og derefter liide Dom til} at erstatte denne Sags Omkostning. Som Vidner er under Lovens Falsmaals Straf indkaldt Endre Simonsen Lione og Poul Torchildsen Nedre Leqve.

Den indstævnte Johannes Levorsen Ouse mødte og vedtog lovlig Varsel, samt fremleverede en Regning mellem ham og hans Broder, der blev oplæst, saalydende #

Derpaa fremkom som

1ste Vidne, Endre Simonsen Lione, der aflagde Eed og vidnede, at for nogle Uger siden var Vidnet tilligemed Poul Nedre Leqve tilstæde i dennes Huus, og hørte at der imellem Sagsøgeren og Sagvolderen blev handlet om Mellemregning, og deriblandt blev talt om at Johannes skulde forrige Aars Sommer have købt af Torbiørn en Hæst for 20 Rd:r, men videre Afregning skeede der ikke mellem dem den Tiid, undtagen at Johannes Leversen!! (Levorsen) selv tilstod at være skyldig Torbiørn 5 Rd:r, og tilstod ham Halvedeelen af den Agt og Tilsyn han havde anvendt paa Johanneses Kreaturer. Paa Sagvolderens Spørgsmaal svarede Vidnet, at han hørte om Mellemregning mellem Parterne, men efter hans forrige Forklaring ikke kunde sige at nogen afgjørelse skeede.

Citanten frafaldt det Andet Vidne !!Torchel Leqve!! (Poul Torchildsen Nedre Leqve).

Sagsøgeren begjærede Sagens Anstand til næste Ting, og betalte Incamination for et Vidnes førelse og Udsettelse 11 mrk: Danske, og Sagvolderen Tilsvarepenge og for et Vidnes contra Spørgsmaal 48 s:

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges.

Formynder Peder Mandrupsen Ødven fremlagde 167 rd: 2 mrk:, hans Myndtling Catrine Peders datter, No: 129, tilhørende Arvemidler, og efter Udraab (m..?)eller anmeldte sig ingen som ønskede denne Capital til Laan mod Rescriptmessig Pant, thi blev samme tilleveret Fogden hr: Justits Raad Koren mod hans Qvittering af 9de Junii 1798. Den anbefalede Opbydelse blev fremlagt, som passerede den 16de Januarii 1798.

Derpaa blev efter den nærværende Almues Forlangende antaget som Kaldsmand i Uldvigs Kirke Sogn her i Skibreedet, til Medhjælp med de forhen udnævnte Kaldsmænd og Stævnevidner, den Dannemand Siur Bertelsen Lisebrekke, som derpaa aflagde Eed efter Lovens Forskrift.

Til Laugrettesmænd for nestkommende Høsteting 1798 blev udnævnt følgende 4re nye Mænd: 1: Johannes Nielsen Jørre (Jordre). 2: Lars Hansen Kløve. 3: Lars Olsen Nedre Spilde, og 4: Lars Endresen Windahl, alle nye Mænd.

Riicold!! (Richold) Iversen Kongsthun fremstod derpaa og fremleverede {Attest} en Protest i Anledning det tinglyste Mage Skiøde No: 29, i henseende Gaardene Kierland og Tageschielde, der blev oplæst og paategnet begge Exemplarer af Mageskiødet.

Ligesaa protesterede Ole Olsen Hielmevold, i Hensende det under No: 25 til Siur Johannesen Frøsteen udstødte Skiøde paa en Anpart i Fjeldstølen Langevandsstølen

1798: 44

kaldet, paa Grund af, at han er som Medejer formeentlig ForKjøbs Berettiget, og, at denne nye Ejer har større Besætning paa sin Gaaard Frøsteen, end Sælgeren Lars Pedersen Torblaae, og hvilken Besætnings Bejtning i Fjeldstølen vil komme Comparenten med flere MedEjere til Skade.

Fogden hr: Justits Raad Koren fremlagde derpaa til Bielag ved Skatte Regnskabet Fortegnelse over de ubetalte henstaaende Kongelige Skatter for 1ste Termin dette Aar, og resterende Skatter for 1797, der inden Retten blev oplæst, og dens Rigtighed vedtaget af Almuen, hvoriblandt de 2de Mænd Iver Johannesen Wichnes og Ole Endresen Bue.

Da ingen efter trende Udraab havde videre ved Tinget at udrette, blev samme sluttet.

O B Heiberg

Sommertinget for Kintservigs og Røldals Skibreeder 1798

Aar 1798, den 11te Junii, blev holdt edt!! (et) **almindeligt Sommer-, Skatte- og Sage ting med Kintservigs og Røldals Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Utne**, i Nærværelse af efterskrevne 4re Laugrettesmænd: 1: Tosten Amunsen Sexe. 2: Torbiørn Olsen Sanstøe. 3: Erich Larsen Sanstøe, og 4: Henrich Olsen Nedre Berven. Ved Retten var tilstæde Kongelig Majestæts Foged hr: Justits Raaf Koren og Skibreedernes Lensmand Christen Jonsen Hougse og Niels Heljesen Hamre, tilligemed den tingsøgende Almue.

Derpaa blev publiceret de samme Høy Kongelige Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger, som ved de forrige Skibreeder dette Sommerting ere publicerede, og findes extraherede Fol: 39.

Actor Hr: Justits Raad Koren cont: Knud Olsen Strand og
Piigen Anna Svends datter Seljestad.

Fogden hr: Justits Raad Koren anmeldte at have til dette Ting indkaldet uEnroulleret Ung Karl Knud Olsn Strand for begaaet Lejermaal med ham ubeslægtet Piige Anna Svendsdr: Seljestad, hvilken!! (hvilke), efter Præstens Attest af 19 Martji 1798, begge ere confimerede, og dette deres første Lejermaal, og ville Actor fornemme om de indstevnte mødte.

Den indstævnte Knud Olsen Strand mødte selv personlig for Retten, og paa Piigen Anna Svendsdr: Seljestads Vegne, som ligeledes var bleven indkaldet, mødte hendes Broder Haagen Svendsen Seljestad, hvoraf den første erbød sig at betale under Aftingning 7 Rd:r, og den sidste 1 Rd:r. I Anledning af dette Tilbud tilspurgte hr: Justits Raaden Lensmanden,

Laugrettet og den tilstædeværende Almue, om disse indkaldede Personer ikke vare i Stand til at udrede meere end de anbudne Bøder, og da hertil blev svaret, hvad Piigen angik, da kunde hun ingenlunde udrede meere end den anbudne 1 Rd:r, og naar Drengen skulde forsyne Barnet med det som udfordredes til Barnets Underholdning og dets Opdragelse, saa ansaaes hans Tilbud at være antageligt, paa Grund deraf bleve bemeldte Bøder afleverede og af Hr: Justits Raaden modtagne.

Actor Hr: Justits Raad Koren contra Halsten Ellingsen Bagne og
Piigen Brite Svendsdr: Eidnes.

Actor Hr: Justits Raad Koren anmeldte at have indkaldet til dette Ting Piigen Brite Svends datter Eidnes for hendes begangne Lejermaal med udtjent gevorben Soldat Halsteen Ellingsen Bagne, hvis Opholdssted for nerværende [Tid]? ikke

1798: 44b

vides, i Øvrigt har Sognepræsten ved Attest af 19 Martji 1798 bevidnet at de begge ere confirmerede og hinanden ubeslægtede, og udbad Actor sig at Piigen maatte paaberaabes.

Piigen Brite Svends datter Eidnæss blev af Retten paaraabt, men mødte ikke, men paa hendes Vegne indfandt sig for Retten hendes Broder Asbjørn Svendsen Eidnæs, som erklærede for Retten at hans Søster var aldeles uformuende til at udrede nogen Bøder, men at han fandtes villig til at betale paa hendes Vegne 4 mrk: Danske, om samme kunde modtages; Og da Lensmanden, Laugrettet og Almuen erklærede paa Fogdens Tilspørgsel, at hans Andragende Henseende Piigens Fattigdom medfører Rigtighed, saa blev de anbudne 4 mrk: af hr: Justits Raaden modtagne.

Nye Sag. Tosten Heljesen Schare contr: Knud Olsen Strand.

Tosten Heljesen Schare mødte for Retten og anmeldte at han til dette Ting ved mundtlig Varsel havde ladet indstævne Knud Olsen Strand til at anhøre Beviisligheder, og derefter at taale Dom til at udrede det Vilkaar som er bleven tillagt hans Hustrue Gier Haagens datter af Gaarden Strand, som Sagvolderen nu er bleven Ejer af, men nægter at svare, samt der tillige at erstatte de paa denne Sag anvundne Omkostninger skadesløs.

Den indstævnte Knud Olsen Strand mødte personlig for Retten, og tilstod at være bleven lovlig stævnt i denne Sag, samt tillige erklærede sig villig til at udrede det paa Gaarden lagde Vilkaar, naar Tosten Heljesen Skares Hustrue Gier Haagens datter vil være og opholde sig paa Gaarden og der fortære sit Vilkaar.

Citanten fremlagde i Retten en af Forligelses Commissairen hr: Provst Rørdem!! (Rørdam) under 11 Junii 1798 udstædt Attest, som oplyser at denne Sag har været for Forligelses Commission, uden at kunde blive bielagt imellem Parterne. Bemeldte Attest blev oplæst, saalydende # dernest fremlagde Sagsøgeren et af Ole Pedersen Strand under 29 October 1789 udstædt Vilkaarsbrev til bemeldte hans Hustrue, som ved Paategning befandtes at være lovlig tinglyst ved Kintservigs Bøygdeting den 31 Octbr: 1789, hvilket Vilkaarsbrev blev oplæst, saalydende # I Anledning af den Sagsøgtes Tilbud erklærede Sagsøgeren at han fandtes villig til med sin Hustrue at boe paa Gaarden Strand, for der at imodtage og fortære Vilkaaret.

Den sagsøgte svarede hertil, at han gjerne vilde have dem paa Gaarden naar de ville beqvemme sig til at være ham behjælpelig med noget Arbejde ved Gaardens Drift, og at han fandtes villig til at svare det halve af det bestemte Vilkaar, naar han ikke opholdt sig paa Gaarden, men anden Stæds.

Citanten, som erklærede, at han ikke kunde antage det sidste Tilbud, gjorde denne Paastand: at Knud Olsen Strand maatte ved Dom tilpligtes at udrede til hans Hustrue det udi

Vilkaarsbrevet bestemte Vilkaar, og derhos betale de paa denne Sag anvendte Omkostninger med 3 Rd:r 3 mrk:

Den søgte havde paa Rettens Tilspørgsel intet videre at svare i denne Sag, men ligeligeledes!! indlod fra sin Side Sagen til Doms.

Af Citanten blev betalt i Retten 9 mrk: 4 s:, og af Sagvolderen i Tilsvares penge 40 s:

Parterne anmodede Retten om at denne Sag maatte blive optaget til Doms naar Maanedstinget \holdtes/ for Hardanger Fogderie paa Sorenskriverens Gaard Helleland, for at spare Laugrettet for unødigt Rejse.

Eragtet:

Sagen optages til Doms Afsigelse paa Gaarden Helleland den 3 Septbr: 1798, efter Parternes Begjering.

1798: 45

Actor Hr: Justits Raad Koren contr: Knud Larsen Bustethun.

Actor hr: Justits Raad Koren anmeldte at han i Følge Stiftets Ordre af 25de April dette Aar, grundet paa den residerende Cappellan til Kintservigs Kald, S: T: hr: Christian Arentsens Indberetning af 17 samme Maaned, havde tillagt Skibreedets Lensmand Ordre den 9 forrige!! (Maji) Maaned, at indkalde til dette Ting forrige Gjestgiver udi Odde, Knud Larsen Bustethun, der, uagtet han er fradømt sine Previlegier, formedelst Misbrug med Øll og Brendeviins Salg endnu skal continuere med samme, og havde Actor indkaldet tillige til dette Ting, de for ham opgivne Vidner, tilligemed Hr: Arentzen, for saavidt Prossessen vedkommer, alt saaledes som de nu fremleggende og paaberaabte Documenter indeholder, for derefter at faae erhvervet et lovskikket Forhør.

Den indkaldte og paagjeldende Knud Larsen Bustethun mødte personlig for Retten og tilstod at være bleven lovlig stevnt til at anhøre baade stevnte og ustevnte Vidner i denne Sag, ligeledes var tilstæde ved Retten den residerende Cappellan til Kintservigs Præstegjeld. Hr: Arentzen; og af de til Vedermaale indkaldte, mødte Ole Michelsen Skiegedalen, men Lars Jonsen Digrenes og Ellend Svendsen Schieldaas møtte ikke efter Paaraab, hvorpaa Lensmanden Christen Jonsen Hougse og Stævnevidne Ole Anfindsen Hougse fremstod for Retten og erklærede, at disse 2de udeblevne vare af dem blevne lovlig indkaldte i denne Sag.

Derefter Actor i Rettelagde 3de Documenter, sc:!! (saasom) Stiftets Ordre af 25 April 1798 til dette Forhørs Afholdelse, tilligemed den residerende Cappellans Hr: Christian Arentzens Andragende til Stiftet af 17 April 1798, og Actors derefter udfærdigede Ordre af 9 Maji 1798 til Tinglaugets Lensmand, blev i Retten oplæste, saalydende.

Hr: Actor begjerede at de udi den/n/e Sag opgivne Vidner, nemlig Rosmanden Bottel hos Hr: Rørdam, Anders Olsen Røten, og Østen Østensens Luttroe, som under Lovens Faldsmaal ere blevne udstævnte!! (indstævnte), deres eedelige Forklaring at aflægge i denne Sag, maatte paaraabes og her for Retten examineres.

De benævnte 3de Vidner fremstod for Retten, og efterat Eedens Forklaring af Lovbogen var bleven dem forelæst, og de disuden af Dommeren vare {at} advarede at vogte sig for Meneed, blev som

1ste Vidne fremkaldet Bottel Jonsen, Raadsmand hos Provsten Hr: Rørdam, som efter Lovens Forskrift blev eedtaget, og forklarede: at han tilligemed de tvende andre indkaldte Vidner var i Skyds med den residerende Cappellan hr: Arentsen til Odde, og der opholdt sig Løverdagen for!! (før) den 3 Søndag i Fasten, hvor der var Faste Prædikken, og ligesaa bemeldte Søndag i Fasten; Samme Tiid, {...lig Løverdagen}, købte han og de 2de andre indkaldte Vidner, tilsammen, siger Een Kande Øll, hos den indstævnte Knud Larsen Bustethun, og Dagen efter, som var Søndagen, købte han til sig selv allene 1 Potte Øll hos

bemeldte Knud Bustethun, som begge Deelee bleve fortærede i Knud Bustethuns Stue. For Øllet blev betalt, til enten Knud, hans Kone eller hans Søn 2 Skilling for hver Potte, men hvem af disse 3de Personer det var, der egentlig modtog Pengene, kunde Vidnet ikke erindre. Paa samme Tiid, nemlig forbemeldte Løverdag og

1798: 45b

Søndag, saae Vidnet at der vare flere ustævnte Personer som havde kjøbt Øll og fortærede samme, andre saae han havde kjøbt Brendeviin som de drak, {af} Blandt de Personer saae han i sær at den til Vedermæle indvarslede Ole Michelsen Schiæggedalen var meget beskjenket, men de andre syntes han ikke at have saa meget i Hovedet, at de kunde siges at være beskjenkede. Nogen videre Uorden kunde Vidnet paa Dommerens Tilspørgsel ikke sige at der paa den Tiid foregik. Den indstævnte Knud Bustethun begjerede Vidnet tilspurgt: Hvad Tiid paa Dagen Øllet blev kjøbt og drukket? Hvortil Vidnet svarede: at den Potte Øll som han selv købte Søndagen, skeede om Eftermiddagen efter Prædikken, men hvad Tiid paa Dagen den Kande Øll som han tilligemed de 2de andre Vidner fortærede om Løverdagen, blev kjøbt, mindes han ikke. Dette Vidne havde intet videre paa Rettens Tilspørgsel at forklare i denne Sag, hvorforre samme fra Retten blev afskediget.

2det Vidne, Anders Olsen Røten, blev eedtaget og gjorde følgende Forklaring: at han den samme Løverdag som det første Vidne har ommeldt, var i Knud Bustethuns Huus, og der i fælledsskab med de 2de andre Vidner drak den Kande Øll som ved Bottel Jonsen var bleven kjøbt og betalt, men til hvem Betalingen skeede, kunde han ikke mindes. At Ole Michelsen Schieggdalen var beskjenket samme Tiid, det saae han, og ligesaa at der vare flere ustævnte Personer som havde noget i Hovedet, uden at han egentlig kan sige at de vare fulde. Den paafølgende Søndag var han ligeledes i Knud Bustethuns Huus, og saae adskillige at have Øll for sig, som de drak, men efter!! (om)? det var før eller efter Prædikken kunde han ikke mindes. Naar undtages Ole Michelsen Schieggedahl, som han saae fuld, kunde han ikke siige at (de øvrige?) Personer vare beskjenkede. Paa Rettens Tilspørgsel svarede Vidnet, at han hverken Løverdag eller Søndag saae nogen Uorden at gaae i Svang derpaa Stædet. Dette Vidne blev derpaa fra Retten afskediget..

3 Vidne, Østen Østensen Luttroe, blev eedtaget og aflagde en Foklaring som i et og alt var Overeensstemmende med det Andet Vidnes. Vidnet blev derpaa fra Retten demitteret.

Actor begjerede dette Vidne Forhør sluttet og i sin Tiid beskrevet og Stiftet tilstillet. Vidne Forhøret bliver altsaa herved tilendebragt, og skal efter Stiftbefalingsmandens Ordre blive ham tilsendt.

Næste Dag, den 12te Junii, continuerede Sommertinget for Kintservigs og Røldals Skibreeder i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Nye Tingsvidne Sag. Christen Heljesen Sexe contr:
Johannes Larsen Qvæstad med fleere.

Christen Heljesen Sexe havde til dette Ting ved mundtlig Stevnemaal ladet indstævne Johannes Larsen Qvæstad, Klokken Iver Mathiasen Frønæss, Enken Maritha Frønæss med sin Laugværge Christen Hovland, og Wiglich Aschieldsen Sexe, som Ejere af Tøssedals tveiten, til at anhøre baade stevnte og ustevnte Vidner, om hvorledes han, saavel som de forrige Beboere paa Gaarden Tøssedalen har Bejttet og benyttet sig af Tøssedals tveiten {for Aarlig Leje}, alt til et lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse.

Johannes Larsen Qvæstad, Klokken Iver Mathiasen Frønæs mødte personlig for Retten og tilstod at være bleven lovlig varslet, men Enken

Maritha Frønæs med sin Laugværge Christen Hovland, og Wiglich Aschilsen Sexe mødte ej efter Paaraab; Hvorpaa de 2de eedtagne Stævnevidner, Lensmand Christen Jonsen Hougse og Ole Anfindsen Hougse, fremstode for Retten og erklærede, at de lovligen og i Overeensstemmelse med Forordningen af 3 Junii 1796 havde indvarslet de udeblevne til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner i denne Tingsvidne Sag.

Sagsøgeren anmeldte dernest, at han til denne Sags Oplysning havde indkaldet under Lovens Faldsmaal følgende Vidner: Lars Christensen Oppedahl, Christen Pedersen Berven og Jacob Gundersen Bleje, som alle mødte for Retten. For disse mødende Vidner, saavel som de fleere ustevnte, fremlagde end videre Citanten skiftlige Qvæstioner under 11te Junii 1798, som han begjerede af Retten maatte blive fremsadte for Vidnerne, og deres eedelige Forklaring derpaa modtaget. # Sagsøgeren fremstillede for Retten,

1te Godvillig mødende Vidne, nemlig: Tobias Pedersen Isberg, som af Retten blev eedtaget efter Lovens Forskrift, og besvarede de tvende ham forelagte Spørgsmaal saaledes: Til 1ste Spørgsmaal, at Beboerne af Gaarden Tøssedalen bestandig, saavidt han mindes, og det omtrent en 35 Aars Tiid, har haft baade Græs Bejtning og benyttet sig af Løv Skoven, Næver Flækning og Marke Skov i Tøssedals Tveiten, imod at betale en Aarlig Afgift af 2 Mark til Ejerne af Tøssedals Tveiten. Til 2det Spørgsmaal: Nogen virkelig Ejendom i Tøssedalstveiten, enten i Henseende Græs Bejtning eller Skov, har han ikke hørt at Beboerne paa Tøssedalen har haft. Til 3die Spørgsmaal blev svaret af Vidnet, at han ikke er vidende om at Beboeren paa Gaarden Tøssedalen, anden Stæds end i Tøssedalstveiten har haft Bejtning for sine Creature, og at den Bejtning som Beboeren af Tøssedalen har hjemme i sin egen Mark, er meget ringe for hans Kreaturer, indtil de bringes til Støls. De indstevnte havde paa Rettens Tilspørgsel intet at tilspørge dette Vidne, hvorpaa samme fra Retten blev demitteret.

2det godvillig mødende Vidne, Ingebrigt Ellingsen Skieggedalen, blev af Retten eedtaget, og svarede til de ham forelagte 2de Spørgsmaal saaledes, nemlig: til 1ste Spørgsmaal, \Det/ forholder sig som omspurgt, dog mod Aarlig Leje af 2 mrk: til Ejerne af Tøssedals Tveiten. Til 2det Spørgsmaal: Vidnets Fader Elling Ingebrigtsen, som Medejer i Tøssedalstveiten, {benyttede sig af Græs} fik sin Andeel af de 2 mrk: som Aarlig blev svaret for Græslejen i Tøssedalstveiten, hvor Opsidderen!! (Opsidderne?) paa Gaarden Tøssedalen havde bade Græsbejtning, Næver Flækning og Marke Skov for sine Creature, men det er ham ikke bekjendt at Tøssedahls Beboer(en?) havde nogen Ejendom i Tøssedalstveiten. Citanten begjerede end videre dette Vidne tilspurgt: om Beboeren paa Gaarden Tøssedalen nogen anden Stæds end i Tøssedalstveiten har Bejtning for sine Creature; Hertil blev svaret: I den Udmark som ligger til Gaarden Tøssedalen findes meget ringe Bejtning for Gaardens Creature, førend disse drives til Støls. Da ingen af Parterne havde noget videre at tilspørge dette Vidne, blev samme fra Retten afskeediget.

3 Godvillig mødende, Johannes Ellingsen Isberg, blev eedtaget og vidnede: Til 1ste Spørgsmaal: Ligesom 2det Vidne. Til 2det Sp: Vidnet hørte af afg: Asbiørn Larsen Tøssedalen, at han for de i 1ste Svar ommeldte 2 mrk: havde Brug i Tøssedals Tveiten, men hørte slet ikke at han havde nogen Ejendom derudi. Vidnet blev derpaa demmitteret.

4 stevnte Vidne, Jacob Gundersen Bleje, blev eedtaget og svarede til den ham forelagde Qvæstion saaledes: For omtrent 24 á 25 Aar siden fik han af Michel Opdal, som da ejede den Halvedeel i Tøssedalstveiten, Tilladelse at hugge i Skoven i bemeldte Ejers Overværelse, og da paa Vidnets Tilspørgsel, hvorfor der ikke af Ejerne til Tøssedalstveten blev indsadt nogen Huusmand i Tøssedalstveiten, svarede bemeldte og nu afdøde Michel Oppedahl ham, at det ikke kunde skee fordi Tøssedals-

-Manden {havde} tilhørte Græsgangen i Tøssedalstveten, men enten denne deraf svarte nogen Aarlig Leje eller ikke, derom blev ikke talet. Dette Vidne blev derpaa af Retten demmitteret.

5te godvillig mødende Vidne, Lensmand Christen Jonsen Hougse, der blev eedtaget og svarede, at han af sin salig Fader hørte at Tøssedals Opsiddere havde Græsbejtning, Løv og Marke skov {for} i Tøssedalstveten, men ikkun eendeel af Løv Skoven til Brug, imod Aarlig Betaling af 2 mrk:, men at Opsidderen af Tøssedalen slet ikke havde nogen Ejendom i bemeldte Teig; Disuden hørte han af sin Fader, at al Næver og Bark Flækning var Opsidderen af Tøssedalen aldeeles forbuden af Tøssedal{ens}\tvetens/ Ejere. End videre forklarede dette Vidne paa Citantens Tilspørgsel, at han af sin Fader hørte, at imedens Vidnets Farfader var Ejere af Tøssedalstveiten, ville denne indsætte en Huusmand paa Tøssedalstveten, men dette blev ham forbuden af Tøssedals Opsidder(en?), men om Forbudet var lovligt, ved han ikke. Vidnet blev derpaa fra Retten demmitteret.

6te stevnte Vidne, Lars Christensen Oppedahl, og 7de stevnte Vidne, Christen Pedersen {Oppedahl} Berven, aflagde deres Saligheds Eed efter Loven paa Sandheds Udsigende, og vidnede {eensstemmigen}, at imedens de vare Ejere af Tøssedalstvedten, havde Opsidderen paa Gaarden Tøssedahlen slet ingen Ejendom i bemeldte Teig, men vel Græsning og Marke Skov for en Aarlig Betaling af 2 mrk: Disse tvende Vidner bleve derpaa demmitterede.

Af de indstævnte anviiste Klokke Iver Mathiasen Frønes tvende Skiøder, det eene udstød af Mathias Samsens Frønes til hans Søn Peder Mathiasen paa en 4de Part udi Skovteigen Tøssedal kaldet, af Skyld 5 mrk: Smør med Bygsel, dateret Utne den 26de Octbr: 1774, og tinglæst den paafølgende 27de Octbr: s: A:, og det andet Skiøde udstød af bemeldte Peder Mathiasen Frønæs til hans Brødre Mathias Mathiasen Frønæs og Klokken Iver Mathiasen paa samme ¼ Part udi Skov Teigen Tøssedalen, dat: Utne den 18 Juni 1789, og tinglyst paa Utne Tingstæd den paafølgende 19 Juni 1789, hvilke 2de Skiøder, som skulde (likne?) til at oplyse hans Ejendoms Rigtighed til den omtvistede Skove Teig, han begjere[de?] af Retten maatte blive paategnet og sig tilbageleveret, hvilket blev efterkommet.

Citanten begjerede dette Tingsvidne sluttet og i sin Tiid sig beskrevet meddeelt. Det samme begjerede ogsaa Johannes Larsen Qvæstad, hvilket blev dem af Retten bevilget.

Citanten betalte udi Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for 7 Vidner at afhøre 4 mrk: 8 s:, tilsammen 2 rd: 1 mrk: 12 s:, og de indstævnte udi Tilvarspenge 40 s:, og for contra Qvæstioner til 3 Vidner 2(4?) s:, tilammen 4 mrk:

Nye Tingsvidne Sag. Siur Olsen og Enken Guro Størchsdr:!! (Siursdr:) Bleje
contra Peder Amundsen og Peder Pedersen Blejen.

Siur Olsen indre Bleje mødte personlig for Retten, og Tobias Haldorsen Eidnes mødte personlig for Enken Guro Siur[s] datter Bleje, og tilkjendegav at de ved mundtlig Varsel til dette Ting har ladet indstævne Peder Amundsen og Peder Pedersen indre Bleje at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaringer i Henseende den Beskyldning de have paaført dem, at de, nemlig Citanterne, skulle have oprevet eendeel Markesteen mellem deres fælles Bøe, alt til et lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse.

Begge de indstævnte mødte, den første, nemlig Peder Amundsen, ved sin Søn Amund Pedersen Lofthuus, og Peder Pedersen Bleje selv, og benægtede Sigtelsen, samt fremleverede (..d..?) Retten, Forligelses Commissionens Attest at Tvisten der har været til Mellem handling.

Citanterne erklærede derpaa, at der ingen Vidner vare stevnte til Sagen, men fremstillede som

1 Godvillig mødende Vidne Ole Olsen Bleje, der sagde sig at være en ret Søn af Citantinden, og en Kjødelig Broder til Citanten Siur Olsen, der, efter at Eedens Forklaring af Lovbogen for

ham var oplæst, aflagde corporlig Eed med oprakte Fingre efter Lovens Forskrift, og derpå forklarede; at for nogle Aar siden var Vidnet tilstæde paa Hjemmebøen paa indre Bleje, og saae der at Peder Amundsen Bleje, der [var] Sagvolder i denne Sag, efterat han og Sagsøgerne \vare for.....?) flyttede en Markesteen imel-

1798: 47

-lem deres fælleds Bøe, og paa samme Steen saaes en L Gloppe. Paa contra Citanternes, Sagvoldernes, Spørgsmaal forklarede Vidnet, at han ikke mindes, men at Peder Amundsen paa den Tiid styrede halvedeelen af hans Brug, og den anden Halvedeel ved Raadsmand. Da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev samme demiteret.

2 Vidne, godvillig mødende Guro Ols datter, der angav sig at være Søster til næst forrige Vidne, altsaa i lige Grad beslægtet til Parterne, som efter at have hørt Eedens Forklaring af Lovbogen oplæse, aflagde corporlig Eed og vidnede i et og alt overensstemmende med forrige Vidne, ligesom hun og forklarede at have seet paa Markesteenen den omtalte Gloppe. Paa Sagvoldernes Spørgsmaal svarede Vidnet, at hun ingen flere Folk der tilstæde saae, end den!! (de?) 3 ommeldte, foruden hende. Ingen af Parterne havde videre at tilspørge Vidnet, thi blev samme fra Retten demiteret.

Sagsøgerne begjærede det passerede sig i Tingsvidne Form beskrevet meddeelt, og betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for 2 Vidners Førelse 32 s:, ialt 1 rd: 5 mrk: 4 s:, og Sagvolderne betalte for contra Spørgsmaal og for Tilsvarepenge 3 mrk: 8 s:

Eragtet.

Tingsvidnet er hermed sluttet, og skal blive beskrevet meddeelt.

Actor, hr: Justits Raad Koren contra Sergeant Carl Klingeman.

Actor, Justits Raad Koren anmeldte, at han i Følge foregaaende Angivelse havde seet sig nødsaget paa Embeds Vegne at lade indkalde den i Krigs Tjenesten staaende Under Officier, som i Odde Sogn er boende, navnlig Carl Friderich Klingenman, fordi at han, som dertil uberrettiget og upriviligeret fahlholder Øll og Brændeviin udi Bøygden, hvorved Uskik og Mislighed foraarsages iblandt den fattige Almue, derom at paahøre stevn[t]e og ustevnte Vidner, som alle under Lovens Faldsmaal ere indkaldte, nemlig de stevnte: Lars Jonsen Digrenes, Ole Michelsen Schieggedal, Ellend Svendsen Schieldaas og Jon Nielsen Espen; Ligeledes er og Angiveren i denne Sag, forrige Gjestgiver Knud Larsen Bustethun, for Processens Skyld lovlig indkaldet, og udbad Actor, Ærbødigst af Retten maatte paaraabes, og Vidnerne afhøres, alt til et lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse.

Indstævnte Sergeant Klingenman mødte ikke efter Paaraab, og de eedsorne Kaldsmænd, Lensmand Christen Hougse og Ole Anfindsen Hougse, bevidnede lovlig at have indkaldet ham, Sergeant Klingenman, ligesom forestaaende Stævning indeholder.

Alle de indkaldte Vidner mødte, og Stævne Vidnerne tillagde sin Afhjemling, at den indstævnte er betydet, det han ingen Laugdag kan vente i Tilfælde af Udeblivelse. Derpaa blev efter Actors Forlangende fremstillet som

1ste Vidne, Lars Jonsen Digrenæs, der aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede, at han har seet det Sergiant Klingemand i hans Huus i Odde har udsolgt Brændeviin baade til Rejsende og til Kirke Folket, naar Prædikkener har været ved Odde Kirke, baade i Potte tal og mindre Qvantité, men Øll har han ikke seet ham sælge, ej heller veed Vidnet at Klingenman har nogen Tilladelse til dette omforklarede Brændeviins Salg, og heller ikke at der har staaet nogen sær Uroelighed af saadan Handel, da Udsalget for det meste har været til Bøygdens Folk. Vidnet blev demitteret.

2det Vidne, Ole Michelsen Schieggedal, {der} aflagde Eed, og vandt i et og alt overensstemmende med forrige Vidne, med den Indskrænkning, at han ikke har seet at

Klingeman har solgt større Qvantite Brendeviin end Pægleviis. Vidnet demitteret med Actors Samtykke.

1798: 47b

3 Vidne, Ellend Svendsen Schieldaas, {der} aflagde Eed og vidnede, at Vidnet selv ved Juule Tiider kjøbte hos Klingeman i hans eget Huus en Potte Hamburger Brendeviin, og samme Tiid betalte han samme med Penge; i øvrigt veed Vidnet \ikke/ at Klingeman i den seenere Tiid har solgt Brendeviin, ej heller Øll. Vidnet demitteret.

4de Vidne, Jon Nielsen Espen, {der} aflagde Eed og vidnede, at i Fastens Tiide dette Aar var Vidnet nærværende i Klingemans Huus, og saae der at eendeel af Bøygden Mænd blev af Klingeman solgt Brendeviin, deels Glas viis, deels Pægleviis, og en nu ustævnt Mand kjøbte ½ Potte mod Betaling, men om Øll Salg veed han intet at være foregaaet i Klingemans Huus. Vidnet demitteret.

Actor, som ikke havde flere Vidner at fremstille, ansaae Sagen fra sin Siide fuldkommen oplyst med de allerede førte, og sluttede derfor Tingsvidnet, med Begjær at samme hannem i sin Tiid beskrevet maatte meddeles. Som af Retten blev indvilget. besk:

Nye Sag. Østen Arnesen indre Alsager contr: Lars Torjersen indre Alsager. Østen Arnesen Alsager mødte personlig og tilkjendegav med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Lars Torjersen indre Alsager at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaringer om, at en Hoppe som Lars Torjersen Alsager havde til Foster fra Sæbøe i Eidfiord, havde besmittet Sagsøgerens Hæst med en Sygdom Qværs Ilden kaldet, efter saadane Omstændigheder og Beviisligheder at liide Dom til at betale Citantens Hæstes Værdie med 24 Rd:r, samt oprette ham dette Søgemaals Omkostning efter nærmere Paastand. Som Vidner tilkjendegav han under Lovens Faldsmaal at have indkaldet Torbiørn Tomassen Alsager, Torjer Tostensen indre Alsager og Johannes Torchildsen indre Alsager.

Paa indstævnte Lars Torjersen Alsagers Vegne mødte hans Hustrues Broder Siur Svendsen Lothe, og de indkaldte trede Vidner mødte ligeledes personlig, samt alle vedtog lovlig Varsel.

Siur Lothe paa Sagvolderens Vegne fremlagde skriftlig Indlæg af 5te Junii 1798, der her indtages, saalydende #

Efter at dette var oplæst, fremlagde Citanten Forligelses Commissionens Attest af 14de Februarii d: A:, der ligeledes inden Retten blev oplæst og indtages her, saalydende: # Derpaa blev fremstillet som

1ste Hoved Vidne, Torbiørn Tomassen yttre Alsager, der aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede, at efter Alle helgens Tiider \1797/ kom den oms(pru?)gte (omspurgte) Øg til Foster hos Lars Torbiørnsen!! (Torjersen), og da Vidnet nogle Dage derefter traf den indstevnte at Rejse ud til Arbejde med denne Øg, saae Vidnet nogen Tegn til at denne Øg havde den Sygdom Qværsilden kaldet, og da han sagde dette til Lars, svarede denne at han ikke vidste derom. Tegnet paa Øgen, som gav Vidnet Anledning til Mistanken og Spørgsmaalet, bestod udi en ualmindelig Vædske af Øgens Næseborer og Hoste. Vidnet vidste ikke at Østens Hæst og denne Øg gik til Bejtning sammen. Da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev samme demitteret.

2 Vidne, Torjer Tostensen indre Alsager, der aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven og forklarede: at ongefær 5 á 6 Uger for Juul \1797/, var Vidnet i Lars Torjersen Alsagers Stald, og saae den Øg han havde paa Foster fra Amund Baarsen Sæbøe, og da befandtes dette Kreatuur som stærk befængt med

1798: 48

Sygdommen Qværksilden kaldet, at Væggene i Staldrummet hvor hun stod, var befængt af Vædskerne, af de Saar, som Sygdommen bestoed af, og en Maaned Tiid derefter blev Citantens Hæst befængt af denne samme Sygdom som den foromforklarede Øg havde, og denne Hæst døde deraf. Paa Sagvolderens Forlangende forklarede Vidnet, at Østens døde Hæst var indsat paa Stald, omtrent 8te Dage forinden den omhandlede Øg kom til Alsager, men enten han fra den Tiid og til han nogle Uger efter Juul 1798 døde, var udi!!(?), er Vidnet ubevidst. Vidnet blev demitteret.

3 Vidne, Johannes Torchildsen indre Alsager, der aflagde Eed og vidnede: at da en ham tilhørende Hæst var bleven syg af Qværns Ild, og eendeel andre Hæste der paa Gaarden vare blevne befængte af samme Sygdom, gik eendeel af Beboerne, hvormed i sær var i Følget Torjer Tostensen, og de befandt at 4re Hest Kreaturer var befængte af Svagheden, og de befandt tillige denne hos Lars til Foster hensadte, befængt, saaledes som andet Vidnet har forklaret i Henseende Uhumskheden. Aatte Dage forinden Øgen blev indsat til Foster hos Lars Torjersen, saae Vidnet hende paa Alsager, men ikke skadete hende noget den Gang. Da ingen af Parterne havde meere at tilspørge Vidnet, blev samme demitteret.

4 Vidne, godvillig mødende Lars Tomassen yttre Alsager, der, efter at have aflagt Eed, vidnede: at 8te á 14ten Dages Tiid efter Allehelgens dags Tiid 1797, saae Vidnet den hos Lars Torjersen til Foster hensadte Øg, men kort derefter blev Vidnets egen Hæst syg, og da han med de fleere Naboer havde Mistanke om at denne Øg havde smittet de øvrige, besaae de hende, og befandt at hun havde den saakaldede Qværnsild Sygdom. Paa Citantens yderligere Spørgsmaal svarede Vidnet, at han hverken saae eller vidste at Østens Hæst havde nogen Sygdom forinden denne hos Lars til Foster indsatte Øg var kommen paa Gaarden.

5te Vidne, godvillig mødende Steen Larsen Lothe, der aflagde Eed og vidnede, at i October Maaned sidst afvigte Aar, førend den omhandlede Øg kom til Foster/ fra Lothe til Qvalvigen, stod Øgen hos ham eller i hans Stald, omtrent 2 Tiimer, og i den Tiid fornå h(an?) at Krybben hvorved hun stoed, var noget vædsket, men hvoraf dette kom, veed ikke Vidnet. demitteret.

Sagsøgeren indlod Sagen Dom med Paastand efter Stævningens Indhold, og at Sagvolderen maatte vorde tilfunden at oprette ham dette Søgemaals Omkostning med 5 Rd:r

Sagvolderen lod begjere Sagens Anstand til næste Maaned Ting den 3 September til nærmere Oplysning.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges, og til den Tiid paalægges det Sagvolderen at sk(iøtte?) Sagen. Sagsøgeren betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for 5 Vidners Førelse 3 mrk: 8 s:, i alt 2 Rd:r 12 s:, og den indstevnte Tilsvarende 40 s:, for contra Qvæstioner til de 4 første Vidner 24 s:, og for Udsettelsen 12 s:, i alt 76 s:

Den nestpaafølgende 13de Junii 1798, continuerede Sommertinget med Røldals og Kintservigs Skibreeder paa Utne Tingstæd, i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som de forrige Tingdage vare tilstæde.

Nye Sag. Knud Larsen Bustethun contra Helje Ormsen Horre.

Knud Larsen Bustethun mødte personlig for Retten og tilkjendegav at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet indkalde Helje Ormsen Horre at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaringer om, at han, nemlig

Helje Ormsen Horre, skal have anmasset sig 2 Reensdyr, som Sagsøgeren formeener at være sig tilhørende, efter saadanne Beviisligheder at liide Dom til Erstatning for disse 2 Reens Dyr, og erstatte dette Søgemaals Omkostning, alt efter nærmere Paastand. Som Vidner er under Lovens Faldsmaal indkaldet Peder Siursen Aga.

Den indstevnte Helje Olsen!! (Ormsen) Horre mødte ikke efter Paaraab, og Citanten fremlagde Attest fra de eedsorne Kaldsmænd i Røldahls Skibreede, Brynild Nielsen Hamre og Jacob Olsen Tufte, om den incaminerede Stævnings lovlige Forkyndelse, dat: 24de Maji 1798, saalydende #

Derpaa fremstillede Sagsøgeren

1ste Vidne, Peder Siursen Aga, der aflagde Eed med oprakte Fingre efter Lovens Forskrift og vidnede, at noget for Juul \1796/ var han af Ejerne til eendeel Tam/m/e Reens Dyr i Odde Sogn indkaldet for at adskille deres særdeles ejende Reensdyr, og efterat han havde udskildt mellem disse Ejere de ommeldte tam/m/e Reensdyr, saae han at Helje Ormsen, paa et tilfrosen Vand eller Ii(...?)nnings Isen kaldet, skjød en Simle eller Hun Kiøn af Reens Dyr, som Vidnet syntes, den Tiid han var Dyre vogter i Odde, havde kaldet Lange, og som Vidnet veed Knud Bustethun havde kjøbt, og derfor blev ham tildeelt. Vidnet forklarede end videre, at der vare fleere Medejerere i Reens Dyrene, der brugte det samme Ejendoms Mærke paa sine Dyr, som denne omtalte Simle havde. Citanten havde ikke videre at tilspørge Vidnet, thi blev samme demitteret.

Sagsøgeren begjerede Sagens Anstand til næste Maanedsting den 3de September 1798, for efter Continuations Stævning at føre nyt Vidne Ole Hielmoe.

Eragt:

Paa Grund af den lovmedholdige angivne Aarsag, bevilges Sagens Anstand til den forlangte Tiid. Citanten betalte Incamination 4 mrk: 10 s:, for et Vidne 8 s:, og for Udsettelsen 6 s:, i alt 5 mrk: 8 s:

Efterat Citanten havde forlangt Anstand i denne Sag, erklærede han for Retten at han, for at spare Bekostninger i Betragtning af at det afhørte Vidne ikke kunde give ham den attraaede Oplysning, frafaldt dette Søgemaal.

Actor hr: Justits Raad Koren contr: Maritha Olsdr: Sandvig.

Actor hr: Justits Raad Koren havde til dette Ting ladet indkalde paa Justitiens Vegne Piigen Marta Ols datter for begaaet Lejermaal med Ung Karl Lars Jacobsen fra Wosse Præstegjeld; Begge er, efter Sognepræstens Attest af 19 Martji 1798, confirmerede og hinanden ubeslægtede. Mandspersonen er rejst tilbage til Voss, og derfor ikke her kunde tiltales, men Qvindespersonen var lovligen indkaldet for at betale sine Bøder, hvorfor Actor begjerede hende paraabt.

Den indkaldte blev paaraabt, og mødte paa hendes Vegne Lensmanden Christen Hougse, som forklarede, at den indkaldte var en yderlig fattig Tjenestepiige, der ikke har andet end sin ringe Løn at Klæde sig og føde Barnet med, hvorfor hun havde laant hos sin Huusbonde de 2 Rd:r som hun nu anbød under Aftingning for at faae Sagen sluttet, hvorfra dog Stevnepengene med 2 mrk: 8 s: blev afkortet. Paa Rettens Tilspørgsel svarede Laugrettet og den tilstædeværende Almue, at hvad Lensmanden paa Piigens Vegne har andraget om hendes Fattigdom, medfører Sandhed, hvorføre de overskydende 1 rd: 3 mrk: 8 s: bleve af hr: Justits Raaden modtagne, for at føres Hans Majestæts Casse til Indtægt.

Derefter blev publiceret følgende Almues Breve:

1: Aflyst en Pante Obligation af Lars Jacobsen Bustethun til Guttorm Jonsen Jordal, dateret 14 Junii 1788, og tinglyst 14 Junii samme Aar, stor 180 Rd:r, mod Pant i 2 bpd: 15 mrk: Smør i Bustethun No: [??], efter paategnet Qvittering af 4de Junii 1798.

2: Et Skiøde fra Lars Jacobsen Bustethun til Iver Larsen Bustethun paa 2 pd: 15 mrk: Smør [i Gaarden Bustehun]? med Bygsel !!med Bygsel!, No: 12 i Odde Sogn, for Kjøbe Sum 180 rd:, dateret

1798: 49

27 October 1797, indført Folio 293, med Attest.

3: Et Vilkaar brev af Iver Larsen Bustethun til Lars Jacobsen og Bega Ivers datter paa Aarlig Leve Kaar af hans Jordebrug i Gaarden Bustethun No: 12 i Odde Sogn, dat: 27 Octbr: 1797, indført Fol: 293.

4: Et Skiøde fra Helje Endresen yttre Qvalvigen til Broderen Lars Endresen paa ½ Løb Smør og ½ Huud[s] Landskyld med Bygsel og Herlighed i \yttre/ Qvalvigen No: 36 i Kintservigs Sogn, dat: 6te Junii 1798, indført Fol: 293.

5: Aflyst en Pante Obligation af Johannes Torsen Branstvedt til Lars Christensen Oppedahl, stoer 250 Rdl:r, mod Renter 3 ¼ proCento, og Pant i 1 pd: 12 mrk: S:r i G:den Brandstvedt, datr: 26 April 1791, efter paategnet Qvittering af 11 Junii 1798.

6: En Ditto af samme Debitor til Lars Christensen Oppedahl, Tosten Larsen Oppedahl og Jacob Svendsen Hougstvedt, stor 299 Rdl:r, mod 2den Prioritet i 1 pd: 12 mrk: Smør og ½ Huud i Branstvedt, dateret 26 April 1797, og tinglyst næste Dag, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af 11te Junii 1798.

7: Aflyst en Ditto af Asbiørn Sølfestsen Hougstvedt til Johannes Larsen Aga, stoer 200 Rd:r, mod 1ste Panteret i 10 ½ mrk: Smør og 2 ¼ Løb Salt med Bygsel i Gaarden Hougstvedt No: 34 i Ullensvangs Sogn, dat: 9 Junii 1785, og tinglyst samme Dag, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af 19de Junii 1798.

8: Et Afkald fra Ole Halversen Bratespe til Værgen Østen Østensen Mæland for hans Hustrue Jorand Niels datters Arvelodder 74 Rd:r 3 s:, med Interesse, dateret 11te Junii 1798, indført Fol: 293.

9: Aflyst en Pante Obligation af Jon Larsen Øvre Qvale til Elling Nielsen Langesetter, stoer 130 Rd:r, mod 3 Rd:r 3 mrk: Aarlig Rente, og 1ste Pante Ret i ½ Løb Smør, ¼ Huud i Gaarden Øvre Qvale i Kintservigs Sogn, datr: 14 Junii 1788, tinglyst samme Dag, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af 7de Junii 1798.

10: Eet Skjøde fra Thore Willumsen Jyssendahl til Lars Knudsen!! (Siursen under pkt: 11) paa hans med Skjøde af 25 Octobr: 1777 tilhiemlede Eiendom i Gaarden Jyssendahl med underliggende Skovteig Steenberghougen, en Slotte kaldet Moltemyhren, og en dito ovenpaa Bierget Steeneberghougen, som alt er ansadt i Skyld for 2 mrk: Smør, i Odde Sogn beliggende, Matr: No: 5, for 110 Rd:, dat: 11 Junii 1798, indført f: 294. med Attest.

11: Een Pante Obligation af Lars Siursen!! (Knudsen under pkt: 10) Steeneberghougen til Ole Svendsen Jyssendahl, stor 99 Rd:r, mod Rente 4 proCto og 1ste Prioritets Rett i hans Andeel 2 mrk: Smør i Jyssendahl, som er en Andeel af Gaarden Jyssendahl, Matr: No: 5 i Odde Sogn, dat: 11te Junii 1798, i Pante Pante!! Bogen indført fol: 294.

12: Aflyst en Pante Obligation af Baar Larssen Berge til Christen Danielsen Eitrem, stor 180 Rd:, mod 1te Prioritet i 1 pd: 11 mrk: Smør og ½ Geedskind i Gaarden Berge i Odde Kirkesogn, dat: 26 Octobr: 1792, tinglæst næste Dag, og nu indfriet efter paategnet Qvittering af 2 Maii 1798.

13: Aflyst en Dito fra Tosten Arnessen Opheim til Haldor Olssen Espe, stor 80 Rd:, mod 1te Pr: i 18 mrk: Sr:, ½ Hd: i Opheim i Odde Sogn, dat: 30 Octobr: 1783, tinglæst næste Dag, og nu indfriet efter paategnet Qvittering af 12te Junii 1798.

14: Aflyst en Dito af Omund Siurssen Horre i Røldahl til Haldor Olsen Espe, stor 120 Rdr:, mod 1te Pr: i 18 mrk: Smør i G:den Horre i Røldahl, dat: 9 Junii 1785, tinglæst næste Dag, der nu er indfriet efter Paategnet Qvittering af 12te Junii 1798.

15: Helje Christophersen yttre Qvalviigens Skiøde, med Curator Ole Haldorsen Helleland, til hans Søster Siri Christophersdatter og hendes med forlovede Knud Knudsen Bleye paa 2 pd: 6 mrk: Smør i yttre Qvalviigen No: 36 i Kintservigs Sogn for 646 Rdr., dateret 7 Martii 1798, i P: B: fol: 294, med Attest.

1798: 49b

16: Een Pante Obligation af Omund Sjurssen til Tobias Haldorsen Lofthuus, stor 199 Rdr., mod Rente 3 1/3 ProCto ig 1te Prioritet i Gaarden Horre No: [??] i Røldahls Skibreede, dat: 12 Junii 1797. P: B: fol: 293.

17: Een Dito fra Iver Olsen Reisetter til Iver Olssen Store Naae, stor 180 rd., mod Rente 3 p:Cto og 1te Pr: i 22 Mrk: Sm:, 1 G:dskind med Bygsel i Reisetter i Kintzervigs Sogn, dat: 12te Junii 1798. P: B: fol: 294.

18: Aflyst en Pante Obligation af Knud Siurssen Botnen til Helje Larssen Frøsviig, stor 80 Rd., mod 1te Prioritet i 4 mrk: Sr: med Bygsel i Gaarden Botten No: 23 i Røldahl, dat: 29 Octob: 1796, Tingl: s: D:, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af 12te Junii 1798.

19: Tinglæst 1 {Vilkaar} Skiøde af Knud Sjurssen Boten til Thor Thorsen paa 4 mrk: Sr: med Bygsel i Gaarden Botten No: 23 i Røldahls Skibreede, for 103 Rd: 4 mrk:, dat: 1te Junii 1798. med Attest. i P: B: fol: 293.

20: Een Pante Obligation af Thore Thorssen Botten til Helje Larssen Frøsviig, stor 110 Rdr., mod Rente 4 proCto: og 1te Prioritet i Gaarden Botten No: 23 i Røldahls Skibreede, dat: 12te Junii 1798, i P: B: fol: 293.

21: Aflyst en Pante Obligation af Helje Christopherssen yttre Qvalviigen {til Ole} med Courator Ole Haldorsen Helland, til Jacob Larsen yttre Qvalviigen, stor 499 Rdr., mod 1te Pante Ret i 2 pd: 6 mrk: Smør i Gaarden yttre Qvalviigen No: 36 i Kintzerviig Sogn, dat: 2 Novb: 1795, og tinglæst 11te Junii 1796, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af 12te Junii 1798.

22: Een Dito af Omund Pedersen Lofthuus til Iver Siursen øvre Berven og Lars Iversen ibid:, stor 300 Rdr., mod 1te Prioritet i 1 pd: 15 mrk: Sr:, 1 Hud i Gaarden Lofthuus, dat: 19 Junii, der nu er indfriet efter paategnet qvittering af 12 Junii 1798.

23: Eet Skjøde fra Omund Pedersen Lofthuus til Tobias Haldorsen Espen, der ægter Selgerens Datter Giertrud Omunds Datter, paa 1 pd: 15 mrk: Sr:, 1 Hud med Bygsel i G:den Lofthuus No: 3 i Ullensvang Sogn, for 598 [rd:], dat: 12 Junii 1798, Sk:de Bog fol: [???], med Attest.

23:!! Eet Vilkaar-Brev af Tobias Haldorsen Lofthuus til Omund Pedersen Lofthuus og Hustrue Christie Holgersdatter paa endeel Læve kaar af hans ejende Anpart i Gaarden Lofthuus, dat: 12 Junii 1798. P: B: fol: [???]

24: Eet Skjøde fra Johannes Olssen!! (Thoresen i 1801, sjå pkt. 5 ovanfor) Brandstvedt til John Olssen Reisetter, som ægter Selgerens Datter Sidselle Johannes Datter, paa 1 bpd: 12 mrk: Smør og ½ Hud i Brandstvedt No: 31 i Ullensvang Sogn, for 556 Rdr., dat: 21 Maii 1798, Sk:de Bog fol: [???].

25: Eet Afkald fra Ole Iversen Hougse til Oberformynderen for afdøde Myndtling Lars Johannessens Arve Capital 32 rd: 1 mrk: 6 s:, dat: 13 Junii 98.

26: Ole Halvorsen Bratespens Dito til Østen Østensen Mæland for hans Hustrues Jorande Niels Datters Arv stor 74 rd: 3 s:, dat: 11 Junii 1798.

27: Johannes Pedersen Ages Dito til Lars Larsen Bleye for hans Hustrue Guri Larsdatters Arv stor 100 Rdr., dat: 13 Junii 1798.

28: Erich Ormssen Præstegaards Dito til Torbiørn Mikelssen Mouge for sin Hustrue Gyrii Knuds Datters Arv 6 Rdr: 14 s:, dat: 31 Decbr: 1793.

29: Ditoes til Dito for sin Hustrues Arv efter Knud Hendrichsen Eyde, stor 3 Rdr: 4 mrk: 3 s.; dat: 31te Decembr: 1793.

30: Ditoes til Dito for Arv efter Dito, stor 30 rd: 5 mrk: 12 s.; dat: 31 Decbr: 1793.

31: Et Bygselbrev fra Biskop Irgens til Jacob Larsen paa den Anpart i Gaarden Ness, som Torbiørn Mathiæsen tilforn har brugt, af Skyld efter Fogdens Paategning $\frac{1}{2}$ Løb Sr.; dat: 24 Maii 1798, hvorved tillige blev anvist Revers og Landskylds Bog.

32: Eet Skiøde fra Knud Larssen Bustethun til Sønnen Lars Knudssen paa 1 pd: 7 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør i Gaarden Bustethun No: 12 i Odde Sogn for 400 rd.; dat: 13 Junii 1797, tingl: 13 Junii 1798. i P: P: indført fol: [???].

1798: 50

33: Tinglæst 1 Qvittering af Torgiuls Mikelssen Tioflaat af 2 April 1798, tegnet paa Knud Larssen Bustethuns Obligation til Creditor, dat: 31 Octobr: 1787, og tinglæst sam/m/e Dag, stor 499 rd.; mod 1te Pante Ret i 2 pd: 5 $\frac{1}{3}$ mrk: Smør i Gaarden Bustethun, og 9 mrk: Smør i en Bustethun tilhørende Andeel 9 mrk: Sr: (tgdk..d?) i Gaarden Opheims Egner beliggende, tilligemed Odde Kræmer og Giestegiver Brug og Previlegier, saa at deraf denne Pante Obligation ikkun er tilbagestaaende 249 rd: Dansk Courant. Qvitteringen indført i Pantebogen fol: [???].

34: Een Pante Obligation fra Lars Knudsen Bustethun til Torgiuls Mikelssen Tioflaat, stor 250 rd.; mod Rente 3 $\frac{1}{4}$ proCto og 1 Prioritet i 1 pd: 7 $\frac{1}{2}$ mrk: Sr: med Bygsel i Bustethun No: 12 i Odde Sogn, dat: 2 April 1798. i P: B: fol: [???].

Til Laugrettesmænd for nestkommende Høsteting 1798 blev udnævnt følgende 4re nye Mænd: 1: Haagen Arnesen Luttre(?) (Luttro). 2: Østen Pederen Instenæss. 3: Samson Pedersen Frøsvig, og 4: Helje Christophersen Qvalnæs.

Hr: Fogden, Justits Raad Koren fremlagde til Bielag ved sit Skatteregnskab, Fortegnelse over de ubetalte henstaaende Skatter indtil 1ste Termins Udgang dette Aar; Efterat samme Tingsvidne inden Retten var bleven oplæst, blev dets Regtighed bekræftet af den tilstædeværende Almue, og i sær af de tvende Mænd Helje Hansen Hougse og Jacob Johannesen Langesetter.

Efter trende Udraab indfandt sig ingen som havde videre med Tinget at udrette, thi blev samme ophævet.

O B Heiberg

Udsettelses Ting for Gravens Skibreede.

Aar 1798, den 28 Julii, blev efter Udsettelse fra Gravens {Høste} \ Som/m/er / ting den 8de Junii sidstleden, paa Gaarden Hesthammer holdt extra Ting for Gravens Skibreede, og blev betjent udi hr: Sorenskriver Heibergs Forfald, af constitueret Sorenskriver Niels Hiorth Stuvitz med efterskrevne 4re eedsorne Laugrettesmænd: 1: Simon Svendsen Lothe. 2: Torjuls Guttormsen Svartvedt. 3: Ellev Haljersen Beggevig, og [4:] Niels Tomassen Lothe.

Og blev da udi Sagen anlagt af Ole Olsen Fladlandsmoen contra Størkaar Johannesen Moetraaen afsagt følgende

Dom.

Det Ole Olsen Fladlandsmoen under 24 Ma(ij?) 1794 allerunderdanigst givne Previlegium at holde Gjestgiverie paa Stædet Fladlandsmoen i Qvitler Otting paa Woss, giver ham ikke saadanne Rettigheder at han kan Tiltale de der begaar Misbrug ved ulovligt Øll Salg, som kan

være hans previligerede Næring til Fornærmelse, thi det allegerede allernaadigste Previlegium er intet Monopol eller udelukkende Lov(....?) er ulovligt Brug, ved Øll Salg af Størkaar Johannesen Moettraen udøvet, bør Ole Olsen Fladlandsmoen anmelde saadant for Øvrigheden, hvis Pligt det er, i Følge Forordningen af 8 Martji 1757, at hemme saadanne Midbruge. Her kjendes for Ret: Størkaar Johannesen Moettraen bør for Ole Olsen Fladlandsmoens Tiltale i denne Sag aldeles frie at være, men Øvrigheds Tiltale, naar vedbørlig Ankemaal fremstilles, bliver ham tilgode, i Følge de under denne Sag førte Beviiser. Sagens Omkostninger ophæves paa begge Sider. N Hiorth Stuvitz

Odels Løsnings Sag paa Midhuus i Røldahl.

Aar 1798, den 13de Augusti, blev Aastæds Retten sadt paa Gaarden Midhuus, beliggende udi Røldahls Skibreede og Hardanger Fogderie, og betjent udi Hr: Sorenskriver Heibergs Forfald af constitueret Sorenskriver Niels Hiorth Stuvitz med efterskrevne 4re ved Lensmanden Christen Jonsen Hougse paa Fogden Hr: Justits Raad Korens Vegne udnævnte 4re eedsorne Laugrettes og Meddoms mæmd: 1: Ole Haldorsen Helleland. 2: Tobias Haldorsen {Helleland} Eidnæss. 3: Jon Larsen Øvre Qvale, og 4: Brynild Jonsen Hougse, for der at behandle en Odels Løsnings Sag, \som/ Ole Aslachsen Midhuus den Ældre har anlagt mod Sundor Torjensen Medhuus.

1798: 50b

Ved Retten var tilstæde dette Skibreedes Lensmand Brynild Nielsen Horre.

Hvorda Citanten Ole Aslachsen Medhuus den Ældre mødte personlig for Retten, og aller først producerede Dommerens udstædte Tægtedag til denne Sags Holdelse i Dag med Forkyndelses Paategning, saalydende # Dernæst tilkjendegav Citanten at han havde under 16de October 1797 ved mundtlig Beskikkelse affordret Ejeren og Opsidderen af Gaarden Medhuus, Sundor Torjussen, at overlade for ham, som rette Odelsmand, Gaarden Medhuus, som han ejer og bruger, mod den af ham udgivne Kjøbe Sums Tilbage Betaling, men da Sundor Torjussen nægtede saadant, lod Citanten ham samme Dag med mundtlig Varsel indstævne til en Aastæds Ret, som efter Dommerens nærmere Berammelse skulde (..ds....?) paa bemeldte Gaard, Odelstomten Medhuus, for at see Beviisligheder irettelagt og modtage Dom at ryddiggjøre, ham til Brug og Ejendom, ved lovligt Skiødes Meddeelelse, Gaarden Medhuus, samt at oprette ham dette Søgemaals Omkostning.

Indstævnte Sundor Torjussen mødte og vedtog alt forestaaende, saavel Beskikkelsen, som P(.....?) Be(...?)else, som Løsnings Summens Anbydelse, og Stevningens saavelsom Tægtedagens Forkyndelse for ham, alt lovligt at være skeet, og erklærede at han nu ikke ville videre tilkjendegive sin Villighed eller Uvillighed, førend han erfarede om Citanten virkelig havde Løsnings Summen 605 Rdlr: her tilstæde, til at opfylde i Mindelighed det paastævnte.

Citanten replicerede hertil, at han ikke havde de fornødne Penge nu her tilstæde, men ansaae det for nok, at de vare tilbudne ved Beskikkelsen, dog for ikke at Umage Retten her paa Odelstomten end eengang til Besværlig Rejsse og deraf flydende Omkostninger, udbad han Sagens Anstand til næstholdende Maanedsting, da at behandles paa Sorenskriver Gaarden Helleland, hvilken Tiid han skal medhave den fulde Løsnings Sum og anviise den i Retten, eller og underkaste sig denne incamminerende Stævnings Afviisning.

Den indstævnte vedtog Sagens Udsettelse til den forlangte Tiid, under de Forbeholdenheder som Citanten har tilbudet sig at opfylde, hvis ikke Stævningen skal afviises, og naar saadant opfyldes, reserverede han, som forhen at afgive sit Tilsvar i Sagen.

Citanten producerede derefter følgende Adkomster: 1: Et Skjøde af Niels Ormsen til Lars Aslachsen paa 1 bpd: Smør med Bygsel i Gaarden Grove, datr: 19 Julii 1742, 2: Et Ditto af

Helge Monsen Hamre til bemeldte Lars Aslachsen paa Gaarden Medhuus, af Skyld 12 mrk: Smør, \19 Martii 1744/, 3: Et Ditto fra Lars Aslachsen til hans (... .. \L../ ..?), paa begge disse Gaarde, nemlig Grove og Medhuus, datr: 21de Maji 1778, hvilke alle efter hinanden indtages, saal: # # # End videre anmærkede han, at de første, nemlig Lars Aslachsen, var hans Fader \Aslach/ {Anders} Larsens rette Fader, efter hvis Død Gaarden paa offentlig Auction blev bortsolgt til den indstevntes Fader Torjuls Sundorsen. Ligeledes blev fremlagt Forligelses Commissionens Attest, denne Sag vedkommende. #

Ingen af Parterne havde videre denne Sinde at tilføre, og derpaa blev over denne Forretnings Bekostning gjort følgende Beregning:

Sorenskriveren for en Dags Forretning med Diet	4 rd: 0 mrk: 0 s:
Diet Penge paa Rejsen, som er Syv Miile, beregnes allene paa Frem Rejsen, da en anden berammet Aastæds Sag der i Egnen svarer paa Tilbagerejsen	1
Incaminations penge {... ..}	1 3 4
Vand Skyds 2 Miile med 4re Mand og 1 Baad, thi Landskydsen er forskaffet [in natura]	1 1 8
De brugte 4re Laugrettesmænd, der alle ere boesadte i Kintservigs Sogn, 7 Miile herfra, tillægges i Forhold til deres Rejse og Forretning hver 2 mrk: pr: Dag	4
Lensmand Christen Hougse tillægges for at tilsige Laugrettet	3
Lensmand Brynild Horre, for hans Møde og Rejse	4 8
Hr: Fogden tilkommer for Laugrettes Opnævnelse	3
Tilsam/m/en	13 rd: 3 mrk: 4 s:

Hvilke tretten Rigsdaler tre Mark og fiire Skilling Citanten betalte, og den indstævnte betalte Tilsvarepenge 40 s: Hvorefter blev

Eragtet:

Den af Citanten forlangte og af Sagvolderen Samtykte Udsættelse, vorder herved indvilget til den 3de September 1798, da Sagen atter foretages til Behandling paa Sorenskriver Gaarden Helleland, og den Tiid uden videre Udsettesle, Dom eller Kjendelse efter Omstændighederne vorder afsagt. Til hvilken Tiid og Stæd de nu nærværende Laugrettes Mænd tilsiges at møde uden anden Varsel.

N Hiorth Stuvitz

Aastæds Sag paa Gaarden Horre i Røldahl.

Aar 1798, den 14de Augusti, blev Aastæds Retten sadt paa Gaarden Horre, eller den Deel deraf som kaldes Echevigen, og Retten betjent udi Hr: Sorenskriver Heibergs lovlige Forfald, af constitueret Sorenskriver Niels Hiorth Stuvitz, med efterskrevne af Lensmand Christen Jonsen Hougse paa Fogden Hr: Justits Raad Korens Vegne udnævnte 4re eedsorne Laugrettesmænd og

1798: 51

tillige Meddomsmænd: 1: Ole Haldorsen Helleland. 2: Brynild Jonsen Hougse. 3: Jon Larsen Øvre Qvale, og 4de: Tosten Heljesen Schagel!! (Schare), alle af Kintservigs Præstegjeld og Skibreede, for der at behandle en Aastæds Sag som Krafter Iversen Horre haver anlagt mod Brynild Nielsen Horre.

Citanten Kafter Iversen Horre (Kystav Iversen Ekkevig i 1801) mødte og tilkjendegav at have med mundtlig Varsel til den Aastæds Ret i Dag ladet indkalde Brynild Nielsen Horre at anhøre stævnte og ustævnte Vidners eedelige Forklaring, og Anviisning paa Aastædet, angaaende hans Brug med Fæbejtning \og (....?)/ i den indstævntes ejende Teig, Wasse

Teigen kaldet, og derefter at liide Dom til at taale saadan Fæbejtning af Citanten fødende Kreaturer, samt oprette ham dette Søgemaals Omkostning efter nærmere Paastand. Citanten producerede dernest Dommerens Berammelse til denne Sags Foretagelse, med Forkyndelses Paategning, {og Forligelses Commissionens Attest at} ##

Indstævnte Brynild Nielsen Horre mødte og vedtog den indcamminerede Stævning og Tægtedags lovlige Forkyndelse, og tilkjendegav at have med mundtlig Varsel \contra/ indkaldet Kaftor Horre, at anhøre stævnte og ustævnte Vidners eedelige Forklaringer om hans Ejendoms Strækning og Brug i Wasse teigen kaldet, og Dom at liide at fraholde sig noget Brug i Wasse teigen.

Efter nogen Ventilation bleve Parterne saaleedes i Henseende den paastævnte Tvist, saaledes forenede, at Kofter Iversen og efterkommende Ejere og brugere af den Anpart i Gaarden Horre som kaldes Egeviggen, skal have Rettighed uden Betaling, at Bejte med de paa Egeviggen fødende Creature, af stort og smaat, i Brynild Horres Ejendoms Teig Wasse Teigen, naar han eller de vil begynde om Foraaret, og indtil 8te Dage for Ste: Hans Dag, eller den 24de Junii, dog saaledes at Brynild Horre eller hans efterkommere ej tillader andre fremmede i den Tiid at Bejte i bemeldte Teig. Videre blev aftalt, at hvem af Parterne eller deres Efterkommere der bryder denne Contract, skal erlægge en Mulct af 1 Rdlr., som ved Sognets Medhjelpere uddeeles blandt \dette/ Sognets Fattige. End videre blev imellem Parterne ventileret om den paastævnte Slotte, men der om blev intet Forlig sluttet, ej heller kunde Citanten frembringe til Rettens Afbtjening den ved Forordningen af 20de Januarii 1797 befalede Forligelses Commissions Attest, thi blev

Eragtet:

Sagen afviises til nye Behandling, naar den anbefalede Forligelses Commissions Attest vorder fremlagt i Retten, og skal Berammelse til saadan nye Behandling paa nærmere Anmodning vorde udstæd.

Over denne Forretnings Bekostning gjøres følgende Beregning:

Sorenskriveren for 1 Dags Forretning med Diet	4 rd: 0 mrk: 0 s:
Diet Penge paa Rejsen herfra til Sorenskriverens Boepæl 7 Miile	1
Incaminations penge	1 3 4
Skydsen til Vands 2 Miile med 4 Mand og 1 Baad, og derfra til Hesthammer; næste Forretning	1 4 8
Skydsen tilbage og Diet er beregnet blandt Omkostningerne i en anden Aastæds Sag	
hr: Fogden for Mænds Opnævnelse	3
de 4re brugte Laugrettesmænd, i Forhold til deres lange Rejse og Umage	4
Lensmand Christen Hougse for at tilsige Laugrettet	3
Skyds til Lands er forskaffet in natura	
	13 rd: 1 mrk: 12 s:

Som af Citanten blev udreedet, og contra Citanten betalte Incaminations Penge for contra Stævningen 1 Rdlr: 3 mrk: 4 s: N Hiorth Stuvitz

Maanedes Ting for Hardanger Fogderie.

Aar 1798, den 3de September, blev paa Sorenskriver Gaarden Helleland udi Kingservigs Skibrede og Hardangers Fogderie holdet det ved Forordningen af 5te Maji 1797 befalede Maanedes ting for saavel Lehnets Gods som Lyse Klosters udi Hardangers Fogderie, i Overværelse af efterskrevne 4 eedsvorne Laugrettesmænd, som tilligemed Stedets Sorenskriver beklædede Retten, nemlig: 1: Torbjørn Olssøn Sanstøe. 2: Erich Larssøn Sanstøe. 3: Henrich Olssøn Berven. 4: Tosten Amundssøn Sexe.

Efterat Retten var bleven sat, blev oplæst en Placat, dateret den Kongelige Danske Cancellie den 12 Julii 1798, som befaler at Sorenskriverne i Norge skulle, naar der skeer Forsømmelse med Posternes Befordring, strax optage Undersøgelses Forhør desangaaende, samt at der skal gjøres Indretning

1798: 51b

med Time Sedler imellem hvert Postaabnersted.

Fol: 47. Østen Alsager contra Lars Alsager.

Citanten Østen Aslager!! (Alsager) ædskede Sagen i rette, og vedblev sin forhen gjorte Paastand om Dom.

Den Sagsøgte Lars Torjersen Alsager mødte for Retten og erklærede at han var gandske og aldeles uvidende om, at den Hæst, som han havde taget til Foster, var behæftet med nogen Svaghed, og derom erbød han sig at afgive eedelig Forklaring, om samme af Retten kunde modtages.

Sagsøgeren protesterede mod dette Tilbud, og vedblev sin forrige Paastand om Dom.

Den Sogte, som mærkede at hans Tilbud om Eeds Aflæggelse i Sagen ikke blev modtaget, hvilket han havde formodet, saae sig disaarsage nødsaget til at forlange Sagen udsadt til Høste tinget, for at føre {nye} Vidner til hans Sags Tarv og Oplysning, hvilke Vidner han opgav at være Endre Amundsen Qvalvigen, Lars Endresen Qvalvigen, Torchel Johannesen indre Alsager og Amund Ellingsen Kiepe.

Sagsøgeren erklærede fra sin Siide af at han havde intet imod at den af den sagsøgte forlangte Anstand forundes ham af Retten, siden han har opgivet de Vidner som han agter at føre, men i den Anledning erklærede han tillige at han ved et continuations Stævnemaal til næste Høste ting agtede at føre flere Vidner i Sagen, som han opgav at være Siur Arnesen Alsager og Tosten Torjersen Alsager, til hvilken Ende han ogsaa fra sin Siide begjerede Anstand.

Eragtet:

Da begge Parter i Overeensstemmelse med Forordningen af 3 Junii 1796 ere blevne eenige om Sagens Udflyttelse til Høste tinget, og derhos Navngivet de Vidner som de agter at føre til nøyere Oplysning, saa bliver den begjerte Anstand herved af Retten bevilget til næste Høsteting, da det til den Tiid paaligger enhver af Parterne at fremkomme med det fornødne til deres Sags Tarv, da Sagen ellers i manglende Fald bliver optaget til Doms.

Nye Sag. Conrad Siursen Øvre!! (Nedre) Legreid contra Niels Andersen Herejd. Conrad Siursen Nedre Legred!! (Legreid) mødte og tilkjendegav med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Niels Andersen Herejd fordi han uden Tilladelse har hugget Tømmer i hans brugende Gaard Nedre Legreds Skov, derom at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaringer, og efter saadan Oplysning at lide Dom til Bøders Udreedelse, og oprette Søgemaalets Omkostning skadesløs efter nærmere Paastand.

Den indstævnte Niels Andersen Herejd mødte for Retten og vedtog den incamminerede Stævnings Forkyndelse, men benægtede Sigtelsen, og begjerede Sagens Anstand til næste Høste ting for at føre contra Vidner, navnlig Ole Pedersen Herejd og Torbiørn Ellingsen Lindebreche, om, at han har haft Tilladelse at øve det her paastævnte Brug udi Qvamsdalen, som bruges under Gaarden Nedre Legreid.

Citanten producerede derpaa Forligelses Commissionens Attest af 17 Aug: 1798. ##

Den indstævnte derpaa erklærede at have fældet 3 Furre Træer i Qvamsdalen, men at dette skeede efter Ejerens Tilladelse, som er ustævnt.

Sagsøgeren (..)dvilgede den forlangte Udsettelse, med Forbeholden af Sagens Slutning næste Høsteting.

Eragtet.

Den af Sagvolderen forlangte Udsettelse bevilges til næste Høste Ting, da han haver at i rette føre det fornødne og belovede til Sagens Oplysning. Sagsøgeren betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og den indstævnte Tilsvares penge og for Kjendelsen 3 mrk: 4 s:

Fol: 44. Udi Sagen indstævnt af Tosten Heljesen Scha{ge}\re/ contr: Knud Olsen Strand, betreffende det Vilkaar som er bleven tillagt Sagsøgerens Hustru Gier Haagens datter af Gaarden Strand, blev afsagt saadan

Dom.

Det af Sagsøgeren Tosten Heljesen Schare i rettelaagde Vilkaars brev udstæd af Ole Pedersen Strand under 29 Octbr: 1789, og tinglæst ved Kintservigs Bøygdetings Ret den næstpaafølgende 31te October s: A:, viiser hvad den af den indstævnte Knud Olsen Strands Brug i bemeldte Gaard, bør Aarlig at udreedes til Sagsøgerens Hustrue Gier Haagens datter, nemlig 1 Tønde Reen Korn, 1 Tønde Havre, 1 Koe og 6 Smales Foster, som af Gaardens Opsidder skal blive rygtet og tilseet ligesaa godt som hans eget, og hvoraf hun nyder Afdrotten, samt Rygt og Tilsyn saavel i friske

1798: 52

som Sygdoms Tilfælde. Dette paa bemeldte Gaard Strand hæftende Vilkaar har den Sagsøgte Knud Olsen Strand tilbødet sig at udreede, naar Sagsøgerens Hustrue vil være og opholde sig paa Gaarden og der fortære sit Vilkaar, samt derhos være ham tilligemed hendes Mand behjælpelig ved Gaardens Drift, og derimod ikkun at svare det halve af det bestemte Vilkaar, naar de vil opholde sig andenstæds end paa Gaarden. Men da dette Tilbud ikke af Sagsøgeren er blevet antaget, og Vilkaars Contracten ikke giver den søgte nogen Rettighed til at paalægge Vilkaarstagersken sliige Forpligtelser, som ere stridende imod Lovens 5te B: 1 C: 1te Art:, der udtrykkelig befaler, at alle lovlige Contracter skal holdes i alle deres Ord og Puncter, saasom de indgangne ere, saa kan denne af Sagvolderen gjorde Paastand ikke heller af Dommeren billiges. Thi kjendes for Ret: Knud Olsen Strand bør inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang at udreede til Tosten Heljesen Schares Hustrue Gier Haagens datter det udi Vilkaars Contracten af 29 Oct: 1789 bestemte Vilkar, og derhos at betale de paa denne Sag anvendt Omkostninger med 3 Rdlt:

Udsadt Odels Sag paa Medhuus i Røldahl Fol: 50.

Aar 1798, den 3de September, blev efter den paa Aastædet Medhuus den 13de Augusti 1798 skeede Bestemmelse Retten sadt paa Sorenskriver Gaarden Helleland, for at fuldføre den af Citanten Ole Aslachsen Medhuus anlagte Odels Sag mod Sundor Torjulsen Medhuus. Retten blev betjent af Stædets Sorenskriver, tilligemed de forhen i denne Sag brugte Laugrettes og Meddoms mænd, sc: 1: Ole Haldorsen Helleland. 2: Tobias Haldorsen Eidnæs. 3: Jon Larsen Øvre Qvale, og 4: Brynild Jonsen Houge.

Efterat Retten var sadt, fremstod Sagsøgeren Ole Aslachsen Medhuus og ædskede Sagen i Rette, samt erklærede, at han nu havde tilstæde Løsnings Summen for Gaarden Medhuus og Grøve, og ville fornemme om den Sagsøgte mødte her for Retten og ville modtage Pengene, paa det at videre Process kunde forebygges.

Efter Rettens Paaraab mødte den indstævnte Sundor Torjulsen og erklærede, at naar Pengene i Retten var blevne optaalte, ville han ikke mangle at fremkomme med hvad han havde at i rette føre mod dette anlagte Søgmaal.

Efterat Løsnings Summen var inden Retten bleven optalt, erklærede den Søgne, at han ikke paa nogen Maade kunde imodtage disse, da han troede sig fuldkommen berettiget til at beholde sin paaboende og lovlig tilhjemlede Gaard Medhuus med underliggende Grøve, paa Grund af sine i hænde havende Adkomst Breve, som han nu i Retten fremlagde, sc: 1: Et Udtog, verificeret af Stædets Sorenskriver, af Hardanger, Wosse og Lyse Closters Publications Protocol, betreffende det til hans Fader, \afg:/ Torjuls Sundorsen Tveite, under 11te Junii 1784 af Stædets Auctions Forvalter udstædte \Auctions/ Skjøde paa den omtvistede Gaard Medhuus, af Skyld ½ Løb Smør, med underliggende Grøve, hvilket Auctions Skjøde samme Dato er bleven tinglæst. 2: Et af hans Moder Maritha Niels datter Medhuus den 22 Januari 1789 udstæd[de] Skiøde paa samme Brug, hvilket Skiøde befindes at være tinglyst den 31 Octbr: 1789, begge disse Skiøder er saalydende og bleve læste ## Disse tvende fremlagde Adkomstbreve troede Comparenten gav ham fuldkommen Hjemmel til at beholde Gaarden som sin Odel og Ejendom, i Betragtning af at den allerede har været i hans Æt over den i Odels Forordningen af 14 Januari 1771 bestemte Tiid til at Hævde Jordegodset; Desuden formeente han at Sagsøgeren, som nu har meldet sig som Odels Prætendent til denne Gaard, har tabt sin Løsnings Ret, eftersom han ikke i rette Tiid, og efter den, saavel i Loven, som i bemeldte Forordning fastsatte Termin har besørget Gaarden indløst, ej heller lyst nogen Pengemangel. Comparentens Paastand blev altsaa denne, at han maatte blive befriet for dette ham uformodede Søgemaal, og saaleedes fra sin Siide indlod Sagen til lovmedholdig Dom.

Sagsøgeren fremleverede et skriftlig Indlæg, dat: Medhuus den 13 Augusti 1798, som blev læst, saalydende # Samt derhos

1798: 52b

nedlagde saadan Paastand, at den indstævnte Sundor Torjulsen Medhuus maatte ved Dom tilpligtes at imodtage den anbudne Løsnings Sum, og til næste Fardag at fravige Gaarden, og meddeele ham et lovligt Skjøde paa samme, samt derhos at erstatte ham de paa denne Sag anvendte Omkostninger med 40 Rdlr., og saaledes fra sin Siide af indlod Sagen Dom.

Den fra Sagsøgerens Siide fremlagde Løsnings Sum blev ham af Retten tilbageleveret;

Og da ingen af Parterne paa Rettens Tilspørgsel havde noget videre at lade denne Sag tilføre, blev af Retten saaledes

Eragtet.

Sagen optages til Doms Afsigelse her paa Sorenskriver Gaarden Helleland Onsdagen den 26de Septbr: førstkommende, hvilket tjener Parterne til Efterretning. Sagsøgeren betalte for en Dags Forretning og Diet til Sorenskriveren 3 Rdr., og til Laugrettet 1 Rdr., tilsammen 4 rd:

Derpaa blev publiceret.

1: Et Bygselbrv af hr: Provst Rørdam til Ung Karl Lars Olsen Berve paa ½ Løb Smør og 1 Geedskind i Gaarden Jelle i Østensøe Skibreede, datr: 28 April 1798, hvorved fulgte Revers og Landskylds Bog paa behørigt stemplet Papiir, indført Fol: 310.

2: En Pandte Obligation af Ole Olsen Laate til Helje Larsen Frøsvig, stor 80 Rdr., mod Renter 4re ProCto og 1ste Panteret i 18 mrk: Smør og 1 Geedskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Laate No: 20 i Odde Sogn og Kintservigs Skibreede, dat: 12te Junii 1798, indført Fol: 311.

3: En Ditto af Tosten Torfindsen Sæd til Giert Olsen indre Aalvigen, stor 146 rd: 3 mrk: 14 s., mod 1ste Panteret i 1 bpd: 3 mrk: Smør med Bygsel i Gaarden Sæd, Matr: No: 97 i Gravens Skibreede, datr: 8de Junii 1798, samt Renter 3 ½ ProCto., indført Fol. 311.

4: Aflyst en Pante Obligation af Torbiørn Tostensen Øvre Qvale til Elling Nielsen Langesætter, stor 98 Rdr., mod Pant i 20 $\frac{1}{4}$ mrk: Smør med Bygsel i Gaarden Øvre Qvale No: 21 i Kintservigs Sogn og Skibreede, datr: 30 Octbr: 1793, tingl: s: D:, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af 27 Augusti 1798.

5: Aflyst en Ditto af Hans Larsen Kaalskaar til Siur Iversen Øvre Leqve, stor 500 rd., mod Pant i Gaarden Kaalskaar i Gravens Skibreede, dat: 9 Junii 1797, tinglyst s: D:, der nu er indfriet efter pategnet Qvittering af 6 Aug: 1798.

6: tinglyst et Skjøde fra Elling Torfindsen Lindebreche til Sønnen Torbiørn Ellingsen paa 1 $\frac{1}{2}$ Spand Smør og 1 $\frac{1}{2}$ Geedskind med Bygsel og herlighed i Gaarden Lindebreche i Gravens Skibreede, for 398 Rdr., datr: 8 Junii 1798, indført Fol: 311.

7: Et Afkald fra Præsten hr: Christian Hertzberg til Overformynderiet for hans Hustrue Anne Margrethe Schielderups Moder Arv 28 rd: 55 s:, datr: 9 Maji 1797, indført Fol: 310.

I Anledning af en fra Hr: Capitain von Tausan til Sorenskriveren indløbne Requisition af 3 Augusti sidstleeden, betreffende nogle Under Munderings Stykker, som hos Lægsmand Jacob Ellingsen udi en paa Gaarden Wilure opkommen Vaade Ild denne Sommer skal være opbrændt, hvilken Requisition er saalydende # Blev Laugrettet og den tilstædeværende Almue af Dommeren tilspugt: Om det er dem bekiendt, at der indeværende Aars Sommer skal have existered nogen Ildebrand paa Gaarden Wilure i Ullensvangs Sogn og Kintservigs Skibreede, og hos hvem samme ulykkelige Hændelse er indtruffen, samt hvad Skade derved indtraf. Hertil blev eensstemmigen svaret: at sidst i Junii Maaned dette Aar, efter Ste: Hans Dag, indtraf den omspurgte ulykkelige Hændelse paa Gaarden Wilure, hvor Ilden opkom i Jacob Ellingsens Stue, og ikke alleneste fortærede denne, men end og de 2de andre Opsidderes, nemlig Johannes Olsens og Jon Davidsens Stue Huuse og B(oe?), saa at intet blev levnet uden allene en Boe tilhørende Johannes Wilure, og dennes tilligemed de andre 2 Opsidderes Udhuuse, som ved næst Guds Hjelp bleve bevarede fra Ilden ved Folke Hjelp.

Efter at denne Forklaring om ommeldte Ildebrand var bleven afgivet, fremstod for Retten bemeldte Lægsmand Jacob Ellingsen Wilure og ved sin corporlige Eed bekræftede, at foruden hans egne faae Sager og Ejendeele, som bleve et ..(?)or (...um?), blev ogsaa følgende under hans Bevaring beroende Under Munderings Stykker, nemlig en nye Skjorte, et Par (.ol..?) Sk(...?) og et Hals Bind med (Laas?) opbrendte, ovenmeldte Tiid.

Efter Udraab indfandt sig ingen som havde meere ved Tinget at udrette, hvorfor samme blev ophævet.

O B Heiberg

1798: 53

Aar 1798, den 26 September, blev Retten sat paa Gaarden Helleland i Overværelse af de 4 eedsvorne Laugrettes og Meddoms mænd, nemlig: Ole Haldorssøn \Helleland/, Tobias Haldorssøn Ejdness, Jon Larssøn øvre Qvale, og paa Brynild Jonssøn Hougges Vegne, som havde lovligt Forfald, hans Broder, Lensmand Christen Jonssøn Hougse;

Hvorda udi Sagen anlagt af Ole Aslachssøn Medhuus mod Sander Torgjussøn Medhuus til Gaarden Medhuuses Odels Indløsning, blev, efter at Dommeren og Laugrettet om Dommen vare blevne enige, afsagt saadan

Dom:

Qvæstionen udi denne Odels Sag, som bliver at oplyse og paakjende, bestaaer derudi: om Citanten Ole Aslachssøn Medhuus er berettiget til som Odelsbaaren at indløse Gaarden Medhuus med underliggende Grøve, af Skyld 1 bpd: 12 Mrk: Smør, beliggende udi Røldals Annex, fra dens nu værende Ejer og Besidder Sander Torgjussøn Medhuus. At bemeldte

omtvistede Gaard Medhuus med underliggende Grøve er en gammel Odels jord som har tilhørt Sagsøgeren Ole Aslachssøn Medhuuses Forfædre, er med de fra hans Side fremlagte 3de Adkomstbreve, som befindes at være lovligen tinglyste, nemlig: Skjødet af 19de Julii 1742, 19de Martii 1744 og 21 Maji 1778, bleven oplyst, da Sagvolderen under Sagens Førelse desuden har antaget Citanten som descendent og ældste Søn af den udi sidstbenævnte Skjøde ommeldte Aslach Larssøn. Der kan altsaa ingen Tvivl være om, at jo Sagsøgeren havde været berettiget til igjen at indløse denne Gaard, naar han fra sin Side og efterat han var kommen til sin Lavalder havde iagttaget Lovens Forskrift udi 5 – 3 – 2, og Forordningen af 14 Januarii 1771, dens Bydende udi 5 og 6 § henseende Indløsningen eller Pengemangels Lysning; Men da dette Lovgiverens Bud af ham er bleven forsømt, og de fra den Søjte Sandor Torjussøn Medhuuses Side irettelagde 2de Adkomstbreve, nemlig det udi Extracten af Jurisdictionens Publications Protocol dateret 2 Augusti 1798 indførte Auctions Skjøde af 11 Junii 1784, og Skjøde af 22de Januarii 1789, viser at denne Gaard er den 8 September 1783 ved offentlig proclameret Auction bleven afhændet til den indstevntes Fader Torgjuls Sandorssøn, og derefter den 22 Januarii 1789 af dennes igjenlevende Enke Maritha Niels Datter, den Sagsøgtes Moder, bleven solgt til Sønnen Sandor Torgjulssøn, Gaardens nu værende Ejer og Besidder, og Gaarden altsaa nu har lagt under et fremmed Ætlæg i mere end 13 Aar, naar Faderen Torgjuls Sandorssøns og Sønnen Sandor Torgjulssøns Besiddelses Tid efter forbemeldte 2de Skjøder sam/m/enlægges, indtil Sagsøgeren efter Forligelses Commissionens irettelagde Attest dateret 17 Maji 1797, og forkyndt den 8 Junii næstefter, gjorde Anlæg til at indtale sin formeente Odels Løsnings Ret til Gaarden; saa bliver den udi 1te § af allegerede Forordning fastsatte Bestemmelse paa denne Sagens Qvæstion anvendelig, da allehøyst bemeldte med rene og tydelige Ord befaler: at naar en Person eller NB! At, som efter Forordningens 2 § er Afkom i rette nedstigende Linje, har i 10 Aar eller længere ejet en Jord, da bliver samme Hans og hans Afkoms Odels Jord, som ingen kan søge og indløse fra ham. Og som den Søjte ved sine 2de fremlagte Skjøder har godtgjort at Gaarden Medhuus med underliggende Grøve har været ejet og besiddet af hans ved Døden afgangne Fader, og Ham uafbrudt over den i Odelsforordningen fastsatte Hævds Tid, saa er nu samme bleven hans Odels og Ejendom, til hvilket Brug Sagsøgeren altsaa paa ovenanførte Grunde har tabt sin Løsnings Ret. Thi kjendes af

1798: 53b

os eensstemmigen for Ret: Sandor Torgjulssøn Medhuus bør for Ole Aslachssøn Medhuuses Tiltale i denne Sag frie at være, og Processens Omkostninger ophæves. O B Heiberg

Høstetinget 1798

Jondahls Skibreede

Aar 1798, den 19de October, blev holdet **almindelig Høste-, Skatte- og Sage ting med Jondahls Skibreedes Almue paa Tingstædet Herrandsholmen**, i Overværelse af efterskrevne 4re eedsvorne Laugrettesmænd, nemlig: 1: Lars Hanssøn Tørvigen. 2: Christopher Olssøn ibidem. 3: i Stæden for Lars Siurssøn Traae, som formedelst lovlig Forfald ikke mødte, Anders Torchildssøn Svaasand, og 4: Ole Iverssøn Oudestad. Ved Retten var nærværende Kongelig Majestæts Foged Hr: Justitz Raad Koren, Skibreedets Lænsmand Johannes Pederssøn Wig og samtlige tingsøgende Almue.

Efterat Retten var bleven sat, blev oplæst og kundgjort for Almuen efterskrevne Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger.

1: Forordning som foreskriver Tvangsmidler imod Mænd som ere separerede fra deres Hustruer og nægte eller forsømmer at betale disse de Underholdnings Penge til dem og deres Børn, som de enten selv have forpligtet sig til eller ved Separations Bevillingen ere blevne bestemte, dateret Fridrichsberg den 10de Augusti 1798.

2: Forordning hvorved de tilforn ergangne Rescripter angaaende vise feldt Requisitter, som et hvert Dragon Qvarter og Infanterie Lægd i vort Rige Norge, under Navn af Chanbret og Lægds Eeqipage er forbundet til at anskaffe og vedlige holde, deels fornyes, deels nøyere bestemmes, dateret Fridrichs Berg den 22de Junii 1798.

3: Placat som befaler at Sorenskriverne i Norge skulle, naar der skeer forsømmelse med Posternes befordring, strax optage Undersøgelses forhør desangaende, samt at der skal gjøres Indretning med Timesedler imellem hvert Postaabner sted, dateret Cancelliet den 12te Julii 1798.

4: Stiftets Skrivelse til Hr: Justice Raad Koren, hvorved Communiceres det kongelige Toldkammers skrivelse under 23de Junii f: A:, betreffende bøygde Saugerne i Hardanger, og at den under 25de October f: A: faldne Resolution ikke bliver at anvende paa andre end de der udi ommeldte sammen(mægede?) Sauge, altsa ligesaa lidet paa Bøygdesauge i almindelighed, som paa de Sauge der ere forsynede med Bevilling til udskibning, dateret Bergen den 7de Julii 1798.

5: Ditto til Hr: Justice Raad og Foged Koren, hvorved en fra Fosens fogderie undvigty Tyvs Arrestant ved ved Navn Niels Svendssen Sormeland efterlyses, dateret Bergen den 28 Julii 1798.

6: Stiftets Repartition over de Delinquent og andre Omkostninger som for dette Aar skal udreedes af søndre Bergenhuus Amt, beløbende ialt til 3776 rd: 32 s:, hvoraf falder at udrede af Sundhords og Hardangers Fogderie 2178 rd: 10 s:, der gjør pr: Lod 73 $\frac{1}{4}$ s:, dateret Bergen den 1ste September 1798.

Dernæst blev publiceret følgende Afkald.

1: Iver Jonssøn Berges Afkald til Formynderen Jon Olssøn Berge for hans Arv efter Aagothe Ivers Datter og Randvig Ivers Datter følgelig Skiftebreve af 21 Januarii 17(8?)8 og 10 September 1791 paa 39 rd: 2 mrk: 1 s:, dateret Herrandsholmen 20de April 1798.

2: Niels Samssønssøns!! (Samsonssøn)s Ditto for sin Hustrue Ragna Guttormsdatter til Formynderen Guttorm Sjurssøn Sætvedt for hendes Arv efter Helge Iversdatter Sætvedt efter Skiftebrev af 2 September 1779 paa 8 rd: 21 s:, dateret 19de October 1798.

[3:] Lodseddel, hvorved Torbjørn Wigligssøn Traae forbinder sig til ikke at pantsette eller bortsælge de Løsøre Effecte som er bleven udlagt til Ingeborg og Christie Torbjørns døttre

1798: 54

efter Skiftebrev af 6 Februarii 1784, dateret 19de October 1798.

4: Knud Johannessøn Torvigens Pante forskrivelse til Lars Olssøn Drage paa Capital 220 rd:, mod første Prioritets Panterettighed udi 1 pd: 9 Mrk: Smør og $\frac{3}{4}$ Huud med Bygsel og Herlighed i gaarden Torvigen i Jondahls Skibreede No: 40, dateret Herrandsholmen den 19de October 1798.

5: Knud Johannessøn Tørvigens udstædde Vilkaars Contract til hans Moder Ingeborg Lars Datter, Enke efter Johannes Knudssøn Tørvigen, dateret Herrandsholmen den 19de October 1798.

6: Wiglig Torbjørnssøn Traaes udstædde Vilkaars Contract til hans Fader Torbjørn Wigligssøn Traae og hans StedModer Anna Salamons Datter, dateret Herrandsholmen den 19de October 1798.

7: Amund Johannessøn Handegaards udstæde Skjøde til hans ældste Søn Johannes Amundssøn paa $\frac{3}{4}$ Løb Smør, $\frac{1}{2}$ Gjedskind, $\frac{1}{4}$ Faarskind og $\frac{1}{4}$ Kalvskind i Gaarden Handegaard No: 23 i Jondahls Skibreede, for Kjøbesummen 67 rd., dateret Herrandsholmen den 19de October 1798.

8: Torbjørn Wigligssøn Traaes Ditto til hans ældste Søn Wiglig Torbjørnssøn paa en $\frac{1}{2}$ Løb Smør og $\frac{1}{2}$ Huud med Bygsel og Herlighed i gaarden Nedre Traae No: 4 i Jondahls Skibreede, for Kjøbesummen 140 rd., dateret Herrandsholmen den 19de October 1798.

9: Anna Salamonsdatter Traaes Gavebrev til sin Stæsøn Wiglig Torbjørnssøn Traae paa 70 rd: imod et til hende udstæd Vilkaars brev, dateret Herrandsholmen den 19de October 1798.

10: Skiftebrev efter Wiglig Olssøn Ødven, hvorved Stervboets ejende Jordegods 1 pd: $18\frac{3}{4}$ Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i gaarden Sætvedt i Jondahls Skibreede, med underliggende Plads Goutetvedt under Matr: No: 31 i Jondahls Skibreede, er bleven saaledes udlagt, nemlig til Stervboe Enken Gyri Sjursdatter 21 $\frac{3}{8}$ Mrk: Sr: for 42 rd: 9 s:, og Resten til Børnene, dateret den 7de Februarii 1798.

De sædvanlige Tingsvidner som Fogden behøver til Bielag ved sit Regnskab bleve derpaa optagne, og saavel i den tilstæde værende Almues Nærværelse, som fornemmelig i de 2de Mænds Torbjørn Wigligssøn Traae og Amund Johannessøn Handegaard, examinerede og stadfæstede, nemlig først: Fortegnelsen over alle Bordsauge. 2: Om Aftagene paa eendeel gaarde. 3: Om Tingskydsen. 4: Derensen!! (Differensen) i Odel Mandtallet og Odelskatten for aaret 1798. 5: Det store Tingsvidne betaaende af 10 Poster, og 6: Specification over Aftagene paa endeel gaarde i 10 aar.

Til Laugrettes mænd for tilkommende Aar blev udnævnt følgende: 1: Tron Ingebrigtson Samland. 2: Sjur Samssonsøn Samland. 3: Lars Samssonsøn Samland, gamle Mænd alle, og 4: Johannes Amundssøn Handegaard, som er nye Mand.

Da ingen havde videre ved Tinget at bestille efter derom skeede Udraab, blev Sage tinget for Jondahls Skibreede ophævet.

O B Heiberg

Østensø Skibrede

Aar 1798, den 20de October, blev holdet **almindeligt Høste-, Skatte- og Sage ting med Østensø Skibreedes Almue** i Overværelse af efterskrevne 4 eedsvorne Laugrettes mænd: 1: Niels Tostenssøn Walland. 2: Tosten Olssøn Fosse. 3: Ole Larssøn Kaldestad, og 4: Trond Halstenssøn Birche. Ved Retten var tilstæde Kongelig Majestæts Foged Hr: Justitz Raad Koren, Skibredets Lensmand Johannes Pederssøn Wiig, og samtlige tingsøgende Almue.

Efterat Retten var bleven sat, blev oplæst og kundgjort de for Jondahls Skibreede specificerede Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Fotanstaltninger.

Amund Knudssøn Tvedt lod inden Retten opbyde sin Myndlings arvemidler efter Faderen Ole Sjursøn Scheye, som i følge Skiftebrev af 21de Maji 1797 beløber til 52 rd: 7 s:

Dernæst blev publiceret følgende Almues breve.

1: Eet Afkald udstæd af Lars Haaverssøn Thole paa sin Hustrue Herborg Svendsdatters Vegne til Formynderen Lars Svendssøn Stene for hendes arv efter Skiftebrev af 26de Januarii 1779 paa Capital 88 rd; 2 mrk: 11 s:, dateret 20de October 1798.

2: Lodseddel, hvorved Osmund Soldahl som Formynder for sin Datter Inga {...}\Osmunds/ Datter, forbinder sig til ikke at pantsætte eller sælge det hende ved Skifte efter Anna Siurs Datter

1798: 54b

den 25de April 1782 udlagte, som beløber til 117 rd: ? mrk: 8 s:, dateret 20de October 1798.

3: Lodseddel, hvorved Niels Jonssøn Fladebøe forbinder sig til hverken at sælge eller pantsætte det hans Myndlingen Aase Olsdatter er udlagt i Skifte efter hendes Fader Ole Pederssøn Fladebøe en 12te December 1795, som beløber til 30 rd: 3 mrk:, dateret 20de October 1798.

4: Lodsedel, hvorved Christopher Tollevsøn Stene forbinder sig til hverken at sælge eller pantsætte de hans Myndlinger Amund, Michel og Christopher{ssønner} ved Skifte efter Pernille Amundsdatter den 19de April 1797, som hver har faaet 29 rd: 5 mrk: 3 s:, dateret 20de October 1798.

Nye Sag. Iver Svendssøn Dønne anmeldte for Retten at han til dette Ting med lovlig og mundtlig Varsel havde ladet indstevne Lars Sjurssøn Norem til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner i Andleedning af een af ham indgaaet Forening med afdøde Johannes Amundssøn Dønne og dennes Enke, som Citanten har ægtet, om at bygge og Støelen!! (Støele) i Fjeldet Watnedahlen, da han desuagtet har frasagt han denne Støel, eftersom han selv vil rejse dertil \denne Støel/ med sine Creature, om alt dette at anhøre paastand, Irettesættelse, og derefter at modtage Dom til at entholde sig fra at Støele paa Watnedahlen, og endelig, at svare og erstatte ham denne Processes Omkostninger skadesløs. Citanten anmeldte derhos at han til Vedermæle havde ladet indkalde Jon Rasmussøn Norem og Ole Larssøn Norem, tilligemed Ole Larssøn den ældre og Tosten Thoresøn Norem, og derhos fremlagde en af Forligelses Commissarierne i Wigøer Præstegjæld, Sognepræsten Hr: Tønning, udstædt Attest af 16de October 1798, som viiser at denne Sag har været til Afhandling samme Stæds, uden at nogen Mindelig Forening des angaaende kunde tilveje bringes imellem Parterne.

Indstevnte Lars Sjurssøn Norem mødte personlig for Retten og tilstod at være bleven lovlig stevnt udi denne Sag, og derhos erklærede at han kunde ikke andet end forundre sig over dette Stevnemaal, da han ikke vidste at have givet Sagsøgeren Iver Svendssøn Dønne nogen Tilladelse til at bygge og Støle i Fjeldet Watnedalen, men vel hans Formand i Ægteskabet, afgangne Johannes Amundssøn Dønne, med de Vilkaar om hans øvrige Medejere i Støelen vilde give samme Tilladelse som ham, og at han selv {maatte} ville benytte sig af bemeldte Støel naar han saa maatte finde for godt.

Af de til Vedermæle indstævnte mødte Jon Rasmussøn og Ole Larssøn Norem den yngre, samt Tostn Thoressøn Norem, men Ole Larssøn den ældre mødte ikke efter Paaraab.

Endvidere anmeldte Citanten at han ligeledes havde ladet indstevne til Vedermæle i Sagen Ketil Arnæssøn Selsætter, som mødte for Retten og tilligemed de 3de andre til Vedermæle indstevnte og mødende tilstod at være bleven lovlig varslet.

For Ole Larssøn Norem den ældre, som ikke mødte, tilstod Lænsmand Johannes Pederssøn Wig og Knud Knudssøn Berven som eedtagne Stevnevidner i Østensø Skibreede, at han var bleven lovligen indvarslet til Vedermæle i denne Sag.

Sagsøgeren begjærede derpaa af Retten at de i denne Sag indstevnte Vidner, nemlig Knud Nielsøn Stue, Isaach Olson Selsætter, Knud Olsson Grouen og Lars Olsson Norem, maatte blive fremkaldte for at aflægge deres eedelige Vidnesbyrd i denne Sag.

De indste[vnte] Vidner bleve derpaa af Retten fremkaldte, og fremstod som {første}

1te Vidne, Knud Nielssøn Stue, blev efter Lovens Forskrift eedtaget, og forklarede, at for omtrent 2de Aar siden, 8te eller 14 Dage for Michaelis, var han nærværende paa Gaarden

Norem, og der hørte han at Jon Rasmussøn, Ole Larssøn Norem, samt Tosten Thoressøn Norem gave deres Samtykke til at afgangne Johannes Amundssøn Dønne, hvis Enke Sagsøgeren Iver Svendsøn Dønne har ægtet, maatte i fællesskab med Ketil Arnessøn Selsætter støle med deres Kreature i Fjeldet Watnedalen, som skal tilhøre Norems Opsiddere, og der bygge deres Sælshuus, men de 2de andre Opsiddere paa Norem, nemlig den indstevnte Lars Sjurssøn Norem og Ole Larssøn Norem den ældre var ikke paa samme Tiid tilstæde. Da ingen af Parterne havde

1798: 55

Vidnet videre at tilspørge, blev Vidnet demitteret.

2det Vidne, Isaach Olssøn Selsætter, blev efter Lovens Forskrift eedtaget, og forklarede, at han forrige Aar 1797, omtrent ved St: Hans Dags Tiider, var paa arbejde hos Jon Rasmussøn Norem, og da hørte han at Lars Sjurssøn Norem gav sit Samtykke til at afgangne Johannes Amundssøn Dønnes Enke maatte vedblive at bygge Selshuus i Fjeldet Watnedahlen efter det Løfte som forhen var gjort des angaaende. Andleedningen til denne Samtale var denne, at Vidnet var bestilt til at opbygge Selshuuset, og Lars Sjurssøn Norem erklærede samme Tiid at han ligeledes vilde være behjælpelig med bemeldte Selshuus opbyggelse i fald Enken behøvede hans Hjælp, da han kunde faa hendes Dræng i Stæden igjen paa sit arbejde. Vidnet blev derpaa demitteret.

3de Vidne, Knud Olssøn Grouen, blev paa ligemaade eedtaget, og forklarede, at han vel ikke har hørt af Norems Mændene selv at de skulde have givet afgangne Johannes Amundssøn Dønne nogen Tilladelse at bygge Selshuus og Støle i Watnedalen, men bemeldte Johannes Amundssøn fortalte ham selv saadant, desuden hørte han ved St: Hans dags Tiider 1797 at Lars Sjurssøn Norem selv tilbød sig at vilde være Johannes Amundssøn Dønnes Enke behjælpelig med at opbygge Selshuuset i Watnedahlen, hvilket Tilbud skeede i saavel hans som den til Vedermæle indstevnte Ketil Arnessøn Selsætters overværelse. Vidnet blev derpaa fra Retten demitteret.

4de Vidne, Lars Olssøn Norem, som paa samme Maade blev eedtaget, forklarede, at 14 Dage efter Michelsdag for 2 aar siden hørte han paa gaarden Norem at Lars Sjurssøn Norem lovede afgangne Johannes Amundssøn Dønne at han maatte bygge Selshuus og Støle i Watnedahlen, naar hans Medejere paa gaarden Norem vilde med ham derom være eenige, dog med de Forord at han selv, nemlig Lars Siurssøn, vilde lade sine Kreature bejte paa samme Støel om han saa fandt for godt. Paa samme Tiid hørte han at der imellem dem blev talt om at der i \aarlig/ Leje for Støelen skulde gives 24 s:, i fald de andre Medejere dermed vare fornøiede, men siden har han hørt at de øvrige Beboere paa gaarden Norem syntes at det var for liden afgift. Vidnet blev derpaa fra Retten demitteret.

Den indstevnte Lars Sjurssøn Norem begjærede Anstand i Sagen til førstkommende Maanedes ting, som holdes paa Sorenskriverens gaard Helleland, for da at fremkomme med de fornødne Beviisligheder om at Fjeldstøelen Watnedahlen er hans saavel som de øvrige Opsiddere paa gaarden Norem, deres sande og hvirkelige Ejendom {paa gaarden Norem}.

Imod dend forlangte Anstand havde Sagsøgeren fra sin Siide intet at erindre, men forbeholdt sig allene Ret til at fremkomme med sin ydderligere Paastand i Sagen, hvorpaa af Dommeren blev saaledes

Eragtet:

Den begjærte Anstand i Sagen bevilges. Sagsøgeren leverede udi Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for 4 Vidner at afhøre 3 mrk:, tilsammen 2 rd: 4 s:, og den indstevnte leverede i Tilsvares penge 40 s:, og for Eragtningen 12 s:, ialt 3 mrk: 4 s:

Dernæst blev publiceret følgende Almues Documenter.

5: Hans Nielssøn Kannichebiergets udstædte Panteforskrivelse til Lars Thomassøn yttre Alsager for Capital 140 rd.; og Peder Siurssøn Fosse for Capital 100 rd.; tilsammen 240 rd.; med første Prioritets Panterettighed udi ½ Løb Smør Landskyld med Bygsel og Herlighed udi Ødebruget Kannichebiereg eller Kannicheteig, Matr: No: 63 i Østensø Skibrede, dateret Herrandsholmen den 31 Maji 1797.

6: Johannes Jørgenssøn øvre Wiigs Bestalling paa at være Lænsmand for Østensø Skibrede i Hardangers Fogderie, udstædt af Stiftbefalingsmand von Hauch den 22de September 1798.

7: Christopher Christopherssøns Skjøde paa en uskatlagt Skoveteig kaldet Jarene for Capital 36 rd.; udstædt af Ole Olssøn Østensø, dateret Herrandsholmen den 4de Junii 1798.

1798: 55b

8: Torger Johannessøn Fladebøes Pante Forskrivelse til Ole Jonssøn (Lio?)nes for Capital 150 rd.; mod første Prioritets Panterettighed udi 7 1/8 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Fladebøe, Matr: No: 64, dateret Herrandsholmen den 20de October 1798.

9: Christopher Tollevsøn Stenes udstæde Vilkaars Contract til Hans Hustrue Synneve Tollevsdatter i Tilfælde af hans dødelige afgang, dateret Herrandsholmen den 20de October 1798.

10: Trond Halstenssøn Bierches Vilkaars Contract til Ragna Trondsatter, Enke efter Halsten Arnæssøn Bierche, dateret Herrandsholmen 20de October 1798.

11: Lars Olssøn Jelles udstædde Vilkaars Contract til Anders Helliessøn og Hustrue Siri Trondsatter, dateret Herrandsholmen den 20de October 1798.

12: Erich Johannes[søn] Bottens Bygselbrev paa en Rydnings Plads i Udmarken ved gaarden Bierche, som er Rectoratet beneficieret, udstædt af Rector Friderich Christian Holberg Arentz i Bergen, den 12te Julii 1798.

13: Trond Nielssøn Bierches udstædde Vilkaars Contract til hans Moder Britha Olsdatter Bierche, dateret Herrandsholmen den 7de Junii 1798.

14: Een gammel freed Lysning paa en Sæterstøel til gaarden Berje, kaldet Langelie støelen, beliggende paa Fjeldet mod Woss paa den søndre Siide af orfaldet, udstædt af Fogden Andreas Heiberg paa Halsnø Kirkes gaard den 19de Augustii 1741.

15: Jon Olssøn Bottens udstædde Pante Obligation, dateret Herrandsholmen den 11te Junii 1790, paa Capital 40 rd.; til Wigørs og Østensø Sogners Fattig Casse, mod første Prioritets Panterettighed udi 9 Mrk: Smør med Bygsel i gaarden Kanniche teigen No: 63, er efter Sognepræsten for Wigørs Præstegjeld Hr: Rasmus Tonning paategnede Qvittering paa egne og Sogne Commissionens Vegne, dateret Wigørs Præstegaard den 19de Junii 1797, bleven aflyst og udslettet af Pantebogen paa Herrandsholmens Tingstæd den 20de October 1798.

De samme Tingsvidner som for Jondahls Skibrede findes anførte, og som Fogden behøver til Bielag ved sit Regnskab, blev ligeledes for dette Tinglaug optagne og udfærdigede, samt attesterede af de 2de Mænd Omund Torbjørnssøn Soldal og Siur Sjurssøn Berje.

Til Laugrettesmænd for næstkommende aars Sommerting blev udnævnte: 1: Ole Siurssøn øvre Axness. 2: Knud Olssøn Schaalem. 3: Lars Olssøn Jelle, og 4: Hans Nielssøn Kannichebiereg, alle nye Mænd.

Da ingen efter Udraab havde noget videre ved Retten at bestille, blev Tinget ophævet.

O B Heiberg

Gravens Skibreede.

Aar 1798, den 22 October, holdtes **almindeligt Høste-, Skatte- og Sage ting ved!! (med) {Jondahls} Gravens Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide Grund**, og Retten betjent af Stædets Sorenskriver, med efterskrevne udnævnte 4re eedsorne Laugrettesmænd: [1:] Johannes Nielsen Jordre. 2: Lars Hansen Kløve. 3: Lars Olsen Nedre Spilde, og 4: Lars Endresen Windahl. Ved Retten var tilstæde Kongelig Majestæts Foged hr: Justits Raad Koren og Skibreedets Lænsmand Anders Josepsen Lille Graven, tilligemed anden Tingsøgende Almue.

Efterat Ret:!! Retten var sadt, og de anførte Laugrettesmænd i Forvejen vare tagne i Laugrettes mænds Eed, blev læst de samme Høy Kongelige Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger, som for Jondals og Østensøe Skibreede ere publicerede.

Derpaa blev tinglyst.

1: Et Afkald af Michel Jonsen Tveito til Niels Larsen Hougse for hans Hustrue Herborg Nielsdr:s Arvelodder 156 rd: 10 s:, dat: 22 Octbr: 1798, indført fol: [??]

2: Et Ditto af Knud Nielsen Fylkedalen til Niels Nielsen Fylkedalen for hans Arvelod 244 rd: 4 mrk: 4 s:, dateret 22 October 1798.

Da ingen efter Paaraab havde videre ved Tinget at udrette, beroer dermed til i Morgen.

Den nest paafølgende 23de October vedvarede Høste, Skatte og Sage tinget for Gravens Skibreede i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

1798: 56

Fol: 42. Actor hr: Justits Raad Koren contr: Michel Ottesen Fylkedalen og Piigen Guro Anves dr: Espeland for Lejermaal.

Actor hr: Justits Raad Koren tilkjendegav at han i Continuation af det incaminerede Søgemaal paa sidst Sommerting, med mundtlig continuations Stævning til dette Ting at have indkaldet gift Mand Michel Ottesen Fylkedalen og ugift Qvindemenneske Guro Anves datter Espeland for med hinanden begaaet Lejermaal, derom at see Beviisligheder i rette lagde, og efter saadan at {modtage} \liide/ Dom til Bøders Udredelse med videre Strafs Lidelse efter Loven. \samt Omkostnings Opretning/. Actor producerede derpaa Sognepræstens hr: Gerhard Kahrres Attest af 22 October 1798, saalydende #

Begge de indstevnte tiltalte mødte personlig for Retten og vedtog ej allene at have begaaet den paastævnte Forbrydele, men end og alt hvad den for den nu for Retten oplæste Sognepræstens Attest angaaende Barne fødselen, deres Alder, og Altergang med videre, med den yderligere Forklaring, at det af dem avlede uægte Barn endnu er i Live og under Moderen Guro Anves datters Opfostring.

Actor producerede derefter den under 20de d: M: afholdte Seqvestrations Forretning over {den} Forbryderen Michel Ottesens Boe, hvilken Forretning denne Act bliver at vedhæfte, hvorefter Actor nedlagde følgende Paastand, at Tiltalte Michel Ottesen, for at have begaaet Lejermaal imedens hans Ægte hustrue endnu lever, bør tilfindes at udrede Bøder efter Loven og Anordningerne, men da den fremlagde afholdte Seqvestrations Forretning viiser at han intet er ejende, var han nød til at frafalde Straf paa yderste Formue. Hvad derimod Qvindemennesket Guro Anves datter angaar, saa, da baade Laugrettesmændene og den tilstædeværende Almue paa Rettens Tilspørgende erklærede at de kjendte hende for et

yderligt fattigt Menneske, kunde han ikke andet end modtage de 2 Rdr: som hun nu fremlagde til de forbrudte Bøders Afsoning.

Ingen havde videre at Prove, og Sagen optages.

Torbiørn Larsen Tagechielde mødte for Retten og fremleverede til Publication en Protest, som contra Protest mod den af Richold Iversen Kongsthun sidstleden Sommerting den 8de Junii nedlagde Protest angaaende et Nøst som skulde medfølge den Anpart i Gaarden Kierland, som Lars Richoldsen Kierland ved Mageskiøde af samme Dato blev ejende. Protesten dateret 28 Oct: 1798, indført P: P: Fol: [???

Jon Wigligsen Hylle mødte for Retten og tilkjendegav, at han dette Aars Sommer har skudt tvende voxne Bjørne, af hvilke han kun fik!! kunde!! benytte Huden af denne ene, men den anden var paa et saa afsides Stæd dræbt, at han blev!! (blot?) kunde nu anviise Klouene deraf. Den nærværende Almue erklærede eensstemmig, at dette Jon Wiglighsen Hylles andragende om at have ved Skud ødelagt disse 2 Bjørne, hvoraf Huuden til den ene nu nu!! ved Retten blev mærket ved at afskjære den Høyre forlab, og nogle Klør af den miste blev og anviist.

Endre Simonsen Lione fremviiste ligeledes Huden af 2 Bjørne, som han denne Sommer har skudt i Fjeldet. Laugrettet og Almuen erklærede ligeledes at være vidende om disse Skud at være skudt af Endre Simonsen Lione, men ved Undersøgning befandtes den ene ikke at være fuldvoxen Bjørn. Begge Huude bleve !!disse Skind blev!! derpaa mærkede ved at afskiære den høyre Forlab.

Lars Tostensen Sæd fremviste ogsaa Huuden af en !!fulden af en!! voxen Bjørn, som i sidstleeden Sept: Maaned af ham var {hugget} skudt. Efter at Almuens Tilstaaelse om dette Skud var indhentet, blev Hudet!! (Huden) mærket ved at afskjære den venstre bag Lab.

Poul Torchildsen Leqve gjorde ogsaa Anviisning paa en Bjørne Huud som han har ødelagt i Gaarden {Erdahls} \H(.....s?)/ Lejemaal, og efterat Laugrettet og Almuen havde erklæret deres Videnskab om dette Skud, blev huden mærket ved at afskjære den høyre Forlab.

Derpaa blev publiceret.

3: Et Afkald fra Ellev Heljesen Øvre Hagestad til Siur Iversen Øvre Leqve for hans Hustrue Anna Ivers datter Øvre Leqves Arvemidler, Capital og Rente 71 rd: 4 mrk: 8 s:, dat: 23 October 1798.

1798: 56b

4: Et Afkald fra Niels Nielsen Jørdre til Formynderen Niels Siursen Jørdre for hans Arve Capitaler 13(?) Rdr: 5 mrk: 7 s:, dat: 23 October 1798.

5: Et Ditto fra Elling Baarsen Sygnestvedt for hans Hustrue Ingelev Ellings datter (Liones?) Arve Capitaler 27 rd: 1 mrk: 15 s: med sin Interesse, dat: 23 October 1798.

Efter Udraab havde ingen videre i Dag at i rette føre, thi beror Tinget til i Morgen.

Dagen depaa, den 24 October 1798, vedvarede Høste tinget med Gravens Skibreede paa Eide Grund med de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde. Og blev da

Udi Sagen anlagt af Actor Hr: Justits Raad Koren mod gift Mand Michel Ottesen Fylkedal og Guro Anves datter Espeland for Lejermaal, afsagt saadan

Dom.

Saa vel de tiltalte egen utvungne Bekjendelse, som den producerede Attest af Gravens Kalds Ministerial Bog, dateret 22 October 1798, som ogsaa Forbrydernes Vedtagelse af dens Indholds Rigtighed, godtgjør det paasøgte Factum at være begaaet af Manden Michel Ottesen Fylkedalen, medens hans Ægtefælle endnu lever, og af Piigen Guro Anves datter, som løst og ledigt Fruentimmer, mod hvilken sidste Actor har frafaldet Paastand til Doms Lidelse, eftersom hun har rettet for sig i Mindelighed ved 2de Rdlr:s Betaling som Bøder, følgelig Actens Udviis, men mod Manden er paastaaet Straf efter Lov og Anordninger. Efter de anførte Beviisligheder kjendes hermed for Rett: Gift Mand Michel Ottesen Fylkedalen bør for det begangne Lejermaal i Ægteskab, i følge Lovens 6te Bogs 13 Cap: 25 Art., og Forordningen af 6te Decbr: 1743, dens 22 §, at udrede dobbelte Lejermaals Bøder med 24 Rdr: Dansk Courant, men da den afholdte og fremlagde Sequestrations Forretning, dat: 22 October 1798, viiser det hans Boe er i den Tilstand, at ingen yderste Formue deraf kan udfindes, bortfalder Dom i saa Henseende; det Idømte udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og i Mangel af Bøders Udreedelse, tilkommer det Øvrigheden efter aller høyst bemeldte Forordnings Bydende udi 13 §, at bestemme den subsidiære Straf.

De samme Tingsvidner som ved Jondals og Østensøe Skibreede findes anførte, og som Fogden behøver til Bielaug (Bilag) ved sit Regnskab, blev ligeledes for dette Skibreede optegnet udi (....?)gede og attesterede af de 2de Mænd: Endre Simonsen Lione og Ole Olsen Hielmevold.

End videre blev publiceret.

6: Et Afkald af Siur Olsen Rondestvedt til Ole Olsen Hielmevold for Hans Hustrue Malene Peders datters Arvelodder 173 Rdr: 3 mrk: 3 s:, dateret 24 October 1798.

Til Stævnevidne udi Eidfiords Sogn blev af Retten udnævnt Siur Larsen Sæed, som blev indsadt i dette Ombud, efter at have aflagt den udi Forordningen af 3de Junii 1796, 19 §, befalede Eed, og betydet Lovens Bydende i 1 Bogs 4de Capt: 6 Art.

7: Torbiørn Larsen Eides udstædde Pante Obligation af 27 October 1781 til Ole Siursen Ystaas for Capital 198 Rdr:, mod Pant i Gaarden Eide med underliggende Røen, er efter Creditors paategnede Qvittering af 1ste Junii 1791, bleven afløst og udslettet af Pantebogen.

8: Omund Baarsen Sæbøes Pantebrev af 2de Junii 1794 til Ole Torbiørnsen yttre Bue for Capital 200 rd:, mod Pant i Gaarden Sæbøe 1te Thun, under No: 101 i Eidfiord, er efter Arvingerne efter Creditor, deres paategnede Qvittering af 23 October 1798, bleven afløst og udslettet.

9: Samson Aschildsen Qvales Obligation af 24 October 1791 til T(..?)ias Larsen Bue for Capital 99 rd:, mod Pant i Gaarden Qvale No: 86 i Ulvigs Sogn, er efter Creditors paategnede Qvittering af 18 Febr: 1798, bleven afløst og udslettet.

10: Iver Michelsen Lione den yngres udstædde Obligation af 31te Maji 179{5}\4/ til Ole Richoldsen Hieltenes og Iver Michelsen Lione den Ældre, for Capital 228 rd:, mod Pant i G:den Lione No: 55 i Ulvigs Sogn, er for saavidt de til Iver Michelsen Lione den Ældres Arvinger betalte 98 Rdr: vedkommer, blev afløst efter Arvingernes paategnede Qvitteringer uden Dato.

11: Elling Baarsen Sygnestvedts udstædde Vilkaars Contract til hans Fader Baar Davidsen og Sara Amunds datter og (Mo...?) Sara Amunds datter, dat: Ejde Grund den 23 Octobr: 1798.

12: Hjemmelsbrev til Aschild Samsonsens Qvale paa 1 bpd: 4 ½ mrk: Smør og ½ Huuds Landskyld med Bygsel og Herlighed i G:den Qvale No: 86 i Ulvigs Sogn, for 198 rd:, hvilken

Skyld forhen har tilhørt hans afdøde Søn Samson Aschildsen, udstæd af Sorenskriveren den 24 October 1798.

13: Skjøde udstæd af Aschild Samsonsens Qvale til hans Svigersøn David Nielsen paa 1 bpd: 4 ½ mrk: Smør og ½ Huuds Landskyld med Bygsel og Herlighed i Gaarden Qvale No: 86 i Ulvigs Sogn,

1798: 57

for Kjøbe Summa 390 Rdlr., dateret Eide Grund den 24 October 1798.

14: Vilkaars Contract udstæd af David Nielsen Qvale til hans Svigerforældre Aschild Samsonsens og Brite Erichs dr., datr: Eide Grund den 24 Octbr: 1798.

15: Skjøde udstæd af Amund Baarsen Sæbøe til hans Ældste Søn Sveinung Amundsen paa 2 bpd: 6 mrk: Smørs Landskyld, og ½ Huud med Bygsel og Herlighed, i Gaarden Sæbøe 1ste Thun No: 101 i Eidfjord Sogn, for Kjøbe Summa 350 Rdlr., datr: Eide Grund den 24 October 1798.

16: Vilkaars Contract af Sveinung Amundsen Sæbøe til hans Forældre Amund Baarsen og Brithe Sveinungs dr., dat: Eide Grund den 24de October 1798.

17: Bygselbrev til Endre Aslachsen paa ½ Løb Smør og 1 Geedskind i Gaarden Qvammen i Eidfiord No: 118, Gravens Præstebord benificeret, mod bestemt Vilkaar til hans Forældre, udstæd af Sognepræsten for Gravens Præstegjeld, hr: Gerhard Kahrs, den 22 Octbr: 1798, med Revers og Afskrivningsbog.

18: Skjøde af Torchild Gundersen Ourdal til hans Søn Gunder Torchelsen paa ¾ Løb Smør og ¾ Huud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Ourdahl i Ulvigs Sogn, Matr: No: 58, for Kjøbe Summen 50 Rdr., datr: Eide Grund den 23 Octbr: 1798.

19: Bygselbrev til Gunder Torchildsen paa ½ Løb Smør og en halv Huud i Gaarden Ourdahl i Ulvigs Sogn, mod bestemt Vilkaar til hans Forældre, hvilken Skyld er Gravens Præstebord benificeret, udstæd af Sognepræsten for Gravens Præstegjeld, hr: Gerhard Kahrs, dateret 22 October 1798, med Revers og Landskyld Bog.

20: Bygselbrev til Conrad Siursen Legreid paa 2 pd: 6 mrk: Smør i G:den Legreid, og i underbruget Qvamsdalen 4 ½ mrk: Smør, i Eidfiords Sogn under No: 121 og 119, Gravens Præsteboel benificeret, udstæd af Sognepræsten for Gravens Præstegjeld, hr: Gerhard Kahrs, datr: 18 Decbr: 1797, med Revers og Landskyld Bog.

21: Pante Obligation fra Arne Nielsen Eide til Myndtlingen Inger Margrethe Schnabel, for Capital 200 Rdlr., mod 1te Prioritets Pante Rettighed i 1 bpd: 5 mrk: Smør og 1/3 Huud med Bygsel og Herlighed i G:den Eide i Gravens Sogn No: 26, dat: Eide Grund den 2 Septbr: 1798.

22: Pant Obligation af Iver Michelsen Lione den yngre til Ole Richoldsen {Wignæs} \Hieltness/ for Capital 98 Rdr., mod 2de Prioritets Pante Rettighed udi ½ Løb Smør, ¼ Huud og ¼ Tønde Salt med Bygsel og Herlighed udi Gaarden Lione No: 55 i Ulvigs Sogn, datr: Eide Grund den 9 Junii 1798.

23: Pante Obligation fra Wiglich (Dav?)idsen Kiølen til Christopher Siursen Hieltnes for Capital 46 Rdr., mod 1te prioritets Panterettighed udi en Debitor tilhørende Stue, Loft og Kjelder, samt en anden gammel Kjelder, datr: Eide Grund den 24 Octobr: 1798.

24: Pante Forskrivelse af Amund Haaversen Medhuus til Elling Hansen Hougse for Capital 130 Rdr., med Pant i alt hans Boehave og ald den Besætning paa hans Gaard, som han ejer eller ejendes vorder, datr: Eide Grund den 24 Octbr: 1798.

25: Mageskiftebrev mellem Daniel Tollefsen Øvre Hagestad og Amund Torbiørnsen Opheim, hvorved den første Skiøde {til} 1 Løb 6 mrk: Smør, 1 Huud og 1 Faarskind med Bygsel og Herlighed, og Overbygsel til andre 6 mrk: Smør og 1 Faar Skind, i Gaarden Øvre Hagestad No: 56 for 298 Rdr., til den sidste, og den sidste, nemlig Amund Torbiørnsen, igjen

overdrager til Daniel Tollevsen $\frac{3}{4}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Huud og $\frac{1}{4}$ Tønde Salt i Gaarden Opheim med Bygsel og Herlighed, i Ulvigs Sogn under Lyse Closter Gods, der er Ansadt paa 250 Rdlr., mod Mellemlæg 100 Rdlr; datr: Eide Gund den 24de October 1798.

26: Fæstebrev til Jørgen Erichsen paa et under Gaarden Frøesteen i Ulvigs Sogn liggende uskatlagt Huusmandsplads Næsse kaldet, udstæd af Siur Johannesen Frøesteen paa Tingstædet Eide Grund den 24de Octbr: 1798.

27: Et Skiøde fra Christopher Nielsen Wambeim til Siur Bertelsen paa 18 Mrk: Smør og $\frac{1}{2}$ Geedskind i Gaarden Lisebreche No: 75 for Kjøbe Summa 309 Rdr., datr: Eide Grund den 24de Octbr: 1798.

28: En Pante Obligation af Siur Bertelsen Lisebreche til Peder Henrichsen Sexe for Capital 299 rd.; mod 1ste Panteret i 18 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Huud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Lisebreche No: 75 i Ulvigs Sogn, datr: 24 Octbr: 1798.

Fogden hr: Justits Raad Koren fremlagde end videre til Bielag ved Skatte Regnskabet Fortegnelse over de ubetalte efterstaaende Høy Kongelige Skatter for dette Aar i dette Skibreede, af Beløb 262 rd: 3 mrk: 10 s.; hvis Rigtighed blev vedtaget af Almuen, og i sær de tvende Mænd Gudmund Larsen Rønnestrand og Siur Bertelsen Lisebreche.

1798: 57b

Til at betjene Retten som Laugrettesmænd nestkommende Sommerting 1799, blev udnævnt følgende 4re nye Mænd: 1: Peder Nasen Næsbøen. 2: Ole Larsen Seim. 3: Amund Anvesen store Graven, og 4: Brynild Torjersen Espeland.

Efter 3de Udraab indfandt sig ingen som havde videre med Tinget at udrette, blev samme sluttet.

O B Heiberg

Kintservigs og Røldals Skibreeder

Aar 1798, den 25de October, holdtes **almindeligt Høste-, Skatte- og Sage ting med Kintservigs og Røldals Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Utne**, og Retten betjent af Stædets Sorenskriver med efterskrevne 4re eedsorne Laugrettesmænd: 1: Haagen Arnesen Luttrum. [2:] Østen Pedersen Instenes. 3: Haagen!! (Haaver) Amundsen Ureim, og 4re: Christopher Heljesen Qvalnes, der alle nu som nye Laugrettesmænd aflagde Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Kongelig Majestæts Foged Hr: Justits Raad Koren og Skibreedernes Lensmænd Christen Jonsen Hougse og Brynild Nielsen Horre.

Efterat Retten var sadt, blev publiceret de samme Høy Kongelige Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger [som]? ere publicerede, og her foran findes extraheret Fl: 53.

Da ingen havde noget i Dag at i rette føre, beroer Tinget til i Morgen.

Den næste Dag, 26 October 1798, continuerede Høste, Skatte og Sage tinget med Røldals og Kintservigs Skibreeder i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da først paaraabt de indstævnte Sager:

Nye Sag. Lars Knudsen Mouge med fleere, contr: Asbiørn Mouge m: f:

Lars Knudsen Mouge mødte paa egne og Naboer Johannes Haldorsen og Knud Erichsen Mouges Vegne, og tilkjendegav med mundtlig Stevnemaal til dette Ting at have ladet indkalde deres Naboer Asbiørn Johannesen og Knud Amundsen Mouge, for at see i Rette lagt et lovligt Forbud, som de den 8de October 1798 har ladet forkynde de indstevnte, til ej at gjøre nogen Indhægning i deres, nemlig Gaarden Mouges Opsidderes fælleds Udmærket. Bemeldte Forbud, der af Kongelig Majestæts Foged er bekræftet den 25 October 1798, blev nu produceret, og bliver denne Act at vedhæfte, og tilkjen[de]gav at de tillige har stævnet Sagvolderne at lide Dom til dette Forbuds Stadfæstelse.

Af de indstævnte mødte Knud Amundsen paa egne og Asbiørn Johannesens Vegne, og efter at Forbudet lydelig for ham var oplæst, vedtog han dets Forkyndelse i alle Deele.

Den mødende Citant vedblev at paastaae Forbudet stadfæstet ved Dom, og derpaa blev Sagen optagen. Betalt Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og Tilsværspenge 40 s:

Nye Sag. Actor hr: Justits Raad Koren contr: Knud Bustethun
Hr: Justits Raad Koren tilkjendegav med mundtlig Varel til dette Ting at have ladet indkalde Knud Larsen Bustethun at lide Dom til Afstraffelse og Bøders Udreedelse, for at han!! (have?) udøvet ulovligt Øll Salg i hans Huus paa Bustethun, see Beviisligheder derom i Rettelagt, og tillige at oprette dette Søgemaals Omkosninger. Actor producerede der paa Stiftbefalingsmanden hr: Kammerherre von Hauchs Ordre til denne Action, dateret 30 Julii 1798, der inden Retten blev oplæst, saalydende # Actor producerede derpaa som Beviis i Sagen det under 11te Junii 1798 optagne Vidne Forhør, som bliver denne Act at vedhæfte, og dermed fra sin Siide indlod Sagen til Dom.

Den indstævnte Knud Larsen Bustethun benægtede de fremførte Beviisligheder, som afgivne af dem, der selv have begaaet Forbrydelse ved Drukkenskab, uden at have vist at gjøre fuldkommen Reede for hvor de den omvundne Tiid ere blevne beskjenkede, og dermed indlod han Sagen til Dom, samt betalte Tilsværspenge 40 s:

Eragtet.

Sagen optages til Dom at afsiges paa Maanedstinget for Hardanger Fogderi den 3de {Sept} December 1798.

{Nye Sag} Derpaa blev publiceret:

1: Et Afkald fra Amund Anvedsen store Graven til Jacob Pedersen Hougse for hans Hustrue Christi Michelsdr:s Arvelodder 143 Rdr: 3 mrk: 2 s:, med Interesse, datr: 26 October 1798.

2: Bygselbrev til Niels Johannesen paa 15 mrk: Smør, Matr: No: 22, i Gaarden Winterthun i Odde Sogn,

1798: 58

Kintservigs Pæstebord benificeret, udstæd af Sognepræsten hr: Provst Rørdam, mod bestemt Vilkaar, dateret 16 October 1798, med Revers og Qvitterings Bog.

3: Mageskiftebrev mellem \Ole/ Niels\en/ {Olsen} Horre og Ole Wraalsen Aadland, hvorved den første sælger den sidste 14 mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Horre No: 1, for 80 rd:, og den sidste til den første 1 bpd: 6 mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Aadland No: 10 for 120 rd:, og giver disuden til Mellemlag 70 Rdr: Dansk Courant, datr: 25 October 1798, in Duplo.

4: Stiftets Bestalling for Brynild Nielsen Horre, herefter at være Lensmand for Røldals Skibreede, datr: 22 September 1798.

Johannes Olsen \Wilure/ og Jon Davidsen paa egne og Naboe Jacob Ellingsens Vegne mødte for Retten og begjerede Lensmanden, Laugrettet og den tilstædeværende Almue

tilspurgt, om det ikke er dem bekjendt, at der \den/ 21de Junii sidstleden, paa deres paaboende Gaard Willure No: 25 i Ullensvangs Sogn, opkom en ulykkelig Ildebrand, herved de fleeste af deres Gaards Huuse Bygninger, foruden Boeskab, blev lagt i Aske og ved Ilden fortæret, som

Reqvirenten Johannes Olsen paa hans Gaardebrug mistede ved Ilden \vaaden/ (Ildsvaaden), 1: et Stue Huus, 2: en Sænge Boe med Kjelder under, 3: et (tømret?) Smale Fjøs, 4: en Høe Skygge, 5: et Høe Huus, 6: et Ildhuus, foruden en stor Deel af hans Boehave, saa at der ikke ere fleere Huuse tilbage paa hans Gaarde brug end Floren, Høeladen, en Smale Fiøs, en Stabur og en liden Huusmands Stue, hans Gaardebrug skylder i Skatt 2 bpd: 6 mrk: Smør, og Landskyld 2 bpd: Smør, hvoraf de 12 mrk: er Kintservigs Præstebord benificeret, men det øvrige er ham selv ejende.

Naboerne Jon Davidsen, der bruger i Gaarden Villure Skatteskyld 1 bpd: 3 mrk: Smør, og Landskyld 27 Mrk: Smør, af hvilke de 6 mrk: Smør er Kintservigs Præstebord benificeret, og de 21 Mrk: Smør er Lyse Closters Gods, angav at han ved den ommeldte ulykkelige Ildsvaade mistede af hans Gaards Huuser, 1: 1 Stue Huus, 2: et Stabur, 3: et Sænge Huus, 4: et Ildhuus, og 5: en Løv Skygge, foruden en stor deel af hans Boehave, og hans og Hustrues Gange Klæder, samt Gaarde Reedskaber og en stor deel af hans Sommer Føde. Paa dette Gaarde brug blev ikkun staaende tilbage Flor Huuset, Løe huuset, og en Smale Fiøs.

Opsidderen Jacob Ellingsen, der har lige Jordebrug med nest forrige Opsidder Jon Davidsen, og de samme Ejere dertil, mistede ved denne ulykkelige Ildsvaade: 1: et Stue Huus, 2: et Stabur, 3: et Sænge Huus, 4: et Løv Skygge, 5: en Vede Skygge, saa at han ikkun har tilbage af Huuse, 1 Floer, 1 Løe og 1 Fi(øs?). Denne mistede tillige alt hans Boeskab, den største deel af hans og Kone og Børns Gange Klæder.

Lensmanden, Laugrettet og den tilstædeværende Almue tilkjendegav, at det ere dem alt for ulykkeligt bekjendt, det denne angivne ulykkelige Ildsvaade, der ommeldte 21 Junii 1798 opkom og gjorde den Ødelæggelse som de brandlidende her foran har forklaret, saa og at ingen fleere end de benævnte Huuse ere i Behold og fra Ilden bjergede og befriede.

Reqvirenterne begjerede dette i Tings vidne Form sig beskrevet meddeelt, hvorefter de agtede allerunderdanigst at søge Befrielse for deres Skatter af Gaarden.

Publiceret

5: Et Afkald fra Haldor Haldorsen Espen til Formynderen Ole Haldorsen Espen for hans Arvemidler 132 rd: 4 mrk: 14 s:, med Interesse, datr: 26 October 1798.

6: Tinglysning af Asbiørn Andersen Instenæs for hans Datter Anna Asbiørnsdatters Løsøre Arv 15 rd: 1 mrk: 8 s:, datr: 26 Octobr: 1798.

Tore Knudsen Diøne fremviiste en Lab af en voxen Biørn, som han havde skudt dette Aars Sommer i Gaarden Diønnes Udmark, og derom udbad han sig indhentet Laugrettet og den nærværende Almues Tilsvar. Den nærværende Almue saavelsom de nærværende Laugrettesmænd erklærede eensstemmig: at Comparenten Tore Knudsen Diønne virkelig i Selskab med en Anden har skudt, paa ovenmeldte Sted, en Bjørn, hvoraf Labben nu blev fremviist.

1798: 58b

Da ingen havde videre at i rette føre, blev Tinget udsadt til i Morgen.

Dagen derefter, den 27de October, vedvarede Tinget med de samme Laugrettesmænd aom i Gaar vare tilstæde, og blev da først:

Udi Sagen anlagt af Lars Knudsen Mouge med fleere, mod Knud Anbiørnsen!! (Amundsen) og Asbiørn Johannesen Mouge, efter Udsettesle fra i Gaar, [blev] afsagt saadan

Dom.

Foruden at den i Sagen paagjeldende Knud Amundsen paa egne og Medpaagjeldende Asbiørn {Knudsens} \Johannesens/ Vegne har vedtaget Forkyndelsen og hans Svar til den her i Retten producerede Forbuds Forretning af dato 8de October 1798, findes samme Forretning saa aldeles rigtig efter Lovens Bydende i 1 Bogs 19 Cap: 1ste, 20de og 22 Articuler, baade i Henseende dens Fomalité, som Ratification af Stædets Foged og Paastævning til næste Ting, at der ikke kan andet end herved kjendes og dømmes: Den under 8de Octobr 1798, ved Lensmand Christen Hougse og de 2de Mænd Jacob Pedersen Hougse og Ole Anfindsen Hougse bevirkede, og af Kongens Foged hr: Justits Raad Koren paa Embeds Vegne ratificerede Forbuds Forretning, fra Citanterne Lars Knudsen, Johannes Haldorsen og Knud Erichsen Mouge mod Knud Amundsen og Asbiørn Johannesen Mouge, i Henseende disse sidstes foretagne Indhægning i Gaarden Mougens fælleds Udmærk, bør, som i alle deele rigtig, saavel i Hensigt dens Afholdelse, som dens Paastævning i rette Tiide ved Magt at stande, og som lovlig forrettet og forfulgt ansees, følgelig være til Regel og Rettesnor for de i denne Sag paagjeldende Knud Amundsen og Asbiørn Johannesen Mouge. I øvrigt forbeholdes enhvers lovlige Ret i Henseende Sagens Realité.

Fol: 51. Østen Alsager contra Lars Alsager.

Citanten Østen Arnesen Alsager mødte og tilkjendegav med mundtlig Varsel til dette Ting at have ladet indkalde ved continuations Stævning Lars Torjersen indre Alsager at anhøre fleere stevnte og ustevnte Vidners eedelige Vidnesbyrde om at den i Sagen omhandlede døde Hæst virkelig af den Hoppe som Lars Torgersen havde til Foster, var bleven befængt af Sygdommen og deraf døde, efter saadanne med de forrige Bevisligheder Dom at liide til Erstatning af de(n?) tabte Hæst, og at oprette dette Søgemaal[s] Omkostning efter nærmere Paastand. Som Vidner er under Lovens Faldsmaal indkaldet Siur Arnesen og Tosten Torjersen Alsager.

Indstævnte Lars Torjersen Alsager mødte for Retten og vedtog denne incaminerede contin: Stævnings lovlige Forkyndelse, men ingen af Vidnerne mødte, og da Citanten fornam at de endnu ikke i Dag kunde komme tilstæde, frafaldt han deres Vidnesbyrd, og med forhen nedlagde Paastand indstillede Sagen til Dom.

Indstævnte Lars Torjersen indre Alsager mødte og fremlagde skriftlig contra Stævning i Sagen, dateret 1 October 1798, med Forkyndelses Paategning, som her blev læst og indtages # Hvorefter Lars Torjersen vedtog denne Stævnings lovlige Forkyndelse, og derpaa fremstillede som første

1ste contra Vidne; Endre Amundsen yttre Qvalvigen, der aflagde Eed, og efter at være formanet til Sandheds Udsigende Vidnede: at sidstleeden Aar, ved sidstleeden Alle Helgensdags Tiider, blev ham sendt til Foster den Øg eller Hoppe som Lars Torjersen indre Alsager \skulle fostre/, men da Lars indre Alsager, som den der rettelig {5 Dag} skulde føde Øgen, 5 Dage derefter hentede den fra ham, fornam han ingen Sygdom hos Øgen, hverken indvortes eller udvortes. Vidnet blev med begge Parters Samtykke demitteret.

2 contra Vidne: Torchel Johannesen indre Alsager, der, efter at have aflagt Eed efter Loven, forklarede: at imellem en og to Uger efter Alle Helgens Dags Tiider 1797 traf han Contra Citantens Søn kjøre Brendefang med den her omhandlede Hoppe, som Lars havde til Foster, og da saae han at denne Øg havde Væsker i Næseborene, hvilke Væsker vare usædvanlige hos slige Kreaturer. Nogen Tiid derefter sae han Ø(stens?) døde Hæst, som stod paa Stald, og denne havde ligesaadan Vædske i Næseborene,

og disse Vædsker tilkjendegiver Qværsvild Syge. Vidnet demitteret.

3 Vidne, Lars Amundsen yttre Qvalvigen, der, efter at have aflagt Eed med oprakte Fingre efter Loven, forklarede; at han af andre hørte fortælle, at den hos Lars indre Alsager til Foster hensadte Øg havde været syg, men da han efter Kyndelsmisse dette Aar saae Øgen, befandt han Saar paa hende, der tilkjendegav at hun havde været syg. Sidstafvigte Michels Dags Tiid kom Østen Alsager til Vidnet og spurgte om den Hæst som Vidnet havde antaget til Foster fra Gravens Sogn, var befængt med smitsom Sygdom, da Østens Hæst havde faaet S(nyve?), og dertil svarede Vidnet ham, at den af ham antagne Hæst var gandske frisk.

4 Vidne, Amund Ellingsen Kiepse, der aflagde Lovens Eed og vidnede: at 8te Dage før Michalis 1797 var Vidnet hos Østen Alsager for at hjælpe til rette Hoverne paa hans nu døde og herom handlede Hæst, og da sagde Østen [til] Vidnet, at denne Hæst ikke paa en Tiid havde været frisk. Vidnet demitteret.

Contra Citanten indlod Sagen Dom med Paastand, at Sagsøgeren maae tilfindes at betale ham for hans Bekostninger og Tiids Spilde under denne Sag 10 Rdr., saa og at han maae vorde frifunden for al ulovlig Tiltale i denne Sag.

Hoved Citanten begjærede Omkostningers Tillæg med 3 Rdr:

Begge Parter indlod Sagen Dom, og derpaa blev

Eragtet.

Sagen optages til Dom at afsiges førstkommende Maanedsting den 3 Decbr: 1798.

Publiceret

7: Et Vilkaar Brev af Knud Olsen Tvedt til Kone Aase Trons datter Tvedt paa eendeel Leve Kaar [af]? hans Gaard Tvedt (i Odde), af Skyld 2 bpd: 11 mrk: Smør, 1 ½ Geedskind med Bygsel og Herlighed, datr: 26 October 1798.

8: Ditto, af Tosten Arnesen Opheim, hvorved hans Hustru Ranvej Elias datter Opheim er tillagt Leve Kaar af hans Brug i Gaarden Opheim, datr: 26 Octbr: 1798.

9: Et Skiøde fra Ole Larsen Helleland til hans Søn Lars Olsen paa Halvedeelen af hans Gaardebrug, nemlig ½ Løb Smør og ½ Huud Landskyld med Bygsel og Herlighed, [i] No: 1, Gaarden Helleland i Ullensvangs Sogn, for Kiøbe Sum 180 Rdr., datr: 26 October 1798.

10: Skjøde fra Gunder Torbiørnsen Ystenæs til Sønnen Torbiørn Gundersen paa 1 bpd: 11 7/16 mrk: Smør, eller efter Matr: 1 bpd: Smør, 5/6 Løb Salt, 1/8 Huud, ¼ Geedskind, ¼ Faarskind og ¼ Kalvskind Landskyld i Gaarden Ystenæs No: 13 i Kintservigs Skibreede og Sogn, for Kjøbe Sum 96 Rdr., datr: 26 Octbr. 1798.

11: Skiøde fra Ole Olsen Kambestad og Asbiørn Johannesen Hougstvedt til Gunder Olsen paa 17 ½ mrk: Smør uden Bygsel i Gaarden Kambestad No: 30, i {Odde} \Ullensvangs/ Kirke sogn, for Kjøbe Sum 17 rd: 3 mrk., datr: 26 October 1798.

12: Ditto fra Ranvej Gunders datter, Enke efter Ole Olsen Kambestad den Ældre, til Wiching Pedersen paa 18 ½ mrk: Smør i Gaarden Kambestad i Ullensvangs Sogn No: 30, for 26 Rdlr., dateret 26 October 1798.

13: Ditto fra Jacob Jacobsen Tvedt til Knud Olsen paa 1 bpd: 11 mrk: Smør og 1 ½ Gdskind, og indberegnet hans egen Andeel, 2 bpd: 11 mrk: Smør, 1 ½ Geedskind, i Gaarden Tvedt No: 7 i Odde Kirkesogn og Kintservigs Skibreede, datr: 26 Octbr: 1798.

14: Skiftebrev efter Niels Jonsen Øvre Qvale, datr: 21 Februarii 1795, hvorved {af} 5 11/17 mrk: Sr: i Gaarden Øvre Qvale No: 21, er udlagt til den afdødes Moder og Sødskende.

15: Skiftebrev efter Lars Amundsen Digrenæss, dateret 22 April 1797, hvorved 1 bpd: 7 ½ mrk: Smør med Bygsel i Gaarden Digrenæss No: 16 i Odde, er udlagt til Creditor Arne Amundsen Digrenæss.

Fogden hr: Justits Raad Koren fremlagde til Bielag ved sit Skatte Regnskab, de samme Tingsvidner, som ved de foregaaende afholdte Ting ere (extra?)herede, og alles Rigtighed og vedtagelse blev erkjendt, især af de tvende Almues Mænd Gunder Torbiørnsen Ystenæs og Ole Larsen Helleland, og Beløbet af de resterende Kongelige Skatter for Røldals og Kintservigs Skibbreeder ere 227 rd: 2 mrk: 7 s:

1798: 59b

Til Laugrettesmænd for nestkommende Sommer ting 1799 blev udnævnt følgende 4re nye Mænd: 1: Svend Michelsen Røthe. 2: Michel Ingebrigtsen Instenæs. 3: Ingebrigt Christophersen Qvalnæs, og 4: Iver Olsen Naae.

Efter 3de Udraab indfandt sig ingen som havde videre med Tinget at udrette, thi blev samme sluttet.

O B Heiberg

Maanedsting

Aar 1798, den 3de December, holdtes for Hardanger Fogderie det ved Anordningen af 5 Maji 1797 paabudne Maanedsting paa Sorenskriver Gaarden Helleland, og Retten betjent af Sorenskriveren med følgende 4re Laugrettesmænd: 1: Ole Haldorsen Helleland. 2: Amund Pedersen Lofthuus. 3: Haagen Arnesen Luttrum. 4: Haaver Amundsen Ureim. af Fogderiets Lensmænd var tilstæde Christen Jonsen Hougse og Anders Josepsen Lille Graven.

Fol: 54. Iver Svendsen Dønne contr: Lars Siursen Noreim.

Ole Haldorsen Helleland mødte paa sin Frende Lars Siursen Noreims Vegne og tilkjendegav med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Sagsøgeren Iver Svendsen Dønne i eget og alle Gaarden Noreims Opsidderes Navne, at anhøre stævnte og ustævnte Vidners eedelige Forklaringer om at stølstejgen Watnedalene virkelig tilhører Gaarden Noreim, samt modtage Dom til at fravige Dette ulovlige Brug inden disse Grændser, samt at oprette Norems Mændene dette Søgemaals Omkostninger efter nærmere Paastand. Men da Comparenten fornemmer at der ved det incaminerede Stævnamaal er begaaet den Mistagelse, at de forhen i Sagen afhørte Vidner ikke ere tilkaldede at høre disse nu stævnte Vidners Forklaring, var han paa Contra Citantens Vegne nød at udbede sig Sagens Anstand til næste Maanedsting, for at rette denne Mistagelse.

Hoved Citanten Iver Svendsen Dønne mødte personlig for Retten, og havde intet imod den begjerte Udsettelse, allerhelst da han til samme Tiid agtede at føre flere Bevisligheder til Oplysning i Sagen.

Contra Citanten lod betale for cont: Stævningens Incamination og Udsettelse 1 rd: 24 s:, og derpaa blev

Eragtet.

Den forlangte Udsettelse bevilges til næste Maanedsting, som holdes her [paa] Gaarden Helleland \den/ første Mandag i Februarji Maaned 1799, paa Grund af at Parterne derom indbyrdes ere blevne enige.

Nye Sag. Ole Siovatsen Sandvigen contra Ole Samsonsens Næsseim.

!!Ole Sam[s]onsen Næsseim!! (Ole Siovatsen Sandvigen) mødte og tilkjendegav med skriftlig Stævnamaal dateret 12 November 1798, at han til dette Ting [haver] ladet indkalde Ole Samsonsens Næsseim at anhøre Vidner om, det han ved sin Forsømmelse har været Aarsag udi, at en Biørn haver denne Sommer dræbt en Koe som tilhørte Citanten, og efter saadan

Beviisligheder Dom at liide, alt efter Stævnamaalets Formeld, som blev læst, saal: # Derpaa fremlagte han Forligelses Commissionens Attest af 3 Octbr: 1798, saal: #

Indstævnte Ole Samsonsen Næsseim mødte personlig for Retten og vedtog Stævningens lovlige Forkyndelse.

Efter adskillige Væntilationer imellem Parterne, bleve de inden Retten saaledes mindelig foreenede, at Ole Samsonsen Næsseim erbød sig til at erlægge til sin Huusmand, Sagsøgeren Ole Siovatsen, for den for ham ved Bjørnen ødelagte Koe, 8 Rdr: i Penge, foruden Huden af Koen, som Ole Siovatsen beholder. Udi de 8te kommer først til Afdrag Afgiften af Huusmandspldsen Sandvigen, som er forfalden til Korsmisse næstkommende Aar med 3 rd:, og de øvrige 5 rd: forbandt Ole Samsonssen Næsseim sig til at betale samme Tiid, nemlig til Korsmisse næstkommende Aar til Ole Siovatsen.

Med dette Tilbud erklærede Sagsøgerne sig fornøyet, og blev saaledes denne Sag i Mindelighed afgjort.

Citanten betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: D: C:

Nye Sag. Actor hr: Justits Raad Koren contr: Sergeant Klingenman. Lensmand Christen Jonsen Hougse mødte paa Fogden Hr: Justits Raad Korens Vegne og tilkjendegav, at han i Følge velbemeldte Hr: Justits Raadens Ordre af 27 October 1798, har paa hans Vegne til dette Ting indkaldet Sergeant Carl Friderich Klingeman at modtage Dom for det af ham udøvede ulovlige Øll og Brendeviins Salg, følgelig de Beviisligheder som Actor derom agter at i rette føre. Comparenten producerede derpaa Amtets Ordre til denne Sags Anlæg, datr: 18 Septbr: 1798, tilligemed et under 12te Junii dette Aar optaget Forhør, denne Sag vedkommende. Bemeldte \2de/ Ordre blev læst og her indtages # #, med Forhøret bliver Acten at vedhæfte.

Den indkaldte mødte ikke efter Paaraab, og Varselen for ham blev afhjemlet ved Kaldsmændenes Attest

1798: 60

af 7 November 1798, saal: #

Men da Comparenten, Lensmand Hougse, forventede saadan Udeblivelse, eftersom der fra den indkaldtes Boepæl i Odde og her til Tingstædet, som er 2 Miil Søeværts, {d..} paa denne Tiid den heele Søe er tilfrosen, og Landevejen ufremkommelig, kunde han ikke andet end undskylde Udeblivelsen, og i den Anledning begjere Sagens Anstand til næste Maanedsting.

Den nærværende Laugret og Almue blev tilspurgt om dette Lensmandens Opgivende {.....} i Henseende Aarsagen til Klingenmans Udeblivelse medfører Rigtighed, erklærede de samtlige det anførtes Rigtighed.

Hvorpaa af Dommeren blev saaledes

Eragtet:

Paa Grund af ovenanførte Omstændigheder udstaar denne Sag til næste Maanedsting, som holdes første Mandag i Febr: Maaned 1799 her paa Sorenskriverens Gaard Helleland, pa det at den Sagsøgte kan have Lejlighed til at fremkomme med det fornødne til sit Forsvar. Denne Eragtning besørger Actor lovligen forkyndt for den Paagjeldende.

Publiceret.

1: Pante Obligation af Lars Larsen Øvre Fylkedahl til Myndtlingen Randvej Haaversdr: for hendes Arvelod 40 rd: 5 mrk: 12 s:, mod 1ste Pante Ret i Gaarden Øvre Fylkedahl No: \43/ i Gravens Skibreede og Sogn, datr: 8 Junii 1798.

2: Aflyst Jacob Pedersen Hougsses Pante Obligation til Myndtlingen Christi Michels datter, stor 143 Rdr: 3 mrk: 2 s:, mod 1ste Pante Ret i 2 bpd: 9 mrk: Smør, ½ Huud og ½ Bukskind

med Bygsel i Gaarden Hougse No: 20 i Kintservigs Skibreede, [dat:] 28de October 1796, og tinglyst 29de samme Maaned, efter Creditor Amund Andvesen store Gravens paategnede Qvittering af 3de Decbr: 1798.

Fol: 57. Udi Sagen anlagt af Actor Hr: Justits Raad og Foged Koren mod Knud Larsen Bustethun for ulovlig Øll Salg, blev efter Udsettelse fra sidstleden Høsteting, afsagt saadan
Dom.

Vel er der under Sagens Førelse saavel i Actors Incamination som Præsten Hr: Arentzens Anmeldelse til Stiftet, dateret 17de April 1798, moveret at Tiltalte Knud Larsen Bustethun i Fortiiden skal have været privilegeret Gjestgiver ved Odde, og dømt fra saadan Rettighed, men hverken Actor eller Præsten har videre frembragt Oplysning derom, heller ikke har den tiltalte Knud Larsen under Sagens Førelse ved at høre Documenterne oplæste, haft noget at erindre i Henseende denne Sagens Post, men allene benægtet Vidnernes Udsigende, for saavidt disse selv have været handlende i den Forbrydelse, følgelig kan igjentagen Straf for den Forbrydelse her ikke finde Stæd. At han har udøvet det her paastævnte uberettigede Øll Salg er ellers oplyst ved Vidnesbyrdene saaledes, at han fuldkommen kan ansees som Forbryder ved at have handlet imod Forordningen af 8de Martji 1757, dens 3 § Thi tilfindes Knud Larsen Bustethun for saadant ulovligt Øll Salg at udrede Bøder, efter allerhøystbemeldte Forordnings Bydende i 2de og 3 §§, 20 Rdr., hvoraf den Halvedeel tilfalder Hans Majestæts Kasse, og den anden Halvedeel til Angiverne, saa betaler han og dette Søgemaals Omkostninger med 4 rd.; hvilket alt fuldbyrdes inden 14 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Fol: 58. Udi Sagen anlagt af Østen Arnesen indre Alsanger!! (Alsager) mod Lars Torjersen indre Alsanger!!, blev afsagt saadan

Dom.

At Citanten Østen Arnesen indre Alsager, nogen Tiid efter Juule Høytiiden sidstleden, har ved den saakaldede Qværsvilsygdum mistet en Hæst, er afbeviist ved de førte Vidners Forklaringer, men hvorvidt contra Citanten Lars Torjersen Alsager har været Aarsag udi denne Hoved Citantens Hæsts Død, ved at have indtaget til Foster et Øg fra et fremmet Sogn og Præstegjeld, er det som Sagen handler om. Uovereensstemmende ere Vidne Forklaringerne udi hvad Tiid den hos Lars indre Alsager til Foster antagne Øg kom dertil, og de ere ligesaa uovereensstemmende udi om Østens Hæst var befængt med Sygdommen før eller efter bemeldte Øgs Ankomst

1798: 60b

til Alsager!! (Alsager). Overvejes alle disse Vidne Forklaringer, vil det dog synes rimeligt, at den ankomne Øg ved dens Ankomst var befængt med Sygdommen, og saaledes kunde have besmittet denne Østens Hæst med de fleere i Acten omnævnte, men da Lars Torjersen og de førte Vidner har aldeles benægtet at han havde Kundskab om Øgens Sygdum paa den Tiid Østens Hæst blev befængt dermed(?) ville det være ubilligt aldeles at dømme Lars som forsætlig Skyldner i denne Østen tilføjede Fornærmelse og Tab. Thi kjendes hermed for Ret: Naar Lars Torjersen indre Alsager førstkommende Maanedsting, som holdes paa Sorenskriver Gaarden Helleland den 4de Februarii 1799, paanye incaminerer Sagen, og da personlig fremstiller sig for Retten og aflægger sin corporlige Eed, derhen, at han ikke vidste at den af ham til Foster antagne Øg var befængt med Qværsvild Sygdum paa den Tiid han antog den, bør han for Hoved Citantens Tiltale i denne Sag aldeles frie at være, men hvis han ikke drister sig til saadan Eeds Aflæg, bør han at betale den for Østen Arnesen Alsager omkomne Øgs Værdie efter udnævnte uvillige Mænds Skjøn, og udi denne Sags Omkostning 6 rd., og

forinden denne idømte Eed kan antages, maae han lovlig indstævne Sagsøgeren Østen Arnesen at anhøre samme. Det idømte fuldbyrdes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Efter 3de Udraab indfandt sig ingen som havde videre ved Tinget at udrette, thi blev samme sluttet.
O B Heiberg

Steenings Forretning paa Gaarden Medhuus i Gravens Skibreede.

No: 4. C: 7de. 24 s: 1798. Ole Borneman Heiberg, Kongelig Majestæts Sorenskriver over Hardanger, Woss og Lyse Closters Gods, samt Birkedommer ved Baroniet Rosendals Birk, Gjør vitterligt, (..?) Aar 1798, den 22de December, indfandt sig hos mig den Dannemand Siur Larsen Sæd i Gravens Skibreede i Eidfiords Kirkesogn i Hardanger, og begjerede, at den imellem hans og fleeres Ejendommer udi Gaardene Medhuus og Tvedt i Gravens Skibreede og Eidfiords Kirkesogn holdte Steenings Forretning, saavel paa Ager og Bøe, som Udmark, som findes her indhæftet og pagieret fra 1 til 24, maatte Protocollen tilføres, da de om Mærkerne mellem sig selv vare fuldkomne forenede, og ingen Slags Tvist havde Stæd, og til den Ende fremlagde han den af 4re Laugrettesmænd skeede Optegnelse, som efter conference befandtes ligelydende med den forhen beskrevne paginerede og herved hæftende Act med vedbørlig Underskrift, saalydende:

Anno 1797, den 26de April, blev paa Gaarden Medhuus i Eidfiord Kirkesogn, efter foregaaende mindelig Foreening foretaget af os, som Laugrettesmænd Tosten Andersen Legreid, Hans Olsen Westrem, Siur Bertelsen Lisebreche og Tosten Torfindsen Sæd, at nedsætte Mærkeskjæl imellem Opsidderne paa denne Gaard, og Siur Larsen Sæd som Ejer af det Brug som Amund og Tolleiv bruger i Medhuus, Haaver Siursen Medhuus som Lejlending og Laugværge for Enken Anna Olsdatter, og Ole Johannesen Medhuus, og Opsidderne paa Tvedt, Anve Anvesen Tvedt, Baar Tostensen, Torchel Tostensen, Amund Hansen, Jacob Hansen, Anders Jacobsen og Jacob Olsen, samt imellem Medhuuses Opsiddere indbyrdes,

hvilken Steening imellem Medhuus og Tvedts Opiddere begynder: Det Slaatte Træe, som efter Foreening Medhuus Mændene skal have i den fælleds Fægeng i Hagen D(ue?) Hagen, er indstenet med 4re nedsadte Steene, i den sidste er huggen en L udi, derfra op mod Lien til en nedsadt Steen, denne viiser til en T, og atter mod Nordøst til 2de Gloppe i store Jordfaste Steene, og siden til Bøe gjerdet; Til Bøegjerdet, som er Tvedt tilhørende, ved denne Hage er udstent et Stykke Older Skov til Gjerdefang for Tvedt, som er dem saaledes tilsteenet efter førmeldte T Gloppe til en X i en Jordfast Steen, og siden op igjennem Ljen til 2de Gloppe i store Steene, som viiser i liige Linie til en X og liige til Bjerget; Tvedt ejer paa den østre Siide unden (under) Bjerget og til Bøegjerdet. {Paa} Solgjær kaldet, er en H(.g..?), Tvedt tilhørende, indsteenet med 2de nedsadte Steene, 3 Vinkel Gloppe og en L Gloppe. Ved samme Tolgjær!! (Solgjær?) hos Elven er nedsadt en Steen som viiser tvert fra Elven til en X i en Jordfast Steen som viiser til en nedsadt Steen i et lidet Braat, samme viiser i Vinkel mod Sør til en X, samme viiser til en X i Solgjærsteenen, som viiser op mod Lien til Klovsteen,

1798: 61

og derfra til Gjelen liige til Fjelds. Medhuus ejer paa den Østre, og Tvedt paa den vestre Siide, men Bejtningen skal være som efter den skriftlige Foreening af 27 Martj sidstleeden. Paa Nordre Siide for Elven, ned fra Dræggebrækkene huggen en I Gloppe, som viiser op mod Lien til en X huggen i en stor Steen paa Dræggebrækkene, som viiser liige op til Bjerget i dybeste Dokken, som er hugget en X, hvilket er Endemærket; Tvedt ejer paa den Vestre, og Medhuus paa den Østre Siide, dog skal Medhuus have Bejtningen paa denne Tvedts Ejendom,

ligesom gammelt Brug haver været, imod at Tvedt ligesaa haver Bejtningen paa det Stykke som kaldes Trette Kind, hvilket er Medhuuses Ejendom. Bækken i dybeste F(.....?) Gjæl, fra Elven og liige til Fjelds, er byttet mellem Tvedt og Medhuus, da Tvedt ejer paa Vestre, og Medhuus paa Østre Siide, fra Stor Elven og op efter Skjötje Elven paa den inderste Stæd den har Løbet ned, er og et Bytte, hvor Tvedt Ejer paa den Østre, og Medhuus paa den Vestre Siide. Det Stykke Gjerde som Medhuus haver ved Drægebrækkene, skal de have Gjerdefang til paa den nærværende Tvedts Ejendom. Elven, som har brudt af sin Gang neden for Medhuus, skal ikke ansees til Hinder for Skifte eller andet for Ejendoms Skyld, men Byttet skal være efter Dybet for hendes gamle Gang, som er hos Braatet paa søndre Siide. Medhuus Mændene lovede at de ikke skulde fornærme Tvedts {Mændene} Ejendom i Algi(onen?) kaldet med Fæbejtning; Hvorda Steeningen er til Ende, for saavidt det angaar disse forbemeldte Gaarder, med hver af Opsiddernes fulde Foreening og Samtykke, som bekræftes med vedkommendes Hænders Underskrift.

Den 27de Ditto (April) foretog Medhuus Mændene sig at steene sig imellem, hvor der begyndtes, og blev i Østre Ende af Thunet nedsadt en Steen som viiser op til 3de efter hinanden huggede I Glopper i store Jordfaste Steene, Ole Andersen Medhuus ejer paa den Østre, og Siur Larsen Sæd paa den Vestre Siide, Ager og Eng betreffende. Paa den Østre Siide ved Haaver sin Floer, er nedsadt en Steen, som viiser need igjennem Ageren til 2de nedsatte Steene og i liige Linje til Elven; Ageren ejer Siur Larsen paa den østre, og Ole Andersen paa den vestre Siide, men Bøen under Ageren ejer Ole Jonsen Medhuus paa den Østre, og Ole Andersen paa den vestre Siide. Længere Øst i samme Ager er oppe under Bækken nedsadt en Steen som viiser ned igjennem Ageren til en nedsadt Steen og liige til om Reenen; Siur Larsen ejer paa den Vestre, og Ole Jonsen paa den Østre Siide; Nok længere Øst i samme Ager, er oppe under Bækken nedsadt en Steen, som viiser ned igjennem Ageren til en anden nedsadt Steen, som viiser i liige Linie til Ager Reenen og liige til Elven. Ole Andersen ejer paa den Østre, og Ole Jonsen paa den Vestre Siide, men Bøen under Ageren og Ageren ejer Ole Andersen paa den Østre, og Ole Jonsen paa den Vestre Siide.

Siur Larsen og Ole Jonsen ere foreenede om at bytte eendeel Ager saaledes: at den Ager kaldet (Nye?)lands stykke, som Ole haver ejt, bytter udi den saakaldede Flor Ageren, som allerede er indsteenet til Siurs Ejendom, men efterdags skal tilhøre Ole, dog med den Condition, at om noget af denne Flor Ager skulde af ulykkelig Hændelse udtages, skal Siur eller efterkommere være Ansvarlig til Erstattelse derpaa, saaledes at han skal godtgjøre til Ole saa megen Ager som udtages; Ageren er i det Henseende maalet fra Bækken oppe og ned til Renene Paa den vestre Side, er 41 Alen, og paa den østre Siide 40 Alen, og Bredden er []? Alen. Et lidet Stykke Ager, Ole Andersen tilhørende, som er beliggende til Hjørne Ageren kaldet, som er Haaver Siursen Medhuus tilhørende, er skillet fra Ageren med 2de nedsatte Steene, som gaar i liige Linie til Elven, og en Steen, som skiller det fra Haaver sin Bøe. Et Ditto lidet Stykke Ager, Ole Andersen tilhørende, var beliggende i Sør fra det første, er skillet fra Haaver sin Bøe med 3 nedsatte Steene, den ene af disse saavelsom en Ditto. skiller samme Ager fra Siur Larsen sin tilliggende Ager. Oven for denne Siur sin Ager er nedsadt en Steen, som skiller imellem Ageren og Bøen som Ole Andersen der ejer. Jalle Ageren kaldes, som ligger i Haaver sin Bøe, er udsteenet med 13 nedsatte Stene, en L Gloppe og 3 I Glopper. ditto en Steen nedsadt

1798: 61b

oven for paa samme Ager, som viiser ned igjennem Ageren til en i Renen nedsat Steen, Siur Larsen ejer paa den østre, og Ole Andersen paa den vestre Siide; Ligeledes længere hjemme, oven for hos samme Ageren, nedsadt en Steen, som og viiser ned igjennem Ageren til en i Renen nedsadt Steen, Ole Jonsen ejer paa den østre, og Ole Andersen paa den vestre

Siide af disse Mærker, alle disse Steene bemærker og imellem Bøen og Ageren. Oven for D(uo?)stenen er hugget en I Gloppe som viiser op til en I Gloppe, og siden i lige Linie til Bjerget, Haaver ejer Huuse Slaatten paa den Vestre, og Ole Andersen paa den Østre Siide. Oven paa Hjørne Ageren er hugget en I Gloppe som viiser op til en nedsadt Steen, samme viiser liige op til 5 efter hinanden hugne I Gloppe, den sidste viiser op til en bække-Gjel, og siden liige til Bjerget. Et lidet Stykke Bøe, som Ole Andersen overlader til Haaver, er indstenet saaledes: En I Gloppe er huggen i en Steen oven paa Huusene, som viiser indtil Ageren til en I Gloppe {huggen i en Steen oven paa Huusene}, og der fra ned til Ageren [i en]? I Gloppe, og siden ned til Ageren i en nedsadt Steen, og atter til en I Gloppe, huggen i Aastaaen under Ole Andersen sin Hæste Stald. Ovenfor hos Agerens vestre Siide, som kaldes Mit Stykke, nedsadt en Steen som viiser !!som viiser!! nedigjennem Ageren til en Steen i Renen, som skal viise i lige Linie til Elven. Ved samme Agers Østre Siide, oven i Bakken, nedsadt en Steen som viiser ligeledes ned til en i Renen anden Steen, og lige til Elven i Linje. Haaver ejer inden disse Mærker, og Siur ejer Østen for Ageren, uden Ole Andersen ejer Bøen oven og neden for Ageren, men Ole Andersen ejer Bøen neden !!og neden!! for. Paa Midten oven for Haaver sin Ager, er nedsadt en Steen, som skiller Ole Andersen sin Bøe, som viiser den nye Ager. Den sidstmeldte Siur sin Ager, som ellers kaldes Miaasynden, er indstenet fra Ole Andersen sin Bøe med 3de nedsadte Steene og en I Gloppe paa den øvre Siide og paa den Nordre Side efter Renen, nedsadt 2de Steene og en I Gloppe. Midt under Thue Gaarden, ned hos Ageren, er hugget en Vinkel Gloppe, som viiser ned igjennem Ageren til en nedsadt Steen; Paa Ageren, og siden til lige Linie i Elven, Ole Andersen ejer paa den Østre Siide Ageren og Bøen, Haaver Siursen ejer Ageren, og Ole Jonsen Bøen paa den vestre Siide. Paa vestre Siide Haaver sin Stabur, er nedsadt en Steen som viiser !!som viiser!! i Vest til en nedsadt Steen, og siden til formeldte L Gloppe, og derfra til en nedsadt Steen hos Løen, paa Nordre Siide af disse Mærker ejer Ole Jonsen det som er staaende til Thue Gaarden, men Siur Larsen det Stykke Ager hos Løen. \Ageren/ Paa Søndre Siide er for meldt. Under Løen er nedsadt en Steen som viiser ned igjennem Ageren til en Steen paa Reenen; Haaver Siursen ejer paa den Østre, og Ole Jonsen paa den vestre Siide, Ageren bemærket. Dam (slott?) (støet?) tilhører Haaver sin Floer, hører ham til som tilforn til Fornødenhed. Oppe i Bakken hos Ageren er nedsadt en Steen som viiser ned igjennem Ageren til en Steen paa Ager Renen; Ole Jonsen ejer Ageren paa den Østre Siide, og Siur Larsen paa den vestre Siide, og med den Forening at Siur beholder Damstøet til sin Floer, som ovenmeldt til sin Fornødenhed, indtil han finder forgodt at flytte Florhuuset, da skal Ole beholde Grunden til bemeldte Florhuus og Damstøet, og Siur at gjøre Grunden ryddig, imod at han skal faae Grund paa Ole Jonsens Ejendom til sam/m/e Fornødenhed. I Vestre Kant af Ageren er nedsadt en Steen som viiser i Øst til en anden Steen, samme viiser mod Sør til 2de efter hinanden nedsadte Steene, den sidste viiser mod Vest til en nedsadt Steen, denne

1798: 62

viiser mod Nord til en Steen, og atter til en Mærkesteen; Siur Larsen ejer uden om disse Mærker, og Haaver Siursen og Ole Andersen ejer Ageren inden disse Mærker; Samme deres Ager skilles og ad ved 2de Mærkesteene af de samme som før ere meldte, Haaver Siursen ejer paa den Søndre, og Ole Andersen paa den Nordre Siide. Bøen som Ole Jonsen ejer oven for denne sidst meldte Siur sin Ager, skilles ad, med en før nedsadt og bemeldt Mærkesteen, som viiser mod Vest til en huggen I Gloppe, og atter til en nedsadt Steen som viiser tillige Bøebyttet og mod Lien til 6 efter hinanden huggede I Gloppe i liige Linie, den sidste, som er en C gl:, viiser mod Nordvest til en anden C gl:, og viiser mod Nord til en stor Bjerg-Sluffe oppe i Bjerget. Ole Jonsen ejer paa den Østre, og Siur Larsen paa den Vestre Siide Slaatten. En I Gloppe er huggen ved Elven, som viiser op mod Stor Ageren til en I Gloppe; Ole

Siursen ejer Bøen paa den Østre, og Siur Larsen paa den Vestre Siide. I Ydste teigen hos Elven er huggen en I Gloppe som viiser op mod Lien til 4re efter hinanden huggede Gloppe, den sidste er Endemærket; Ole Siursen ejer Slaatten paa den Vestre Siide, og Siur Larsen paa den Østre Siide. Nest neden for Kalve hollene kaldet, er hugget en X, som viiser ind i Uren og ud til Elven; Ole Jonsen ejer paa den Nordre, og Siur Larsen paa den Søndre Siide Slaatten. Høyere oppe i Kalve hollene er hugget en X, som viiser ligesa indtil Uren og ud til Elven, Ole Jonsen ejer paa den Søndre Siide, og Siur Larsen paa den Nordre Siide. Ligesa (le?)gere (lengere) oppe oven oaa Kalvehovene ud ved bemeldte Elv, er hugget en I Gloppe, som viiser mod Nordost til en Kors X, og derfra i Nord til Midten i en bleg Bjerghammer; Ole Jonsen ejer paa den Nordvestre Siide, og Siur Larsen paa den anden Siide ligesa Slaatten, nest under Thunet. I en stor Steen er huggen en (I?) (T?) Gloppe, som viiser mod Nord til 2de Gloppe, den sidste, som er en L Gloppe, viiser mod Nordost til en I Gloppe; Ole Jonsen ejer paa den Nordre og Vestre Siide, og Siur Larsen ejer paa den {Vestre} \Søndre/ Siide, Slaatten bemærket. Paa søndre Siide Elven, kaldes gamle Gaard, ved Bøegjerdet er huggen en I Gloppe, som viiser mod Øst til 8te efter hinanden huggede Gloppe, den sidste viiser i liige Linie til Tvedts Byttet; Haaver Siursen ejer Slaatten paa den Nordre, og Ole Andersen paa den Søndre Siide. Ved Elven er huggen en I Gloppe som viiser i Sør til 2de andre huggede Gloppe og i liige Linie til Tveite Byttet; Haaver Siursen ejer paa den Østre, og Ole Andersen paa den Vestre Siide, Løv Skog bemærket. En Ager kaldet Bakke stykket, som tilhører {Lars} Haaver Siursen, i Ole Andersens Bøe, er indsteenet med 7 nedsadte Steene, til samme Ager ligger Ole Jonsens Ager, som er adskildt med 2 andre nedsadte Steene; Haaver Siursen ejer paa den Østre, og Ole Jonsen paa den Vestre Siide. Disse Steene skiller og mellem Bøen, som Ole Andersen ejer og fra h(...) i liige Linie til 2de andre nedsadte Steene, som tillige bemærker Bytte imellem det Stykke Ager som Ole Andersen ejer paa den vestre Siide, (a..?) (.....?) bemeldte Ole Jonsen[s] Ager. I (.m...?) Ager(ren?) (Ageren?) (...?) paa Reenen er nedsadt en Steen som viiser op til en I Gloppe, og atter til en L Gloppe, Siur Larsen ejer Ageren paa den vestre, og Ole Jonsen paa den Østre Siide; Denne Ole sin Ager er og udsteent fra Siur

1798: 62b

sin Bøe, med den bemeldte nedsadte Steen og L Gloppe saavelsom 2de Steene, en I Gloppe og en L Gloppe. Nyelænds Ageren kaldes, som er Ole Jonsen tilhørende, er skillet fra Siur sin Ager ved en i Renen nedsadt Steen, som viiser op til en i Bakken i en nedsadt Mærkesteen. Ole sin Ager, som er paa den vestre Siide, er og steenet fra Siur sin Bøe med formeldte nederste Steen og en Ditto Markesteen og 4re huggede Gloppe. Paa Søndre Siide Elven, (Løe?) Teigen kaldes, er huet 2de Gloppe som viiser i Sør og i Nord til Tveite Bytte og til Elven, Ole Andersen ejer paa den Østre, og Ole Jonsen paa den Vestre Siide, Løv Skov bemærket. Længere Vest er og en L(in?)e paa Birkeskoven imellem Ole Jonsen paa den Østre og Siur Larsen paa den Vestre Siide, som er skillet med en X ved Esven og en I Gloppe, som ligeledes skal viise i liige Linie til Tveite Byttet og til Elven. Inderst paa Mold(..?) (..?)s Teigen kaldes, blev hugget 2de X, som viiser i liige Linie til Elven og op til Bjerget, Siur Larsen ejer paa den Østre, og Ole Jonsen paa den Vestre Siide. Længer hjem paa samme D(al?) Strækning er steenet en liige Linie fra Bjerget og ned til Elven, og i samme Linie er hugget 3de Gloppe; Haaver Larsen ejer paa den Vestre, og Ole Jonsen paa den Østre Siide. Længere Hjem, eller i Vest, er og gjort en byttes Linie iliige fra Bierget og ned til Elven, hvor der er hugget 4re Gloppe, Ole Andersen ejer Vesten for denne Linie. Nok en Linie længere hjem og er paa samme Maade hugget 2de Gloppe, Ole Jonsen ejer paa den vestre Siide. Nok en Linie paa samme Maade som de forrige, hvor der er huggede 3 Gloppe, og Siur Larsen ejer paa den Vestre Siide. Endnu er en nye Linie paa samme Maade længer

hjem paa Mellem Flaaten kaldes, som er samme med 2de huggede Gloppe adskildd, og skal viise til Bjerget og til Elven, og Ole Andersen ejer paa den vestre Siide. Nok endnu er og den sidste Linie i (T...tte?) Kleiven, som skal viise sammeledes som forige hen efter Norden for Vejen til et Bjerg Skarv er huggen en I Gloppe, som skal viise op til den vestre Kant i en stor Maasesteen, og atter til en stor flat Steen op under store Bjerget; i disse Steene ere ingen Mærker huggede. Haaver Siursen ejer paa den vestre Siide, og altsaa den vestreste Teig i denne Teig. Østen (?) (for?) T(..?)tte Kjerret Ejer Siur Larsen, og Ole Jonsen Græsgangen i alle Teigene paa den Nordre Siide Elven. Older Skoven i Trætte K(..?)d og Skj(.ts.ør..?) er fælles, uden hvad før er nævnt i fra Siur Larsen.

Paa Søndre Siide Elven, det Medhuus tilhører, er inderst i denne Teig begyndt saaledes: Nord ved Slaatten hos en Bæk er huggen en I, som viiser op efter sam/m/e Bæk til Bjerg Skaarene; Siur Larsen ejer Sla[a]tten paa den østre, og Ole Jonsen paa den Vestre Siide, oven for denne langs i den første Skaar, ejer og Siur Larsen Slaatten alt hjem til Brændmaadt Gjelen, og Ole Jonsen ejer en Slaatte-Skaar der ovenfor, saavel som Vesten for Brændenand Gjeøen. Længere hjem, ned paa Flaaten, er huggen en I Gloppe, som viiser op mod Lien i liige Linie til i Midten af Paals-(?)rien kaldes; Til denne Linje gaar forbemeldte Ole Jonsen sin Teig paa den Østre Siide, og Siur Larsen ejer Slaatten paa den vestre Siide, men Overhugsten ejer den ene paa den andens Slaatter over alt i disse Teiger. Længere Hjem eller imod Vest er ved ved!! Flaaten huggen en I Gloppe i en stor Steen som viiser i liige Linie op til en Gloppe huggen i en Steen oven for nogen Bjerg Svaaer, og atter i liige Linie til Bag(...?) S(....?), og siden til Fjelds, de forommeldte Siur Larsen sine Lejer er paa den Østre Siide, Slaatten bemærket, og Ole Andersen ejer paa den vestre Siide. Længere Hjem er gjort en Byttes Linje; hvor der i liige Linie er hugger 3 Gloppe, og Ole Andersen ejer paa den Østre, og Haaver Siursen paa den Vestre Siide, {Længere Hjem er gjort en Byttes Linje} Slaatten bemærket, Men Overhugsten ejer ogsaa disse paa hinandens Slaatte. Paa Øyjorden kaldes, er ned i ved Almue Vejen er huggen en I Gloppe i en Steen som viiser op i Sør til 3de efter hinanden huggede Gloppe, den sidste er Endemærke, og er huggen oppe i Bjerget; Ole Jonsen ejer Slaatten og Older Skoven paa den Østre Siide, og Siur Larsen ligeledes paa den Vestre Siide. Ned ved Bøegjærdet paa samme Ø(yjord?) er nedsadt en Steen som viiser i syd Ost til en huggen Gloppe, samme viiser til en

1798: 63

nedsadt Steen som viiser i Syd ost til 3de efter hinanden huggede Gloppe, den sidste er huggen i en stor Steen, som er Endemærket, Siur Larsen ejer paa den Nord Østre Siide, og Ole Jonsen paa den sydvestre Siide Slaatten, og Older Skoven for begge bemærket. Under (.i.aaren?) kaldes, i en stor Steen er huggen en I Gloppe som viiser i Sør igjennem Uren til en I Gloppe i en stor Steen, og atter i liige Linie til en Skarve Ryg i en Skaar i Bjerget; Haaver og Ole Andersen ejer Birke Skoven paa den Østre Siide, og Ole Jonsen paa den Vestre Siide. Længere Vest hen paa hiin Siide af denne Ole sin Ejendom, er ned paa Flaaten huggen en I Gloppe i en stor Steen som viiser op igjennem Uren til en Gloppe i en stor Steen, og siden i liige Linie til {en stor Steen} et hvidt Blek i Bjerget, visende som en Dug; Siur Larsen ejer Løv Skoven paa den Vestre Siide, saa hører og til denne Siur Larsen sin Part, det begge disse forhen har ejet af Skov, Older Skoven undtagen i Høge hougen kaldes. Under Kalve Holle Steenen er hugget en I Gloppe som viiser mod Øst til L Gloppe huggen i et Skarv, denne viiser mod Nord til en I Gloppe som viiser i liige Linie til Bjerget, som er Endemærke; Haaver Siursen ejer Skoven paa den Østre og Søndre Siide, og Ole Andersen paa den Vestre Siide. I en Steen i Due-Uren, hvorudi er før hugget en Gloppe, lenger ned i samme Steen, der huggen en I Gloppe som viiser i Øst til en I Gloppe i en stor Steen som viiser i liige Linie til T(r?)ette (Tvette?) Byttet, Ole Andersen ejer Birke-Skoven paa Søndre Siide op til Bierget,

og Haaver Eier paa den Nordre Siide, ligesaa øverst paa Øyjorden i en stor Steen er huggen en I Gloppe som viiser i Vest til en Gloppe i en stor Steen og liige Linie til en L, og som viiser i Sør til en Gjølle i Bjerget, Siur Larsen ejer Slaatten paa Søndre, og Ole Jonsen paa Nordre Siide. I Due steenen under Hældereren er nedsadt en Gloppe som bytter Hældereren imellem Haaver paa den Vestre, og Ole Andersen paa den Østre Siide. Under Lille (..?)len er en byttes Gar som gaar ind efter !! Rusten; hvor ingen Mærker er hugget, men skal være efter gam/m/elt Brug. Haaver ejer oven for, og Ole Andersen paa den (..?)rdre eller nedre Siide, Slaatten bemærket. Oven for Huusene, i en stor Steen gaar Byttet op igjennem Uren til en Gloppe i en stor Steen, og atter til en Skarv Ryg i Bjerget; Ole Andersen ejer (Sla?)att(en?) paa den Østre Siide, og Ole Jonsen ligesaa paa den Vestre Siide. Paa nederst Naaven i Biørndstaa(?) er hugget !!er hugget!! 2de Gloppe som viiser i liige Linie ned til Bjerget og op til Bjerget; Siur Larsen ejer Overhugsten paa Østre Siide saavel som paa øverste Naaven, Ole Andersen Ejer det nederste Høe stak Støe paa nederste Naav, men Siur ejer det øverste, men paa den øverste Naav ejer Ole Jonsen Slaatten paa den vestre Siide, af disse Mærker ejer og Ole Andersen Overhugsten saavel som Slaatten. Lidet længere Vest er hugget 2de Gloppe, som skal viise i liige Linie ned til Bjerget og op til en Ur. Ole Andersen ejer Slaatten paa den Østre Siide, og Halver!! (Haaver?) paa den Vestre Siide. Naas teigen imellem de 2de store Steene ejer Siur Larsen baade Skov og Mark - længere ude i Løe tejgen i Bjørn skaar er hugget 2de I Gloppe, som skal viise i liige Linie ned til Bierget, og op til Bierget, Ole Jonsen ejer Overhugsten paa den østre Siide, og Ole Andersen Slaatten Nordvest, og Haaver den øverste, denne Slaatte er skillet ad ved 2de Gloppe som viiser op til Bierget, paa den vestre Siide ejer Ole Andersen Overhugsten og Sla[a]tten med, derefter op til Haaver sin Slaatte, som er skillet ad med en L som viiser op til Bierget (Støls..get?) kaldet, er og hugget 2de Gloppe som skal viise i liige Linie ned til Bierget og op til Bjerget; Ole Jonsen ejer Skov og Mark paa den østre Siide, og Siur Larsen ligeledes paa den Vestre Siide. Længere væst ned hos

1798: 63b

Biørnschaar Vejen er huggen en I Gloppe som skal viise liige op efter Uren til Bjerget, og liige ned efter en Bæk. Siur Larsen ejer Skov og Mark paa den Østre Siide, og !!Græd set!! (Græsset) paa den vestre Siide, men Ole Jonsen ejer Overhugsten paa Vestre Siide. Ved forommeldte Naav er ned paa Bjerget hugget en I Gloppe i en stor Steen, som viiser op til III! Gloppe og liige til Bjerget. Ole Andersen ejer Overhugsten paa den Østre Siide, og Haaver ejer paa den vestre Siide. Vesten paa denne Linie er hugget en I Gloppe som skiller Slaatten imellem Haaver paa den nedre Siide, og Siur paa den øvre Siide. I Lø(...?) Tejgen (ned?) (m?)ed Bjerget er hugget en I Gloppe som viiser op til til!! I Gloppe, og atter til en Bjerg Hammer, som er Endemærke, alt i liige Linie. Paa den østre Siide ejer og Haaver, paa den vestre Siide, Slaatten bemærket. I Vest fra en før meldt Vinkel Gloppe, er hugget en I Gloppe som viiser !!som viiser!! i Øst og Vest, og bytter imellem Slaatten, som Ole Andersen ejer, paa den Nordre, og Haaver paa den Søndre Siide. Længere Vest er en Linie, hvor der er hugget 2de Gloppe som skal viise i liige Linie op til Bjerget og ned til Bjerget. Ole Andersen ejer paa den Østre Siide at Overhugst, og Haaver paa den Vestre Siide ligeledes. Længere Vest ved Vejen er huggen en I Gloppe, som skal og udviise i liige Linie ned til Bjerget og op til Bjerget; Haaver ejer Slaatten paa den Østre, og Ole Andersen paa den Vestre Siide, alt til en Bæk, som er Bytte imellem Ole Jonsen, som ejer paa den Vestre Siide baade Skov og Mark, men paa den Østre Siide af denne Bæk ejer Haaver Siursen Overhugsten. Øverst i Gjedesprang Skaarene er et Bytte efter et Bjerg Hammer Lag, som skal viise op og Nord til Bjerget paa begge Siider; Ole Jonsen ejer Skoven paa den Vestre Siide og Slaatten i Gjedesprang Skaarene op til første Bjergtrem, og paa den vestre Siide ejer Ole Andersen

Skoven, og Siur Larsen Slaatten. Den store Gjæl fra Nutten ned, er Bytte imellem Haaver paa den Vestre og Ole Andersen paa den Østre Siide, baade Skog og Mark. Røne-Skarv kaldes, er Slotte Bytte imellem Ole Andersen paa den Øvre og Ole Jonsen paa den Nordre Siide. Fra Elven op i en stor Hammer i Hageskaarvene er hugget en Gloppe som viiser i liige Linie til en Gloppe huggen i en stor Steen, og atter til en Gloppe i et Skarv i Hage Skar, som viiser atter op til en Gloppe i en Steen og liige til Bjerget. Siur Ejer paa den Østre al Overhugst, og Haaver Siursen ejer Birk og Lind paa den Vestre Siide, men Ole Andersen ejer Marke Skoven paa den Siide. Længere Vest i Hage Skaar er hugget en I Gloppe i en stor Steen, som viiser op til en I Gloppe i en stor Steen og liige til Bjerget; Haaver ejer al Skov og Mark paa den vestre Siide, og Ole Andersen ejer Markeskovene paa den Østre Siide. Ved Vejen nederst i Hage-Skar er og huggen en C Gloppe, som er Slaatte Bytte imellem Haaver paa den Nedre Siide, og Ole Andersen paa den øvre Siide. Under Hage Skaar, i en stor Steen er hugget en X som viiser op til et Bjerg Klov, og atter til 2de Gloppe i store Steene, og siden i liige Linie til et Torv Rende i Bjerget; Siur ejer {Slaatten} Skouven paa den vestre Siide, og Ole Jonsen paa den Østre Siide, alt til en stor Gjæl som gaar op igjennem, og som er Bytte, da Ole Andersen ejer al Overhugst paa den Østre Siide, alt til en mindre Gjæl, som og bytter, da Haaver ejer den øvrige Skouv, efter at Ole Andersen ejer Birk, Lind og Asp. Inderst i Hage Skaar er hugget en Gloppe i et Skarv, som viiser op til en Gloppe i en stor Steen og liige til Bjerget, Disse Mærker viiser og i liige Linie ned fra sig, Siur Larsen ejer Slaatten paa den Østre Siide, og Ole Jonsen paa den Vestre Siide. Paa Melke Stølen ned ved Elven er hugget en I Gloppe som viiser op til skre Elven og op efter Elven til mit for Kalvehaalsteenen, Haaver ejer Løv Skoven paa den Østre, og Ole Jonsen paa den Vestre Siide. I en stor Sten i Griottet er hugget en I Gloppe som viiser op til 2de andre huggede Gloppe, og derfra i liige Linie til en Skarv Ryg nederst i Bjerget. Siur Larsen ejer Løv Skouv[en] paa den Østre Siide, og Ole Andersen paa den vestre Siide ligeledes. I Løv hougene kaldes, er ned ved en (.l...e?) huggen en I Gloppe i en Steen som viiser til en anden Gloppe i en Steen, og liige op til en stor Steen op under Bjerget, som er liggende oven over 2de andre \store/ Steene; Siur Larsen ejer al Skouven paa den Vestre, og Ole Jonsen paa den Østre Siide, dog Older Skouv undtagen for begge. Fra Gygre Støl kaldes, gaar et Bytte op til dybeste Ka(as?)-Skreen, og efter

1798: 64

!!og efter!! samme Skree til Bjerget; Siur ejer Skoven paa den vestre Siide, og Ole Johannesen!! (Jonsen?) paa den Østre Siide, men ogsaa her undtages Older Skoven. I Kloppe Skar kaldet, er Byttet efter en Bjerg Rust som gaar mod Nordost, da Siur Ejer paa den Østre Siide saavel Skov som Mark, saavel som Skaaren under ved Vejen, og Ole Jonsen ejer baade Skov og Mark paa den Vestre Siide. Længere Vest i samme Skaar, er et Bytte efter en Bæk; Ole Andersen ejer Slaatten, og Haaver ejer Skoven paa den vestre Siide. Bje[r]g faldet vesten for Øyjord Nutten er Bytte imellem Siur paa den Østre og Ole Jonsen paa den vestre Siide, al Overhugsten bemærket. I Vestre Kant af Karmen kaldes, er Byttet liige op til Bjerget imellem Ole Jonsen paa den Østre, og Haaver og Ole Andersen paa den vestre Siide. I øverste Stølet i Tag Nut Vejen gaar Byttet liige indtil {Vejen} Bækken imellem Ole Jonsen paa den nedre og Vestre Siide, og Ole Andersen paa den oven for og paa Østre Siide. Oppe i Tag Nutten er Bytte i en Bjerg Nult, som viiser op til Eggen i en Skarv Houg. Siur Larsen ejer paa den Østre, og Ole Jonsen paa den Vestre Siide. Længere Vest i Nutten, ned i en stor Steen er et Bytte som skal viise i liige Linie op til Eggen; Ole Jonsen ejer paa den Østre, og Haaver og Ole Andersen paa den Vestre Siide. En Skaar kaldes Skraaeskaaren, tilhører Siur Larsen, derimod skal Ole Jonsen have den Older Skov som tilhører dem begge i Trette Kind, saavel som den Birke Skov som er udstenet og dem begge tilkommer i Skjotje-Øyene. I H(arve?) Steen Klyve er hugget en Gloppe som viiser op til en Gloppe i en stor Steen, og atter

i liige Linie til Klæppe Skar; Haaver Siursen ejer Overhugsten paa den vestre, og Siur Larsen paa den Østre Siide; Bemeldte Mærker viiser i liige Linie nede til Elven. Ellven er til fælleds for saavidt som Opsiddernes Ejendomme strækker sig, Fiske angaaende paa begge Siider af Elven. Older Skouven Ejer hver paa sine Slaatter, undtagen et Stykke Older Skouv som er i Ole Jonsen sin Skove Teig i Løv hougene, og skal være Ole Andersen tilhørende, Haaver Siursen sin Sænge Bue Stok paa Siur Larsen sin Grund; Alle de øvrige Huus staar paa Selvejende Grund.

Et lidet Stykke Ager, ligger i Ole Jonsen sin Bøe, og er Haaver Siursen tilhørende, kaldet Trollebæk Ageren.

Biørnskaar kaldet, er fælles for alle Medhuus Opsiddere.

At alt foreskrevne er i alle Deelee med vores samtligen fulde Samtykke, tilstaar vi hermed med Vores Hænders Underskrift den 29de April Ao: 1797: Siur Larsen Sæd, som Ejer for det Omund og Tollev bruger i Medhuus, med paaholden Pen. Haaver Siursen Medhuus, som Lejlending og Laugværge for Ejeren Anna Ols datter, med paaholden Pen. Ole Jonsen Medhuus, Selvejer. Ole Andersen Medhuus., Selvejer. Omund Haaversen Medhuus, Tollev Omundsen ibd., begge Brugsmænd, og alle med paaholden Pen.

Som Laugrettesmænd og i alles Ovrværende ved denne Steening, underskriver: Tosten Andersen Legreid, Hans Olsen Westrem, Siur Bertelsen Lisebreche, Tosten Torfindsen Sæd.

At forestaaende Forretning er ordlydende indført i Hardanger Sorenskriveries Justits Protocol Fol: 61, 62, 63 og 64, som den herved in Originali inddrages Reqvirentens egen Afskrift, og den medfulgte Gjenpart udviiser, bevidnes herved.

For Forretningens Udstædelse er betalt, som for en Dags Forretning og Sags Incamination 4 rd: 3 mrk: 4 s.; og for 3 Arks Beskrivelse 2 mrk: 4 s.; i alt 4 rd: 5 mrk: 8 s.; foruden det stemplede Papiir.

Paa hr: Sorenskriver Heibergs Vegne N Hiorth Stuvitz

[Merknad: Ein del lokale namnd i originalen let seg meir eller mindre ikkje tyda. Dei omtalte partane i denne forretningen må vera både glupe og ha tunga beint i munnen, skal dei klara å halda oversikt og orden på kvar alle teigane ligg og bruken av dei, slik som forretningen er beskreven i dokumentet]

1798

1799

(1799: 64)

Maanedsting

for Hardanger fogderie, holdet paa Gaarden Hælleland

Aar 1799, den 4de Februarii, blev holdet Maanedsting paa gaarden Hælleland i Overværelse af efterskrevne 4re eedsvorne Laugrettesmænd, nemlig: Haaver Amundssøn Ureim. Haagen Arnessøn Luttrum. 3: Østen Pederssøn Instenæss, og 4re: Hellie Christopherssøn Qvalness. Ved Retten var tilstæde Lænsmanden for Kingservigs Skibrede, Christen Jons-

1799: 64b

sen Hougse, samt Lænsmanden for Gravens Skibrede, Anders Josephssøn Lille Graven.

Efter at Retten var satt blev oplæst følgende Kongelige Anordninger.

1: Een Forordning som fastsætter at Domme der avsiges over umyndige ikke maae fuldbyrdes naar de paagjeldende dermed ere fundne skyldige til legemlig Straf, forinden Sagen er indberettet til det Danske Cancelli n(...) dateret Friderichsberg den 2den November 1798.

2: Een Placat som bestemmer 2 rd:s godtgjørelse til Læns mændene i Norge for ethvert Maanedsting som holdet hos dem, dateret Cancelliet den 26de Novbr: 1798.

Nye Sag

Lars Torgerssøn indre Alsager anmeldte for Retten at han til dette [Ting]? havde ved mundtlig Varsel ladet indstevnte Østen Arnessøn indre Alsager til at anhøre hans benægtelses Eed om at han ikke var vidende om at den Hoppe eller Hæst, hvorom de tilforn har tvistet, ikke var med nogen smitsom Syge befængt, i overensstemmelse med den udi Sagen faldne Underrets Dom af 3de December 1798.

Østen Arnessøn Alsager mødte efter Paaraab og tilstod at være bleven lovlig Varslet til at anhøre Citantens Eed i ovenmeldte Tilfælde, og ville nu fornæmme om Sagsøgeren trøstede sig til at erlægge denne anbudne Eed. Efter at Edens forklaring var bleven Sagsøgeren forelæst af Lovbogen, og han desuden af Dommeren var bleven advaret at vogte sig for Meeneed, aflagde han for Retten den ham udi Dommen foreskrevne Eed, hvorved Sagen altsaa blev til endebragt.

Citanten betalte derpaa udi Rettens Gebyr 1 rd: 3 mrk: 4 s:

Folio 59. Actor Hr: Foged og Justits Raad Koren mod Sergeant Klingermann. Lænsmand Christen Jonssøn Haugse ædskede Sagen i Rette paa Actors Hr: Justitz Raad Korens Vegne, og fremlagde i Retten den paa forrige Maanedsting udi denne Sag faldne Eragtning, som blev oplæst, saalydende #

Den sagsøgte Segreant!! Carl Friderich Klingermann mødte for Retten og tilstod at den oplæste Rettens Eragtning var bleven ham (....?) lovligen forkyndet, samt derhos erklærede at Øl har han slet ikke havt i sit Huus til noget Uds{olgt}\salg/, og hvad brændeviin angaaer, da har han vel været forsynet med samme, og skjænket derav een og anden som kom til ham, dog uden at gjøre sig nogen fordeel derav, og paa grund derav formeente han sig at blive friefunden for Actors Tiltale i denne ham paaførte Sag.

Lænsmand \Christen Jonsen/ Hougse gjorde paa Actors Vegne Paastand om: at den sagsøgte Sergeant Klingermann, som efter Vidnesbyrdene udi det optagne Tings vidne befindes at have udøvet ulovlig brændevins salg i sit Huus, maatte blive anseet efter Forordningen af 8de Martii 1757, og desuden ved Dom tilpligtet at betale de paa denne Sag anvendte Omkostninger, i det mindste med 5 rd:, og saaledes fra sin Siide indlod Sagen til Doms.

Den Sagsøgte indlod {Sagen} ligeledes fra sin Siide Sagen til en lovmedholdig Dom, uden at have noget videre Tilsvær i Sagen, og betalte udi Tilsværspenget 40 s:,

hvorpaa af Dommeren blev saaledes

Eragtet

Sagen optages til Doms afsigelse paa Sørenskriverens gaard Helleland den 4de Martii førstkommande, naar næste Maanedsting der holdes.

Nye Sag

Elling Nielssøn Langesætter mødte for Retten og anmeldte at han efter given Commission fra Kjøbmand Ole Ejde udi Bergen med mundlig Varsel havde til dette Maanedsting indkaldet Niels Olssøn Age til at lide Dom for 2 rd: 3 mrk:, som han skylder bemeldte Kjøbmand udi Bergen for en i aaret 1791 erholdte Tønde Malt, som er bleven udleveret til Sagvolderen, ved Døden afgangne broder Tosten Naee den 28de Augusti s: A:, og derhos at erstatte ham de paa

denne Sag anvendte Omkostninger.

Den søgte blev af Retten paaraabt, men mødte ikke, hvorpaa Sagsøgeren fremlagde i Retten: 1: Stevnevidnernes Attest om denne Stevnings lovlige Forkyndelse for den paagjeldende. 2: Forligelses Commissariernes Attest af 5te Maji 1798, som viiser at denne Sag har været til forhandling for Forligelses Commissarierne udi Kingsservigs Præstegjeld, uden at noget forlig kunde bevirkes, og 3tio; Kjøbmand Ole Ejdes Regning af 13de April {af 13de April} 1798, betræffende den paastevnte Tønde Malt, hvilke 3de Documenter indtages (....?) Acten, saalydende # Sagsøgeren erklærede dernæst for Retten at han ikke denne Sinde kunde eller ville nedlægge nogen yddeligere Paastand i Sagen, eftersom han var vidende om at den indstevnte var borte paa en Rejse til Bergen, og følgelig ikke kunde fremkomme med sit Tilsvær i Sagen, som han ansaae fornøden, og til den Ende begjærede Sagens Anstand til næste Maanedes ting som skal holdes her paa gaarden næstkommende Martii Maaned.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges. Sagsøgeren betalte i Retten udi Incamination 4 mrk: 10 s:, og for Udsettelsen 12 s:, tilammen 5 mrk: 6 s:

Nye Sag

Elling Nielssøn Langesætter mødte for Retten og anmeldte at han efter given Commission fra Kjøbmand Jacob Wæsenberg i Bergen med mundtlig Varsel havde til dette Maanedes ting indkaldet Ole Iverssøn Frøenæss til at lide Dom for gjeld 5 rd: 2 mrk:, som han skylder til bemeldte Kjøbmand for de i aaret 1794 af han oppebarne 1 Tønde Korn og 1 Tønde Havre, og derhos at erstatte ham de paa denne gjelds Sag anvendte omkostninger.

Den indstevnte Ole Iverssøn Frøenæss mødte efter paaraab, og benægtede Kravet aldeeles, samt erbød sig at han med frelst Samvittighed kunde og vilde aflægge sin Saligheds Eed paa at han ikke havde oppebaaret af Kjøbmand Wæsenberg den paastevnte 1 Tønde Korn og 1 Tønde Havre hverken for egen eller andres Regning.

Citanten fremlagde i Retten en Attest fra Forligelses Commissionen udi Kingsservigs Præstegjeld af 5te Maji 1798, som viiser at denne Sag har været til forhandling for bemeldte Commission, uden at forlig kunde bevirkes, og ligesaa bemeldte Kjøbmand Wæsenbergs Regning af 23de Augusti 1798 over fordringen, hvilke 2de Documenter bliver Acten at tilføre, saalydende #

Henseende det af den Sagsøgte i Retten gjorde Tilbud, da erklærede Sagsøgeren at han fandtes villig og redebon til at anhøre Eeden, om Dommeren matte finde for godt at paalægge ham samme, men i vidrig fald paastod Sagsøgeren at den indstevnte maatte tilpligtes at betale Kjøbmanden Regnings Kravet, tilligemed Sagens Omkostninger med 2 rd: 3 mrk:, og saaledes fra sin Siide indlod Sagen til Doms.

Den søgte vedblev paa Rettens Tilspørgsel sit gjorte Tilbud, som han formodede blev antaget, og ligeledes fra sin Siide indlod Sagen til Doms.

Sagsøgeren betalte Rettens Gebyr med 4 mrk: 10 s:, og den søgte 20 s: udi Tilsværs penge, hvorpaa af Dommeren blev saaledes.

Eragtet

Sagen optages til Doms afsigelse paa gaarden Helleland Mandagen den 4de Martii førstkommende, naar Maanedes tinget igjen holdes her paa gaarden.

Næste Dag, den 5te Februarii 1799, vedvarede Maanedstinget for Hardanger Fogderie som i Gaar var tilstæde. Saa var og ved Retten tilstæde Læns[mæn]dene]

Christen Jonsen Hougse og Anders Josepsøn Lille Graven..

Nye Justits Sag.

Lensmand Christen Jonsen Hougse anmeldte for Retten, at han efter indløben Ordre fra Hr: Justits Raad og Foged Koren havde ladet paa Justitiens Vegne indstævne 5 Hardangere til at anhøre Beviisligheder, Irettesættelse og Paastand, og derefter at liide Dom for deres paa Gaarden Hane paa Jedderen i Aaret 1795 udøvede Voldsomme Adfærd, og i den Anledning fremlagde 2de af Hr: Justits Raad Koren udstyrede skriftlige Stevnemaal, daterede Kaar(w?)ig(?) (Kingservig?) den 21 November 1798, hvilke 2de Stævninger han fremlagde i Retten og begjerede, at samme med sine Forkyndelses Paategninger maatte blive oplæste, saalydende: hvorefter han ville forvente om de indvarslede Personer mødte for Retten # # Dernest fremlagde bemeldte Lensmand Stiftets Ordre under 17 Octbr: 1798 til denne Sags Anlæg mod de i Stævningerne omtalte Forbrydere, som blev oplæst, saalydende # End videre fremlagde Actor et paa Gaarden Hane i Gands Skibreede og Jedderens Fogderie den 20 December 1797 optaget Forhør betreffende forbemeldte Forbrydelser, tilligemed et paa Gaarden Østraad afholdet Tingsvidne under 10 September 1798, denne Sag vedkommende, hvilke 2de sidste Documenter han begjerede maatte blive Acten i sin Tiid tilføyet.

\af/ De indstævnte Personer mødte Gunder Digrenæss og Henrich Sexe, nu boende paa Gaarden Holven, men de øvrige mødte ikke efter Paaraab.

Efter at saavel Forhøret, som Tingsvidnet, var bleven oplæst for de 2de mødende og Paagjeldende Personer, svarede Henrich Sexe at han slet ikke ved at han paa Gaarden Hane, den i Forhøret ommeldte Tiid, lagde Haand paa noget Menneske, og følgerig forhaabede at blive friefunden for dette Søgmaal, ikke desto mindre erbød han sig for Retten at ville give godvillig til de Fattige 2 rdlr., i Betragtning af at han paa den Tiid var nærværende der paa Gaarden, da det paatalte Klammerie skeede. Gunder Digrenæss svarede, at han slet ikke fandt sig skyldig i alle de Fornærmelser som findes anførte i det oplæste Forhør, ham vedkommende, men dette kunde han ikke nægte, at da Stavangers Mændene vare udgangne i Gaarden, tog han en af dem /: hvilke Navn han ikke vidste :/ og bragte ham tilbage til Torjes Stue Dør, uden at tilføye ham noget Ondt; Videre havde bemeldte Gunder Digrenæs paa Rettens Tilspørgsel ikke at svare i denne Sag.

Hvorpaa Lensmand Christen Jonsen Hougse paa Actor Hr: Justits Raad Korens Vegne paastod Dom i denne Justits Sag efter de fremlagde Stevnemaales Indhold og denne Sags forefindende Beskaffenhed, samt at de samtlige Forbrydere maatte en for alle og alle for een erstatte de paa denne Sag anvendte Omkostninger, samt ved præliminair Forhøret som Vidne Forhøret tilligemed Actionen for denne Ret, i alt med 30 rd., og saaledes fra sin Siide af, og paa Justitiens Vegne indlod denne Sag til en lovmedholdig Dom.

De tvende mødende indstævnte Personer, sc: Gunder Digrenæs og Henrich Sexe eller Holven, havde paa Rettens Tilspørgsel intet videre at tilsvare, hvorpaa af Dommeren blev saaledes

Eragtet:

Sagen optages til Doms Afsigelse paa Gaarden Helleland, Mandagen den 11te Februari førstkomende, hvilket tjener Parterne til Efterretning, da Laugrettet i den Anledning haver at Møde.

Nye Sag. Siur Larsen Sæd mod Lars Johannesen yttre Bue.

Siur Larsen Sæd mødte personlig for Retten og tilkjendegav at have ved mundtlig Varsel til dette Ting ladet indstævnte Lars Johannesen yttre Bue at {An}høre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaringer, at han som Cautionist og Selvskyldner har lovet at betale ham

af den Gjeld 19 rd: som Hans Torfindsen indre Bue var skyldig ham, de 14 Rdr:, og det paa Høstetinget for Gravens Skibreede Aaret 1797. Som Vidner i Sagen er under Lovens Faldsmaals Straf indkaldet Østen Larsen indre Bue og Christi Gundersdr: indre Bue. Saa er og Sagvolderen stævnt at liide Dom til denne Gjeld 14 rd:s Betaling

1799: 66

med Renter deraf fra Stævningens Forkyndelses Dato den 21 Januarii 1799, indtil Betaling skeer.

Den indstævnte Lars Johannesen yttre Bue mødte personlig og benægtede Stævnemaalets Indhold som urigtigt {og urigtigt} og usandfærdigt, i sær at han har lovet at være Selv Skyldner for Hans Torfindsen, denne Gjeld vedkommende.

Til Vedermaale i Sagen er indkaldet Hoved Skyldneren Hans Torfindsen indr: Bue, men han mødte ikke efter 3de Udraab, og Sagsøgeren fremlagde Kaldsmændene Siur Bertelsen Lisebreche og Conrad Siursen Legreids Attest om at denne Stævning er forkyndt for Hans Torfindsens Boepæl i Hans Hustrues Paahør den 21 Januarii 1799.

Sagsøgeren producerede derpaa Forligelses Commissionens Attest af 12 Augusti 1798, der viiser at denne Sag ved Commissionen har været foretaget til Mellemlhandling, der blev læst, saal: #

Den indstævnte Lars Johannesen Bue mødte ogsaa, og fremleverede en Attest fra Forligelses Commissionen, dateret Ullensvangs Præstegaard den 21de Januarii 1799, udstædt af hr: Provst Rørdam, saalydende #

Af de indstævnte Vidner fremstod, som

1ste Vidne, Østen Larsen indre Bue, der aflagde Eed med oprakte Fingre efter Lovens Forskrift, og derpaa vidnede: at han hørte i Hans Torfindsens Stue at Siur Sæd fordrede Hans yttre!! (indre) Bue 18 rd:, hvilket denne lovede at betale, men da Lars Johannesen indre!! (yttre) Bue vedtog med Vished til Høstetinget der efter, at betale Siur Larsen Sæd de 14 Rdr: af denne Gjeld, eftergav Lars de 4 rdr: deraf. Dette passerende om Vinteren i Febr: Maaned 1797; Den indstævnte begjærede Vidnet tilspurgt, om han lovede at betale denne Gjeld, som Selv Skyldner: Vidnet vidste intet videre hertil at forklare, end forhen er af ham provet. Ingen af Parterne havde videre at {i Rette føre} tilspørge Vidnet, thi blev samme demitteret.

Citanten havde ikke flere Vidner denne Sinde at fremstille,

og Sagvolderen begjærede Sagens Anstand til næste Maanedes ting, for efter contra Stævning at føre contra Vidner i Sagen, dem han opgav at være Endre Christophersen indre Bue og Amund Johannesen yttre Bue med flere.

Sagsøgeren havde intet mod den forlangte Udsettelse at indvende, og efter at han havde betalte for Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for et Vidnes Førelse 16 s:, og Sagvolderen Tilsværpenge for contra Qvæstion til Vidnet og for Udsetteslen 60 s:, blev af Dommeren

Eragtet:

Den af Sagvolderen forlangte Anstand bevilges til den 4de Martji næstkommende, da Maanedes tinget atter her holdes.

Fol: 59. Iver Svendsen Diønne mod Lars Siursen Noreim med fl:

Ole Haldorsen Helleland mødte paa contra Citanternes Vegne og tilkjendegav at have med mundtlig contra continuations Stævning til dette Ting ladet indstævne Iver Svendsen Diønne at see Documenter i rette lagt til Oplysning i Sagen, og derefter modtage Dom til at ryddig gjøre dem Stølen til første Fardag.

indstævnte Hoved Citant Iver Svendsen Diønne mødte ej efter Paaraab, og deres Sagfører fremlagde Forligelses Kaldsmændenes Attest og Varselens Forkyndelse for ham den 12te Januarii 1799.

Comparenten Ole Helleland fremlagde derpaa en skriftlig Declaration fra Gaarden Bervens Opsiddere, dateret 22 October 1763, og tinglyst 11 Maji 1764, som inden Retten blev læst, saalydende # Ole Helleland lod tilføre, at han haabede med det i Dag for Retten fremlagde Document, at have bevist Reqvirenternes sande Ejendom, og paa Grund heraf bliver min i Rettesættelse og Paastand denne: først, at Hoved Citanten ved Dom maae vorde tilpligtet at ryddig gjøre Reqvirenterne denne omtvistede Støl til førstkommende Fardag, med meere, at Citanten for sit ugrundede Sags Anlæg, da han, som gandske uberettiget og aldeeles uvedkommedne har angrebet den med Process, bør vorde for saadan sin Trætte Kjerhed anseet med en tilstrækkelig Mulct, samt at svare denne Sags Omkostninger, med T(..?)dag Nærings Spilde, Skadesløs i alle Maader, i det mindste med 10 Rdr., som (jeg?) (alt?) indstiller til den respective Rets retsindige Dom.

contra Citanten betalte til Incamination og for den continuations contra Stævning 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og derpaa blev

1799: 66b

Eragtet.

Sagen optages til Dom eller Kjendelse efter Beskaffenhed at afsiges nestholdende Maanedsting her paa Helleland den 4de Martji førstkommende.

Derpaa blev publiceret.

1: Afkald fra Jon Olsen Biotvedt til Siur Jærandsen Maagestad for hans Hustrue Ingebor Siurs dr:s Arv 20 rd: 3 mrk: 8 s: med interesse, dateret 26 December 1798.

2: Skiøde fra Torbiørn Tostensen og Wiching Haaversen med fleere til Torjuls Jonsen paa, indberegnet hans egen Anpart, 1 Løb 18 mrk: Smør Landskyld med Bygsel og Herlighed udi Gaarden Øvre Qvale No: [??] i Kintservigs Skibreede og Kirkesogn, for Kjøbe Sum 180 rdr., dateret 27 October 1798.

3: Pante Obligation af Jacob Pedersen Hougse paa Myndtlingen Torjuls Jonsens Vegne til Ole Haldorsen Helleland, stor 186 rd: 3 mrk: 8 s:, mod 1ste Pante Ret i 1 Løb 18 mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Øvre Qvale No: [??] i Kintservigs Skibreede og Kirkesogn, dateret 27 October 1798.

4: Vilkaars Contract, hvorved Jacob Pedersen Haugse paa Myndtlingen Torjuls Jonsens Vegne forbinder denne Myndtling af hans ejende Anpart 1 Løb 18 mrk: Smør i Gaarden Øvre Qvale No: [??] at svare hans Sted Fader Torbiørn Tostensen og hans Moder Torbiør Peders datter eendeel Leve Kaar, dateret 4 Febr: 1799.

5: Skiøde fra Ole Michelsen Lothe til hans Søn Torbiørn Olsen paa 1 Spand Smør uden Bygsel, og ½ Løb Smør og ½ Huud med Bygsel og Herlighed, og Overbygsel til 9 mrk: Smør Baroniet Rosendahl tilhørende, i Gaarden Lothe yttre Thun No: [??] i Kintservigs Skibreede og Sogn, for Kjøbe Summa 199 Rdr., dateret 28 December 1798.

6: Bygselbrev af Sognepræsten Hr: Provst Rørdam til Helje Christophersen Qvalnæs paa 3 Spand 2 ¼ mrk: Smør, hvoraf Baroniet Rosendahl ejer Landskylden til 1 Spand 2 ¼ mrk: Smør, i Gaarden Qvalnæs No: [??] i Ullensvangs Sogn, dat: 31 December 1798, med Revers og Landskyldsbog, paa vedbørligt stemplet Papiir.

7: Skiøde fra Enken og Arvingerne i Sterboet efter Jacob Svendsen Winæs med Formyndere og Enken Gunnilde Aslachs datter, til Myndtlingen Svend Jacobsen paa 2 bpd: 12 mrk: Smør og 5/6 Huud i Gaarden Winæs No: 29 i Kintservigs Skibreede, for Kjøbe Summa 200 rd: 3 mrk: 12 s:, dateret 26 October 1798.

8: Vilkaars Brev af Johannes Svendsen Utne paa Myndtlingen Sven Jacobsens Vegne til Torbiørn Tomassen og Hustru Gunnilde Aslachs datter paa Leve Kaar af hans Anpart i Winæs No: [29] i Kintservigs Sogn, dat: 27 Oct: 1798.

9: Skiøde fra Thore Jørgensen til Johannes Knudsen paa 1 bpd: 2 mrk: Smør og $\frac{1}{4}$ Huud i Gaarden Jordal No: 8 i Odde Sogn og Kintservigs Skibreede, dateret 26 October 1798.

efter 3 Udraab mødte ingen som havde videre ved Tinget at udrette, thi blev samme sluttet.
O B Heiberg

Aar 1799, Mandagen den 11 Februarii, blev udi Justitz Sagen anlagt af Hr: Justice Raad og Foged Koren mod Jens Krogevig med fleere Hardangere for deres voldsomme Adfærd paa Gaarden Hane Natten mellem den 26de og 27de November 1795, paa Sorenskriver Gaarden Helleland, i Overværelse af efterskrevne Laugrettesmænd, nemlig: Haaver Amundsen Urheim. Haagen Arnesen Luttrum. Østen Pedersen Instenes, og i Stæden for Helje Christophersen Qvalness, Amund Pedersen Lofthuus, afsagt saadan

Dom:

Af det udi denne Justitz Sag fremlagde præliminaire Forhør som den 20de December 1797 er bleven afholdt paa

1799: 67

Gaarden Hane i Gands Skibrede, Jædderens Fogderie og Stavangers Amt, saa vel som det under 10 September 1798 der efter paa Gaarden Nedre Østraad udi bemeldte Fogderie og Amt optagne Tingsvidne, sees at de for denne Ret actionerede Personer, nemlig: Jens Krogevig, nu boende paa Gaarden Rogde, Peder Jensen Rogde, Gunder Diggreness, som nu opholder sig paa Gaarden Baakke, Ole Berven, alle af Kingservigs Præstegield, og Henrik Sexe, som nu er boesat paa Gaarden Holven i Gravens Præstegield, skal have Natten imellem den 26de og 27de November 1795, paa ovenmeldte Gaard Hane udi Jædderens Fogderie udøvet adskillige uordentlige og voldsomme Handlinger, bestaaende der udi: At de uden nogen der til given skiellig Anledning, skal have i Torjus Torjusen Hanes Huus og Gaard deels hindret Lensmanden Jonas Gabrielsen fra at forrette det Ham af Hans foresatte Øvrighed befalede, og deels voldelig antastet og overfaldet 4re fra Stavangers Bye der til Gaarden udsendte Mænd, nemlig: Torjus Olsen, Berdinus Pedersen, Ole Svendsen og Ole Olsen Jaatten, i sær de 2de sidste; hvilke efter Stavangers Byes Repræsentanteres Foranstaltning, skal have indfundet sig der paa Gaarden for at paasee, at ingen utilladelig Handel blev drevet af Fremmede mod Byens Privilegier.

Hvorvidt Eenhver af de Actionerede have taget Deel i disse paa-ankede Uordener og Voldsomheder, og hvorledes Eenhver af dem der for bør at ansees, vil de i denne Sag førte Beviiser legge for Dagen.

Omendskiøndt de Indstævnte, efter Lensmandens Jonas Gabrielsens Indberetning, ikke har villet opgive deres Navne, da De derom blev tilspurgt, er det dog under Forhøret bleven oplyst, at de Alle have været tilstæde i Torjus Torjusen Hanes Huus, og udi større og mindre Grad taget Deel udi den voldsomme Adfærd som der foregik Natten imellem den 26de og 27de November 1795.

At Jens Krogevig har været Hoved Personen i denne Tumult, og den som først begyndte Allarmen med at slaae i Bordet for Lensmanden, saa at Blek Huuset faldt over Ende, da Han vilde bekendtgjøre den Ham meddeelte Ordre, sees af 4de, 5te og 6te Vidnes eenstemmige Forklaringer, og at Ole Jaatten der paa af Ham blev greebet i Haaret med begge Hænder, nedlagt

1799: 67b

paa Bordbenken og vreedet i Næsen, saa at Han skreeg og beklagede sig, sees af 4de og 5te Vidnes Udsagn, sammenlignet med 8de Vidnes. At bemeldte Jens Krogevig tilligemed Gunder Diggreness vare dem blandt de Actionerede, som med Magt tog Ole Svendsen ud af Stuen, efter at Han først var bleven kastet ned paa Gulvet, forklarede 5te Vidne nøyagtig, og naar dennes Udsagn confereres med det 4de Vidnes, som ligeledes vidner om, at bemeldte Ole Svendsen blev med Magt taget ud af 3de Hardangere, hvis Navne Han ikke vidste at opgive, saa kan ikke andet skjønnes, end at det just har været de selv samme Personer 5te Vidne har navngivet; hvilket end videre bestyrkes af det 9de Vidnes Forklaring.

De mod Ole Jaatten ellers udøvede Mishandlinger bestaaer derudi: At da Han var kommet ud af Stuen i Gaarden, blev Han taget fra Svend Olsen Hane og kastet mod Hans Huus, efter bemeldte 2det Vidnes Forklaring, og at dette skeede af Gunder Diggreness, bekræftes af dette Vidnes Hustrue Brithe Assersdatter, som er det 9de Vidne; desuden forklarer 5te Vidne, at Gunder Diggreness slog Ole Jaatten ned i Gaarden, spendte og rev Ham. End videre forklarer 7de Vidne: At Peder Jonsen Rogde var en af de 2de Hardangere som skuede Ole Jaatten baglends over Steen Hellerne i Gaarden, og da Han igien rejste sig og var kommen et Stykke hen, greb de Ham atter fat og trak Ham hen til Vinduerne.

Henseende de mod Ole Svendsen udøvede Fornærmelser, forklarer 2det Vidne: At da Ole Svendsen løb ud af Stuen, blev Han af Gunder Diggreness med Magt ført tilbage, og desuden saae Vidnet, at bemeldte Gunder tilligemed en Hardanger tilholdt Ham i Haaret og trykkede Hans Ansigt mod Steenene, saa Han skreeg og beklagede sig. 3de Vidne, Thore Tostensen Hane, saae at en af de fra Stavanger udsendte Mænd blev af 2de Hardangere ude i Gaarden kastet ned i Sneen, uden at kunde kiende enten den, der blev overfaldet, eller Hvem det var af Hardangerne som mishandlet Ham. Derimod forklarer 5te Vidne Magel Torjusdatter, at Jens Krogevig og Peder Rogde havde fat paa Ole Svendsen udi Gaarden, hvor Han af dem var nedslagen, og disse spendte Ham med sine Skoe, hvis Hæle vare beslagne med Jern.

Efter 4de Vidnes Udsagn sees at Henrich Sexe slog efter en af de fra Stavanger udsendte Mænd, og 5te

1799: 68

Vidne forklarer, at Hun saae Henrich Sexe knyttet sin Næve for Berdinus Pedersen, dog uden at slaae Ham, og hørte at Han sagde til de øvrige Hardangere, at de ikke maatte slaae forinden de fik dem bort fra Huusene; samt at Han, nemlig Henrich Sexe, kom ind med knyttet Næve og sagde: At Han nu havde været inde, og Han troede De nok skulle kiende Hænderne Hans nogen Tiid der efter; hvilke Udtryk giver en temmelig Formodning om, at Han har haft Deel udi de mod de 2de Mænd fra Stavanger forøvede Mishandlinger, omendskiøndt det ikke med klare og lovgyldige Beviiser er bleven godtgiort at Han virkelig har lagt Haand paa dem.

Om Ole Berven findes intet viidere udi Forhøret og Tingsvidnet anmeldt, end at Han efte 5te Vidnes Forklaring, var en af de 2de som holdt paa Dørren og nægtede Lensmanden at komme ud af Huuset, og forsaavidt deeltaget udi de paa Gaarden Hane begangne Uordener.

Efter forbemeldte af Forhøret og Tingsvidnet uddragne Beviiser mod de for denne Ret actionerede 5 Hardangere, bliver nu Spørgsmaalet: Hvorleedes Eenhver af dem, efter deres Forbrydelses Beskaffenhed, bør at ansees?

Til Legitimation for at Lensmand Jonas Gabrielsen var af Øvrigheden bleven udsendt i Forretning paa Gaarden Hane, derom er hverken under det optagne Forhør eller Tingsvidne bleven fremlagt den paaberaabte Ordre; følgelig kan den blotte Udsagn desangaaende ikke være Hiemmel nok for Dommeren til at bestemme nogen særdeles Straf for den i saa Fald paaklagede Uorden; men da Jens Krogevig og Gunder Diggreness befindes blandt de for denne Ret tiltalte at være dem som tog fat paa Ole Svendsen af Stavanger, og med Magt førte Ham ud af Torjus Torjusens Hanes Stue; saa har de begge gjort sig skyldig i den Straf som

Lovens 6 – 9 – 10 fastsætter for slig Voldførsel. Og som Acten giver Oplysning om, at Jens Krogevig var den som ikke alleeniste inde i Stuen greeb Ole Jaatten i Haaret, lagde Ham ned paa Bordbenken og vreed Ham i Næsen, men end og siden ude paa Gaarden slog Ham ned, spendte og reev Ham, saa bliver Han for disse udøvede Fornærmelser end viidere straffældig efter Lovens 6 – 7 – 8 for Beenshug, Haargreb og Jordskuf.

Ligeledes bliver Gunder Diggreness straffældig efter

1799: 68b

efter!! samme Lovens Art: for Jordskuf, da Han ved 2det og 9de Vidnes Forklaring er bleven overbevist om at have taget Ole Olsen Jaatten fra Svend Olsen Hane, som vilde bringe Ham i Sikkerhed til sit Huus, og kastet Ham ned mod Huuset. Henseende de øvrige mod bemeldte Gunder Diggreness opgivne Gravamina, findes ikkun enkelte Beviiser, som altsaa ikke ere tilstrækkelige nok, i Følge Lovens 1 – 13 – 1, at fælde Ham i fleere Bøder. Og hvad angaaer de øvrige 3de Actionerede, nemlig Peder Rogde, Henrich Sexe og Ole Berven, da haves vel mod de 2de første stærke Formodninger om at de have taget Deel udi de mod Ole Svendsen og Ole Jaatten udøvede Mishandlinger, men da disse Formodninger ikke efter Lovens Forskrift ere nok til at paalægge dem for samme den Straf som Loven bestemmer, bliver en vilkaarlig Straf for dennem at fastsætte, ligesom og for Ole Berven, som den der befindes mindste af dem alle at have taget Deel udi forbemeldte Tumult.

Thi kiendes for Ret: Jens Krogevig, nu boende paa Gaarden Rogde, og Gunder Diggreness, som opholder sig paa Gaarden Baakke, bør Hver for sig at bøde deres Voldsbøder med 3de 40 Lod Sølv, som i Penge udgjør 60 Rdr: for hver av dem. Desuden bør Jens Krogevig at bøde 3de 3de 3de 3de Sex Lod Sølv, som bliver i Penge 27 Rdr:, og Gunder Diggreness at bøde 3de 3de Sex Lod Sølv, som udgjør 9 Rdr: Peder Rogde og Henrich Sexe, som nu er boesat i Gravens Præstegield paa Gaarden Holven, bør Hver for sig at betale, den første til Kingservigs Sogns, og den anden til Gravens Sogns fattig Casse 10 Rdr:, og Ole Berven bør at betale til Kingservigs Sogns fattig Casse 5 Rdr: End viidere bør de samtlig at betale, foruden de paa det optagne Forhør og Tingsvidne anvendte lovlige Bekostninger, udi Processens Omkostninger for denne Ret 8 Rdr:, hvilket alt fuldbyrdes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

O B Heiberg

Maanedsting

holdet paa gaarden Helleland den 4de Martii 1799.

Aar 1799, den 4de Martii, blev holdet Maanedsting paa Sorenskrivergaarden Helleland i overværelse af efterskrevne 4re eedsvorne Laugrettesmænd: Hellie Christophersøn Qvalness. 2: Østen Pederssøn Insteness. 3: Haagen Arnessøn Luttrum, og 4: Haaver Aamundssøn Ureim. Ved Retten var nærværende Lænsmanden for Kingservigs Skibreede, Christen Jonssøn Haugs.

Efterat Retten var bleven sat, blev for den tilstæde værende Almue oplæst

Forordning, hvorved Trolovelser afskaffes, og det tillades enhver at indgaae Ægteskab uden denne foregaaende Ceremonie, dateret Kiøbenhavn den 4de Januarii 1799.

Dernæst blev afsagt følgende Domme og Kjendelser:

Udi Justitz Sagen anlagt af Justitz Raad Koren mod
Sergeant Carl Friderich Klingerman for ulovlig Brendevinssalg

Dom

Ved det udi denne Justitz Sag fremlagde Forhør og Tingsvidne, avsluttet den 12te Junii 1798, er Underofficer Carl Friderich Klingerman bleven fuldkommen overbeviist om at have solgt Brændeviin udi sit iboende Huus udi Odde Sogn i Kingservigs Præstegjeld. Og da han ikke har kundet godtgjøre at være berettiget til slig Udsalg, som strider imod Forordningen af 8de Martii 1757; Saa bliver han derfor at ansee efter allerhøyst bemeldte Forordnings 2 og 3 §. Thi kjendes for Ret: Underofficeer Carl Friderich Klingerman bør at bøde for ulovlig brændeviinssalg 20 rd.; hvoraf den halvedeel tilfalder Hans Majestæts Cassa, og den anden Halvedeel til angiveren; desuden bør han at betale dette Søgemaals omkostninger med 4 rd.; hvilket alt fuldbyrdes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under adfærd efter loven.

Fol: 65. Udi Sagen anlagt af Elling Nielssøn Langesætter for Kjøbmand i Bergen, Jacob Wæsenbergs Vegne, mod Ole Iverssøn Frøenness for gjeld 5 rd: 2 mrk:

Dom

Efter den fra Kjøbmand i Bergen, Jacob Wæsenberg ved fuldmægtig Elling Nielssøn Langesætter i rettelag[d]e Krav Regning af 23de Augusti 1798, er indstevnte Ole Iverssøn Frøenness bleven sagsøgt for 1 Tønde Korn og 1 Tønde Havre, som til ham skal være bleven udborget af Sagsøgeren den 9de April 1794 for 5 rd: 2 mrk.; men da den sagsøgte har benægtet dette Krav, og derimod tilbudet sig at aflægge sin benægtelses Eed, hvilket Tilbud Sagsøgeren har antaget; Saa bliver denne imellem Parterne indgangne frievillige Forening herved af Dommeren aggreeret!! (aggreget?) i overensstemmelse med Forordningen af 5te November 1723. Thi Kjendes for Ret: Naar Ole Iverssøn Frøenness efter foregaaende lovlig Indvarsling til Elling Nielssøn Langesætter som Kjøbmand Jacob Wæsenbergs fuldmægtig, paa indeværende aars Sommerting og inden Kingservigs Bøygdetings Ret, som holdes paa Tingstædet Utne, aflægger sin corporlige Eed paa at han hverken for egne eller nogen andens Regning har hos Kjøbmand Jacob Wæsenberg i Bergen oppebaaret eller taget paa borg den 9de April 1794 de af bemeldte Kjøbmand udi Regning af 23de Augusti 1798 paakrævede 1 Tønde Korn og 1 Tønde Havre, bør han for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag aldeeles frie at være; men trøster Ole Iverssøn Frøenness sig ikke til saadan Eed at aflægge, bør han til Kjøbmand Jacob Wæsenberg at betale de paastevnte 5 rd: 2 mrk.; tilligemed 2 rd: 3 mrk: udi denne Sags omkostninger, og det inden 15 Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under lovens Tvang.

Fol: 66. Udi Sagen mellem Iver Svendssøn Dønne og opsidderne paa gaarden Norem betræffende een Støel udi Fjeldet Watnedalen, blev afsagt saadan

Kiendelse

Vel har Contra Citanterne ved deres Commissionaire Ole Haldorssøn Helleland paastaet Dom i denne Sag, men da Hoved Citanten Iver Svendssøn Dønne paa Maaneds tinget den 3de December 1798 haver anmeldt,

at han intet havde at indvænde imod den af Contra Citanterne paa den Tiid begjærte Udsættelse, eftersom han agtede at føre fleere Beviisligheder til Sagens oplysning, og det paa sidste Maaneds ting den 4de og 5te Februarii dette Aar indtrufne haarde og uroelige Vejr formodentlig maae have hindret Parterne, siden ingen af dem mødte Personlig for Retten, fra at kunne komme til Tinget; saa anseer Dommeren det fornødent at Hoved Citanten forundes

Anstand til næste Sommer ting, som holdes paa Tingstædet Hærrandsholmen, paa det han ikke skal synes med Retten at blive overiilet, og han til den Tiid han have lejlighed til at irettelføre det fornødne, da Sagen ellers i manglende fald bliver til Doms optaget. Paa grund af ovenanførte bliver altsaa denne Sag herved udsat til Sommertinget, hvilket Contra Citanterne haver at tilkjendegive for Hoved Citanten.

Fol: 64. Elling Nielssøn Langesætters Sag paa Kjøbmand Ole Ejdes Vegne
contra Niels Olssøn Aga for gjeld 2 rd: 3 mrk:

Sagsøgeren ædskede Sagen i Rette, og vilde fornæmme om den Sagsøgte mødte med noget Tilsvær.

Den Sagsøgte blev paaraabt [og] mødte for Retten, og efter at Ole Ejdes under 13 April 1798 udstædte og forhen i Retten fremlagde Krav Regning paa 15 Mrk: for en Tønde Malt som i aaret 1791 skal være bleven krediteret hans afgangne broder Tosten Naae, erklærede han for Retten at det forholder sig rigtig nok i Henseende til at hans afdøde Broder har af Ole Ejde i aaret 1791 faaet {af Ole} den paakrævede 1 Tønde Malt, men det forholder sig ogsaa rigtig at han paa sin broders Vegne, omtrent aaret efter at denne Credit var bleven givet hans broder, bragte han til Bergen de paastevnte 15 Mark, som han overleverede i Ole Ejdes egne Hænder, og da han bad om at han måtte blive meddeelt een qvittering for disse Penge, blev han svaret at han skulde faa samme qvittering naar han vilde komme til ham førend han forlod Byen, men da han i den andledning indfandt sig hos Ole Ejde {i den andledning} nogle Dage derefter, fandt han ikke Ole Ejde Hjemme, og da han ikke kunde tøve længer i Bergen eftersom han var Rejsefærdig, forlod han byen uden at erholde denne betroede qvittering, og til beviis paa at dette hans Udsagn er overensstemmende med Sandheden, erbød den Sagsøgte sig at ville bekræfte samme med sin corporlige Eed for Retten, om Kjøbmanden i Bergen endelig skulde paastaae det.

Sagsøgeren erklærede for Retten, at da han var fuldkommen forvissat om at Kjøbmanden Ole Ejde ikke vilde lade sig nøye med den indstevntes blotte Udsagn i denne Henseende, saa paastod han at hun!! (han?) her for Retten, for at spare videre Bekostninger, fandtes villig til at anhøre den Sagsøgtes eedelige forklaring saaledes som ovenmeldt.

Og da Niels Olssøn Aga vedblev sin erklæring om at stadfæste sit Udsagns Rigtighed, blev ham af Dommeren paalagt den anbudne Eed, som han for Retten aflagde, hvorved altsaa denne Sag blev til ende bragt.

Dernæst blev publiceret følgende Almues Documenter.

1: Eet Avkald udstædt af Asbjørn Larssøn Aga for hans Hustrue Torbjør Elias datters arveparter efter Skiftebreve af 14 Julii 1778, 31 Martii 1791, og 14 Augusti 1794, i alt 209 rd: 7 s., til formynderen Iver Jonssøn Ystenæss, dateret Helleland den 4 Martii 1799.

1799: 70

2: Obligation udstædt af Jens Erichssøn Rogde til Elling Erichssøn Krogevig for Capital 230 rd., mod 3 pro Cento aarlig Rente og 1ste Prioritets Panterettighed udi 1 pd: 18 ½ Mrk: Smør med bygsel og herlighed i gaarden Rogde i Kingservigs Skibreede under Matr: No: 23, dateret Helleland den 4 Januarii 1799.

3: Obligation udstædt af Jacob Michelssøn Krogevig af Lyse Klosters gods, til Jon Olssøn Aachre for Capital 160 rd., mod aarlig Rente 4 pro Cento og 1ste Prioritets Panterettighed i alle Debtors Creature og Løsøre Ejendeele, dateret Helleland den 4 Martii 1799.

4: Obligation udstædt af Knud Arnessøn Luttro til hans 2de Døttre Margrethe og Kari Knudsdøttre for Capital 82 rd: 3 mrk., mod 4 pro Cento aarlig Rente og første Prioritets Pante

Rettighed udi 18 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Luttro i Kingservigs Skibrede, dateret Helleland den 4 Martii 1799.

5: Taxations Forretning udstædt af Tobias Haldorssøn Ejdnæs og Haagen Arnessøn Luttro, hvorved Knud Arnessøn Luttros ejende 18 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed, er bleven vurderet for den Summa 130 rd.; hvilken Taxations Forretning inden Retten blev af Udstederne stadfæstet med deres corporlige Eed, dateret Helleland den 4 Martii 1799.

6: Bygselbrev til Ungkarl Torchel Michelssøn Oppedal paa 1 Løb Smør, ½ Tønde Salt, men efter Aftag i Aaret 1747 paa 2 pd: 11 Mrk: Smørs aarlig Landskyld i bemeldte Gaard Oppedal under Lyse Klosters Jurisdiction, udstedt af Ejeren over Lyse Klosters Gods, Henrich Henrichssøn Forman den 25 September 1798, med Revers og Landskylds bog.

Folio 65. Sjur Larssøn Sæds Sags mod Lars Johannessøn yttre Bue blev paaraabt og anmeldt at være i Mindelighed afgjort mellem Parterne.

Da ingen havde noget videre ved Retten at bestille efter derom skeede Udraab, blev
Maanedstinget ophævet. O B Heiberg

Sommertinget 1799
for Jondals Skibrede

Aar 1799, den 30 Maji, blev holdet **almindelig Sommer, Skatte og Sage Ting med Jondals Tinglavs Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**. Retten blev betient med efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd [udnævnt] af Stædets Sorenskriver, nemlig: 1: Iver Jonsen Indre Vigen. 2: Siur Aamundsen Espeland. 3: Niels Iversen Espeland, alle gl: Mænd, og 4: Johannes Amundsen Handegaard, nye Mand, som blev Eedtaget. Ved Retten var nærværende Stædets Foged Hr: Justice Raad Koren, tilligemed Skibredets Lensmand Johannes Pedersen Viig og samtlig tingsøgende Almue.

Efter at Retten var bleven sadt, blev oplæst og kundgiort for Almuen følgende Kongelige Anordninger og andre Øvrigheds Foranstaltninger:

1: Anordning, hvor ved visse Feldt Requisiter, som ethvert Dragon Qvarter og Infanterie Lægd i Norge er forbundet til at anskaffe og vedligeholde, nøyere bestemmes, dateret Friderichsberg d: 22 Junii 1798.

2: Forordning, som fastsætter at Domme der afsiges over Umyndige ikke maa fuldbyrdes, naar de Paagiældende der ved ere

1799: 70b

funden Skyldige til legemlig Straf, forinden Sagen er indberettet til det Kongelige Cancellie, dateret Friderichsberg den 2 November 1798.

3: Placat, som bestemmer 2 Rdr:s Godtgjørelse til Læns mændene i Norge for ethvert Maanedsting som holdes hos dem, dateret Cancelliet d: 26 Nov: 1798.

4: Forordning, som foreskriver Tvangsmidler mod Mænd som ere separerede fra deres Hustruer og nægter eller forsømmer at betale disse de Underholdnings Penger som de haver forpligtet sig til, dateret Friderichsberg den 10 Aug: 1798.

5: Forordning, hvorved Trolovelser afskaffes, og det tillades enhver at indgaae Egteskab uden denne Ceremonie, dateret K:havn den 4 Januarii 1799.

6: Forordning, hvor ved Underdommerne befales i Poilitie og Inqvisions Sager at høre al den Oplysning som kan tilveje bringes, dateret K:havn den 8 Martii 1799.

7: Amtets Skrivelse til Hr: Justice Raad Koren, hvor ved communiceres at Rescriptet af 27 Martii 1795 om Landslodden i Sundhords Fogderie er bleven extenderet til heele Bergens Stift ved Kongelig Resolution af 21de Dec: 1798 m: v:, dateret Bergen den 5 Jan: 1799.

8: Ditto til Ditto, hvor ved bestemmes i hvilke Havne de fra Vestindien kommende Skibe, formedelst den paa de Vestindiske Øer udbredte Sygdom, skal hensege mod viidere Forsigtigheds Regler, dateret Bergen den 27 Martii 1799.

9: Ditto til Ditto, hvor ved 2de Forbrydere fra Sverrig, nemlig Niels Pehresen fra Dala, og Anders Halfra(n?)dsen fra Nies Bye, efterlyses, dateret 4 April 1799.

10: Ditto til Ditto, hvor ved en fra Helgeland bortrømt Tyvs Delinqvent ved Navn Jonas Nilsen Frisch efterlyses, dateret d: 9 Februarii 1799.

11: Placat fra Stiftbefalingsmand Hr: Kammerherre Hauch af 22 April 1799, hvor ved bekendtgjøres at den Kongel: Fiske Tiende bliver opaaet til Forpagtning i 6 Aar udi Herberget Altona i Bergen d: 10 Junii 1799.

12: Amtets Skrivelse til Hr: Justice Raad Koren, hvor ved communiceres Hans Kongel: Maj:ts Resolution af 17de April 1799, som bestemmer at de af det nye Mandskab udi Lægderne der have fyldt deres 20de Aars Alder, skulle først udskrives til Soldater m: v:, dateret Bergen den 4de Maji 1799.

Hr: Justice Raad og Foged Koren indleverede i Retten en Optegnelse over det i Aarene 1772 og 1773 crediterede Kongelige Undsætnings Korn, som endnu staaer ubetalt, med Anmodning om at erholde behørig Oplysning om vedkommende Debitorers Formuenhed eller Uformuenhed til at betale Restancen. bemeldte Fortegnelse blev derpaa for saavidt dette Tinglaug angaaer nøyagtig examineret, og vedkommnde Debitorers Tilstand av Lensmanden og den tilstædeværende Almue saaledes opgivet: Christie Traae, som skylder 2 rd: 8 s:, blev anmeldt at være død 1774 i Armod. Peder Ouestad, for 1 rd: 4 s:, ligeledes død i Armod 1774. Lars Aas, skylder 2 rd: 8 s:, Er en omgaaende Betler, hos Hvem intet er at erholde. Ranvej Ouestad, død 1793 i Fattigdom. Lars Traae, anmeldt at være død i Aaret 1775 i Fattigdom.

1799: 71

Jacob Samleness, lever af Folkets Almissee. Niels Selsvig, er yderlig fattig. Baarre Vadsel, er død 1793 uden at efterlade sig noget.

Herom begjærede Fogden sig et Tingsvidne beskrevet meddeelt.

Derpaa blev publiceret følgende Almues Documenter.

1: Salamon Iverssøns Skjøde paa 2 Spand 5 ½ Mrk: Smør med bygsel og herlighed i gaarden Indre Wigene, Matr: No: 32, for Summa 120 rd:, udstædt af Faderen Iver Jonsson Indre Wigene, dateret 30te Maji 1799.

2: Skiftebrev efter Selvejer Lars Knudssøn Handegaard, dateret 22de Januarii 1798, hvorved Stervboets tilhørende Jordegods 2 pd: 6 Mrk: Smør, 1 gjedskind, ½ faarskind, ½ Kalvskind med bygsel og herlighed i gaarden Handegaard, er bleven udlagt til Stervboe Enken Christie Niels Datter 20 5/8 Mrk: Smør, 1 gjedskind, ½ f:sk:, ½ K:sk: for 66 rd: 4 mrk: 8 s:, og resten til Børnene.

3: Kongelig Bestalling for Johannes Nielssøn paa et Gjestgiverie ved Jondalsøren, dateret Kiøbenhavn den 3de November 1798.

4: Vilkaars Contract udstædt af Sjur Jacobssøn Ejken til hans Moder Sidsele Salamonsdr:, dateret 30te Maji 1799.

5: Bygselbrev udstædt af samtlige Ejere af gaarden Espeland til Iver Pederssøn Fladebø paa et i Bøe hagen liggende stykke mark kaldet Slettebachen, dateret 30te Maji 1799.

Til Laugrettesmænd for indeværende Høsteting blev udnævnt følgende: 1: Sjur Samsonssøn Samland. 2: Iver Nielssøn Bache. 3: Gunder Jacobssøn Bache, alle 3 gamle mænd, og 4de: Salamon Iverssøn Wichene.

Fogden Hr: Justitz Raad Koren fremlagde i Retten en optegnelse over det i aaret 1796 forfattede Mandtal over det Beneficerede \gods/ udi Hardangers Fogderie som for saavidt dette Tinglaug angaaer, blev examineret i de 2de mænds overværelse, Tosten Thoressøn Underhaug og Guttorm Sjurssøn Sætvedt, og befunden i et og alt rigtig {tig}.

Ligeledes blev Restance Registeret for dette Tinglaug til aarets Udgang 1798 og det halve Aars 1799 efter velbemeldte Hr: Justitz Raadens anmodning i ovenmeldte 2de mænds overværelse examineret, og Restancen befunden 1798 aars Udgang at være 5 rd: 5 mrk:, og for indeværende Halvaar 193 rd: 3 mrk: 10 s:

6: Læst et Afkald udstædt af Ole Jonssøn Berge for hans Hustrue Maritha Johannesdr: Tuftens arv efter Skiftebreve af 13 April og 10 October 1796 for Capital 67 rd: 3 mrk: 6 s: til Torbjørn Tjørbsøn!! (Torbjørnssøn) Lioness, dateret 31 December 1798.

Da ingen havde noget videre ved Retten at bestille efter derom skeede Udraab, blev Tinget ophævet.
O B Heiberg

Østensø Skibrede

Aar 1799, d: 31 Maji, blev holdet **almindelig Sommer, Skatte og Sage Ting med Østensø Skibredes Almue paa Tingstædet Hærangsholmen**. Retten blev betient af Stædets Sorenskriver med efterskrevne 4re eedsorne Laugrettes Mænd: 1: Ole Johannesen Schaalem i Stæden for Ole Siursen øvre Axness, som havde Forfald. 2: Siur Larsen Schutleberg i Stæden for Hans Nielsen Kannikebiorg. 3: Knud Olsen Schaalem, og 4: Lars Olsen Jelle, hvilke begge bleve Eedtagne. Ved Retten var nærværende Hr: Justice Raad og Foged Koren tilligemed Skibredets

1799: 71b

Lensmand Johannes Jørgensen Viig.

Efter at Retten var bleven sadt, blev oplæst for den tilstædeværende Almue de fol: 70 specificerede Ordres og Befalinger.

Fogden Hr: Justice Raad Koren fremlagde den for Jondals Skibrede anmeldte Optegnelse over dem som endnu staar til Rest for det i Aaret 1772 og 1773 krediterede Undsætnings Korn, som blev examineret og vedkommende Debitorers Omstændigheder og Tilstand saaledes opgivet: Niels Klyve, Hans Hustrue er nyelig død og boet under behandling. Ole Haavigen, er yderlig fattig og nyder Almisser af Sognet. Trond Øren, død som Lægdslem. Omund Strømhøgen, død i ringe Omstændigheder. Siur Vangdal, en omgaaende Betler. Erich Olsen Schaar, er i Stand til at betale Gielden inden 2 Aars Forløb. Trond Giermundsen T(?)sse, nu Norem, er Lægdslem.

Herom begjærede Fogden sig et Tings vidne beskrevet meddeelt, som bevilges.

I andledning af Stiftets Befaling under 9de Martii 1799 om at undersøge Omstændighederne og Beskaffenheden med et fra Sognepræsten for Wigøers Præstegjeld til Stiftet vedkom/m/ende andragende om at en 12 aars gammel Dræng paa gaarden Melstvedt udi Østensøe Skibreede, en Søn af Johannes Samsonsøn sammestæds, skal have faaet fat paa et lad gevæhr, som han i blandt en Samling af andre Børn uforsigtig skal have affyrt og derved saaret Naboen Amund Melstvedts Datter, en Pige paa 14 aar, paa brøstet, men dog saa lettelig at Pigen skal være uden fare, og skaden næsten gandske lægt igjen, anmeldte Skibreedets Lænsmand Johannes Jørgenssøn Wiig at han efter den ham fra Stædets Sorenskriver givne ordre havde her til Tinget ladet indvarsle saavel Drængens som Pigens Forældre med 2de andre Personer, som kan give Oplysning om denne indtrufne Tildragelighed, alt til et lovskikket Forhørs erværelse. Amtets forbemeldte Ordre til dette Forhørs Optagelse, tilligemed Sognepræsten Hr: Tonnings Anmeldelse til Amtet af 3de Martii 1799, er saalydende ##

De i denne Andledning indvarslede Personer, nemlig Drængens Fader Johannes Samsonsøn Melstvedt tilligemed hans Hustrue Siri Endresdatter, og Pigen Guro Amundsdatters Melstvedts Forældre, nemlig Amund Olssøn Melstvedt og Hustrue Britha Asbjørnsdatter Melstvedt, Skoleholder Ole Olssøn Bjotvedt og Sjur Kettilssøn Berste!! (Bergstøe) mødte alle personlig for Retten, tilligemed den beskadigede Pige, bemeldte Guro Amundsdatter.

Af disse mødende Personer blev først fremkaldet Drængens Fader Johannes Samsonsøn, som henseende dette indtrufne Tilfælde med hans Søn afgav saadan Forklaring: At 14 Dage omtrent efter Juul {forrige} \dette/ aar, da der blev holdt Skole paa gaarden Melstvedt, og endeel unge børn i den andledning vare forsamlede paa gaarden, gik hans Søn Endre Johannesøn, som han opgav at være 12 aar gammel, tilligemed flere Børn ind i en bod ham tilhørende, hvor de, ham uavvidende, havde udtaget en der staaende ladet Børse, hvormed hans Søn havde spøget og forinden skudet gik af blev hverken han eller nogen paa gaarden samme vaer; da han med fleere paa gaarden kom ud, erfarede at Amund Olssøn Melstvedts 14 aar gamle Pige var bleven af Skuddet beskadiget paa det venstre brøst, saaledes at 17 smaae hvas!! hagel maatte udtages af Skaden, som dog ikke var dybere end at den gik lidt ind i Kjødet. Paa Dommerens Tilspørgsel erklærede den mødende Johannes Samsonsøn at han ikke vidste noget videre til Oplysning i dette Tilfælde, men derhos erklærede at gevæhret var af hans Stifsøn nogen Tiid forhen, hvor lang Tiid vidste han ikke, bleven ladet for dermed at skyde nogle Ryber som var kommen fra Fjeldet af ned til gaarden, og Geværet i den andledning af bemeldte hans Stedsøn indsat i Boden.

Moderen til Drængen,

1799: 72

Siri Endres datter, aflagde en forklaring i et og alt overensstemmende med hendes Mands, hvorpaa de begge fra Retten blev afskeedigede.

Derpaa fremstod den beskadigede Piges Forældre Amund Olssøn Melstvedt og Hustrue Britha Asbjørnsdatter, og paa Dommerens Tilspørgsel erklærede at de kunde ikke give nogen Tilforladelig Oplysning om Sammenhængen med deres datters beskadigelse af Naboen Johannes Samsonsøns Søn. Faderen erklærede, at da skaden skeede var hand i Skoven efter et Las Bran(d?), men Moderen, som var hjemme, sprang strax udi gaarden da hun hørte Skudet gik af, og da fandt hun sin Datter saaledes beskadiget som Drængens Forældre har forklaret. Begge Forældrene anmeldte ellers for Retten at deres Datter, som var tilstæde sund og frisk, havde nu ingen mindste Ulejlighed af den hende tlføiede Beskadigelse, ej hellere havde de mindste Grund til nogen Anke over Drængens Forældre, som vare uskyldige i denne indtrufne uheldige Omstændighed, og ligesaalidet over Dtængen, som var et umyndigt barn som ikke vidste hvad det havde at betyde at befatte sig med et gevæhr, men da Han havde haft

Bekostninger med at holde Doctoren i sit Huus udi 6 Dage, saa vilde Han være fornøyet naar Drengens Fader vilde der for tilstaae Ham 3 Rdr: i Penge. Disse {.....) \paastaaede/ 3 Rdr: erbød Johannes Samsonsens Melstvedt sig godvillig at ville betale til Pigens Fader Amund Olsen Melstvedt, foruden de 4 rd: som Han allerede havde betalt til Docteren for Pigens Kuur.

Skoleholder Ole Olsen Biotvedt fremstod derpaa for Retten og aflagde saadan Forklaring om den passerede Beskadigelse: At paa samme Tiid som forhen er bleven forklaret, holdt Han Skole paa Gaarden, og da Han hørte at et Gevæhr blev afskudt, sprang Han ud paa Gaarden, og saa at Amund Olsen Melstvedts Datter Guro Amundsdatter var ved Skudet bleven beskadiget paa Siden af det venstre Brøst, og hørte av de øvrige tilstædeværende Børn at det var Johannes Samsonsens Melstvedts Søn Endre Johannesen som havde gjort Skaden ved at affyre et ladet Gevæhr, som Drengen endnu holdt i Haanden. Viidere Oplysning vidste Han ikke at kunne give om denne Tildragelse.

Endelig blev Siur Kettilsøn Bertel!! (Bergstøe) afhørt henseende Omstændighederne med dette indtrufne Tilfælde, og aflagde en Forklaring som i et og alt var overensstemmende med Skoleholder Ole Olsen Biotvedts.

Da Ingen af de indkaldede havde paa Tilspørsel noget viidere at anmelde om denne forefaldne Tildragelse, blev Forhøret sluttet.

De 2de Dannemænd Svend Olsen Scheye og Svend Siursen ibidem fremstode for Retten og fremlagde en af dem afholdet Taxations Forretning over 1 Pund Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Scheye, tilhørende Guttorm Larsen, som af dem \var/ bleven taxeret for 150 Rdr:, hvilken Taxations Forretning blev af dennem beediget, dateret Hæransholmen d: 31 Maji 1799.

Derefter blev publiceret følgende Almues Documenter:

1: Trond Trondssøn Tvedts Bygselbrev paa 1 pd: 12 Mrk: Smørs Overbygsel og 1 pd: Smørs Landskyld i ødeGaarden Teldal i Østensøe Skibrede og Sogn, udstædt af Beneficiarius Hr: Provst Rørdam den 29 Maji 1799, med Revers. Landskyldbog anviist.

2: Skiftebrev efter Johannes Amundssøn Djønne, dateret 25 Januar 1798, hvorved Stervboets Jordegods 1 pd: 18 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Djønne No: 34 i Østensøe Skibrede, er udlagt til Amund Johannessøn Djønne for Fordring 16 Mrk: Smør \for 38 rd: 2 mrk:/, til Enken Anna Larsdr: og eneste datter Elsebet Johannesdatter, hver 13 Mrk: Sr: for 31 rd: 14 s:

3: Guttorm Larssøn Scheyes Obligation udstædt til Myndtlingen Giermund Olssøn Sandven paa Capital 72 rd: 6 s:, mod rescriptmæssigt Pant i Debtors efter Skjøde af 11te Junii 1790 ejende 1 pd: Smør med Bygsel og Herlighed i Scheye No: 20 i Østensøe Skibrede, dateret 31te Maji 1799.

1799: 72b

4: Elsebet Johannesdatters Skjøde paa 1 pd: 5 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Djønne No: 34 i Østensøe Skibrede, hvori hun selv efter Skiftebrev af 25de Januar 1798 er ejende 13 Mrk: Smør, udstædt af Amund Johannessøn Djønne den 31 Maji 1799.

5: Udslettelse af Hans Hanssøn Klyves Obligation \dateret 8 Junii 1782/ for Capital 115 rd:, udsted til Ole Brynildssøn Hovland for 70 rd:, og Anna Olsdr: Lepsøe for 45 rd:, afløst efter Qvittering af 29 Maii 1799.

6: Skiftebrev efter Haaver Olssøn Rycken i Østensøe, dateret 27 Januar 1798, hvorved Stervboets Jordegods 1 pd: 10 $\frac{3}{4}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Bukskind, $\frac{1}{4}$ Gjedskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Rycken er udlagt til Enken Christie Sjurs Datter 11 $\frac{3}{4}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Bukskind, $\frac{1}{4}$ Gjedskind, og det øvrige til Børnene.

7: Svend Sjurssøn Scheyes og Sjur Larssøn Schutlebergs Afkald, udstæd til Mons Nielssøn Botten for {deres} Myndlingen Guro Olsdr: Scheyes Arv {19 rd:} 73 rd: 1 mrk: 14 s.; følgelig Skiftebreve af 1te Junii 1796, 15 October 1796 og 31 Maji 1797, dateret 31 Decbr: 1798.

8: Afkald, udstæd af Mons Olssøn Groven for hans Arv efter Skiftebrev af 18 Januar 1794, stor 5 rd: 1 mrk: 5 s.; til Formynderen Ole Giermundssøn Sandven, dateret 31te Debr: 1798.

9: Afkald, udstæd af Randie Giermunds datter for hendes Arv efter!! 22 rd: 2 mrk: 3 s.; følgelig Skiftebreve af 20 Octobr: 1767 og 17 Octobr: 1782, til Formynderne Niels Larssøn Røsseland og Tosten Olssøn Birkeland, dateret 31te Decbr: 1798.

10: Ditto, udstæd af Ingier Jacobsdatter for hendes Arv efter Skiftebrev af 3 Julii 1789 – 9 rd: 3 mrk: 8 s.; til Formynderen Peder Hanssøn Lepse, den 31 Decbr: 1798.

11: Ditto, udstæd af Synneve Larsdatter Scheye for hendes Arv efter Skiftebreve af 24 Junii 1789, 12 Decbr: 1789 og 12 Octobr: 1796, i alt 43 rd: 3 mrk: 10 s.; til Formynderen Mons Netteland den 31te Decbr: 1798.

Den 1te Junii 1799 continuerede Sommer tinget med Østensøe Skibredes Almue i Overværelse af de samme Personer som i Gaar vare tilstæde, undtagen de 2de Laugrettesmænd som i Gaar ikke mødte, men i Dag var kommen tilstæde og blev eedtagne, nemlig Ole Sjurssøn øvre Axnes og Hans Nielssøn Kannikeberg.

Folio 69. Iver Djønnes Sag mod Lars Sjurssøn Norem med flere. Hoved Citanten Iver Svendssøn Djønne mødte for Retten og anmeldte at han med Continuations Stevning mundtlig havde ladet indvarsle Lars Sjurssøn Norem til dette Ting, til at paahøre Dokumenter til Oplysning i Sagen, og ligesaa til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, tillige anmeldte han at have til dette Ting med mundtlig Varsel indstevnt Jon Rasmussøn Norem og Ole Larssøn ibm: den yngre, at anhøre stevnte og ustevnte Vidner angaaende deres Løfte og den Lejeoppebørsel som de har imodtaget for Fjeldstølen Watnedalen, som han har haft i Brug, og den første, nemlig Lars Sjurssøn Norem at modtage Dom efter Sagens Beskaffenhed og Natur, samt at erstatte ham denne Processes Omkostninger skadesløs, {og}

De indstevnte bleve af Retten paaraabte, men mødte ikke, hvorpa Hoved Citanten fremlagde i Retten Stevne Vidnernes, Lænsmand Johannes Pederssøn Wiigs og Arne Knudssøn Scheyes ham meddeelte Attest om denne Continuations Stevnings Forkyndelse, saal: #

De udi Sagen indstevnte Vidner anmeldte Hoved Citanten at være Ole Johannessøn Schaalem og Kittel Arnessøn Sællesæter, som begge mødt for Retten.

1te Vidne, nemlig Ole Johannessøn Schaalem, 66 Aar gammel, blev af Dommeren eedtaget efter Lovens Forskrift, og provede at han den 2den Junii forrige Aar 1798 indfandt sig paa Gaarden Norem efter Hoved Citanten Iver Svendssøn Djønnes Forlangende, for at anhøre hvad Opsidderne paa Gaarden Norem, Lars Sjurssøn, Jon Rasmussøn og Ole Larssøn den yngre havde at svare til Iver Djønnes Spørgsmål, om han maatte fremdeles beholde Fjeldstølen Watnedalen til Brug for sine

1799: 73

Kreature, og da hørte Vidnet: at Lars Sjurssøn Norem aldeles benægtede at give sit Samtykke dertil; Jon Rasmussøn Norem derimod erklærede at han havde intet imod at han forblev med sine Kreature paa Watnedalens Fjeldstøel, og hvad Ole Larssøn Norem angik, da gav han til Gjensvar, at han havde givet Iver Djønne sit Løfte paa at forblive paa Fjeldstølen Watnedalen, naar hans øvrige Medejere intet havde derimod. Da Hoved Citanten intet videre havde at tilspørge dette Vidne, blev Vidnet afskediget, men forinden dette skeede, erklærede Vidnet paa Hoved Citantens videre Spørgsmaal, at paa samme Tiid hørte han at Lars Sjurssøn Norem

tilbød sine Medejere 1 rd: i aarlig Leje for Fjeldstølen Watnedalen, hvilket Tilbud Iver Djonne ligeledes fra sin Side gjorde, hvortil Jon Rasmussøn svarede, at hvem som havde Watnedalens Fjeldstøel i Brug skulle give aarlig 1 rd:, men de andre svarede intet dertil.

2det Vidne, Kittel Arnessøn, boende paa Gaarden Sællesæter, fremstod derpaa for Retten og blev eedttaget!!; hvorpaa han erklærede at han paa samme Tid som første Vidne har omprovet og i samme Anledning var tilstæde paa Gaarden Norem og hørte at Lars Sjurssøn Norem aldeles benægtede at ville antage Iver Djonnes Creature paa Fjeldstølen Watnedalen. Jon Rasmussøn derimod gav sit Samtykke dertil, og ligesaa Ole Larssøn, uden at han kan erindre at denne sidste gjorde saadan Indskrænkning udi sit Løfte, som første Vidne har omprovet. Da Hoved Citanten havde intet videre at tilspørge dette Vidne, blev samme fra Retten demiteret.

Hoved Citanten indleverede derpaa i Retten et Indlæg udi Sagen, dateret Djonne den 28 Maji 1799, tilligemed en skriftlig Beregning over de af ham anvendte Bekostninger paa et Sælshuus Opbyggelse paa Fjeldstølen Watnedalen kaldet, hvilke begge Dokumenter ere saalydende # Hoved Citanten indlod derpaa Sagen til Doms, hvorpaa af Dommeren blev saaledes

Eragtet:

Sagen optages til Doms Afsigelse paa Sorenskriver Gaarden Helleland Mandagen den 1te Julii førstkommende, hvilket tjener Vedkommende til Efterretning. Udi Rettens Gebyr blev betalt paa denne Continuations Stevning 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for 2de Vidner at afhøre 2 mrk:, ialt 1 rd: 5 mrk: 4 s:

Sognepræsten for Wigørs Præstegjeld, Hr: Rasmus Tønning, lod inden Retten opbyde til Udsættelse mod lovlige Renter og sikkert Pant i Jordegods, 60 rd:, Wigørs Kalds Fattig Casse tilhørende, men ingen indfandt sig som Libhaber.

Derefter blev publiceret:

12: et Afkald udstæd af Anna Knuds Datter Tvedt for hendes Arv efter Skiftebrev af 25 Maji 1793 efter Faderen, Capital 17 rd: 1 mrk: 15 s: med Renter, til Formynderen Arne Haagenssøn Tiosaas, dateret 31 Decbr: 1798.

Til Laugrettesmænd for indeværende Aars Høsteting blev udnævnt følgende: sc: 1: Rasmus Larssøn Norem. 2: Lars Haaverssøn Thole. 3: Sjur Torbjørnssøn Rychen, og 4: Iver Svendssøn Djonne, alle nye Mænd.

Fogden Hr: Justitsraad Koren fremlagde Mandtal over det beneficerede Gods udi Hardangers Fogderie, som for saavidt dette Skibrede angaaer, blev befunden rigtig. Examinationen skeede i de 2de Mænds Overværelse, Ole Tostenssøn Lepse og Knud Nielssøn Wangdal.

Ligeledes blev Restance Registeret for dette Skibrede i bemeldte 2de Mænds Overværelse examineret, og befundet, at samme beløber til 1798 Aars Udgang til 4 rd: 4 mrk: 4 s:, og for det Halve af indeværende Aar 1799 til 449 rd: 2 mrk: 11 s:

Da ingen efter Udraab havde {havde} videre ved Retten at

1799: 73b

erindre, saa blev Tinget ophævet.

O B Heiberg

Gravens Skibrede

Aar 1799, den 3de Junii, holdtes **almindeligt Sommer, Skatte og Sage Ting for Gravens Skibrede paa det sædvanlige Tingstæd Eide Grund**, og Retten betjent af Stædets Sorenskriver i Nærværelse af de sidste Høsteting tilnævnte eedsorne Laugrettesmænd: 1: Peder Naasen Næsbøen. 2: Ole Larsen Seim. 3: Amund Anvesen store Graven, og 4de: Brynild Torjersen Espeland. Ved Retten var tilstæde Kongelig Majestæts Foged Hr: Justits Raad Koren, Lensmand Anders Josepsen lille Graven, og anden tingsøgende Almue.

Og blev da først publiceret de samme Høy Kongelige Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger, som for Jondals og Østensøe Skibrede ere publicerede, 12 i Tallet, og findes extraheret her i Protocollen Folio 70.

og følgende Almues Document:

1: Een Mageskifte Kjøbe Contract imellem Mathias Olsen Næsseim og Poul Iversen Traae, hvorved den førstnævnte bliver ejende en Anpart i Gaarden Traae No: 51, og den sidste en Anpart i Gaarden Næsseim No: 15, begge i Gravens Skibrede og Sogn, dateret 8 Januari 1799.

Da ingen i Dag havde videre ved Tinget at udrette, blev samme udsadt til i Morgen.

Næste Dag, den 4de Juni 1799, continuerede Sommertinget for Gravens Skibrede i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar ved Tingets Begyndelse var nærværende; Og blev da først paaraabt de indstævnte Sager

Nye Tingsvidne Sag: Lars Erichsen Windahl mod Elling Lindebreche.

Lars Erichsen Windahl mødte personlig for Retten og tilkjendegav med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Elling Torfindsen Lindebreche at anhøre stævnte og ustævnte Vidners eedelige Forklaringer om, at, Enken Christie Gunders datter, eller hendes afdøde Mand Torfind Siovalsens (Lindebeche?) (Stervboe, er?) skyldig Sagsøgeren 16 rd: 2 mrk: 8 s:

Til Vedermaale i Sagen mødte efter indstævning Torchild Poulsen Lindebreche, som vedtog lovlig Varsel paa egne og Elling Torfindsens Vegne.

Derpaa fremkom som Vidner i Sagen.

1 Vidne, Halgrim Torgrimsen!! (Torbjørnsen i 1801) Windal, godvillig mødende, der efterat have aflagt Lovens Eed, forklarede: at Juule Tiider 1797 var Vidnet nærværende i hans egen Stue paa Gaarden Windahl, og hørte da at Torfind Lindebreche tilstod at være skyldig Sagsøgeren Lars Windahl 16 rd: 2 mrk: 8 s.; og i den samme Stund skrev Vidnet Bevis fra Torfind Lindebreche for denne Gjeld, og blev af Torfind underskrevet med paaholden Pen.

2 godvillig mødende Vidne, Andve Andvesen Windahl, der, efter at have aflagt Lovens Eed, og vidnede i et og alt overensstemmende med første Vidne, allene med den Undtagelse, at han ej skrev Beviiset, men hørte Torfind Lindebreches Tilstaaelse om Gjelden til Lars Windahl, stor 16 Rdr: 2 mrk: 8 s:

Citanten fremlagde Forligelses Commissionens Attest, denne Sag vedkommende, dateret 6 April 1799, saalydende #

Sagsøgeren betalte Incamination og for 2 Vidnr 1 rd: 5 mrk: 4 s.; og derpaa begjerede Tingsvidnet sluttet og sig beskrevet meddeelt.

Eragtet:

Tingsvidnet er hermed sluttet.

Hr: Justits Raad og Foged Koren forelagde i Retten en Optegnelse over det i Aarene 1772 og 1773 crediterede Kongelige Undsætnings Korn, for derefter at erfare i hvad Forfatning de

vedkommende Debitorer befindes, og hvorvidt disse ere i Stand til at udrede den i saa Fald paadragne Gjeld eller ikke, alt til et lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse. De for dette Tinglaug anførte Debitorers Tilstand, blev

1799: 74

derpaa inden Retten undersøgt, og af Lensmanden, Laugrettet og den tilstædeværende Almue i Overværelse af de tvende Laugrettesmænd Herlaug Larsen Seim og Lars Hansen Kløve opgivet saaledes som følger: 1: Niels Bremnæs, er en omgaaende Betler som slet ikke formaar at betale noget. 2: Rasmus Bremnæs, er ligeledes yderlig fattig, og nyder sit Ophold af Almuens Godgjørenhed. 3: Johannes Bue, død i Fattigdom i Aaret 1782. 4: Ole Veraldsen Aasen, en bekjendt, Tigger i Bøygden. 5: Niels Aasen, er i Stand til at betale Gjelden inden dette Aars Udgang. 6: Østen Andersen Hielmoe, død som lægslem i Aaret 1798. 7: Amund Legreid, formenes at kunde betale den halvedeel i dette Aar 1799, og den anden Halvedeel 1800. 8: Helje Legreid, er en Betler. 9: Jon Rønnestrand, gaar omkring i Bøygden for at tigge sit Brød. 10: Aslach Ourdahl den yngre, formaar at betale Gjelden i 2de Terminer. 11: Enken Dordie Scheje, er en almindelig Betler. 12: Niels Nielsen Tvetto, er Svag og formaar intet at betale. 13: Arne Larsen indre Bue, er en Lægs Lem. 14: Aslach Spaaneim, nu Scheje, gaar omkring for at beede om sit Brød. 15: Aad Heljesen Hagestad, er en bekjendt Betler. 16: David Hatlenæs, er ligeledes og gammel Betler.

Herom begjerede Hr: Justitz Raaden sig et Tingsvidne beskrevet meddeelt.

Christen Christopher Magnusen Giellerue anviiste i Retten Labben af en Ulv, som Han ved Selskud paa Møchlethuuns Ejendom havde ødelagt i Fior, og da Lensmanden og Almuen havde intet at indvende imod denne Anmeldelse, blev Han \af/ Fogden betalt i Skud Penge 2 rd:

{Dernæst blev publi}

Den 5te Junii 1799 continuerede Sommertinget for Gravens Skibrede i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som de 2de næst forrige Dage var nærværende, og blev da publiceret følgende Almues Documenter:

1: Afkald udstød af Amund Olsen Hougsnes til Formynderen Joseph Ellingsen Grove for Hans Fader Arv efter Skiftebrev af 11 October 1785, stor 5 rd: 5 mrk: 12 s:, dateret 11 December 1798.

2: Afkald udstød af Sognepræsten for Gravens Præstegield, Hr: Gerhard Kahrs, til forrige Formynder Viglig Askildsen Sexe for Hans Myndlings Elling Vigligsen Traaes Arv efter Faderen Viglig Ellingsen Traae, Chistopher Vigligsen Sexe og Moderen Sidselle Torbiørns datter Traae, efter Skiftebreve af 17 Februarii 1787, 2den October 1790 og 9de Martii 1793 for Capital 146 rd: 9 s:, dateret 31 December 1798.

3: Afkald udstød af Amund Amundsen Ouse til Formynderen Lars Larsen Ouse for Hans Arv efter Faderen Amund Larsen Ouse efter Skiftebrev af 2den October 1794 for Capital 31 rd: 2 mrk: 10 s:, dateret d: 3 Junii 1799.

4: Skiøde udstød af Viching Olsen Seim til Hans Søn Ole Vichingsen paa 1 bpd: 21 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden øvre Fylchedalen No: [??9 for Capital 499 Rdr:, dateret Eide grund d: 3 Junii 1799.

5: Skiøde udstød af Enke Frue Edel Holberg Møllerup, Niels Tausan Møllerup, Just Henrich Bernstorff, og Lars Tormodsen Kløve som Formynder for Jomfrue Bergithe Møllerup, til Ulrich Friderich Møllerup paa 22 ½ Mrk: Smør, 1 Hud, 1 Giedskind og 1 Faarskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden øvre og nedre Rønnestrand \No: 24/,

indberegnet Hans egen ejende Andeel, for Capital 487 rd: 5 mrk:, dateret Eide grund den 24 October 1798.

6: Vilkaars Contract udstæd af Uldrich Friderich Møllerup til Hans Modr, Frue LieutenantJnde Ædel Holberg Møllerup paa 3 Tønder Korn, 2 Kjør og 6 Smalers Foster m: v:, dateret Eide grund den 27 October 1798.

7: Vilkaars Contract udstæd af Jon Pedersen Indre Bue til Endre Torfindsen Bue og Hustrue Mari Pedersdatter paa 4 Tønder Korn, Foster til 1 Koe og 4 Smaler saa længe de begge lever, og naar en af dem ved Døden

1799: 74b

afgaaer, da til den længstlevende ikkun 2 Tønder Korn, 1 Koes og 2 Smalers Foster m: v:, dateret Helleland d: 20 April 1799.

8: Pante Obligation udstæd af Torbiørn Levorsen Ose til Jacob Larsen Ness for Capital 499 Rdr:, mod første Priorite udi 2 Pund 14 ½ Mrk: Smør og ½ Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Ose No: 84, og 3 ¼ proCto aarlig Rente, dateret Eide grund d: 4de Juni 1799.

Da ingen efter Udraab havde noget videre i Dag at i rette føre, blev Tinget udsadt til i Morgen.

Dagen derefter, den 5te!! (6te?) Junii, vedvarede Tinget med samme Laugrettesmænd, og blev da publiceret:

9: Bygselbrev af Sognepræsten Hr: Gerhard Kahrs til Ole Larsen Jordre paa 1 bpd: 5 ¾ mrk: Smør, ¼ Huud og ½ Faarskind i Gaarden Jordre, Matr: [No: ??] i Gravens Sogn, dateret 4de Junii 1799, hvorved følger Revers og Landskylds Bog paa behørigt stemplet Papiir.

10: Skjøde fra Niels Vichingsen Hovaas til Jon Christophersen Ystaas og hans Hustrue Sigrie Niels datter paa 2 bpd: Smør og 1 Bukskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Hovaas, Matr: No: 30, for Kjøbe Summa 500 Rdr:, dateret 3 Junii 1799.

11: Vilkaar brev af Jon Christophersen Ystaas til Svigerforældrene Niels Vichingsen Hovaas og Sigrie Torbiørns datter paa Leve Kaar af hans Anpart 2 bpd: Smør og 1 Bukskind Landskyld i Gaarden Hovaas, dateret 3 Junii 1799.

12: Skjøde fra Niels Vichingsen Hovaas til Dattersønnen Niels Larsen Holven paa 1 bpd: 12 mrk: Smør og 1 Geedskind \og 1 Kalvskind/ med Bygsel og Herlighed i Gaarden Bilden, Matr: No: [??], for Kjøbe Summa 367 Rdlr:, dateret 3die Junii 1799.

13: Vilkaar brev fra Niels Larsen Bilden ved Formynder, Faderen Lars Torbiørnsen Holven, paa Leve Kaar af hans tilhjemlede Brug 1 bpd: 12 mrk: Smør og 1 Geedskind [og 1 Kalvskind]? !!med Bygsel!! i Gaarden Bilden, dateret 3de Junii 1799.

14: Skjøde fra Hans Olsen Hagestad til hans Søn Ole Hansen paa 1 Løb 7 mrk: Smør med Bygsel og Herlighed, \og 2 Faareskind uden Bygsel/, i Gaarden Øvre Hagestad No: 56, for Kjøbe Summa 198 Rdlr:, dateret 3 Junii 1799.

15: Skjøde fra Niels Iversen Dahle til Sønnen Iver Nielsen paa 18 mrk: Smør og ½ Bukskind med Bygsel og Helighed i Gaarden Dahle No: 31, for Kjøbe Summa 299 Rdlr:, dateret 3 Junii 1799.

16: Skjøde udstæd af Torjuls Michelsen Tioflaat med fleere til Jon Larsen Houchenæss paa 1 bpd: 3 mrk: Smør og 1 ½ {Geed}\Faare/skind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Houchenæs, Matr: No: [??], for Kjøbe Summa 199 Rdr: 4 mrk: 2 s:, dateret 4de Junii 1799-

17: Vilkaar brev udstæd af Jon Larsen Houchenæss til Moderen Cecilia Jonsdr: paa Aarligt Leve Kaar af hans ejende Anpart i Gaarden Houchenæss, dateret 4de Junii 1799.

18: Skiftebrev forrettet paa Gaarden Opheim i Ulvigs Sogn den 21de Maji 1798 efter afdøde Torchild Andersen Opheim, hvorved 1 Løb 1 bpd: 11 ¾ mrk: Smør med Bygsel og Herlighed

i Gaarden Opheim, No: 54, blev udlagt til Creditor Torbiørn Larsen Holven 1 bpd: 18 mrk: Smør for 117 Rdr: 1 mrk: 8 s:, til Sterboenken Elie Torbiørnsdatter 1 bpd: 8 7/8 mrk: for 91 rd: 4 mrk: 11 s:, Sønnen Torbiørn Torchildsen 16 7/16 mrk: for 45 rd: 5 mrk: 4 s:, og hver af Døttrene Sigrie og Ragna 8 7/32 mrk: Smør, hver for 22 rd: 5 mrk: 11 s:

19: Skiøde fra Ole Knudsen Røyse til Tormod Torbiørnsen Sæbøe paa en Anpart af Skyld 20 ¼ mrk: Smør, ¾ Geedskind og 3/8 Faarskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Røyse No: 110, for Kjøbe Summa 158 rd: 5 mrk:, dateret 4de Junii 1799.

20: Aflyst Torbiørn Leversen!! (Levorsen) Oses Pante Obligation til Isach Siovatsen Wambeim for Capital 199 Rdr:, mod 1te Panteret i Gaarden Ose No: 84, dateret 4de Junii 1793, tinglyst 5 samme Maaned, og nu qvitteret 3de Junii 1799-

21: Aflyst Endre Aslachsen Schejes udstædte Pante Obligation til Tobias Haldorsen Rogde og Ole Haldorsen Helleland, stoer 299 rd:, mod Pant i Gaarden Scheje No: 79, dateret 15 Junii 1789, og aflyst tilforn for 128 rd: den 27de October 179(?), og nu for den øvrige Sum 171 Rdr: følgelig Creditors paategnede Qvittering af 3de Junii 1799, og den i Qvitteringen ommeldte Opsigelse blev anvist, skrevet paa rette Sort Stemplet Papiir.

1799: 75

22: Aflyst Elling Torfindsen Lindebreches Obligation til Poul Iversen og Niels Iversen Leqve, tilsammen for Capital 330 Rdr:, dateret 6te Junii 1792, og tinglyst s: D:, efter Creditorernes paategnede Qvittering af 4de Maji 1799.

23: Aflyst Erich Jørgensen Næssets Pante Obligation til Christopher Siursen Hieltenæs for Capital 135 Rdr:, dateret 22 October 1779, og tinglyst næste Dag, der nu er indfriet efter paategnet Qvittering af 19 Maji 1799.

24: Aflyst Anders Bertelsen Lisebrechs Obligation til Wiglich Larsen Wiigen for Capital 99 Rdlr:, mod Pant i Gaarden Rondestvedt, Matr: No: [??] i Uldvigs Sogn, dateret 8de Junii 1798, og tinglyst s: D:, efter paategnet Qvittering af {9} \3de/ Junii 1799.

25: Aflyst Poul Iversen Traaes Pante Obligation til Torjuls Michelsen Ttioflaat!! (Tioflaat), stor 250 Rdlr:, mod Pant i Gaarden Traae No: 32, dateret 7de Junii 1796, og tinglyst næste Dag, efter paategnet Qvittering af 4de Junii 1799.

26: Aflyst Ole Siursen Ystaases Obligation til Ole Michelsen mit Fylkedalen for Capital 157 rd: 3 mrk:, efter endelig Qvittering fra Siur Hansen mit Fylkedahl af 4de Junii 1799. Obligationen fandtes dateret 30 Maji 1777, og tinglæst samme Dag.

27: Aflyst Gunder Christiansen Bolstads Obligation til Mathias Næss, stoer 98 rd:, mod 1te Pante Ret i 18 mrk: Smør og ¼ Huud i Gaarden Bolstad No: 90, dateret 8de Junii 1784, tinglyst 27de October 1784, og nu indfriet efter paategnet Qvittering af 8de Maji 1799.

28: Aflyst Pante Obligation af Lars Monsen Houchaas!! (Houchenæs?) til Torjuls Michelsen Tioflaat, stor 250 Rdr:, mod Pant i Gaarden Houchenæs No: 37, dateret 28 October 1783, og tinglyst næste Dag, derpaa er forhen under 16de Junii 1789 aflyst de 125 Rdr:, og nu de øvrige 125 Rdr:, i Følge Creditors paategnede Qvittering af 4de Junii 1799.

29: Vilkaar brev udstæd af Tormod Torbiørnsen Sæbøe til Ole Knudsen Røyse paa en deel Leve Kaar af hans ejende Brug i Gaarden Røyse i Eidfiord Sogn, dateret 4de Junii 1799.

30: Pante Obligation udstæd af Lars Pedersen Syssendahl [til] Hans Olmosen Garethun, stoer 300 Rdlr:, mod Renter 4re proCto og 1te Panteret i 12 mrk: Smør i Gaarden Syssendahl, Matr: No: [??] i Eidfiord Sogn, dateret 4de Junii 1799.

31: Skjøde fra Siur Larsen Øvre Hagestad til Piigen Anna Richolds datter paa 2 bpd: Smør og 7/12 Huud med Bygsel og Herlighed, \og 6 Mrk: Smør uden Bygsel/, i Gaarden Øvre Hagestad No: 56, for Kjøbe Summa 450 Rdr:, dateret 4de Junii 1799.

32: Pante Obligation af Richold Olsen Hagestad paa hans Datter Anna Ricolds datters Vegne til Siur Larsen Øvre Hagestad for Capital 199 rd: uden Renter, men mod 1ste Prioritets Ret i 2 bpd. Smør og 7/12 Huud i Gaarden Øvre Hagestad No: 56, dateret 4de Junii 1799.

33: Vilkaar brev af bemeldte Ricold Olsen Hagestad paa hans Datter Anna Richolds datters Vegne, efter hvilket Siur Laren Øvre Hagestad skal nyde endeel Aarlig Leve Kaar af hendes ejende Anpart i Gaarden Øvre Hagestad No: 56, dateret 4 Junii 1799.

34: Skiøde fra Tollev Danielsen Hagestad til hans Søn Ole Tollevsen paa 1 Løb 18 mrk: Smør og 5/12 Huud med Bygsel og Herlighed, \og Overbygsel til 8 Mrk: Smør, ½ F:skind/, i Gaarden Øvre Hagestad No: 56, for Kjøbe Summa 298 Rdrl., dateret 4de Jinii 1799.

35: Pante Obligation af Ole Tollevsen Hagestad til Myndtlingen Anna Tollevs datter, stor 47 Rdrl: 15 s:, mod 1ste Pante Ret i ½ Løb Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Øvre Hagestad No: 56, dateret 4de Junii 1799.

36: Mageskifte brev mellem Mathias Olsen Næsseim og Poul Iversen Traae, hvorved den første bliver ejende 2 bpd: 1 ½ mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Traae No: 51, og den sidste 1 bpd: 3 mrk: Smør og ¾ Geedskind med B: og H: i Gaarden Næsseim No: 15, mod Mellemlag for Anparten i Traae 350 Rdrl., in duplo, og daterede 4de Junii 1799.

{37: Pante Obligation af Torbjørn Larsen!! (Levorsen) Ose [til] Jacob Larsen Næsse, stor 499 Rdrl:, mod Rente 3 ¾ ProCento og 1ste Panteret udi 2 bpd: 14 ½ mrk: Smør og ½ Huud Landskyld med Bygsel i Gd: Ose No: 65, dateret 4de Junii 1799.} Før anført under No: 8. (Der er garden nemnd nr. 84, og med rente 3 ¼)

1799: 75b

38: Skjøde fra Endre Torfindsen indre Bue til Ung Karl Jon Pedersen Bleje [paa] 1 bpd: 16 (1?)/8 mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden indre Bue No: 105, for Kiøbe Summa 498 Rdrl:, dateret 20 April 1799.

39: Skiøde fra Anders Bertelsen Rondestvedt til Siur Olsen Rondestvedt paa 19 5/8 mrk: Smør med Bygsel, og Overbygsel efter Andel til 14 mrk: Smør, i Gaarden Rondestvedt No: 65, for Kjøbe Summa 399 Rdrl:, skriver Tre Hundrede, Nie og Nitti Rigsdaler, dateret 30 April 1799.

40: Pante Obligation af Torbjørn Ellingsen Lindebreche til Poul og Niels Iverssønner Øvre Leqve, stor 330 Rdrl:, mod 1te Pante Ret i 1 ½ Spand Smør og 1 ½ Geedskind i Gaarden Lindebreche No: [??], dateret 4de Maji 1799.

41: Skjøde fra Erich Jørgensen Næsset til Christopher Siursen Hieltnæs paa Nedre Hagestads Bord Saug, der er opbyggt paa benificeret Gods, for Kjøbe Sum 135 Rdrl:, dateret 18 Maji 1799.

De tvende Mænd Ole Olsen H[i]elmevold og Ole Ellingsen Hagestad fremstod derpaa for Retten og fremlagde en af dem under 4de Junii 1799 holden Taxations Forretning over en Anpart af Landskyld ½ Løb Smør i Gaarden Øvre Hagestad No: 56 i Gravens Skibrede, som de have taxeret [for] 80 Rdrl:, og hvilken deres Taxation de med corporlig Eed bekræftede.

Ligesaa fremlagde bemeldte tvende Mænd Ole Olsen Hielmevold og Ole Hagestad en Taxations Forretning over 2 bpd: 5 [mrk:]? Smør med Bygsel i Gaarden Opheim No: 54 i Ulvigs Sogn, som de taxerede [for] 180 Rdrl: Dansk Courant, og hvilken Forretning de bekræftede med corporlig Eed.

42: Skjøde udstæd af Lars Brynildssøn Saaqvite til hans Søn Brynild Larssøn paa ½ Løb Smør med Bygsel og Herlighed, under Matriculs No: 11, for 250 rd:, dateret 5te Junii 1799.

43: Skjøde udstød af Creditor udi Stervboet efter afgangne Torchel Anderssøn Opheim, Torbjørn Larssøn Holven, og bemeldte afdødes Arvinger, paa 1 Løb 2 7/8 Mrk Sr: \i Opheim No: 54/, til Ole Jørgenssøn Kierland for Kjøbesumma 209 rd: 2 s:, dateret 4 Junii 1799.

44: Obligation udstød af Ole Jørgenssøn Opheim til Myndlingerne Torbjørn Torchelssøn Opheim, Sigrid og Ragna Torchelsdøttre for Capital 118 rd: 1 mrk: 14 s:, med 1te Prioritet udi 2 pd: 5 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Opheim No: 54, og 4 proCento Rente, dateret 4 Junii 1799.

45: Contract imellem Ole Jørgenssøn Kierland og Anders Tollevssøn Opheim, som Formynder for Torbjørn Torchelssøn Opheim, betræffende Gaarden Opheims Bestyrelse med videre, dateret 4 Junii 1794!! (1799).

46: Obligation udstød af Endre Aslachssøn Scheye til Baar Guttormssøm Hielmevold for 190 rd:, mod aarlig Rente 3 proCento og 1te Prioritet i 18 Mrk: Smør, ½ Bukskind med Bygsel og Herlighed i Scheye No: 79, dateret 5te Junii 1799.

47: Vilkaars Contract udstød af Torbjørn Ellingssøn Lindebreche til hans Forældre Elling Torfindssøn Lindebreche, dateret 5te Junii 1799.

48: Obligation udsed af Sjur Olssøn Rondestvedt til Christopher Sjurssøn Hieltnes for 100 rd:, og Wiglig Larssøn Wangen for 99 rd:, tilsammen 199 rd:, med aarlig Rente 3 pro Cento og 1te Priorite i 1 pd: 3 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Rondestvedt No: 65, dateret den 5te Junii 1799.

Ole Pederssøn Rønnestrand lod inden Retten tinglæse de Udlæg som er tilfalden hans Datter Kari Olsdatter ved sluttet Skifte efter hendes Moder Ingeborg Wigligsdr: Rønnestrand, af Beløb 23 rd: 4 mrk 3 s:

1799: 76

Fogden Hr: Justitsraad Koren fremlagde derefter et Mandtal over det beneficerede Gods udi Hardanger Fogderie fra Anno 1796, som for saavidt dette Tinglaug angaaer blev befundet rigtig.

Ligeledes indleverede velbemeldte Hr: Justitsraaden et Restance Register over de Kongelige Skatter til 1798 Aars Udgang for det Halve Aar 1799, som blev examineret og befunden at beløbe til Aarets Udgang 1798 – 130 rd:, og for indeværende Halvaar 586 rd: 4 mrk: 8 s:

Til Laugrettesmænd for nærværende Aars Høsteting blev udnævnt følgende: 1: Torbjørn Jonssøn Housness. 2: Anders Tollevssøn Opheim. 3: Ole Jørgenssøn Opheim, og 4: Niels Iverssøn Ljone.

Da ingen havde noget videre ved Tinget at bestille, blev Retten ophævet. O B Heiberg

Kingservigs og Røldals Skibreder

Aar 1799, den 6 Junii, begyndte det **almindelige Sommer-, Skatte- og Sage-Ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almue**. Retten blev betient af Stædets Sorenskriver med efterskrevne 4re Eedsvorne Laugrettesmænd: Svend Michelsen Røthe. 2: Michel Ingebrigtsen Instenes. 3: Ingebrigt Christophersen Qvalnes, og 4: Iver Olsen Naae. Ved Retten var nærværende Kongelig Maj:ts Foged, Hr: Justice Raad [Koren], Skibredernes Lensmænd Christen Jonsen Hougse og Brynild Nielsen Horre.

Efter at Retten var bleven sadt, blev oplæst og kundgiort for Almuen de fol: 70 anførte Kongelige Befalinger og andre Øvrigheds Foranstaltninger.

Den pafølgende 7de Junii continuerede det almindelige Sommer, Skatte og Sage Ting i Overværelse af de samme Personer som i Gaar.

Fogden Hr: Justice Raad Koren fremlagde i Retten en Optegnelse over det i Aarene 1772 og 1773 i Hardangers Fogderie udcrediterede Undsætnings Korn, for der efter, saa vidt dette Tinglav angaaer, at faae undersøgt vedkommende Debitorers iværende [Tilstand]?, som blev angivet at være følgende: 1: Peder Kambestad, blev angivet at have for mange Aar siden aflagt Eed paa inden Retten ey at have faaet noget Undsætnings Korn. 2: Gunder Opedal, formaaer at betale Gielden. 3: Tormod Sællestad, død i Armod for meere end 6 Aar siden. 4: Ingeborg Tronsdatter, kiendte Almuen intet til. 5: Aslag Vigene, er nu Krøbling og Lægds Lem. 6: Peder Dønne, er en omgaaende Betler. 7: Tron Insteness, død, og Udlæg givet i Skiftet. 8: Holger Hougensund, er en omgaaende Betler. 9: Jon Tokeim, død i yderlig Armod. 10: Gunder Seljestad, er Betler. 11: Torbjør Nielsdatter, død 1793, og intet efterladt sig. 12: Thomas Haldorsen Biotvedt, lever av Almissee. 13: Niels Berven, død som Lægdslem. 14: Lars Pedersen Mouge, er meget gammel, og formaaer ikke betale. 15: Elen Marie Bustethun, er Lægdslem. 16: Torgiuls Tvedt, er en omgaaende Betler. 17: Johannes Reinsaas, død i yderlig Fattigdom. 18: Tormoe Ædne, død som Betler. 19: Ingebrigt Gulligsen, lever af Almissee. 20: Arne Siursen, død for mange Aar siden i Armod. 21: Ligesaa!. 22: Lars Olsen, er død uden at have efterladt sig noget. 23: Helje Olsen, kiendte Almuen intet til. 24: Knud Gullichsen, er yderlig fattig. 25: Joseph Seim, er meget gammel og fattig. 26: Kari Tvedt, død i Aaret 1777 i Fattigdom. 27: Orm Hamre, død som Betler. 28: Peder Knagenteig, ligesaa. 29: Lisbeth Røthe, er Lægdslem. 3[0]: Elling Jørgensen Gillie, død i Armod.

Herom begiærede Fogden sig en Ting Attest meddeelt, som blev bevilget.

Nye Sag: Torchel Helgiesen og Greb Siursen Maagestad fremstod

1799: 76b

for Retten og anmeldte at Han til dette Ting med mundtlig Varsel havde ladet indkalde Opsidderne paa Qvæstad, Johannes Larsen, Aad Olsen og Aad Heljesen, til at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Forklaring paa den Skade Citanterne ere blevne tilføyede ved den Kjørsel Vej som de Indstævnte bruger over deres Ejendom, samt at see en forhen derom oprettet og ved Dom stadfæstet Forening i Rette lagt, og derefter Dom at modtage til Contractens Opfyldelse, samt Skaden at betale i det mindste med 1 Rdr., og denne Processes Omkostninger skadesløs at erstatte.

Af de Indstævnte som blev paaraabte mødte {allene} Aad Olsen Qvæstad, som undskyldte sig med at da Han blev indkaldet for Forliigelses Commissionen, var Han ikke hjemme, men paa Rejsen, og ligesaa da Sagen der blev foretaget. Hvad den paaankede Ragste Vej angaaer, da erklærede Han for Retten ej at have været viidende om at det paa nogen Tiid av Aaret var Ham formeent at benøtte sig af samme.

Ligeledes mødte for Retten den indstævnte Aad Heljesen, som tilstod Stevningens lovlige Forkyndelse.

Citanterne fremlagde i Retten: 1: Stevne Vidnerne Asbiørn Johannesen Hougstvedts og Ole Anfinsen Hougse[s] meddeelte Attest om Stevningens lovlige Forkyndelse saavel for Parter som Vidner. 2: Forliigelses Commissarien Hr: Provst Rørdams Attest af 5te Junii 1799, om at denne Sag har været for Commissionen under Behandling, uden at Forliig med de

Indstævnte kunde bevirkes. 3: Et av Amtet under 25 Julii 1798 bekræftet Udtog av Hardangers Sorenskriveries Justitz Protocol av den i Aaret 1778, den 13 Junii, paa Gaarden Maagestad holdte Forretning betreffende den paaankede Vej, hvilket sidste Document bliver denne Act at vedhæfte. De 2de første Documenter bliver tilligemed Slutningen af det indleverede Udtog efter Citanernes Anmodning forelæst for de 2de mødende Parter, og ere saa lydende #

Efter at det ved Dom bekræftede Forliig var bleven oplæst for de 2de mødende Parter, begiærede Citanterne at disse maatte tilspørges: Om de vilde holde sig Forliiget henseende Vejen for Eftertiiden efterretlig eller ikke? hvortil Aad Heljesen svarede: At Han for Eftertiiden agtede og forbandt sig til at holde sig det oplæste og ved Dom bekræftede Forliig efterretlig. Det samme Svar blev ligeledes afgivet af Aad Olsen Qvæstad.

Dernæst fremstillede Citanterne for Retten de 2de udi Sagen under Lovens Faldsmaal indkaldte Vidner Siur Jærandsen og Lars Pedersen Maachestad, som Sagsøgerne begiærede maatte blive eedeligen afhørte om hvad Skade der er bleven dem tilføyet ved den ulovlige Kjørsel, og til hvad Summa samme af dem er bleven taxeret. Begge Vidner, nemlig Siur Jærandsen og Lars Pedersen, begge boesatte Mænd paa Gaarden Maagestad, aflagde deres corporlige Eed for Retten paa Sandheds Udsigende, og provede: At omtrent 8te Dage før St. Hans Dag forrige Aar 1798 var de tilstæde efter Citanernes Anmodning for at besee hvad Skade Johannes Larsen Qvæstad, ved at kiøre Tømmer og Bord paa den i den fremlagte Contract forbudne Tiid, havde tilføyet Sagsøgernes Ager og Eng, og skiønnede ikke rettere end at samme kunne bedrage sig i det ringeste til 1 rd.; hvor udi findes indberegnet en tredie Opsidders havte Skade paa sin Andeel av Ager og Eng, der kunne beregnes til 2 mrk: Vidnerne forklarede viidere, at da de havde taxeret Skaden, gik begge Sagsøgerne til Johannes Larsen Qvæstad for at tilspørge Ham om Han var fornøyet med den af \dem/ skeede Taxation paa

1799: 77

Skaden, men hvad Johannes Larsen Qvæstad der til svarede, hørte de ikke. Vidnerne bleve derpaa fra Retten afskedigede.

Sagsøgerne nedlagde derpaa i Retten saadan Paastand i Sagen: At Johannes Larsen Qvæstad maatte ved Dom tilpligtes at holde sig den indgangne og ved Dom stadfæstede Forliig efterretlig, under en bestemt Mulct for Eftertiiden om samme skulle overtrædes, samt den for Skaden paa deres Ager og Eng ved den ulovlige Kjørsel af Taxationsmændene fastsatte 4 mrk.; og endelig, at de samtlig matte tilfindes at betale dem de paa denne Sag anvendte Omkostninger med 4 Rdr.; og saaledes fra deres Siide indlod Sagen til Doms.

De 2de mødende Sagvoldere indlod ligeledes fra deres Siide Sagen til Doms, hvorpaa blev saaledes

Eragtet

Sagen optages til Doms Afsigelse paa Sorenskriverens Hjemstæd Helleland Mandagen d: 1 Julii 1799, hvilket tiener Parterne til Efterretning.

Den 8de Junii continuerede Sommertinget i Overværelse af de samme Personer som forhen, og blev da publiceret følgende Almues Documenter:

1: Bygselbrev udstæd af Niels Ellingsen Langesætter til Samson Larsen paa ½ Løb Smør udi Gaarden Isberg i Odde Sogn, Matr: No: [??], dateret d: 6 Junii 1799, med Revers og Landkyldsbog.

2: Vilkaars Contract udstæd af Samson Larsen Isberg til Hans Moder Britha Heljesdatter, dateret 6 Junii 1799.

3: Bygselbrev udstædt af Sognepræsten til Kingservig, Hr: Provst Rørdam, til Niels Andersen Instenæs paa 18 Mrk: Smør i Gaarden Tvesme i Kingservigs Sogn, dateret Ullensvangs Præstegaard d: 6 Junii 1799, med Revers og anviist Landskyldsbog.

4: Bygselbrev udstædt af Hr: Provst Rørdam til Michel Endresen Ernes paa 1 Løb 18 Mrk: Smør og 1 Hud i Gaarden Helleland, Kingservigs Kalds Præstebord beneficeret, dateret Ullensvang d: 6 Junii 1799, med anviist Revers og Landskyldbog.

5: Pante Obligation udstædt af Anfind Josephsen Seim til Helje Larsen Frøsvig for Capital 140 Rdr:, med 2den Prioritets Pante Ret udi 12 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Seim, Matr: No: 16 og 17 i Røldals Skibrede, og 1ste Prioritet i 3 voxne Kjør og 4re tre Aars gamle Nød, samt alle Hans tilhørende Løsøre Effecter, dateret Utne den 7 Junii 1799.

6: Bygselbrev udstædt af Provsten Hr: Rørdam til Ingebrigt Christophersen Qvalnes paa 1 bpd: 21 Mrk:, samt 15/48 Hud Overbygsel, i bemeldte Gaard Qvalnes, Kingservigs Præstebord beneficeret, hvortil bem:te Opsidder selv ejer Landskylden, dateret Ullensvang d: 6 Junii 1799.

7: Skiøde udstædt af Helje Nielsen Nedre Sexe til Hans Søn Niels Heljesen paa 1 Pund 12 Mrk: Smør, 2/3 Løb Salt og 1/3 Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Nedre Sexe i Ullensvangs Sogn, Matr: No: 8, for Capital 80 rd:, dateret Utne d: 7 Junii 1799.

8: Vilkaars Contract udstædt af Niels Heljesen Nedre Sexe til Hans Forældre Helje Nielsen og Hustrue Maritha Pedersdatter, dateret Utne d: 7 Junii 1799.

9: Obligation udstædt af Mons Jonsen Nedre Sexe til Hr: Capitaine Jørgen Andreas von Tausan paa 100 rd:, og Hr: Lieutenant Johan Henrich von Burgraff paa 150 rd:, tilsammen 250 rd:, mod 1te Priorite i 1 Pund 12 Mrk: Smør, 2/3 Løb Salt og 1/3 Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Nedre Sexe i Ullensvangs Sogn under Matr: No: 8, og 3 proCto aarlig Rente, dateret Utne d: 7 Junii 1799.

1799: 77b

10: Obligation udstædt af Ole Heljesen Øvre Berven til Peder Henrichsen Midt Sexe for Capital 290 Rdr:, med 1 Prioritets Pante Rettighed udi 1 Løb 4 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Øvre Berven, Matriculeret No: 5 i Ullensvangs Sogn, og 3 proCto: aarlig Rente, dateret Utne d: 7 Junii 1799.

11: Peder Siursen Nedre Sexes under 18 Junii 1790 udstædde Pante Obligation til Peder Henrichsen Sexe for Capital 283 Rdr: 3 mrk: 2 s:, med 1 Priorite udi 3 Spand Smør i Gaarden Nedre Sexe \No: 9/, er den 8 Junii 1799 efter Creditors paategnede Qvittering af 1 Junii 1799 bleven afløst.

12: Erich Ormsen Grøves under 11 Junii 1796 udstædde Pante Obligation til Ole Haldorsen Espen for 199 Rdr:, med 1ste og 2den Priorite i 18 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Grøve No: 6 i Røldals Skibrede, er efter Creditors Ole Haldorsen Espens paategnede Qvittering af 24 Maji 1799 paa egne og Broder Haldor Haldorsens Vegne bleven afløst d: 8 Junii 1799.

13: Skiøde udstædt af Amund Johannesen Aachre til Hans Sviiger Søn Peder Pedersen paa 1 Pund 6 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Aachre i Ullensvangs Sogn No: 22, for Capital 200 Rdr:, dateret Utne den 8 Junii 1799.

14: Skiøde udstædt af Amund Olsen Jøssendal til Aad Jonsen paa 3 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Jøssendal i Odde Sogn No: 5, for Capital 201 Rdr: 3 mrk:, dateret Utne den 7 Junii 1799.

15: Skiøde udstædt af Anfind Anfindsen øvre Qvale til Sønnen Peder Anfindsen paa 2 Pund 6 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Øvre Qvale, samt 9 Mrk: Smør i underliggende Slaatteteig Røen øde kaldet, i Kingservigs Sogn No: 21, for Capital 199 Rdr:, dateret Utne den 7 Junii 1799.

16: Vilkaars Contract udstæd af Peder Anfindsen Øvre Qvale til Hans Forældre Anfind Anfindsen og Hustrue Anna Peders Datter m: v:, dateret Utne den 7 Junii 1799.

17: Vilkaars Contract udstæd af Peder Pedersen Aakre til Hans Svigerforældre Amund Johannesen Aakre og Hustrue Britha Torchelsdatter, dateret Utne d: 8 Junii 1799.

18: Obligation udstæd af Michel Ingebrigtssøn Instenes til Haagen Arnessøn Luttro for Capital 98 rd:, mod arlig Rente 3 proCto og 1te Prioritets Panterrettighed udi 1 pd: 14 ½ Mrk: Smør, 9/16 Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Instenes No: 12 i Kingervigs Skibrede, dateret Utne den 8 Junii 1799.

19: Skjøde udstæd af Jon Larssøn øvre Qvale til hans ældste Søn Lars Jonssøn paa 1 pd: 3 Mrk: Smør, 1/8 Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden øvre Qvale No: 21 i Kingservigs Sogn, for Capital 90 rd:, dateret Utne den 8de Junii 1799.

{20: Obligation udstæd. Bygselbr}

Efter Anmodning fra Fogden Hr: Justitsraad Koren blev publiceret en af ham udfærdiget Placat, hvorved for Almuen blev bekendtgjort at Gaarden Præstegaard i Odde Sogn var bleven udnævnt til det Sted hvor Provsten Hr: Rørdam holder en Fuldmægtig til at modtage Tienden for Præstens Andeel af den i Odde fangede Fisk, og derfor at udstæde de befalede Tiendesedler m: v:, dateret Kaarevigen den 5te Maji 1799.

Velbemeldte Hr: Justitsraad Koren fremlagde i Retten et i Aaret 1796 forfærdiget Mandtal over det beneficerede Gods udi Hardangers Fogderie, som for saavidt dette Tinglaug vedkommer blev examineret og befundet rigtig.

Restance Registeret over de udestaaende Kongelige Skatter udi dette Tinglaug til Aarets Udgang 1798 og halve Aar 1799 blev i ligemaade i Overværelse af de 2de Mænd Anfind Anfindssøn øvre Qvale og Ole Anfindssøn Hougse examineret, og befunden at beløbe til 1798 Aars Udgang til 83 rd: 4 mrk: 9 s:, og for det indeværende halve Aar 1799 til 707 rd: 1 mrk: 11 s:

Til Laugrettesmænd for indeværende Aars Høsteting blev udnævnt følgende: 1: Sjur Olssøn Instenes. 2: Thomas Thoressøn Branstvedt. 3: Peder Pederssøn Aakre, og 4: Sjur Sjurssøn Maagestad.

Da ingen efter Udraab havde videre ved Retten at bestille, saa blev Tinget ophævet.

O B Heiberg

1799: 78

Odels Løsnings Sag paa Tyssedahl i Kintservigs Skibreede.

Aar 1799, den 17de Junii, blev Retten sadt paa Gaarden Tyssedahl, beliggende udi Kintservigs Skibreede og Hardanger Fogderie, og betjent af constitueret Sorenskriver Niels Hiorth Stuvitz med efterskrevne 4 af Hr: Justits Raad og Foged Koren opnævnte eedsorne Laugrettes og Meddoms mænd: 1: Tosten Johannesen Hovland. 2: Siur Iversen Øvre {Qvale} \Berven/. 3: Torchild Heljesen Maagestad, og 4: Torbiørn Olsen Sandstøe. Saa var og ved Retten tilstæde Skibredets Lensmand Christen Jonsen Hougse, for at behandle efterskrevne Odels Løsnings Sag.

Hvorda Tobias Haldorsen Eidnæs, som beslægtet til Christen Heljesen Sexe, fremlagde Tægtedag til denne Sags Foretagelse, af Dato 22de Janu[a]rii 1799, saalydende # og dernest tilkjendegav, med mundtlig Stevning at have her til i Dag indkaldet Wiglich Aschieldsen Sexe at møde for Retten paa Gaarden Tyssedalen, til at modtage Løsnings Summen for den Andeel

som han for nogle Aar siden købte af Marite Ols datter Schæggedals Fader Ole Michelsen Schæggedahl, og derom at anhøre baade stævnte og ustævnte Vidner til at oplyse (hendes?) sande Odel, samt at see Documenter og Bevisligheder i rettelt, til at lide Dom, med nærmere Paastand, og at svare denne Sags Omkostninger skadesløs i alle Maader. Tillige er som Vidner indstævnet til Sagen Klokken Iver Mathiasen Frønes, Mathias Samsonsens Staen og Ingebrigt Ellingsen Schæggedahl.

Indstævnte Wiglich Aschielsen Sexe mødte personlig for Retten og tilkjendegav med mundtlig contra Stævning at have ladet indstævne Christen Heljesen Sexe at anhøre baade stævnte og ustævnte Vidner, og tillige at aflægge sin Saligheds Eed, om han vil indløse den paastævnte Andeel i Tyssedalstvedt til sig selv, og tillige om han ikke selv var Medvider og nærværende den Tiid den af han af Ole Schæggedahl blev tilkjøbt.

Begge Parter vedtog disse incaminerede Stævnings lovlige Forkyndelse for enhver i sær. Videre fremlagde Hoved Citanten Christen Sexe Forligelses Commissionens Attest, denne Sag vedkommende, dateret 13de Junii 1799, som blev læst, saal: #

Contra Citanten Wiglich Aschielsen Sexe fremlagde og en af Hr: Provst Rørdam udstædt Forligelses Commissions Attest, denne Sag vedkommende, dateret 5te Martji 1799, som inden Retten blev læst, saalydende # Dernæst producerede han det af ham fra Ole Michelsen Schæggedahl bemeldte Skiøde, dateret 4de Junii 1794, og tinglyst samme Dag, der blev oplæst, saalydende: # Endelig, en Afskrift paa stemplet Papiir af en Contract imellem ham og Christen Heljesen Sexe, samt Helje Heljesen Tøssedahl, angaaende denne Skove Teig, dateret An/n/o 1794, blev læst, saalydende: #

Tobias Eidsnæs vilde fornemme om contra Citanten i Dag vilde modtage de før anbudne Løsnings Sum/m/a 240 Rdlr:

Bemeldte Wiglich Sexe benægtede at modtage disse Løsning penge, og desuden sagde, at Summen var mindre end den han burde have.

Anbydnings Summen 240 Rdr: blev derpaa Hoved Citanten Christen Sexe tilbageleveret. Derpaa fremstod som

1ste Vidne efter Hoved Stævningen, Klokken Iver Mathiassen, der aflagde corporlig Eed efter Loven, og paa Hoved Citantens Spørgsmaal svarede: at han har hørt det Ole Michelsen har købt den ¼ Part i Tyssedalstveiten af Michel Baarsen Schiæggedal, og at han ved det, at denne ¼ Part i Tyssedalsteigen skylder 5 mrk: Smør. Ingen af Parterne havde videre at tilspørge Vidnet, thi blev saa demitteret.

2de Hoved Vidne, Mathias Samsonsens Staen, der aflagde corporlig Eed og vidnede: at han veed og kan erindre, at Ole Michelsen Schiæggedal

1799: 78b

(.a..l..?) i mere end 30 Aar har ejet denne her omhandlede Anpart i Tyssedalsteigen, og at han, nemlig Vidnet, er gift med Ole Michelsen Tyssedahl eller Schiæggedahls Søster. I øvrigt overeensstemmende med forrige Vidne, at denne Anpart i Tyssedalstveten skylder 5 mrk: Paa contra Citantens Spørgsmaal blev Vidnet tilspurgt: om ikke Ole Michelsen Schiæggedahl har 2 Sønner i Live, og hvor gammel de ere? Vidnet svarede hertil jae! og at den ene er 9 ½, og den anden 1 ½ Aar gammel.

3 Vidne, Ingebrigt Ellingsen Schiæggedahl, der er Sødskende Barn til Ole Michelsen, aflagde Eed og forklarede: til de fra Hoved Citantens Side fremsadte Spørgsmaale, saasom: at Ole Michelsen har købt Gaardeparten af Michel Baarsen, og siden købte {Ole} Michel {sen} \Baarssøn/ den fra ham, og Vidnet kan ikke erindre hvad Tiid Michel Baarsen blev Ejer af denne Tyssedahlsteigen eller Tveten.

Tobias Eidsnæs derefter fremlagde et Skiøde af 2de Junii 1774, som blev læst, saalydende # og Skiftebrev efter hans Com(mitents?) Fader Michel Baarsen Schæggedahl, forettet den 5te

Maji 1789, og uds(ted?) (den?) 1791, den 21 December, der viiser at Michel Baarsen var Ejer af en fjerdedeel i Tyssedalstveiten. Deraf den halvedeel tillodnet hans efterladte Enke, og den anden Halvedeel til hans efterladte Børn, samt derhos fremlagde et skriftligt Indlæg under Dags Dato, saalydende; blev læst # og hvorved han fra Hoved Citantens Siide indlod Sagen \til/ Dom.

Contra Citanten Wiglich Aschielsen Sexe fremstillede derpaa som

1te contra Vidne, men i det sam/m/e begierede Viglich Sexe Sagens Anstand til næste Maanedes Ting, for at Deducere Sagen.

Eragtet:

Sagen Udsættes atter at behandles paa Gaarden Helleland Maanedstinget den 2de September 1799, og til hvilken Tiid og og!! Stæd Laugrettesmændene haver at Møde uden videre Varsel, Og denne Bestemmelse til Sagens nye Foretagelse er givet efter begge Parters eget Forlangende, for at spare Rettens Rejse 2de Gange til Odels Tomten. Over denne Forretnings Bekostninger bliver at gjøre følgende Beregning: Sorenskriveren for en Dags Forretning 3 rd:, Diet paa hen rejsen 4 Miile 3 mrk:, ligesaa tilbage 3 mrk:, Diet paa Stædet 1 Rdr:, Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, Laugrettesmændene tillægges hver 24 s:, er 1 Rdr:, Sorenskriveren for 3 Vidners Førelse 2 mrk: 8 s:, Lensmanden Christen Hougse for at tilsige Laugrettet og hans Møde her ved Retten 1 rd: 1 mrk: 8 s:, i alt 9 Rdlr: 1 mrk: 4 s: Skyds beregens ikke, da samme er anskaffet in natura, og contra Citanten for contra {Vidner} Stævningen 1 rd: 3 mrk: 4 s: N Hiorth Stuvitz

Aastæds Sag paa Tyssedalstveiten i Kinservigs Skibreede.

Aar 1799, den 18de Junii, blev Retten sadt paa Gaarden Tyssedahl, beliggende udi Odde Kirkesogn og Kintservigs Skibreede, for at behandle efterfølgende Aastæds Sag, og Retten betjent af constitueret Sorenskriver Niels Hiorth Stuvitz med følgende 4re Laugrettes og Meddomsmænd: 1: Tosten Johannesen Hovland. 2: Siur Iversen Øvre Berven. 3: Torchild Heljesen Maagestad, og 4re: Torbiørn Olsen Sanstøe. Ved Retten var tilstæde Skibreedets Lensmand Christen Jonsen Hougse, som fremlagde Fogden Hr: Justits Raad Korens Opnævnelse til de anførte og nærværende Laugrettesmænd, dateret 7de Junii 1799, saalydende #

Hvorda! Christen Heljesen Sexe fremstod og gav tilkjende, at han til denne Tægtedag med mundtlig Varsel havde indkaldet samtlige Skov Ejere af Skov Teigen Tyssedalstveiten kaldet, nemlig Johannes Larsen Qvæstad, Wiglich Aschielsen Sexe, Klokkeren Iver Mathiasen Aarhus, og Enken Marita

1799: 79

Ols datter Frønes med sin Søn Mathias Mathiasen, alle for at anhøre stævnte og ustævnte Vidners eedelige Forklaring, angaaende Tyssedals Mandens fra gammel Tiid hafte Brug paa bemeldte Tyssedalstveten i Henseende til Bejtning, Græsning, Løv Skov og Markeskov imod deres gjorde Forbud af 9 Junii 1796, som strider tvertimod al Natur og Billighed, hvorfor Citanten saae sig nødsaget til at i Retten kalde de indstævnte Vidner Christen Christensen Naae, Tosten Henrichsen Jordahl og Peder Henrichsen Sexe, for at oplyse hvorledes det omtvistede fra gammel Tiid af, af Tyssedals Manden har været brugt, samt at de indstævnte betar!! (betaler) Rettens Omkostning, og lide Dom til at fraholde sit Forbud.

Efter Udraab mødte af de indstævnte Wiglich Aschielsen Sexe og vedtog lovlig Varsel, ligesom og de øvrige indstævnte mødte, undtagen Enken Marita Ols datter Frønæss, og alle vedtog lovlig Varsel, samt de opgivne indstævnte Vidner.

Tobias Haldorsen Eidnæs mødte som beslægtet for \Veder/ Parterne og tilkjendegav at de med mundtlig Stævning havde med contra Stævning ladet indstævne Hoved Citanten til at anhøre baade stævnte og ustævnte Vidners eedelige Forklaring til at oplyse at Tyssedalstveitens Ejere alle tiider har forbeholdt sig Furre Skovens ene Brug, men den øvrige Skov og Græs gang har Tyssedals Beboere haft mod Aarlig Leje eller Betaling. Paa Dommerens Tilspørgende erklærede de indstævnte Parter sig fornøyet med at Tobias Eidnæs fører denne Sag paa deres Vegne, undtagen Wiglich Sexe svarede til dette Spørgsmaal: Nej. Derpaa fremkom efter Hoved Stævningen som

1ste Hoved Vidne, Christen Christensen Naae. Men i det samme sagde Christen Hovland, at contra Parterne var indstævnedes at modtage Syn og Grandskning af Retten og Vidnerne paa Aastædet. Vidnet Christen Christensen Naae fremkom derpaa, og Hoved Citanten fremsadte for ham følgende Spøgsmaal: 1: Hvor gam/m/el Vidnet er? 2: Om Vidnet veed paa hvad Maade Tyssedals Beboer har brugt Tyssedalstveiten, baade i Henseende Skov og Fæbejtning? 3de: Om ikke Vidnet veed at Tyssedals Beboer har forbuden andre at hugge Skoven i Tyssedalstveiten? 4de: Om han veed at Tyssedals Opsidder nogen Tiid har været hindret i sit \Brug/ i nogen Maade i Tyssedalstveiten? Vidnet svarede til disse Spørgsmaale, som til 1ste: at han er 67 Aar gam/m/el, og har i de sidste 35 Aar boet paa Gaarden Lille Naae, en Miil Vej her fra. Til 2det: at førend Vidnet blev boesadt for 35 Aar siden, tjente Vidnet her paa Gaarden i 5 Aar hos hans Broder Helje Christensen, og da brugte Tyssedals Opsidder Græsning og Løv Skov i Tyssedalstveiten, tilligemed Markeskov, men ej Furre Skov. Til 3die: joe, som omspurgt, og dette hørte han af ovennævnte sin Husbonde, og saae at han gjorde saadant Forbud. Til 4de Spørgsmaal: Nej, Vidnet hørte ej derom i den Tiid han tjente her. Fra contra Citanternes Siide blev fremsadt følgende Qvæstioner: 1: Om ikke i den Tiid blev betalt de sædvanlige 2 mrk:, som i Tingsvidnet er beviist, til Tyssedals\tveits/ Ejere? 2: Om det omprovede Svar af Tyssedals Beboere gjorde Forbud blev gjort af deres (egen?) Haand eller af Rettens Betjenter? Vidnet svarede til disse contra Qvæstioner: Til 1ste contra Qvæstion: Joe, hans Husbonde betalte Aarlig 2 mrk: til Tyssedalstveitens da værende Ejere. Til 2det: Vidnet vidste ikke andet om dette Forbud, end han hørte det fortælle af sin Husbond. Paa Hoved Citantens videre Spørgsmaal, sagde Vidnet, at han veed det hans fornævnte Husbonde betalte paa Tinget 8 s: Aarlig Afgift til Fogden paa Tinget for Tyssedahltveiten. Paa contra Citantens Spørgsmaal, svarede Vidnet, at han veed

1799: 79b

det Tyssedals Opsiddere ikke fik godtgjort af Tyssedalsteigens Ejere disse omspurgte 8 s: Aarlig Afgift. Vidnet kan gjøre Anviisning paa Aastædet.

2det Hoved Vidne, Tosten Henrichsen Jordahl, der, efter at være formanet til Sandheds Udsigende, svarede til de fra Hoved Citantens Siide fremsadte Spørgsmaale, som til 1te: at han er 69 Aar gammel, fød paa Gaarden Nedre Berven, og har tjent her paa Gaarden hos hans Søster og hendes Mand Helje Tyssedahl for omtrent 30 Aar siden. Til 2det Spørgsmaal svarede Vidnet eenstemmig med 1te Vidne, med Tillæg, at Tyssedals Ejere i denne hans Tjeneste Tiid endog slog og høstede Hø i Tyssedalstveten. Til 3de: joe, han vidste at Tyssedals Beboer forbød fremmede at bruge Marke Skov og Løv Skov i Tyssedalstveiten. Til 4de Sprs: ligesom forrige Vidne. Paa contra Citanternes 1ste contra Qvæstion svarede Vidnet, at fornævnte hans Huusbond Helje Tyssedahl betalte Aarlig Afgift til Gaarden Tyssedalstvetens Ejere 2 mrk: Til 3de!! (2de:?): ligesom forrige Vidne. Til Hoved Citantens sub Qvæstion svarede Vidnet, at Tyssedals Opsidder i den Tiid betalte Skat af Tyssedahltveten til Fogden med 8 s:, men veed ej, eller hørte, om at han fik disse 8 s: godtgjort af Tyssedahltsteigens Ejere. Vidnet kan gjøre Anviisning.

3 Vidne, Peder Henrichsen Sexe, der sagde sig at være 65 Aar gammel, fød paa Gaarden Nedre Berve, og har tjent her paa Gaarden i 2 Aar for 50 Aar siden, svarede til de fra Hoved Citantens Siide fremsadte Spørgsmaale, som til 2det, i et og alt overensstemmende med de 2de forrige Vidner. Til 3de Sprs: Ligesom de forrige Vidner. Til 4de Sprs: Nej, det veed han ikke. Paa contra Citanternes Spørgsmaale svarede Vidnet til det 1ste: joe, som omspurgt. Til 2det: Nej, derom vidste Vidnet intet andet at svare, end at hans Husbonde Helje gjorde Forbudet selv. Vidnet lovede at gjøre Anviisning paa Aastædet.

Tobias Eidnæs paa contra Citanternes Vegne begjerede de tvende godvillig mødende Vidner fremkaldet og tilspurgt: 1: Om de ikke veed, at Tyssedahlstvetens Ejere ikke alletider har forbeholdt sig Furre Skoven for sig selv allene? 2: Om det ikke kan Vidne at Tyssedalstvedts Ejere har nydt Aarlig Betaling af Tyssedahls Opsiddere for det øvrige Brug i Tyssedalstveiten. Derpaa fremkom:

1ste contra Vidne, Tobias Pedersen Isberg, der aflagde Eed og forklarede til de fra contra Citantens Siide fremsadte Spørgsmaale, som til 1ste: Nej! derom veed ikke Vidnet noget, eller har hørt derom andet end at Ejerne af Tyssedalstveiten har brugt Furre Skoven. Til 2det: joe, som omspurgt. Hoved Citanten begjerede Vidnet tilspurgt: Om han nogen Tiid har hørt, at Tyssedals Beboere nogen Tiid har begjert Forlov af Tyssedalstvedts Skov Ejere at benytte sig af det Brug, som Tyssedahls Manden til nærværende Tiid har haft paa Tyssedalstveiten? Nej, dette har han aldrig hørt om. Vidnet blev med begge Parters Samtykke demitteret.

2det contra Vidne, Mathias Samsonsen Staen, der, efterat have aflagt corporlig Eed med optakte Fingre efter Loven, forklarede til de fra contra Citanternes Siide fremsadte Spørgsmaale, som til 1ste: Joe, som omspurgt. Til 2det Spørgsmaal, svarede Vidnet overensstemmende med Spørgsmaalet. Paa Hoved Citantens Spørgsmaal svarede Vidnet: at han veed, da Mathias Frønes

1799: 80

med fleere var Ejere af Tyssedalstvedten, accorderede da værende Beboer af Gaarden Tyssedahlen om en Skoge Teig i Tyssedahltveten, og denne Forening skeede for omtrent 40 å 50 Aar siden, og siden den Tiid har Tyssedahls Opsidder brugt denne udviiste Skove Teig. Vidnet blev med begge Parters Samtykke afskediget.

Hoved Citanten begjerede i Følge den tilførte Stævning at Retten vilde besigte saavel uden som inden for Elven, om der paa nogen Stæd kan findes ringeste Beitning, som kan være tilstrækkelig for Gaardens Kreatures Underholdning paa andre Stæder, end just paa den Stæd som det gjorde Forbud indbefatter, nemlig paa Tyssedalstveiten. Citanten fremlagde derpaa Forligelses Commissionens Attest, denne Sag vedkommende, dateret 13de Junii 1799, saal: #

Derpaa begav Retten sig ud paa Befaringen i Følge med Hoved Citanten og hans Fuldmægtig Christen Olsen Hovland og de tre førte Vidner, som beviiste Tyssedahlstveten at ligge paa den Søndre Siide af Tyssedalen, og Skilleriet mellem dette Stæd og Gaarden Tyssedalen var en betydelig Elv, hvor over er bygget Bro.

De tre Hoved Vidner, Christen Christensen Naae, Tosten Henrichsen Jordahl og Peder Henrichsen Sexe, ble derpaa efter Hjem Komsten til Aastædet frem kaldet. Hoved Citanten havde fornøden end videre at tilspørge disse 3de Hoved Vidner: 1: Om de ikke veed at Gaarden Tyssedals Ejere og Beboere fra umindelig Tiid af, har haft Melke Støel for Tyssedals Kreaturerne i den nu af dem anviiste Tyssedalstveidt paa den Søndre Siide af Elven, og der har staaende Huuse Bygninger, som bruges til Gaardens Tyssedals Kreatures Forvaring og Pleje. 2de: Har ikke ogsaa Tyssedals Beboere Slotte Teiger paa den Søndre Siide af Elven, i samme Skov Teig Tyssedalstvedt, samt Huuse Bygning til Høets Forvaring. Vidnerne svarede alle 3 eenstemmig hertil lige efter Spørgsmaalet. Til 2det: Ja, som omspurgt. Paa

contra Citantens Spørgsmaal svarede Vidnerne, at dem er bevidst at Tyssedals Manden har bertalt for Bejtningen sønden for Elven, men for hvilke Strækning paa dette Stæd, vidste de ikke at angive. De trende afhørte Vidner aflagde derpaa deres corporlige Eed, efter at deres Vidnesbyrde vare dem af Protocollen oplæste.

Hoved Citanten begjerede til Vidners Stadfæstelse angaaende den Aarlige afgaaende Skat af Tyssedahlstvedten, at Dommeren vilde igjennem see 2de Skatte bøger, som samme oplyser; End videre fremlagde Hoved Citanten et Tingsvidne af 12 Junii 1798, som bliver Acten at vedhæfte. Videre begjerede Hoved Citanten, at Sagen maatte optages til Doms, med Paastand, at Tyssedals Beborere maatte tildømmes sit fra gammel Tiid havde Brug i Tyssedalstveiten i Henseende til Bejtning, Græsning, Løv Skov og Marke Skov, samt at Tøssedals Skov ejere i Henseende til Furre Skoven maatte tildømmes at fraviige og at entholde sig fra samme, samt at betale denne Processes paagaaende Bekostninger med 25 rd: i det ringeste.

Eragtet

Da Dagen med det passerede var forløben, beroer Sagen til i Morgen.

Dagen nestefter, den 19de Junii 1799, continuerede Aastæd Sagen med de

1799: 80b

samme Laugrettes og Meddoms mænd som i Gaar var tilstæde, saa var og nærværende Lensmanden Christen Hougse.

Hvorda Tobias Haldorsen Eidnæs fremstod og for Retten fremlagde følgende Documenter: 1: Et Forbud, dateret Utne Tingstæd 24de Maji 1762, udstæd af Hr: Foged Andreas Juul, dernest, 2: Et Skjøde udstæd til Iver Mathiasen og Mathias Mathiasen Frønes, dateret Utne Tingstæd den 18 Junii 1789. 3: Et Auctions Skiøde, udstæd til Johannes Larsen Qvæstad, dateret Utne Tingstæd den 8de Junii 1791, og endelig fremlagde han som No: 4, hans skriftlige Indlæg i Sagen, dateret Tyssedal den 17 Junii 1799, hvilke 4re Documenter han begjerede indtaget i Acten, og Indlægget oplæst, saalydende ##### og det i Indlægget ommeldte Tings Vidne begjerede han contra Citanternes Act i sin Tiid vedhæftet.

Wiglich Aschioldsen Sexe fremstod nu for Retten og erklærede, at han efter (.....?) (.....?) finder sig beføyet at svare til Sagen, med Paastand at nyde Godtgjørelse af Christen Sexe for hans Udgifter ved denne Sag, og at han for saavidt hans Fjerdepart i Tyssedalstveten tilstod Christen Heljesen Sexe og efterkommende Ejere af Gaarden Tyssedal, for bestandighed, frie Fæe bejtning for Gaarden Tyssedals Kreaturer af alle Slags, saavelsom Slotterne i Tyssedalsteigen, alt ligesom fra gammel Tiid har været brugt, dog Skov hugsten undtagen, mod Aarlig Betaling 2 mrk: Dansk Courant, og dermed sluttede han Sagen fra sin Siide til Dom.

Christen Hovland paa Hoved Citantens Vegne begjerede tilført, at saavidt han havde Kundskab om de indlagde Documenter fra contra Citanterne, ansaae den!! (dem?) stridige imod Fornuft og Billighed, erholdt sig der for allene til det som før var passeret, og paa Grund deraf indlod Sagen til Rettens lovgrundige Skjøn, og at denne Dags nye Forretnings paagaaende Bekostning ikke maatte føre Hoved Citanten til Bebyrdelse.

Alle Parter med deres Sagførere begjerede at Dom i Sagen maatte vorde afsagt paa Sorenskriver Gaarden Helleland nu 2de September 1799, og meere havde ikke nogen af Parterne at tilføre, og derpaa blev beregnet denne Sags Omkostninger saaledes

Sorenskriveren for 2 Dages Forretning tilkommer	5 rd: 0 mrk: 0 s:
Diet Penge i samme Tiid	2
for Hoved Stævningens Incamination	1 3 4
for 3 Vidners Førelse	2 8

og for contra Qvæstioner til de førte 2de contra Vidner	1
Laugrettesmændene for 2 Dages Forretning, hver 24 s:, er	2
Lensmanden for at tilsige Laugrettet, og for hans Møde i 2 Dage	1 3
Skyds paa hidrejsen har Hoved Citanten forskaffet in natura	
Som Hoved Citanten haver at betale	12 rd: 3 mrk: 12 s:

Derimod betaler contra Citanterne for contra Stævningens Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, for contra Qvæstioner til 3 Hoved Vidner, og for 2 contra Vidners Førelse 3 mrk: 8 s:, og Sorenskriverens Skyds herfra til nærmeste Forretning paa Øvre Hagestad med 4 Mand og Baad, 4re Miils Vej, er for hver Mand og Baaden beregnet for 1 Mands Betaling, udgjør 2 rd: 3 mrk:, i alt 4 rd: 3 mrk: 12 s:, dog drages herfra de af Wiglich Sexe betalte Tilsvares penge 40 s:

Eragtet.

Sagen optages tages!! til Doms at afsige, følgelig Parternes Forlangende, paa Sorenskriver Gaarden Helleland Mandagen den 2de September 1799, til hvilken Tiid og Stæd Meddoms mændene nu blev tilsagt at Møde uden anden Varsel.

N Hiorth Stuvitz

Aastæds Sag paa Gaarden Øvre Hagestad i Gravens Skibr:

Aar 1799, den 24de Junii, blev Aastæds Retten sadt paa Gaarden Øvre Hagestad, beliggende udi Ulvigs Kirkesogn og Gravens Skibreede, og Retten betjent af constitueret Sorenskriver Niels Hiorth Stuvitz tilligemed efterskrevne 4re ved Lensmand Anders Josepsen Lille Graven paa Fogden Hr: Justits Raad Korens Vegne opnævnte eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: Isach Siovatsen Wambeim, Tormod Olsen Bagne, Gudmund Larsen Rønnestrand og Hans Olsen Westrem, for at behandle efterfølgende Aastæds Sag. Ved Retten var tilstæde Lensmand Anders

1799: 81

Josephsen Lille Graven.

Efter at Retten var sadt, mødte Hans Olsen Øvre Hagestad og fremlagde den af Dommeren udgivne Tægtedag til denne Sags Foretagelse, dateret 31 Januarii 1799, saalydende: Tilligemed skriftlig Stævning denne Sag henhørende, der ligeledes blev læst og er saalydende # med Forkyndelses Paategninger #

Af de indstævnte mødte Siur Larsen Øvre Hagestad, Ellev Heljesen Øvre Hagestad, Tollef Danielsen ved hans Søn Daniel Tollevsen, Amund Torbiørnsen og Ole Ellingsen, saa og Richold Olsen og Ole Richoldsen Hagestad, hvilke alle vedtog lovlig Varsel.

Ole Ellingsen Øvre Hagestad fremlagde derpaa Forvalteren over Baroniet Rosendal, Hr: Leutenant von Segelkes Fuldmagt at Møde paa hans Vegne her i Sagen, og svare dertil, forsaavidt Baroniet Rosendahls Andeel her i Gaarden vedkommer, dateret Rosendahl den 22 Junii 1799, og blev læst, saalydende # Seminarii Forstander, Hr: Schelle, mødte ej efter Paaraab, ej heller mødte efter Udraab Chistopher Siursen Hieltnæs.

Alle de indstævnte Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Richold Olsen Hagestad producerede derpaa skriftlig contra Stævning i Sagen med Forkyndelses Paategning, dateret 4de Junii 1799, som blev læst, saalydende #

Hoved Citanten Hans Olsen Øvre Hagestad vedtog denne oplæste Stævnings lovlige Forkyndelse for ham, og alle de i Stævningen benævnte Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Nu mødte Siur Olsen Rondestvedt paa Christopher Siursen Hieltnæsses Vegne, og forbeholdt Tilsvaret.

Hoved Citanten producerede derpaa Forligelses Commissionens Attest af 24 Junii 1799, som inden Retten blev læst, saalydende # Men da Parterne fandt at denne Afgjørelse ved Forligelses Commissionen er ufuldkommen, begjerede samtlige Parter Sagen udsadt paa en kort Stund, for at tale om Mindelig Forliig. Retten fandt vel ikke Forligelses Commissionens Attest af det Indhold, at den (...d.?) antages i Retten og denne derefter nyde sin fremme, fandt Retten med Laugrettet fornødent, forinden videre Eragtagning!! (Eragtning), at tage det omstævnte Aastæd i Øyesyn og fo(restille?) alle Parter en endelig Foreening, men da dette var umuligt, fandt Retten fornødent i Henseende den fremlagde Forligelses Commissions Attest at affordre Siur Rondestvedt hvad han paa Christopher Hieltnesses Vegne havde at svare til Sagen, og derpaa svarede han, at da han, Christopher Hieltnæs, ikke er kaldet til Forligelses Commissionen i denne Sag, saa paastod han Sagen afviist paa nye til Forligelses Commissionen. Efter nærmere d(.....?), erklærede Amund Torbiørnsen, Tollef Danielsen, Ellev Heljesen [at de]? frafaldt den i rette førte contra Stævning, da de med Hoved Citanten er foreenet, og som nærmere skal bestemmes, Men de øvrige vedblev deres Paastand efter contra Stævningens Formæld.

Eragtet:

Dommeren ansaae nødvendig at eftertænke hvorvidt denne Sag videre kan behndles forinden den til mindelighed er bragt ved Forligelses Commissionen, at optage Sagen til i Morgen Kl: 9 ForMiddag, atter her paa Stædet at behandles, da dette Spørgsmaal ved Dommerens Kjendelse skal blive afgjort, og til saadan Tiid haver Laugrettet med Lensmanden at Møde.

Den nestpaafølgende 25 Junii vedvarede Aastæds Sagen med samme Laugrettes og Meddoms Mænd, som i Gaar var tilstæde, tilligemed Lensmand Anders Lille Graven.

Hoved Citanten Hans Olsen Øvre Hagestad tilkjendegv at han siden i Gaar Aftes har anmodet Forligelses Commissairen, Sogne Præsten Hr: Kahrs, paa nye at foretage denne Sag til Megling ved Forligelses Commissionen, og paa hvilken Anmodning velbemeldte Hr: Kahrs i Dag Morges har haft alle Parter samlede, og oprettet For-

1799: 81b

-liig mellem dem, som hans Paategning paa den forrige af ham udgivne, og af Dommeren fra i Gaar udlaante Attest viiser. Bemeldte Attest indtages her # Efterat dette var læst, erklærede alle vedkommende at Stening over Aastædet maatte foretages; Men da Retten eller Dommeren formedelst andre berammede Forretninger [ei]? kunde vedblive den accorderede Steenings Forretning, overlod han denne til Laugrettesmændene at nedsætte Mærkesteener, og derefter give Dommeren skriftlig Efterretning om hvorleedes denne Steenings Forretning er foregaaet og dens Indhold.

Alle Parter vare fornøiede, at Laugrettesmændene, som nu er nærværende, maatte for en dem selv belejlig Tiid, udføre Steenings Forretningen, og denne Proposition vedtog Laugrettesmændene, saaledes, at de inden October Maanedes Udgang dette Aar skal være færdig med saadan Steenings Forretning, og have Dommeren den i saadan Tiid tilleveret. Meere vidste ikke nogen af Parterne at tilføre, men begjerede Sagen udsadt til den forlangte Behandling.

Derpaa blev over denne Sags Behandling gjort følgende Beregning:

Sorenskriveren for 2 Dages Forretning	5 rd: 0 mrk: 0 s:
Diet Penge i 2 Dage	2
Laugrettesmændene for deres Forretning, hver 3 mrk:, undtagen Gudmund Rønnestrand, som boer uden Sognet, 4 mrk:, er	2 1
For Hoved Stævningens Incamination	1 3 4
For contra Stævningens Incamination	1 3 4

Skyds her til Aastædet 2 ½ Miil fra Gaarden Hestham/m/er med 6 Mand, fordres og betales	1	5	4
Ligesaa tilbage til Graven i Gravens Sogn	1	5	4
Diet Penge paa Rejsen frem og tilbage		2	
Lensmanden for at tilsige Laugrettet, og hans Møde her i tvende Dage	1	3	
Fogden for Mænds Opnævnelse		3	
i alt	18 rd:	2 mrk:	0 s:

Skriver atten Rigsdaler og toe Mark, hvoraf Hoved og contra Citanterne betalte hver den Halvedeel, og dermed blev Sagen indtil videre sluttet. N Hiorth Stuvitz

Continuation af Østensøe og Kingservigs Sommerting 1799.

Aar 1799, den 1te Julii, blev Retten sat paa Sorenskriver-Gaarden Helleland for at afsige Domme udi efterskrevne og til den Tid optagne Sager. Nærværende følgende Laugrettesmænd, nemlig: Haagen Arnessøn Luttrum, Østen Pederssøn Instenes, Haaver Amundssøn Ureim, og Ole Larssøn Helleland.

Hvorda, udi Sagen folio 72, anlagt af Iver Svendssøn Djønne mod Lars Sjurssøn Norem med flere angaaende Stølen Watnedalen, er afsagt saadan

Dom.

Udi denne af Iver Svendssøn Djønne anlagde Sag mod Lars Sjurssøn Norem in Specie og de øvrige Opsiddere paa Gaarden Norem, betræffende Fjeldstølen udi Watnedalen, som efter den irettelagde Contract af 22 October 1763 er Norems Opsiddere tilhørende, bliver Qvæstionen som skal paakjendes, denne: Om Hoved Citanten Iver Svendssøn Djønne er berettiget til at nyde godt af den Forening som hans Formand i Ægteskabet, afgangne Johannes

1799: 82

Amundssøn Djønne havde indgaaet med Norems Opsiddere om at bejte og støle i Fjeldet Watnedalen med sine Creature mod aarlig Afgift? Af de i denne Sag afhørte Vidners Forklaring kan ikke paatvivles, at jo afdøde Johannes Amundssøn Djønne har haft den ommeldte Tilladelse, da hans Enke paa Grund deraf og uden nogen Modsigelse fra Ejernes Side har bekostet et Sæls huus opbygget i Watnedalen, til hvis Opbyggelse end og den indstevnte Lars Sjurssøn Norem efter andet Vidnes, nemlig Isach Olsson Sellesæters Vidnesbyrd skal have lovet at være hende behjælpelig; Enken efter afdøde Johannes Amundssøn Djønne var altsaa, i Analogie med Lovens 3 – 14 – 11, berettiget til, saa længe hun forblev i Enkestand, at nyde godt af den med hendes afdøde Mand indgangne Forening, men da hun nu har indladt sig i nyt Ægteskab med Hoved Citanten Iver Svendssøn Djønne, kan denne, i Følge allerhøystbemeldte Lovens Artikul, ikke paastaae samme Rettighed, med mindre den af Ejerne bliver ham accorderet, og da slig Tilstaaelse ikke har været at bevirke, eftersom den sagsøgte Lars Sjurssøn Norem selv vil benytte sig af sin Ejendom, den ham ikke bør betages, saa bliver Iver Svendssøn Djønne pligtig til at fravige bemeldte Fjeldstøel efter den Opsigelse som han selv har tilstaaet at have faaet af bemeldte Medejere udi Watnedals Stølen. Hvad derimod angaaer de Bekostninger som er bleven anvendt af hans Hustrue og hendes forrige Mand, da tilsiger Billigheden at disse ikke bør være frugtesløse, men at han derfor bør nyde en billig Erstatning. Thi kjendes for Ret: Iver Svendssøn Djønne bør til næste Lovens Faredag, under Lovens Tvang, at fravige Fjeldstølen Watnedalen med sine Creature, hvorimod Lars Sjurssøn Norem bør at erstatte ham de paa det opbygte Sælshuus anvendte Omkostninger efter uvillige Mænds Skjøn. Processens Omkostninger ophæves.

Folio 76. Udi Sagen anlagt af Torchel Helljessøn og Greib Sjurssøn Maagestad mod Opsidderne paa Gaarden Qvæstad, er afsagt saadan

Dom.

Den af Sagsøgerne Torkel Helljessøn og Greb Sjurssøn Maagestad irettelagde og af Amtet Autoriserede Udskrift af Hardanger Sorenskriveries Justitz Protocol viser, at i Aaret 1778, den 13de Junii, er, i Anledning af den omtvistede Vej som løber igjennem Citanternes ejende Grund paa Gaarden Mogestad, indgaaet saadan Forening: at samme Vej af de Gaarders Qvæstads og Naaes Opsidderne maatte bruges til Kjørsel Vej indtil 3 Uger før St: Hans Dag, og siden om Høsten naar ingen Skade videre kunde skee paa Ager og Eng, med mindre det maatte være aldeles nødvendigt; hvilket Forlig befindes ved Dom at være stdfæstet. At den sagsøgte Johannes Larssøn Qvæstad har i Aaret 1798 handlet imod ovenmeldte Forlig ved at kjøre Tømmer eller Bord paa den i Contracten forbudne Tid, uden at have godtgjort nogen Nødvendighed dertil, og at den Citanterne derved tilføjede Skade paa deres Ager og Eng er bleven taxeret til 4 mrk.; sees af de 2de udi Sagen afhørte Vidners eedelige Forklaring, og at bemeldte Johannes Larssøn tilligemed Aad Helljessøn Qvæstad have inden Forligelses Commissionen erklæret, ej at ville holde sig bemeldte Forlig efterrettelig, viser Commissarien Hr: Provst Rørdams fremlagde Attest af 5te Junii 1799; derimod har Aad Helljessøn for denne Ret forbundet sig til for Eftertiden at rette sig efter den indgangne Contract; det samme har ogsaa indstevnte Aad Olssøn vedtaget. Thi kjendes for Ret: Den under 13de Junii 1778 indgangne og ved Dom stadfæstede Forening henseende den omtvistede Vej, bør indstevnte Johannes Larssøn, Aad Olssøn og Aad Helljessøn Qvæstad i et og alt at holde sig efterrettelig, og i Tilfælde af Overtrædelse for Eftertiden, foruden Skades Erstatning, for hver Gang

1799: 82b

at bøde til Sognets Fattig Casse 4 mrk: Danske. Desuden bør Johannes Larssøn Qvæstad at betale til Sagsøgerne Torchel Helljessøn og Greib Sjurssøn Maagestad for den dem paa deres Ager og Eng tilføjede Skade 4 mrk: danske, og de samtlige Indstevnte, nemlig Johannes Larssøn, Aad Olssøn og Aad Helljessøn Qvæstad, at betale til bemeldte Sagsøger de paa denne Sag anvendte Omkostninger med 4 rd.; hvilket alt fuldbyrdes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. O B Heiberg

Forhør over Tyvs Arrestanten Ole Olssøn indre Bleye.

Aar 1799, den 20de Julii, anden Dagen efter min Hjemkomst fra Wangens Sommerting paa Woss, indfandt sig paa min paaboende Gaard Helleland Lænsmanden for Kingservigs Skibrede, Christen Jonssøn Hougse, og medbragte en hos ham i Arrest og Forvaring siddende Arrestant, Drængen Ole Olssøn indre Bleye, som for begangne Tyverier var bleven atraperet, hvilken han paa Grund af den ham fra den constituerede Foged over Sundhordlen og Hardanger tilstillede Ordre af 5te Julii 1799, den han fremlagde, saalydende #: begjærede maatte blive stillet til Forhør. For Retten, som i denne Anledning strax af mig som Stedets Sorenskriver blev sat i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Lars Jonssøn Ejdnæs og Jacob Pederssøn Hougse, blev bemeldte Tyvs Arrestant af Lænsmanden fremstillet uden Baand og Tvang, men forinden Forhøret begyndte blev af bemeldte Lænsmand i Retten leveret den ham i Anledning af Tyveriet tilsendte Skrivelse af 2den Julii 1799 fra de 2de Dannemænd Lars Larssøn Bleye og Peder Pederssøn Bleye, som gav ham Anledning til at afsende Arrestanten til Stedets Foged, for fra ham at indhente videre Forholdsordre. Bemeldte Skrivelse er saalydende # Ligeledes fremstod for Retten forbemeldte Dannemand Lars Larssøn Bleye og fremleverede en Copie af det Promemoria som han under 4de Maji 1799 havde afgivet til

Stedets Lænsmand Christen Hougse om de af Arrestanten begaaede Tyverier, hvilket Promemoria bliver dette Forhør at tiltage, saalydende #

Den til Forhør fremstillede Dræng Ole Olsson indre Bleye anmeldte paa Dommerens Tilspørgsel at han nu gik i sit 19de Aar, var til Alters forrige Aars Høst, og har bestandig været hjemme hos sine Forældre indtil forrige Aar imellem Korsmisse og Ste Hans Dag, da han en 5 Ugers Tid opholdt sig hos Erich Larsson Sanstøe, hvor han havde lejet sig i fast Tjeneste, men da han blev bekendt for at have begaaet Tyverie, ville denne Husbond ikke have ham længere hos sig, men sendte ham tilbage igjen til sin Moder Guro Siurs Datter, hos hvem han forblev indtil han fik at høre at han for Tyverie skulle blive tiltalt, da han strax tog Flugten til Bergen, hvor han opholdt sig omtrent en 6 Ugers Tid; Efter denne Tids Forløb besluttede han at vende tilbage igjen fra Bergen, og fulgte hjem med Jon Aakre og Johannes Larsson Aga. Strax efterat han var hjemkommen fra Bergen til sin Moder, blev han af Lars Larsson Bleye og Peder Pedersson Bleye ført til Lænsmanden Christen Jonsson Hougse, som strax besørgede ham afsendt til Fogden, som lod ham bringe tilbage til bemeldte Lænsmand, hos hvem han indtil nu har siddet i Forvaring, dog uden Baand. Hans Fader Ole Aadsson Bleye døde fra ham da han omtrent var 2 Aar gammel, og da hans Moder igjen indlod sig i Ægteskab med Guttorm Olsson Reisæter, har han opholdt sig hos ham saavelsom hans Moder al sin Tid, naar undtages de 5 Uger som han var i Tjeneste hos Erich Sandstøe.

Henseende de paaklagede Tyverier gjorde Ole Olsson Bleye saadan frivillig Forklaring: Den første Gang, som kan være omtrent noget over et Aars Tid siden, nemlig udi Fastetiden forrige Aar, borttog \hand/ udi sin Moders Kjelder 2de Ruller Tobak, og i sin Moders Stabur 2 Par Hoser eller Sokker. Hvem der var Ejere af Tobakken og Hoserne vidste han ikke, men vel at hans ældre Broder Sjur Olsson Bleye havde begge Ting under sin Forvaring. Hoserne forvarede han udi Svalen til samme Bod, og købte dem siden af hans Moder og Broder for 27 s: Parret, men Tobaks Rullerne, som han havde nedlagt udi Forvaring

1799: 83

i sin Kiste, kom hans Moder over udi hans Kiste, og tog samme tilbage igjen. Strax efter dette første Tyverie, anmeldte Deponenten, at han udi det forhen ommeldte Stabur udtog af sin Moders Kiste endeel Sølvpenge, som han bevarede, først ved at nedsætte Pungen mellem 2de Kister, og siden, da han skulle reise til Sanstøe i Tjeneste hos Erich Larsson, tog han Pengene derfra og bevarede dem udi sin egen Kiste. Nøgelen til den Kiste, hvoraf han tog forbemeldte Penge, hvis Sum han ikke vidste, da han ikke havde talgt samme, tog han af en anden i Boden staaende Kiste, og med denne aabnede Kisten, hvorudi de af ham borttagne Penger stod. Omtrent 4 Uger efterat han var kommen til Sanstøe, blev dette Tyverie opdaget paa denne Maade, at han havde fra Tosten Jacobsson yttre Bleye bortstaalet en Kiste som stod i hans Baad ved Ullensvang imedens Manden var i Kirke Pintzedag forrige Aar, og da det kom i Rygte at han havde borttaget denne Kiste, blev samme tilligemed hans egen Kiste, hvorudi de forommeldte Penge laae, af hans Husbonde Erich Larsson Sanstøe bragt til hans Moder paa Bleye, hvor begge Kister i hans Overværelse blevne aabnede, og da fandtes udi hans egen Kiste den ommeldte fra hans Moder borttagne Pung med Penge, som i hans saavelsom hans Moders Guro SjursDatters, hans Husbonde Erich Larsson Sanstøe og hans Morbroder Greib Sjursson Maagestads, samt hans egen Broders Sjur Olssons Overværelse blev optalgt af Lænsmanden for Lyse Klosters Gods, Svend Olsson Trappethun, og befandtes at beløbe sig til den Summa 64 rd: End videre forklarede Deponenten, at han kort førend han reiste i Tjeneste til Sandstøe, havde borttaget af Yttorm Knudsson Bleyes Smidje 2de smaae Kistelaas. Udi Smidjen, som var tillukket, kom han ind ved at krybe igjennem en Aabning som var ovenfor Døren. Laasene bar han hjem og hjemte!! (gjemte) i sin Kiste, og blev siden funden af hans Husbonde Erich Sanstøe i en anden Kiste, hvor han siden havde lagt dem, den

han havde borttaget fra sin Farbroder Aad Aassøn!! (Aadssøn) Bleye, som er til Huus hos Tosten Jacobssøn Bleye. Denne sidste ommeldte Kiste havde han taget fra sin Farbroder kort førend han kom til Sandstøe. Efterat han var kommen hjem til sin Moder, borttog han atter igjen paa den samme Boed og af den samme Kiste som han forhen har forklaret, Allehelgensdag om Formiddagen endeel baade Sølv penger og Banco Sedler, som han forvarede i et lidet ham tilhørende Skrin, som han hensatte udi Udmarken paa Gaarden Bleye i en Sprække eller Kløvt udi en Klippe, hvorfra han efter nogle Ugers Forløb mærkede at de vare blevne borttagne, og siden hørte han af en Tøs paa Bleye at Skrinet skulle være bleven fundet af hans Broder Aad Olssøn. Til disse Penge kom han paa samme Maade som første Gang, ved at tage ud af en anden i Boden staaende Kiste, Nøgelen, hvormed han aabnede Kisten hvori Pengene fandtes. Udi den Kiste hvoraf han/ udtog Nøgelen, fandt han Nøgel staaende, saa at han alleneste behøvede at oplukke denne for deraf [at]? udtage den anden Nøgel. Af disse borttagne Penger erklærede Deponenten paa Tilspørgsel, ey at have benyttet sig af den mindste Skilling. Blandt disse fra hans Moder borttagne Penge, hvis Beløb han ikke kunde opgive, havde han nedlagt af sine egne Penge: 2 nye Species, som han havde tilvexlet sig i Odde af en østfarende Handelskarl for 7 ½ Mrk: Stykket, 2de FireMarkestykker, som han havde faaet hos sin Moder, 4 To Markestykker, hvoraf han havde tilvexlet sig de 3de af den forhen ommeldte Østmand, og den 4de havde han faaet hos sin Moder, 2 rd: af de nye 8te Skillinger, som han ligeledes havde tilvexlet sig af den samme Østmand. Pengerne, hvormed han havde indvexlet de forbemeldte Hele penge og anden Sølv myndte, foregav Deponenten at have forhvervet sig ved en og anden Smaaehandel. Endelig forklarede Deponenten, at da disse sidste Penger som han havde forvaret i Bjerg Kløvten, vare komne fra ham, tog han paa adskillige Steder

1799: 83b

Nøgler, i Haaben om blandt disse at kunne finde en eller anden hvormed han kunde aabne sin Moders Sægebod og saavel hendes som hans Sødskendes Kister, for at see efter om de fra ham bortkomne Penger fandtes hos nogen af dem eller i deres Forvaring. De Nøgler som han i den Anledning borttog, opgav han [at] være disse, nemlig: en fra Dag Pederssøn Aakre, hvilken Nøgel stod i en Kiste der paa Gaarden udenfor Nøstdørren; den anden Nøgel tog han af en Kiste som stod uden for Huusmand Matthias Guttormssøn Qvæstads Stuedør, 2de Ditto tog han af Tosten Pederssøn Bleyes Smidje, som stod aaben. Paa den ene af disse Nøgler var intet Blad. Fra Erich Sanstøe havde han borttaget 2de: En Nøgel fandt han iblandt noget Jernskrab i hans Moders Stabur, som der var intet Blad paa; denne sendte han ind til Smeden i Odde for at faae den i Standsat, hvilket og skeede. Fra Ole Matthiassøn Midt Bleye tog han ligeledes en Nøgel som stod i Kjelderdørren. Med alle disse Nøgler forklarede Deponenten, at han havde gjort Forsøg baade paa sin Moders og Sødskendes Kister, men ingen af dem kunde læse samme, men under Forsøget blev Laaset paa en af hans Moders og ligesaa paa 2de af hans Sødskendes Kister saaledes beskadigede, at de maatte have Kisterne til Smeden for at sætte Laasen i Stand igjen. I Sægeboden hos hans Moder, hvor forbemeldte Kister vare hensatte, kom han ind ved at tage Nøgelen af sin Moders Kjelderdør, hvormed han oplukkede Sægeboden, som var i Laas. End videre forklarede Ole Olssøn indre Bleye, at han havde forfærdiget 2de Former af Træ efter sin Moders Kiste Nøgel, nemlig en af Sellje, som gik i Stykker, og den anden af Eeg, for efter denne Form at faae forfærdiget en Nøgel hos en Smed, hvormed han formodede at kunne oplukke sin Moders Kiste. Med Formen gik han først til en Smed paa Lohte, som heder Jon, dernæst til en anden Smed, nemlig: Aamund Holgerssøn Willure, siden til Smeden Ole Olssøn Ullensvang, og endelig til en Smed paa Ystenes, ved Navn Torbjørn Gunderssøn, som alle nægtede at paatage sig dette Arbejde. For Smeden Jon Lothe foregav han, at den Nøgel som skulle forarbejdes efter Formen, skulle bruges til et Laas

der skulle sendes Sør efter. For Smeden Amund Holgerssøn Willure opgav han, at han ville bruge Nøgelen i Stedet for en som han havde brækket Skjægget af. For Ole Ullensvang foregav han, at den skulle være for hans Moders Kiste, i Steden for en Nøgel som hun havde brækket Skjægget af, men hvad Aarsag han opgav for {Gund} Torbjørn Gunderssøn Ystenes, kunde han ikke mindes. Efterat han første Gang havde faaet Afslag hos de forbemeldte 4 Smede, gik han anden Gang til Jon Lothe, som lovede at paatage sig Arbejdet, men dette blev hindret, af hvad aarsage vidste han ikke. Herforuden anmeldte Deponenten, at han efter Exerceer-Tiden, efter Paaske forrige Aar, fandt ved Kingservigs Kirke oppe ved Elven en Pung med 10 Rigsdalers Sedler udi, som han beholdt, siden han ikke vidste Ejermændene til samme, dog havde han, da han rømte bort herfra Præstegjeldet til Byen, opdaget samme for Gaardemanden Mons Thoressøn Røen, som han havde bedet om skulde gjøre det bekjendt, paa det at Pengene kunde komme til sin Ejer igjen. Paa Dommerens Tilspørgsel, om han havde flere Tyvekoster end de allerede anførte at opgive, svarede Deponenten, at naar han undtager 2de Uldsaxer, som han havde taget fra sin Hosbonde Erich Sanstøe, og leveret den ene til sin Moder og den anden til sin Søster, hvilke have tilbageleveret

1799: 84

samme til sin Ejermænd, vidste han sig ikke skyldig i flere Tyverier.

Efterat forestaaende Forklaring var bleven afgivet af den for Tyverie anklagede Ole Olssøn indre Bleye, som erklærede st hans Forklaring rigtig var bleven Protocollen tilført, efterat den for hannem var bleven oplæst, anmeldte Lænsmand Christen Jonssøn Hougse at han til dette Forhør havde ladet indvarsle alle dem som han formeente kunde give nogen Oplysning i Sagen, nemlig: Erich Larssøn Sanstøe, Svend Olssøn Trappethun, Tosten Jacobssøn Bleye, Yttorm Knudssøn Bleye, Tyvsarrestantens Brødre Sjur Olssøn Bleye, Aad Olssøn Bleye og Salomon Olssøn Bleye, Greib Siurssøn Maagestad, Ole Wigligssøn Reisæter, Torbjørn Gunderssøn Ystenes, Lars Larssøn Midt Bleye, Samson Pederssøn Bleye, og Søsteren til Arrestanten {s Søster}, Guro OlsDatter Reisæter, som alle var tilstæde. Ligeledes blev af Lænsmanden anmeldt, at den anklagedes Moder Guro SjursDatter Bleye var bleven indvarslet, men kunde for denne Gang ikke møde formedelst Upasselighed.

Af disse indkaldte fremstod

1: Erich Larssøn Sanstøe, den anklagede Ole Olssøn Bleyes forrige Husbond, forklarede, at han paa forrige Aars Sommerting paa Utne blev af en Mand ved Navn Tosten Jacobssøn yttre Bleye tilspurgt hvad Dræng det var som tjente ham, da han havde hørt Nys om at \han/ skulde have bortstjaalet en liden Kiste ham, nemlig Tosten Bleye tilhørende. Dette gav Anledning til at \han/ strax efter sin Hjemkomst fra Tinget lod Drængens, bemeldte Ole Olssøn Bleyes Kiste aabne, for at eftersee om der skulde findes stjaalne Koster i samme, og da han efter Aabningen forefandt endeel Penge udi Sølv mynt, hvilket skeede i Overværelse af Svend Berven og Torbjørn Olssøn Berven, reiste han strax tilligemed \Lænsmanden/ Svend Olssøn Trappethun, som just paa den Tid kom fra Tinget af, lige til Gaarden Bleye, hvor Pengerne i Ole Olssøns Moders Huus bleve optalt ved Lænsmanden Svend Trappethun, og befandtes, saavidt han erindrer, at beløbe til henved 64 rd: Disse 64 rd: tilstod den anklagede Ole Olssøn indre Bleye, som han førte med sig til hans Moder, at have taget fra bemeldte sin Moder Guro SjursDatter. I de 5 Uger han var i hans Tjeneste, kunde han ikke sige at han havde mærket til noget Slags Tyverie, men \da/ han i forbemeldte Anledning var kommen til hans Moder med Kisten og Pengene, blev ham foreviist 2de Uldsaxe, som Ole Olssøn indre Bleye strax tilstod at have snappet fra ham, hvilke 2de Saxe blev ham overleveret, og han tog tilbage hjem med sig. Mere vidste han ikke paa Tilspørgsel at forklare om de af Arrestanten begaaede Tyverie.

2det {Vidne} Lænsmand Svend Olssøn Trappethun, afgav denne Forklaring: at {han} paa samme Tid som Erich Larssøn Sanstøe her foran har meldt, fulgte han med ham og hans

Dræng Ole Olssøn indre Bleye til Gaarden Bleye, til den sidstes Moder, hvor den medhavende Ole Olssøns Kiste blev aabnet og deraf udtaget 3de Punge med Sølvpenge, som af ham bleve optalt og befandtes at beløbe sig til omtrent 64 rd: Om det var et Par Mark meer eller mindre, kan \han/ ikke fuldkommen mindes. Pengene tilstod Drængen, den anklagede Ole Olssøn indre Bleye, at have taget fra sin Moder Guro SjursDatter. Udi den ene af Pungerne vare 2 Skillings Stykker og nogle faae 8te Skillinger, omtrent til 24 rd: af Beløb, men i de 2de andre Punge vare Sletdalere, Tomarker og Rigsorter, Tieskillinger og 8te Skillinger. Da han underveis fra Sanstøe til Bleye foreholdt Ole Olssøn hans begangne Tyverie, tilstod han for ham at han ogsaa engang skulle have været i sin Broder Sjur Olssøns Kiste og taget noget fra ham, men hvad og hvormeget meldte han intet om. I Anledning af den si(dst?)e Forklaring, som Lænsmanden havde afgivet, blev Tyvs Arrestanten tilspurgt,

1799: 84b

om det forholdt sig saaledes, at han havde været i sin Broders Kiste, og hvad han fra ham havde borttaget? Hertil svarede han, at det forholdt sig ganske rigtigt, at han engang havde været i bemeldte sin Broders Kiste og borttaget fra ham 2 mrk: i Penge, hvilke han strax havde tilbageleveret til sin Broder. Dette tilstod han skeede paa den samme Tid da han borttog de forhen omforklarede Tobaks Ruller.

3: Tosten Jacobssøn Bleje, fremstod derpaa og forklarede, at den Kiste som var bleven taget fra ham af Tyvs arrestanten Ole Olssøn Bleye Pintsedag forrige Aar ved Kirken, fik han tilbage igjen paa Sandstøe samme Tid som bemeldte Ole Olssøn Bleye blev bragt derfra, nemlig Sanstøe, hjem til sin Moder. Paa samme Tid kom ogsaa tilbage igjen en ubeslagen \nye/ Kiste, som Ole Olssøn Bleye skulle have borttaget fra sin Farbroder Aad Adssøn!! (Aadssøn) Bleye, der \er/ til Huuse hos ham. Mere vidste ikke bemeldte Tosten Jacobssøn Bleye at forklare. Derpaa fremstod

4: Yttorm Knudssøn Bleye, forklarede at de 2de smaae Kistelaas som Tyvs Arrestanten har forklaret at han havde borttaget fra hans Smidje, har han faaet tilbage igjen. Førend han fik Laasene tilbage igjen havde Tyvs arrestanten Ole Olssøn Bleye fortalt ham, at \han/ havde seet en anden Person komme ud af hans Smidje, som han foregav skulle have taget bemeldte Laas[er].

5: Sjur Olssøn Bleye, som er Broder til den anklagede Ole Olssøn, erklærede at han havde erholdet tilbage igjen de 2de Ruller Tobak, som hans Broder har forklaret at have borttaget fra ham, og ligesaa en Penge, hvis Værdie han ikke kjendte, den bemeldte hans Broder Ole Olssøn foregav at have taget ud af hans Kiste. De Penge som hans Broder Ole Olssøn har anmeldt sidste Gang efter hans Hjemkomst fra Sanstøe at have borttaget fra deres Moder, og siden {hj} gjemte i en Kløvt i et Bjerg{et} udi Udmarken paa Gaarden Bleye, blev af ham optalt, og befandtes udi Sølvpenge at beløbe sig til 87 rd: mindre 2 mrk:, foruden Banco Sedlerne, hvis Antal og Beløb han ikke egentlig kan mindes. End videre anmeldte han, at da \han/ ved Kaarsmisstider dette Aar savnede Nøgelen til \hans Moders/ Sængebod, og han spurgte den anklagede Ole Olssøn om han ikke havde samme, hvortil han svarede, at han skulde give Taal, men i Steden for at levere Nøgelen fra sig, løb han ned i Frugthaven paa Gaarden, og da han tilligemed sin Broder Aad Olssøn fandt ham nede i Frugthaven, og de der ville søge efter Nøgelen hos ham, {saa brugte} og hans Broder Aad Olssøn i den Anledning tog fat paa ham, brugte han til ham disse Trudsels Ord: lader Du mig ikke være, saa skal jeg hugge Hovedet af dig og lade dig gaae, hvilke Trudsels Ord han 2de Gange igjentog. Mere vidste han ikke at forklare om hans Broders Handlinger. Dernæst fremstod

6: Aad Olssøn Bleije, som ligeledes er Broder til den Anklagede, afgav følgende Forklaring: Da hans Moder sidste Gang havde mistet Penge af sin Kiste, bar han Mistanke om at hans Broder, den anklagede Ole Olssøn, havde bortsnappet samme, og til den Ende gav han nøye

Agt paa ham, og endelig kom han en Torsdags Aften, noget mere end 6 Uger før Juul forrige Aar, over ham i Tøsmørket, da han havde med Pengerne at bestille, som han havde forvaret udi en Kløvt i et Bjerg i Gaardens Udmark. Da bemeldte hans Broder Ole Olssøn var gaaet bort fra Stedet hvor Pengene laae forvaret i et lidet Skrin, tog han Skrinet med Pengene ud af Kløvten og bragte samme hjem med sig til hans Moder, til hvem han overleverede Skrinet med Pengene. De Banco Sedler som fandtes i Skrinet, optalte han samme Aften i sin Moders og Søsters Nærværelse, og befandt disse at beløbe sig til 65 rd: omtrent, saavidt han mindes, men Sølvpenge som fandtes i Skrinet, blev ikke af ham optalt. Da de af hans Broder Ole Olssøn ommeldte 2de Ruller Tobak og 2 Par Hoser eller Sokker blev fundet i hans Kiste, var han tilstæde og hørte at bemeldte Ole Olssøn tilstod at have borttaget de første fra hans Moders Kjelder, og de sidste, nemlig Hoserne, paa hans Moders Stabur. Henseende de mod ham brugte Trudsels Ord, da han vilde tage Nøgelen til Sægeboden fra ham, var hans Forklaring i eet og alt Overeensstemmende med hans Broders Siur Olssøn Bleije. De af Broderen, den anklagede Ole Olssøn Bleye omforklarede Nøgler blev fundet paa

1799: 85

Loftet i deres Moders Huus op under Sperrene, 5 i Tallet, saavidt han mindes paa det Sted hvor bemeldte hans \Broder havde/ sine øvrige Sager staaende. Nøglerne bleve anviste og derpaa overleverede til Lænsmand Christen Jonssøn Hougse til Bevaring indtil videre.

7: Salomon Olssøn Bleye, som ligeledes er Broder til den Anklagede, angav sig at gaae i sit 18de Aar, og for et Aar siden \at/ være confirmeret, gav denne Forklaring: at han en Gang sidstleden Vinter, da han vilde gaae ind i sin Moders Sægebod og vilde aabne Dørren med Nøgelen, som hans Søster, der var med ham, bar i Haanden, fandt {...} Dørren {...} tillukket, og sin Broder, den anklagede Ole Olssøn, inden for i Boden at holde paa Dørren for at hindre at han ikke skulle komme ind, men da \han/ desuagtet fik Dørren aabnet ved sin Søsters Hjelp, fandt han bemeldte sin Broder staaende bag Dørren, og da saa han tillige at den Kiste som tilhørte hans Moder og stod i bemeldte Boed, var aabnet, uagtet han vidste at hans Moder havde Nøgelen til samme Kiste bærende paa sig i en Posse eller Lomme, og da han spurgte bemeldte sin Broder hvad han der havde at bestille, svarede han under en Slags Betuttelse at han allene ville see \sig/ omkring. Det eneste som \han/ da saa at hans Broder havde taget af Moderens Kiste, var et Æble, som han, ved at føle paa hans Lomme, mærkede han havde hos sig, og blev af Moderen, som han tilkaldede, udtaget af hans Lomme. I Laaset til Boden fandt {han samme Tid et} \han/ en anden Gang efter Kaarsmisse dette Aar Skjægget af en Nøgel som var bleven afbrækket, men kan ikke sige om hans Broder havde været Aarsag her til. Fra ham selv har hans Broder, bemeldte Ole Olssøn, engang borttaget en liden Pung med Laas for og nogle Penge udi, som blev ham igjen tilbageleveret af hans Broder Sjur Olssøn, som havde fundet samme i Ole Olssøns Hjemme. En Søndags Aften, da han blev tilspurgt af Skoleholderen Aamund Sjurssøn Maagestad om noget som han formeente han havde borttaget, gav han til Svar, at ville de nu ikke lade ham blive i Freed og Roe, saa skulde han nok hevne sig paa dem.

8: Greib Sjurssøn Maagestad, vidste intet at forklare paa Tilspørgsel, end dette: at da de første Penge som af Ole Olssøn vare borttagne fra hans Moder {bleve} vare optalte og laae paa Bordet, kom han tilstæde og hørte at det var \de/ 64 rd: som Ole Olssøn \skulle/ have borttaget fra sin Moder. Han anmeldte ellers at være Morbroder til den Anklagede.

9: Ole Wigligssøn Reisæter, som anmeldte at være Svoger til den Anklagede, havde intet videre at forklare, end at han var Ejer for en Trediedeel i de af hans Svoger Ole Olssøn borttagne 2de Ruller Tobak, og ligesaa i \de 2de / Hosepar, som begge Dele ere komne tilbage igjen. Da den anklagede Ole Olssøn rømte bort herfra til Bergen, benyttede han sig af hans Baad som stod i hans Svigermoders Nøst, den han skal have solgt i Bergen, og efter indløben

Beretning nedsat Pengene for samme, som skal beløbe sig til 3 rd:, hos en Hattemager ved Navn Schnelle i Bergen, som boer oven for Kortpilsmuget. {B} I Anledning af denne sidste Forklaring blev Arrestanten Ole Olssøn tilspurgt om Sammenhængen med Baaden som han reiste til Bergen paa og havde taget ud af sin Moders Nøst, hvor hans Svoger havde ladet samme indsætte i Bevaring? Hertil svarede han, at da han var kommen til Bergen, solgte han Baaden til {en} en Fløtmænd som han ikke kjendte, for 3 rd: 4 mrk: 4 s:, hvoraf han nedsatte de 3 rd: hos Hattemager Schnelle i Bergen, for at blive leveret til hans Svoger Ole Wigligssøn Reisæter som ejede Baaden. Ole Wigligssøn Reisæter anmeldte at de 3 rd: var bleven af bemeldte Hattemaget Schnelle overleveret til hans Farbroder Ole Olssøn Qvale i Jondal, hos hvem han er vis paa at erholde dem.

10: Torbjørn Gunderssøn Ystenes, havde paa Tilspørgsel intet videre at forklare, end at den Anklagede Ole Olssøn kom til ham ved Kirken i Ullensvang og begjærede at han ville forfærdige en Nøgel til et Laas efter en Model som han havde, og hvoraf han alleneste saae Snippen, da han trak den ud af Lommen, hvortil han svarede ham, at naar han fik see Laaset skulle han forfærdige ham den forlangte Nøgel, som han foregav skulle være til en ham tilhørende Kiste,

1799: 85b

hvortil Nøgelen var bortkommen for ham.

11: Lars Larssøn Midt Bleye, forklarede at han ved Kaarsmisse Tider saae den Anklagede Ole Olssøn at komme roendes langs Landet i den samme Baad som han siden \reiste/ afsted til Bergen paa, og gik adskillige Steder ved Stranden og paa Landet og tog et Sejl tilligemed en Skræppe med Mad udi og bragte tilbage i Baaden, saavelsom og en Kiste som stod paa et andet Sted paa Landet; og da han troede at det ikke hang ret sammen med bemeldte Ole Olssøn, som allerede var bleven bekjendt for at have begaaet adskillige Tyverier, roede han tilligemed Samson Pederssøn Bleye efter ham, og bragte ham tilbage igjen til Gaarden Bleye, hvor de afleverede baade ham og hans medhavende Tøy til hans Sødskende, men om der blant Tøyet var nogle staaende Koster, vidste han ikke.

12: Samson Pederssøn Bleye, afgav en Forklaring som i et og alt var overensstemmende med Lars Larssøn Midt Bleye, uden nogen mindste Forandring.

13: Guro OlsDatter Reisæter, som er Søster til den Anklagede, og Hustrue til Ole Wigligssøn Reisæter, forklarede at paa samme Tid som hendes Broder, den anklagede Ole Olssøn, var inde i hendes Moders Sægebod, uagtet hun havde Buenøgelen med sig, og da de vilde aabne Dørren, stod han inden for og vilde hindre samme, men da de ikke destomindre kom ind i Bodden, fandt de ham staaende bagen for Dørren, og da hendes Broder, bemeldte Salomon Olssøn, spurgte ham om hvad han der bestilte, svarede han med en Slags Forvirring, at han alleneste var inde for at see sig omkring. I Bodden saae hun samme Tid at hendes Moders Kiste stod aaben, uagtet hun vidste at hendes Moder havde Nøgelen hos sig selv. Om han havde udtaget noget af Kisten, som stod aaben, det vidste hun ikke at opgive. Mere vidste hun ikke om sin anklagede Broders Handlinger, uden allene dette: at de forhen ommeldte 5 Nøgler blev funden paa Loftet hos hendes {hendes} Moder, hvor Broderen Ole Olssøn havde sine Sager staaende.

Og som ingen af de tilstædeværende vidste paa Tilspørgsel at give nogen videre Oplysning i denne paaklagede Tyveriesag, blev Forhøret sluttet, for derefter beskrevet meddeelt at tilsendes Amtet.

O B Heiberg

Taxations Forretning paa Gaarden Traae i Gravens Skibrede.

Aar 1799, den 8de Augusti, blev Retten sadt paa Gaarden Traae, beliggende udi Gravens Skibreede og Gravens Kirkesogn, og Retten betjent af constitueret Sorenskriver Niels Hiorth Stuvitz, med Fogden Hr: Justits Raad Koren og opnævnte 6 eedsorne Laugrettes og Taxations Mænd: 1: Aslach Svendsen Ystenæs. 2 Jacob Svendsen Hougstvedt. 3: Siur Olsen Instenæs. 4: Niels Ellendsen Langesætter, alle af Kintservigs Skibrede, 5: Elling Haaversen Holven, og 6: Gudmund Larsen Rønnestrand, for at behandle efterfølgende Sag hensigtende til en Taxations Forretning over den Anpart i Gaarden Traae som Mathias Olsen ejer og bruger.

Hvorpaa! Mathias Olsen Næsseim fremlagde den af Dommeren til denne Sags Foretagelse udfærdigede Rettes Stevning af Dato 14 Junii 1799, der er publiceret inden Bergens Over Stifts Ret den 24de samme Maaned, og blev inden Retten læst, saa og ved Lensmanden læst uden for Dørren af det Værelse hvor Retten holdtes. Stævningen er saalydende # Sagsøgeren fremlagde derpaa hans \May:sts/ Skiøde af dato 7de Junii 1799, tilligemed derved hæftet Kjøbe Contract af dato 8de Januarii 1799, der inden Retten

1799: 86

blev læst, og blev derpaa med Paategning tilbageleveret.

Efter at Stævningen, saavit var oplæst inden Retten, som ved Dørren, mødte ingen, som Odels baarne, og Mathias Traae begjerede derpaa at der med den eragtede Syns og Besigtelses Forretning maatte begyndes.

Retten begyndte da med Forretningen, og blev da først besigtiget:

Stue-Huuset	
Derudi fandtes Mulbænker, som ere foraadnede og bør bort rives om Bygningen skal concerveres, og til at anskaffe nye Bænke, vil i det mindste Maade medgaae Bord og Arbejds Løn	3 rd: 0 mrk: 0 s:
Mathias Olsen tilgjendegav!! at han agtede at indsætte i dette Stue Huus en saakaldet Jern B(red?), som Laugrettet og Taxations mændene ansaae at ville koste med Arbejds Løn	7
2 Fag Finduer!! (Vinduer) i Stuen, med Rammer og Glas, á 14 s: pr: Rude	4 3
Bord Klædning i det Nordre Bryst af Stuen, befandtes beskadiget, og til dets Nødvendige i Standsættelse (blev?) taxeret Bekostning	4
	18 rd: 3 mrk: 0 s:
Staburet	
Fandtes saa Brøstfældig at det behøver Reparation paa Næver Taget, med Troe hold og Kroger, som vil koste	12
Bord Klædning i Brystet	3
2 smaae Vinduer i samme Bryst af Bygningen	1
	16 rd: 0 mrk: 0 s:
Ildhuuset	
Derudi ejer Mathias Olsen Halvedelen med Gullich Traae, som styrer Gaarden for Elling Wigligsen, og paa dette Huus udfordres Reparation for Halvedelen, Bord Klædning. Det øvrige af Bygningen fandtes i god Stand	4 rd: 0 mrk: 0 s:
Kielleren	
Fandtes Brystfældig, og behøver Reparation baade med Kalk og Steen, og denne Reparation vil koste	3 rd: 3 mrk: 0 s:
Smalehuset	
Behøver Næver Tag, med videre Reparation, som vil koste	7 rd: 0 mrk: 0 s:
1: Et Floer Huus	

Som Reqvirenten anmeldte at ville rive i Grund og benytte til en Nye Bygning det der i værende Tøm/m/er, og lade sam/m/e Tøm/m/er Verdi kom/m/e til Afkortning i den nye Bygning som hand her efter agter at forklare Opsadt. Denne Floers Verdi blev ansadt af 8 Rdr:	
2: Høeladen	
Befandtes saa aldeles Ringe, og i den Tilstand, at den maae i Grund nedrives, og til dens Opbyggelse udfordres mange Bekostninger; Og Materialernes Verdi blev ansat for 13 Rdr:	
3: En Hestestald	
Fantes saa aldeles Brøstfældig at den ikke kunde	

1799: 86b

ansettes til høyere Værd, end 3 Rdr., og Materialerne der af skal kunde bruges til nogen nye Bygnings Opsettelse paa Gaarden.	
4: En Halvtekke	
Hæftet ved Stue Huuset, saaledes Brøstfældig at den maa nedrives, og Materialerne som der af kand nyttes blev anseet af Verdie 2 Rdr:	
Et Nøst ved Wandet	
Behøver Dør, Laas og Lem, tilsam/m/en vurderet til i Standsettelse med Arbejds Løn	3 rd: 3 mrk: 0 s:
Een Udløe, Gielle Løen kaldet	
Denne Høe Lade ansaae vi at være saa nylig som 3 á 4 Uger siden Repareret, i!! i den Tilstand den nu tilsyneladende Reparation forefantes, ansatte vi at Matias Traa der paa har bekostet	12 rd: 0 mrk: 0 s:
En Udløe paa Lille Hølen	
Paa denne Mangler Svilstokker og Tag, som til I Standsettelse vil koste	2 rd: 4 mrk: 0 s:
En Ditto paa Heie Træet	
Mangler Svilstokker og Tag, som vil koste at I Standsette med Arbejds Løn	6 rd: 0 mrk: 0 s:
Et Qværenhuus	
Er saa aldeles forfaldet, at det maa rives i Grund, og til dets nye Opbyggelse behøves, i medhielp det gamle Tømmer, en Summa af	4 rd: 0 mrk: 0 s:
End videre tilkiendegav Reqvirenten: At hand havde, siden hans Tiltrædelse til Gaarden, giordt adskillige Forbedringer paa Gaardens Ager og Eng, hvor i blant Laugrettet ved Eftersyn befandt: At der i dette Aars Foraar /: formodentlig i Mathias Olssens Brugs tiid :/ er udstrekket og udvidet, ja udarbeidet til Ager, et Støkke Jord paa Hjem/m/e-Bøen, som efter Øyensynlighed vil blive næste Aar 1800 til 3 Skiepper Kornes mere Udsæd, end der tilforn har været udsaaet paa dette Jordebrug, og naar en Hulved!! (Holveit) giennem denne Ager bliver anbragt, vil denne nye Jord.Forbederings Bekostning, altid ansettes af Verdi for	15 rd: 0 mrk: 0 s:
Ellers angav Reqvirenten, at han agtede at opbygge paa nye Tumpt en Bygning under et Tag, der skal bestaa: Af Fæehuus for Gaardens Affødning, Fæ Kreaturer, Faar, Hæste og saa videre. Denne	

Bygning har han bestemt: Underbygningen at være af Steen, {at} 22 Alen lang og 14 Alen Bred, og Murens Tykkelse bliver 2 ½ Alen bred, og Murens Højde 3 ½ Alen; Paa denne Muurbygning agter han at opsette en Bygning, som skal bestaa af Træværk, og som han	
---	--

1799: 87

agter at indrede til Høe og Korn Lade, af Tømmer med videre Træværk, samt med Arbejds Løn, Kiørsel og Førse med videre, og Stavenes Højde bliver 5 Alen under Axel, vil i alt med Bord klædning koste, tillige med Steen Tag, i alt 150 Rdr.; Og til Gotgiørelse for disse 150 Rdr: anvendes de under No: 1, 2, 3, 4 ham godtgjorde 26 Rdr.; saa at Debet ikkun bliver	124 rd: 0 mrk: 0 s:
--	---------------------

Derpaa blev beregnet denne Dags Forretnings Omkostning: Sorenskriveren for 1 Dags Forretning 3 Rigsdaler, For Tægtedagen 2 Rdr., Diet Penge 1 Rdr., Fogden for Mænds Opnævnelse 4 mrk:, Lænsmanden for hans Møde ved Forretningen, og for at Tilsige Laugrettet 1 Rdr., de 4 Laugrettesmænd af Kintzervigs Præstegæld, som haver haft mere end 1 Miil at reise til Grændsen af det Præstegæld, hvor denne Sag er behandlet, tillegges hver, foruden Dags Forretningen, 16 Skilling, Skyds Penge frem og tilbage, er 1 rd: 4 mrk: De andre 2 {Rigsdaler} Mænd tillegges hver 1 mrk: 8 s:, er 3 mrk:

Og saaledes blev denne Forretning sluttet, og skal vorde vedkom/m/ende i sin Tiid beskreven meddeelt.

N Hiorth Stuvitz

Fol: 37. Udsat Aastæds Sag paa Haldanger [udi] Gravens Skibreede.

Aar 1799, d: 12te Augusti, blev Aastæds Retten atter sat paa Gaarden Haldanger, beliggende udi Gravens Skibrede og Ulvigs Kirke-Sogn, efter udsættelse fra den 31te Maj 1798, og nye Berammelse ved Sorenskriverens Tægte Dag, Datteret 10de Junii 1799, og hvilken Tægte Dag blev jnden Retten læst, saa lydende: Retten blev betient af Constituerede Sorenskriver Niels Hiorth Stuvitz, med de samme 4re Eedsorne og!! Laugrettes mænd, samt mæddoms mænd, som forrige Session i denne Sag betiænt af Retten.

Lars Johannessen Hallanger Producerede derpaa ved hans Frende Ole Haldorsen Helleland En skriftlig Continuations Stævning i denne Sag, datteret 25de Julii 1799, der med sine Forkyndelses Paategninger blev inden Retten læst og her jndtages, saa lydende:

Af de i Stævningen benævnte møtte Vederparten Niels Paulsen Haldanger, saa og Vidnerne: undtagen Vidnet Lars Johannessen Bue, og alle vedtog lovlig Varsel.

Citanten begiærede derpaa at de j forrige Session afhørte Vidner maatte nu give Retten Andviisning paa de Stæder og Strækninger som de udj deres Vidnesbyrd haver omforklaret at kunde Anvise.

Vederparten Niels Poulsen Haldanger tilkjendegav at have med Mundtlig Varsel j Continuation af hans forrige Contra

1799: 87b

Stævning ladet indkalde Hoved Citanten Lars Johannessen at Anhøre Stevnte og ustævnte Vidners Eedelige Forklaringer til denne Sags Størke for hans Side, og tillige at opfylde de Forpligter som Han forhen haver jndgaaet med Hoved Citanten om denne Sags Selvstand og Tilværelse, og at lide Dom til at opfylde saadanne Forbindtligheder, alt efter nærmere Sagens Beskaffenhed efter den Oplysning som under dens Drift kan biebringes, samt at oprette ham dette paatvungne Forsvars Omkostninger, alt efter nærmere nedlæggende Paastand.

Hoved Citanten begiærede derpaa Hoved Vidnerne jndkaldte, og til nøyere Examination fremstillede Synje Hans Datter Karateigen, der, efter at være forelæst den af hende den 31 Majj 1798 her j denne Sag aflagde Forklaring, paa Hovet Citantens Forlangende Svarede Vidnet, at j den Tiid Hun var her til Huuse, og hvor hun ennu er som Huus Koene, var Hun tilstæde med Niels Poulsens Moder, udj den for omtalte Kariteeg!! (Kariteig), og da hørte hun at Niels sin Moer!! (Mor/Moder) \sagde at Han blev ulykkelig, at Niels sin Mor, [???] Contra Citanten begiærede Vidnet tilspurgt: Om Vidnet nogensinde hørte, at deraf Hoved Citanten blev talt om noget Misbrug j Skouen af Niels Hallanger? Dertil svarede Vidnet, at Hun intet kunde sige. Til 2det Contra Spørgsmaal: Svarede Vidnet: at Hun har betalt Afgift ved Dags Arbejde til begge Opsidderne paa Gaarden Haldanger, jndtil Hun for 4re Aar siden blev eenig med Lars Johannessen Hallanger at bruge hans halve Deel j Pladsen Karitiægen!! (Kariteigen) kaldet, Vidnet blev tilsagt at være tilstæde, naar Rettens Befaring paa Aastædet forekom/m/er.

3die forhen afhørte Vidne, \Wichles Larsen Wangen/, Hoved Vidnet No: 3, fremstod derpaa, og paa Contra Citantens Spørgsmaal Aflagde saadan Forklaring: At han j Foraaret dette Aar, var udsendt fra Lars Hallanger til Niels Hallanger for at tilspørge ham, nemlig Niels, om han j mindelighed vilde afgjøre denne hans omhandlede Trætte, og hvorpaa Niels Svarede Ja, han vilde jndgaae Forlig, men meere hørte han jkke om dette Forlig. Det!! (Da?) Vidnet ingen Anviisning havde at gjøre paa det i Hoved Sagen omtvistede, Af-

1799: 88

-lagde Han sin Corporlige Eed, at det der af Ham er Vidnet medfører Sandhed.

begege!! (begge) Parter Erklærede sig Eenige om at de Grænsestrækninger som heder Asketeigen i Skrerne!! (Skreerne) kaldet, og ligger (Støllerne?) Halvpundteigen kaldet (flek?) (let?) (flekke?) under Rudbølshøgen kaldet, og flækket {under} oven for Kværns huus Ageren; At denne Strækning, der er bestaaende j forskellige Deelee, har tilforen været Lars tilhørende, men nu er ved Forlig overgivet og overdraget til Niels Paulsen Haldanger som hans fuldkomne Ejendom, og sam/m/e herefter uden nogen slags Paatale, skal følge og tilhøre hans Jordebrug j Gaarden Haldanger, j hvem der een dog (endog?) {d..} maatte blive Eier der af. Ved denne overladelse nyder Lars Johannessen Haldanger til hans Gaardebrugs Nøtte for sig og Eftermænd, til bestandig Eiendom, En Ager kaldet Stor ager stök[k]et kaldet, 2 Ditto Ager stökker kaldet Bredøxerne kaldet, Een Espeteig beliggende, hvorudj Lars Eier Marken Tveyten kaldet; Saa og frafalt Niels Paulssen det Brug han hidindtil haver haft og brugt over Lars Johannessens Bømark, saaledes at han ikke skal bruge Vej der over saalænge som Græsning af Jorden skal tages. Meegen meere Fornøyelse fandt Dommeren ved denne Sags Behandling, at begge Parter blev eenige om at den Skouv som nu er og herefter voxer og frembringes j Skov Ascheteigen Skreerne kaldet, og er beroende paa Nielses Bøe, og har været Lars tilhørende, skal her efter alleene tilhøre og følge Niels Poulsens tilhørende Eiendom j Gaarden Haldanger.

Vidre havde ikke nogen af Parterne at j Rette føre i Dag, og Dommeren med Laugrettes mænderne syntes efter forige Tilførsel høyst nødvendig at følge det foregaaende, Henseende Forlig i Sagen, og til saadan Ende, og for at handle om videre Forlig j Sagen, blev samme udsadt til j morgen Klokken 8 her paa Stædet. N Hiorth Stuvitz

Dagen derefter, den 13de Augusti 1799, continuerede Aasteds Sagen med de samme Laugrettes og Meddoms mænd som i Gaar og de forrige Sessioner i denne Sag have betjent Retten.

Og Tilkiendegav da begge Parter, Lars Johannessen og Niels Poulssen Haldanger, at de begge, ved Laugrettes mellemhandling var kommen udj saadan Foreening om Pladsen Kariteigen, at deres forskellige Gjorde!! (Jorde) bruge skal tilhøre for eftertiden til be-

1799: 88b

-standig Brug og Ejendom følgende Strækning, saaledes at Mærkerne, saavel j henseende Brug som Eiendom skal herefter !!u j Gienkaldelig!! (ugjenkaldelig) være og forblive efter den opmaaling og Steenings Forretning som j Dag er giort og udført, og som begge Parter have vedtaget.

Saaledes, Ved Søen i Kariteigen er hugget en Kors som viser Norvest op ad til 3de Efterhinanden j Bjergnolter Hugne Korse, j sam/m/e Norvest Lindje er hugget et Kors, som {med de} \den/ samme Steen som Forretningen af 2 October 1762 omtaler og anseet som Mærkeskiæl, denne Strækning vedkommende, og dette Mærkeskiæl ansaag og diclarerede begge Parter at være Endemærket j denne omtalte Strækning Kariteigen, og ejer Lars Teigen paa den Nordøstre Side, og Niels paa den Sødveste!! (Sydvestre) Side af denne beskrevne Mærke Strækning, og enhver af disse Jordejere haver ej alleene Rettighed og Eiendom udj disse tildelte Andeele udj Kariteigen j henseende Slaatter og deraf flydende Græsning, men een og enhver af dem beholder ved deres Jordebrug til Eiendom og benøttelse den Skov som nu er, eller herefter kan findes paa disse, enhver af dem tildeelte Strælninger. Endelig blev begge Parter foreenede om at den udj den produserede Forretning af 2den October 1762, skal her efter bruges af, og for eftertiden Bruges af nærværende og efterkommende Eiere af baade Lars og Nielses Gaardeparter her j Haldanger. Denne Kalhagen er bestaende af een blot Tejg som forommeldte Forretning Sytten hundrede og Toe og Sexti ommelder.

Lars Johannessen Haldanger paastod at Contracitanten Niels Paulssen, som Sagvolder j denne Sag, bør tilkjendes at betale til Hoved Citanten for Tvende Cessioner j et og alt, j det billigste med 40 rd: Hvorpaa han begiærede Dom.

Begge Parter Erklærede at de om selve Hoved Sagen, saaleedes som nu er tilført Protocollen, ere forligte, og har jngen Tiltale mod hin anden j saa henseende.. Men alle de Omkostninger som til denne Sags

1799: 89

førelse er anvendte, kunde Parterne ikke blive Eenige om hvem der skulde erstatte samme. Paa den Provocation som Hoved Citanten har fremført, om Erstatning om!! (af?)

Omkostningerne j den Sag, Svarede Contra Citanten Niels Poulssen Haldanger, at han fordrer for sinne!! (sine) Udgifter ved disse 2de Sessioner j denne Sag j det mindste 20 rd: Og dermed jndlod han og fra sin Side Sagen til Dom.

Ingen af Parterne havde videre at tilføre j Sagen, og derpaa blev beregnet denne Sags Omkostninger saaledes: Sorenskriveren for 2 Dages Forretning med Diet Penge 4 rd:, for Hoved Stævningens incamination 1 Rdr; 12 s:, for 3 Vidners førelse Anden Session 1 mrk: 8 s:, Fogden tilkommer for Mænds opnævnelse 3 mrk:, Lænsmanden tillægges for hans Møde her, og for at varsle Laugrettet 1 rd:, De 3 Laugrettesmænd her af Ulvigs Sogn tillægges enhver 3 Mark, er 1 Rdr: 3 mrk:, Den 4de Laugrettesmand af Gravens Sogn tillægges 4 mrk:, Sorenskriverens Skyds fra sit Hjemstæd Store Graven til Hagestad Præstegaard, som er Een og en halv Miil, beregnes 1 Rdr:, Paa tilbagevejen ligeledes 1 rd: Vandskyds beregnes ikke, da samme er anskaffet i Natura. Tilsam/m/en 11 rd: 4 s:, som Hoved Citanten haver at udrede, og Contra Citanten betaler for hans Contra Stævning Jretteførelse, med Afdrag af de forhen betalte Tilsværspenge 1 rd: 12 s:, og for Contra Qvestion til et Vidne 8 s:, j alt 1 rd: 1 mrk: 4 s:

Og begge Parter vare Eenige om at Dom i denne Sag maatte blive afsagt næstkommende Høste Ting for Gravens Skjbrede paa Tingstædet Eide grund, den Dag som sam/m/e Høste-Ting vorder berammet.

Eragtet:

Sagen optages til Doms Afsigelse den forlangte Tid, som ved Ting B(reevene?) nærmere bliver Parterne bekendtgjort.
N Hiorth Stuvitz

Maa[n]eds Ting. Paa Gaarden Helleland for Hardangers Fogderie.

Aar 1799, den 2 September, blev holdet Maanedsting paa Sorenskriver Gaarden Helleland, og Retten betjent af Stedets Sorenskriver tilligemed efterskrevne 4 eedsvorne Laugrettesmænd: nemlig: 1: Ole Haldorssøn Helleland. 2: Amund Pederssøn Lofthuus. 3: Tosten Hellessøn Oppedal, og 4: Ole Anfindssøn Hougsesanden (I 1801 jordløs husmann og skysskaffer). Ved Retten var nærværende Lænsmanden for Kingservigs Skibrede, Christen

1799: 89b

Jonssøn Hougse.

Efterat Retten var bleven sadt, blev oplæst og kundgjort for den tilstæde værende Almue følgende Kongelige Anordninger.

1: Forordning for Riget Norge, hvormed den legemlige Straf som de ældre Lovgivninger bestemmer, i Hensigt til dem, der ej formaar at udrede idømte Bøder, forandres og formildes, dateret Friderichsberg den 12te Julii 1799.

2: Forordning angaaende Skifteforvaltningen i Stervboet efter Huusmænd og Inderster af Landalmuen i Danmark og Norge, dateret Friderichsberg den 21de Junii 1799.

Nye Sag. Hellje Hanssøn Tvedt af Ejdfjords Sogn og Gravens Skibrede anmeldte for Retten at han til dette Maanedsting med mundtlig Varsel havde ladet indkalde Ole Tostenssøn Sæd af bemeldte Ejdfjords Sogn, til at anhøre stevnte og ustevnte Vidners edelige Forklaring om de af ham mod sagsøgeren brugte ulovlige Skjeldsord og Beskyldninger, og derom at anhøre Paastand, Irettesættelse, og derefter at lide Dom saavel til Bøders Udredelse, som denne Processes medgaaende Omkostninger. At denne Sag har været til Behandling for Forligelses Commissionen i Gravens Præstegjeld, uden at noget mindeligt Forlig [kunne treffes]? formedelst den Ankl[ag]edes Udeblivelse fra Commissionen, derom fremlagde Sagsøgeren Forligelses Commisaires, Sognepræsten for Gravens Præstegjeld, Hr: Gerhard Karhsses!! (Kahrsses) udstødte Attest af 2den Julii sidstleden. Ligeledes blev af ham fremlagt Stevne Vidnerne Conrad Sjurssøn Nedre Legreid og Sjur Larssøn Sæd, deres under 14de Augusti 1799 udstødte Attest om at saavel Sagvolderen som Vidnerne i Sagen vare blevne lovlig indvarslede til dette Ting. Bemeldte 2de Dokumenter, som bliver denne Act at tilføre, ere saalydende #

Den paagjeldende Ole Tostenssøn Sæd mødte personlig for Retten og tilstod at den her incamerede Stevning var bleven ham lovligen forkyndet.

De Vidner som udi denne Sag vare blevne indstevnte, anmeldte Sagsøgeren at være følgende, nemlig: Maritha Baarsdatter Tvedt, Ingeborg Hansdatter Tvedt, tjenende hos Aamund Hanssøn Tvedt, som er Sagsøgerens Broder, og Anders Tostenssøn Legreid, samt et godvillig mødende Vidne ved Navn Lars Tostenssøn Sæd, hvilke alle han begjærte maatte blive paaraabte og deres edelige Forklaring derefter af Retten modtaget paa de Spørgsmaal som han for dem agtede at fremsætte. Af Vidnerne mødte personlig for Retten de 3de benævnte, men Anders Tostenssøn Legreid mødte ikke efter Paaraab. Efterat Edens

Forklaring af Lovbogen var bleven oplæst for de mødende 3de Vidner, og disse desuden af Dommeren var bleven advaret at vogte sig for Meeneed, fremstod som

1ste Vidne, Maritha Baarsdatter, som er til Hus hos Jacob Olsson Tvedt, som blev eedtaget efter Lovens Forskrift, og der efter Sagsøgerens derom gjorde Anmodning afgav denne Forklaring om de paastevnte Beskyldninger og Skjeldsord: Omtrent ved Kyndelsmisse Tider dette Aar var hun tilstæde i Aamund Hanssøn Tvedts Stue, og da hørte hun at Ole Tostenssøn Sæd beklagede sig for Sagsøgeren Hellje Hanssøn Tvedts Moder, at Hellje Hanssøn havde begaaet baade Tyvstykker og Skjemtstykker imod ham, hvilket saavidt hun kunde samle, skulde bestaae derudi, at Hellje Hanssøn Tvedt skulde have forbyttet noget Smør som Ole Tostenssøn Sæd havde med ham afsendt til hans Kjøb eller Handels Kone i Bergen, og at det Smør som bemeldte Handelskone i Bergen skulde have faaet, var saa slet at hun ikke kunde bruge det. Mere vidste dette Vidne ikke at forklare om denne Sag, og da ingen af Parterne havde videre at tilspørge hende, blev hun fra Retten afskediget.

2det Vidne, Ingeborg Hansdatter Tvedt, som anmeldte sig at være 19 Aar gammel, og for 2 Aar siden confirmeret, blev eedtaget efter Lovens Forskrift, og forklarede at paa samme Tid som det første Vidne har omprovet, var hun nok tilstæde i Amund Hanssøn Tvedts Stue og hørte at der var et Skjænderie imellem Hellje Hanssøn Tvedts Moder og Ole Tostenssøn Sæd, men hvorom dette Skjænderie var, hørte hun ikke da, men siden, da hun var kommen ud af Stuen og i Gaarden, hørte hun at Ole Tostenssøn Sæd beskyldte Hellje Hanssøn Tvedt, som ikke selv var tilstæde, for at have begaaet Tyverie imod ham, hvilket Tyverie skulde bestaae derudi at {Ole Tostenssøn Sæd} \Hellje Hanssøn Tvedt/ skulde have forbyttet noget godt Smør, som Ole Tostenssøn Sæd skulde have afsendt med ham til hans Kjøbkone i Bergen, som derimod skulde have faaet slet Smør i Steden for det Gode. Vidnet kunde

1799: 90

ellers mærke at Ole Tostenssøn Sæd paa den Tid var beskjenket, da han gjorde disse Bekyldninger, og da Vidnet ikke vidste noget videre at forklare, saa blev Vidnet demitteret.

Sagsøgeren fremstillede derpaa som Godvillig mødende Vidne,

3de: Lars Tostenssøn Sæd, som blev eedtaget og anmeldte sig at være Broder til den indstevnte og sagsøgte Ole Tostenssøn Sæd, aflagde denne Forklaring, at han paa forskjellige Tider og ved adskillige Lejligheder har hørt at hans Broder Ole Tostenssøn Sæd har gjort den Beskyldning imod Hellje Hanssøn Tvedt, at han skulde have forbyttet noget Smør som hans Broder havde afsendt til sin Kjøbkone i Bergen, og i steden for godt Smør afleveret slet, og at Prisen paa det afleverede Smør skulde være mindre end det Kjøbkonen ville have givet for godt Smør. At hans Broder skulde egentlig have beskyldt ham for Tyverie i denne Anledning, det kan han ikke rettelig mindes. Vidnet, som ikke paa Tilspørgsel havde videre at forklare, blev derpaa fra Retten afskediget.

Det 4de Vidne, Anders Tostenssøn Legreid, som ikke møder, erklærede Sagsøgeren at han frafaldt; Og derimod paastod at den Sagsøgte Ole Tostenssøn Sæd maatte for de imod ham udøvede Beskyldninger, af Dommeren tilfindes at betale en passelig Mulct til Sognets Fattig Casse eller andet Gudeligt Brug, og at de mod ham brugte Udtryk maatte mortificeres, samt at han udi denne Processes Omkostninger maatte tilkjendes at betale ham 6 rd: 1 mrk., hvormed han indlod Sagen til Dom.

Vederparten, den sagsøgte Ole Tostenssøn Sæd, begjærede Anstand i denne Sag til Høstetinget for Gravens Skibrede, for midlertid at erhverve sig fra Bergen af et lovligt Tingsvidne om Hellje Hanssøn Tvedts Omgangsmaade med det Smør som han afsendte til sin Kjøbmandskone, og blant de Vidner som han i den Anledning agtede at føre, opgav han bemeldte sin Kjøbmands kone Birgitte Marie Svendsen, tilligemed hendes Huusfolk, hvis Navne han nu ikke var i Stand til at opgive.

Imod denne forlangte Udsættelse havde Sagsøgeren intet fra sin Side at indvende, hvorpaa af Dommeren blev saaledes

Eragtet:

Den forlangte Anstand til indeværende Aars Høsteting for Gravens Skibrede bevilges, da den indstevnte Ole Tostenssøn Sæd haver til den Tid at iretteføre det fornødne. Citanten betalte udi Rettens Gebyhr for Sagens Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for 3de Vidner at føre 2 mrk: 8 s:, tilsammen 1 rd: 5 mrk: 12 s:, og den Indstevnte udi Tilsvarepenge 40 s:, og for Udsættelse 12 s:, tilsammen 52 s:

Ny Sag. Elling Nielssøn Langesæter anmeldte at han til dette Ting havde indkaldet med mundtlig Varsel sin Naboe Torchel Eliassøn Langesæter angaaende en Markeskjels Forretning, som han for omtrent 2 Aar siden og derover har Udlaant ham, og som Sagsøgeren havde bekostet beskrevet, angaaende Byttet og Grændserne imellem begges Gaarder, hvilken Forretning Citanten adskillige Gange skal have begjært tilbage af Torkel Eliassøn, men endnu ikke været istand til at tilbage bekomme samme, hvorfors han nødes til ved Rettens Tvang at lade samme indtale. Sagsøgeren begjerede at den indstevnte Torkel Eliassøn Langesæter maatte paakaldes for at fornæmme hvad han maatte have at svare udi denne Sag, og derhos fremlagde en af Forligelses Commissairen Hr: Provst Rørdam under Dags Dato udstædt Attest, som viser at han har ladet sin Vederpart indvarsle for Forligelses Commissionen, men at denne ikke har fundet for godt der at møde, hvorfors Sagen er bleven henviist til lovlig Rettergang. Bemeldte Attest, som bliver denne Act at tilføre, er saalydende #

Den indstevnte Torchel Eliassøn Langesæter mødte for Retten og erklærede at han ikke kunde mindes at have faaet til Laans af Sagsøgeren den paastevnte Markeskjels Forretning, men skulde han finde samme hos sig, vil han ikke mangle at tilbage levere [den].

Da Sagsøgeren uformodentlig maatte bemærke at den Sogte hverken vilde benægte eller tilstaae at han havde imodtaget og faaet til Laans den paastevnte Markeskjels Forretning, saa saa han sig nu nødsaget til ved Vidner at overbevise ham om at han virkelig har faaet Forretningen til Laans, og desaarsage bad at denne Sag maatte blive staaende i Beroe til indeværende Aars Høsteting, paa det han kunde faae de fornødne Vidnesbyrd erhvervede til denne Sags fulde Oplysning.

Eragtet:

Den forlangte Anstand i Sagen til Høstetinget, som holdes med Lyse Kloster Godsens

1799: 90b

Almue, bevilges. Citanten betalte for denne Sags Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for Udsettelsen 12 s:, ialt 1 rd: 4 mrk: og den Indstevnte betalte udi Tilsvarepenge 40 s:

Ny Sag. Elling Nielssøn Langesæter \anmeldte/ at han til dette Ting med mundtlig Varsel havde ladet indkalde sin Naboe Torchel Eliassøn Langesæter til at anhøre stevnte og ustevnte Vidners edelige Forklaring angaaende Nogle Asketræer tilhørende Sagsøgeren, som Torchel Eliassøn ulovlig har ladet hugge, ham, nemlig Elling Nielsøn, til Fornærmelse, samt derefter at anhøre Paastand, Irettesættelse, og derefter tale!! (taale) Dom efter Sagens forefindende Beskaffenhed, og denne forvoldte Processes Omkostninger skadesløs at erstatte ham. Til Beviis for at denne Sag har været indstevnt for Forligelses Commissionen, hvor den Indstevnte ikke har fundet forgodt at møde, fremlagde Sagsøgeren Forligelses Commissairen Hr: Provst Rørdams Attest af Dags Dato, saalydende #

Den indstevnte Torchel Eliassøn Langesæter mødte personlig for Retten, og havde for nærværende Tid intet videre at svare, end at det tilkom Sagsøgeren at godtgjøre, at de paastevnte Asketræer vare huggede paa hans Ejendom.

Sagsøgeren anmeldte dernæst for Retten, at de Vidner som han i denne Sag havde ladet lovligen indstevnte, vare Ole Anfindssøn Hougse, og Elling Hanssøn Hougses Hustrue Johanne Anfindsdatter Hougse, hvilken sidste for 8te Dage siden er falden i Barselsæng, og desaaarsage ikke kunde møde denne Gang for at aflægge sit Vidnesbyrd.

Det mødende Vidne Ole Anfindssøn Hougse fremstod derpaa for Retten, og da han i Dag sad i Retten som Laugrettesmand, blev Tobias Olssøn Espe antaget i hans Sted til [at] besidde Retten imedens han aflagde sit Vidnesbyrd. Vidnet blev efter Lovens Forskrift eedtaget, og derpaa efter Sagsøgerens Anmodning forelagt til Besvarelse følgende Qvæstioner: 1: Om det ikke er ham bekjendt at \alle/ de Asketræer som findes paa den under Gaarden Langesæter værende Teig Teig!! Rushagen kaldet, stedse og i hvor lang Tiid har lagt under Sagsøgerens Brug? 2do: Om Vidnet veed hvor mange Asketræer der forrige Aars Høst paa samme Skaugteig efter Torchel Eliæsen Langesæters Ordre blev nedhugget? Disse 2de Spørgsmaale bleve derpaa fremsatte for Vidnet, som besvarede samme saaledes: nemlig til 1te Qvæstion: Alle paa Skaugteigen Russehagen kaldet staaende Asketræer har altid og i en Række af mere end 24 Aar været under Elling Langesæters Brug, hvilket han veed med saa meget større Vished, som han deels selv og deels hans ved Døden afgangne Fader har havt denne Skovteig til Brug imod aarlig Afgift. Til 2det Spørgsmaal svarede Vidnet: at Asketræerne, som forrige Aars Høst bleve nedhuggede paa bemeldte Skovteig af den som {har} bruger Torchel Eliassøn Langesæters Andeel i denne Skovteig, var 16 i Tallet. At denne Hugst skeede efter Torchel Eliassøn Langesæters Befaling, hørte han af forbemeldte Mand som huggede Asketræerne. Vederparten Torchel Eliassøn Langesæter begjærede dette Vidne tilspurgt, om ikke alle de Asketræer som bleve omhuggede forgangen Aar, vare smaae paa den Tid, da Vidnet \og hans Fader/ fik denne Skovteig i Brug? Hertil blev svaret, det forholder sig som omspurgt. Sagsøgeren begjærede end videre at dette Vidne maatte tilspørge: om det ikke er ham bekjendt, at Torchel Eliassøn Langesæters Fader advarede hans Fader om at han ikke maatte røre de paa denne Teig staaende Asketræer, eftersom \de/ ikke var ham tilhørende?, men Naboen Halver Jonssøn, som er Svigerfader til Sagsøgeren, og da havde den Anpart i Gaarden Langesæter som Elling Nielssøn nu beboer, i Brug? Hertil blev svaret: det forholder sig i alle Maader som omspurgt. Da ingen af Parterne havde noget videre at tilspørge dette Vidne, blev samme fra Retten demitteret, og derpaa igjen tiltraadde sin Plads som Laugrettesmand.

Den Sagsøgte erklærede at han fandtes ganske villig til at ville bytte {Teigen} den ham tilhørende Teig med en anden, Sagsøgeren tilhørende, om han dertil findes villig, da han desuden ville godtgjøre ham Bekostningerne for det Arbeide som han har anvendt paa et Træe som han har ladet indrette.

Citanten begjærede at denne Sag maatte blive staaende i Beroe til Høstetinget, som skal holdes med Lyse Kloster Gods Almue, for at erholde edelig Forklaring af det Vidne som formedelst lovligt Forfald ikke denne Gang kunde

1799: 91

møde, da han tillige ansaae det fornødent ved Continuations Stevning at indkalde flere Vidner til denne Sags Oplysning.

Da ingen af Parterne havde denne sinde videre at tilføre [i] denne Sag, blev af Dommeren saaledes

Eragtet:

Den forlangte Anstand i Sagen bevilges til Høstetinget, da Sagsøgeren haver at [i]retteføre det fornødne. Citanten betalte følgende Rettens Gebyhr, nemlig for Sagens Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, for et Vidne at afhøre 16 s:, og for Udsettelsen 12 s:, tilsammen 1 rd: 5 mrk:, og den Indstevnte udi Tilvarspenge 40 s, og for Contra Qvæstion til Vidnet 8 s:, i alt 3 mrk:

See Sagens Slutning i Lyse Klosters Justice Protocol folio 97.

Folio 78. Odels Løsnings Sagen, betræffende en Part udi
Skovteigen Tyssedalstvedten kaldet.

Aar 1799, den 2den September, da Maanedstinget blev holdet paa Sorenskriver Gaarden Helleland, blev efter den paa Aastædet gjorde Bestemmelse, Odelssagen betreffende en Andeel udi Skaug teigen Tyssedalstvedten kaldet, tilhørende Wiglig Aschildssøn Sexe, atter igjen foretaget til Behandling, og Retten betjent af Stedets Sorenskriver tilligemed de forhen i denne Sag brugte Laugrettes og Meddomsmænd, nemlig: 1: Tosten Johannessøn Hovland. 2: Sjur Iverssøn Berven. 3: Torchel Helljessøn Maagestad, og 4: Torbjørn Olsson Sanstøe.

Hvorda Parterne mødte personlig for Retten, og Tobias Haldorssøn Ejdness paa Hoved Citantens Vegne anmeldte at han med mundtlig Continuations Stevning her til Retten havde ladet stevne og indkalde Contra Citanten Wiglig Aschildssøn Sexe til at anhøre baade stevnte og ustevnte Vidner til nøyere Oplysning i denne Odelssag, som hans Committent Christen Helljessøn Sexe paa sin Søsterdatter Maritha Olsdatters Vegne har anlagt angaaende den Andeel i Tyssedalstvedten, som Vederparten, bemeldte Wiglig Aschildssøn Sexe, for nærværende \Tid/ er Eier af, samt at de Vidner som han under Lovens Falsmaal har ladet indkalde, er saavel de forhen i Sagen afhørte Vidner, neml: Klokke Iver Matthiassøn Aarhus, Matthias Samsonssøn Staen, og Ingebrigt Ellingssøn Schiæggedal, som og et nyt Vidne, nemlig Lars Christenssøn Oppedal.

Contra Citanten Wiglig Aschildssøn Sexe erklærede paa Rettens Tilspørgsel, at denne nu incaminerede Continuations Stevning var bleven ham lovligen forkyndt.

De udi Sagen indstevnte Vidner mødte alle for Retten, og for disse begjærede Comparenten at følgende Qvæstioner maatte fremsættes, nemlig: 1: Om ikke Ole Michelssøn Schiæggedal og hans Fader Michel Baarssøn har været Ejere af den omtvistede $\frac{1}{4}$ Part i Tyssedalstvedten. 2: Om ikke Baar Michelssøn var Farfader til Ole Michelssøn Schiæggedalen, og ejede den omtvistede Andeel i Skovteigen Tyssedalstvedten? 3: Om ikke Myndlingen Maritha Olsdatter, paa hvis Vegne Sagsøgeren nu vil indløse den omtvistede $\frac{1}{4}$ Part, er en kjødelig Datter \af/ Ole Michelssøn Schiæggedalen. 4: Om ikke bemeldte $\frac{1}{4}$ Part i Tyssedalstvedten har været uafbrudt i denne Familie, og om Vidnet kan mindes i hvor lang Tid? Som

1te Vidne fremstod drpaa for Retten Klokke Iver Matthiassøn Frønes (Aarhus), som i Kraft af den Eed han forhen paa Aastædet har aflagt, besvarede de ham af Retten forelagde Spørgsmaal saaledes, nemlig til 1te Spørgsmaal: Det forholder sig i et og alt som omspurgt. Til anden Qvæstion: blev besvaret med Ja. 3de Spørgsmaal: at Maritha Olsdatter er en kjødelig Datter af Ole Michelssøn Schiæggedalen, derom er Vidnet fuldkommen vidende. Til 4de Spørgsmaal: Før end Vidnet blev fød, eller om det var efter hans Fødsel, kan han ikke rettelig mindes, men da veed at hans Fader ejede den omtvistede Part i Tyssedal, hvilken igjen blev tilbageløst af Michel Baarssøn Schiæggedalen, som var en Søn af Baar Michelssøn. Vidnet, som anmeldte sig at være 60 Aar gammel, mindes ikke rettere, dog kan han ikke med Vished sige det, \end/ at det kan være omtrent imellem 40 og 50 Aar siden den omvidnede Andeel i Skaugeteigen Tyssedalstvedten blev fra hans Fader tilbageløst af Michel Baarssøn Schiæggedalen, og at denne Andeel ikke har været siden den Tid i fremmedes Hænder, det kan Vidnet bestemt sige. Contra Citanten bad dette Vidne tilspurgt, om han vidste om Ole Michelssøn Schiæggedalens Fader, Michel Baarssøn, havde noget Skjøde paa bemeldte Fjerde part udi Tyssedalstvedten, som

Contra Citanten nu er Ejer af? Hertil svarede Vidnet, at han ikke derom var vidende. Da ingen af Parterne havde noget videre at tilspørge dette Vidne, blev samme fra Retten demitteret.

2det Vidne, Matthias Samsonssøn Staene, fremstod derpaa for Retten og anmeldte at have til ægte en Fæster til Myndlingen Maritha Olsdatter, samt derpaa i Kraft af den Eed som han forhen har aflagt besvarede de ham forelagte Qvæstioner, nemlig til 1te, 2den og 3de Qvæstion, i eet og alt overensstemmende med første Vidnes Forklaring. Til 4de Qvæstion, svarede Vidnet: Det er ham ikke bekjendt at den omspurgte Part i Tyssedalstvedten har i Mands Minde været ude af Familien. Dette Vidne blev med Parternes Samtykke derpaa fra Retten afskediget.

3de Vidne, Ingebrigt Ellingssøn Schiæggedal, aflagde under forhen gjorde Eeds Kraft en Forklaring paa de ham forelagte 4 Spørgsmaale, som i et og alt uden nogen mindste Forandring var overensstemmende med det 2det Vidnes Forklaring, og blev derpaa fra Retten afskediget efterat han forveis havde erklæret sig [at] være kjødelig Sødskendebarn til Myndlingen Maritha Olsdatters Fader.

Hoved Citanten frafaldt det 4de indstevnte Vidnes Forklaring; Og i øvrigt henholdt sig til den forhen af ham gjorde Irettesættelse, og saaledes indlod Sagen til en lovmedholdig Dom.

Contra Citanten Wiglig Aschildssøn Sexe indleverede derpaa i Retten et Indlæg, dateret Sexe den 22 Augusti 1799, tilligemed en af Sognepræsten for Kingservigs Præstegjeld, Provsten Hr: Rørdam, under Dags Dato udfærdiget Døbe Attest for Ole Michelssøn Schiæggedalens 2de Børn, Michel Olssøn og Hellje Olssøn, hvilke 2de Dokumenter blev inden Retten oplæste, og bliver denne Act at tilføre, saalydende # Den udi Contra Citantens fremlagte og nu oplæste Indlæg ommeldte Copie af hans Ejendoms Ret til den omtvistede ¼ Part i Tyssedalstvedten, som skal være dateret 4de Junii 1794, blev ikke i Retten fremleveret. Til Slutning erklærede Contra Citanten at han fandtes redebon og villig til at oplade til de i Døbeattesen ommeldte 2de Sønner sin ejende Part i Tyssedalstvedten, naar de kom til den alder at de kunde benytte sig af samme.

Begge Parter anmeldte paa Rettens Tilspørgsel, at de intet videre havde at tilføre denne Sag, men alleneste begjærede, for at spare Laugrettet for Reise, at Dom udi Sagen maatte vorde afsagt paa indeværend aars Høsteting, naar samme der vorder holdet paa Utne Tingsted.

Eragtet.

Sagen optages efter Parternes Forlangende til Doms Afsigelse paa Tingsted\et Utne/, naar indeværende Aars Høsteting der vorder berammet, til hvilken Tid og Sted Laugrettet uden videre Tilsigelse møder, for med Dommeren om Sagen at conferere, og derefter Dom afsige. For denne Dags Forretning tilkommer Dommeren med Diæt 4 rd.; for Continuations Stevningens Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s.; og for 3de Vidner at afhøre 2 mrk: 8 s.; og Laugrettet for deres Møde, hver 24 s.; er 1 rd.; ialt 6 rd: 5 mrk: 12 s.; som Hoved Citanten betalte.

Aar 1799, den 2den September {179}, blev Retten sat paa Sorenskriver Gaarden Helleland af Sorenskriveren og medhavende Meddomsmænd, nemlig: Sjur Iverssøn øvre Berven, Tosten Johannessøn Hovland, Torbjørn Olssøn Sanstøe, og Torchel Helljessøn Maagestad, for at conferere og derefter, i Følge Eragtningen paa Aastædet Tyssedalen, at afsige Dom udi Aastæds sagen anlagt af Christen Helljessøn Sexe mod Johannes Larssøn Qvæstad med flere Ejere af Tyssedalstvedten, hvorda efterat Dom i Sagen af Sorenskriveren var bleven affattet og forelæst for Meddomsmænd[ene], disse eensstemmigen erklærede, at de ikke kunde være enige med Sorenskriveren, men formeente at Tyssedals Ejer Christen Helljessøn Sexe burde nyde godt af det gamle Brug som han har havt i Tyssedalstveiten imod den aarlige Betaling, men da de bleve af Sorenskriveren opædskede til at opgive deres Grunde for denne deres Formeening, erklærede de eensstemmigen, at de ikke vidste at opgive

samme, ej heller havde noget \at/ indvende imod de af Sorenskriveren opgivne Grunde, men at de desuagtet paa ingen Maade kunde overtale sig til at frakjende Christen Helljessøn Sexe den Græsning han hidtil har havt i Tyssedalstvedten, eftersom hans Creature nødvendig behøver samme efter den skeede Befaring, og han ingen Steds har Bejtning for disse, og de desuden troer at de 8 s: som han har betalt til Kongens Casse, \er/ for Græsningen, hvorfor Sorenskriveren blev nødsaget til at aflæse den af ham forfattede Dom, saalydende: Udi denne Sag anlagt af Christen Helljessøn Sexe mod Contra Citanterne Johannes Larssøn Qvæstad, Wiglig Aschildssøn Sexe, Klokke Iver Matthiassøn Aarhuus og Enken Maritha Olsdatter Frønes med Søn Matthias Matthiassøn, som Ejere af Skovteigen Tyssedalstveiten kaldet, beliggende i Odde Sogn og Kingservigs Præstegjeld, formener og paastaar Hoved Citanten sig berettiget til Bejtning, Græsning, Løvskov og Markeskov i bemeldte Skovteig paa Grund af {paa Grund af} gammelt Brug, mod et Forbud, som under 9de Junii 1796 skal være bevirket af forbemeldte Ejere, hvilket Forbud ikke er bleven fremlagt under denne Sags Behandling. Af de fra Hoved Citantens Side paa Aastædet førte 3de Vidner er bleven oplyst at Tyssedals Opsidder har i mere end 30 Aars Tid imod en aarlig Afgift af 2 mrk: ikke alleneste havt Græsning, Løv og Markeskoug, men endog Støel for Tyssedals Creature i Tyssedalstveiten, samt Slotteteig i samme Ejendom, og de 2de første Vidner, nemlig Christen Christenssøn Naae og Tosten Henrichssøn Jordahl forklarer desuden at Tyssedals Opsidder har af Tyssedalstveiten betalt 8 s: til Fogden i aarlig Afgift, hvilket bestyrkes af de anviste 2de Skattebøger, hvorudi findes anført, nemlig udi den ene, som gaaer fra 1720 til 1743 inclusive: at af Tyssedals da værende Ejer Jon Helljessøn er bleven betalt af Tvedt ød 8 s: for Aaret 1732, og ligesaa for 1733, og for 1740 findes i samme Skattebog at være betalt af Aslach og Ole Isachssøn Berven den 17 April 1741 Leeding af et Kalvskind i Tyssedalstvedten for 7 Aar = 2 mrk: 8 s:, og for 1741 ligeledes 8 s: Udi den anden Skattebog, som gaaer fra 1744 til 1783 inclusive, sees ligeledes at af Hellje Christenssøn som Ejer af Gaarden Tyssedalen har været betalt Leeding af Tyssedalstvedt 8 s: aarlig, hvilket synes at have givet Hoved Citanten Anledning til den paastaaede Rettighed. Men hvorvidt dette kan finde Stæd, og om han kan siges at have nogen lovgyldig Grund til den af ham gjorte Paastand, derom vil de fra Contra Citanternes Side fremkomne Beviser give nærmere Oplysning. Udi de 2de Adkomstbreve som ere blevne fremlagte fra de 3de Medejere udi Skovteigen Tyssedalstvedten kaldet, nemlig af Klokke Iver Matthiassøn Aarhuus og Enken efter Matthias Matthiassøn Frønes, Maritha Olsdatter, hvis Skjøde paa en fjerde Part udi denne Skovteig er udstæd den 18 Junii 1789, og tinglæst den paafølgende 19de, og af Johannes Larssøn Qvæstad, hvis meddeelte Auctions Skjøde paa 10 Mrk: Smør udi samme Skovteig er udstæd den 8de Junii 1791, og tinglæst samme Dato, findes ingen Indskrænkning eller Forbeholdenhed for Gaarden Tyssedalen. Fra den 4de Medejer, nemlig Wiglig Aschildssøn Sexe, som af Hoved Citanten er bleven erkjendt som MedEjer i bemeldte Skovteig, er intet Skjøde bleven fremlagt; Og da der heller ikke fra Hoved Citantens Side er bleven gjort nogen Indsigelse imod bemeldte Adkomstbreve, da de bleve tilnglæste; ej heller nogen Indvending findes at være gjort af Gaarden Tyssedalens Beboere og Ejere paa den Tid, da den i Rettelagde og af Tyssedalstveitens da værende Ejere bevirkede Fredlysning, dateret Utne den 24 Majii 1762, af Kirkebakkerne efter Lænsmandens og 2de Medhavende Mænds Paategning var bleven forkyndt; saa viser dette, at Tyssedals da værende Ejer ligesaa lidet som den nu værende, Hoved Citanten, har havt nogen gyldig Grund at tilegne sig nogen Ejendoms Rettighed til meerbemeldte Skovteig, og hvad den fra Hoved Citantens

Side paaberaabte Brugs Rettighed angaaer, da viser det i den Anledning under 12te Junii 1798 optagne Tingsvidne, at samme er bleven accorderet saavel ham som forrige Ejere af Tyssedalen, imod en aarlig Afgift; følgelig kan ingen Hævds Rettighed her finde Sted tvertimod Lovens 5 – 5 – 1 og 3 Art: At den ene af Contra Citanterne, nemlig Wiglig Aschildssøn Sexe, under Sagens Behandling paa Aastædet, for saavidt hans Fjerdepart udi den omtvistede Tyssedalstveiten angaaer, har tilstaaet Hoved Citanten Christen Helljessøn Sexe og efterkommende Ejere af \Gaarden/ Tyssedal frie \Fæe/ Beitning for Gaarden Tyssedals Kreature af alle Slags, saavelsom Slotterne i Tyssedalsteigen, alt ligesom fra gammel Tid har været brugt, dog Skovhugsten undtagen, imod aarlig Betaling af 3 Mrk: danske, bliver ikkun en Forpligtelse for ham, men ingenlunde for hans Medejere, som ikke kan betages deres efter lovlig tinglæste Adkomstbreve erhvervede Ejendoms Rettigheder, omenskiønt det kunde synes billigt, at Ejeren af Gaarden Tyssedalen frem for nogen fremmed blev herefter som hidindtil forundet Adgang til Fæbejtningen m: v: udi Tyssedalstvedten imod en aarlig bestemt Afgift. Efter saadan Sagens forefundne Beskaffenhed kjendes altsaa af Sorenskriveren for Ret: Naar undtages den Forligelse som Wiglig Aschildssøn Sexe selv har paalagt sig, bør Contra Citanterne for Hoved Citanten Christen Helljessøn Sexes Tiltale i denne Sag frie at være, og bør Christen Helljessøn Sexe desuden at betale til den ene af Contra Citanterne, som efter Forligelses Commissairens Attest af 13 Junii 1799 befindes at have mødt for Commissionen, nemlig Klokke Iver Matthiassøn Frønes (Aarhus) for de ham i denne Sag paaførte Omkostninger 3 rd:, hvilket efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang. De øvrige af Contra Citanterne kan, formedelst deres Udeblivelse fra Forligelses Commissionen, ingen Omkostninger tilstaaes paa Grund af {af} Forordningen af 20 Januarii 1797, den 26 §.

Derefter blev publiceret følgende Almuesbreve:

1: Obligation udstædt af Endre Torfindssøn indre Bue til Lars Thorssøn Oppedal paa 150 rd:, mod 4 proCento Rente og 1te Prioritet i 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør med Bygsel i Gaarden indre Bue, dateret 26de October 1790, og udslettet efter Qvittering af 2den September 1799.

2: Obligation udstædt af Matthias Samsonssøn Staene til Kingsservigs Præstegjelds Fattig Casse paa 150 rd:, mod 3 proCento og første Preioritet i 18 Mrk: Smør i Staene, og 4 Mrk: Smør i underliggende Almandsteig, i Odde Sogn og Kingsservigs Skibrede, dateret 26de Junii 1799.

3: Obligation udstædt af Christopher Nielssøn Wambem til Herborg Ellings Datter Tjoflaat for 248 [rd:], og til Elling Nielssøn Langesæter for 150 rd:, ialt 398 rd:, mod 3 ¼ proCento og første Prioritet i 2 pd: 6 Mrk: Smør, ½ Hud med Bygsel og Herlighed i Wambem No: 51 i Gravens Skibrede, dateret 4 Martii 1799.

4: Skjøde udstædt af Erich Ormssøn Grøve til Sjur Sjurssøn Hagen paa 18 Mrk: Smør med Bygsel i Gaarden Grøve No: 6 i Røldals Skibrede for 470 rd:, dateret 6 Junii 1799.

5: Hans Pederssøn Rogdes Obligation udstædt til Jon Olssøn Aakre for 300 rd:, mod 9 rd: aarlig Rente og 1te Prioritet i 1 pd: 7 ½ Mrk: Smør, 1/6 Hud med Bygsel i Rogde No: 23 i Ullensvangs Sogn, dateret 27 October 1785, og udslættet efter Qvittering af 3de September 1799.

6: Skjøde udstædt af Hans Pederssøn Rogde til sin Søn Wiglig Hanssøn paa 1 pd: 7 ½ Mrk: Smør, 1/6 Hud i Rogde No: 23 i Ullensvangs Sogn, dateret 15 Junii 1799.

7: Vilkaarsbrev udstædt af Wiglig Hanssøn Rogde til sine Forældre

Hans Pederssøn og Gunilde Nielsdatter for Livs Ophold af Gaarden Rogde, dateret 15 Junii 1799.

8: Skjøde udstød af Torchel Amundssøn Berge med flere til Knud Michelssøn Lone paa 3/8 Deele i Røldals Annex Kirke, og ½ Løb Smør i underliggende Gaard Moekleve i Suldals Sogn og Ryfylke Fogderie, dateret 7 Junii 1799.

9: Obligation udstød af Knud Michelssøn Moeklev til Jon Olssøn Aakre for 200 rd., og til Johannes Pederssøn Aga for 200 rd., ialt 400 rd., mod 4 proCento og 1te Prioritet i 3/8 Deel i Røldals Annex Kirke, og ½ Løb Smør i Moeklev i Suldals Præstegjeld og Ryfylke Fogderie, dateret 7 Junii 1799.

Da ingen havde noget videre ved Retten at bestille, saa blev Tinget ophævet.

O B Heiberg

Extra Ret. Paa Gaarden Helleland.

Aar 1799, den 3de September, blev en Extra Ret nedsat paa Sorenskriver Gaarden Helleland, for at behandle efterskrevne Tyverie Sag. Retten blev betjent af Stedets Sorenskriver i Overværelse af efterskrevne 4 eedsvorne Laugrettesmænd, nemlig: 1: Amund Pederssøn Lofthuus. 2: Tosten Helljessøn Oppedal. 3: Ole Anfindssøn Hougse. 4: Endre Jenssøn Helleland.

Hvorda Lænsmanden for Kingservigs Skibrede, Christen Jonssøn Hougse, fremlagde i Retten følgende Dokumenter, nemlig: 1: Amtets Ordre til en Justits Sags Anlæggelse mod Tyvs Arrestanten Ole Olssøn indre Bleye af Kingservigs Skibrede, dateret Bergen den 3de Augusti 1799. 2do: Den af den constituerede Foged Hr: Annanias Christian Astrup udfærdigede Stevning udi denne Justits Sag, dateret Kaarevigen den 19de Augusti 1799, med sine behørige Forkyndelses Paategninger, hvilke 2de Dokumenter inden Retten blev oplæst, saalydende: # Dernæst fremlagde Lænsmanden paa Actor, den constituerede Fogeds Vegne, det i Anledning af de i Stevningen ommeldte og af den paaklagde Ole Olssøn indre Bleye begangne Tyverier optagne Forhør, begyndt og sluttet den 20de Julii 1799, hvilket Forhør bliver denne Act at tilføje.

Den udi Stevningen indkaldte Tyvs Arrestant Ole Olssøn indre Bleye mødte personlig for Retten uden Baand og Tvang, tilligemed den ham af den constituerede Foged Hr: Astrup beskikkede Defensor, den Dannemand Tobias Haldorssøn Eidness, som fremlagde den ham i saafald meddeelte Beskikkelse, dateret Kaarevigen den 19 Augusti 1799, som blev oplæst, saalydende: #

Alle de udi Stevningen indkaldede Vidner bleve paaraabte, og mødte for Retten. For de mødende Vidner blev Edens Forklaring af Lovbogen oplæst, og disse desuden af Dommeren advarede at vogte sig for Meeneed. Hvorpaa fremstod for Retten som

1te Vidne, Erich Larssøn Sanstøe, som blev eedtaget efter Lovens Forskrift, erklærede at den Forklaring som han under Forhøret havde afgivet, hvilken for hannem blev oplæst, var i alle Deele overeensstemmende med Sandhed, og ligesaa at de 2de fra ham borttagne Uldsaxe vare ham frakomne mod hans Vidende og Villje. {Derpaa fremkom som}

2det Vidne, Lænsmand Svend Olssøn Trappethun, fremstod derpaa for Retten, og ligeledes bekræftede med sin corporlige Eed, at den Forklaring som han ved Forhøret havde afgivet den 20 Julii d: A:, og som nu for hannem blev oplæst, var i alle Maader overeensstemmende med Sandhed. Vidnet blev derpaa demitteret.

3de Vidne, Tosten Jacobssøn Bleye, bekræftede med sin corporlige Eed at den for ham oplæste og under Forhøret den 20 Julii d: A: afgivne Forklaring var i et og alt sandfærdig, og ligesaa at den fra ham bortstjaalne Kiste var bleven \ham/ fra\taget/ mod hans Vidende og Villje.

4de Vidne, Yttorm Knudssøn Bleye, bekræftede med sin corporlige Eed saavel sin under Forhøret afgivne Forklarings Rigtighed, saa og at de 2de smaa Kistelaaser vare ham fra komne mod hans Vidende og Villje.

5te Vidne, Sjur Olssøn Bleye, for hvilken den under Forhøret af ham givne Forklaring blev forelæst, stadfæstede samme med sin corporlige Eed, og ligesaa at de derudi ommeldte 2de Ruller Tobak og de bortstjaalne Penge var ham frakommen mod hans Vidende og Villje.

6te Vidne, Aad Olssøn Bleye, bekræftede med corporlig Eed Rigtigheden af den for ham oplæste Forklaring, som han forhen under Forhøret den 20 Julii sidstleden havde afgivet.

1799: 93b

7de Vidne, Salomon Olssøn Bleye, bekræftede ligeledes med sin Saligheds Eed at den udi Forhøret omprovede Pung med Laas og Penge udi var ham forekommet mod hans Vidende og Villje, og at hans øvrige Forklaring, efter at samme for ham var bleven oplæst, medførte Sandhed.

8de Vidne, Greib Sjurssøn Maagestad, bekræftede iligemaade med sin corporlige Eed sin under {for} Forhøret opgivne Forklaring, som {under} for ham blev oplæst.

9de Vidne, Ole Wigligssøn Reisæter, bekræftede med sin corporlige Eed at saavel den fra ham borttagne Baad var ham frataget imod hans Vidende og Villje, saavelsom og de forhen under Forhøret omprovede 2 Ruller Tobak og 2 Par Hoser, og i øvrigt stadfæstede sin {afg} øvrige afgivne Forklaring, efter at samme for ham var bleven oplæst.

10de Vidne, Torbjørn Gunderssøn Ysteness, bekræftede med sin Saligheds Eed Rigtigheden af hans under Forhøret opgivne Forklaring, da samme for ham var bleven oplæst.

11te Vidne, Lars Larssøn Midt Bleye, stadfæstede med sin corporlige Eed sin forhen under Forhøret afgivne Forklaring.

12te Vidne, Samson Pederssøn Bleye, bekræftede i ligemaade sin under Forhøret afgivne Forklaring med sin corporlige Eed for Retten.

13de Vidne, Guro Olsdatter Reisæter, stadfæstede iligemaade sin under Forhøret gjorde Forklaring med sin corporlige Eed. Som

14de Vidne, Guro Sjurdsdatter Bleye, som er Moder til den for Tyverie actionerede Ole Olssøn indre Bleye, fremstod derpaa for Retten, og efter at hun var bleven eedtaget i følge Loven, \{og}/ forklarede at det forholder sig ganske rigtigt med den Forklaring som hendes Søn {ha}, den Actionerede Ole Olssøn, har opgivet henseende Tobaks Rullerne som hun fandt i hans Kiste, men hvad de 27 s: angaaer, som han har opgivet at have leveret til hende og hendes anden Søn for Hoserne, da {veed} \har/ hun nok hørt at disse Penge skulle være bleven leveret til hendes Søn Sjur Olssøn, men selv har hun ikke imodtaget noget af disse Penge. Henseende de fra hende saavel første som sidste Gang borttagne Penger af hende Søn, bemeldte Ole Olssøn, kunde hun ikke bestemt opgive hvor stor Summen hver Gang var, men vel at Pengene begge Gange bleve hende fratagne mod hendes Vidende og Villje. Nøgelen til den Kiste, hvorudi hendes Penge laae, havde hun nedlagt i en anden {lad} mindre Kiste, som {stod} tilligemed den første stod i Sægeboden, og Nøgelen til den mindre Kiste bar hun hos sig. Mere vidste ikke Vidnet at erindre paa Rettens Tilspørgsel om bemeldte sin Søns Tyverier, hvorfor hun fra Retten blev afskediget.

{Som} 15de Vidne, Aad Aadssøn Bleye, blev efter Loven eedtaget, og forklarede at den Kiste som fra ham var bleven bortstjålet af Ole Olssøn indre Bleye, havde han faaet tilbage, og derhos stadfæstede at bemeldte Kiste var ham frakommen mod hans Vidende og Villje.

16de Vidne, Dag Pederssøn Aakre, blev efter Lovens Forskrift eedtagen, og vidnede at han har faaet tilbage igjen i dette Aar en Nøgel som var ham frakommen, og efter den Actioneredes Tilstaaelse var bleven taget af en ham tilhørende Kiste som stod inden for hans

Nøstdør. Til Nøstdørren var intet Laas, men samme stod aaben. At bemeldte Nøgel var ham frakommet mod hans Vidende og Villje, det stadfæstede Vidnet end videre.

17de Vidne, Matthias Guttormssøn Qvæstad, blev eedtaget og provede, at den fra ham af Ole Olssøn Bleye borttagne \Kiste/ Nøgel har han faaet tilbage igjen, da samme blev ham tilbageleveret af den Sagsøgte Broder Sjur Olssøn Bleye, og derhos stadfæstede \han/ at bemeldte Nøgel fra ham var bortkommet mod hans Vidende og Villje.

18de Vidne, Tosten Pederssøn Bleye, blev iligemaade eedtaget, og vidnede om at han af sin Smidje havde mistet med Vished en Nøgel, som er bleven ham tilbageleveret igjen af den Sagsøgte Broder Sjur Olssøn Bleye. At Smidjen stod aaben da Nøgelen bortkom, og at denne var ham frtaget mod hans Vidende og Villje, stadfæstede han iligemaade.

19de [Vidne], Ole Matthiassøn Midt Bleye, blev eedtaget, og forklarede at Kyndelsmissedag dette Aar mistede han af sin Kjelderdør en Nøgel, som

1799: 94

han ikke har faaet tilbage igjen, men hvem der tog samme, vidste han ikke, men at bemeldte Nøgel var bortkommen fra ham mod hans Vidende og Villje, det kunde han stadfæste. Hvad den bortkomne Nøgel egentlig var værd, kunde han ikke med Vished sige, ej heller skjøttede han om for samme at erholde nogen Erstatning.

20de Vidne, Jon Endressøn Lothe, blev eedtaget og aflagde følgende Vidnesbyrd: Bededag dette Aar kom den Actionerede Ole Olssøn Bleye til ham paa Ullensvangs Præstegaard og overleverede ham Model til en Nøgel, hvilken er just den selv samme Model som her nu i Retten blev ham foreviist, og begjærede at han efter samme vilde forfærdige ham en Nøgel, som han foregav skulde Bruges til et Laas der skulde sendes Sør efter, men Nøgelen nægtede han at forfærdige ham førinden han fik Laaset at see. Vidnet blev derpaa afskediget fra Retten.

21de Vidne, Aamund Holgerssøn Willure, blev eedtaget, og forklarede at samme Dag, som næst forrige Vidne har omprovet, nemlig Bededagen d: A:, kom den for Tyverie anklagede Ole Olssøn Bleye til ham ved Ullensvangs Kirke med en Træform til en Nøgel, som han kjendte at være just den selv samme som nu blev i Retten foreviist, og begjærede at han efter samme ville forfærdige ham en Nøgel, som han foregav at ville bruge til sin Kiste, i steden for en som han havde brækket Skjægget af, men dette Arbejde vilde han ikke paatage sig førend han saae Laaset, allerhelst han drog en Mistanke om at det ikke maatte hænge saa aldeles rigtig sammen med Ole Olssøns Foregivende, da der af ham blev foreviist en Nøgel som Skjægget var bleven afbrækket paa. Vidnet blev derpaa fra Retten afskediget.

22de Vidne, Ole Olssøn Ullensvang, blev eedtaget, og forklarede at Bededagen dette Aar kom den actionerede Ole Olssøn Bleye til ham ved Ullensvangs Kirke og forlangede at han ville forfærdige for ham en Nøgel efter en Form som han havde hos sig, men Formen saae han ikke, da han nægtede at forrette dette Arbejde. Nøgelen foregav bemeldte Ole Olssøn skulle være for hans Moders Kiste, isteden for en som hun havde brækket Skjægget af. Vidnet blev derpaa demitteret.

23de Vidne, Mons Torssøn Røen, blev eedtaget, og forklarede at det som Ole Olssøn Bleye under Forhøret har opgivet henseende den Pung med 10 Rigsdaler Sedler udi, som han skulle have fundet ved Kingservigs Kirke oppe ved Elven, forholder sig ganske rigtig, og at han i dette Aars Foraar, kort før Tingtiden, kom til ham paa hans Gaard Røen og bad ham at han ville gjøre \dette/ bekjendt for hans Folk, hvilket ogsaa af ham er bleven efterkommet. Vidnet \blev/ derpaa demitteret.

Efterat {Vidnet} disse Vidner vare blevne afhørte, fremleverede Lænsmand Christen Jonssøn Hougse Sognepræsten for Kingservigs Præstegjeld, Herr Provst Rørdams under 25de

Augusti sidstleden udstædte Attest, betræffende den actionerede Ole Olssøn Bleyes saavel Alder som moralske Forhold, hvilken Attest blev læst, saalydende #

I Anledning af den Forklaring som det Syvende Vidne, Salomon Olssøn Bleye, under Forhøret den 20de Julii sidstleden haver afgivet, om at hans Broder, den Actionerede Ole Olssøn, skulle fra ham have borttaget en liden Pung med Laas for og nogle Penge udi, blev bemeldte Ole Olssøn Bleye af Dommeren tilspurgt, om dette ikke forholder sig saaledes? Hertil svarede Ole Olssøn Bleye, at han paa et Loft hos sin Moder havde fundet den omspurgte Pung med Penge udi, og derpaa taget den til sig. At Pungen med Pengene i tilhørte hans Broder Salomon Olssøn Bleye, det tilstod han at han vidste, men at Aarsagen hvorfor han tog Pungen med Pengene til sig, var denne, at bemeldte hans Broder var ham endeel Penge skyldig, og naar han havde faaet disse tilbage igjen, saa agtede han at levere ham Pungen med Pengene tilbage.

Lænsmand Christen Jonssøn Hougse paa Actors, den constituerede Foged Herr Astrups Vegne, nedlagde derpaa denne Paastand og Irettelse!! (Irettesættelse), at som det saavel af den Actionerede Ole Olssøn Bleyes egen Tilstaaelse, som de udi Sagen afhørte Vidners Forklaring er bleven fuldkommen godtgjort, at bemeldte Ole Olssøn indre Bleye paa forskellige Tider og Steder, samt hos forskellige Personer virkelig har forøvet Tyverier, hvorfor han fortjener at ansees med den Straf som Forordningen af 20 Februarii 1789, udi dens første \\$/ {Section} bestemmer, saa kunde han ikke andet end paastaae at bemeldte Ole Olssøn Bleye maatte ved Dom tilfindes

1799: 94b

at arbejde udi Bergens Tugthuus udi 2 Aar, og derhos ikke alleneste at erstatte Vedkommende det som de ikke har faaet tilbage igjen af de bortstjaalne Koster, men endog at udrede alle de paa denne Action anvendte Omkostninger skadesløs, og saaledes fra Actors Side indlod Sagen til Doms.

Den for \den/ Actionerede Ole Olssøn Bleye beskikkede Defensor Tobias Haldorssøn Ejdnness bad Protocollen tilført, at som det fra den af Sognepræsten Hr: Provst Rørdam forfattede irettelagde Attest erfares at Ole Olssøn Bleye har opført sig skikkelig førend disse Forbrydelser bleve bekjendte; Og han desuden skal have Mangel paa Forstandens Brug, saa formodede han at denne Omstændighed, saavelsom hans Unge Alder, blev taget under Betragtning til Lindring i Dommen over ham, og saaledes fra sin Side af ligeledes indlod Sagen til Doms; Hvorpaa af Retten blev saaledes

Eragtet:

Sagen optages til Doms Afsigelse her paa Sorenskriver Gaarden Helleland Løverdagen førstkommende 7de September, til hvilken Tid og Sted Laugrettet haver at møde her paa Gaarden.
Heiberg

Aar 1799, den 7de September, blev paa Sorenskriver Gaarden Helleland i Overværelse af efterskrevne 4 eedsvorne Laugrettesmænd, nemlig: 1: Amund Pederssøn Lofthuus. 2: Ole Anfindssøn Hougse. 3: Lars Magnussøn Oppedal, og 4: Sjur Samsonssøn Helleland, udi den mod Tyvs Arrestanten Ole Olssøn indre Bleye anlagte Justitz Sag afsagt saadan

Dom.

Efter den for Tyverie actionerede Dræng Ole Olssøn Indre Bleyes egen frivillige Tilstaaelse, og de udi Sagen afhørte Vidners edelige Forklaring, er det fuldkommen bleven oplyst og godtgjort: at bemeldte Ole Olssøn, som efter Sognepræsten Hr: Provst Rørdams irettelagde Attest af 25de Augusti 1799 er over 18 Aar gammel, og under Actionen ikke er bleven formærket at have nogen Mangel paa Forstands Brug, har paa forskellige Tider og Steder

begaaet adskillige Tyverier, deels hos sin Husbonde og deels hos sin Moder, Brødre, Svoger og andre Fremmede, samt efter \en/ af ham selv gjort Træ-Form søgt hos adskillige Smeder at faae sig en Nøgel forfærdiget, for med denne at kunne oplukke sin Moders Kiste. Af Tyvekosterne har enhver faaet sit tilbage igjen, undtagen Ole Wigligssøn Reisæter, som for den fra ham borttagne Baad ikkun har erholdet 3 rd: i steden for 3 rd: 4 mrk: 4 s:, som Baaden blev solgt for i Bergen; desuden er de af den actionerede efter egen Tilstaaelse, ved Kingservigs Kirke oppe ved Elven fundne 10 rd: i Banco Sedler, ej tilkommen sin rette Ejerman, som endnu ikke vides. For disse af Ole Olssøn Indre Bleye begangne og ham overbeviste Forbrydelser bliver han \at/ ansee efter Forordningen af 20 Februar 1789, dens 1te §. Thi kjendes for Ret: Drængen Ole Olssøn indre Bleye af Kingservigs Præstegjelde bør at arbejde Et og et halvt Aar udi Bergens Tugthuus, at erstatte til Ole Wigligssøn Reisæter de for Baaden manglende 4 mrk: 4 s:, og ligesaa 10 rd: til Ejermanen af de ved Kingservigs Kirke af ham fundne Penge, naar denne vorder opspurgt, og endelig at udrede de paa denne Action lovlig anvendte Omkostninger skadesløs; hvilket alt fuldbyrdes og efterkommes under Justitiens videre Pleje. Under denne Sags Behandling er ingen Forsømmelse viist af Actor eller Defensor, hvilket anmærkes i Overeensstemmelse med Forordningen af 3de Junii 1796, den 35te §.

Heiberg

Steenings Forretning paa Kaldestad.

Aar 1799, den 21 October, indfandt sig hos mig paa Tingstedet Hærrandsholmen de 2de Dannemænd Christopher Aamundssøn Kaldestad og Jones!! (Johannes) Torbjørnssøn Selsvig paa sin Myndling Ingier Sjovatsdatters Vegne, og

1799: 95

anmeldte at de i Følge den dennem af Sorenskriveren givne Tilladelse, ved 4 eedsvorne Laugrettesmænd havde ladet paa nye udstene og opsætte de forfaldne Mærkeskjæl imellem deres Ejendom udi bemeldte Gaard, saasom de derom vare blevne enige, og ladet under deres og vedkommende Laugrettesmænds Hænder beskrive de nedsatte Mærkeskjæl saaledes som de nu begjærede protocolleret, og til den Ende fremlagde den ommeldte Steenings Forretning, som er saalydende:

Anno 1798, den 19de Junii, vare vi 4 eedsvorne Laugrettesmænd, nemlig: Ole Johannessøn Skaalem, Niels Christopherssøn Walland, Haagen Jonssøn Sandven, og Peder Anderssøn Aarhuus, efter Forlangende af Christopher Aamundssøn Kaldestad, og Johannes Torbjørnssøn Selsvig paa sin Myndling Ingier Sjovats Datter, hendes Vegne, tilstæde paa Gaarden Kaldestad i Østensøe Skibrede, Hardangers Fogderie, for der at grandske og paa nye at opsætte de forfaldne Mærkeskjæl, og blev da saaledes befunden og fastsat:

Første Mærke under en liden Ager kaldet Kloen, der er indhægnat med 5 Markesteene. Christopher Aamundssøn ejer paa den nordre, og Ingier Sjovatsdatter paa den søndre Side. Ander Ager, kaldes Flaatten, er Ingier Sjovatsdatter tilhørende, og blev indhægnat med 11 Mærkesteene. En Ager kaldet Asper-Ageren er Christopher Amundssøn tilhørende, og indmærket med 6 Mærkesteene. En Ager kaldet Storageren, Christopher Amundssøn tilhørende, blev indmærket med 19 Mærkesteene, hvilken sidste Mærkesteen ved Storagerens øverste og vestre Ende til Vejen ved Lille-Bræns Ende staaer et lidet Kors. Siden blev udtaget en Husetomt under Ingier Sjovatsdatters Stue, udmærket med 2de Stene ned til Vejen.

Dernæst blev foretaget et Bøemærke imellem Parterne, som tog sin Begyndelse fra forbenævnte Kloe Ager fra en Steen som blev nedsadt, som viser mod Vest i en anden Steen, fra den Steen i en liden Bergnov staaer et Kors, som viser mod Synden i en nedsadt Steen under forbenævnte Flaatt-Ager. Christopher Amundssøns paa den nordre, Ingier

Sjovatsdatters Eiendom paa den søndre Side; og paa det Stykke Mark er al paastaaende Markeskov tilhørende Ingier Sjovatsdatter.

Derefter begyndte et Mærke ved Søevigen. En Mærkesteen som viser Synden til en anden, fra den efter en Skarvbruun i en anden, som viser i Sydvest, i lige Linie i Syd blev nedsadt 8 Mærkesteene. Christopher Amundssøns paa søndre, Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa nordre Side. Derefter fra en Steen i en anden, som viser i Nord, fra den Steen i en anden som viser i Synden, fra den Steen Nord i et lidet Skarv staaer et lidet Kors, derfra i Synden i en lige Linie blev nedsadt 5 Mærkestene, derfra i Sydost nedsadt 3 Stene, dernæst andre 3 Stene som viser i Synden, hvilket er Ende paa Kalvhagebrækkene, og er Christopher Amundssøns paa den østre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den vestre Side. Paa denne Teig er al paastaaende Markeskov Christopher Amundssøns Brug tilhørende.

Saa begyndtes deri Kalvhagen med 1 Mærkestrækning i Synden lige i Bjerget med 17 Mærkestene. Christopher Amundssøns Ejendom paa den vestre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den østre Side, og bliver paa denne Teig al paastaaende Maarkeskov Christopher Amundssøns Brug allene tilhørende. Den østre Side unde Kalv hagen et Tverbytte, som viser i Vest med 4 Stene nedsatte paa den anden Side imod Østen til en liden Bæk mærket med 3 Stene, og følger saa den samme Bæk op i en anden Steen, som viser i Øst med 2de andre Mærkestene lige i Elven. Derefter kommer

1799: 95b

Broestykket, som er Ingier Sjovatsdatter tilhørende, og tager sin Begyndelse ved Elven, udmærket med 4 Mærkestene hen til den gamle Kjørsel Vej lige til Storebroen, og paa dette Stykke er al paastaaende Markeskov Christopher Amundssøns Brug allene tilhørende, og den Teig Gjelet kaldet, at være Christopher Amundssøns Brug allene tilhørende.

I Lejtesteigen blev nedsadt 10 Mærkestene. Første Steen blev sadt ved Søen og viser i 3de andre Stene som viser i Synden lige op ad Vejen, siden gaaer det ved Vejen i Vest i en anden Steen, som imod Synden viser i en Kors, som viser i 3 andre Stene i samme Strækning i en Kors og i Bjerget. Christopher Amundssøns paa østre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa vestre Side, og er paa denne Teig al paastaaende Markeskov Ingier Sjovatsdatters Brug allene tilhørende.

Den Teig Udgjærslens kaldet, blev nedsat 6 Mærkestene, som begynder i en Steen ved Bækken, som viser i en Kors i et Skarv lige imod Nord, som viser i en Steen som viser i en anden Steen i en Kors og siden i en anden Kors, som viser i en Steen til Endemærket, Ingier tilhørende paa den østre Side, ellers kaldet Laxestien, og Christopher Aamundson den vestre Side ved samme Strækning. Imellem Gjerdet og Spansteigen kaldet blev nedsat 2 Mærkestene, som viser lige efter Rusten i 3de andre Mærkestene, og siden efter Rusten i en Bæk, og siden imellem Udtrunningen og Lejtesteigen i en Skaar, som blev nedsatte 3de Mærkestene som viser mod Vest i en anden Strækning, som begynder [i?/med?] 5 Mærkestene og viser mod sønden lige op ad Vejen i en Steen. Christopher Amundssøns Ejendom paa vestre Side, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa østre Side; og siden i en Steen som viser i 2de andre Stene imod Sydost. Christopher Amundssøns Ejendom i Synden, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom i Nord, og er al paastaaende Markeskov, saavel paa Gjerdets teigen som Udtrunningen Christopher Amundssøns Brug allene tilhørende. Imellem Udtrunnings Brækken og Ødjords Brækken blev nedsat 8 Mærkestene, som viser i en Strækning mod Sydost lige i Vejen, og siden ifra samme Vej med 5 Mærkestene som viser mod Vest. Christopher Amundssøns Ejendom er i Øyjords teigen, og Ingier Sjovatsdatters i Øyjordsbrækkene. Siden i en anden Strækning imellem Øyjordsteigen, som blev nedsatte 25 Mærkestene, som viser lige imod Synden opad Nye-Leedet kaldet. Christopher Amundssøns Ejendom paa østre Side, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa vestre Side. Paa

al Øyjords Teigen lige til Øyjords hadlet er al derpaa staaende Markeskov Ingier Sjovatsdatters Brug allene tilhørende. Imellem Skarvene og Rymben kaldet blev sadt 5 Mærkestene, som viser fra Øst mod Vest. Christopher Amundssøns Ejendom paa den nordre, og Ingier Sjovatsdatters paa den søndre Side. Den Teig Luuren kaldet blev deelet med 4re Mærker, 2de Korser og 2de Stene, som viser fra Nord i Synden op ad Bjerget, og er Christopher Amundssøns Ejendom paa vestre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa østre Side. Et lidet Stykke, Luur-Uhren kaldet, udmærket med 3 Korser paa den ene Side op i Bjerget, og øst efter Bjerget i en Steen, og siden i Nord ned efter i en Steen, og siden efter Vandfaldet i nederste Kors. Ingier Sjovatsdatters Ejendom er paa begge Sider lige til Bjerget, og Christopher Amundssøns Ejendom midt imellem.

1799: 96

Mærkeskjællet i Hagen er som følger: Først, det nederste Mærkeskjæl i Hagen er udmærket med 3 Stene, som viser fra Øst til Vest. Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den nordre, og Christopher Amundssøns Ejendom paa den søndre Side. Det andet Mærkeskjæl fra Søren høyere oppe, som er udmærket med 3de Stene, de 2de første i Øst, viser i en liden Vej mod Vest i den 3die Steen til Endemærket. Den 3die Teig i Hagen op fra Søren blev udmærket med 3 Stene og en Kors fra Øst i Vest oven for lige ad Kleyve Vejen, og følger Vejen lige ad hiemste Kleyven, siden blev Teigen skiftet ad Midten ned igjennem, og blev nedsat 5 Stene som viser imod Norden og Sonden. Christopher Amundssøns Ejendom paa den vestre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den østre Side. Den 4de Teig i Hagen, som ligger næst Haalekleiv, og derfra mod Øst lige ad Kulgraave Gjelet, og fra Klejve Vejen op ad Haalekleiv Garen, blev skiftet midt igjennem og udmærket med 6 Mærker, 3de Korser og 3de Stene, som viser i en Strækning fra Klejve Vejen op ad i Garen fra Nord i Sonden. Christopher Amundssøns Ejendom paa den østre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den vestre Side. Den 5te Teig i Hagen, som ligger Østen paa Kulgraave Gjelet ovenpaa 3die Teig lige op ad Garen, og blev skiftet midt igjem!! (igjennem) og udmærket med 4 Stene, som viser fra Vest imod Øst. Christopher Amundssøns Ejendom paa den nordre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den Søndre Side.

Siden begyndte Forretningen i øvre Marken. Et Mærkeskjæl blev viist efter en Bæk, Kulgraave Bækken kaldet, i samme Bæk blev sadt en {Steen} Kors, som viser efter Bækken fra Haalekleiv Graven og lige opad en Steen paa Skulten kaldet, og viser fra Norden i Sonden. Christopher Amundssøns Ejendom paa den vestre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den østre Side af samme Strækning. Fra den Steen paa Skulten i en Kors, og viser fra Nordvest imod Sydost. Christopher Amundssøns Ejendom paa den søndre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den nordre Side. Siden begynder en anden Strækning paa søndre Siden ad Skulten efter en anden Bæk, som viser mod Østen, hvor forefindes et Kors til Endemærket. Christopher Amundssøns Ejendom paa den søndre Side, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den nordre Side. 3de Strækning tager sin Begyndelse i en Steen i Skulte Vejen, som viser mod Sonden i Langhouebraattet kaldet, i en Steen, og fra den Steen i en anden, og derfra mod Vest i 2de andre Stene, og fra den sidste Steen i Halsen kaldet, i et lidet Bække Seeg. Chistopher Amundssøns Ejendom paa den nordre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den søndre Side af samme Strækning. 4de Mærkeskjæl eller Strækning begynder i den samme første Steen i Skulte Vejen, og derfra i en Vej som viser i Sydost i en Kors i en Steen, og fra denne Kors i samme Vej i en Markesteen, og derfra i en anden Markesteen, og derfra i en liden Bæk som viser mod Østen ad Skiftes Gjelet i Elven kaldet. Christopher Amundssøns Ejendom paa den nordre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den søndre Side af Vejen. 5te Teig eller Strækning begynder fra Skiftes Gjæl Elven i 2de Mærkestene som viser mod Synden i en Bæk som kaldes Almebækken. Christopher Amundssøns Ejendom paa den østre

Side, som kaldes Fosse Teigen, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den vestre Side, som kaldes Almeteigen; og fra den samme Almebæk tvert over Fosseteigen i 3 Mærkestene, som viser mod Sydost i en liden Bæk, og fra den sidste Steen som viser i Fosse Elven. 6te Teig og Strækning, som tager sin Begyndelse fra Fosse Elven og viser fra Sydost imod Nordvest med 2de Mærkestene, og siden i en liden

1799: 96b

Bæk, og fra Bækken i 2de Mærkestene, og fra den sidste Steen i en anden liden Bæk tvert oven fra Almeteigen. Christopher Amundssøns Ejendom paa den søndre Side, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den nordre Side. 7de eller øverste Teig, som ligger imod Fjeldet, blev skift midt igjennem og udmærket med 5 Mærkestene, som viser i en Strækning fra Nord til Sonden, og tager sin Begyndelse ifra Tverbyttet, og den øverste Steen viser lige efter samme Strækning til det højeste mod Fjeldet. Christopher Amundssøns Ejendom paa den vestre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den østre Side af samme Strækning.

Siden begyndtes Forretningen i Stølsmarken, og blev afdeelt i 3de Teiger. Første Teig ligger i Nord i Støls Marken. Første Mærke blev sadt en Kors i en Steen ved Aareje Vejen, som viser i Syd i en anden Mærkesteen, og derfra i en anden Steen i høyeste Læggehøuen kaldet, og derfra i 2de andre Stene, som viser i lige Linnie til Steegs Vandet kaldet.

Christopher Amundssøns Ejendom paa den vestre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den østre Side ved samme Strækning. 2den Teig begynder ved Store-Smyttet, og blev skift og udmærket med 3 Mærker, først en Kors i en Steen som viser i 2de andre Stene imod Sydost, og derfra i 2de andre Stene som viser i nordost. Christopher Amundssøns Ejendom paa den Nordre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den østre Side ved samme Strækning. 3de Teig, Hellersberg kaldet, blev udmærket med 4 Mærker, som viser fra Vest mod Øst. Første Steen blev sadt op paa Helderer og viser i en Kors, og derfra i de 2de andre Stene ad forbenævnte Stigs Vand. Christopher Amundssøns Ejendom paa den søndre, og Ingier Sjovatsdatters Ejendom paa den nordre Side af samme Strækning.

Og da nu intet videre ved denne Forretning var at iagttage, blev samme optaget til Slutning, og af de paagjeldende Parter vedtaget saaledes i eet og alt ret at være, som herved under Haand og Segle bevidnes, ligesom og vi 4re eedtagene Laugrettesmænd denne Forretning besluttet med vore Hænders Underskrift og sædvanlig brugende Signeter paa Tid, Aar, Sted og Datum som før ommeldt er. Som Formynder for Ingier Sjovats Datter underskriver Johannes Torbjørnssøn Selsvig med paaholden Pen. (L S) Christopher Amundssøn med paaholden Pen. (L S) Ole Johannessøn Skaalem (L S). Niels Christopherssøn Walland (L S). Haagen Jonssøn Sandven (L S). Peder Anderssøn Aarhus (L S)

Da forestaaende Steenings Forretning nu saaledes var bleven Protocollen tilført, saa begjærede Reqvirenterne Christopher Amundssøn Kaldestad og Johannes Torbjørnssøn Selsvig paa sin Myndling Ingier Sjovats Datters Vegne samme paa lovlig Maade beskrevet meddeelt, og betalte sammes Omkostninger saaledes: For Tægtedagen 2 rd.; en Dags Forretning 3 rd.; Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s.; ialt 6 rd: 3 mrk: 4 s: skriver Sex Rigsdaler Tre Mark og Fiire Skilling, hvorved denne Forretning blev sluttet.

O B Heiberg

1799: 97

Høste tingene 1799.
Jondals Skibrede.

Aar 1799, den 16de October, holdtes **almindeligt Høste, Skatte og Sage Ting med Jondals Skibrede Almue paa det sædvanlige Tingstæd Herrandsholmen**, af Stædets Sorenskriver, med efterskrevne 4re eedsorne Laugrettesmænd: 1: Siur Samsonsens Samland. 2: Iver Nielsen Bache, 3: i stæden for Gunder Jacobsen Bache, som blev anmeldt at være syg, Giert Ingelsen Bache, alle 3 gamle Mænd, og 4: Salamon Iversen Wichene, som blev eedtaget. Ved Retten var tilstæde Hans Kongelig Majestæts Foged Hr: Hans Langsted og Skibredets Lensmand Tosten Larsen Halderager, og samtlig tingsøgende Almue.

Efter at Retten var bleven sadt, blev publiceret følgende Høy Konglige Forordninger og Høy Øvrigheds Foranstaltninger:

- 1: Kongelig Bestalling for Hans Lansted!! (Langsted), herefter at være Foged over Sundhord og Hardanger Fogderie, dateret Friderichsbergs Slot den 21de Junii 1799.
- 2: Høy Kongelig Anordning, som befaler at i Tyvs Sager som forfølges paa Justitiens Vegne, skulle de stjaalne Kisters Ejere indstævnes under Faldsmaals Straf indstævnes!! at aflægge den i Loven anbefalede Eed, dateret 31te Maji 1799.
- 3: Forordning for Riget Norge, hvorved den legemlige Straf som de Ældre Lovgivninger bestemmer i Hensigt til dem der ej formaar at udreede idømte Bøder, forandres og formildes, dateret Friderichsberg den 12te Julii 1799.
- 4: Placat, dateret 10de Maji 1799, der bestemmer hvorleedes der skal forholdes med roullerede falske 8te Skillinger.
- 5: Kongelig Forordning angaaende Skifte Forvaltningen i Sterboer efter Huusmænd, dateret 21de Junii 1799.
- 6: Amtets Skrivelse af 8de Aug: 1799, at Korn Magasinet herefter ej videre Aabnes for Sundhord og Hardanger Fogderies Almue,
- 7: Stiftets Skrivelse til constitueret Foged Astrup angaaende Efterlysning af en fra Laurviig undvigst Magazin {Forvalter} Inspecteur A: P: Ackerman, dateret 20de Julii 1799.
- 8: Stiftets Beregning over de i Aaret 1798 medgaaende Delinquent, Broe- og Syge Penge med viere, af Beløb 5330 Rdlr: 33 s:, hvoraf Hardanger Fogderie kommer at svare, saa og Sundhord Fogderie, pr: Løb, det første 92 $\frac{3}{4}$ s:, og det sidste 97 s:, dateret 14 September 1799.

Da [in]gen havde videre ved Tinget i Dag at udrette, blev samme udsadt til i Morgen!!. (mrkn: Steningsforretningen på side 94b på Kaldestad er datert 21 oktober 1799. Og hausttinget for Jondal tek til den 16 oktober. Når det her er snakk om "udsadt til i Morgen", så er både den 17 og 18 oktober hoppa over. Er tingstarten 16 okt. feilskrive for 18 okt.?)

Næste Dag, den 19de October 1799, continuerede Retten i Overværelse af de samme Personer som i Gaar, og blev da publiceret følgende Almues Documenter.

- 1: Amtets Bestalling for Tosten Larsen Halderager til herefter at være Lensmand for Jondals Skibreede, dateret Bergen den 20de Augusti 1799.
- 2: Skjøde udstæd af Jon Bergesen Kopren til hans Søn Berge Jonsen paa 1 bpd: 16 $\frac{1}{2}$ mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Kopren No: 17, dateret 18de October 1799.
- 3: Skjøde til Niels Larsen Handegaard paa 1 bpd: 9 $\frac{3}{8}$ mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Handegaard No: 23, udstæd af Arvingerne efter afgangne Lars Knudsen Handegaard, indberegnet Kjøberens egen ejende Andel, efter Skifte af 22de Januarii 1798, dateret 3(0?) (31?) Maji 1799.

4: Afkald udstød af Elie Ingebrigts datter Samland til Formynderen Christopher Larsen Samland for hendes Fader Arv efter Skifte af 11te Martji 1795, 6 rd: 3 mrk: 15 s:, dat: 16de October 1799.

5: Ditto, udstød af Aschield Siursen Molven for hans Hustrue Herborg Ols datter Deggebreches Moder Arv, efter Skifte af 13 April 1785 – 21 rd: 2 s:, til Formynderen Ole Knudsen Deggebreche, dat: 18 October 1799.

6: Ditto, udstød af Erich Samsonsens Samland for hans Hustrue Sigrie Michels datter Samlands Arv efter Faderen Michel Samsonsens Samland og Farbroderen Samson Præstegaard, efter Skiftebreve af 6te Februarii 1784 og 6te September 1784, Capital 43 rd: 1 mrk: 4 s:, til Formynderen Siur Michelsen Samland, dat: 18 October 1799.

7: Lodseddel udstød af Ole Knudsen Deggebreche paa hans 3de Døttre, Britha, Jorand og Herborg Ols Døttre, deres Arv efter Moderen Herborg Lars dr: Diggebreche, følgelig Skiftebrev af 13 April 1785, der udgjør for hver af dem 21 rd: 2 s:, i alt 63 rd: 6 s:, dateret 12 Junii 1799.

8: Pandte Obligation fra Enken Britha Jonsdatter Swaasand til John Johannesen Skippervigen, stor 125 Rdlr., mod 1ste Panteret i eendeel Løsøre, som ikke ere specificerede, dateret 19 Oct: 1799.

Hr: Fogden fremlagde til Examination for Almuen de sædvanlige Tingsvidner som han behøver til Bielag ved sit Oppebørsels Regnskab, hvilke samtlige bleve examinerede i Overværelse af de tvende Mænd Johannes Salamonsen Swaasand, og 2: Jon Bergesen Kopren, og befunden Overeensstemmende med forrige Aars Forklaringer udi Tingsvidnerne.

Til Laugrettesmænd for næst kommende {Aars} \Sommerting/ 1800, blev udnævnt følgende 4re Mænd: 1: Ole Olsen Bache, og 2: Iver Olsen Bache, der tilforn have sadt Retten, 3: Niels Larsen Espeland, og Berge Jonsen Kopren, der begge ere nye Mænd og ej endnu have aflagt Laugrettes Eeden.

Efter 3de Udraab indfandt sig ingen som havde videre ved Tinget at udrette.

O B Heiberg

Østensø Skibrede.

Aar 1799, den 22de October, holdtes **almindeligt Høste, Skatte og Sage ting med Østensø Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Herrandsholmen**, og Retten betjent af Stædets Sorenskriver, med efterskrevne 4re tilnævnte Laugrettesmænd: 1: Rasmus Larsen Norem. 2: Lars Haaversen Thole. 3: Siur Torbiørnsen Rychen. 4: Iver Svendsen Dønne, der alle nu aflagde Laugrettesmands Eden. Ved Retten var tilstæde Kongelig Majestæts Foged Hr: Hans Lansted!! (Langsted), saa var og nærværende Tinglaugets Lensmand Johannes Jørgensen Øvre Wiig, med anden Tingsøgende Almue.

Og blev da først publiceret de samme Høy Kongelige Anordninger og Høy Øvrigheds Foranstaltninger, som ved Jondahls Skibrede er publiceret og her forhen findes extraheret. Fol: 97.

Publiceret Svend Siursen Schje!! (Scheje) og Siur Larsen Schutlebergs Opbydelse, at deres Myndtling Guro Olsdatter Schje!! (Scheje) den yngres Fæderne og Moderne Arve Capitaler 93 Rdlr: 12 s:, men ingen indfandt sig som lysthaver dertil, mod lovligt Pant. Denne

Opbydelse fandtes paategnet at være tilforn opbuden til Udlaan af Kirkebakkerne, og er dateret 12te Augusti 1799.

1799: 98

Ligesaa blev opbuden til Udlaan Myndtlingen Guro Olsdatter Scheje den Ældres Arv efter Broderen Erich Olsen Scheje, Capital 41 rd: 2 mrk: 9 s.; mod rescriptmæssig Pant, men ingen indfandt sig som lysthaver til samme, efter at den tilforn ved Lensmanden er opbuden til Udlaan af Wiigørs og Østensøes Kirke bakker, udstød af Værgen Lars Siursen Moe, og dateret 16de Septbr: 1799.

Derefter blev publiceret følgende Almues Breve:

1: Afkald fra Michel Jacobsen Qvamsøen (Plass under Thole, men Michel er i 1801 nemnd på yttre Aalvig) for hans Hustrue Dordie Olsdatter Aalvigens Arve Capitaler 46 rd: 4 mrk: 15 s.; med sine Interesser, tilfalden ved Skifter {af} [efter] hendes Moder Ingebor Niels datter og Fader Fader!! Ole Larsen yttre Aalvigen, dateret 22 October 1799.

2: Afkald fra Trond Michelsen Berge til Værgen Svend Tronsen Torpe for han Arver efter Faderen {Ole} Michel Olsen Berge og Broderen Ole Michelsen Berge, Capital 65 Rdlr: 4 mrk: 13 s.; med Interesse, dateret 22 October 1799.

3: Obligation udstød af Lars Haaversen Thole til Iver Svendsen Dønne for 300 Rdlr.; og Lars Henrichsen Steene paa 80 Rdlr.; tilsammen 380 Rdlr.; mod 1ste Prioritet i 2 bpd: Smør, 3 5/9 Løb Salt med Bygsel og Herlighed i Gaarden Thole No: 30, dateret 22 October 1799.

4: Skjøde til Mons Tollachsen Netteland paa {21 6/7 mrk: Smør, ¼ Huud} 1 bpd: 3 mrk: Smør og ¼ Huud med Bygsel og Herlighed, samt Overbygsel efter Andeel til heele Gaarden Netteland No: 15, for 300 Rdlr.; udstød af Amund Ellingsen Netteland med fleere Arvinger udi Skiftet efter Christie Torbiørns datter Netteland, indberegnet 5 1/7 mrk: Smør som Kjøberen selv ved bemeldte Skifte Arvelig er tilfalden, dateret 22 October 1799.

5: Skjøde udstød af Svend Olsen Scheje til hans Ældste Søn Ole Svendsen paa 1 bpd: 3 mrk: Smør, ¼ Huud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Scheje No: 21, dateret 22de October 1799. Paa dette Skjøde befandtes efter Jurisdictionens Protocoller at hæfte en af Sælgeren udstød Pante Obligation til Torbiørn Tiosaas med fleere, dateret 19 Maji 1775, for Capital 300 rd:

6: Skjøde udstød af Enken Ingeborg Michels datter Berje, Lars Jermundsen Berjes Efterleverske, til hendes Sønnesøn Lars Michelsen paa 1 Løb 8 5/8 Mrk:r Smør, indberegnet Kjøberens egen ejende Andeel efter Skiftebrev af 6te Maji 1779, med Bygsel og Herlighed i Gaarden Berje No: 54, dateret 22de October 1799.

7: Vilkaars Contract udstød af Mons Tollachsen Netteland til hans Sted Fader Amund Heljesen, dateret 22de October 1799.

Istæden for de forhen udnævnte 2de Kaldsmænd for Wigørs Sogn, nemlig Arne Scheje og Svend Arnesen Røsseland, blev inden Retten udnævnt de 2de Dannemænd Knud Olsen Schaaleim og Lars Siursen Noreim, som i Overeensstemmelse med Forordningen af 3 Junii 1796 bleve indsadte i dette Ombud, og derefter eedtagne, efter allerhøyst bemeldte Forordnings Forskrift, efter at Lovens Bydende i 1 Bogs 4de [Cap:] 6te Art: var bleven dem betydet.

Hr: Fogden fremlagde til Examination for Almuen de sædvanlige Tingsvidner som han behøver til Bielag ved sit Oppebørsels Regnskab, hvilke samtlige bleve examinerede i Overværelse af de tvende Mænd Johannes Samsonsens {Telstøe} \Melstvedt/ og Asmund

Siursen Berje, og befunden overensstemmende med forrige Aars Forklaringer udi Tingsvidnerne. Skatte Restancen er 48 rd: 2 mrk: 3 s:

Til Laugrettesmænd for nestkommende Aar 1800 Sommerting blev udnævnt følgende 4re Mænd: 1: Ole Svendsen Scheje, der ej tilforn har været Laugrettet. 2: Lars Michelsen Berje, ogsaa nye Mand. 3: Lars Johannesen Øvre Wiig, og 4: Jacob Hansen Øvre Wiig, begge gamle Mænd.

Efter 3de Udraab indfandt sig ingen som havde videre ved Tinget at udrette. Heiberg

1799: 98b

Gravens Skibrede.

Aar 1799, den 25de October, holdtes **almindeligt Høste, Skatte og Sage Ting med Gravens Skibreedes Almue**, og Retten betjent af Stædets Sorenskriver, med efterskrevne 4 tilnævnte Laugrettesmænd: 1: Arne Nielsen Eide. 2: Anders Tollevsen Opheim. 3: Ole Jørgensen Opheim, og 4de: Niels Iversen Ljone. Ved Retten var tilstæde Kongelig Majestæts Foged Hr: Hans Lansted!! (Langsted), Lensmanden Anders Josepsen Lille Graven, og anden tingsøgende Almue. Laugrettesmændene aflagde derpaa den ved Loven bestemte Laugrettesmænds Eed.

Og blev da først publiceret de samme Høy Kongelige Anordninger og Høy Øvrigheds Ordre, som ved de 2de forrige Jondals og Østensøe Skibreeder er publicerede og her foran findes extraheret Fol: 97.

Dagen nestefter, den 26de October 1799, continuerede Høste, Skatte og Sage Tinget for Gravens Skibreede paa Tingstædet Eide Grund i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd og andre Personer, som iGaar var tilstæde.

Nye Sag. Klokke Arne Brynildsen Nedre Leqve anmeldte for Retten at han til dette Ting ved {mundt}\skriftlig Varsel havde ladet indkalde Ole Olsen Hielmewold den yngre til at anhøre Vidner, Paastand, Irettesættelse, og derefter at liide Dom for den Beskadigelse som han med (frit?) Forsæt skal have udøvet paa en Citanten tilhørende Kobber Kjedel med videre, hvilken Stævning, dateret Nedre Leqve i Ulvig den 10de October 1799, blev oplæst, saalydende # Citanten fremlagde dernest Forligelses Commissionens Attest om at denne Sag har den 6te Augusti næst forhen været der under Behandling, uden at noget mindelig Forlig der kunde bevirkes, formedelst at den Anklagede Ole Olsen Hielmewold ikke fandt for godt at Møde efter foregaaende Varsel. Bemeldte Attest blev læst, saalydende #

Paa den indstævntes Vegne mødte hans Fader Ole Olsen Hielmewold den Ældre, og paa sin Søns Vegne vedtog lovlig Varsel, og begjerede at Sagsøgeren ville tilgive hans Søn den begangne Forbrydelse, imod at han erbød sig, at ikke alleneste at betale de paa denne Sag anvendte Omkostninger med 3 Rdlr: 4 s: til Sagsøgeren, men endog at erlægge til Ulvigs Sogns Fattig Casse 1 Rdlr:, hvilken Mulct, saavel som Omkostningerne Faderen Ole Olsen Hielmewold den Ældre paa sin Søns Vegne declarerede at ville erlægge til Sagsøgeren inden en Maaned fra denne Dags Dato. Og da Sagsøgeren erklærede sig fornøyet med det Tilbud, blev denne Sag saaledes i Mindelighed afgjort. Sagsøgeren betalte udi Rettens Gebyr 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og den indstævnte Tilsvarende 40 s:

Nye Sag. I Anledning af den paa Arve tomten Gaarden Rondestvedt den 11te October 1799, udi Skiftet efter Enken Elie Hansdr: sammestæds skeede Vedtagelse mellem den afdødes Arvinger og Ole Olsen Hielmewold den Ældre, som formeentes at være eendeel skyldig til dette Sterboe, mødte for Retten bemeldte Ole Olsen Hielmewold den Ældre, og erbød sig i Arvingernes Overværelse at aflægge den inden Skifte Retten anbudne Benægtelses Eed, om at han intet var skyldig til dette Boe. Og da de tilstæde værende Arvinger vedtog at anhøre den af ham anbudne Eed, fremstod bemeldte Ole Olsøn Hielmewold for Retten og bekræftede med sin corporlige Eed, intet at være skyldig til den afdøde Enke Elie Hans datter Rondestvedt, men at alt Mellemværende mellem den afdøde og ham var bleven afgjort før hendes dødelige Afgang. Comparenten betalede udi Rettens Gebyr 4 mrk: 10 s:

Nye Sag. Jon Josephsen Lille Graven mødte personlig for Retten og tilkjendegav at han ved mundtlig Varsel havde ladet indkalde til dette Ting Lars Danielsen Lione for Gjeld 21 Rdrl:, og derom at anhøre stævnte og ustævnte Vidner,

1799: 99

Paastand, Irettesættelse, og derefter at modtage Dom til saavel Gjeldens Afbetalning, som de paa denne Sag anvendte Omkostninger at udrede.

Den indstævnte Lars Danielsen Lione blev af Retten paaraabt, men mødte ikke, hvorpaa de 2de eedtagne Stævne Vidner \Lensmand Anders Lille Graven og Gudmund Larsen Rønnestrand/ fremstode for Retten og erklærede at de lovligen havde forkyndt Stævning[en] for den indkaldte, alt i Overeensstemmelse med Forordningen af 3de Junii 1796, dens 4de §.

Sagsøgeren fremlagde derpaa i Retten Forligelses Commissairen Hr: Kahrres Attest om at denne Sag den 1ste October sidstleeden har været for Forligelses Commissionen, men at derfra bleven henviist til almindelig Rettergang, paa Grund af at den indstævnte ikke fandt for godt der at Møde, hvilken Attest blev læst, saalydende # Og derhos anmeldte Sagsøgeren at de Vidner som han udi denne Sag havde ladet indstævne, vare Lensmand Anders Josephsen Lille Graven og Michel Jonsen Tveite, som han begjerede maatte for Retten afhøres. Derpaa fremstod som

1te Vidne, Lensmand Anders Josephsen Lille Graven, der aflagde corporlig Eed med oprakte Fingre efter Loven og vidnede: at Anledningen til denne paastævnte Gjeld som Lars Danielsen Lione skylder til Sagsøgeren, hans Broder Jon Josephsen Lille Graven, reiser sig fra en Hæst som Jon Lille Graven i dette Aars Sommer den 24de Julii solgte til Lars Danielsen Lione for 21 Rdrl:, som den indstævnte vedtog at erlægge til Sagsøgeren inden 4re Uger fra den 24de Julii 1799, da Kjøbet mellem begge Parterne blev sluttet i Vidnets og fleeres Overværelse. Vidnet blev derpaa demitteret.

2det Vidne, Michel Jonsen Tveite, blev derpaa efter Lovens Forskrift eedtaget og vidnede i et og alt overeensstemmende med forrige Vidne. Vidnet blev derpaa demitteret.

Sagsøgeren fremstillede derpaa som

3 Vidne, godvillig mødende Mathias Olsen Traae, der blev eedtagen efter Lovens Forskrift, og aflagde en Forklaring som i et og alt var overeensstemmende med det!! (de) første Vidners.

Hvorpaa Sagsøgeren nedlagde denne Paastand i Sagen, at den søgte Lars Danielsen Lione, som hverken har villet Møde ved Forligelses Commissionen eller ved denne Ret, og nu ved de afhørte Vidners eedelige Forklaringer er bleven overtydet om at skyldte ham de paastævnte 21 Rdlt: for en {af} \til/ ham solgt Hæst, maatte ved Dom tilpligtes at betale denne Gjeld, tilligemed 3 Rdrl: 3 mrk: udi Processens Omkostninger.

Eragtet.

Sagen optages til Doms Afsigelse paa Sorenskriverens Gaard Helleland Mandagen den 2de December førstkomende, naar Maanedstinget sammestæds holdes. Sagsøgeren betalte Rettens Gebyr og for 3 Vidners Førelse i alt 1 rd: 5 mrk: 12 s:

Nye Sag. Torbiørn Levorsen Ose mødte personlig for Retten og anmeldte at han ved mundtlig Varsel til dette Ting havde ladet indstævne Johannes Levorsen Ouse at anhøre stævnte og ustævnte Vidners eedelige Forklaring om et forhen mellem dem ingaaet Forliig angaaende Regnskabers Afgjørelse, og derefter at anhøre Paastand, Irettesættelse, og Dom til samme Forliigs Opfyldelse, og at betale de i den Anledning skyldige Penge, samt at erstatte ham de paa denne Sags Førelse forvoldte Omkostninger skadesløs. Sagsøgeren fremlagde derpaa i Retten en af Sognepræsten for Gravens Præstegjeld, som Forligelses Commissair, nemlig Hr: Kahrses udstædte Attest, som viser at denne Sag fra Commissionen er bleven henviist til almindelig Rettergang, paa Grund af at den sagsøgte hverken har villet Møde for Commissionen efter lovlig indvarsling, ej heller ladet melde noget lovligt Forfald. Ligeledes fremlagde Sagsøgeren de intagne Stævne Vidner Hans Olsen Westrem og Ole Jørgensen Opheims udstædte Attest om denne Stævnings lovlige Forkyndelse, af 10de October 1799, hvilke 2de

1799: 99b

Attester bleve oplæste, saalydende ##

Den indstævnte Johannes Levorsen Ouse blev af Retten paaraabt, men mødte ikke, hvorpaa Sagsøgeren anmeldte at have til Sagens Oplysning 2de Vidner, nemlig Tosten Olsen Westrem, og et godvillig mødende Vidne Siur Larsen Sæd, som han begjærede maatte blive fremkaldte og eedelig afhørte. Derpaa fremstod:

1ste Vidne, Tosten Olsen Westrem, der aflagde Eed med oprakte Fingre efter Lovens Forskrift og vidnede:

Forinden Vidnernes Forklaring blev af Retten modtaget, fremlagde Sagsøgeren en under 8de Junii 1798 opgjort Regning mellem ham og den indstævnte, som oplyser at ved Liquidation imellem dem samme Tiid, skulde den indstævnte Johannes Levorsen Ouse være bleven ham skyldig 15 Rdlr., og desuden 2 rd: 3 mrk.; Men da bemeldte Johannes Levorsen Ouse ikke samme Tiid ville underskrive den bemeldte opgjorte Regning, formaaede \han de/ nu indkaldte Vidner at paategne Maaden paa hvilken Afgjørelsen imellem dem var skeet, paa det at ikke samme skulle gaae dem af Minde. Bemeldte opgjorte Regning, som er saalydende # bad han maatte blive forelæst Vidnerne førend deres eedelige Forklaring blev modtaget.

Denne Citantens Anmodning kunde Retten ikke nægte at bevilge ham, og efter at samme opgjorte Regning for begge Vidnerne, nemlig Tosten Olsen Westrem og det 2det godvillig Mødende Vidne Siur Larsen Sæd, som ligeledes efter Lovens Forskrift var bleven eedtaget, var bleven dennem forelæst, stadfæstede de begge eensstemmigen, at {deres} \Parternes/ Mellemværende med hinanden blev her paa Tingstædet Eide Grund den 8de Junii f: A: saaledes opgjort som deres Paategning paa bemeldte Regning udviiser. At begge Parter vare fuldkommen eenige og tilfreds med Opgjørelsen, førend den blev skrevet, kan de med Sandhed stadfæste, men efter [at] Regningen var bleven ført i Pennen, nægtede Johannes Levorsen Ouse at underskrive samme, hvilket gav Anledning til at Sagsøgeren anmodede dem om at forsyne Beregningen med deres Paategning. Hvad Aarsagen egentlig var til at han ikke ville underskrive Regningen, uagtet han havde vedtaget Afgjørelsen, og de paa samme havde givet hinanden Haand Rekning, det vidste Vidnerne ikke at opgive. Da Sagsøgeren ikke havde noget videre at tilspørge Vidnerne, bleve de demitteret

Sagsøgeren Torbiørn Levorsen Ouse nedlagde derpaa i Sagen denne Paastand, at den Sagsøgte Johannes Levorsen Ouse maatte ved Dom tilpligtes i et og alt at opfylde den med

ham under 8de Junii 1798 indgangne Foreening, da samme med Vidnesbyrd er bleven oplyst, og at han desuden maatte tilpligtes at betale udi denne Sags Omkostninger 4 rdr: 3 mrk:, hvorpaa han indlod Sagen til Doms.

Eragtet:

Sagen optages til Doms Afsigelse paa Sorenskriverens Gaard Helleland den 2den December førstkommande, naar Maanedstinget sammestæds holdes. Sagsøgeren betalte Rettens Gebyhr og for 2 Vidners Førelse 1 rd: ? mrk: 4 s:

I Stæden for det ene stævnt!! (stævne) Vidne i Ulvigs Sogn, Hans Olsen Westrem, blev inden Retten udnævnt Peder Halvorsen Børsem, og i stæden for Conrad Siursen Legreid af Eidfiords Sogn, blev udnævnt Torbiørn Olsen Legreid i Eidfiords Sogn. Hvilke 2de nye Stævne Vidner i Overeensstemmelse med Forordningen af 3 Junii 1796 bleve betydede om deres Pligter, og derpaa eedtagne.

Iver Nielsen Dahle anviiste i Retten Skindet af en Bjørn, som han anmeldte under 6te Junii dette Aar at have skudt paa Dahles Lejermaal, og da Lensmanden, Laugrettet og den tilstædeværende Almue paa Dommerens Tilspørgsel

1799: 100

stadfæstede Comparentens Opgivende, saa blev ham af Stædets Foged tilbetalt de bestemte Skud Penge 2 Rdlr:

Nye Sag. Hr: Foged Lansted!! (Langsted) anmeldte for Retten at han til dette Ting med mundtlig Varsel havde ladet indkalde Piigen Sisselle Erichs datter Spaaneim til at udrede Bøder for hendes begangne Lejermaal med Christopher Christophersen Hielstenæs!! (Hjeltnæs), som ved Kongl: Rescript af 30 Augusti dette Aar er bleven allernaadigst befriet for Lovens Straf imod at erlægge de simple Lejermaals Bøder, som af ham er bleven betalte.

Paa den indstævnte Sisselle Erichs datters Vegne mødte Ole Richoldsen Wichenæs, som erklærede at Piigen ere en fattig Huusmands datter, som ikke formaaede at udrede nogen Bøder, men erbød sig paa hendes Vegne at erlægge 1 Rdlr:, om samme kunde blive modtaget.

Fogden bad Lensmanden, Laugrettet og den tilstædeværende Almue tilspørgt om Ole Richoldsen Wichenæses Andragende medfører Sandhed, og da de eensstemmigen erklærede at Piigen Sisselle Erichs dr: Spaaneim er en bekjendt fattig Piige som slet intet ejer, uden de faae Klæder hun bærer, saa blev anbuden 1 Rdlr: til Hans Majestæts Casse modtaget.

Herom begjerede Comparenten sig en Afskrift af det passerede, for i sin Tiid at belægge sit allerunderdanigst aflæggende Regnskab, disse Bøder betreffende.

Fol: 89. Helje Hansen Tvedts Sag mod Ole Tostensen Sæd, blev paaraabt, og anmeldt at være i Mindelighed afgjort imellem Parterne.

Fol: 89!! (87). Udsadt Aastæds Sag paa Haldanger i Gravens Skibreede. Aar 1799, den 26de October, blev Retten sadt paa Tingstædet Eide Grund, da Høste tinget sammestæds holdtes for Gravens Skibreede, for der at afsige Dom udi Aastæds Sagen mellem Lars Johannesen Haldanger og Niels Poulsen Haldanger, for saavidt de paastaaede Sagens Omkostninger a(nn?)gaar, og blev da af Sorenskriveren og de 3de Meddomsmænd: Gudmund Larsen Rønnestrand, Ole Olsen Hielmevold og Siur Bertelsen Lisebreche, da den 4de Laugrettesmand, nemlig Iver Johansen Wichenæs ikke indfandt sig, eensstemmig afsagt saadan

Dom.

Efterat Parterne i 2de Aaringer haver proceqveret denne Sag med liige Søgsmale, nemlig Hoved Stævning og Hoved Continuations Stævning, Contra Stævning og contra Continuations Stævning, ere de om Sagens Hoved Gjenstand blevne forenede, hvilket Acten udviiser, og Steening derefter gjort ved Retten, hvorved de ere udskiftede af Fællig i den saakaldede Karie-Teig, og de øvrige Sagens Poster ere og afgjorte, men de Bekostninger som enhver af dem har anvendt paa denne Sag, søger de godtgjort hos hinanden, og har overladt saadan deres Formeening om Gøftgjørelse til Rettens skjønnende og Paadømme. Naar det i Sagen passerede og Vidnesbyrdene med flere Beviisligheder fra begge Siider overvejes, kommer der intet udaf hvem af Parterne der fra Begyndelsen af egentlig havde Ret til at begjægne Tvistighederne Offenc(..?), følgelig tilsiger Billighed at begge Parter tage liige Deel udi de paa Sagen anvendte Omkostninger, og da Hoved Citanten haver gjort Paastand paa 40 Rdlr., og contra Citanten paa 20 Rdlr., saa kjendes eensstemmigen for Ret: At naar contra Citanten Niels Poulsen Haldanger erlægges til Hoved Citanten Lars Johannesen Haldanger 10 Rdlr., bør begge Parter for hinandens videre Tiltale i denne Sag frie at være. Dette efterkommes og fuldbyrdes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Derpaa continuarede det almindelige Høste Ting med Gravens Skibreede, og blev da publiceret:

1799: 100b

1: Obligation udstød af Svennung Amundsen Sæbøe til Brynild Jonsen Hougse for Capital 300 Rdlr., med Pant paa 1ste Priorité i 2 bpd: 6 mrk: Smør, ½ Huud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Sæbøe 1ste Thun, No: 101, dateret 25de October 1799.

2: Skjøde udstød af Halsteen Endresen Garethun til hans Ældste Søn Endre Halsteensen paa 1 bpd: 21 mrk: Smør, ½ Juud, ½ Geedskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Garethun i Eidfiord No: 109, dateret 25de October 1799.

3: Skjøde udstød af Tolleiv Jermundsen Torblaae til Michel Siursen Tveito paa 2/ Parter i Fjeldstølen Langevas-Stølen kaldet, dateret 25de October 1799.

4: Vilkaars Contract udstød af Michel Siursen Tveito til hans Forældre Siur Michelsen og Karie Siovatsdatter, dateret 25de October 1799.

5: Skjøde udstød af Ole Olsen Bolstad til hans Søn Niels Olsen paa 18 mrk: Smør og ¼ Huud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Bolstad i Ulvigs Sogn No: 90, dateret 25de October 1799.

6: Obligation udstød af Brynild Torgersen Espeland til Peder Henrichsen Sexe, for Capital 300 Rdlr., med 1ste Prioritets Pante Rettighed i 22 ½ mrk: Smør og ¼ Geedskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Espeland i Gravens Sogn No: 30, dateret 25de October 1799.

7: Skjøde udstød af Peder Aadsen Schaar til Hans Olsen Spilde paa 14 403/499 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Schaar i Gravens Skibreede No: 6. Selv er Kjøberen ejende efter Skiftebrev af 24 Maji 1786, ved sin Hustrue 3 96/499 mrk: Smør, saa at han tilsammen bliver ejende 18 mrk: Smør i bemeldte Gaard, dateret 26de October 1799.

8: Despositions Brev udstød af Peder Aadsen Schaar, hvorved han overdrager til enhver af sine 2de Døttre Randvei Pedersdatter og Ragnilde Pedersdatter, sin ejende Gaard Schaar af Skyld ½ Løb Smør, dateret 26de October 1799.

9: Skiøde udstød af Ole Hansen Spilde til hans Søn Hans Olsen paa 1 Løb Smør uden Bygsel i Gaarden Spilde No: 7 i Gravens Sogn, dateret 26de October 1799.

10: Skjøde udstød af Lensmand Anders Josephsen Lille Graven og Jon Josephsen Lille Graven til Jon Siursen Westrem paa en Støel kaldet Østre Botten under Gaarden Espeland i Gravens Sogn, dateret 25 October 1799.

11: Vilkaars Contract udstæd af Hans Olsen Schaar til hans Sviger Fader Peder Aadsen Schaar, dateret 26 Octbr: 1799.

12: Skiftebrev efter Svend Lassesen Røyse, dateret 9 October 1797, hvorved Sterboets Jordegods 1 bpd: 16 ½ mrk: Smør, 1 ½ Geedskind, ¾ Faarskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Røyse No: 110, er udlagt til Creditor Halsten Endresen Garethun for 400 Rdr:

13: Brynild Torjersen Espelands udstædde Obligation til Jomfrue Magdalene Fleischer Koren for Capital 300 Rdlr., mod Pant i 22 ½ mrk: Smør og ¼ Geedskind i Espeland i Gravns Sogn No: 30, dateret 15de Junii 1795, er efter Creditrix med Curators Paategnede Qvittering af 25de October 1799 bleven afløst og udslettet af Pantebogen.

1799: 101

14: Afkald udstæd af Lars Knudsen Lund for hans Hustrue Anna Catharina Baarsdr: Sæbøes Fader Arv efter Skiftebrev af 5te April 1796, for Capital 143 Rdr: 3 mrk: 7 s:, til Formynderen Ole Endresen Lille Thun, dateret 25 October 1799.

15: Afkald udstæd af Lars Iversen Breche for hans Hustrue Sigrid Johan/n/es datter Nesseims Moder og Fader Arv, følgelig Skiftebreve af 15 Martji 1791 og 10 Martji 1794, Capital 219 rd: 2 mrk: 7 s:, til Formynderen Niels Wichingsen Haavaas, dat: 25 October 1799.

16: Obligation udstæd af Gunder Christiansen Bolstad til Wiglich Larsen Wangen for Capital 98 Rdlr., mod Pant paa 1ste Priorité i 18 Mrk: Smør, ¼ Huud med Bysgel og Herlighed i Gaarden Bolstad i Ulvigs Sogn No: 90, dateret den 5te Junii 1799.

De sædvanlige Tingsvidner som Fogden behøver til Bielag ved sit allerunderdanigst aflæggende Regnskab, bleve inden Retten examinerede og befunden overensstemmende med næst forrige Aars. Restance Registeret for dette Tinglaug blev examineret og befunden at beløbe sig til 249 rd: 5 mrk: 14 s: Bemeldte Tingsvidner bleve i Overværelse af de 2de Mænd Torbjørn Levorssøn Ouse og Haans!! (Hans) Olssøn Schaar attesteret.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aars Sommerting blev udnævnt følgende: 1: Torbjørn Jonssøn Hougsnes. 2: Jon Olssøn Kierland. 3: Jens Erichssøn Nestaas, og 4: Ole Erichssøn Medaas.

Da ingen havde noget videre ved Retten at bestille, blev Tinget ophævet.

O B Heiberg

Kintservig og Røldals Skibreder.

Aar 1799, den 28de October, blev paa det **almindelige Tingstæd Utne holdt det almindelige Høste, Skatte og Sage Ting med Kintservigs og Røldals Skibreder**, og Retten betjent af Stædets Sorenskriver, med efterskrevne 4re Laugrettesmænd: Gunner Olsen Kampestad. 2: Tomas Tørrissen Branstvedt. 3: Peder Pedersen Aachre, og 4: Siur Siursen Maagestad. Ved Retten var tilstæde Kongelig Majestæts Foged Hr: Hans Lansted!! (Langsted) og Skibredeernes Lensmænd Christen Jonsen Hougse og Brynild Nielsen Horre.

Og blev da først publiceret de samme Høy Kongelige Anordninger og Høy Øvrigheds Foranstaltninger, som ved de forrige Skibredees Tinge ere publicerede, 8 i Tallet, og her foran er ekstraherede Fol: 97.

Dagen derefter, den 29de October, vedvarede Høste, Skatte og Sage tinget med Kintservigs og Røldals Skibreeder, i Nærværelse af de samme Personer som i Gaar vare tilstæde. Derpaa blev publicerede.

1: Lodseddel af Lars Nielsen Horre for hans søn Niels Larsens Moder Arv 26 rd: 5 mrk: 13 s:, som hos ham er beroende, dateret 29de October 1799.

Udsat Odels sag pa Tyssedalén Folio 91

Aar 1799, den 29de October, blev Retten sat paa Tingstædet Utne af Sorenskriveren med efterskrevne 4 Meddoms Mænd, nemlig: Sjur Iversøn Berven. Torbjørn Olssøn Sandstøe. Tosten Johannessøn Hovland, og Torchild Helliessøn Maagestad, for efter bestemmelsen paa Maanedes tinget den 2 September sidstleden at afsige Dom udi Sagen mellem Christen Helliessøn Sexe paa hans Søsterdatters vegne og Wiglig Aschildssøn Sexe, og blev da efter foregaaende conference eensstemmigen afsagt saadan

Dom

Udi denne Odelssag anlagt af Christen Helliessøn Sexe paa sin Søsterdatter Maritha Olsdatters Vegne mod Contra Citanten Wiglig

1799: 101b

Aschildssøn Sexe, betræffende indløsnings Rettigheden til den $\frac{1}{4}$ Part udi Skov tejgen Tyssedalstvedten kaldet, beliggende i Odde Kirkesogn og Kingservigs Præstegjeld udi Hardanger Fogderie, som bemeldte Wiglig Aschildssøn Sexe for nærværende Tiid Ejer og besidder efter lovlig tinglæst Skjøde udstædt den 4 Junii 1794 af Sagsøgerindens Fader Ole Michelson Schiæggedal, falder 2de Spørgsmaale at opløse!! (oplyse?), nemlig:

1: Om forbemeldte omtvistede Andeel udi Skovtejgen Tyssedalstveiten kan blive nogen Gjenstand for Odels Rettigheden, eller om dette Gods findes at være af den Beskaffenhed at derpaa kan erhverves Odels Ret? og i faldt dette maatte finde Stæd:

2: Om Maritha Olsdatter, som een Datter af Ole Michelson Schiæggedalen, der har solgt Godset til Wiglig Aschildssøn Sexe, kan være berettiget til at indløse dette Gods, uanseet hun, efter den fremlagte døbe Attest af 2den September 1799 befindes at have 2de Brødre, nemlig Michel Olssøn, som er døbt den 11 April 1790, følgelig født før Godset af Faderen blev solgt, og Hellie Olssøn, som er døbt den 11te Februarii 1798, og altsaa født efter at Godset var bleven solgt?

Henseende den første Qvæstion formeener Contra Citanten Wiglig Aschildssøn Sexe at ingen Odels Ret kan erhverves paa den omtvistede og ham tilhørende Ejendom, dels eftersom denne Ejendom ej er matriculeret, hvilket foregivende dog ikke er bleven godtgjort, og dels eftersom den ikkun indbefatter Græsgang for Kreature og Skov, men ingen Ager, Eng eller Bopæl for Mennesker, men da hverken Lovens 5 – 5 – 1 eller Forordningen af 14 Janaurii 1771 giver nogen mindste Grund til slig undtagelse, men anseer Jord i slmindelighed; det er Ager og Eng, Mark og Skov m: v: som hører til det egentlig saakaldede Landbrug, for at være een Gjenstand for Odelsretten, naar samme kun har ligget under et Ætlæg udi den efter Loven og den alleguerede Forordning bestemte Tiid, saa kan slig Paastand som ugrundet ikke her komme i nogen Betragtning.

Hvad dernæst angaar den 2den Qvæstion: Om Maritha Ols Datter er berettiget til at indløse den omtvistede Andeel i Skovtejgen Tyssedalstvedten kaldet, da er det ved de 3de udi Sagen afhørte Odels Vidners eedelige Forklaring bleven godtgjort, ikke alleneste at denne Ejendom uafbrudt og i meere end Hævd's tiid har været i Citantindens Forfædres Eige, hvilket end videre bestyrkes saavel af det fremlagde Skjøde af 2den Junii 1774, udstædt af Citantindens Farfader Michel Baarsøn Schiæggedalen til hans ældste Søn Baar Michelssøn, som og af det irettelagde Skiftebrev af 5 Maji 1789 efter

Michel Baarssøn Schiæggedal, hvorudi den omtvistede Andeel i Tyssedalstvedten befindes at være udlagt til Stervboe Enken, Sønnen Ole Michelssøn Schiæggedalen og hans 5 Søstre, men endog at bemeldte Maritha Olsdatter er een kjødelig Datter af Ole Michelsøn, en Søn af Michel Baarssøn; følgelig sees heraf at Godset har været udi een og den samme Familie, og gaaet fra Fader til Søn indtil Ole Michelssøn Schiæggedalen, Citantens Fader, den 4de Junii 1794 solgte det til Contra Citanten Wiglig Aschildssøn Sexe, som ikke har kunnet godtgjøre at det in Qvæstione værende Gods midlertiid har været i fremmede Hænder. Her kan altsaa ingen Tvil blive om at jo Citantinden, som een Sønnedatter af Michel Baarssøn Schiæggedalen, bliver een Odels baaren til det omtvistede Gods; lad være at ingen Præsteattest derom er bleven fremlagt, saa kan dog Odels Vidnernes Forklaring i saa fald ikke Kuldkastes. Og da Hun som een Odels baaren ifølge Lovens 5 – 3 – 2, 10 ikke kan betages den Adgang som Hun har til at indløse det Odels Gods som af Hendes Fader er bleven bortsolgt, naar den nærmere Odels baarne ikke vil gjøre det, paa det at sligt Gods ikke skal komme i een fremmed Families Hænder, og af denne odles; Saa bliver Hun i saa fald at ansee som fuldkommen berettiget til baade at indtale og indløse denne her qvæstionerende Andeel udi Skov teigen Tyssedalstvedten for den Sum som Godset er bleven solgt for af hendes Fader til den nu værende Ejer, hvilken Sum befindes at beløbe sig til 242 rd: efter den imellem hendes Fader Ole Michelssøn Schiæggedalen og Wiglig Aschildssøn Sexe inden Forligelses Commissioen indgangne Foreening, følgelig Forligelses Commissairen Hr: Provst Rørdams udstædde og i rettelagde Attest af 5te Martii 1799: At hun har een broder ved Navn Michel Olssøn, som efter den forbemeldte Døbe attest af 2de September 1799 befindes at være fød i Aaret 1790, følgelig før Godset af Faderen blev solgt, og altsaa nærmere berettiget end Hun er til Indløsningen, kan herudi ikke gjøre nogen Hindring; da den Ham i saafald tilkommende Fortrins og Forkjøbs Ret ikke kan blive ham berøvet, saa snart han vil udøve den. Den af Contra Citanten gjorde Paastand om Eeds aflæggelse fra Hoved Citantens Siide, om at Godset indløses den Odels baarne til Odel, og ey til nogen anden, er overensstemmende med Lovens 5 – 3 – 7.

Efter saadan Sagens forefundne Beskaffenhed kjendes altsaa af os eensstemmigen for Ret: Naar Hoved Citanten Christen Helliessøn Sexe, efter foregaaende lovlig Indvarsling for contra Citanten inden sit Værneting og Maanedstinget, som den 2den December indeværende Aar 1799 holdes paa Sorenskriver Gaarden Helleland, aflægger sin corporlige Eed paa at det er til Hans Søsterdatter Maritha Olsdatter han vil løse, og ikke til sig

1799: 102b

selv eller nogen anden han vil købe den $\frac{1}{4}$ Part udi Skov teigen Tyssedalstvedten kaldet, som Contra Citanten Wiglig Aschildssøn Sexe ejer efter Skjøde af 4de Junii 1794, bør Wiglig Aschildssøn Sexe til næste Aars Fare dag at fravige og ved lovlig Skjøde at overlevere til bemeldte Maritha Olsdatter forbemeldte Gods for Kjøbesummen 242 rd: skriver Toe Hundrede Toe og Fyrgetyve Rigsdaler Dansk Courant, og derhos under Lovens Tvang at betale de paa denne Sag for forvolte Omkostninger til Christen Helliessøn Sexe med 20 rd: Men trøster Christen Helliessøn Sexe sig ikke til saadan Eed at aflægge, bør Wiglig Aschildssøn Sexe for hans Tiltale i denne Sag aldeles frie at være. O B Heiberg

Dagen derpaa, den 30te October 1799, continuerede Høste, Skatte og Sage Tinget med Kintservigs og Røldals Skibreeders Almue, i Nærværelse af de samme Personer som de forrige Dage have bivaanet Retten.

Nye Sag! Torchild Michelsen Luttrum anmeldte for Retten at han til dette Ting ved mundtlig Varsel har ladet indstævne Siur Samsonsens Helleland, til at erstatte ham 5 rd., som rejser sig fra et Laan som han havde gjort til benævnte Siur Samsonsens. Sagsøgeren fremlagde Forligelses Commissairen Hr: Provst Rørdams Attest af 28 October 1799, saalydende: # og derhos fremleverede en Attest fra de udnævnte Stævnevidner om Stævningens lovlige Forkyndelse for den paagjeldende, saalydende: #

Den indstævnte Siur Samsonsens Helleland tilstod at Stævningen var ham lovlig Forkyndt, men saa sildig at det ikke var ham mueligt at kunde begjægne Sagen med contra Stævning, eller at indkalde Vidner til Sagens Oplysning, men erklærede, at den paastævnte Gjæld rejser sig af en falsk Banco Seddel paa 5 Rdr., som han blandt andre Banco Sedler havde faaet til Laans af Sagsøgeren, og var bleven ham overleveret af dennes Broder. Bemeldte Banco Seddel anviste den Sagsøgte i Retten, og erbød sig at !!sig at!! aflægge sin corporlige Eed paa at just denne anviste Seddel fandtes blandt de øvrige Banco Sedler som blev ham leverede af Sagsøgerens Broder, og som han havde faaet til Laans af Citanten.

Dette Tilbud erklærede Sagsøgeren at han ikke kunde modtage, men Paastod derimod at den Sagsøgte skulde beviise at den fremlagde Banco Seddel fandtes blandt de fra ham modtagne Banco Sedler.

Den indstævnte, som med Formodning matte fornemme at Sagsøgeren vægrede sig ved at modtage det fra hans Siide saa billige Tilbud, saae sig nødsaget til ved contra Stævning at begjægne Sagen, for at indkalde Citantens Broder Jon Michelsen Luttrum tilligemed hans Hustrue Jorand Samsonsatter, for fra dem at kunde erholde den behørig Oplysning om Sam/m/enhængen.

1799: 103

Citanten erklærede, at han intet havde imod at den begjerte Anstand blev den Sagsøgte bevilget.

Eragtet.

Den forlangte Udsettelse bevilges til Maanedstinget som holdes paa Sorenskriverens Gaard Helleland i Februarii Maaned nestkommende Aar. Den indtævnte begjærede at den i rettelagte 5 rd: Banco Seddel maatte blive ham tilbageleveret, da han imidlertid vilde gjøre Forsøg paa om den kunde blive modtaget i den Kongelige Stiftamtstue i Bergen; Thi blev ham Seddelen af Retten tilbageleveret. Sagsøgeren betalte Rettens Gebyr 4 mrk: 10 s:, og den indstævnte i Tilsværspenge og for Udsettelsen 26 s:

Dernæst blev publiceret efterskrevne Almues Documenter.

1: Obligation udstædt af Peder Ellevssøn Dønne paa Capital 30 rd., nemlig til hans Søn Sjur Pederssøn 20 rd., og hans Datter Sidselle Pedersdatter 10 rd., med 1ste Prioritets Panterettighed udi hans paa Gaarden Dønnes Huusmands plads staaende Huusebygninger, dateret Utne den 30te October 1799.

2: Skjøde udstædt af Sjur Matthiassøn Mit Sexe til hans Søn Elling Sjurssøn paa 1 Løb 2 1/3 Mrk: Smør med bygsel og Herlighed i Gaarden Mit Sexe No: [??] i Ullensvangs Sogn, dateret Utne den 30te October 1799.

3: Skjøde udstædt af Hans Ellingssøn Wasthun til hans Søn Elling Hanssøn paa 3/4 Løb Smør og 1 bukskind med bygsel og Herlighed i Gaarden Wasthun i Odde Sogn No: [??], dateret Utne den 29de October 1799.

4: Skiftebrev efter Herborg Torsdatter Svartvedt, dateret 24de October 1798, hvorved Stervboets Jordegods 1 Løb, 1 Huud, 1 Faarskind [i Gaarden ??] er bleven udlagt paa Creditor

Elling Nielssøn Langesæter 9 ½ Mrk:, 1 Huud, 1 F:sk:, og til Stervboe Enkemanden Ølver Torbjørnssøn 1 pd: 7 ¼ mrk: Sr:, og ligesaa meget til Datteren Ingelev Ølversdr:

5: Obligation udstæd af Sergeant Klingeman til Lars Galtung paa 50 rd:, mod Pant i hans ejende Huus og Ejendeele, dateret 25de October 1799.

6: Bygselbrev udstæd af Ole Haldorssøn Helleland og Tobias Haldorssøn Ejdnness til Iver Johannessøn Brandstvedt paa 18 Mrk: Smør med bygsel og Herlighed i Gaarden Brandstvedt No: 31 i Ullensvangs Sogn, med anviist Revers og Qviteringsbog, dateret Utne 30te October 1799.

7: Skjøde udstæd af Johannes Jonssøn Digrenæss til hans Søn Knud Johannessøn paa ½ Løb Smør, ¼ Tønde Salt før Aftaget, men efter Aftaget ikkun 1 pd: 7 ½ mrk: Smør med bygsel og Herlighed i Gaarden Diggreness No: [??] i Odde Sogn, dateret Utne den 29de October 1799.

8: Obligation udstæd af Iver Larssøn Bustethun til Wiglig Aschildssøn Sexe for Capital 299 rd:, med første Priotitet i {2 pd:} 15 mrk: Smør med bygsel og Herlighed i Gaarden Bustethun No: [??] i Odde Sogn, dateret Utne den 29 October 1799.

9: Bevilling for Lars Knudssøn Bustethun paa et Gjestgiverie ved Stædet Bustethun i Odde Sogn, dateret Kiøbenhavn den 18 Maji 1799.

10: Vilkaarsbrev udstæd af Ole Olssøn Laathe til hans Forældre Ole Samsonssøn og Ingeborg Halvorsdatter, dateret Utne den 6te Junii 1799.

11: Vilkaarsbrev udstæd af Gunder Olssøn Laate til hans Forældre Ole Samsonssøn og Gustrue Ingeborg Halvorsdatter, dateret Utne den 7de Junii 1799.

12: Obligation udstæd af Osmund Wraalssøn Sælland til Jarand Tostenssøn Mæland paa 100 rd:, og Tosten Jarandssøn Mæland paa 99 rd:, tilsammen 199 rd:, mod 1ste Prioritets Panterettighed udi 1 pd: 17 Mrk: Smør med bygsel og Herlighed i Gaarden Sælland Nr: [??] i Røldals Skibreede, dateret Utne den 29de October 1799.

13: Mageskiftebrev mellem Svend Olssøn Selland og Osmund Wraalssøn yttre Hagen, hvorved Svend Olssøn Selland overdrager til Osmund Wraalssøn yttre Hagen 1 pd: 1(7?) (12?) mrk: Smør med bygsel og Herlighed i Gaarden Sælland, og Osmund Wraalssøn

1799: 103b

yttre Hagen igjen overdrager til Svend Olssøn Selland 1 pd: 6 Mrk: Smør med bygsel og Herlighed i Gaarden Yttre Hagen \i Røldal/, dateret Utne den 29de October 1799.

14: Skjøde udstæd af Brynild Nielssøn Horre til Kystov Iverssøn Horre paa een under Gaarden Horre No: 1 i Røldals Skibreede liggende Teig kaldet Wosseteigen, af Skyld 2 mrk: Smør med bygsel og Herlighed, dateret Utne den 29de October 1799.

15: Obligation udstæd af Peder Sjurssøn Nedre Sexe til Hr: Lieutenant Johan Henrich von Burgraff for Capital 300 rd:, med første Prioritets Panterettighed udi 3 Spand Smør med bygsel og Herlighed i Gaarden Nedre Sexe i Ullensvang No: [??], dateret Utne den 6te Junii 1799.

16: Obligation udstæd af Sjur Sjurssøn Hagen til Ole Haldorssøn Espen for 199 rd:, og til Amund Haldorssøn for 200 rd:, ialt Capital 399 rd:, med 1ste Prioritets Panteret i 18 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Grøve i Røldal No: 6, samt 10 Nøds Creature, dateret 6te Junii 1799.

17: Obligation udstæd af Lars Svendssøn Lønning til Asbjørn Knudssøn Bustethun for 56 rd:, mod 1ste Prioritet i alle Debtors Creature og Løsøre Effekter, dateret Utne den 30te October 1799.

18: Amund Amundssøn Utnes Pante Obligation til Myndlingen Guro Amundsdatter Utne for Capital 75 rd: 1 mrk: 11 s:, dateret Utne den 11 Junii 1796, er efter Sjur Endressøn Utne, som har ægtet bemeldte Myndling, hans paategnede Qvittering af 29de October 1799 bleven aflæst og udslættet af Pantebogen.

19: Afkald udstød af Aslach Hanssøn Windal for hans Hustrue Anna Greips Datter yttre Aalvigens Arvemidler følgelig Skiftebreve af 2de Martii 1768, 20 Martii 1772 og 25 Junii 1782, Capital 116 rd: 5 mrk: 3 s., dateret Utne den 29de October 1799.

20: Afkald udstød af Sjur Endressøn Utne for hans Hustrue Guro Aamundsdr: Utnes Arvemidler efter Skiftebreve af 11 Majii 1773 og 17 Martii 1792, for Capital 75 rd: 1 mrk: 11 s., dateret Utne den 31te December 1798.

21: Afkald udstød af Magne Larssøn Gjerstvedt til Asbjørn Johannessøn Haugstvedt for hans Hustrue Maritha Olsdatter Kambestads Arv efter Skiftebrev af 5 October 1796 for Capital 41 rd: 2 mrk: 8 s., dateret Utne den 30te October 1799.

22: Lodseddel udstød af Lars Nielssøn Horre for hans Søn Niels Larssøn Horres Moderarv følgelig Skiftebrev af 11 Augustii 1788, Capital 26 rd: 5 mrk: 13 s., dateret Utne den 29de October 1799.

23: Lodseddel udstød af Guro Sjursdatter for hendes Datter Herborg Guttormsdr: Bleyes udlagte Effekter for hendes Faderarv efter Skiftebrev af 24de Martii 1791, Capital 195 rd: 5 mrk:, dateret Utne den 29de October 1799.

De sædvanlige Tingsvidner som Fogden behøver til Bielag ved sit allerunderdanigst aflæggende Regnskab, blev i Overværelse af de 2de Mænd Siur Svendssøn Lothe og Sjur Matthiassøn Midt Sexe examinerede, og befundne overeensstemmende med forrige Aars Tingsvidne; Restance Registeret for Kingservigs og Røldals Skibreder blev i ligemaade examineret, og Restancen for dette Aar befunden at beløbe sig tilsammen til 176 rd: 2 mrk: 14 s:

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aars Sommerting bleve udnævnte følgende: 1: Haaver Anderssøn Røthe. 2: Anfind Anfindssøn Lofthuus. 3: Iver Olssøn Ragde, og 4: Isach Torgiulssøn Opheim, som alle ere nye Mænd.

Da ingen havde noget videre ved Retten at bestille efter derom skeede Udraab, blev Tinget ophævet.

O B Heiberg

Maanedsting.

Aar 1799, den 2den December, blev holdet Maanedsting paa Sorenskrivergaarden Helleland. Retten blev betjent af Stedets Sorenskriver, med efterskrevne 4

1799: 104

eedsvorne Laugrettesmænd, nemlig: 1: Lars Davidssøn Qvandal. 2: Aamund Pederssøn Lofthuus. 3: Lars Iverssøn Oppedal, og 4: Østen Pederssøn Instenes.

Efterat Retten var bleven sadt, blev oplæst og kundgjort for den tilstædeværende Almue følgende kongelige Forordninger:

1: Forordning, som befaler at Laugretterne i Norge skulle herefter ved ethvert Rettergangsmøde underskrive Tingprotokollen tilligemed Dommeren; og at derimod deres Forsegling paa Doms Acter og Tingsvidner skal være afskaffet, dateret Fridrichsberg Slot den 4 October 1799.

2: Forordning som bestemmer, at naar de Vedkommende ej kunde treffe mindelig Foreeninger om Leje for strandet Godsdes Bevaring, skal samme bestemmes af Amtmanden, dateret 4 October 1799.

Nye Sag. Matthias Olsson Traae mødte for Retten og anmeldte paa sin Fader Ole Larsson Hellelands Vegne, at han ved mundtlig Varsel til dette Maanedsting havde ladet indkalde Lars Olsson Nessem til at anhøre Beviisligheder, Paastand, Irettesættelse, og derefter at lide Dom for de til hans Fader, bemeldte Ole Larsson Helleland, efter Revers af 6te Junii 1799 skyldig værende 112 rd., samt derhos at erstatte de paa dette Søgemaal anvendte Omkostninger skadesløs, tilligemed Renter af Capitalen fra Søgsmaalets Dato.

Den Indstevnte blev af Retten paaraabt, men mødte ikke, hvorpaa Sagsøgeren fremlagde i Retten: 1: Forligelses Commissairen, Sognepræsten Hr: Gerhard Kahrses udstædte Attest af 26de October 1799, som viser at denne Sag har været til Behandling ved Forligelses Commissionen den 1te Novbr: 1799, og derfra henviist til Rettergang. 2: De beskikkede Stevnevidners Attest om at denne Sag er bleven indstevnt til \dette/ Maanedsting, og at Stevningen er bleven \lovlig/ forkyndt for Lars Olsson Nessem, og 3: Det af den indstevnte Lars Olsson Nessem til hans Fader Ole Larsson Helleland udstædte Beviis, dateret Nessem den 6te Junii 1799, med 2de Vitterligheds Vidners Underskrift for den paastevnte Gjeld 112 rd., som Debitor har reverseret sig til at betale naar forlanges. Bemeldte 3de Dokumenter bleve inden Retten oplæste, saalydende #. Hvorefter Sagsøgeren paa sin Faders Vegne nedlagde saadan Paastand, at Lars Olsson Nessem maatte ved Dom tilpligtes at indfrie sin til Ole Larsson Helleland udstædte Revers af 6te Junii 1799 med 112 rd., og derhos at svare Renter af denne Capital fra Dags Dato indtil Betaling skeer, samt derhos at erstatte de paa denne Sag forvoldte Omkostninger med 3 rd: Sagsøgeren betalte udi Rettens Gebyr 1 rd: 3 mrk: 4 s:, hvorpaa af Dommeren blev afsagt saadan

Dom:

Efter den irettelagde Revers med Vitterligheds Vidners Underskrift, dateret Nessem den 6te Junii 1799, befindes Indstevnte Lars Olsson Nessem, som ikke har mødt med noget Tilsvær, at være skyldig til Ole Larsson Helleland Capital 112 rd.; Disse 112 rd: bør altsaa Lars Olsson Nessem femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse at betale til Ole Larsson Helleland, tilligemed Renter af bemeldte Capital fra Dags Dato den 2den December 1799, da denne Sag er falden i Rette, indtil Betaling skeer, og derhos at erstatte Sagsøgeren de paa denne Sag anvendte Omkostninger med 3 rd., hvilket alt fuldbyrdes under Lovens Tvang.

Dernæst blev afsagt følgende Domme:

Folio 98. Udi Sagen anlagt af John Josephsson Lille Graven mod
Lars Danielsøn Ljone for Gjeld 21 rd:

Dom.

Sagsøgte Lars Danielsson Ljone, som hverken har mødt ved Forligelses Commissionen eller denne Ret, et ved de 3de udi Sagen afhørte Vidners eedelige Forklaringer bleven overbeviist om at være skyldig til Sagsøgeren John Josephsson Lille Graven for en af ham kjøbt Hest 21 rd: Thi kjendes for Ret: Lars Danielsson Ljone bør, 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Executions Tvang at betale til Jon Josephsson Lille Graven disse 21 rd:, og desuden udi denne Processes Omkostninger 3 rd: 3 mrk:

Folio 99. Udi Sagen anlagt af Torbjørn Levorsøn Ouse mod Johannes
Levorssøn ibidem, angaaende Opfyldelsen af et imellem dem indgaaet
Forlig og deres Regnskabers Afgjørelse.

Dom.

Efter de 2de udi denne Sag afhørte Vidners eedelige og eensstemmige Forklaringer, sees: at paa Tingstedet Ejde Grund den 8de Junii 1798 er imellem Parterne, Sagsøgeren Torbjørn Levorssøn Ouse og den sagsøgte Johannes Levorssøn Ouse, bleven indgaaet et Forlig betræffende deres imellemværende Regninger, som da imellem dem, i Overværelse af de bemeldte 2de Vidner, nemlig Sjur Larssøn Sæd og Tosten Olssøn Westrem, blev afgjort i Overeensstemmelse med den i Retten fremlagde Liqvidations Regning af 8de Junii 1798, hvilken den Sagsøgte dog ikke har villet underskrive med Sagsøgeen, og hvorefter den indstevnte Johannes Levorssøn Ouse blev skyldig til Sagsøgeren Torbjørn Levorssøn Ouse paa den ene Regning 15 rd.; og paa en anden Regning 2 rd: 3 mrk.; tilsammen 17 rd: 3 mrk.; samt at begge Parter samme Tid bleve enige om, at den som rykkede Forliget skulde erlægge til sin Modpart 5 rd: Denne mellem Parterne indgangne Forpligt, som saaledes som ovenmeldt, er bleven godtgjort, bør at staae ved Magt efter Lovens Forskrift udi 5 – 1 – 1, hvorefter enhver er pligtig at efterkomme hvis han lovet og indgaaet haver. Desuden viser den Sagsøgtes Udeblivelse saavel fra Forligelses Commissionen som denne Ret, at han ikke har havt nogen lovlig Grund til at modsætte sig den indgangne Forening. Thi kjendes for Ret: Johannes Levorssøn Ouse bør til Torbjørn Levorssøn Ouse at betale de mellem dem opgjorte Regninger af 8 Junii 1798 med 17 rd: 3 mrk.; og for Forligets Misligholdelse 5 rd.; samt udi denne Processes Omkostninger 3 rd: 3 mrk.; ialt 26 rd.; hvilket fuldbyrdes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Indførsel i Debtors Boe.

Dernæst blev følgende Almues Dokumenter publiceret:

- 1: Bygselbrev til Lars Johannessøn Bue paa $\frac{3}{4}$ Spand Smør og $\frac{1}{8}$ Hud i Gaarden Syssen i Uldvigs Sogn og Gravens Skibrede, udstædt af Forstanderen for Seminariet i Bergen, Hr: Gerhard Schnelle, den 29 Novbr: 1799, med Revers og Landskyldsbog.
- 2: Obligation udstædt af Lars Olssøn Warberg til Ole Olssøn Nedre Berven for Capital 200 rd.; mod 1te Prioritet udi 1 Løb 1 pd: 15 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Warberg i Ejdfjords Sogn under No: 102, dateret 2 {December} \Septbr:/ 1799.
- 3: Anders Johnssøn Augenesses Obligation til Svend Larssøn Lothe for Capital 99 rd.; dateret Utne den 1te Novbr: 1782, er efter Creditors paategnede qvittering af 9de Julii 1799 bleven afløst til Udslettelse af Pantebogen.
- 4: Aslach Hanssøn Windals udstædt Obligation til Andve Andvessøn Windal for Capital 99 rd.; dateret den 16 Junii 1795, er efter qvittering af 24 October 1799 bleven afløst.
- 5: Aslach Hanssøn Windals Obligation til Andve Andvessøn Windal for Capital 100 rd.; mod Pant i Gaarden Windal i Gravens Skibrede No: 20, dateret den 5 Junii 1792, er efter Creditors Qvittering af 24 October 1799 bleven afløst.
- 6: Svend Olssøn Berge af Røldal, hans Obligation til Tobias Haldorssøn Rogde for Capital 99 rd.; mod 2de Prioritets Panterettighed udi 7/24 Deel i Røldals Annex Kirke, og 1te Prioritet i Løsøre Effecter, dateret Utne den 31 October 1788, er efter Creditors paategnede Qvittering af 2 Decbr: 1799 bleven afløst.
- 7: Niels Gunderssøn Indre Bues Obligation for Myndlingen Ingeborg Gundersdatters Arvemidler 29 rd: 5 mrk.; med 1te Prioritets Panterettighed i 18 Mrk: Smør i Gaarden Indre Bue i Gravens Skibrede, dateret Ejde Grund den 7 Junii 1796, er efter hendes Mand Christopher Endressøn Indre Bues paategnede Qvittering af 2de Debr: 1799 bleven afløst.
- 8: Afkald udstædt af Christopher Endressøn Bue til Formynderen Niels Gunderssøn Bue for hans Hustrue Ingeborg Gundersdatters Moderarv 29 rd: 5 mrk.; dateret Helleland den 2den Decbr: 1799.
- 9: Afkald udstædt af Arne Knudssøn Luttrum til hans Fader Knud Arnæssøn Luttrum for hans Arv efter Moder og Morfader, Capital 98 rd: 11 s.; dateret 28de December 1798.
- 10: Afkald udstædt af Enken efter Torfind Sjøvatssøn Lindebreche, Christie Gundersdatter, for hendes Moderarv 45 rd: 1 s.; til Broderen Knud

1799: 105

Gunderssøn Oppedal, dateret den 2den December 1799.

11: Ditto udstød af Amund Gunderssøn Jaastad paa egne og Medarvingers Vegne for avgangne Else Gundersdr: Rogdes Arv 44 rd: 2 mrk: 12 s:, dateret 28 Decbr: 1798.

Da ingen havde noget videre ved Retten at bestille efter derom skeede Udraab, blev Maanedstinget ophævet. O B Heiberg
Ammund Pedersen Lofthuus. (Bumerke: stor L på stor S) Lars Davidssøn Qvandal.
Østen Pedersen Instenæs. Lars Iversen Oppedal.

1799

1800

(1800: 105)

Maanedsting den 3de Februarii 1800.

Aar 1800, den 3de Februarii, blev holdet Maanedsting paa Sorenskriver Gaarden Helleland. Retten blev betjent af Stedets Sorenskriver, med efterskrevne 4 eedsvorne Laugrettesmænd, nemlig: 1: Torgiuls Larssøn Aga. 2: Hellje Thomassøn Jaastad. 3: Brynild Jonssøn Hougse, og 4: Ole Anfindssøn Hougse. Ved Retten var nærværende Lænsmanden for Kingservigs Skibrede Christen Jonssøn Hougse.

Iver Torbjørnssøn Utne mødte for Retten og anmeldte at han med mundtlig Stevning havde ladet indkalde til denne Ret Lars Larssøn Utne til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner angaaende 10 rd: som han omtrent for 2 á 3 Aar siden skal have leveret den Sagsøgte, for af ham igjen at afleveres til hans Stedsøn Amund Amundssøn, som benægter, ikke at have bekommet samme Penger, herom ikke alleneste at anhøre Vidner, men endogsaa derefter at modtage Dom til bemeldte 10 rd: Tilbageleverelse, og denne Processes skadesløse Omkostning.

Paa den Indstevntes Vegne, som formedelst Alderdom og Skrøbelighed ikke kunde møde, mødte Stedsønnen Aamund Amundssøn Utne, som vedtog paa sin Stedfaders Vegne lovlig Varsel i denne Sag, og derhos erklærede at han slet ikke af sin Stedfader havde bekommet de paastevnte 10 rd:, som Sagsøgeren foregiver at skulle være til ham, nemlig Stedfaderen, betalt.

Sagsøgeren fremlagde derpaa i Retten Forligelses Commissairen Hr: Provst Rørdams under 2den Decbr: 1799 udstødte Attest, som viser at Sagen fra Forligelses Commissionen er henviist til Rettergang, da ingen mindelig Forening kunde bevirkes, samt derhos Stevnevidnernes Attest om at denne Stevning er bleven lovlig forkyndt for den Sagsøgte, hvilke 2de Dokumenter bleve i Retten oplæste, saalydende #

Den til Vedermaale indkaldte Amund Amundssøn Utne tilstod ligeledes at være lovlig varslet i denne Sag.

Sagsøgeren anmeldte derpaa, at de 2de Vidner som han udi denne Sag havde ladet lovligen indvarsle til at aflægge deres eedelige Forklaring i denne Sag, vare den Sagsøgte Hustrue Mari Amundsdatter og hans Steddatter Guro Amundsdatter Utne, hvilke han begjærede

maatte blive for Retten fremkaldte for at aflægge deres eedelige Forklaring i Sagen. Derpaa fremstod som

1te Vidne, Den Indstevntes Hustrue Mari Amundsdatter Utne, som blev eedtaget efter Lovens Forskrift, og forklarede, at hun aldeles ikke kan mindes at Sagsøgeren Iver Torbjørnssøn Utne har været i hendes og hendes Mands Huus og der afleveret til hendes Mand de paastevnte 10 rd., som skulle tilhøre hendes Søn Amund Amundssøn. Vidnet blev derpaa demitteret.

Som 2det Vidne fremstod den Sagsøgte Sted Datter Guro Amundsdatter, som blev eedtaget og derpaa erklærede, at hun aldeles ikke kunde mindes at Iver Torbjørnssøn Utne havde været i hendes Stedfaders Huus, og til ham afleveret de paastevnte 10 rd., for igjen at overleveres til hendes Broder Amund Amundssøn. Vidnet blev derpaa demitteret.

Den Sagsøgte Stefson Amund Amundssøn Utne erklærede paa sin Stedfaders Vegne, at han fandtes villig til at udbetale disse paastevnte 10 rd., naar Sagsøgeren trøstede sig til med Eed for Retten at bekræfte at han virkelig havde afleveret de paastevnte 10 rd. til ham, nemlig Stedfaderen, som ikke tør sætte nogen Tillid til sin Hukommelse i denne Fald, eftersom han er en ældgammel Mand, men i vidrig Fald paastod han at blive aldeles friefunden for dette Søgmaal.

Sagsøgeren erklærede derpaa, at i Fald Dommeren fandt fornøden at modtage hans Eed i dette Tilfælde, saa fandtes han fuldkommen villig til at aflægge samme, da han var sig fuldkommen bevidst om at han rigtig og redelig havde afleveret de paastevnte 10 rd. til Amund Amundssøn Utnes Stedfader Lars Larssøn Utne. Sagsøgeren betalte for Sagens Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s., og for 2de Vidner at afhøre 2 mrk., ialt 1 rd: 5 mrk: 4 s.;

Og da ingen af Parterne havde noget videre at tilføre paa Rettens Tilspørgsel, blev af Dommeren saaledes

Eragtet:

Sagen optages til Doms Afsigelse paa Sorenskriver Gaarden Helleland Mandagen den 3de Marthii førstkommende, naar Maanedstinget igjen her holdes.

Ny Sag. Christen Helljessøn Sexe mødte for Retten og anmeldte at han i Anledning af den imellem ham paa sin Søsterdatter Maritha Olsdatters Vegne og Wiglig Aschildssøn Sexe under 29de October 1799 paa Utne Tingsted paadømte Odelssag, betreffende {han} bemeldte hans Søster Datters Indløsnings Rettighed til $\frac{1}{4}$ Part udi Skov teigen Tyssedalstvedten kaldet, havde til dette Ting med mundtlig Varsel ladet indkalde Wiglig Aschildssøn Sexe til at anhøre den ham ved forbemeldte Dom paalagte Eed, henseende Indløsningen af den forommeldte

1800: 105b

Skov teig Tyssedalstvedten.

Den Indstevnte Wiglig Aschildssøn Sexe blev af Retten paaraabt, men mødte ikke, hvorpaa de 2de beedigede Stevnevidner, Lænsmand Svend Olsson Trappethun og Peder Henrichssøn Sexe, fremstode for Retten og erklærede at de havde lovligen og i Overeensstemmelse med Forordningen af 3de Junii 1796 forkyndt lovlig Stevnemaal i denne Fald for den paagjeldende Wiglig Aschildssøn Sexe, og fremlagde i den Anledning deres Attest om Stevningens Forkyndelse, som blev læst, saalydende #

Sagsøgeren fremlagde derpaa i Retten en af Sorenskriveren verificeret Afskrift af den i Sagen afsagde Dom, som med sin Paategning om sammes lovlige Forkyndelse for Wiglig Aschildssøn Sexe bliver denne Act tilføyet.

Den Indstevnte Wiglig Aschildssøn Sexe mødte nu personlig for Retten og vedtog at Stevningen var bleven ham lovligen forkyndt, og havde intet {imod} et erindre imod Stevnemalet, naar Sagsøgeren trøster sig til at aflægge den i Dommen foreskrevne Eed.

Denne Doms Slutningen blev derpaa forelæst for Sagsøgeren, og da denne erklærede at han med en god og frelst Samvittighed kunde aflægge den ham i Dommen foreskrevne Eed, blev Edens Forklaring af Lovbogen hannem forelæst, hvorpaa han med sin corporlige Eed for Retten bekræftede efter Dommens Forskrift, at det er til hans Søsterdatter Maritha Olsdatter han vil løse, og ikke til sig selv eller nogen anden han vil købe den ¼ Part udi Skov teigen Tyssedalstvedten kaldet, som Wiglig Aschildssøn Sexe ejer efter Skjøde af 4 Junii 1794. Sagsøgeren betalte udi Rettens Gebyr 1 rd: 3 mrk: 4 s:

Nye Sag. Lars Arnessøn Trappethun anmeldte for Retten at han til dette Maanedsting ved mundlig Varsel havde ladet indkalde Sjur Christensøn Sexe til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner angaaende et Forliig som han skal have indgaaet med Lars Arnessøn i Anledning af en ærerørig Beskyldning, hvorved bemeldte Sjur Christenssøn Sexe skal have forbundet sig til at betale ham 6 rd: i Forliig; Herom ikke alleneste at anhøre Vidner, men endog at taale Dom til saavel denne Gjelds Afbetaling, som de forvoldte Processes Omkostninger skadesløs. Sagsøgeren fremlagde i Retten Forligelses Commissairen Hr: Provst Rørdams under 21de Janaurii dette Aar udstædte Attest, som viser at denne Sag har været indstevnt til Behandling for Forligelses Commissionen, men at intet Forlig der kunde finde Sted, paa Grund af {den} at den indstevnte Sjur Christenssøn hverken mødte selv eller ved Fuldmagt for Commissionen, ej heller anmeldt noget lovligt Forfald. Bemeldte Attest blev oplæst inden Retten, saalydende #

Den indstevnte Sjur Christenssøn Sexe mødte personlig for Retten og vedtog lovlig Varsel i denne Sag, og derhos erklærede at han ikke mindes at have lovet Sagsøgeren de paastevnte 6 rd: i Forlig; hvorpaa Sagsøgeren fremstillede for Retten følgende 2de Vidner, nemlig Christen Olssøn Hovland og Østen Ellingsøn Berven, som han begjærede maatte blive {lig} afhørt; Som {første}

1te Vidne fremstod for Retten Christen Olssøn Hovland, som efter Lovens Forskrift blev eedtaget og aflagde denne Forklaring: For omtrent 2 Aar siden blev Vidnet af Sjur Christenssøn Sexe anmodet om at være tilstæde i Sagsøgeren Lars Arnessøns Stue for at høre og være tilstæde ved et Forliig som skulle slutes mellem Parterne i Anledning af en ærerørig Beskyldning som skulde være bleven Lars Arnessøn paaført af Sjur Christenssøn Sexe, og da hørte Vidnet, at den imellem Parterne indgangne Foreening bestod derudi, at Lars Arnessøn skulde lade Sagen fare imod at Sjur Christenssøn vedtog at betale til ham 6 rd: i Penge; At disse 6 rd: siden ere blevne krævede af Lars Arnessøn 2de Gange, hvortil Sjur Christenssøn Sexe svarede første Gang, at han vilde først tale med Lars Arnessøn Trappethun derom, men anden Gang derimod benægtede han ganske at ville betale disse Penge. Grunden hvorfor han sidste Gang benægtede at betale disse Penge, var denne, at Forliget skulde holdes hemmeligt, men Sjur Christenssøn paastod at Lars Arnessøn skulde have bekjendtgjort det indgangne Forlig. Da Forliget imellem dem blev sluttet i Lars Arnessøns Stue, blev mellem Parterne indgaaet saadan Foreening, at Sjur Christenssøns Hustrue ikke skulde blive vidende om andet end at det var kun 3 rd: isteden for de indgaaede 6 rd: [han] havde at udrede til Lars Arnessøn. Efter den Sagsøgtes Anmodning blev Vidnet tilspurgt, om ikke den Tid da Forliget skeede, Sjur Christenssøn var beskjenket, og dernæst, om ikke Vidnet er vidende om at Lars Arnessøn selv har ophævet dette Forliig? Hertil svarede Vidnet: Da Forliget blev sluttet mellem Parterne, {kunde} var Sjur Christenssøn slet ikke beskjenket, men dette kunde han nok mærke at [han] havde noget lidt i Hovedet, dog ikke saameget at det kunde være ham til nogen Hinder, at han jo vel vidste hvad han gjorde. End videre forklarede Vidnet til den Sagsøgtes 2det Spørgsmaal: at han var vidende om at Lars Arnessøn, efterat han 2de Gange havde forgjæves krævet Sjur Christenssøn de omprovede 6 rd:, erklærede at det skulde gaae til Sag mellem dem, og at Foreeningen skulde ophøre. Vidnet blev derpaa demitteret.

2det Vidne, Østen Ellingsøn Berven, aflagde Lovens Eed, og hans Vidnes-

-byrd var overensstemmende med det 1te Vidnes, alleneste med denne Forskiel, at han ikke er vidende om at de 6 rd: som Sjur Christenssøn Sexe havde vedtaget at betale i Forliig, er af Lars Arnessøn bleven krævet, ej heller at Lars Arnessøn skulle have ophævet Forliget og at Sagen skulle paatales, men i alt det øvrige som det 1te Vidne har omprovet, var dette Vidne fuldkommen overensstemmende. Vidnet blev derpaa demitteret.

Efterat Vidnerne vare blevne afhørt, nedlagde Sagsøgeren denne Paastand: at den Sagsøgte maatte ved Dom tilfindes at erlægge de 6 rd: som han efter Vidnernes Forklaring har vedtaget at betale til Forliig udi den omvundne Æresag, som han i saafald aldeles frafaldt, og derhos at erstatte ham de paa denne Sag forvoldte Omkostninger med 1 rd: 3 mrk:, og saaledes fra sin Side indlod Sagen til Doms.

Den Sagsøgte indlod ligeledes fra sin Side Sagen til Doms med Paastand, at han maatte blive friefunden for Sagsøgerens Saggivelse i denne Sag.

Citanten betalte udi Incamination 4 mrk: 10 s:, og for 2de Vidner 1 mrk:, og den Sagsøgte betalte udi Tilsværspen 20 s:, og for Contra Qvæstioner til Vidner 8 s:, hvorpaa af Dommeren blev saaledes

Eragtet:

Sagen optages til Doms Afsigelse paa Sorenskriver Gaarden Helleland den 3de Martii førstkommande.

Ole Haldorssøn Helleland anmeldte for Retten at han til dette Ting med mundtlig Varsel havde ladet indkalde Huusmand Svend Olssøn Espen til at anhøre stevnte og ustevnte Vidner angaaende en Gjeld bestaaende udi 1 rd: 1 mrk: 6 s:, som staaer til Rest paa Endeel Æbler som han i Aaret 1798 købte af Citanten, og ligesaa for 3 Aars Kirketold, som endnu staaer ubetalt af ham som Huusmand og Pebersvend med 24 s:, følgelig ialt 1 rd: 2 mrk: 14 s:, herom at anhøre Vidner, Paastand, Irettesættesle, og derefter at modtage \Dom/ saavel til denne Gjelds Afbetaling, som de paa Sagen anvende Omkostninger. At denne Stevning er bleven lovligen forkyndt for den Indstevnte, derom fremlagde Sagsøgeren Stevnevidnernes Attest, tilligemed Forligelses Commissairen Hr: Provst Rørdams under Dags Dato udstædte Attest om at denne Sag har været til Megling for Forligelses Commissionen, uden at noget mindeligt Forlig kunde bevirkes. Bemeldte 2de Attester blev inden Retten oplæste, saalydende # Citanten anmeldte at Aarsagen til den Forskjæl som findes udi Summen udi Forligelses Commissairens Attest og i Stevningen, reiser sig \?/ derfra, at siden Forligelses Commissionen i denne Sag blev holdet, har den Sagsøgte afbetalt endeel af Gjelden, saa at det som nu rester paa Æblerne beløber ikkun til 1 rd: 1 mrk: 6 s:, foruden den resterende Kirketold.

Den indkaldte Svend Olssøn Espen mødte for Retten og tilstod at være lovlig varslet i denne Sag, men benægtede i øvrigt at være Citanten noget skyldig for de købte Æbler, men derimod erklærede han sig villig til at betale den resterende Kirketold med 1 mrk: 8 s:

Sagsøgeren anmeldte for Retten at han havde tilstæde det indstevnte Vidne, nemlig: Ole Haldorssøn Espen, som han begjærede maatte blive eedteget, for derefter at aflægge sit Vidnesbyrd om den paastevnte Handel med Æblerne.

Sagsøgeren lod melde for Retten, at han ikke skjøttede om at anvende flere Omkostninger paa denne ubetydelige Sag, men i Betragtning af den Sagsøgtes ringe Vilkaar erbød sig at afstaae fra sin Prætension paa sine tilgodehavende 7 mrk: 6 s: for Æblerne, naar Sagvolderen kun erklærede sig villig til at betale de Bekostninger som han har anseet sig nødsaget til at anvende paa Sagen for at oplyse at han havde Grund til Saggivelse, hvilke Bekostninger bedrager sig tilsammen til 1 rd: 3 mrk: 14 s:, disse 9 Mrk: 14 s: vedtog for Retten Svend

Olsson Espen at betale til Sagsøgeren Ole Haldorssøn Helleland, {og Ole} foruden de 24 s: i Kirketold.

Efterat denne Forening imellem Parterne saaledes som ovenmeldt var indgaaet, fremstod for Retten Ole Haldorssøn Espen!! (Helleland) og erbød sig til at betale den halvedeel af de anførte Omkostninger med 4 mrk: 15 s:, paa det at det ikke skulde falde den Sagsøgte formeget besværlig at udrede det Heele, og blev denne Sag saaledes imellem Parterne i Mindelighed afgjort.

Da det var sildig ud paa Aftenen, blev Tinget udsat til i Morgen, da Laugrettet indfinder sig betimelig.

Aar 1800, den 4de Februar, continuerede Maanedstinget i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar, og blev da publiceret følgende Almues Documenter:

1: Jon Amundssøn Ystaas Obligation af 24 Octobr: 1792, udstæd til Torjuls Michelssøn Tjoflaa for Capital 60 rd:, \med Pant i Ystaas No: 27/, aflyst og udslettet af Pante Protocollen efter Creditors paategnede qvittering af 1te Februar 1800.

2: Mageskifteskjøde mellem Thore Ormssøn Aadland og Ole Olsson Houge i Røldal, hvorved den sidste bliver Ejer af 1 pd: 6 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Aadland No: 10 i Røldal, og den første Ejer af 1 pd: 12 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Houge No: 4, samt 2 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Skimmedalsteigen, dateret Utne Tingstæd den 31 Octobr: 1799.

3: Auctions Skjøde udstæd af Auctions Directeuren paa 3 ½ Mrk: Smør udi Gaarden Grøve i Røldal til Hellie Ormssøn Overland, dateret Helleland den 3 Februar 1800.

4: Skjøde udstæd af Enken efter Svend Jørgenssøn Sæbøe, Maritha Olsdatter med Laugværge Halsteen Endressøn Garethun paa 6 Mrk: Smør, 1/16 Hud uden Bygsel i Gaarden Sæbøe No: 101 i Gravens Skibrede og Ejdfjords Sogn under Lyse Klosters Jurisdiction, til hendes anden

1800: 106b

Søn Ole Svendssøn, indberegnet Kjøberens egen ejende Andeel, og ligesaa den af ham indløste Andeel tilhørende hans fraværende Broder Jørgen Svendssøn, følgelig Skifteforretning efter Svend Jørgenssøn Sæbøe af 23 Novbr: 1790, dateret Helleland den 2 Debr: 1799.

5: Obligation udstæd af Lars Danielssøn Ljone til Wiglig Aschildssøn Sexe for Capital 199 rd.: mod 2den Prioritets Pante Rettighed udi 1 Løb Smør, ½ Hud og ½ Tønde Salt med Bygsel og Herlighed i Gaarden Lione i Uldvigs Sogn No: 55, dateret Helleland den 9 Decbr: 1799.

6: Obligation udstæd af Lars Olsson Nessem til Tobias Haldorssøn Ejdnæs for Capital 273 rd.: mod 1te Prioritets Pante Rettighed udi alle Debtors Løsøre Effecter, dateret Store Graven den 10 Decbr: 1799.

7: Contract udstæd af Michel Jonssøn Maagestad til Lars Østenssøn angaaende at den sidste skal nyde Halvdelen af al den Frugt som falder i en paa Gaarden Aga, Udstæderen tilhørende nye Frugthave, og efter hans Død ¼ Part af Frugthaven til hans Enke m: v:, dateret 30 Octobr: 1799.

8: Vilkaars Contract udstæd af Sjur Olsson Instenes til hans Svigerfader Ole Helljessøn Instenes, dateret Helleland den 3 Februar 1800.

9: Kongelig Bevilling for Svend Svendssøn Wines paa et Gjestgiverie ved Gaarden Wiig i Hardanger Fogderie, dateret 14de Julii 1799.

10: Afkald udstød af Asbjørn Anderssøn Instenes til Formynderen for hans Hustrue Maritha Erichsdatter Nøstvig, Torgiuls Michelssøn Tjoflaat, for hendes Arvemidler 65 rd: 5 mrk: 10 s:, dateret 3 Decbr: 1799.

Da ingen havde noget videre ved Retten at bestille, blev Maanedstinget ophævet.

O B Heiberg

Torgiuls Larssøn Aga. Hellje Thomassøn Jaastad. Brynild Jonssøn Hougse. Ole Anfindssøn Hougse. alle med paaholden Pen.

Maanedsting.

Aar 1800, Mandagen den 3 Martii, blev holdet Maanedsting paa Sorenskrivergaarden Helleland i Overværelse af efterskrevne 4 eedsvorne Laugrettesmænd, nemlig: 1: Ole Haldorssøn Helleland. 2: Tobias Haldorssøn Ejdnæs. 3: Lars Arnessøn Helleland, og 4: Ole Anfindssøn Hougse.

Efterat Retten var bleven sat, blev af læst følgende Domme:

Udi Sagen anlagt af Lars Arnessøn Trappethun mod Sjur Christenssøn Sexe angaaende et i mellem dem indgaaet Forlig i Anledning av en ærerørig Beskyldning.

Dom.

Det er med de i denne Sag afhørte 2de Vidners edelige overensstemmige Forklaringer bleven godtgjort, at der for omtrent 2 Aar siden mellem Parterne i Anledning af en ærerørig Beskyldning som skulde være bleven Sagsøgeren Lars Arnessøn Trappethun paaført af den sagsøgte Sjur Christenssøn Sexe, er bleven indgaaet saadant Forlig udi Lars Arnessøns Huus, at denne skulde lade bemeldte in Jurie Sag fare, imod at Sjur Christenssøn Sexe samme Tid vedtog at betale til ham 6 rd: i Penge; hvilket Forlig Indstevnte siden har vægret sig ved at opfylde, uagtet han desaarsage er bleven indvarslet saavel for Forligelses Commissionen, hvor han ikke har fundet for godt at indfinde sig med noget Tilsvær, som og for denne Ret, hvor han har paastaaet frie findelse; hvilket alt viser at han ikke under Lovens Tvang er at formaae til at opfylde en Forpligtelse, som han ifølge Lovens 5 – 1 – 1 er forbunden til. Thi kjendes for Ret: Sjur Christenssøn Sexe bør 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse at betale til Lars Arnessøn Trappethun de paastevnte 6 rd:, og udi Sagens Omkostning 1 rd: 3 mrk: danske, alt under Nam og Indførsel i hans Boe.

Udi Sagen anlagt af Iver Torbjørnssøn Utne contra Lars Larssøn Utne betreffende 10 rd: i Penge.

Dom.

Henseende de udi denne Sag paastevnte 10 rd: i Penge, som Sagsøgeren Iver Torbjørnssøn Utne paastaaer for 2 á 3 Aar siden at have afleveret til den Sagsøgte Lars Larssøn Utne, for igjen af ham at afleveres til hans Stedsøn

1800: 107

Aamund Aamundssøn Utne, der benægter at have erholdet samme, har ingen Oplysning været at erholde af de 2de afhørte Vidner, men da Parterne ere blevne enige om at denne Tvistighed maae ved Sagsøgerens anbudne Eed avgjøres, saa kan Dommeren ikke andet \end/ agreere (= godkjenne) samme paa Grund af Forordningen af 15 Novbr: 1723; Thi kjendes for Ret: Naar Iver Torbjørnssøn Utne efter foregaaende lovlig Indvarsling for Lars Larssøn Utne for sit Værneting med sin corporlige Eed for Retten bekræfter at han for 2 á 3 Aar siden virkelig har

avleveret de omtvistede 10 rd: til Lars Larssøn Utne, og at samme 10 rd: af denne blev modtaget, for igjen at afleveres til Stedsønnen Aamund Aamundssøn Utne, bør bemeldte 10 rd: af Lars Larssøn Utne at tilbage leveres til Iver Torbjørnssøn Utne, for igjen af ham at udbetales til Aamund Aamundssøn Utne; men skulle Iver Torbjørnssøn Utne ikke trøste sig til saadan Eed at aflægge, bør Lars Larssøn Utne for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag {frie} aldeles frie at være.

Dernæst blev publiceret:

1: Obligation udstædt af Niels Gunderssøn indre Bue til Lars Johannessøn Syssen for Capital 198 rd:, mod 1te Prioritets Pante Rettighed i 1 pd: 6 Mrk: Smør, ¼ Hud, ½ Gjedskind og 1 Kalvskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden indre Bue No: 105 i Gravens Skibrede og Eidfjords Sogn, dateret Helleland den 2 Decbr: 1799.

2: Bygselbrev til Niels Hanssøn paa 1 pd: 3 Mrk: Smør udi Gaarden Midt Sexe under Lyse Kloster Gods No: 10 i Ullensvangs Sogn, udstædt af Ejeren for Lyse Kloster Gods, Hr: Henrich H: Forman, den 23 September 1799, med Revers og Landskyldsbog.

3: Afkald udstædt af Johannes Trondssøn Instenes til forrige Formynder Haaver Amundssøn Ureim for hans Myndling Sigrid Aads Datter, hendes Arvemidler efter Faderen og Farmoderen paa Capital 39 rd: 2 mrk: med sin Interesse, dateret 3 Martii 1800.

Da ingen havde noget videre ved Maanedstinget at bestille, blev samme ophævet.

O B Heiberg

Ole Haldorssøn Helleland. Tobias Haldorssøn Eidnes. Lars Arnessøn Helleland. Ole Anfindssøn Hougse.

Aar 1800, den 25de April, blev Retten sat paa Gaarden Traae i Gravens Sogn af Stedets Sorenskriver Arnoldus Koren og de af tilstædeværende Lænsmand paa Hr: Fogdens Vegne udnævnte 4re eedsvorne og begge Parter ubeslægtede og upartiske Laugrettes og Meddomsmænd: 1: Torchild Paulssøn Lindebræche. 2: Ole Olssøn Hielmevold. 3: Brynild Iverssøn Haugen, og 4: Mads Trondssøn Kierland, for at behandle og paadømme een af Paal Iverssøn og Søn Iver Paulssøn mod Matthias Olssøn Traae anlagt Odels Sag i Andledning denne sidstes paaboende Gaarde part i Gaarden Traae:

Hvor da mødte for Retten saavel Citanten og Søn, som Vederparten Matthias Olssøn Traae og den{nes} førstes at!! (af?) Amtet beskikkede Sagfører, Frenden Paul Torchildssøn Leqve, hvis Bekikkelse nu blev i Retten fremlagt og oplæst, saalydende #

Stevnevidnet Jon Josephssøn Lille Graven mødte paa egne og Medstevnevidnet Gudmund Larssøn Rønnestrands Vegne, som nu paa en 8te Ugers uformodentlig lang Rejse er fraværende, og derfor ej kan meddeele eller underskrive nogen stevne Attest, og forklarede at han med forbenævnte Stevnevidne indfandt sig her paa Gaarden Traae hos indstevnte, som da var fraværende, og den 23 eller 24de October sidstleden i hans Kones Paahør formeligen udsagde ham til at vige hans Gaardebrug her i Gaarden Traae til den formentlige Odels berettigede Sagsøger Iver Paulssøn Nesses næstkommende Jordetirsdag, som er nyelig avvigte 14 April, og da hun nægtede at modtage

1800: 107b

Pengene med de Ord: at hun som Kone heri ikke kunde bestemme sig, saa optalgte de /: Stevnevidnerne /: den tilbudne Løsnings sum 1080 Rigsdaler i de 2de tiltagne Vidners Overvær, Jørgen Larssøn Trældalen og Torgrim Olssøn Traae, og forkyndte Konen at

Stevning til Odels sags Foretagelse skulde nærmere blive dem forkyndet efter Sorenskriverens forventende Brammelse.

Citanten fremlagde derefter Vedkommende Forligelses Commissairs Attest om at denne Odelssag for Commissionen ikke har været at erholde forligt, hvilken blev oplæst, saalydende #

I Andledning af Indstevntes Udeblivelse fra Forligelses Commissionen, som foranledigede Sagens avvisning, fremlagde indstevnte een Attest fra Forligelses Commissairen Hr: Kahrs, af 2(2?)de April sidstleden, der blev oplæst, saalydende # i Henhold til denne Attest, som viiser at den Commissions holdelse, til hvilken han i denne Sag var indvarslet, formedelst Forhindring ikke blev af Commissairene foretaget, men udsat til een anden Tiid, til hvilken Tiid indstevnte, som een eenfoldig Bondemand, ikke troede at det var hans Pligt at møde uden nye Indvarsling, og derfor udeblev, og haaber at Retten i Betragtning heraf, ikke kan finde ham skyldig i Modvillighed, eller at han derfor bør betale Sagens Omkostninger.

Citanten forklarede videre, at han sidstleden 2den April har ved Stevnevidnerne ladet formelig indstevne indvarslede Matthias Traae til Sagens Behandling og Paakjendelse af Dommeren her paa Odels tomten i Dag.

Indstevnte Matthias Traae nedlagde Protest mod denne Sags videre fremme, da han i denne Sag før Juul ikke er bleven efter Lovens bydende formeligen stevnet, men allene udsagt og truet med Stevning, som han haabede Dommeren vil finde bevidst ved Stevnevidnets ovennævnte Forklaring, og derfor ikke finder sig pligtig videre at svare i denne Sag, men paastaaer den som lovstridig anlagt avviist {til} paa Citantens Bekostning til nye og lovformeligere Anlæg i Tilfælde de nu inden Retten ikke skulde om Sagens Gjenstand komme til mindelig Forening, hvortil han fra sin Siide er villig at gjøre Forsøg.

Citanten var ligeledes {heri} eenig i at forsøge mindelig Forliig, og til den Ende udbad begge Parter sig een fornøden kort Anstand til fælles Samtale, den Retten bevilgede.

Parterne mødte efter een lang Tiids Frist, men da Citanten efter Sorenskriverens og Laugrettets Skjøn nu ikke var i den Forfatning at han kunde bestemt tilkjendegive sin Villje, saa blev heller intet Forliig mellem Parterne sluttet, men Retten afgav saadan

Kjendelse

Denne Sag, som ikke paastevnt inden den lovbefalede Tiid, men ikkun Afsigelsen og een Trudsel om Stevning forkyndt førend Juul, efter Stevnevidnets ovenavgivne Forklaring, saa kan denne Sags videre Behandling for denne Gang ikke fremmes, men avviises til Foretagelse efter anden nye lovlig Stevning, hvilken Eragtning blev Parterne inden Retten forelæst.

Sorenskriveren beregnede denne Sags Omkostninger til sig saaledes: 4 Mand til Søes med Baad frem og tilbage, tilsammen

1800: 108

2 rd: 3 mrk:, til Lands tilsammen frem og tilbage (2 Hæste?) 1 ½ Miil, er 3 mrk: 8 s:, Diæt paa Rejsen, i alt 4 ½ Miil, er 4 mrk: 8 s:, Een!! Dags Forretning med Diæt 4 rd:, Incaminations Penge 1 rd: 3 mrk: 4 s:, tilsammen 9 rd: 2 mrk: 4 s: Lænsmanden for hans Møde 3 mrk:, og Laugrettet, hvoraf de 2 Mænd, som over een Miil fra sit Hjem, hver 2 mrk:, er 4 mrk:, samt de 2 andre \Mænd/, hver 1 mrk: 8 s:, er 3 mrk: ialt 11 rd: 4 s:, som Citanten betalte, og Vederparten betalte Tilvarspege med 2 mrk: 8 s:, samt for een Kjendelse 12 s:, ialt 3 mrk: 4 s:

A: v: W: Koren

Torchel Poulsen Lindebreche. Ole Olsen Hielmevold. Brønjel Iversen Haugen. Mas Tronsen Kierland.

Aar 1800, den 26de April, blev Retten sat i Lænsmanden Anders Josephssøn Lille Gravens Huus i Gravens Sogn af mig, Sorenskriver Koren, og de 2de Laugrettesmænd Arne Nielssøn Ejde og Ole Ricoldssøn Nessem, for at optage et Forhør i Andleedning noget af bemeldte Lænsmand confiskeret Brændeviin, som siden ved Indbrud skal være udtaget af det Kammer i hans Huus hvor samme var henlagt til Forvaring. Sorenskriveren oplæste inden Retten Amtets høye Ordre til dette Forhørs Optagelse, dateret 1te April sid[st]leeden, med hosfulgte 3de Bielager, een Anmeldelse til Fogden Langsted, dateret 16te Martii, Een Skrivelse til samme, af ditto Dato, samt Hr: Fogdens Indberetning til Amtet af paafølgende 29de Martii, der et efter andet lyder saaledes #### De af Sorenskriveren indkaldte som kunde formodes at give Oplysning i denne Sag, blev een efter anden fremkaldt til Afhørelse.

Som 1ste Deponent, Lænsmand Anders Josephssøn fremstod, blev formanet til Sandheds Udsigende, og paa Tilspørgende declarerede sig i Overeensstemmelse med hans og de øvriges Indberetning til Fogden, at han den anmeldte Søndag efter Prædikken hørte et imellem Almuen gaaende Rygte om at der skulde være eendeel Brændeviins Ankere beliggende i Lars Rønnestrands Nøst, og kan Lænsmanden nu ikke errindre eller opgive af hvem han først hørte Rygtet, han besluttede da paa Embeds Vegne at undersøge sammes Rigtighed, og tog de 4re i Anmeldelsen nævnte Mænd, nemlig Lars Torbjørnssøn, Ole Larssøn og Elling Haaverssøn Holven, samt Jon Josephssøn Lille Graven med sig til bemeldte Nøst, beliggende ved Søen i Graven, en god ½ Miil herfra, de forefandt da som ovenmeldt, at der i bemeldte Nøst, hvor til Indgangen var aaben, var liggende 14 heele og 3de Halve Ankere, om de ved at lugte til Spunselet, og paa nogle {af} at stikke i med een Syl, erfarede at det maatte være fransk Brændeviin. Da Rygtet mellem Almuen gik, at Brændeviinet skulde tilhøre Lars Endressøn Windal, som nyelig af een Rejse Syd i Landet var hjemkommen, og denne tilfældig blev antruffen paa Rønnestrand Gaard, hvor Vejen gik om, saa lod Lænsmanden ham tilspørge ved Jon Lille Graven og Elling Holven; om Brændeviinet var ham tilhørende, hvortil han svarede: Nej! fandtes der Brændeviin, var det ham ej tilhørende, men nogle Tønder Sild som var i Nøstet, var hans. Lænsmanden tog derpaa de fornødne Hæste og lod Brændeviinet føre til sit Huus i Forvaring; alt dette passerede Søndags Eftermiddag og Aften den 9de Martii. Paafølgende Mandags Aften, da Deponenten /: Lænsmanden :/ havde besluttet at bringe Brændeviinet til Fogden i Forvaring, der er paa 7de Miil herfra boende, og ønskede at have nogle Penge med sig for at indkjøbe nogle Fornødenheder, gik han i den Andleedning om Afte-

1800: 108b

-nen hen til Naboerne Elling og Ole Holven for at laane Penge, han forblev een Tiid hos hver i Samtale, og i midlertiid gik hans Kone til Sengs; Omtrent midnats Tiider eller lidt over, kom Lænsmanden fra sine Naboer tilbage, da han kom hjem sagde hans Hustrue hun undrede sig han ikke før var ankommen, da det forekom hende for en Stund siden hun hørde nogen i Forstuen, han gik derpaa til Sengs uden viidere at tale herom eller eftertænke dette, som han ansaae kunde været nogen Larm af forbie rejsende, eller og nogen Dør eller andet som larmede, da det samme Tiid blæste haardt; Om Morgen han stod op i Tanke at begive sig paa Rejsen, blev han bestyrtset i det han kom ud i Forstuen eller Gangen og saa Loftet over Forstue kammeret opbrudt, gik derpaa ind i Stuen, besaae at det for Kammerdøren satte Segl var urørt, fortalte derpaa Konen hvad som havde skeet, steeg op for at see ned igjennem opbrækningen, og erfarede da at det forvarede Brændeviin var borttaget, nær paa 3 Ankere, gik derefter strax hen til hans paa samme Tompt boende Naboe Jon Josephssøn Lille Graven og spurgte denne og hans Folk om ingen havde bemærket noget til det skeede Indbrud, og hvem samme kunde have forøvet, saa spurgte og Lænsmanden alle andre forekommende, men ingen sagde sig at kunde give nogen Oplysning; paa da værende S(nee?) gav Lænsmanden

agt, men da (Huusene?) er beliggende ved een Korsvej, og Føret havde staaet længe, kunde ingen nye Spor være at bemærke enten af Folk eller Hæste til Oplysning; Han kaldte derpaa til sig Elling og Ole Holven, som med flere tilløbende besaae hvorledes i den aabne og uden Loft forsynede Forstue var opbrækket 3 Fjeler af Loftet over Forstue kammeret, igjennem hvilken aabning de formodede at Indbryderne havde taget Brændeviinet ud; Deponenten skrev derpaa den nu her i Retten oplæste Pro Memoria til Fogden, med hos følgende ligeledes oplæste Anmeldelse, som han henholdt sig til og vedstod rigtig tilligemed ovenafgivne forhen oplæste Forklaring, og da han til adskillige af Dommeren givne Spørgsmaale intet viidere til Oplysning henseende det passerede sagde sig at kunde give, enten ihenseende hvem der forøvede Indbruddet, eller hvor Brændeviinet er, blev han fra Retten demiteret.

2den Deponent, Lænsmandens Hustrue Britha Andves Datter, blev formanet til Sandheds Udsigende, og af Dommeren tilspurgt: om hun ikke saa eller bemærkede noget til det af hendes Mand omprovede Indbrud, eller veed hvem samme forøvede? Svar: hun er ikke vidende noget herom viidere, end da hun var gaaet til Sengs i Buen med 3 smaae Børn, hvor af det eene var Syg, bemeldte Aften hendes Mand var gaaen hen til Naboerne for at laane nogle Penge, blev hun om Natten, efterat hun havde Sovet een Tiid, opvækket af een gandske liden Hunds gjøen hun havde hos sig, og hørde da et par gange nogle sagte dunk og tudskan i Gangen uden for Buen, hun tænkte først det var Manden, men da han ikke kom ind, og Døren til Indgangen ikke er forsynet med Laas, men ofte plejer at staae aaben og larme i blest, samt Katte

1800: 109

og Hunde springe ind, saa gav hun ikke agt efter noget, \da hun intet var formodende eller kunde falde paa hvad som skeede/, men blev roelig i sin Seng og faldt i Søvn. Paa nermere Tilspørgende sagde Deponenten at hun aldeles ingen Tale eller Røst hørte af noget Menneske bemeldte Natte Tiid, og vidste intet af det passerede førend hendes Mand fortalte hende det. Da hun intet videre til Oplysning vidste eller kan opgive af hvem eller hvor det borttagne Brændeviin blev henført eller er beroende, blev hun afskediget.

Sorenskriveren med Laugrettet tog i Øyesyn Bygningen og Stedets Beskaffenhed hvor Indbruddet er skeed, og befandt da at Bygningen bestaaer af een Forstue eller Gang, for hvilken er 2 Halvdøre eller saakaldede Lotedøre, der bestaaer af den ene Halvdør over den anden, ingen af disse Døre findes med noget Laas forsynet, kun med een Klinke paa den eene, og Krog paa den anden, den eene Halvedeel af Gangen eller Forstuen er afdeelt med een Tømret Væg til et Kammer, hvortil eeneste Indgang er i Stuen inden for. Kammeret er saa lavt under Bjelken at ikke!! (ikkun?) et lavt Menneske kan gaae ret under Bjelken, men er med et Brædde Loft forsynet af tynde enkelte Bord nedslagen med Trænagler. Naar man staaer i Gangen kan et svært Menneske staaende paa Gulvet naae op med Haanden op over Kammer loftet, og da Gangen er aaben og ikke forsynet med noget Loft, skjønnede Retten at Indbrudet maatte have været iværksat ved at stikke et Huggejern, Øxe eller andet under den fremste Fjel, der da let gav sig op med Naglen uden synderlig Larm, og forekom det Retten at Indbryderne havde været 2 eller fleere, hvoraf den eene maatte have gaaet ned igjennem Aabningen i Kammeret, og den 2den staaet paa Gulvet i Forstuen og modtage Ankerne, til hvilken den i Kammeret værende da kunde lange dem op over Væggen formedelst dens lavhed. Inden for den saaledes afdeelte Gang var Røgstuen, i hvilken Lænsmandens Kone laae, hvor til Døren som eeneste Indgang var fra bemeldte Gang, og uden noget Laas, kun med een Klinke forsynet. Døren fra Buen til Kammeret var heller ikke med noget Laas forsynet, kun med een Krog. Flere Værelser bestod ikke Huuset af.

Som 3de, 4de og 5te Deponent blev fremkaldet de som havde været med Lænsmanden at konfiskere Brændeviinet, nemlig Elling Haaverssøn Holven, Ole Larssøn Holven og Jon

Josephssøn Lille Graven, den 4de som har undertegnet Anmeldelsen, Lars Torbjørnssøn Holven, lod melde Forfald i Retten, da hans Hustrue i Nat var kommen i Barselseng og er dødelig Syg, men har lovet at møde inden Forhøret sluttet. Bemeldte 3de Deponentere forklarede dem aldeles overeensstemmende med hvad Lænsmanden oven for deponeret, forsaavidt dem angik, som og at de havde hørt Bøygde snak om at Lars Windal skulde have været det konfiskerede Brændeviins Ejer, men andet end efter Rygte er de ej herom viidende, da han for dem paa Tilspørgende benægtede det, de vidste i øvrigt paa Dommerens Tilspørgende ikke at opgive enten hvem Indbruddet har begaaet, eller hvor Brændeviinet er henført eller beroende, de henholdt sig til den af

1800: 109b

dem foranførte afgivne og nu oplæste Anmeldelse, og bleve derpaa demiteret.

Som 6te og 7de Deponent blev fremkaldet Matthias Olssøn Traae og Elling Knudssøn Traae, og efterat være formanet til Sandheds Udsigende forklarede, at de paa Lænsmandens Forlangende, da de vare hans Naboer, satte deres Segl for Kammer døren een Mandag, som var Dagen efter at Brændeviinet var konfiskeret, og saae da een haaben Ankere der indlagt, hvilke Lænsmanden sagde var de konfiskerede Ankere, i øvrigt ere de uvidende saavel om hvem Indbrudet har begaaet, som om hvor Brændeviinet er afblevet. Paa nærmere Tilspørgende sagde de at de vel havde hørt at Lars Windal skulde være Ejer af Brændeviinet, men dog kun som et Rygte, om hvis Rigtighed de ingen Beviiser kan give. Da de efter forskjellige Spørgsmaale ingen viidere Oplysning kunde give, bleve de fra Retten demitterede.

Som 8de Deponent, Lars Sjøvatssøn Rønnestrand, der blev formanet til Sandheds Udsigende, declarerede paa Tilspørgende at han var ejende af det Nøst, i hvilket det Brændeviin befandtes som blev konfiskeret, men at han aldeles ikke var Ejer af Brændeviinet, som uden hans Villje og Vidende der var bleven indlagt, uden at han veed af hvem. Paa nærmere Tilspørgende sagde han at han 2 Dage førend Brændeviinet blev konfiskeret, havde været i sit Nøst, og da veed han med Sikkerhed at Brændeviinet ikke var der, men da Nøgelen til Nøstdøren, der vel er forsynet med et svagt Laas, sædvanligen plejer at ligge op ved Siiden af Døren, da den sjelden hjemtages, uden noget betydeligt deri er forvaret, som den Gang ikke var der, saa formoder han at de enten har benyttet Nøgelen, eller og under fra opløftet Midstolpen som holder Døren, hvorved enhver end og uden Nøgel meget let kan komme ind udi Nøstet. Da han paa forskjellige Spørgsmaale intet Svar kunde afgive til Oplysning om det som efterforskes, saa blev han demiteret.

Som 9de Deponent fremstod Lars Torbjørnssøn Holven, den 4de af de som havde underskrevet Anmeldelsen, men ikke blev afhørt under et med 3de, 4de og 5te Deponent, blev formanet til Sandheds Udsigende, og forklarede sig aldeles i alle Maader overeensstemmende med 3de, 4de og 5te Deponent, og da han ikke uden ligesom de kunde efter et Bøygde Rygte opgive hvem Brændeviinets Ejer har været, hvem der har borttaget det, eller hvor det er henført, saa blev han fra Retten demiteret.

Som 10de Deponent blev fremkaldet Lars Endressøn Windal, der blev formanet til Sandheds Udsigende, og paa Dommerens Tilspørgende: om han var paa een Rejse nogen steds hen Dagene eller Ugen førend det her efterspurgte Brændeviin blev af Lænsmanden konfiskeret, og hvem han paa denne Rejse havde med sig? Svar: Ja, han var bortrejst \allene/ og uden Følge kammerad paa een liden Baad til

1800: 110

Sundhorlen, hvor han købte eendeel Korn og noget Sild til hans Huuses Fornødenhed, han kom hjem af Rejsen nogle faae Dage før, men hvor mange Dage kan han nu ej erindre. Dommeren spurgte: om han ikke var vidende hvem der havde lagt Brændeviin i Nøstet, og hvem Ejeren kunde være? Svar: Nej! Dommeren spurgte ham: om han ikke veed hvem der indbrød og udtog Brændeviinet efter at Lænsmanden havde taget det til sig i Forvaring? Nej, aldeles ikke, han har hørt at Gjerningen skal være begaaet, men intet videre. Dommeren betydede ham at her var af de een efter anden for sig selv uden de andres Overvær afhørte Vidner oplyst saadanne Omstændigheder som syntes at overtyde Dommeren om at Deponenten selv maatte være Brændeviinets Ejer, og i den Andledning formanede ham heller at tilstaa Sandhed, end unyttigen at benægte hvad der siden blev ham overbeviist. Hertil svarede Deponenten at han med gremmelse havde maattet erfare at onde Mennesker, for at gjøre ham som een fattig Mand med Kone og 4 smaae Børn ulykkelige af Ondskab eller Had, havde udsprede et Rygte om at han skulde være Brændeviinets Ejer, men haabede at han ikke vilde komme til at lide uskyldig, og ikke troede at saadant \vilde/ kunde blive ham overbeviist. Da han paa adskillige Spørgsmaale ikke kunde forklare noget til Oplysning i Sagen, blev han demiteret.

Som 11te Deponent fremstod Lænsmandens Datter Lisbet Anders Datter, der blev formanet til Sandheds Udsigende, forklarede paa Tilspørgende, at hun den Nat Brændeviinet blev borttaget, laae {hun} og Sov paa Trævet i Fjøsén, som \er/ hendes sædvanlige Hvilestæd, og ikke enten hørte eller saae noget til det passerede Indbrud, \og/ da hun sagde sig ingen Oplysning at kunde give, enten hvem Brændeviinets Ejer var, ej heller i andre Maader gav saadanne Svar til de Spørgsmaale Dommeren forelagde hende, at nogen Oplysning deraf var at indhente, blev hun demiteret.

Som 12te Deponent fremstod Lænsmandens Naboe og Broderkone Barbro Jens Datter, 5te Deponents Hustrue, der blev formanet til Sandheds Udsigende, benægtede paa Tilspørgende: at viide enten hvem der havde begaaet Indbrudet, hvem der borttog Brændeviinet, hvor det blev henført, eller hvor dets Ejer er, kun saae hun med de flere Dagen efter Stedet hvor Indbrudet var skeet. Demiteret.

Som 13de Deponent fremstod Paul Andvessén, tjenende hos Lænsmandens Broder her paa gaarden, 5te Deponent, der blev formanet til Sandheds Udsigende, og \vidste/ ligesaa lidet som hans Mad Moder, forestaaende Vidne, vidste at afgive noget til Oplysning i denne Sag, saavel om Indbrudet, som om Brændeviinets Ejer og hvor det nu er. Demiteret.

Som 14de Deponent fremstod Britha Michels Datter, tjenende her paa gaarden hos 5te Deponent, der blev formanet til Sandheds udsigende, og benægtede ligesom forestaaende Vidne at viide noget til Oplysning om denne Sag. demiteret.

1800: 110b

Som 15de Deponent blev fremkaldet Torgrim Olssén, boende paa nærmeste Naboegaard Traae, der blev formanet til Sandheds Udsigende, benægtede ligesom forestaaende Vidner at viide noget til Oplysning i denne Sag, kun tilstod han paa Tilpørgende at have hørt Bøygde Rygte om at Lars Windal skulde være Brændeviinets Ejer, men troer at Folket ved lige meget hvem det skal tænke at være Ejer deraf. demiteret.

Som 16 Deponent fremstod Endre Larssén Wasenden, boende ¼ Miil herifra, hvilken Dommeren havde ladet indkalde paa Grund af at han havde hørt Rygte om at denne Deponent skulde have seet et mistænkeligt Læs den Nat Indbrudet skeede. Paa tilspørgende: om han veed hvem Indbrudet kan have begaaet, eller seet noget som kunde give Oplysning til at udfinde de skyldige? Svarede han: at han den omhandlede Aften noget silde, paa Vejen som han gik fra sit Hjem hertil Naboe gaarden Traae, bemærkede een Hæst med Slede som kjørede Wossevejen opad Graven Vandet, det var samme Tiid Maaneskin, men da

Deponenten gik Landevejen langt op i Bakken, kunde han ikke skjelne om der var Folk eller Tøye paa Slæden, og om der fulgte et eller flere Mennesker med, gav heller ikke derefter agt, da han intet var vidende om noget, men at han bemeldte Tiid saae dette Læs har givet Andledning til den Formodning og Snak hos Folk at dette kan have været det borttagne Brændeviin, som Deponenten ikke finder vel rimelig, da det end nu ikke var senere end at Folk jo vel paa adskillige Steder end nu var oppe, eller end nu ikke gaaet til Sengs. demiteret.

Ethvert af Vidnerne declarerede ved deres Fremtræden her for Retten at de alle vare af Naboelavet heri Gravens Sogn, og havde nydt Alterens Sakramente i avvigte Aar.

Da her paa gaarden Lille Graven ikke er flere Beboere end Lænsmanden og hans Broder, 5te Deponent, og Lænsmanden saavel som Laugrettet med de flere som Dommeren tilspurgte, ikke vidste for Tiiden at opgive flere der kunde formodes at viide noget til Oplysning i det her omhandlede, saa blev Forhøret hermed sluttet.

A: v: W: Koren

Arne Nielssøn Ejde og Ole Ricoldssøn Nessem med iholden Pen.

Præliminair Forhør paa Uldvigs Præstegaard

Aar 1800, den 28de April, blev Retten sat af Stedets Sorenskriver og de 2de tiltagne Vidner og Laugrettesmænd Ole Olsson Hielmevold og Johannes Johannessøn Spaanem, paa Præstegaarden for Gravens Kald, Nedre Hagestad, for efter Amtets Ordre at optage et Forhør i Andledning af heri Præstegaarden forøvet Tyverie. Inden Retten blev oplæst Amtets høje Ordre af 28de f: M: til dette Forhørs Optagelse, grundende sig paa Velærværdige Sognepræst Hr: Gerhard Kahrses Indberetning til Amtet af 17de {næst}

1800: 111

næst forhen, hvilke begge et efter andet lyder saaledes # #

Velærværdige Hr: Kahrs mødte for Retten og declarerede at der siden avvigte Sommer, Tiid efter anden, er af ham og øvrige Familie i Huuset savnet, som borttaget, deres Guld og Sølv penge, samt fornemmelig Banko sedler og anden Courant Myndt, saavel som Madvarer og adskillige Smaaeting af de tilfældig aaben staaende, eller formodentlig med Nøgler i staaende Skathul!! (Skatoll?) {og} Dragkisteskuffer, \Kister/, og andre Gjemsler, hvortil mueligen og Tyven kan have brugt andre Nøgler, eller fundet Nøglerne nogensteds liggende i Huuset, da intet Indbrud nogen Tiid er skeet. Han og Familie vare i lang Tiid uvisse om hvem de skulde tiltroe saadant, men omsider {ere de} blev {en} \de/ overtydede om at hans Tjeneste pige Angunne Aschildsdatter er eene den som de maae tiltroe at have begaaet disse Tyverier, skjøndt hun ikke hidtil har vildet tilstaae mere end eendeel deraf. Beløbet af det bortkomne kan han med Sikkerhed ansætte i det allerringeste til 100 rd:s Værd, men da de bortstjaalne Sager vare saadanne som deels ikke gjevnligen vare under Øynene og vidstes hvormeget havdes af, og deels saadanne hvoraf dagligen blev taget til Udgifter og Forbugelse, saa kan han ikke opgive paa nogen Maade bestemt hvormeget enten af Guld og Sølv Myndter eller andet, men at det vidst beløb til mere end ovenanførte Sum. Aarsagen til at Pigen Angunna ansees for at være allene Tyven, da ingen anden kan have Formodning imod, er følgende Omstændighed: fra Hans Velærværdigheds end nu ukonfirmerede Datter Cicilia var i Vinter frakommen een liden af Faderen drejet og hende foræret Trætønde med 16 skl: udi. Eengang som Pigen Angunna Aschildsdatter tog op af sin Kiste et Knippe Uld, faldt bemeldte Tønde ud af Knippet paa Gulvet, dette bemærkede hendes Medtjener Maritha Aslachsdatter, der strax anmeldte saadant; dette foranledigede at Pigen Angunna Aschildsdatters Kiste, som befandtes aaben, blev i de 3de Vidners Jon Tollevsøn og Elling Wigligssøn samt Maritha Aslachsdatters Overvær undersøgt, og fandtes da i samme adskillige Smaaeting, bestaaende af

lidet Sukker, et Lærrets Tørklæde, et Forklæde forfærdiget af en Serviette, ubetydelige Lærrets Sager, og forskjelligt, som nu inden Retten blev foreviist og af Laugrettet skjønnat at kunde beløbe af Verdie til 3 mrk: Hans Velærværdighed tog derpaa Pigen Angunna i Examination, som først benægtede, men siden under Fire Øyne tilsidst forskjellige Gange i Vidners Overvær har tilstaaet at have Tiid efter anden frastjaalet Hans Velærværdighed \tilsammen/ 15 rd: i Courant Myndt, og 1 rd: i Banco. Flere Penge nægter hun at have taget i Courant Myndt eller Banco, ligesom hun aldeles nægter at have taget enten nogen Guld myndt eller saakaldet heele Sølvpenge. I Henseende til de stjaalne Sølvpenge har hun tilstaaet at have leveret til Faderen een 7 á 8te Rigsdaler, og da der desuden ved Undersøgelsen i hendes Faders Aschild Gjermundssøns Huus er befunden et bonde Hals klæde, lidet Lærret og et par Knapper, der alle vare Ting Hans Velærværdigheds Huus fratagne, eller deraf forfærdigede, saa hviler der Mistanke især imod Pigens Fader, at han maae være Hæler og Medviider i Datterens Tyverier, der end videre bestyrkes deraf at een bædre Vilkaar og Penge Forfatning er bemærket saavel hos Faderen som Pigen i det sidste Halve aar end forhen, da de bestandig vare Folk af ringe Vilkaar. Ved Indkaldelse til Forligelses Commissionen haver Faderen udbetalt

1800: 111b

til Hans Velærværdighed de af Pigen tilstaaede bortstjaalne Courante Penge 15 rd:, hvorom nu i Retten blev fremlagt den med Faderen og Pigen indgangne Forening, der inden Retten blev oplæst, saalydende # Saavel i Henhold til dette Forliig, da Pigen er fattig, som i Særdeleshed i Betragtning{en} af at den ulykksalige Fader er een Gaardemand, der sidder med een stor Familie i ringe og Armodis Forfatning, frafalder Hans Velærværdighed ald Paastand om nogen Godtgjørelse saavel for den tilstaaede 1 rd: i Banco, som hvad hun viidere maatte blive overbeviist at have frastjaalet ham og Familie, dog med Forbeholden af hvad som maatte blive opdaget at hun eller Faderen haver in natura hos sig, eller i Behold hos nogen udsat, maatte blive ham tilbageleveret. I Henseende til den mistænkte Pige \Angunnas/ Alder og Rygte, fremlagde Hans Velærværdighed følgende Attest, som \nu/ inden Retten blev oplæst, saalydende # Hans Velærværdighed havde intet mere dette Forhør at tilføre. demiteret.

Som 1ste, 2det og 3de Vidne fremstod Maritha Aslachsdatter, Jon Tollevsøn og Elling Wigligssøn, der blev formanede til Sandheds Udsigende, hvoraf Pigen, som først tilstæde da Sukkeret, Tørklædet og eendeel af de vurderede Smaaeting blev ved Eftersyn fundet i Angunnes Kiste, og de 2de andre som tilkaldte da Forklædet og eendeel af de andre Smaaeting bleve fundne. Pigen Maritha Aslachsdatter, som den der saae den af Hans Velærværdighed ommeldte liden Trætønde eller Kredthuus, eller egentlig Laaget deraf, udfalde af Pigen Angunnes Uld Knippe, forklarede sig overeensstemmende med det af Hans Velærværdighed anførte, at hun anmeldte samme, hvilket gav Andleedning til Undersøgelsen i Kisten, som befandtes aaben; Hun forklarede videre paa Tilspørgende, at Anklagede Angunne for hende har tilstaaet at af de fra Præsten stjaalne Penge, havde hun leveret nogle i Forvaring til hendes Fader, hun udlod sig ikke for Vidnet om hun underrettede ham om hvorfra hun havde bekommet de Penge hun leverede ham, ligesom Vidnet heller ikke spurgte hende derom. 3die Vidne, Elling, forklarede sig i den Andleedning at Anklagede Angunna en anden Gang hos ham ligeledes tilstod at have leveret hendes Fader af de stjaalne Penge, og lagde hun den Gang til, at det var 8te eller 9 rd: hun havde leveret ham, men nævnte heller ikke den Gang om hun sagde ham hvor hun havde bekommet Pengene. Da ingen af de bemeldte 3de Vidner vidste videre at forklare til Oplysning, enten om hvormeget Anklagede Tiid efter anden kan have frastjaalet Præsten, hvortil hun kan have anvendt samme, eller

bevaret dem, eller i andre Maader til Oplysning i denne Sag, saa blev de fra Retten afskeediget.

4de og 5te Vidne, Sjur Jonssøn og Hans Olssøn Westrem, forklarede at de efter Begjæring af Hans Velærværdighed gik ned til Anklagede Angunne, som i Borgestuen, hvor hun den gang var, her er nu omtrent 2 Maaneder siden, da de beklagede hende Daarlighed, at have begaaet Tyverie, tilstod for dem at have paa een og samme Dag frastjalet Hans Velærværdighed Hr: Gerhard Kahrs her paa gaarden 15 rd: i Sølvpenge, dem hun havde forefundet og borttaget deels paa det saakaldede Skoleværelse, og deels

1800: 112

paa Præstens eget Kammer, saa tilstod hun og for dem at have borttaget een Krage, eller Kaps, som det kaldes, een gandske liden Stump Lærret, omtrent een Alen, og 2 Glas Erme, eller Hals knapper, \fra/ Hans Velærværdighed, som hun sagde de kunde modtage hos hendes 2 ukonfirmerede Søstre hjemme hos Faderen, der vidste om dem, da gik de hen til hendes Fader, som de ikke traf tilstæde, men siden ankom efterat Vidnerne hos bemeldte den Angjeldendes 2 smaae Søstre Britha og Kirstine havde efterspurgt og faaet bemeldte Sager, hvilket nu blev Retten foreviist og af Laugrettet vurderet alt tilsammen af Verdie 24 skl: Da Vidnerne ankom til Faderens Huus traf de først den paagjeldendes Moder Anna, som de først tilspurgte om bemeldte Koster, men da denne brast i saadan graat og Forfatning at af!! intet af hendes Ord kunde udledes andet end Fortrydelse og Beklagelse over Datteren, saa henvendte de sig til bemeldte Smaa, og af dem modtaget de nu foreviiste Koster, imidlertid kom Faderen til, men uagtet at de /: Vidnerne :/ baade efterpurgte og randsagede i Huuset efter flere Koster, forefandt de dog ingen flere, uden een aldeeles søndertrapset Kniplings Ende, der forekom dem mistænkelig, men som de ikke syndtes Verd at tage; ligesom og Forældrene og Sødskende aldeeles benægtede enten at have mere, eller at viide i ringeste Maade om hendes forøvede Misgjerning, der i høyeste Maade bedrøvede dem, og sagde de, at de S[m]aaeting Vidnerne nu forefandt, der efter deres Datters Tilstaaelse skulde være stjaalne Koster, vare af Anklagede givne hendes Sødskende, deels i Forvaring, og deels til Eje, uden at de kunde formode saadant at være stjaalne Koster. Vidnerne, ved at blive forelæst forestaaende Forklaring, bemærkede at de havde forglemt at anføre, at ovenmeldte Krave eller Kaps tilhørte ikke Præstefolket, men var taget fra een af hendes Medtjenerinder; ligeledes at da hun tilstod for Vidnerne at have stjaalet ovenmeldte 15 rd: i Sølv myndt, sagde hun paa Vidnernes Tilspørgende, at hun deraf havde forbrugt eendeel af Pengene ved at købe sig eendeel Smaaeting, og 7, 8te eller til 9 rd: havde hun leveret til hendes Fader, deels til Laans og deels til Forvaring. Da Vidnerne paa forskjellige Spørgsmaale intet mere vidste til Oplysning, bleve de demiterede.

6te og 7de Vidne, Klokke Arne Brynildssøn og Pigen Britha Ricoldsdatter Torblaa, forklarede eensstemmig paa Tilspørgende, at de vare begge nærværende for omtrent 2 Maaneder siden eller noget over, og hørte at Velærværdige Hr: Kahrses Kone, Anklagedes Mad Moder, tilspurgte Anklagede om det ikke var sandt hun havde stjaalet 15 rd: i Penger? hvortil Anklagede svarede: Jo, det er vel formeget sandt. Madamen tilspurgte hende derpaa: om hun ikke ogsaa havde taget een Serviette, et Tørklæde og en liden Tønde med 16 skl: udi? Dette tilstod hun ogsaa, samt at hun af Servietten havde syet sig et Forklædet, og foretaget Syeningen i sin Faders Floer {eller} /: Koestald :/. Madamen tilspurgte hende videre: Hvor hun havde gjort af Pengene, og om hun havde leveret nogen til Faderen? hvortil hun svarede: at nogle af dem havde hun leveret til Faderen. Da Vidnet, Klokke Arne Brynildssøn, i den Andledning samme Tiid spurgte hende: hvad hun havde sagt til Faderen da hun leverede Pengene, og om han spurgte hende hvorfra hun havde faaet dem? taug hun hertil stille og svarede intet, hvilket ogsaa Vidnet Britha anhørte. Paa Madamens

Tilspørgende til Angjeldende strax efter, ved de Udladelser: Du har vidst nok taget mere? benægtede hun det. Vidnerne vidste intet mere at forklare, men i Henseende \til/ om Angjeldende kan have stjaalet mere end hidtil oplyst, eller

1800: 112b

om hendes Forældre eller Sødskende have været Medvidere i hendes forøvede Tyverie, dog erindrede Vidnerne sig nu at hun paa Madamens Tilspørgende ovenmeldte Tiid, om hendes Moder ikke var Medviidere i Tyveriet, gandske benægtede at Moderen vidste derom. Vidnerne bleve derpaa demiterede.

8de Vidne, David Larssøn, forklarede at han forskjellige Tiider har hørt Anklagede tilstaae: at hun fra Præsten Hr: Kahrs, stundum sagde hun paa een Dag, og stundum paa forskjellige Dage, Tiid efter anden skal have stjaalet 3 rd: i Aateskillinger paa Præstens Kammer, 6 rd:, mindre nogen Skilling, af een Pung i et Skrin paa et Kammer, Skolen kaldet, og Dito nok eengang paa samme Værelse af een Æske 5 rd:, alt i Smaa myndt, samt desuden een enkel Rigs dalers Seddel, som Vidnet ej erindrer hvor hun sagde hun havde taget; saa har Deponenten hørt hende tilstaae at have taget nogle andre Smaaeting af de her i Retten opviiste, hvoriblandt det lille Krethus med 16 skl: udi fra Præstens Datter; ligeledes har hun tilstaaet for Vidnet at have leveret af de stjaalne Penge 8te á 9 rd: til hendes Fader, i hvilken Andledning hun paa Vidnets nærmere tilspørgende sagde at hun leverede dem til ham uden for hans Dør i een Klud, uden at enten Faderen spurgte hende hvorfra hun havde bekommet dem, eller hun sagde ham saadant, og nægtede hun bestandig at Faderen var vidende om at de vare stjaalne, tilsidst har hun sagt at have løyet paa sig selv, og ikke at have stjaalet saameget, men kun 7 rd: Vidnet vidste intet viidere paa Dommerens forskjellige Spørgsmaale at svare til Oplysning. demiteret.

9de Vidne, Inga Sølfest Datter, forklarede sig i alle Deelee overensstemmende med det næst forestaaende Vidne, kun med den Forandring, at Angjeldende Angunne for hende har tilstaaet at have stjaalet i alt i Penge 16 rd:, som er 1 rd: mere end hendes Tilstaaelse for forberørte Vidne, da hun angav for Vidnet, det hun af Æsken havde taget 6 rd:, i stæden for hun til forestaaende Vidne tilstod 5 rd: Vidnet vidste intet videre at forklare, og blev demiteret efterat hun havde bevidnet at den omvidnede hende fratagne Kaps var frakommet hende uden hendes Vidende og Villje.

Derefter blev fremkaldet Pagjeldendes Fader Aschild Gjermundson, boende her tet ved paa gaarden Undeland, beklagede at han som Fader til mange Børn, maatte nu i hans tilkommende Alder føle den Hjertesorg som een uforstandig Datter ved sine daarlige Handler ha{vde}\r/ paaført ham i at begaae een saa nederdrægtig Last som Tyverie, hvorved hun har paaført baade sig og Forældre den største Sorg og Skam, og bortkastet sig selv fra ald timelig Lykke; han var ligesaa lidet viidende om denne hendes Handlemaade, som han i mindste Maade havde havt Andledning til, efter hendes forhen viiste Forhold at falde paa de Tanker, hun havde stjaalet de 2de Hals Knapper, som var det eeneste han var bleven viidende \om/ af de Smaaeting hun havde givet hendes yngre Søstre, og ved Undersøgelse blev funden i Hans Huus, hvor{af}\om/ foranførte 4de og 5te Vidne har forklaret. Kapsen og Lærrets Stubben havde han aldrig seet i hans Huus eller Børns Gjemme, førend de bleve fundne, men kun Knapperne, som angjeldende Angunne havde sagt til Søstrene da hun gav dem, at have kjøbt af een Østmand, og hvorom Deponenten aldrig havde spurgt hende. Deponenten beklagede sin Datters daarlige

1800: 113

Forhold, og bønfuldt at den som een Ungdoms Fejl og ufornuft maatte med Skaansel ansees, og at hun i Betragtning af hendes Ungdom og hendes Forældres Ulykke derved, ikke maatte blive straffet efter Lovens Strængheid. Deponenten blev af Dommeren betydet at der hviler Mistanke mod ham som Medhæler af hans Datters Forbrydelse, og at denne end og har for Vidner tilstaaet at have leveret ham Penge af de stjaalne, i hvilken Andledning Dommeren foreholdt ham Forbrydelsens Afskyelighed, og at han vilde lægge Vægt til samme og opdyngge een nye Forbydelse, hvis han ikke aabenhjertigen tilstod det, samt og paa det oprigtigste tilstod hvor vidt hans Datter havde søgt Raad eller Gjemsel {for} \til/ sine Koster hos ham. Han nægtede aldeles at have i mindste Maade \enten/ været Medviider i hendes Handlinger, eller at have modtaget Penge af hende, som hun i hendes Bedrøvelse og vaklende Angest for Udflugter skal have paaskyldet og fortalt, da hun blev antastet og overbevist om hendes Misgjerning. Vidnet blev demiteret.

Anklagede Angunne Aschids Datter fremstod for Retten, frie for Baand og Tvang, og beklagede at hun havde været uforstandig nok til at begaae Tyverie, og stjele dels Penge og dels andre Smaaeting af ringe Verdie fra hendes Huus boende; hun kunde ikke nægte at have stjaalet de forhen af de førte Vidner omprovede og Retten foreviiste Smaaeting, der er ansat af Verdie tilsammen 1 mrk: 8 s:, men nægtede nu for Retten \aldeles/ at have stjaalet flere Penge end ialt til henved 7 rd:, dem hun ej nøjere vidste Summen paa, men beklagede at hun i Andledning af Madamens Trudslar om den ulykke hun vilde komme i om hun ikke tilstod at hun havde stjaalet mere, hvilket Madamen paastod, havde af ufornuft og for at redde sig af den Angest og Forfølgelse hun da var udsat for, havde paaløyet sig selv at have strjaalet flere Penge end hun nu, da hun inden Retetn ikke vil fravige Sandhed, virkelig havde {....} taget; hun beregnede den Gang hos sig selv det stjaalnes Beløb efter de Ting hun havde indkjøbt, da hun ej havde talgt Pengene efterat hun stjal dem, og i alt paadigtet sig at have stjalet \omtrent/ 8te Rigs daler mere end Hun virkelig havde taget; Hun sagde sig at have taget paa et hvert Sted hvor hun til sammen havde stjaalet, kun 7 rd:, saameget at det blev ialt 16 rd:, og da de true hende at sige hvor hun havde gjort af flere end de 7 rd: hun kunde opregne at have kjøbt Smaaeting for, vidste hun sig ingen bedre Udflugt end at hun havde leveret dem til sin Fader. Da Hans Velærværdighed \ved Forligelses Commissionen/ paastod at ville have 15 rd:, hun {daarlighed} daarligen havde tilstaaet at have stjaalet, bønfuldt hun endelig hendes Fader at udlægge disse Penge, hvorved hun troede at ville blive reddet for Straf, hvilket han af Faderlig Medlidenhed gjorde, skjøndt hun med sin Samvittighed veed at hun langt fra ikke har stjalet til saa stort Beløb, og ikke mere end hun her har bekjendt, undtagen det kunde være lidet Stumpebrød og anden Mad hun paa Stedet har opspist. Hun benægtede gandske at enten hendes Forældre eller nogen af hendes Sødskende, der alle ere (Hu?)gne end hun, være i mindste Maade medviidende om hendes begaaede Forbrydelser, og at hun kun forærede hendes Smaa Sødskende de i hendes Faders Huus fundne Smaaesager, uden derom at nævne til hendes Fader, \eller nævne/ hvorfra hun havde faaet dem, undtagen i Henseende Knapperne sagde hun at have kjøbt dem hos een Østmand; hun var bedrøvet over at hendes

1800: 113b

ufornuftige Udsagn i et fortvivlet Øyeblik havde paadraget hendes Fader een ufortjent Mistanke, der især bedrøvede hende; hun beklagede at hun ved hendes Fejltrin nu havde gjort sig ulykkelig, og bønfuldt om Overbærsomhed med hendes Ungdoms uvid, og en naadig Dom.

De foranførte 9 Vidner ere alle hjemmehørende her i Uldvigs Sogn, sagde sig at have gaaet til Alters i sidstavvigte Aar, og bleve, førend de avgav Forklaring, formanede til Sandheds Udsigende.

Hans Velærværdighed Hr: Gerhard Kahrs declarerede at de omprovede ham frastjaalne Penge, samt inden Retten foreviiste Smaaeting, \hvis paasatte Verdie han biefaldt/, vare ham alle mod hans Villje og Vidende frakomne, det han trøstede sig med Eed at bekræfte om forlanges. De bemeldte Smaaeting Hans Velærværdighed tilhørende, undtagen Kapsen, bleve ham inden Retten leverede, ligesom Pigen, 9de Vidne, Inga Sølfestdatter ble leveret Kapsen, som hende tilhørende. Paa Tilspørgende sagde Hans Velærværdighed at han ingen flere Vidner eller Oplysning vidste at angive i denne Sag end de allerede førte.

Forhøret blev hermed sluttet. A: v: W: Koren
Ole Olsson Hielmevold. Johannes Johannesson Spaanem med iholden Pen.

Aaret 1800, d: 30te Maj, blev en Aastæds Ret sadt paa Gaarden Øvre Axnes i Wigøers Sogn, Østensø Skibrede, af mig Sorenskriver Koren, og følgende eedsorne Laugrettes Mænd, som sagde sig Parterne ubeslægtede, nemlig: Ole Nielsen Herrestvedt, Ole Stegsen Børven, Ole Olsen Fixen, Tosten Thorsen Noreim, for at behandle en Aaværks, Eigne og Markeskiolds-Trætte imellem Ole Sjursen og Lars Arnesen, begge af Øvre Axnes, efter den førstes Indstevning. Citanten Ole Sjursen tilligemed hans beskickedede Curator Aamond Sjuvadsøn Kallestad vare selv tilstæde, som og Contra Parten Lars Arnesen.

Citanten fremlagde hans under 12te Maj sidstl: udtagne Stevning til denne Sags Foretagelse, med tilhørende Forkyndelses Paategninger. 2: Sognepræsten Hr: Tonnings Attest af 20de Maj sidstl: om Citantens Alder, og endelig 3: Forligelses Kommissionens Attest om at denne Sag har for Commissionen icke kunnet blive forligt, hvilke Documenter et efter andet bleve oplæst, saa lydende # videre foreviiste Citanten hans Skiøde {af} \dateret og tinglyst/ 22de October 1793, hvorved Citanten Ole Sjursen er hiemlet en halv Løb Smør, et halvt Faareskind, et halvt Kalvskind og een trefierdendeel Løb Salt i Gaarden Øvre Axnes under Østensø Skibrede, hvilket Skiøde med Paategning blev Citanten tilbagelevered. Citanten fremstillede en Deel Vidner, med Begiæring at Sorenskriveren med Laugrettet ville begive sig til de forskjellige Aastæder i Udmarken, saavelsom Slaatterne og Hjemme Jorden, og der saavel anhøre hans Forklaring om Grændserne imellem deres forskellige Teiger og Eiendomme, som og om hvad der er Aavirked, med samt videre Sagen Vedkommende hvad Vidnerne derom paa Aastæderne kan forklare.

Indstævnte Lars fremlagde Stævnevidnernes Attest af dags Dato om: at han har Contra Stevnet i denne Sag til Vidners Anhørelse og Doms Lidelse, og som nu inden Retten blev oplæst, saalydende #

Retten begav sig med Parter og Vidner til et efter andet af de omtvistede Aastæder, og der modtog Vidnernes Forklaringer paa ethvert Stæd, hvormed Dagen gandske forløb indtil silde Aften over Klocken 10 Slet, saa maatte udsættes til i Morgen med Indførselen af Vidnernes Forklaringer og deres Eedfæstelse, som icke ude paa den aabne Mark kunde fuldbyrdes. saaledes blev første Dags Forretning sluttet.

Ole Nielsen, Ole Stegsen, Ole Olsen og Tosten Thorsen, alle med paaholden Pen.

A: v: W: Koren

Næste Dag blev Retten atter sadt af de i Gaar bemeldte Personer.

Hvor da begge Parter i forestaaende Sag mødte for Retten og declarerede: at det icke var fornøden at bemøye Dommeren med at lade tilføre Protokollen de i gaar paa Aastæderne afhørde i alt 13ten Vidners Forklaringer; da de /: Parterne /: nu vare blevne foreenede og forligte paa følgende Vilkaar: 1: Contra Citanten Lars skal fremdeeles beholde hans hafte Slaatte i Citanten Oles Skovteig nederst ved Bæcken, hvorimod han /: Lars /: afstod den forhen brugte lille omtvistede Slaatte længere op ved samme Bæck, der for Eftertiden maae benyttes af Citanten Ole. 2: Parterne overlade til Sorenskriveren at anvise og bestemme det

Sted i Berget eller Fieldet ved Støelen, hvor første Kors skal indhugges til Mærke for hvor Grændse Linjen imellem deres omtvistede Skovteige skal begynde; hvorefter det skal staae til Laugrettet, dem Parterne gandske og aldeeles overlade efter efter bedste Skiønnende, a: at bestemme overalt Gændselinjerne

1800: 114

mellem Parternes omtvistede deals Skov-Eiendomme /: thi Buebeitet er fælles /: deals Slaatter, dog med den Indskrænkning, at Grændse Linjen paa det omtvistede Stæd ved Bækken skal følge den lille Bæk. b: at bestemme hvad Vederlag Contra Citanten Lars skal nyde for de omtvistede 5 Aske-Træer i Citanten Oles Skovteig under Fjeldet ved Støelen, hvilke fra nu af skal tilhøre Citanten med de øvrige Træer, for ei at give Anleedning til nye Trætte i Tiden. c: at bestemme hvor og hvormegen Mark Citanten maae indgiære af den fælles Mark til sin Sla\atte for Eftertiden, til Vederlag for hvad han efter Laugrettets Skjøn maatte synes at have mindre eller ringere Andeel i den paaviiste for omtrent 19 Aar siden indgierdede og nye opryddede Slaatte i Udmarken, end ham kunde synes at tilkomme, hvilket Vederlag skal gives og udviises i Sammenhæng ved bemeldte Slaatte, saa at samme under et med den kan indgiærdes, saafremt nogenledes passende og tienlig Mark dertil er at finde sammesteds, hvis icke, da faaer Vederlaget andensteds at udviises. 3: Efter Sorenskriverens Paavisning til første Mærke-Sted, og Laugrettets Skiønnende og Anviisning hvor Markeskiølds Steenene bør sættes som forbemeldt, skal forfattes og tinglyses en Stenings Forretning til Efterretning for Eftertiden. 4: Enhver af Parterne skal udrede det halve af samtlige denne Sags Omkostninger, som og til Steenings Forretningen.

Ole Olsen, Ole Stegesen, Ole Nielsen og Thosten Thorsen, alle med paaholden Pen.

A: v: W: Koren

Sommer Tingene 1800.

1: For Johndahls Skibrede.

Aaret 1800, d: 5te Junii, blev det det!! **almindelige Sommer, Sage og Skatte-Ting sadt** af mig Sorenskriver Koren, og følgende Laugrettes Mænd: Bergie Johnsen Kopren, Ole Heljesen Molven i Niels Larsen Handegaards Stæd, som fraværende paa en Reise længer end formodedes, Iver Olsen Bakke, og Ole Olsen Bakke, **paa Tingstædet Herandsholmen**, saa var og tilstæde Hr: Foged Langsted og Districtets Lænsmand, samt en deel Almue. Førstmeldte Laugrettes Mand blev i Eed tagen, de andre have forhen aflagt Laugrettes Eed.

Hvor da allerunderdanigst blev oplæst følgende Kongelige Anordninger, Kollegial og Amts-Ordres:

- 1: Forordning af 4de October sidstl: anlangende Leie for strandet Godsens Bevaring.
- 2: Do: af 1ste November sidstl: anlangende at Udskrivelse til Krigstieneste skal skee efter Folkemængden i hvert District, uden Hensyn til Lægdernes Inddeeling.
- 3: Do: af 22de November sidstl: anlangende Godtgjørelse for Grund som afgives til Lotemærker.
- 4: Do: af 27de December sidstl:, hvorved Straf for Land-Almuens Yppighed ved Bryllupper ophæves.
- 5: Plakat af 13de November sidstl: anlangende en Deposito Kasses Oprettelse i Kiøbenhavn.
- 6: Do: af 25de October sidstl:, at d: 26de § i Forordningen om Politievæsenet paa Landet i Danmark af 25de Martii 1791 skal gielde for begge Riger, samt og i Kiøbstæderne.
- 7: Do: af 17de Januarii 1800 om frie Skyds for Søefolk som udskrives til Orlogs-Tieneste.

8: Do: af 21de Martii 1800 om Diæt Penge for Rettens Betiente og Prokuratorer i Delinquent og Justits-Sager.

9: Do: af 28de Martii 1800 anlangende nermere Bestemmelse om Værdiens Bestemmelse af stiaalne Koster, samt Tilhiemlings Eed og at de mod Vilje og Vidende ere Eierne frakommen.

10: Do: af 4de April sidstl: anlangende at alle Beneficiarii Bøxel Sedler skal indehøde den Clausul at Leilændingen skal vige Gaarden mod at erhøde Bøxel-Summen tilbage, saafremt den skulle blive udnævnt til EmbedsMands Boelig.

11: Kongelig Resolution af 13de September \1799/, communiceret Amtet under 28de s: M., anlangende: at første Gang Aftags Forretninger paa Gaarde i Anledning Vandskyld, Fjeldskred (..?) Ulyckes Tilfælde, skal skiee efter Amtets foregaaende Foranstaltning, samt at Vedkommende, for at faae Syn optaget, skal henvende sig med Ansøgning til Amtet.

12: Cancellie Skrivelse til Amtet af 17de December 1799 anlangende at en Forligs Forhandling om noget som skal betales eller udredes har samme Forret ved Exekution som en Dom, dog bør den da være tinglyst for Skyldnerens Værneting.

13: Do: af 1ste April anlangende at Tax-Træet er giftigt og drøbende for Drøvtyggende Dyr samt Sviin, Høns og fleere Huusdyr.

14: Do: af 3de Maj anlangende at Vedkommende skal lade deres Ansøgninger forsyne med vedkommende Øvrigheders paategnede Erklæringer, saafremt de vil vente nogen Resolution paa den.

15: En Anviisning for Almuen til at forekomme Sygdomme af fugtige Kornvahreres Brug til Brød.

16: Det Kongl: Norske Videnskabers Selskabs Premie Opgaver for Industrie-Fliid af den norske Bondestand indeværende Aar.

Derefter blev foretaget Tingsvidne Sag:

Hr: Foged Langsted anmeldte for Retten at han ved Lænsmanden for Johndahls Skibrede, Tosten Halderager, er bleven underrettet

1800: 114b

om at der i bemeldte Skibrede er paa Gaarden Brække en nogle og fyrgetyve Aars gammel Mand ved Navn Od Helgesen, der i en Deel Aar har været af og til stundom meer og stundom mindre vanvittig, men nu i nogen Tid er bleven saa aldeles berøved Forstandens Brug at han icke uden stor Fare for den almindelige Sickerhed kan tillades længere at gaae løs, hvorover hans Huustroe og Stedsøn have seet dem nødde til nu sidstleden 12te Maj at lægge ham i Jærn, da de icke have Leilighed til paa anden Maade at bevogte ham. Hr: Fogden lod i denne Anledning tilspørge tilstædeværende Almue om de ansaae ham saa rasende Gal at han var farlig for Folkets Sickerhed, og maae nødvendig holdes i Forvaring. Tilstædeværende Almue declarerede eenstemmig at hans elendige Forfatning som afsindig er dem vel bekiendt, og at han som en farlig rasende maae ansees, især forklarede de tvende Mænd Iver Sjursen Brække og Ole Iversen Underhougen, som han[s] nermeste Naboer, nu her for Retten tilstæde: at en Tid næstafvigte Aar maatte samtlige Naboer en lang Tid holde Vagt over ham, og en Tid holde ham bunden, og da han nu er saa rasende at han kaster alle Ting om sig og truer med allehaande Ulycker, saa anseer enhver det fornøden at der foranstaltes hans Fængsling og Forvaring. Hr: Fogden tilspurgde derefter tilstædeværende den afsindiges Huustroe Guroe Johannes Datter, der sagde sig 67 Aar gammel, og hendes med første Mand avlede Søn Johannes Nielsen, omtrent (4?)4 (24?) gammel, der gaar Moderen til Haande ved Gaardens Bestyrelse, den afsindige har tilbøxlet sig, om de vil og kan paatage sig at være ansvarlig for den afsindiges Bevogtning og Anholdelse, at han ei udslipper og foraarsager

nogen Ulycke? De svarede begge hertil at de giærne ønskede at beholde ham under deres Tilsyn og Forvaring, da de vil besørge ham holdt bestandig sluttet i Jærn til Sickerhed for det Almindelige, men at deres ringe Vilkaar og Fattigdom paa ingen Maade gjorde dem dette mueligt, med mindre de nød af det offentlige til hans Underholdning og Bevogtning det fornødne, hvilken deres ringe Forfatning samtlig Tilstædeværende Almue bevidnede at være Sandhed. Hr: Fogden begiærede det her passerede beskreven meddeelt, det Retten bevilgede.

Derefter blev publiceret følgende Almues breve.

1: Skjøde udstæd af Jon Nielssøn Baggegaard til Niels Jonssøn paa 15 Mrk: smør med Bygsel i Gaarden Baggegaard No: [??] for 60 rd:, dateret 5 Junii 1800.

2: Hjemmelsbrev udstæd af Stædets Sorenskriver til Arvingerne efter Amund Larssøn Espeland paa 20 $\frac{3}{4}$ Mrk: Smør med Bygsel i Gaarden Espeland, dateret 5 Junii 1800.

3: Skjøde udstæd af Arvingerne efter Amund Larssøn Espeland til Sjur Amundssøn paa 20 $\frac{3}{4}$ Mrk: Smør i Gaarden Espeland for 30 rd: 12 s:, dateret 5 Junii 1800.

4: Fæstebrev udstæd af Sjur Amundssøn Espeland til Lars Amundssøn paa et Huusmandsplads under Gaarden Espeland, dateret 5 Junii 1800.

5: Skjøde udstæd af Salamon Jonssøn Guntvedt til Berge Johannessøn paa 18 Mrk: Smør i Gaarden Guntvedt No: 26 for 18 rd:, dateret 5 Junii 1800.

6: Skjøde udstæd af Lars Endressøn Ejde til Endre Larssøn paa 1 pd: 11 $\frac{2}{3}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Huud, $\frac{1}{8}$ Løb Salt for 100 rd: i Gaarden Ejde No: 34, dateret 18de October 1799.

7: Vilkaarsbrev udstæd af Ole Helliessøn Molven til Hellie Olssøn Molven, dateret 5 Junii 1800.

8: Afkald udstæd af Amund Sjurssøn Bræche til Formynderen Lars Samsonson Bircheland for hans Arv efter Skiftebrev af 12 April 1796, Capital 7 rd: 4 mrk: 15 skl:, dateret 5 Junii 1800.

9: Lodseddel udstæd af Maritha Samsonsdatter Tuften for hendes Datter Sisilie Johannesdatter Tuftens Arv efter Faderen, følgelig Skiftebrev af 13 April 1796, og efter Søsteren efter Skiftebrev af 10 October 1796, Capital 67 rd: 3 mrk: 6 s:, dateret 18 October 1799.

1800: 115

Til Laugrettesmænd for indeværende Aars Høsteting blev udnævnt: 1: Niels Larssøn Handegaard. 2: Niels Jonssøn Baggegaard. 3: Berge Johannessøn Guntvedt, og 4: Endre Larssøn Ejde, som alle nye Mænd.

Hr: Foged Langsted fremlagde derefter Restance Registeret for det Halvaar 1800, som efter Hr: Fogdens Forlangende inden Retten blev examineret, og blev af Laugrettet og den tilstædeværende Almue uimodsagt, og var Restancen for dette Halve aar 191 rd: 3 mrk: 9 s:

Da ingen havde videre ved Tinget at bestille efter derom skeede Udraab, blev Tinget ophævet. Ole Olssøn Bache. Iver Olssøn Bache. Berge Jonssøn Kopren. Ole Helliessøn Molven.

2: For Østensø Skibreede:

Aaret 1800, d: 6te Junii, blev det **almindelige Sommer, Sage og Skatte Ting for Østensø Skibreede sadt paa Tingstædet Herandsholmen** af mig Sorenskriver Koren og følgende forhen i Eedtagne Laugrettes Mænd: Ole Andersen!! (Arnessøn?) Moe, Brigt Larsen Nedre-

Wiig, Germund Asbjørnsen Nedre Wiig, Tosten Sjursen Moe, saa var og tilstæde Hr: Foged Langsted, Tinglaugets Lænsmand, og en Deel Almue.

Hr: Foged Langsted begierede: at de sidstleden Høste-Ting udnævnte Mænd til at sidde Laugrett paa nerværende Ting, nemlig Ole Svendsen Schjeie og Lars Michelsen Berge, der icke forhen har aflagt Laugrettes Eed, samt Lars Johansen Wiig og Jacob Hansen Øvre Wiig, der forhen have sadt Laugrette, der nu udebliver uden at Møde, de første under Paaskud at de vare Soldater, uden at have sendt nogen Underretning eller Beviis om at de ere i nogen deres Soldater-Tieneste vedkommende Forretning, og de sidste under Paaskud at de forhen 2de Gange skal have betient Retten, maatte som motvillig udeblivende af Dommeren med Lovens Bøder og Straf ansees: Sorenskriveren eragtede forbemelte fire udeblivende Laugrettes Mænd bør ifølge (KLs?) 1 Bogs 7 Kap: 3 Art: at bøde, de 2de første, nemlig Ole Svendsen Scheje og Lars Michelsen Berge, enhver for sig tre Lod Sølv, eller i Penge Halvanden Rigsdaler D: C: (Dansk Courant), og de tvende sidste, nemlig Lars Johansen Wiig og Jacob Hansen Øvre Wiig, enhver for sig 2 Lod Sølv, eller 1 rd: D: C:, alt til Kongen, samt desuden betale dem efter Loven som have sadt i deres Stæd, hver 16 s: for hver Dag.

Derefter blev publiceret: Først den mig Sorenskriver Arnoldus von Westen Sylow Koren under 18de October \f: A:/ allernaadigst forundte Bestalling at være Sorenskriver for Hardanger, Vos og Lyse Klosters Gods.

derneft samtlige i Gaar paa forestaaende Folio anførte og publicerede Kongl: Anordninger, Collegial og Amts-Ordre, 16 i Tallet.

Nye Sag: Hans Nielsen Kanicheberg mødte for Retten og fremlagde: \1:/ de beskikkede Stevnevidners Attest af 13de Maj sidstl: om; at han til dette Ting har indkaldet Mons Nielsen Bottenen!! (Botten/Botnen) til at erlægge den Aabod paa Huusene af Gaarden Kanicheberget han ifølge ergangne Domme bør udrede til Citanten med videre, samt dette foraarsagede Søgemaals Omkostninger Skadeløs. 2do: vedkommende Forligelses Commissions Attest af 20de Octobr: sidstl:, om at denne Sag icke der har kunnet erholdes forligt. begge bemeldte Attester bleve inden Retten oplæste, saalydende # videre fremlagde Citanten \3tio:/ en af forrige Sorenskriver Heiberg under 29de Decmber 1796 afsagt Dom, hvis Afsigt blev oplæst, saalydende # 4to: En af Stifts Overretten i Bergen under 5te Martii 1798 afsagt Dom, som findes forsynet med Indstævntes egen Paategnelse at den er bleven ham foeviist. Afsigten blev oplæst, saalydende # 5to: Den i Følge forbemeldte Domme optagne Aastæds Forretning \af 21de Junii 1798/, udstæd under 27de December 1797, hvis Slutning og Beregninger blev oplæst inden Retten, saalydende # 6to: en Attest af tvende Mænd, Erich Johnsen Botnen og Torger Johannesen Fladebøe, under 9de Febr: 1799 udstædt Attest om at Citanten, som Domhaver, har mindelig paafordret indstævnte at rette for sig efter de ergangne Domme, hvilken Attest blev oplæst, saalydende # Citanten declarerede, at han i Tanke om at Indstævnte vilde mindelig rette for sig, og for at spare ham Executions Omkostninger, havde ladet Dommene henhvile uexeqverede indtil han som en eenfoldig Bondemand maatte erfare at de vare blevne forældede til Exekutions Erholdelse, og da han saaledes formedelst Indstævntes Uvilje at opfylde hans idømte Aabod og Omkostninger havde seet sig nød til denne Sags Anlæg, saa maatte han nu icke aleene paastaae Indstævnte ved Rettens Dom ipligtet at betale hvad de fremlagde Domme paalægge ham, men endog at betale i denne Sags

1800: 115b

eller nu værende Søgsmals Omkostninger, med Indkaldelsen for Forligelses Kommissionen, samt Kost og Tæring for Citantens Møde baade der og her for Retten, med fleere foraarsagede

Reiser i denne Sag, i det mindste 5 rd.; hvormed Citanten indlod denne Sag til Doms, under Forbeholden af videre Tilsvar om samme skulde blive fornøden og noget Tilsvar skee i denne Sag.

Da Indstævnte Mons Nielsen Botnen, som saavel da Sagen blev Incamineret, som nu atter var bleven paaraabt, icke indfandt sig med Tilsvare i denne Sag, ei heller nogen meldte sig paa hans Vegne, saa \blev/ inden Retten afsagt; denne Sag optages til Doms.

Nye Sag: Giermund Asbjørnsen Nedre Viig paa egne og Medarvingers Vegne efter Thor Pedersen Fixen {foreviste} \fremlagde 1mo:/ Stevnevidnernes Attest {af} om at have indvarslet til dette Ting Torgil Johannesen Fladebøe til at betale en {Hest} \Hoppe/ med 15 rd.; denne skal have kjøbt af Citantens Fader Thor Pedersen Fixen, 2do: Forligelses Kommissionens Attest om at Indstævnte dertil indkaldet icke mødte. begge Attester bleve oplæste, saalydende #

Indstævnte mødte og nægtede Kravet, samt declarerede at han vil under denne Sags Førelse, om Anstand forundes ham, skaffe Beviis om: at da han var indvarslet at møde for Forligelses Kommissionen i denne Sag, var det ingenlunde Modvillighed, men haardt Veir, som hindrede ham at kunne komme over Søen til Commissions-Stedet.

Citanten tilførde, at han icke havde kunnet formode at indstævnte kunne have villet nægte een saa beviislig Sag som denne, hvorover han heller icke har været betænkt paa at have indvarslet tilstæde de fornødne Vidner - han seer sig derfor nød til at forlange denne Sag bevilged udsadt, og det til Høste-Tinget, om Contra-Parten hertil vil give sit Samtycke, for at spare baade sig og ham den lange Vei som Reisen til Maanedes Tinget ville foraarsage.

Indstævnte gav paa Tilspørgende hans Samtycke hertil.

thi eragtede Dommeren: Denne Sag udsættes efter begge Parters Samtycke til Foretagelse her paa nestkommende Høste Ting, og har Citanten til den Tid at frembringe hvad Vidner og Beviisligheder han agter at føre, da han ingen fleere Udsættelser kan vente tilstaet.

A: v: W: Koren

Næste Dag, d: 7de Junii 1800, continuerede Sommertinget for Østensøe Skibreede ved de i Gaar benævnte Laugrettes Mænd, saa var og tilstæde Hr: Fogden, Lænsmanden og en Deel Almues Mænd.

Hvor da: i forestaaende Sag mellem Hans Nilsen Kanicheberg og Mons Nielsen Botnen, blev afsagt saadan

Dom

Da de fremlagde Domme ipligte Indstævnte at erstatte Aabod paa Gaarden Kannicheberg efter uvillige Mænds Skjøn, samt i daværende Sags Omkostninger 5 rd.; og den fremlagde saakaldte Skjøn og Aabods Forretning fastsætter Aaboden med Omkostninger i alt til 17 rd: 4 mrk: 2 s.; der desuden af lovlig Indstævnte ingen Tilsvar i Sagen eller Indsigelse er gjort endten mod Kravet eller de fremlagde Documenters Gyldighed, saa kiendes for Ret: Indstævnte Mons Nielsen Bottenen bør at betale forestaaende, tilsammen 22 rd: 4 mrk: 2 s.; samt desuden i denne Sags foraarsagede Omkostninger 5 rd.; i alt tilsammen syv og tyve Rigsdaler fire Mark og toe Skilling D: C: til Citanten Hans Nielsen Kannicheberg inden femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang. De under Sagen fremlagde Documenter bleve Citanten tilbage leverede.

Der efter blev publiceret følgende Almues Dokumenter.

1: Skjøde udstæd af Enke og Arvinger efter Sjovat Nielssøn Bjotvedt til Niels Sjovatssøn paa 1 pd: 3 Mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Bjotvedt No: 82 for 126 rd: 3 mrk: 8 s.; indberegnet hans egen ejende Andeel, dateret 22 Octobr: 1799.

2: Vilkaars Contract udstæd af Niels Sjøvatssøn Bjotvedt til Moderen Christi Steens Datter for Livs Ophold af Gaarden Bjotvedt, dateret 22 Octobr: 1799.

3: Skjøde udstæd af Johannes Olsson Soldal til Engel Olsson Bjotvedt paa 1 pd: 12 Mrk: Smør, ½ Mrk:!! Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Soldal No: 49, dateret 6 Junii 1800.

4: Bygselbrev udstæd af Lars Barssøn Sæbøe til Hellje Halverssøn Lille Aas paa 9 Mrk: Smør, ½ Hud, ½ Gjedskind med Bygsel og H: i Lille Aas No: 80, dateret 12 Maji 1800, hvorhos fulgte Revers og behørig Qvitteringsbog.

5: Skjøde udstæd af Giert Olsson Aalvigen til Niels Girtssøn paa 1 ½ Løb Smør efter Aftag i Gaarden indre Aalvig med Bygsel og Herlighed, No: 78 i Østensøe, dateret 6te Junii 1800.

1800: 116

6: Skjøde fra Arne Thorssøn Telstøe til Johannes Thorssøn paa 18 Mrk: Smør, ½ Gjedskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Telstøe No: 68, dateret 6 Junii 1800.

7: Vilkaarsbrev fra Brynild Christopherssøn Rychen til hans Hustrue Thuri Thorsdatter for Livs Ophold af Gaarden Rychen efter Udstæderens Død, dateret 6 Junii 1799.

8: Skiftebrev efter Baar Larssøn Sæbøe, dateret 5te April 1796, hvorefter Stervboet er ejende 1 pd: 21 Mrk: Smør, ½ Hud, ½ Gjedskind i Gaarden Lille Aas, hvoraf til Enken Anna Helljesdatter er udlagt 1 pd: 12 Mrk: Smør, og til Sønnen Lars Baarssøn 9 Mrk: Smør, ½ Hud, ½ Gjedskind.

9: Obligation udstæd af Svend Olsson Scheje til Torbjørn Sjurssøn Tjosaas for 150 rd:, og til Ole Sjurssøn Moe for 150 rd:, dateret 19de Maji 1775, aflyst og udslettet efter Qvittering af 3de Junii 1800. med Pant i Scheye No: 21.

10: Afkald udstæd af Guro Knudsdatter Tvedt til Formynderen Ole Brigtsøn Nedre Wiig for hendes Faderarv 17 rd: 1 mrk: 15 s:, følgelig Skiftebrev af 25 Maji 1793, dateret 6 Junii 1800.

11: Afkald udstæd af Johannes Haagenssøn Berven til Formyndererne Michel Lepse og Tosten Stene for hans Faderarv 28 rd: 5 mrk: 1 s:, følgelig Skiftebrev af 31 Maji 1786, dateret 6 Junii 1800.

12: Fredlysning over Gaarden yttre Aalvigens Slaatter og Udmark, udstæd af Hr: Foged Langsted den 6 Junii 1800.

13: Afkald udstæd af Anna Olsdatter til hendes Formynder Torbjørn Sjurssøn Thosaas for hendes Faderarv efter Skiftebrev af 18 Januar 1794, Capital 2 rd: 3 mrk: 11 s:, dateret 6 Junii 1800.

Til Laugrettesmænd for indeværende Aars Høste ting blev udnævnt følgende: 1: Engel Olsson Soldal. 2: Niels Giertsøn indre Aalvigen. 3: Ole Svendssøn Scheye, og 4: Lars Michelssøn Berge, der alle ere nye Mænd.

Hr: Foged Langsted derefter fremlagte sit Restance Register for det halve Aar 1800; som efter Hr: Fogdens Forlangende blev inden Retten examineret, og af Laugrettet og tilstædeværende Almue uimodsagt, og beløb Restancen for den halve Aar 437 rd: 2 mrk: 12 s:

Da ingen efter Udraab havde noget videre ved Retten at bestille, blev Tinget ophævet.

A: v: W: Koren

Brigt Larssøn Nedre Wiig. Ole Arnessøn!! (Anderssøn?) Moe. Tosten Sjurssøn Moe. Giermund Asbjørnssøn Nedre Eiig.

[3: For Gravens Skibreede.]

Aaret 1800, d: 9de Junii, blev det **almindelige Sommer, Sage og Skatte Ting for Gravens Skibreede** sadt af mig Sorenskriver Koren og følgende Laugrettes Mænd: John Olsen Kjærland, Jens Erichsen Nestaas, Torbjørn Johnsen Hougsnes, og Ole Erichsen Midaas, der nu alle aflagde deres Laugrettes [Eed], saa var og tilstæde Hr: Foged Langsted, Lænsmanden og en Deel Almue. Efterat Torbjørn Johnsen Hougsnes havde aflagt hans Laugrettes Eed blev han forløvet til at reise hiem til hans Steddatters Bryllup, som i Dag holdes, og formaaede Gudmund Larsen Rønnestrand, som forhen har aflagt Laugrettes Eed, til paa dette Ting at sidde i hans Sted.

Hvor da: allerunderdanigst blev publicered den mig allernaadigst under 18de October 1799 forundte Bestalling til at være Sorenskriver for Hardanger og Vos, samt Lyse Kloster Jordegods.

og derpaa de Folio 114 benævnte Kongelige Anordninger, Kollegial og Amts-Ordres m: v:, sexten i Tallet.

Justitz Extrahrets Sag mod Pigen Angunna Ondeland.

Aar 1800, den 9 Junii, blev Extra Ret sat ved ovenmeldte Personer, hvorda Hr: Foged Langsted fremlagde i Retten følgende Documenter, nemlig: 1: Amtets Ordre af 10de Maji sidstleden til Justitz Sags Anlæggelse mod Pigen Angunne Aschildsdatter Undeland af Gravens Skibreede, saalydende # 2: Hans udtagne Justitz Stevning dateret Gjermundshavns Tingstæd den 23de samme Maaned, hvorved fornævnte Pige Angunne Aschildsdatter er indvarslet her til Tinget i Dag til at høre Vidner og lide Dom for hendes hos Velærværdige Hr: Kahrs forøvede Tyverier med videre efter Stevningens Formældt \med dens Paategninger/, saalydende #

I Andledning af Stevningens Udstædelse og Sagens Berammelse til i Dag, anmærkede Fogden at den Ordre til Sags anlæg indløb ham paa Tingstædet Holsund

1800: 116b

den 17de forrige Maaned, hvor han var i Embeds Forretninger under hans Tingrejser, og {hvor} 9 Miele baade fra Sorenskriveren og dette Tingstæd. formedelst da værende Embeds Forretninger for ham som Sorenskriveren, kunde den ikke blive udstæd førend under ovennævnte 23 Maji, og Sagen havde ikke kunnet været berammet til foretagelse i Dag, hvis ikke Sorenskriveren forud ved en Skrivelse til mig havde givet sit Samtykke til at Sagen her til Tinget kunde indstevnes, hvorved blev besparet at sende Stevningen med Expresse over 9 Miele til Hr: Sorenskriveren til Berammelse. Dernæst fremlagde Fogden det i Andledning af de i Stevningen ommeldte og af den Anklagede Angunne Aschildsdatter Undeland begangne Tyverier optagne Forhør, begyndt og sluttet den 28 April d: A:, hvilket Forhør \han/ begjærer Acten tilføyet. Fogden declarerede, at da Retten nu har avvartet indtil Klokken 7 mod Aftenen, og Angjeldende Angunne Aschildsdatter end nu ikke er kommen tilstæde, hvortil Aarsagen ej kan viides, da den i Nat paa denne Aarets Tiid usædvanlig faldne Snee paa Fjeldet mellem her og Uldvig, hvor Pigen er i Forvaring hos hendes Fader 1 ½ Miil her fra dette Stæd, dog ikke kan troes at være Aarsag til hendes og Faders Udeblivelse, men maae formode at være bleven Syg, saa da hendes Defensor Anders Josephssøn Lille Graven er paa hendes Vegne tilstæde for Retten, begjærede og paastod Fogden som Actor denne Sag foretaget og fremmet, da Vidnerne, som har været tilstæde siden i Dag Morges, ikke kan paalægges i denne Sommerarbejdstiid at være længere fra deres Huus uden Vederlaug. Videre anmærkede Fogden, at han har afsendt Mænd for at hente hende, og truffet de fornødne Anstalter i Tilfælde af at hun skulde have absenteret sig.

Defensor \fremlagde hans Beskikkelse af 23 Maji sidstleden, læst, saalydende # han/ declarerede paa Dommrens tilspørgende, at da Vidnerne ikke kunde opholdes længere, saa havde han ikke imod at de bleve afhørte, da han under deres Prov ville iagttage hvad der kunde tjene den Anklagede til Forsvar.

Dommeren Eragtede: At da Angjeldende forhen i denne Sag har afgivet hendes Forklaring, og det ikke kan viides til hvad Tiid Angjeldende kan blive at stille for Retten, saa det ville blive uviist derefter at opholde Vidnerne, Angjeldende desuden ingen Indsigelse under Forhøret nedlagde om deres Prov, troer Dommeren at bør fremme denne Sags Behandling med Vidnernes Avhør og videre pledure!! (av pledere = forsvare, tale ens sak), da hendes Defensor er tilstæde og inden Retten iagttager hendes Ports!! (Parts), hvilken Eragtning blev inden Retten oplæst.

Derpaa blev fremkaldet

Som 1ste, 2det og 3de Vidne de i Forhøret under samme Nummer benævnte Deponentere, Maritha Aslachsdatter, Jon Tolleivssøn og Elling Wiglichssøn, der efter Formaning aflagde Lovens Eed og lovede at ville vidne Sandhed, de bleve forelæste deres i Forhøret forhen aflagde Forklaring, som de alle 3 vedstode under deres aflagde Eeds Kraff[t] at være i alle Henseende rigtig og alt hvad de vidste i denne Sag, og da Vidnerne paa forskjellig Tilspørgende af Actor declarerede at de ikke vare vidende om enten hun havde stjaalet mere eller flere gange forhen, ej heller hvor hun havde gjort af det stjaalne, eller om hun havde havt Medhælere, bleve de afskedigede, efter at de paa

1800: 117

Defensors Tilspørgende havde bevidnet at de intet uanstændigt eller uskikkeligt havde erfaret af angjeldende Angunne, naar undtages denne Forbrydelse, ikke heller kunne de sige eller være viidende om at hendes Tilstaaelse om det forøvede Tyverie grundede sig enten paa nogen Tvang eller Trudsel, men at det skeede frievillig. afskediget.

4de og 5te Vidner, Sjur Jonssøn og Hans Olssøn, bleve efter aflagde Eed og Forklaring forelæst deres i Forhøret avgivne Forklaring, som de vedstod i alle Maader rigtig, og paa forskjellige Spørgsmaale af Actor lagde til at Angjeldende, \saavel/ naar hun var allene, {uden} \som i/ hendes Faders nærværelse, tilstod at have stjaalet ialt 15 Rdlr: uden Tilbageholdenhed, men naar Faderen var nærværende sagde hun i førstningen og førend Faderen havde talt med hende, at hun havde leveret ham 7, 8 til 9 rd:, men efter at Faderen havde talt med hende, nægtede hun først at have leveret ham bemeldte Penge, men til aller sidst {i hans} tilstod hun endog i hans Nærværelse at hun havde leveret ham efter hendes første Bekjendelse 7 til 9 rd:, og bad ham betænke og errindre sig det at hun leverede ham dem, men hun nævnte aldrig eller tilstod hendes Fader var vidende om hvorfra hun havde bekommet dem, men Faderen sagde til Vidnerne, at naar hans Datter havde leveret ham saa mange Penge, det han sidst nægtede, maatte han nok begrebet hun ikke var kommet til dem paa ret Maade. Paa Defensors Tilspørgende sagde Vidnerne, at det var uden Tvang og Trudsel den Angjældende avgav hendes forbemeldte Bekjendelse, og at Angjeldende stedse har været anseet og yndet som een retskaffen og veltænkende Ungdom indtil denne hendes Forbydelse, som ret er at beklage og ansee som en Ungdoms ufornuft. da ikke enten Actor eller Defensor havde mere at spørge Vidnerne, der ingen videre Oplysning paa forskjellige Spørgsmaale vidste at give, bleve de demiterede.

6te og 7de Vidner, Klokke Arne Brynildssøn og Pigen Britha Ricoldsdatter Torblaae, \som efter aflagt Eed/ tilstod deres nu forelæste under Forhøret afgivne Forklaring rigtig, og paa Defensors Tilspørgende svarede at Pigen Angunnes omprovede Tilstaaelse skeede uden Trudsel eller Tillokkelse, og at de ikke vare viidende om noget usømmeligt førend nu passerede. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne, \thi/ bleve de demiterede.

8de Vidne, David Larssøn, blev eedtagen forelæst hans i Forhøret afgivne Forklaring, som han vedstod rigtig, og da han intet til videre Oplysning paa forskjællige dertil sigende mundtlige Spørgsmaale saavel af Actor som Defensor kunde afgive, blev han demiteret.

9de Vidne, Inga Sølfestdatter, tilstod under hendes aflagde Eeds kraft at hendes i Forhøret afgivne Prov, som nu var hende forelæst, var rigtig og alt hvad hun om denne Sag var vidende, og da Actor eller Defensor intet videre havde at tilspørge hende, blev hun demiteret.

Sognepræsten Hr: Kahrs, som havde anhørt Vidnernes Eedfæstelse og Prov, henholdt sig til hans under Forhøret tilførte, og havde intet videre at tilsvare.

Fogden bad som Actor tilført, at \af/ foromnævnte Vidners forhen afgivne og nu beedigede Forklaring med videre tilføyende, er det tydelig lagt for Dagen at den actionerede Pige Angunne Aschildsdatter Undeland har paa forskjællige Tiider og Stæder i Sognepræsten Hr: Kahrses Huus, hvor hun tjente, virkeligen bestjaalet saavel ham som hans Familie, som hendes Medtjenerinde,

1800: 117b

hvorfor hun fra Justitiens Siide fortjener at ansees med den Straf som Forordningen af 20 Februarii 1789 i dens 1 § bestemmer, og da det af hende forøvede Tyverie for største Deelen er begaaet mod hendes Huusbond, der naturligviis maatte have mere Tillid til hende end til een Fremmed, og som hun altsaa skyldte en særdeeles Troeskab, er een Anstændighed der bør komme i Betragtning til Straffens Skjærpelse, saa bliver min Paastand og Irettesættelse i overensstemmelse med allerhøyst bemeldte Forordnings 1 §:s Bydende denne: at fornævnte Angunne Aschildsdatter Undeland maae for de af hende begangne Tyverier tilfindes at {af} Arbejde i Bergens Tugthuus i det mindste i 1 ½ Aar, samt derforuden Betaling!!(?) betale de paa denne Action anvendte Omkostninger skadesløs, hvormed Sagen fra Actors Siide blev undergivet Paakjendelse med Paastand om Dom, dog under Forbeholdenhed af videre Tilsvare i Tilfælde Defensor mod Formodning dertil skulde give Andledning.

Defensor lod tilføre, at han vel ikke kunde nægte at Anklagede saavel ved hendes egen Tilstaaelse som de førte Vidner er overbeviist om at have begaaet den Misgjerning hun nu staaer under Tiltale for, men naar Dommeren behagentlig tager under Betragtning hendes forhen førte retskafne Vandel, hvorom saavel de førte Vidner som den under Forhøret fremlagde Præsten Hr: Kahrses Attest noksom bevidner, dernæst hendes Fattigdom, som let kunde forlede hende til den Svaghed ikke at kunde modstaae synet af klingende Myndt uden at søge at bemægtige sig det, at hendes Ungdom og uforstand ikke indsaae betydeligheden af hendes Fejl, langt mindre at det kunde skjærpe hendes Forbrydelse at hun berøvede hendes Huusbond[s] gods, hvilken hun heller ansaae bedre at kunde lide saadant Tab end enhver anden, han troede derfor langt fra ikke at den af Actor skeede meget strænge Paastand kan af Dommeren blive at følge, og i hvorvel Forbrydelsen ikke kan nægtes, kan dog ikke anden end ringeste Tyvs straf, nemlig 2 Maaneders Tugthuus Arbejde, blive anvendelig paa Angjeldende, med hvilken Paastand han indlod Sagen til Doms.

Dommeren

Eragtede:

Da her under denne Sag er tilveje bragt fuldkommen Lys, og Angjeldende selv under Forhøret inden Retten har afgivet hendes Tilstaaelse om det begangne Faktum, Actor, ej heller Defensor, har {paastaaet} \forlanget/ Sagens Hænstand paa Grund af Forbryderindens Udeblivelse, \men paastaaet Dom/, og Dommeren intet under Sagens Behandling finder af dem forsømt, saa bliver paa Grund af \Forordningen af/ 3 Junii 1796 om Rettens Hurtige Pleje, denne Sag optagen til Doms.

A: v: W: Koren

Hermed blev sluttet denne Sags Forretning.
Gudmund Rønnestrand. Jon Kiærland. Ole Medaas. Jens Nestaas.

Justits Extra Rets Sag mod Pigen Angunna Ondeland for begaaet Tyverie.
Neste Dag, d: 10de Junii, blev paa Tingstædet Eide grund Extra Ret sad[t] af de i Gaar
benævnte Personer.

1800: 118

Hvor da: i Tyvs-Sagen mod Pigen Angunna Aschilddatter Ondeland blev afsagt følgende
Dom.

Baade ved egen Tilstaaelse og de førte Vidner er tiltalt[e] Pige Angunna Aschilddatter
Ondeland overbeviist at have stiaalet, saavel fra hendes Huusbonde, Velærværdige Hr: Kahrs,
medens hun tienede hos ham, som og fra en hende Medtienerinde. vel synes den
Omstændighed; at hun har stiaalet fra hendes Huusbonde noget at qvalificere Forbrydelsen,
men naar Dommeren tager i Betragtning hendes indskrænkede Opdragelse hos fattige Bønder
Forældre, hendes nesten barnlige Ungdom, da hun efter fremlagde Præste Attest kun er
omtrent 19 Aar gammel, og det Vidnesbyrd hun har om hendes gode Forhold og Vandel
førend denne Forbrydelse blev begaaet, som lader formode, at en ringe Straf og tugtende
Advarsel vil være nok til at komme hende til at indse Avveien ved hendes Feiltrin, og danne
hende til en god Borgerinde, der er Hensigten ved den allernaadigst milde Forordning om
Straffen for slige Forbrydelser af 20de Febr: 1789. de bestiaalne desuden have in natura
modtaget det dem frastiaalne, og hendes Huusbonde med de bekomne 15 rd: erklæret sig
fornøyet, og frafaldet al Paastand om videre Erstatning og Tiltale fra sin Side. saa kiendes
for Ret: overbeviiste Pige Angunna Aschilddatter Ondeland af Ulvigs Sogn bør for de{t} af
hende første Gang begangne Tyverier, hvorfore hun under denne Sag er bleven tiltalt, ifølge
forbemeldte Forordnings 1 § til Tugtelse og Advarsel for hende selv og andre at arbeide i
Bergens Byes Tugthuus i 5 Maaneder, samt at betale de paa hendes Forsendelse, Varetægt,
Underholdning og denne Sags Udførelse foraarsagede Omkostninger Skadesløs, det under
Justitiens videre Foranstaltning.

A: v: W: Koren
Gudmund Rønnestrand. John Kjærland. Ole Medaas. Jens Nestaas, alle med paholden Pen.

Samme Dag, d: 10de Junii \1800/, blev Tinget for Gravens Skibreede fortsadt her paa
Tingstædet Eide grund af de i Gaar benævnte Personer:

Hvor da: Poul Torkildsen Nedre Leqve paa hans Kones Broder Johannes Iversen Erdahls
Vegne mødte og fremlagde Attest om, at hans Kones bemeldte Broder har til dette Ting ladet
indkalde Ole Olsen Bolstad til at lide Dom for skyldige 2 rd:, som han skal nægte at betale
ermeldte Johannes. saa blev og Forligelses Commissionens Attest af 15de Maj sidstl:
fremlagt som Beviis at den derfra til Retten er afviist. begge Attester bleve inden Retten
oplæste, saalydende: #

Indstævnte blev paaraabt, men mødte icke.

Poul Leqve declarerede for Citanten: at de fordrende 2 rd: ere en Sags Omkostninger m: v:,
som indstævnte ved et inden Retten for omtrent 5 Aar siden indgaaet Forlig har forbunden sig
med bemeldte Sum at betale. men da Citanten havde tænkt her inden Tinget at kunne erholde
den fornødne Afskrift af Protokollen til Beviis om den saaledes indgangne Forretning, men nu
uventet maatte erfare at Dommeren icke havde med sig tilstæde den ældre Justits Protokol,
hvori Forliget findes indført, saa saae Citanten sig nødsaget at begiere Sagens Anstand og
Udsættelse til neste Maanedes Ting, det Retten bevilgede.

Stevnevidnes Udnævnelse:

Til at være Stevnevidne i Gravens Sogn blev udnævnt og i Eedtagen Halgrim Torbjørnsen Windal i nu fratrædende John Josephsen Lille Gravens Sted.

Næste Dag, d: 11te Junii 1800, blev Sommertinget for Gravens Skibrede fortsadt ved mig Sørenskriver Koren og de 4re Laugrettes Mænd: Gudmund Larsen Rønnestrand, Ole Erichsen Midaas, Elling Olsen Kjærland, og Jens Erichsen Nestaas, saa var og tilstæde Hr: Fogden, Lænsmanden og en Deel Almue.

Hvor da blev foretaget:

Nye Sag: Niels Knudsen Sæbøe mødte i Retten paa egne og Med-Citanteres Halsteen Sølvfestsøn og Svennung Ommundssøn, deres Vegne, og fremlagde Stevnevidnernes Attest om: at de til dette Ting har ladet indkalde Knud Larsen Lund til at lide Dom for at have borttaget noget Høe, hvilken Attest blev oplæst, saalydende # saa blev og oplæst fremlagt Attest om at denne Sag er fra Forli-

1800: 118b

-gelses Kommissionen henviist til Rettergang.

Indstævnte Knud Larsen Lund blev paaraabt og mødte for Retten for at anhøre hvad Citanteren havde at anbringe.

Citanteren declarerede at Sagens Sammenhæng var den: at Citanterne, som Eiere af en under deres Gaard Sæbøe liggende fælles Slaatte, have forrige Aars Sommer afslaaet Høe paa den/n/e Slaatte, Støtteskaarene kaldet, hvilken de i en Deel Aar icke have benyttet videre end at stundom een af dem have slaget noget, og stundom en anden, men at de sidstleden Sommer slog der alle tre. Indstævnte, som er Kaaremand under Naboe Gaarden Lund, har undertiden benyttet og slaget hvad Citanterne som Eiere kan have levnet, heraf tog han sidstleden Sommer Anledning til at bemægtige sig det af Citanterne slagne Høe, under Paastand, at det var slaget paa den Andeel af Gaarden Lund Citanteren!! (Indstævnte?) var givet i Kaar.

Indstævnte fremstod nu og Paastod, at det Sted Citanterne slog, hvorom Citanteren har forklaret, var Naboe Gaarden Lund tilhørende, og en Andeel af det ham givne i Kaar.

Dommeren eragtede: at da denne Sag icke uden Syn og Granskning paa Aastæderne kan paaskiønnes, saa bliver den her fra Retten til Aastædet afviist.

Bjørneskindets Foreviisning:

Endre Simonsen Ljone foreviiste Skindet af en fuldvoxen Bjørn, som Laugrettet og Tilstædeværende bevidnede med Foreviiseneren!! at være for omtrent 8te Dage siden skudt paa Gaarden Opheims Eiendom her i Ulvigs Sogn, den venstre Forlab blev inden Retten fraskaaret Skindet.

Deerfter blev publiceret følgende Almuebreve:

Aflyste.

1: Obligation udstædt af Elling Baarssøn Sygnestvedt til Hellje Hanssøn Tvedt for 190 rd., dateret 17 Junii 1795, udslettet efter qvittering af 7 Junii 1800, med Pant i Sygnestvedt No: 88.

2: Ditto udstædt af Elling Olssøn Kierland til Jon Josephssøn Lille Graven for 199 rd., dateret 16de Junii 1795, {dateret} udslettet efter qvittering af 10 Junii 1800, med Pant i Kierland No: 46.

- 3: Ditto udstæd af Knud Nielssøn Søbbøe til Johannes Johannessøn Bue, dateret 27de Octobr: 1788, for Capital 250 rd.; qvitteret til Udslettelse den 10 Junii 1800, med Pant i {Kierland No: 46} Sæbøe.
 - 4: Ditto udstæd af Tollev Olssøn Undeland til Johannes Anderssøn Frøesteen for Capital 198 rd.; dateret 4 Junii 1793, udslettet efter qvittering af 9 Junii 1800.
 - 5: Ditto udstæd af Knud Knudssøn Espeland til Iver Johannessøn Wichnes for 300 rd.; dateret 12 Junii 1782, og udslettet efter qvittering af 7 Junii 1800.
 - 6: Anders Sjurssøn Aasens udstædte Pante Obligation til David Ørianssøn Tvedt for 68 rd.; dateret 27 Octobr: 1783, udslettet efter qvittering af 7 Junii 1800.
 - 7: Ditto udstæd af Thomas Torchelssøn Haldanger til Lars Aamundssøn Aalvigen for Capital 720 rd.; udslettet efter qvittering af 9 Junii 1800 for betalte 100 rd.; og tilforn udslettet for 220 rd.; saa at nu ikkun rester 400 rd: Obligationen er dateret 26 Octobr: 1787.
 - 8: Ditto udstæd af Ole Samsonssøn Nessem til Elias Torchelssøn Langesæter for 131 rd: 1 mrk: 8 s.; og til Johannes Johannessøn Bue for 131 rd: 1 mrk: 8 s.; ialt Capital 262 rd: 3 mrk.; dateret 17 Octobr: 1780, deraf udslettet for Johannes Johannessøn Bues Andeel 131 rd: 1 mrk: 8 s: efter qvittering af 10 Maji 1800.
 - 9: Ditto udstæd af Fridrich Olssøn Hougsnes til Lars Amundssøn Aalvigen for 199 rd.; dateret 8 Junii 1784, udslettet efter qvittering af 7 Junii 1800.
 - 10: Ditto udstæd af Tormod Torbjørnssøn Sæbbøe til Enken Ragnille Tormodsdatter Warberg, Tormod Aamundssøn Warberg, for Capital 497 rd.; dateret 23 Octobr: 1794, og udslettet efter qvittering af 21 Martii 1800.
 - 11: Ditto udstæd af Anders Larssøn Herreid til Iver Johannessøn Erdal for 220 rd.; mod 1te Prioritet i Herreid, dateret 14 Maji 1779, udslettet efter qvittering af 28 Maji 1800.
 - 12: Ditto udstæd af Ditto til Ditto paa 80 rd: mod 2den Prioritet i Herreid, dateret 11 Junii 1787, og udslettet efter qvittering af 28 Maji 1800.
 - 13: Ditto udstæd af Ditto til b:te Iver Johannessøn Erdal for 99 rd: mod 3 Prioritet i Herreid, dateret 22 Februar 1796, udslettet efter qvittering af 28 Maji 1800.
- Tinglyste.
- 14: Skjøde fra Tormod Torbjørnssøn Sæbbøe til Tormod Ommundssøn Warberg paa 1 Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Hud, 1 Faarskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Sæbbøe No: 104, dateret 25de Martii 1800.

1800: 119

- 15: Vilkaarsbrev fra Tormod Amundssøn Warberg til Torbjørn Tormodssøn og Hustrue Cicilia Pedersdatter Sæbøe paa aarligt Vilkaar af gaarden Sæbøe, dateret 25 Martii 1800.
- 16: Skjøde fra Iver Isaachssøn Bræche til Lars Iverssøn Bræche paa 1 pd: 3 Mrk: Smør, $\frac{3}{4}$ Gjedskind med Bygsel/ i Gaarden Bræche No: 2, dateret 6 October 1799.
- 17: Skjøde fra Magnus Andvessøn Sysen til Lars Johannessøn paa 4 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, $\frac{1}{8}$ Huud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Sysen No: 57, dateret 9 Juni 1800.
- 18: Skjøde fra Aslach Hanssøn Windal til Hans Aslachssøn paa $\frac{1}{4}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Huud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Windal No: 20, dateret 3 Februarii 1800.
- 19: Skjøde fra Lars Knudssøn Lund til Lars Baarssøn Sæbøe paa 18 Mrk: Smør i Gaarden Sæbøe No: 108, dateret 10 Junii 1800.
- 20: Vilkaarsbrev fra Cicilia Svendsdatter til Enken Gjori Larsdatter paa aarlig Levekaar af Gaarden Haugsness, dateret 4 Junii 1799.
- 21: Skjøde fra Knud Larsøn Lund til Knud Endresøn paa 17 $\frac{1}{4}$ Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Lund No: 113, dateret 25 October 1799.
- 22: Skjøde fra Ditto til Lars Knudssøn paa 17 $\frac{1}{4}$ Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Lund No: 113, dateret 25 October 1799.

- 23: Skjøde fra Gjori Larsdatter til Pigen Cicilia Svendsdatter paa 1 pd: 8 Mrk: Smør, 2/3 Faarskind, ½ Kalvskind \med Bygsel/ i Gaarden Haugness No: 35, dateret 9de Junii 1800.
- 24: Vilkaarsbrev fra Lars Johannessøn til Magnus Andvessøn og Maritha Gjermunds Datter Sysen paa aarligt Vilkaar af Gaarden Sysen, dateret 9 Junii 1800.
- 25: Ditto fra Lars Knudssøn Lund til Knud Larssøn og Hustrue Guro Magnus Datter paa aarligt Vilkaar af Gaarden Lund, dateret 25 October 1799.
- 26: Skjøde fra Niels Nielssøn Fylkedalen til Gabriel N: Mosvold i Farsund paa et Jagtfartøj, dateret 10 Junii 1800.
- 27: Bygselbrev fra Lars Baarssøn Sæbøe til Anna Heinesdatter paa 18 Mrk: Smør i Gaarden Sæbøe No: 108, dateret 10 Junii 1800, Landskylds bog og Revers anviist.
- 28: Vilkaarsbrev fra Lars Danielssøn Lione til Daniel Ørianssøn og Chatarine Larsdatter paa aarligt Vilkaar af Gaarden Lione, dateret 10 Junii 1800.
- 29: Vilkaarsbrev fra Niels Olssøn Bolstad til Ole Olssøn og Ingeborg Ols Datter paa aarligt Vilkaar af Gaarden Bolstad, dateret 25 October 1799.
- 30: Ditto fra Endre Halstenssøn Garethun til Halsten Endressøn og Sigrid Tormodsdatter paa aarligt Vilkaar af Gaarden Garethun, dateret 25 Octobr: 1799.
- 31: Obligation fra Aschild Gjermundssøn Undeland til Ole Ellingssøn Lille Bergo paa 199 rd:, mod 2 Prioritet i 1/3 Løb Smør, ½ Tønde Salt med Bygsel og Herlighed i Gaarden Undeland No: 78, dateret 10 Junii 1800.
- 32: Fæstebrev fra Poul Torchildssøn Nedre Leqve til Trond Gulligssøn Haaeim paa et Huusmandsplads under Gaarden Nedre Leqve, kaldet Wolden, dateret 5 Junii 1800.
- 33: Obligation fra Elling Baarssøn Sygnestvedt til Elling Larssøn Ose for 190 rd:, mod 1ste Prioritet i 19 Mrk: Smør, ¼ Huud i Gaarden {Ose} \Sygnestvedt/ No: 88, dateret 11 Junii 1800.
- 34: Ditto fra Andve Levordssøn Sævertvedt til Ole Wigligssøn Ødven paa 200 rd:, mod 1ste Prioritet i 18 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Sævertvedt No: 83, dateret 10 Junii 1800.
- 35: Ditto fra Elling Olssøn Kiærland til Halvor Jonssøn Langesæter for 299 rd:, mod 1ste Prioritet i ½ Løb Smør, ½ Huud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Kierland No: 46, dateret 11 Junii 1800.

1800: 119b

- 36: Obligation fra Anders Larssøn Herreid til Johannes Iverssøn Erdal for 275 rd:, og til Wiglig Aschildssøn Sexe for 275 rd:, tilsammen 560 rd:, mod 1ste Prioritet i 2 pd: 12 Mrk: Smør, 1 13/27 Løb Salt med Bygsel og Herlighed i Gaarden Herreid No: 100, dateret 11 Junii 1800.
- 37: Ditto fra Tollev Olssøn Undeland til Anna Sjursdatter Spaanem for 150 rd:, og til Johannes Johannessøn Spaanem 48 rd:, tilsammen 198 rd:, mod 1ste Prioritet i 9 Mrk: Smør, 2 Løber Salt i Gaarden Undeland No: 78, dateret 10 Junii 1800.
- 38: Ditto fra Jon Amundssøn Ystaas til Torgiuls Michelssøn Tjoflaat for 199 rd:, mod 2den Prioritet i 1 pd: 6 Mrk: Smør, \1 Bukskind/ i Gaarden Ystaas No: 27 i Gravens Sogn, dateret 23 December 1799.
- 39: Ditto fra Ole Svendsøn Sæbøe til Lars Tostenssøn Sæd for 50 rd:, mod 1ste Prioritet i 6 Mrk: Smør, 1/16 Huud uden Bygsel i Gaarden Sæbøe No: 101, samt i alle hans Creature og Løsøre Effecter, dateret 2 December 1799.
- 40: Avkald fra Tormod Torbjørnssøn Sæbøe til Formynderen Sjur Christenssøn Sexe for hans Hustrue Torbjør Larsdatter Røyses Arv 189 rd: 13 s: efter Skiftebreve af 18 September 1782, 15 November 1786, 23 November 1790 og 9 December 1791, dateret 1800.

41: Skiftebrev efter Ragnille Wichings Datter Sæbøe, dateret 25 Maji 1798, hvorved Stervboets Jordegods 1 pd: 3 Mrk: Smør, ¼ Huud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Sæbøe er udlagt til Creditor Halsten Endressøn Garethun for 300 rd:

Hr: Foged Langsted derefter fremlagde sin Restance Register for de halve Aar 1800, som efter Hr: Fogdens Forlangede blev inden Retten examineret, og af Laugrettet og den tilstædeværende Almue uimodsagt, og beløb Restancen {for det halve} \til 1799 Aars Udgang til 35 rd: 2 mrk: 10 s:, og for det halve Aar 589 rd: 5 s:, tilsammen 624 rd: 2 mrk: 15 s:

Til Laugrettesmænd paa indeværende Aars Høsteting bleve udnævnte: 1: Jørgen Torbjørnssøn Store Berge. 2: Svend Ellingssøn Lille Berge. 3: Johannes Larssøn Midt Berge, og 4: Jacob Asbjørnssøn Hylden, alle nye Mænd.

Da ingen efter Udraab havde noget videre ved Retten at bestille, blev Sommertinget ophævet.

A: v: W: Koren

Jon Olsson Kierland. Jens Erichssøn Nestaas. Torbjørn Jonsson Hougsnes. Ole Erichssøn Medaas.

[4: For Kinservigs og Røldahls Skibrede]

Aaret 1800, d: 12te Junii, blev det **almindelige Sommer, Sage og Skatte-Ting for Kinservigs Skibrede med Røldahl sadt paa Tingstædet Utne** af mig, Stædets Sorenskriver Koren og følgende Laugrettes Mænd: Iver Olsen Ragde, Haaver Andersen Røten, Isach Torgiusen Opheim, og Anfin Iversen Lofthuus, hvilke nu alle bleve i Eedtagne, saa var og tilstæde Hr: Fogden, Læns mændene og en Deel Almue.

Hvor da: blev oplæst den mig Sorenskriver Koren under 18de October sidstl: forundte Bestalling paa herefter at være Sorenskriver for Hardanger, Wos og Lyse Klosters Jurisdictioner,

samt videre de Fol: 114 fra No: 1 til 16 anførte kongelige Anordninger, Kollegial og Amts Ordres.

Hermed sluttedes Ting Forretningerne for i Dag.

A: v: W: Koren

Justits Extra Rets Forhør over Pigen Jorand Jacobsdatter.

Retten blev sadt paa ovenmeldte Tid og Sted af mig Sorenskriver Koren og de 2de første af ovenmeldte Laugrettes Mænd, for at optage et Justits Extrarets Forhør i Anledning en mundlig Indberetning til Dommeren fra Lænsmanden i Røldal anlangende et Mord som Pigen Jorand Jacobsdatter Præstegaarden af Røldals District d: 29de Maj sidstleden skal have begaaet paa et af hende i Dølgemaal fødte Drængebarn.

1800: 120

Dommeren fant passende her at anmærke: at Indberetningen om ermeldte Mord indløb ham paa Herandsholmen, hvor han da var for at afholde Sommer Tingene – at ermeldte Tingsted er beliggende omtrent 9 Miil fra Røldahl. At Sorenskriveren fant passeligt at lade alle vedkommende Møde her paa Tingstædet Utne, der er Pigens og alle Deponenternes Verne-Ting, skjønt de have at reise der til fra deres Hiem over 7 Miile – og altsaa icke før ville kunne have mødt til noget andet længere fraliggende Tingstæd – at Sorenskriveren siden han

modtog Indberetningen om Mordet, har uafbrudt fortsadt at afholde Sommertingene for Hardanger District, dem han end nu icke har fuldendte, og har derefter Sommertingene for Wosse District at afholde – at hans Eedsorne Fuldmægtig ligger syg og sængeliggende, saa han paa ingen Maade før nu har kunnet afholde dette Forhør.

Angivne Jorand Jacobsdatter Pæstegaarden blev fremkaldet for Retten, hvor hun mødte fri for alle Baand og Tvang – efter foregaaende bitter Graad og sand udviist Anger og Hiertets Beklemmelse kom hun sig noget af hendes vist Medlidende værdig angerfulde Forfatning – og efterat have med Agtsomhed anhørt Dommerens mange og adskillige Spørgsmaal, forklarede sig og besvarede dem saaledes: Hun er fød i Røldahl af fattige Forældre, hendes \afdøde/ Fader Jacob Jacobsen Præstegaarden var en fattig Gaardmand, dog nød hun en efter hendes Stand god Opdragelse, og blev vel underviist i hendes Khristendom af hendes Moder, som icke døde førend for omtrent 4re Aar siden, men hendes Fader er længe siden han døde – hun er nu 27ve Aar gammel, og nød sidstleden Høst Alterens Sakramente – for omtrent 4re Aar siden blev hun under Ægteskabs Løfte forført til at lade sig besvangre af en Dræng ved Navn Torkild Ommundsen, med hvilken hun avlede et {Drænge}\Pige/barn, som levede i 15ten Uger – da Forføreren forlod hende maatte hun udstaae Straf for dette hendes første Gang begaaede Leiermaal – hun var nu Fader og Moderløs, forladt af hendes troeløse Ælsker, og skiøndt ynked af mange, dog beskiemmed og forladt af alle – hun kom siden i Tieneste hos \gift Gaardmand/ Jacob Olsen Tufte, der baade selv saavel som hans Huustroe ere begge Angiældendes Sødskendebørn – med denne hendes Husbond og Sødskendebarn begik hun i en ubetænksom Stund den store Synd at lade sig af ham besvangre – strax Angiældende bemærkede hun var svanger, udlod hun sig saa meget herom, skiøndt hun ei udtrykelig sagde det for den Medskyldiges Huustroe, at denne forstod hendes Tilstand, og at hun var kommen i den med hendes Mand. Angiældende havde en Tid lang ønsket at komme fra deres Huus, og tilbudet dem at skaffe en anden Pige i hendes Sted, men de ville begge ingenlunde tillade hendes Afreise – men da Angiældende frygtede for at han icke vilde give Slip paa hende om hun aabenbarede ham hendes Tilstand, og hans Kone desuden vilde forholde hendes Bortreise, saa besluttede hun at udlade sig noget om hendes formodentlige Tilstand og hvem med, da hun troede dette ville snarest virke at hun kom fra Huuset, og ud af den Samqvem hun fortrød og indsaa Afskyeligheden af – nogen kort Tid efter, da Konen imidlertid skal have talt med hendes Huusbonde om Angiældendes Udladelser – kom engang hendes bemeldte Huusbonde til hende med en liden Flaske med noget i, og sagde det havde han købt af en omreisende Buedriver, det skulde hun dricke, saa skulde Fosteret blive fordrevet, han gik strax bort, hvorpaa Angiældende, for at undgaae Verdens Skam, drak strax det meste af hvad der var i Flasken, og et Par Dage efter Resten af hvad der var i, men da hun ingen ringeste Virkning fornå, og det syndige Forset at fordrive Fosteret var saaledes uformodentlig oprunden og foranleediget i hendes Tanker, der aldrig havde haft Stæd hos hende, eller ringeste saadant lignende, førend Glasset blev hende rakt, saa begyndte efter haandes onde Forsætter og Betænkninger om hvorledes hun kunde undgaae Verdens Skam og skjule hendes Forbrydelse, alt meere og meere at rodfæste sig hos hende. Angiældende forlod derpaa forbemeldtes Huus sidstleden Paaske Fløtte-Tid, og kom i Tieneste hos hendes nuværende Huusbonde Osmund

1800: 120b

Torgiusen Hagen, i hvis Fæhuus hun begik den Forbrydelse hvorfor hun nu er kommet i Justitiens Hænder. Fra den Tid Angiældende modtog den omforklarede Flaske af forbemelte Jacob Olsen, taledes hun aldrig med ham om hendes Tilstand meere end een Gang, og da han den Gang sagde at hun skulde icke faae ham at tilstaae at være Barnefader uden han selv vilde, saa taledes hun aldrig meere med ham derom, eller var med ham i Eenerum – hun har

aldrig udladt sig for ham om det Forset hun fattede kort efter hun havde faaet den omprovede Drik, at føde i Dølgemaal, og om fornøden eller hvis Barnet levende blev fød, da at ombringe det. Den givne Drik foranledigede vel ermeldte hendes Forsæt, dog maae hun tilstaae at det eene oprant hos hende selv ved bemeldte Anledning, og at aldrig han udlod sig nogensinde med noget saadant Raad, og at han ei heller i ringeste Maade var vidende om dette hendes Forsæt. Da Angiældende kom til hendes nuværende Huusbonde Osmund, der var uvidende om hendes Tilstand, og hun vidste at der icke var flere som vare vidende derom end hendes Medskyldige og hans Huustrue, som hun sluttede sig til gierne ønskede Tilstanden skiult, saa dølgte hun hendes Forfatning for baade hendes nuværende Huusbonde og Madmoder, som og for enhver anden som foranlediget af hendes Udseende udlod sig med Mistanke om hendes Forfatning – da hun havde været der i Huuset henved 7 Uger, bemærkede hun ved Middags Tider Torsdagen d: 29de Maj at fødsels-Smerterne begyndte at yttre sig, hun gik da ud af Stuen, hvor hun sad med hendes Madmoder, og gik først hen paa Terske-Løen, hvor hun først lagde sig paa noget Halm en kort Stund, men strax derpaa gik derfra {hen} \ned/ i {et} Fæhuuset {tet} neden under Løen, hvor hun strax blev forløst med et Drægebarn – formeedelst at Fæhuuset er meget mørkt, og hun nyelig var kommet ind, saa hun icke hendes Foster, ei heller gjorde sig Fliid for at betragte det, men da hun med hendes Hænder bemærkede tydelig at det rørde den eene Haand og den eene Fod, saa at der var Liv i Barnet, \skiøndt det ingen Lyd gav fra sig/, tog hun strax Strømpebaandet af sin Fod og bandt det om Barnets Hals for at qvæle det, lagde det derpaa ifra sig i en Baas i Tanke saasnart Omstændighederne tillod det, at tage og grave det ned i Jorden et Steds – hun gik derpaa atter op i Løen og lagde sig lidet, indtil en liden Dræng hendes Madmoder havde udsendt, raabte hende at komme ind, hun gik da først ind i Stuen, og strax derpaa tog en Søm og sadde sig udenfor Stue-Dørren til at sye paa – som hendes Madmoder sad med hende sammesteds, faldt det hende ind at hun vilde viise Madmoderen at hendes /: Anklagedes /: Under-Linnet var blodig, det hun gjorde med de Ord at heraf kunde hun see at Anklagede havde hendes naturlige Blodløb, eller Egne Tider som det kaldes, og at derfor Folk gjorde hende Uret som mistænkte hende for at være svanger. Madmoderen svarede hertil, det var godt, saa var der ingen Aarsag at tænke saadant om hende – hun blev derefter siddende en Tid, og da hun havde sadt noget, kom Svend {Poulsen} Hage \tillige/ med hendes Huusbond \Osmund/ Torgiusen og fleere i Følge, med hendes \nyelig/ fødte Foster, det Svend {Poul}\Ol/sen Hage bar, og lagde det i Anklagedes Fang eller Skiød hvor hun sad – da han lagde Fosteret i hendes Skiød, bemærkede hun først at det var et Drægebarn – han spurgde, da han lagde Barnet i Skiødet, om hun icke kiendtes ved Barnet og den Gierning som det om Halsen paa Barnet bundne Strømpebaand viiste hun havde begaaet, hvortil hun strax svarede Jo, at hun kiendtes ved det som hendes Barn, og at hun havde gjort Gierningen, Gud hielpe, {og} trøste og tilgive hende saa sandt, hun løste strax Knuden op og tog Strømpebaandet af Halsen paa Barnet, som forlængst var \dødt og/ bleven kaldt, da det nu var omtrent 4re Timer siden hun {havde} var bleven forløst dermed. Hun fortrød strax hendes begangne store Forbrydelse ret hiertelig, det hun stedse siden \og/ har gjort, og bestandig siden, som og strax tackede Gud for at hendes Misgierning er bleven aabenbaret, paa det hendes Hierte og Tanke, som vare afvegne fra Gud og komne paa Afveie, icke skulde forværres og forherdes til hendes Sjæls evige Fordømmelse. Hun har nu saavel

1800: 121

for hendes Medkristne som her for Retten aabenhierdig efter hendes Samvittighed og eget Vidende tilstaaet alt hvad Ont hun i Værden har begaaet – hun har stedse haft Forset og Vilje til at leve efter Religionens Forskrifter, dem hun til sin Anger og Hiertens Bebreidelse maae tilstaae at have kiendt, men denne Gang afveget fra og icke haft nøye nok for Øynene. Hun

veed sig med sin Samvittighed overbeviist om at hun aldrig har begaaet nogen sand og hendes Samvittighed saarende Forbrydelse førend denne afskyelige Gierning, men stedse levet Christelig og opført sig efter bedste Forset og Overlæg i alle Henseende skickelig og retskaffen. Hendes første Feiltrin og Leiermaal, som hun blev locket til under Ægteskabs Løfte, saarede icke meget hendes Samvittighed, \og/ da hun var sig selv bevidst de reeneste Hensigter og \Forsæt om/ ægteskabelig troeskab, blev hun meere bedrøvet end saaret i hendes Samvittighed, da hun saa sig forladt, og mindst troede at den derved opirrede syndige Lyst og foraarsagede Beskiemmelse skulde bane Vei for en saa skiendig Forbrydelse, som den nu begangne, og at saadant skulde kunde oprinde i hendes Tanker. Kan icke hendes Omvendte Tilstand og aabenhjertige Tilstaaelse om hendes begangne Feil og Forbrydelse, hendes foregaaende paa disse Forseelser nær, ustraffelige Vandel, hendes sande Anger over hendes Feil og sande Forsæt for Guds Øyne at afstaae og skye alle Laster og Feil for Eftertiden, virke Medlidenhed, og at Naade maae gaae for Retten, som hun bønlig anholder om, saa er hun villig til at lide den Straf hun har gjort sig skyldig i, andre til et Exempel, og sætter eene sin Trøst til en evig Frølse.

Dommeren, som icke fandt videre at tilspørge Angiældende, sluttede hermed denne Dags Forretning i denne Sag, da det var silde Aften o(1...?) (eller?) rettere Natte Tid Klocken omtrent 11ve om Natten, da den største Deel af Dagen hertil ud paa Eftermiddagen var til Sommertingets Forretninger her paa Stædet anvendt, hvorover Forhøret icke førend ud mod Aftenen kunde foretages.

Angiældende blev til Forvaring overleveret Lænsmanden.
Iver Ragde og Haaver Røten, begge med paaholden Pen.

A: v: W: Koren

Næste Dag (13de Junii) blev dette Forhør fortsadt af de i Gaar bemeldte Personer.

Hvor da: blev fremkaldet Jacob Olsen Tufte, hvilken Anklagede Jorand har angivet inden Retten som Barnefader til det af hende fødte og dræbte Barn. Paa Dommerens Spøgsmaale forklarede han: at han er barnefød i Røldal, omtrent 38 Aar gammel, Eier og beboer af en liden Gaardepart Tufte kaldet i Røldal beliggende, gift med Ingeborg Knuds Datter, \omtrent 40 Aar gammel/ - han tilstod at saavel han som hans Huustroe {vare} ere Sødskendebørn til Delinqventinden Jorand – han tilstod videre at have haft Sammenleie med Delinqventinden Jorand Jacobsdatter Præstegaarden, saa at han icke kan sige sig frie; men troer og tilstaaer at være Fader for det af hende i Dølgemaal fødte og dræbte Drængbarn, men nægter at være i hendes Misgierning enten Medvider eller i ringeste Maade at have tilraadet hende saadant. I Henseende den af Delinqventinden omforklarede Drik han gav hende i et Glas, da tilstod han samme rigtigt, og forklarede sig derom saaledes: Ved Michelsdags Tider sidstleden kom Delinqventinden til Comparenten udenfor Døren han stod, og sagde: hun frygtede det nu var galt fat med hende, og sagde han maatte nu have en Raad med hende – han svarede strax, han vidste ingen Raad, uden det Glas med Medikamenter i, som en omreisende Fæddriver eller Slagtehandlers Leie-Karl, som nu en Tid havde opholdet sig der i Huuset \af/ omtrent 14ten Dage, som de begge havde hørt tale om at han skulde have, og kaldte Moerdræber, og sagde at skulle tiene til at bringe en smertende og bedervet Moder hos Fruentimmer igien i frisk og god Stand – skulle kunde være tienlig til at fordrive Fostret, det han ei vidste, men som de kunde Forsøge, \hvori hun var eenig/. De talede icke videre sammen den Gang, men han købte ermeldte Medikamenter af oftmeldte Buedriver for 16 s:, og da denne sagde, og havde ofte forhen sagt, at have købt disse Draaber i Byen til en Kone paa Landet, som havde bedet ham derom, {som} \men/ siden icke vilde have dem eller betale dem, hvorover han /: Buedriveren /: var bleven behængende med dem, og at de vare paa Apotheket købte, og forlangte at de skulle være tienlige for Moderen hos Fruentimmer, saa tog Comparenten sig den Tanke at de maaske kunde tiene til at fordrive Fostren hos et Fruentimmer, og derfor købte dem, og gav Delinqventinden dem saaledes som af hende er forklaret. Han havde den

Tanke hos sig, at da Fostret endnu maatte være saa spædt at det icke efter hans Tanke kunne have faaet nogen ret Dannelse, langt mindre Liv, saa kunde det, troede han, icke være nogen Synd at søge at faae det fordre-

1800: 121b

-vet, og derfor \falt paa og/ besluttede med hendes Samtykke dette Forsøg. Delinqventinden blev fremkaldet og tilspurgt om hun vedkiendte sig denne Comparentens Forklaring rigtig, hvortil hun svarede, at den var aldeeles rigtig, og at hun i hendes bedrøvede Forfatning under Forhørelsen i gaar havde aldeeles forglemt den nu af Comparenten anførte samtale udenfor Dørren mellem ham og hende – han havde icke videre til Oplysning at opgive, og sagde sig aldeeles Uvidende om den af Delinqventinden {for} begangne Forbrydelse med at føde i Dølgmaal, der var langt fra hans Tanker og Vilje. Hans Feiltrin havde hans Hustrue, med hvilken han i øvrigt levede et kierligt Ægteskab, og har et nu levende paa 10de Aar gammelt Pigebarn, forlængst tilgivet ham, og ønsker og Beder at Kongen for hendes og hans Barns Skyld ogsaa vil eftergive den Straf han ved de begangne Feil maatte have gjort sig skyldig. demittered.

Som 1ste Vidne fremstod Ingeborg Knudsdatter, {sagde sig} 40 Aar gammel, og i Ægteskab med Barnefaderen Jacob Olsen Tufte, sagde sig sidst at have gaet til Guds bord med bemeldte hendes Mand sidstleden Høst, forklarede paa Tilspørgende: at hun aldrig var vidende om eller havde bemærket hendes Mands utilladelige Omgang med Delinqventinden førend denne en Gang sidstleden Høst, selv udlod sig for hende /: Comparenten :/ saaledes at hun forstod Meeningen maatte være at hendes Mand søgte en utilladelig Samqvem med Delinqventinden, uden at denne udlod sig med at være bleven svanger med ham, der var og blev noget Comparenten Uvitterligt lige til \det kom op/ hun havde født i Dølgmaal – vel hørde Comparenten Folk mumle om at hun \/: Delinqventinden :/ / skulle være frugtsommelig, men da dnne stedse nægtede det for hende, vidste hun icke hvad hun skulde troe, skjøndt hun altformeget frygtede det kunde være sandt. Da Delinqventinden havde udladt sig som forbemeldt, talte Comparenten med hendes Mand herom, og foreholdt ham samme, han tilstod da strax hans ulovlige Sammenleie, bad om hendes Tilgivelse, og hun, som elskede hendes Mand, med hvilken hun i øvrigt har levet et kierligt Ægteskab, og var uvidende om Delinqventindens Svangerskab, satte Lid til hans og Delinqventindens Forsikringer at afstaae fra saadan Samqvem for Eftertiden, og derfor tilgav ham hans Forseelse mod sit Ægteskabs Løfte, og da hun frøgtede det vilde give for megen Opsigt om Delinqventinden efter hendes og hans Tilbud strax tog ifra dem, saa bleve de eenige om at hun skulle forblive hos dem indtil Foraaret. Komparenten beklagede: at saa gierne hun tilgiver hendes Mand hans mod hende begangne Utroeskab, saa meget ønsker og beder hun og at hans Straf mae blive forlindret og eftergivet, da de ere fattige Folk, som vel eie et lidet Gaardebrug op i den haarde Fjeldægn, men have forpantet det meste, ja dens ganske Værd, og icke eie meere end de ere skyldige, hvorover hans Straf, om han bliver paalagt nogen, vil bringe hendes Ødelæggelse og Elendighed efter sig, som er uskyldig, og hertil med!! (maae?) udsætte hende for den Kummer at skilles fra en kiær Ægtefælle og see ham at lide Straf. da hun indtet videre vidste at forklare til Oplysning, blev hun demittered.

Som 2det og 3de Vidne fremstod, Osmund Torgiusen Hage, som sagde sig 27ve Aar \gammel/, boesiddende i Røldahl, og hans Huustroe Brithe Knudsdatter, af lige Alder, forklarede: at Delinqventinden kom til dem i Tieneste ved sidstleden Paaske Tider – de hørde da Rygte om at hun skulle være Frugtsommelig, men naar de derom spurgde hende, nægtede hun det stedse. De kunde ei heller see det, skiøndt hun forekom dem noget mistænkelig tyk, dog ei meget, saa de vidste ei hvad de skulde troe. Den Dag Delinqventinden, som af hende omproved, viiste Comparentinden at hendes Klæder vare blodige til Beviis om at hun havde

haft hendes egne Tider, fortalte Comparentinden, som troede saadant sandt, glad herover, det \strax efter/ til hendes Mand Osmund, som hun vilde beroelige med sig fra den Frygt de havde for at Delinqventinden var frugtsommelig, men vilde skiule det – hun forlod ham strax \og gik til støels/, men da han /: Osmund :/ i det samme tog til Eftertanke \hans/ Kones Udsigende om de viiste blodige Klæder, og at Pigen /: Delinqventinden :/ samme Dag havde seet syglig ud og haft Tilhold hen i Løe- og Fæhuus bygningen, saa faldt han paa Mistanke og gik ligesom fordybet i Tanker herover lige ind i Fæhuuset, hvor han, i det han tog og følede ned for sig i en af Baasene {for sig}, traf med Haanden lige ned paa det med noget Høe-Rusk lidet bedækkede af Delinqventinden fødte Barn, da han traf til at tage i \den eene/ Haand paa Barnet, mærkede han strax hvad det var, skiøndt han icke kunde see det ringeste, thi Fjøset eller Fæhuuset var saa mørkt – blev derpaa saa beængstet og forskrækket at han maatte sætte sig ned paa Gulvet en liden Tid – stod

1800: 122

derpaa op, kiendte endnu nøyere efter for at forsikre sig om Rigtigheden, og da han troede sig vis herom, gik han lige derfra hen til Naboen Svend Olsen Hage, som han bad følge med sig, uden at sige hvortil – denne fulgte med Comparenten til Fæhuuset, og paa Comparentens Forlangende kiendte ned i Baasen – denne tog da Barnet som han forefandt, frem af Baasen hen mod en Glug eller Aabning paa Fjøset, hvor de da begge betragtede det, og saae at det var et nyfødt koldt og aldeles dødt Barn, som syntes qvalt ved et Strømpebaand det havde om Halsen – de lagde det derpaa tilbage hvor det først blev funden. Svend gik hen efter fleere Folk i Naboelaug, og Comparenten forblev i Nærheden af Fæhuuset, dog saae at han tillige havde Delinqventinden i Øyesyn om hun blev siddende uden for Stuedørren, hvor hun sad og syede – kort efter kom Svend tilbage, og havde med sig Sjur Sjursen Grøve og Ole Ormsen Nedre Berge med fleere, de gik da alle ind i Fjøset, og Svend tog Barnet i bemeldtes Overvær og bar det lige op til Delinqventinden og lagde det i hendes Skiød, hvor hun da strax kiendtes ved Barnet og tilstod hendes Forbrydelse saaledes som af hende selv er forklaret i deres og alles Overvær. Da hun /: Delinqventinden :/ saaledes som af hende forklaret, havde løst Strømpebaandet af Barnets Hals, besaae de alle Barnet nøye, og bemærkede at det havde en rød Stribe om Halsen efter Strømpebaandet, saa havde det og en meget liden Rift op i Hoved-Issen, som af en Fliis eller Knappenaal foraarsaget, hvoraf en liden Draabe Blod syntes udrunden {eller} og størknet – men i øvrigt var ingen ringeste Skade at see paa Barnet, som syntes et fuldgaaet og velskabt Drægebarn, undtagen at det var Harmundet. Delinqventinden blev af Dommeren fremkaldet og tilspurgt i Anledning den omvidnede liden Rift i Hovedet, om hun havde tilføyet hendes Foster nogen anden voldsom Behandling enten under Fødselen eller siden efter, end Baandet om Halsen, men dette benægtede hun ganske, og sagde at hun icke kunde vide hvor eller hvorledes det havde faaet den omprovede Rift eller Risse i Huden paa Hovedet, da hun, sig vitterlig icke havde i nogen Maade haardt behandlet det eller {ta} lagt Haand paa det til nogen Beskadigelse videre end at binde Baandet om Halsen. Da intet var at tilspørge ovenstaaende Vidner videre, bleve de demitterede, efterat de havde sagt sig sidstleden Høst at have gaaet til Alters.

Som 4de Vidne fremstod Svend Olsen Hage, boende i Røldal, sagde sig 51 Aar gammel, og sidst at have været til Guds bord i afvigte Høst, han var aldeles overensstemmende med 2det Vidnes Osmunds Prov, ham, Barnet og Pigens Bekiendelse da han lagde Barnet i hendes Skiød angaaende, og da han intet meere eller andet vidste til Oplysning i denne fuldkommen oplyste Sag, ei heller om Barnefaderen \Jacob/ Tufte var Medvider om Gierningen, eller havde Deel deri, saa blev han demitteret.

Som 5te og 6te Vidne fremstod Sjur Sjursen Grøve og Ole Ormsen nedre Berge, begge boesiddende i Røldahl, sagde sig, den første 41 Aar, og den anden 43 Aar gammel, og begge

sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente. De forklarede at \de/ kun ere vidende om denne Sag, {saaledes} som \af Svend/ tilkaldte Vidner da denne tog Barnet fra Fjøset og bragte det i Delinquentindens Skiød, saaledes som af 2det Vidne Osmund Hage omforklaret, saavel i Henseende Barnet og dets Tilstand, som de nøye eftersaae og besøgte, som og i henseende at hun beklagede hendes Misgierning og vedkiendte sig Barnet, hvis Forklaring af andet Vidne de vedstod i alle Maader at være rigtig. Vidnerne ere icke i ringeste Maade vidende om Barnefaderen Jacob Tuft kan have været Medvider eller havt Deel i Delinquentindens Forbrydelse enten i Raad eller Daad, og da de paa forskjellige Spørgsmaale af Dommeren intet ringeste videre vidste til nærmere Oplysning at opgive, bleve de demitterede.

Ethvert af Vidnerne bleve ligesom begge de Angiende selv, nøyagtigen forelæst og betydede deres afgivne Forklaringer og Prov, som de enhver for sig, førend de fra Retten bleve afskedigede, vedstode at være rigtig tilført.

Da ingen flere vidstes som kunde give nogen anden eller større Oplysning om den forøvede Misgierning, eller hvad dermed kunde staae i Sammenhæng, og ingen af de Angiende havde videre at enten lade spørge om eller tilføre Retten, saa blev dette Forhør hermed sluttet.

A: v: W: Koren

Iver Olsen Ragde og Haaver Andersen Røten, begge med paholden Pen.

1800: 122b

Aar 1800, den 13 Junii, blev Sommer, Sage og Skattetinget for Utne!! (Kinservig) Tinglaug med Røldal af Sørenskriveren og de i Gaar bemeldte Laugrettesmænd.

Hvorda Hr: Fogden Langsted meldte at han til dette Ting har ladet indkalde Pigen Guro Ingebrigtsdatter Diune til Lejermaals Bøders Aftingning i Andledning af hendes Besvangrelse af \gibt Mand/ kaldet Ole Osmundson Hægerland. Hendes Huusbonde Svend Olsson Hage mødte paa hendes Vegne og forsikkrede at hun aldeles intet var ejende, men havde til Barnets Underholdning, som nyelig er dødt, solgt hendes Gangklæder. Tilstædeværende Laugrette og Almue declarerede at de ere vidende om Rigtighed[en] af det anbragte, at hun aldeles intet ejer, i hvilken Andledning Hr: Fogden besluttede saadan Aftingning, at hun i Betragtning af hendes Fattigdom maatte være forskaanet med at erlægge til Hans Majestæts Casse 1 rd: skriver Een Rigsdaler, som Bøder for hendes bemeldte første Gang begaaede Lejermaal, hvilken 1 rd: bemeldte hendes Huusbond nu inden Retten betalte.

Ligeledes anmeldte Hr: Fogden at han til dette Ting havde indkaldet Pigen Brithe Ormsdatter Øster Hagen til Lejermaals bøders Aftingning i Andledning af hendes Besvangrelse af den af hende som Barnefader opgivne Knud Knudsson Seim. Hun mødte selv og declarerede at hun intet ringeste ejer videre end de Klæder hun staar og gaar i, saa hun ikke engang ved sig Underholdning for sig og hendes Barn. Districtets Lænsmand og tilstæde værende Almue fra Røldal forsikkrede at hun var i yderste Mangel for sig og Barn[et], da hun hidtil ingen Understøttelse har faaet af Barnets Fader, saa at hun i denne Vinter har ma/a/ttet betle sit Brød. For Laugrettet var hun ukjendt. Hr: Fogden, i Andledning forestaaende, kom til saadan Aftingning med hende at hun erlagde til Kongens Casse som Bøder for hendes ermeldte første Gang begaaede Lejermaal ½ Rd: skriver Een Halv Rigsdaler, den Svend Olsson Hagen af Medynk udlagde og inden Retten betalte for hende.

Tingsvidne om Biørne

Arne Knudssøn Opheim foreviiste Skindet af 2de fuldvoxne Bjørne, som han og adskillige af tilstædeværende forsikkrede at være skudt, den eene i Røldal, og den anden i Odde dette Foraar. Retten tilbagebeholdt den \høyre/ Forlab af hver.

Hermed blev denne Dags Forrtning sluttet.

A: v: W: Koren

Iver Olssøn Ragde. Haaver Anderssøn Røthe. Isaach Torgjulssøn Opheim, og Andfind Lofthuus, alle med iholden Pen.

Paafølgende Dag, den 14 Junii, blev Sommer, Sage og Skattetinget for Kingservigs Skibreede med Røldal fortsat med mig Sorenskriver Koren og følgende Laugrettesmænd: Iver Olssøn Ragde. Haaver Anderssøn Røthe. Isaach Torgjulssøn Opheim, og i stedet for Andfind Lofthuus sadt Johannes Svendssøn Utne. Saa var og tilstæde Hr: Fogden, Lænsmanden og eendeel Almue.

Hvorda Iver Torbjørnssøn Utne mødte for Retten og fremlagde Udskrivt af den ham paa Maanedes tinget den 3 Martii sidstleden overgangne Dom, hvorved han er ipligtet Eeds Aflæggelse, og hvilken Afkrift blev inden Retten oplæst, saalydende # Dernæst fremlagde han de beskikkede Stevnevidners Attest om at han til dette Ting efter Dommens Tilhold har indvarslet Lars Larssøn Utne at anhøre Eeden.

1800: 123

Attesten blev oplæst, saalydende #

Indstevnte Lars Utne var tilstæde for at anhøre Eeden.

Iver Torbjørnssøn Utne blev formanet og paamindet om Eedens Vigtighed, hvorpaa han under aflagt Eeds kraft forsikkrede at have afleveret de omtvistede 10 rd., og at samme 10 rd. blev af Lars modtaget, for igjen at afleveres til Stedsønnen Amund Amundssøn Utne, hvormed denne Eedssag blev sluttet.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

Avlyste Obligationer:

1: Obligation udstæd af Aad Adssøn!! (Aadssøn) Qvæstad til Wiglig Aschildssøn Sexe for Capital 200 rd., dateret 8 Junii 1792, aflyst efter qvittering af 2den Januar 1800.

2: Ditto udstæd af Mons Thorssøn Røen til Ellev Jonssøn Lindvig for 99 rd., dateret 1 Novebr: 1788, aflyst efter qvittering af 6te Maji 1800.

3: Ditto udstæd af Sjur Olssøn Naae til Peder Henrichssøn Sexe, stor 400 rd., dateret 8 Junii 1793, aflyst efter qvittering af 9 Junii 1800.

4: Ditto fra Jens Erichssøn {Krogevig} \Rogde/ til Elling Erichssøn Krogevig for Capital 230 rd., dateret 4 Januarii 1799, aflyst efter qvittering af 16 Maii 1800.

5: Ditto fra Svend Olssøn Tuften til Ole Haagenssøn Espen for Capital 60 rd., dateret 14 Junii 1786, udslettet efter qvittering af 12te Maji 1795.

Tinglyst:

6: Bygselbrev udstæd af Hr: Lector Arentz til Svend Wichingssøn pa 3 Spand med Bygsel og Herlighed i Garden Kambestad No: 29, i Ullensvangs Sogn og Kingservigs Skibrede, dateret 31 Martii 1800. Anviist Reversal og Landskyldsbog.

7: Obligation udstæd af Ole Svendssøn Skare til Ole Haldorssøn Espen for 299 rd., mod 3 rd: 2 mrk: aarlig Rente af hvert 100 rd., 1ste Prioritet i 19 ¾ Mrk: Smør, ½ Faareskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Skare No: 19 i Odde Sogn, dateret 30 Octobr: 1799.

8: Obligation udstæd af Iver Torbjørnssøn Utne til Amund Larssøn Aalvigen for 51 rd., mod 3 proCento og 1te [Prioritet] i endeel Creature, dateret 12te Junii 1800.

9: Obligation fra Halgrim Hanssøn Hougse til Elling Nielssøn Langesæter paa 150 rd:, mod 3 ½ proCento og 2den Prioritet [i] 1 pd: 4 ½ Mrk:, ¼ Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Hougse No: 20 i Kingservigs Sogn, dateret 13 Hunii 1800.

10: Afkald fra Sjur Hanssøn Grønstad for hans Hustrue Britha Gundersdatter Qvalvig til Formynderen Jon Gunderssøn Qvalvig for hendes Arv 32 rd: 2 mrk: 14 s: efter Skiftebreve af 20 Martii 1781 og 20 Junii 1792, dateret 30 Decbr: 1799.

11: Pengemangels Lysning fra Jarand Jonssøn Grøve med Forbeholdenhed at indløse 3 ½ Mrk: Smør i Gaarden Grøve, som ejes af Hellje Ormssøn Overland, dateret 14 Junii 1800.

Hr: Fogden Langsted fremlagde derefter sit Restance Register over de udestaaende Kongelige Skatter for 1799 og dette Halve aar 1800, som efter Hr: Fogdens Forlangende inden Retten blev examineret, og blev af Laugrettet og den tilstæde værende Almue uimodsagt, og var Restancen til 1799 Aars Udgang 41 rd: 1 mrk: 3 s:, og for dette Halve Aar 1800 stor 710 rd: 3 mrk: 5 s:, tilsammen 751 rd: 4 mrk: 8 s:

Til Laugrettesmænd for næstkommende Høsteting blev opnævnte: 1: Samson Olssøn Freim. 2: Hellie Amundssøn Buer. 3: Sjur Erichssøn Lofthuus, og 4: Lars Olssøn Helleland, der alle ere nye Mænd.

Da ingen efter Udraab havde videre ved Tinget at bestille, blev samme hævet.

A: v: W: Koren

Iver Olssøn Ragde. Haaver Anderssøn Røthe. Isaak Torgjulssøn Opheim, og Johannes Utne,

Aar 1800, den 21 Julii, blev ExtraRet sat paa Tingstædet Utne af mig Sorenskriver Koren og de eedsorne Laugrettesmænd: Johannes Svendssøn Utne. Andfind Iverssøn Lofthuus, Haaver Anderssøn Røthe, og Iver Torbjørnssøn Utne, for efter Amtets høye Ordre at behandle og Paakjende et af Pigen Jorand Jacobsdatter Præstegaarden begaaet Mord paa et med givt Mand Jacob Olssøn Tufte sammenavlet Barn. Hr: Actor, \Foged Langsted/, som og begge Paagjeldende med deres beskikkede Defensores, for Pigen Ole Helgessøn Hage, og for Manden Tobias Haldorsøn Ejdness, vare tilstæde. de paagjældende fremstod for Retten frie for Baand og Tvang. Actor, Hr: Foged Langsted fremlagde i Retten følgende Documenter, nemlig: 1: Amtets Ordre af 26 Junii 1800 om Justits Sags Anlæggelse mod qvindemennesket Jorand Jacobsdatter Præstegaarden af Røldals District for begaaet

1800: 123b

Foster Mord, som og mod Barnefaderen sammestæd givt Mand Jacob Olsøn Tufte. 2: Den af Fogden i denne Justits Sag udfærdigede Stevning af 2de i d: M: med sine behørige Forkyndelses Paategninger. 3: Den af Battalions Cirurgus Russenius i overensstemmelse med Amtets ordre 7de Junii sidste over det dræbte Barn afholde Besigtelses Forretning den 24 næst efter. 5: tvende Attester, at hun har afsonet hendes Straf og betalt Bøder for forhen begaaet Lejermaal. 5: det i andledning berørte Delictum optagne Forhør, der er begyndt sidstavvige 12 Junii, og den 13 næsteften sluttet, hvilket bliver denne Act at tilføje, alle foran nævnte Documenter lyde hver for sig saaledes #

Efterat de 4re første Documenter vare inden Retten oplæste, blev Delinqventinden forelæst hendes under Forhøret afgivne Forklaring, det hun vedstod rigtig. Actor tilspurgde hende derefter: Hvor lang Tid efter Svangerskabet, hun modtog og drak den omforklarede Drik? Sv: imellem 4 og 5 Uger. Da Actor for nærværende intet havde videre at tilspørge hende, blev {frem} angjældende Barnefader Jacob Olsen Tufte forelæst hans under Forhøret afgivne

Forklaring, som han vedstod rigtig, blev derpaa af Actor tilspurgt, om han er vidende hvor lang Tid efter Svangerskabet, han tilbød og leverede hende den omforklarede Drik? Sv: Da Delinquentinden, som i Forhøret omforklaret første Gang uden for Døren fortalte ham hun frygtede det kunde være galt fat med hende, og sagde han maatte nu have en Raad med hende, forstod han hendes Meening med disse Ord saaledes: at hun vilde han skulde søge at forskaffe hende noget som kunde fordrive Fosteret, det han og søgte at gjøre paa den Maade hun har forklaret, og var det den Gang han gav hende oftmeldte Drik paa femte Uge, fra deres første Sammenleje.

Delinquentinden declarerede i Anledning dette hans Svar, at han mueligens af bemeldte hendes Ord kan have taget den Tanke og forstaaet hende saaledes, som om hun derved anmodede ham om noget at kunne fordrive Fosteret med, hvilket dengang langt fra ikke var hendes Tanke, men først ved hans Udladelser opkom hos hende – hun sagde bemeldte Ord aleene som en Beklagelse for ham, uden videre Tanker dermed.

Actor tilspurgde Angiældende Jacob Tufte om han er i Krigstieneste? Sv; Nei, han staaer ikke i Krigstieneste.

Hr: Foged Langsted anmærkede i Anledning fremlagde Amtets Ordre til denne Sags Anlæg og deri gjorde Forlangende til Hr: Fogden om en Defensors Beskickelse for begge Delinquenterne, at han havde anseet det fornødent at beskikke baade Pigen og Barnefaderen hver især et Forsvar, dels efter deres eget Forlangende, og dels fordi at naar een var Defensor for dem begge, kunde hans Pligter komme Modstrid om han skulle tillægge Barnefaderen Skyld som Moralsk Aarsag og Anledning til Mordet, formedelst den givne Drik, og derved foraarsage de Forsæt hos hende at faae {Giernin} Svangerskabet skiult, eller om Pigen skulle ansees, baade som den der aleene havde fattet Forsæt til og udført Mordet.

Forbemeldte tvende Defencores, Ole Helgesen Hage og Tobias Haldorsen Eidnes, fremlagde nu \under No: 6/ deres Beskickelser, begge af 2den Julii sidstleden, der bleve oplæste, saalydende #

De i Stevningen i denne Sag indkaldte Vidner: 1: Ingeborg Knudsdatter, angiældende Jacob Tufte's Huustroe, 2: Osmund Torgiesen Hage, og dennes Huustro 3: Brithe Knudsdatter, 4de: Svend Olsen Hage, 5te: Sjur Sjursen Grøve, og 6: Ole Ormsen Nedre Berge, alle af Røldal, fremstode nu for Retten, bleve forelæste Eedens Forklaring af Lovbogen, formanede til Sandheds [Udsigende], og derefter med Opragte Fingre aflagde deres Eed og lofte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller forvende. De bleve derpaa alle een efter anden forelæst deres i Forhøret afgivne Forklaring og Vidnesbyrd i denne Sag, som enhver for sig, efterat være Indholden nøye betydet, tilstod aldeles rigtig, og at de intet havde endten at tage fra eller lægge til, undtagen at de paa Actors Tilspørgende bevidnede enhver for sig at de vare alle vel vidende om: at Delinquentinden Joran Jacobsdatter Præstegaarden er Sødskendebarn, aavel til Barnefaderen Jacob Olsen Tufte, som \og/ til dennes Huustroe Ingeborg Knudsdatter. Da Vidnerne \atter/ vare forelæst og betydet hvad de havde vidnet og Eedfæstet, og ikke endten Actor, nogen af Defencores eller Dommeren havde meere at tilspørge dem, bleve de fra Retten afskedigede.

Hermed blev denne Dags Forretning sluttet. A: v: W: Koren Johannes Svendsen Utne. Andfind Iversen Lofthuus. Haaver Andersen Røthe, og Iver Torbjørnsen Utne, alle med paaholden Pen.

1800: 124

Næste Dag, d: 22de Julii, blev ExtraRet i forestaaende Sag fortsadt paa bemeldte Sted Utne af de i Gaar benævnte Personer:

Hvor da: var tilstæde for Retten begge de Angiældende, fri for Baand og Tvang, med deres beskikkede Defencores, som og Actor Hr: Foged Langsted.

Lænsmanden for Røldals Annex mødte for Retten og anmeldte: at han efter den ham fra Dommeren med Expressen som meldt Tildragelsen og traf Dommeren paa Herrandsholmens Sommerting, tilstillede Ordre, om at tage 2de Mænd med sig strax, og paa det nøyeste med dem besigtige det dræbte Barn, havde strax Expræssen tilbagekom og Ordren belv modtaget, foretaget den befalede Besigtelse 11te Dagen efterat Barnet var fundet og Gierningen begaaet – han havde da med sig de tvende under No: 4 re og 6 anførte Vidner Svend Olsen Hage og Ole Ormsen Nedre Berge, hvilke med ham Søndagen d: 8de Junii, paa det nøyeste saae og besigtigede det dræbte Barn \over det heele Legeme/, og befandt de da icke den ringeste andet Kiendetegn til Volds Gierning eller Beskadigelse paa Barnet end en rød Stribe om Halsen og den lille Risse paa Hovedet, hvorom Vidnerne have forklaret. Denne deres Besigtelse saaledes at være passeret og rigtig tilført bevidnede de nu atter fremkaldte tvende Mænd og Vidner i denne Sag, Svend Olsen Hage og Ole Ormsen Nedre Berge, under deres forhen aflagde Eeds Kraft at være rigtig.

Actor begiærede tilført: at han, efterat have fra i Gaar igiennemseet og overveiet det i Sagen passerede, fandt sig nødsaget her at anmærke: saasnart Forhøret i denne Sag var afholdt her paa Utne, skrev Actor et Brev Dagen efter, nemlig d: 14de Junii sidstl: til den constituerede Præst for Suldals Kald, hvoraf Røldal er et Annex, Velærværdige Hr: Dyeborg, hvilket han leverede tilstædeværende Lænsmand for Røldal med Ordre at bringe det til Præsten, og fra ham modtage de deri forlangte Attester, og tage samme med sig til at overlevere Actor ved Sagens Foretagelse i Gaar, da formedelst Veiens Længde de icke forud kunde tilsændes Actor; men da dette Brev uhældigviis ved den Gaarden Voge d: 28de Junii sidstleden overgaaede Ildsaaede, blev opbrændt, og icke kom Præsten til Hænde, saa har Sognepræsten Hr: Dyeborg, aleene efter Lænsmandens Mundlige og unøytige Folangende tilstillet Actor de 3de Attester af 3de Julii sidstl:, dem Actor nu under No: 7 fremlagde og blev oplæst, saalydende # Da disse Attester intet Oplyse om det imellem Forbryderne værende Slægtskab, ei heller om deres forhen førte Vandel og Levnet, og om Delinqventinden efter end en Gang forhen har begaaet Leiermaal, saa seer Actor sig nødsaget, formedelst dette uhældige Tilfælde, at forlange denne Sag udsadt til Foretagelse nestkommende 2den Augusti, som den korteste Tid inden hvilken kan ventes Expreste at kunne reise herfra til Præstegaarden i Suldal, over 2de Snefielde i alt 13 Miile, og ligesaa tilbage, hvis han treffer Præsten hiemme; skulle Expressen \icke/ til foreslagne Tid indløbe, saa er Udsættelse da efter Omstændighederne atter forlanges {udsadt}, og forbeholder Actor sig til den Tid at indkomme med hans Indlæg i Sagen.

Retten eragtede: den forlangte Udsættesle til 2den Augusti nestkommende bevilges – hvilken Eragtning blev forelæst alle tilstæde værende, og begge de Angiældende derpaa fra Retten afskedigede, og hun til Vagten overleveret.

Hvormed blev Sagens Behandling for denne Gang sluttet. A: v: W: Koren Johannes Svendsen Utne. Anfind Iversen Lofthuus. Haaver Andersen Røthe, og Iver Torbjørnsen Utne, alle med paaholden Pen.

Aar 1800, den 2den Augusti, blev Extra Ret sat paa Tingstædet Utne af mig Sorenskriver Koren med følgende Eedsorne Laugrettes og Meddoms mænd, /: de forhen i Sagen benævnte :/ for at behandle og om mueligt ved endelig Dom slutte Justits Sagen mod Joran Jacobs Datter Præstegaarden for begaaet Fosterford, og Barnefaderen Jacob Olsen Tufte, hvorda paa Actor Hr: Foged Langsteds Vegne mødte Monsr: Ricold Kongsthun, der fremstillede begge Angiældende for Retten, frie for Baand og Tvang, og æske[de] denne Sag efter seeneste Udsættelse nu foretaget.

Begge de Angjeldendes Defensores Ole Helgesen Hage og Tobias Haldorsen Eidnæs var og tilstæde.

Delinqventinden Jorand Jacobs Datter Declarerede nu, at hun ved nøyere at eftertænke at det Stæd hun fødte hendes Foster, hvorfor hun er tiltalt, var saa mørkt at hun aldeles ikke

1800: 124b

kunde see Barnet, ey heller hørte ringeste Lyd af det, saa uagtet hun troede troede!! at mærke Liv i Barnet, som hun forhen har bekiendt ved sammes Bevægelse af den eene Haand og den ene Fod, saa da hun mærkede anførte Bevægelse i det Barnet var blevet skildt fra hende, og hun løftede Barnet op, saa kan hun ikke, naar hun eftertænker disse Omstændigheder nærmere, og at den bemærkede Rørelse kunde foraarsages ved det Barnet af hende blev Løftet og bevæget, være aldeles vis paa at det havde Liv, hvilket hun ey undersøgte, da hendes Forsæt var at dræbe det, men at det mueligens ikke havde Liv, er hun siden \{er\}/ kom/m/ed i Tanke om der ved at hun i en Tid af heele 24 Timer førend hun fødte, ikke kan erindre sig at hun bemærkede tegn hos sig til at Barnet hos hende rørde sig og gav Tegn til Liv, dog kan hun ey heller sige efter hendes Samvittighed at hun bemærkede noget hvoraf hun kunde slutte\{t\} det var dødt førend det fødtes. End videre anmærkede hun at hun nok forhen har forglemt at anføre at Barne faderen Jacob Tufte, saavel førend han fik sin Villie med hende, som og atter derefter, udlod sig med at han tænkte han kunde faae Delinqventinden til Hustrue, at det nok var beskikket af Gud at de skulle kom/m/e sam/m/en i Ægteskab, og at hans Kone vel ikke levede saa længe.

Barnefaderen Jacob Tufte, som havde anhørt forestaaende hendes Tilførde: Declarerede, at han aldrig førend han fik sin Villie med hende, udlod sig med noget saadant, men at han vel ikke kan nægte at nogle Gange efter hendes Besvangrelse, at han undrede sig over sig selv, hvorledes han var kom/m/en i saadan Omgang med hende: han troede det maatte være Guds Villie de skulle i Tiden kom/m/e sam/m/en i Egteskab, men dette sagde han af en løs Mund, og aldrig førend efter hun var bleven besvangret, langt mindre gav han hende noget udtrykkelig Løfte om Egteskab.

Delinqventinden vedblev hendes forhen tilførte, og at han, som af hende anført, udlod sig med Løfte om Egteskab førend hun af ham blev besvangret, og gjorde hun sig ofte baade før og efter hendes Besvangrelse tanke og haab om i Tiiden at kunde kom/m/e til at fae ham til Egte.

Monsr: Ricold paa Actors Vegne fremleverede i Retten de fra Præsten Hr: Dyeborg ham indløbne 2de Attester, begge af 28de Julii sidstl:, anlangende Angjeldendes Alder, Slægtskab, forhen førte Vandel etc., hvilke begge bleve inden Retten oplæste og her indtagne efter hinanden under No: 8, saal: # Dernest fremleverede han den af Lensmanden under 23 Julii sidstl: paa Fogden og Sorenskriverens Vegne hos Delinqventinden afholdte Undersøgelses Forretning, som viiser at hun aldeles intet er ejende, ligeledes en under 21 Julii hos Barnefaderen Jacob Tufte optagne Seqvestrations Forretning, hvilke begge Documenter han begjerede maatte blive Doms Acten

1800: 125

vedhæftet. Endelig fremlagde han Hr: Fogdens skriftlige Indlæg i denne Sag, som han derved fra sin Siide indlod til Doms. Bemeldte Indlæg blev inden Retten oplæst, saal: #

\{Defensor\} Ole Helgesen Hage, som Defensor for Delinqventinden, lod tilføre \{Delinqventinden\} Protocollen, at det saavel af hendes troehiertige Egen Bekiendelse og Udsagn, som af Barnefaderen Jacob Tuftes egen Tilstaaelse, er indlysende at han maae ansees som den sande Aarsag i hendes fattede ulykkelige Forsæt at skiule Svangerskabet, føde i

Dølgemaal, og om fornøden ombringe Barnet, for at holde Svangerskabet skiult; enhver kan og indsee at for hende, som forhen beskiem/m/et, kunde Besvangrelsen ikke være saa særdeles betydelig at faae skiult, at hun derfor skulle udtænke et saadant afskyeligt Raad, men at han, som mest ville lide ved Opdagelsen af deres fælleds Forbrydelse, meget snarere maae troes at have pønset og udtænkt Midler at kunne holde Forbrydelsen skiult, der viiser sig i den hende givne Drik han indbildte sig og hende han skulle kunne fordrive Fosteret [med]. Et svagt qvindeligt Hierte er snart ført paa Afveie, og han maatte troes at have indseet han behøvede kun at viise hende hvor meget det var ham om at gjøre at faae Besvangrelsen skiult for at faae hendes svage og ham tilbøvelige Hierte til at pønse paa fleere end de af ham foreslagne, forsøgt og frugtesløse Midler, naar man betragter den Afskyelighed at han lovede hende Egteskab, om hans Kone døde, saa vil man let kun/n/e finde Bevegrundene og Forsættet hos hende at have sit Udspring fra ham. Vee!! den Aarsagen og Forargelsen kom/m/er fra – skøndt Delinqventindens Gjerning ikke kan nægtes, saa synes hun dog som et fattigt forladt Barn at være meget til at undskylde, og ikke at burde ipligtes den Straf Actor fordelig har paastaaet. Defensor troer og haaber at hun i Betragtning ovenmeldte Omstændigheder, og at hun, naar hendes Besvangrelse og nu begangne Forseelse undtages, stedse har levet skikkelig, og som et godt Menneske hun ved en naadig Dom maae allene blive ipligtet nogle Aars Tugthuus Arbeide til en Straf og Revselse andre til Exempel, da hun desuden nok som fortryder hendes begangne Synder, og viist ikke vil kom/m/e at begaae nogen Misgierning meere. I Henseende hans formeentlig tilkom/m/ende Betaling som Defensor i denne Sag, da forlangede han kun for hans 2de Reiser, hver Gang 7 ½ Miil frem og ligesaa tilbage her til Utne, samt for hans 3 Dages Ophold medens Sagens Behandling 6 rd.; hvormed han indlod Sagen til Doms.

Bonden Tobias Haldorsen Eidnæs, Defensor for Barnefaderen Jacob Tufte, begjerede tilført: at han maatte forundre sig over at Delinqventinden og hendes Defensor Ole Hage vel paa en liflig Maade paadigte Barnefaderen Jacob Tufte at han er første Anledning og Aarsag til hendes Strafværdige og ugudelige Foretagende – noget som aldrig under denne Sag er bleven beviist eller skal kunne beviises – tvertimod er det langt meere Sandsynlighed for at de Ord af hende: Du maae have \et/ Raad med mig, var en treisk Opfordring til ham at udtænke noget saadant som det passerede, der synes

1800: 125b

endog beviist ved det hun strax var villig at modtage en Drik som han formodede tienlig til Fosterets Fordrivelse, et Raad og Foretagende af ham under hans Omstændigheder som gift Mand, og dertil opfordret paa en Tiid efter begges Tilstaaelse, kun paa femte Uge efter første Sam/m/enleje, synes at være meget undskyldeligt, allerhelst han som enhver anden Bonde og enfoldig Mand ansaae Fosteret paa den Tiid ikke kunde være at regne for noget, da et Foster i den Alder hverken har Liv eller nyder Begravelse og Christen Kirkegang naar det fødes af en Kone, der da haver ilde som det kaldes, men bortkaster saadant og ansees som et intet – han /: Barnefaderen :/ er ikke overbeviist og kan ikke mistænkes som enten i Raad eller Daad at have været Delinqventinden behielpelig i hendes ulykkelige Foretagende, det hun og selv fritager ham for – han kan derfor ikke som saadan blive at ansee eller straffes – og da hans Hustrue her under Sagens Førelse har tilgivet ham hans begaaede Forseelse mod hans Egteskabs Pagt, og hun som en uskyldig Person ville kom/m/e at liide ved hans Afstraffelse, saa troer Defensor ikke at han \kan/ blive at tilkiende høyere Straf end simple Lejermaals Bøder, om ikke og disse i Betragtning af Tabet for hende kan blive eftergiven. Defensor forlangede for hans 2 Reiser her til Utne i denne Sag, hver Gang lidet over en Miil frem og ligesaa tilbage, samt Møde i 3 Dage, tilsam/m/en en Erstatning af 2 rd: - saaledes indlod han Sagen fra sin Siide til Doms.

Laugrettet som Meddoms mænd forlangede at tillægges hver 1 mrk: 8 s: for Dagen i de 3 Dage de have mødt, altsaa tilsam/m/en 3 rdr:

Dom/m/eren tilspurgde Delinqventinden om der nogen sinde var nogen tilstæde som hørde Jacob Olsen Tuftes Udladelse til hende om at ville ægte hende, hvilke kun[n]e som Vidne blive at afhøre? Svar! Hans Udladelser skeede stedse i Eenerum imellem dem, saa at ingen hørte dem.

Ingen af Delinqventerne og deres Defensores, ey heller Actor havde videre at lade tilføre i denne Sag, og da den forekom Dom/m/eren fuldkom/m/en oplyst, og intet at være af Actor eller Defensores forsømt under denne Sags Behandling, saa foretog Dom/m/eren sig at tilføye følgende Beregning over sit formeentlige tilkommende: Een halv Dags Diet paa Reisen fra mit nu værende Boepæl store Graven her til Utne 1 ½ Miil, deels til Lands og deels til Vands 2 Gange, er 1 rdr:, ligesom tilbage 2 Gange, er 1 rd: - 3 Dages Diet ved Sagens Behandling den 21 og 22 Julii samt 2den Augusti 3 rdr: Min Andeel Betaling for den optagne Sequestrations Forretning 1 rd:, tilsam/m/en 6 rdr:, foruden Godtgjørelse for

1800: 126

Skydsen af Skyds Cassen, hvorpaa blev Eragtet: Sagen optages til Doms.

Efter nogle Timers Forløb, og efter at Sagen af Sorenskriveren og Meddoms mændene var igiennemgaaet og overveiet, blev eensstem/m/igen afsagt saadan

Dom

Delinqventinden Jorand Jacobs Datter Præstegaarden af Røldahls Destrikt er saavel ved de førte Vidner som egen Tilstaaelse under denne Sags Førelse fuldkom/m/en overbeviist om ey allene at have begaaet Barnefødsel i Dølgmaal, efter foregaaende Overlæg og Forsæt paa en Tiid hun kunde have faaet hielp af hendes Madmoder, men end og at have udøvet mordisk!! (morderisk) Vold mod sit Foster med Forsæt at dræbe det, og at hun virkelig har dræbt det er hendes egen Bekiendelse, da hun mærkede Rørelse hos det, som og den fundne Strikke om Barnets Hals, giver tydelig Kiends Gjerning og Beviis derom. Hendes seenere i Dag brugte udflugter, at hun ved den bemærkede Rørelse kan have taget Feil om Barnet virkelig var i Live eller kun forekom hende saa, kan ikke her kom/m/e i Betragtning. I Sagens Samhæng!! (Sammenhæng) og Beskaffenhed findes kun lidet som taler til hendes Undskyldning. Den Omstændighed at den af ham givne Drik for at fordrive Fosteret har opvagt og foraarsaget ønske og Forsæt hos hende at faae hendes Svangerskab skiuldt for Menneskene, er ikke allene uvis, men synes end og at lægge vægt til hendes Forbrydelse, som ikke skeede strax efter i overiilende Ubetæksomhed, men just derved viises at være begaaet efter lang Eftertanke og Overlæg. Den Omstændighed at han /: Barnefaderen :/ var hendes Huusbonde og skal have lovet hende Egteskab hvis hans Kone døde, som nu tilsidst i Dag under Sagen er opkom/m/et, og hvilket sidste han ikke gandske har kunnet nægte Rigtigheden af, synes hellere for et beskiem/m/et svagt Fruentim/m/er at have kundet være en noget kraftig Tilløkkelse og Bevegrund for hende at udtænke Midler til at kunde faae Svangerskabet holdt skiuldt, da hun mueligens kan have været vidende om Lovens Bud, at hvis det opdagedes at hendes Svangerskab var med ham som gift Mand, ville hun forfeile sit ønske, men end og den Omstændighed kan ikke meget undskylde hende, da et Mord for egen Fordeel begaaet ikke derfor efter vore viise Love straffes mindre, men hellere for Borgernes Sikkerhed strængere. Hvorvidt hendes ustraffelige Vandel uden for Skiørlevnets Synder og denne Misgierning – hendes indskrænkede Opdragelse – og i sær hendes aabenhiertighed og angerfulde Bekiendelse der i Mord Sager som skielden er at opdage, naar de snedig begaaes og haardnakket, med alle en Skielms Rænker og Modbeviis nægtes, er af Vigtighed baade for Moraliteten og enhver Sikkerhed i Staten at opmuntre til at tilstaae, kan give Regenten, vor

Allernaadigste Konge Anledning til forbarmende Naade for hende, andre Syndere til et Tillokkende Exempel aabenhierdig at tilstaae og angre deres Synder,

1800: 126b

og ikke fatte Forsæt at nægte og skiule den i Haab des meere at kunde gaae ustraffet og derved kom/m/e at frem ture deri, er noget som Dom/m/eren allene kan indstille til Hans Mayestæts Overveielse med Forbøn for Synderinden om Naade og Forlindring i hendes Straf, men ey formaae selv at tage saadant i Betragtning under Dom/m/en{, thi} til Lindring for Angjeldende. At hun engang forhen har været besvangret og derfor afstraffet – at det nu begangne Lejermaal, paa hvis Frugt hun har begaaet hendes Misgierning, har været med en Mand hende som Sødskendebarn beslægtet, kan heri ikke kom/m/e i Betragtning til nogen Bestem/m/else i Dom/m/en, da Ægteskab mellem Sødskendebørn er tilladt, og den for anden Gang begaaet Lejermaal fastsatte Straf ikke lader sig foreene med den for Mord fastsatte, men opsluges af denne, saa at hun allene bliver at ipligte den ved vore Love fastsatte Straf for Foster Mord, efter (Nl:?) (Norsk Lov?) 6 – 6 – 7, og øvrige Anordninger. I Henseende til Barnefaderen Jacob Olsen Tufte, ligeledes af Røldahls Destrict, da er han saavel ved Delinqventindens Udsigende, som ved egen Tilstaaelse forhen for hans Hustrue efter dennes aflagde Vidnesbyrd, som og ved hans egen Bekiendelse her under denne Sags Førelse, overbeviist om at være Fader til det af Delinqventinden myrdede Barn, og altsaa at have begaaet Hoer. At disse Beviiser i Henseende det begangne Hoer ikke skulle kunde ansees tilstrækkelige fordi ingen Øyen Vidner om hans Omgang og Sam/m/enleje med Delinqventinden under denne Sag har været at faae tilveiebragte, synes Dom/m/eren upassende, og troer paa Grund af denne Sags Sam/m/enhæng at der er beviist nok imod ham til at liide Dom saavel for begaaet Hoer efter 6 – 13 – 25 – som og en Arbitrair Straf for hans Forsøg at ville fordrive Fosteret fra Delinqventinden, og hans udladelse til hende imedens hans Hustrue levede, at ville ægte hende om Konen døde. Vel kan Norske Lovs 3 – 18 – 7 Art: i Sam/m/enhæng med nest forestaaende Art: og Lovens Aand i Almindelighed om Egteskabs Løfter, synes at giøre det tvivlsomt om løs Tilsagn og Udladelser kan virke Forbrydelse og Straf; men naar sam/m/e kom/m/er i Sam/m/enhæng med saadanne Anslag, Foretagender og Forsøg som de af Angjeldende efter hans egen Tilstaaelse begangne, saa synes Dom/m/eren fuldkom/m/en at have Grund efter vore Love at anvende en Arbitrair Straf paa ham for hans mistænkelige og Strafværdige Hensigter, Omgang og Foretagender, thi (Nl:?) (Norsk Lov?) 6 B: 6 C: 11 og 22 Art:, der unægtelig forudsætter (.ivet?) den Hensigten er imod, synes Dom/m/eren her paa ingen Maade Anvendelig. Om Ægteskabs Ophævelse imellem ham og hans Hustrue kan her ikke blive Spørsmaal, da hun under Sagens Førelse har erklæret Tilgivelse og ønsker at leve fremledeles!! i Forening med ham. Hvorvidt Jordejendom bør komme under

1800: 127

Beregning naar yderste Formue efter vore Love skal udfindes, og hvorvidt den Omstændighed at hans paaboende Gaard er en hans Medejendom i Kirken tilhørende uadskildt Ting kan giøre nogen Forandring i at fastsætte Sum/m/en der bliver at ansee som hans yderste Formue, er noget Dom/m/eren overlader til Høyere/ Overvejelse og følger den beholdne Formue i fremlagde Seqvestrations Forretning til Regel for sin Bestemmelse, uden at oppebie det høye Amts approbation paa Seqvestrations Forretningen, der siden ligesaa vel og uden sinkelse for Sagen, som desuden skal indstævnes til høyere Ret, vil kunne erholdes. Paa forbemeldte Grund anseer Dom/m/eren det sin Pligt ikke efter benævnte Approbation at udstæde en Livs Sag, hvor vedkom/m/ende ville kom/m/e at liide under en forlænget Arrest, noget som

Forordningen af 6 Decbr: 1743 icke synes at have forudseet muelig i Tilfælde hvor Approbationen befales. Efter \Overveielse af/ alt forstaaende blev saaledes afsagt og kiendt for Ret: Skyldig fundne Jorand Jacobs Datter Præstegaarden af Røldahl, bør for det af hende den 29 Maji sidstleden begaaede Barnefødsel i Dølgemaal og forøvede Mord paa hendes nye fødte Drængebarn, at miste sit Liv, Hovedet at afhugges med Øxe og sættes paa en Stage, og Kroppen derefter at nedgraves paa Retterstædet, hendes Hovedlod og Jord, om hun nogen Eier, at være til Kongen hiemfalden. Faderen til det dræbte Barn, Jacob Olsen Tufte, for hans begangne Hoer, forarlige!! (forargerlige) Levnet og Hensigter dermed, samt strafværdige baade Raad og foretagne Forsøg at ville fordrive Fosteret fra Delinqventindens Liv i Begyndelsen af Svangerskabet, bør at bøde dobbelte Lejermaals Bøder, som er 48 Lod Sølv, eller 24 rd: skriver Fiire og tyve Rigsdaler Dansk Courant, og i yderste Formue Straf efter den i Sagen fremlagde Seqvestrations Forretning, afholdt under 21 Julii sidstl., at betale 1 rd: 5 mrk: 1 s: skriver Een Rigsdaler fem Mark og Een Skilling D: C:, \alt til Kongens Casse/, saa bør han og desuden To Aar at arbeide paa nærmeste Fæstning i Jern, desuden bør de og for begge og begge for en efter de fremlagde Regninger, som herved biefaldes, da Actor og Defensores, samt \Dommer/, ingen fleere Sager haver mødt i under de Dage eller Reiser som denne Sag har været behandlet, at betale ermeldte og alle øvrige af denne Sags Drift flydende Omkostninger, samt Transport, Varetægt etc: Skadesløs efter nærmere indgivende og af Amtet approberede Beregning og for det stemplede Papiir som under denne Sags Førelse burde været forbrugt 2 rd: 18 s:, desuden betaler Jacob Olsen Tufte den hos ham optagne Seqvestrations Forretning saaledes for det stempl: Papiir som dertil burde været forbrugt til Kongens Casse 1 mrk: 8 s:, til Fogden og Sorenskriveren for Forretningens Optagelse 2 rd:, og til Lensmanden og medhaftte Mænd 5 mrk:, skriver Fem Mark. Alt at efterkom/m/es 15 Dage fra denne Doms lovlige Forkyndelse efter Justitiens nærmere Foranstaltning.

Ved Dom/m/ens Aflæsning var tilstæde begge de Angjeldende, og Declarerede begge at de ville have denne over dem afsagde Dom appelleret, og derpaa bleve de \begge/ overleverede Lensmanden og Vagten til Forvaring.

A: v: W: Koren
Johannes Iversen Utne. Iver Torbjørnsen Utne. Haaver Andersen Røte. Anfind Iversen Lofthuus, alle med paaholden Pen.

1800: 127b

Maanedsting for Hardanger den 1te Septbr: 1800.

Aar 1800, den 1 Septbr:, blev paa Sorenskriverens Gaard Helland holdet Maanedsting for Hardanger Sorenskriverie og den dee(..?) deel af Lyse Closters Gods som er beliggende her i Hardanger, og Retten betiendt udi Hr: Sorenskriver Korens lovlige Forfald af Hans Lem Jersin Constitueret, i Nærværelse af efterskrevne Laugrettesmænd: 1: Ole Larsen Øvre Helleland. 2: Lars Arnesen Øvre Helleland. 3: Siur Samsonsens ibidem, og 4: Ole Anfindsen Hougse.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager.

Gam/m/el Sag fol: 118. Johannes Iversen Erdahl contra Ole Bolstad.

Ole Haldorsen Helleland mødte paa Sagsøgeren Johannes Erdahls Vegne og æskede denne Sag i Rette efter Udsættelse fra sidstleeden Som/m/er ting for Gravens Skibrede, og fremlagde nu den Udskrift af Justits Protocollen for Hardangers Sorenskriverie, der foranledigede forrige Udsættelse, hvilken viiser at Sagvolderen Ole Olsen Bolstad ved mindelig Foreening den 31 Maji 1794 har forbundet sig at betale de paastævnte 2 rdr:, hvilken udskrift blev inden Retten oplæst og indtages her, saal: Endvidere fremlagde Sagsøgeren en Tilstaaelse fra

{Sagsøgerens} \hans/ Fader Iver Johannesen Erdahl, af 10 Maji 1800, der viiser at Sagsøgeren Johannes Erdahl er den som tilkom/m/er det paasøgte Krav 2 rd.; da sam/m/e er ham overdraget af Faderen, til hvilken Sagvolderen ved det irettelagde Forliig først havde forbundet sig at betale, hvilken Tilstaaelse inden Retten blev oplæst og indtages her #

Da saavidt var passeret Declarerede Ole Haldorsen Helleland paa Sagsøgerens Vegne at han nu i dette Øyeblik fik Bud fra sin Principal at nærværende Sag i Mindelighed var bleven afgjort imellem Parterne, hvor fore han frafaldt videre Søgmaal imod Sagvolderen Ole Bolstad, og Declarerede nærværende Sag aldeles ophævet. De i \Dag i/ rettelagde lagde!! Documenter blev efterlangende!! (efter forlangende) af Ole Helleland ham af Retten tilbageleveret.

Derefter blev publiceret følgende Documenter.

Aflyst:

1: Een Obl: fra Arne Arnesen Tvedt til Svend Svendsen Krogevig, stor 150 rd., med Pant i Gaarden Tvedt i Kinservigs Skibrede, dat: 29 Octobr: 1789, og tingl: næste Dag, efter qvittering af 8de Julii 1800.

Tinglyst:

1: Et Skiøde fra Michel Larsen Halderager med fleere til Brigt Olsøn Biercheland paa ½ Løb Smør med Bygsel, og overbygsel til ½ Løb Smør, som er den rette Landsk: i Gaarden Øvre Biercheland, No: 14 i Østensø Skibrede, dat: 6te Junii 1800, indf: fol: 452.

2: Et Ditto fra Endre Simonsen Lione til Simon Anfindsen paa ½ Løb Smør og 2 Løber Salt og ¼ Huud med Bygsel i Lione No: 55 i Gravens Skibrede, dat: 12 Junii 1800, og indf: fol: 453.

3: Een Obl: fra Torbiørn Ellingsen Lindebrække til Ole Ellingsen Lille Berge, stor 96 rd., med 2den Panteret i 1 pd: 3 mrk: Sm: og 1 ½ Gjød Skind i Gaarden Lindebrække No: 76 i Gravens Skibrede, dat: 11 Junii 1800, og indf: fol: 453.

Stævne Vidnes Udnævnelse.

Til Stævnevidne for Ulvigs Sogn i Gravens Skibrede blev udnævnt og i Eedtaget Siur Nielsen Indre Tveite i nu fraværende og fra dette Sogn bortflyttede Siur Bertelsen Lisebrækkes Stæd.

Laugrettes mands Eed.

Torchild Michelsen Opdahl, der paa Høstetinget for Hardanger og

1800: 128

Strandebarms Tinglaug af Lyse Closters Gods var udnævnt til at sidde Retten for dette Tinglaug som Laugrettesmand, og som formedelst lovligt Forfald ikke tilforn har kundet mødt, mødte nu og aflagde den lovbevalde Laugrettesmands Eed.

Da ingen efter Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette, blev sam/m/e sluttet og ophævet.

H: Jersin

Ole Larsen Helleland. Lars Arnesen ibidem. Siur Samsonsens ibidem. Ole Anfindsen Hougse, alle med paaholden Pen.

Besigtelses-Forretning paa Gaarden Age i Kinservigs Skibrede.

Aar 1800, den 2den Septbr:, blev paa Gaarden Age i Kinservigs Skibrede Retten sat af den Constit: Sorenskriver Hans Jersin, i Nærværelse af efterskrevne 4re Syns og Taxations mænd:

1: Tobias Haldorsen Eidnæs. 2: Knud Hansen Indre Jaastad. 3: Aslach Svendsen Ystenæs.

4: Jacob Svendsen Hougstvedt, for der at foretage en lovlig Syn og Taxation over de paa Niels Olsens t(..?)ende og brugende Anpart i Gaarden Ages Huuse bygninger med videre.

Niels Olsen Age mødte og anmeldte at have til denne Ret med mundtlig Varsel ladet indkalde Odels Prætendenten til dette hans Gaardebrug her paa Age, Berge Olsens Formynder Aad Bergesen Aachre, og dennes Sødskende Anna og Jorand Ols Døttres Formyndere Lars Bergesen Ragdeberg og Ole Jacobsen Reisetter, til at paasee disse deres Myndtlingers Tarv under nærværende Syn og Besigtelses Forretning over Gaardebruget Ages Huusebygninger, Hauge, Ager og Eng, og for at faae taxeret hvad Forbedringer her paa denne Gaardepart og dens Huusers Istandsættelse udfordres, og fremlagde han nu Stævne vidnernes Attest om dette Stevnemaals lovlige Forkyndelse, tillige med den af Sorenskriveren udstædde Beram/m/else til [i] Dag, der begge inden Retten bleve oplæste og her indtaget, saal: #

Alle 3de indstævnte Formyndere mødte og vedtog lovlig Varsel.

Ved Forretningen var tilstæde Lensmanden for Kinservigs Skibrede, Christen Jonsen Hougse, for at gaae Retten til haande.

Reqvirenten af denne Forretning, Niels Olsen Age, begjerede derefter at Retten ville begive sig hen for at tage Gaardepartens Huuser med videre som han agter at giøre Anviisning paa, i Øyesyn, og at taxere de Brøstfældigheder som maatte findes paa Huuserne og de Forbedringer der ligeleedes udfordres paa Gaardens Huuser med videre, og anviiste nu tillige det ham /: Reqvirenten /: meddeelte Skiøde, datr: 7 Junii 1793, og tinglæst sam/m/e Dag, fra forbemeldte Myndtlingers Værger, paa 1 Løb Smør med Bygsel her i Gaarden Age, under Matr: No: 25 i Kinservigs Skibrede, hvilket Skiøde blev Reqvirenten tilbageleveret efter Forlangende.

Retten begav sig derpaa hen i Følge af Reqvirenten og de Indstævnte, og tog man da først under Betragtning Gaardepartens Huuser, der blev opgivet at være følgende:

1te: Stue Bygningen. Deraf tilhører Gaardebruget en fierdepart, bestaaende af Tøm/m/er, og bygget til Røgstuen, uden Loft, og Tækket med Torv, omtrent 11 Alen lang og 10 Alen Breed, der befandtes i Aabodsfør Stand, og at ingen Brøstfældigheder derpaa befandtes som kunde taxeres, men Taxations mændene ansaae denne ¼ Part for nærværende Tiid at være af Værdi	26 rd: 0 mrk: 0 s:
--	--------------------

1800: 128b

2: Een Sænge Boe eller Loft under et Tag med Stuebygningen, bestaaende af Reis Veed og Stave, deraf tilhører Gaardebruget den halvedeel, befandtes i Aabodsfør Stand, undtagen at der paa Søndre Kant eller saa kaldet Brøst er Bordklædningen tem/m/elig gam/m/el, dog saa at den endnu en Tiid kan blive staaende uden nogen Reparation, saa at taxations mændene ey ansaae den saa Brøstfældig at derpaa kunde ansættes nogen Aabod. Efter Reqvirentens forlangende blev denne halvedeel i Bygningen taxeret og af Mændene anseet af Værdie for nærværende Tiid	16 rd:
3die: Smaaestuen eller Masstuen kaldet. Deraf tilhører Gaarden den halvedeel, dog er den heele Bygning staaende paa Reqvirenten Niels Olsen Ages tilhørende Grund paa Age, og den anden halve Deel \af Bygningen/ tilhører Jon Larsen, opbygget af Tøm/m/er og tækket med Torv. Denne Bygning befandtes ligeleedes i Aabodsfør Stand uden nogen Brøstfældighed, men denne Bygnings Værdie, for saavidt den halvedeel betrefter, blev anseet {af Værdie} at være	6 rd:
4de: Floeren eller Fæhuuset. Denne Bygning befandtes	

Brøstfældig saavel af Tøm/m/er som Tag, og da her ingen Høelade gives som tilhører Gaard bruget, Declarerede Reqvirenten at han agter at nedrive denne Floer, og i den Stød at opføre en anden af Steen, omtrent 20 Alen lang og 10 Alen Bred, og der oven over at opføre en Høelade af Staver og Bordklædning af sam/m/e længde og Brædde. Reqvirenten tilkiendegav at han har nærværende Tiid ey ville have taxeret hvad denne Bygning kan koste, eller hvad Materialier dertil vil medgaae, men begjerede allene den nu værende Floer taxeret af hvad Værdie den nu er, og ansaae Taxations mændene sam/m/e for at være værd	18 rd:
5te: Smalehuuset. 12 Alen langt og 8 Alen Bredt, bestaaende af Tømmer og Muur og Torvtæg. Denne Bygning Declarerede Reqvirenten at han agter at nedrive og igjen at opføre under et med det under No: 4 anførte Floerhuus og Høelade, og er denne Bygning længde indberegnet i de{n} forhen meldte 20 Alen af forberørte Fæhuus anført under No: 4. Denne Bygning befandtes i Aabodsfør Stand, men Taxations Mændene ansaae det for en nødvendighed at lade sam/m/e nedrive og igjen, som meldt, opføre under Fæhuuset, formedelst Mangel af Tuft paa egen Grund. Reqvirenten Declarerede at han ey ville have ansat hvad Bekostninger der vil medgaae til at flytte	

1800: 129

og igjen opføre denne Bygning, men allene ansat Værdie paa det {det} nu bef(inde?) (befundne?) Smalehuus, og ansaae taxations mændene sam/m/e at være af Værdie	12 rd: 3 mrk:
6te: Giødning Huus eller Damhuuset kaldet, bestaaende af Stave og Steen Tag, 9 Alen langt og 10 Alen Bredt, dette huus anføres af Værdie. Dette huus ansaae Mændene at være i god Stand, men Reqvirenten agtede at flytte sam/m/e paa en anden Tuft, og mindre i Henseende Længde og Bredde.	10 rd:
7de: Et Gjedefhuus. Denne bygning, som er bestaaende af Tømmer og Steen Tag halv Tække, af Længde 9 Alen og Bredde 6 Alen, er staaende paa paa!! frem/m/ed Grund. Denne Bygning agtede Reqvirenten at henflytte paa egen Grund, i Tilfælde at sam/m/e Bygning skulde agtes nødvendig at opføre, men for nærværende Tiid er Reqvirenten af den Formeening at han ey agter at opføre noget saadant Huus i dette Stød. Værdien af den/n/e nu værende Bygning ansaae Mændene at være	6 rd:
8te: Veedehuus eller Skykke kaldet. Denne Bygning er bestaaende af Staver og Bord Klædning, 7 Alen lang og 5 Alen Bred. Denne Bygning befandtes brøstfældig i Henseende Bordklædning, og til sam/m/es Reparation behøves 4 Tylter Hun 12 s:, med Fremførsel, er 3 mrk: 2de Torvhald, 7 Alen lang, á 8 s: 1 mrk: Arbeidsløn for alt 3 mrk: Ellers befandtes denne Bygning i Aabodsfør Stand, og Bygningen er Tækket med Steen Heller. Værdie af denne Bygning saaledes som	1 rd: 1 mrk:

den nue er ansaae Mændene at være 8 rd:	
9de: Et Nøst, staaende ved Søen og opført af Steen, og tækket med Steen Heller, 18 Alen lang og 8 Breed. Denne Bygning befandtes brøstfældig i Henseende Dør og Tag, og for at i standsætte sam/m/e udfordres 1 Tylt \Bord/ til Dør, \der/ med Arbeidsløn og Fremførsel vil koste 5 mrk: Til Taget at indkiøbe de manglende Steen Heller med Fremførsel og Arbeidsløn, vil koste 4 rd: For Resten fandtes denne Bygning i Aabodsfør Stand.	4 rd: 5 mrk:
10de: Et Mølle eller Qværne Huus. Deraf tilhører Gaardebruget den halvedeel, og den anden halvedeel er givet den Odelsbaarne af hans Farfader, tilligge med \halve/ Qværnen og dens Redskab. Denne er bestaaende	

6 rd: (1-1-0 + 4-5-0)

1800: 129b

6 rd:

!!er bestaaende!! af Tøm/m/er, befandtes i Aabodsfør Stand, undtagen at Taget var noget brøstfældig og Qværnekalden, og til at i standsætte sam/m/e udfordres Til Taget at istandsætte behøves 3 Voger Næver á 2 mrk: 8 s: 1 rd: 1 mrk: 8 s: Til Qværnekalden behøves 2 Bord, og til Sloget 3 Bord, der vil koste med Fremførsel 3 mrk: 12 s: Arbeids Lønnen for alt er 3 mrk: Denne Bygnings Værdie blev af Taxations mændene ansat efter nærværende Priis for, indbereget Bolværket, hvorpaa Huuset er staaende, 12 rd:, Bygningen og Bolværket befandtes i God Stand. Qværnen med tilhørende Redskab, for saavidt den halvedeel betrefter der tilhører Gaardebruget, blev ansat at være af Værd i den Stand den nu er 2 rd: 3 mrk:	2 rd: 2 mrk: 4 s:
11te: Een Udløe, staaende paa en Udslette i Udmarken {kaldet} paa en Teig kaldet Nordtveiten, bestaaende af Staver og Bordklædning, og Tækket med Torv og Heller. Denne Bygning befandtes i Aabodsfør \og god/ Stand, undtagen at der vel medgaaer for at Reparere Taget, {vil koste} Værdien af Bygningen blev anseet {af Værdie} \at være/ som den nu er 12 rd:	2 rd:
12te: Een Udløe, hvoraf Gaarden tilhører den halvedeel, og staaende paa en Teig i Udmarken, kaldet Bache, opført af Staver og Bordklædning, befandtes Brøstfældig \henseende/ Bordklædning og Tag, og for at istandsætte sam/m/e vil medgaae i Materialier, Fremførsel og Arbeidsløn. Og for Resten ansaae Mændene at {være} \Bygningen er/ af Værdie i den Stand den nu er 2 rd: 3 mrk:	2 rd: 3 mrk:
13: Een Udløe. Deraf tilhører Gaardbruget den halvedell, befandtes af Tøm/m/er og Tækket med Torv, og staaende paa en Teig i Udmarken, kaldet Espeskaar. Denne Bygning befandtes i Aabodsfør	

Tilstand. Værdien af denne Bygning anseet Taxationsmændene at være saaledes i Stand som den nu er 3 rdr:	
--	--

11 rd: 1 mrk: 4 s:

Derefter blev Gaardebrugets tilhørende Frugthauger taget i Øyesyn, og anviiste da Reqvirenten en af ham anlagt

1800: 130

nye Frugthauge, hvor i \er/ Plantet 20 Stykker Frugttræer af Pærer og Æbler, som ere blevne købt af Reqvirenten. Dette Antal Træer har Reqvirenten \...?/ anskaffet siden han kom til Bruget, og \agter/ fleere at plante, og opført brake gjerde om Haugen, hvis Bekostning han ey nu vil have taxeret, men forbeholdt sam/m/e til en anden Tiid.

Odels Prætendentens Formynder anmærkede at denne Haug er taget og indlagt af en brudt Ager kaldet Alflækket, og desaarsag ansaae den Forringelse af Agerlandet paa Gaarden at equivallere mod den Bekostning som er \og/ kan blive anbragt paa Frugthaugen.

Reqvirenten Niels Age Declarerede, at han agter at anlægge et nyt Agerland her paa Gaarden, som skal equivallere imod den ubetydelige Andeel af Ageren Alflækket kaldet, der er bleven brugt til den nye anlagde Frugthauge af Reqvirenten,

Den til Gaardebruget \forhen værende/ Kissebær Hauge befandtes i Henseende Gjerde i Aabodsfør Stand, og Træerene, som er beroende i denne Hauge, der er beroende paa Hiem/m/e bøen under Gaards huusene, ere gamle og deels unge, og iblandt andre Træer befindes og 2de \Mad/ Æble Træer, i god Stand, og i Søndre Kandt af sam/m/e Hauge befandtes et Sødæble Træe i god Stand. Paa Østre Kandt uden om \den gamle/ Hauge befandtes et Sød æble Træe i god Stand.

Taxationsmændene anmeldte at under de Huusebygninger{ne} som Reqvirenten har meldt at ville flytte og nedrive, befindes endeel god Steen, saa at de anseer sam/m/e at kunde benyttes til den ¼ Deel af de nye Bygningers Muur, som Reqvirenten agter at opføre, uden at de nu kunde ansætte den/n/e Steen af nogen bestemt Værdie.

Værgen Aad Bergesen Aachre anmærkede at han ansaae nærværende Bygninger ansat i sin Værdie at \være/ ringe i Henseende den sande Værd, der burde existere efter Huusers nærværende Priis, og troede derfor at naar den Odelsbaarne en gang skulle modtage Gaardebruget, maatte Huuserne efter den Stand de da befindes i ligeledes sættes i en ringe og proportional Værd efter den her nu gjorde Taxt, og Værgen Declarerede desuden at \han/ ansaae de Huuser som for nærværende Tiid befindes paa Gaardebruget at være tilstrækkelig til deres Brug, uden at at noget enten behøves at flyttes eller nedrives.

Reqvirenten henholdt sig til den af Retten satte Tax[t] paa nærværende Huuse, og troer at Laugrettes Skjøn i Henseende Nødvendigheden af de opgivne Huusers Forflyttelse er nødvendig, og den satte Taxt er skeed efter {sande Værd paa} Huusernes sande Værdie.

14de: Een Under Boe eller en Sænge Boe under Loftet No: 2. Heraf tilhører Gaardebruget den halvedeel, og er bestaaende af Tøm/m/er, og under et Tag med Loftet No: 2. Denne Byg-	
--	--

1800: 130b

-ning befandtes i Aabodsfør!! Stand, og efter Reqvirentens Forlangende blev denne Deel af Bygningen af Taxations Mændene ansat af Værdie 5 rd:	
--	--

Ingen havde videre at lade Tilføre, og Reqvirenten, uagtet han {af Sorenskrivren} blev betydet, at i overensstemmelse med nærværende Forretnings Hensigt, var nødvendig at lade taxere hvad de af Reqvirenten opgivne Bygninger som han agter at opføre fra nye vil koste,

saa ville han dog ingen Vurdering derpaa for nærværende Tiid have, men forbeholdt at lade saadanne Bekostninger Taxere naar Gaardebruget blev overleveret den Odelsbaarne, og der paa blev over denne Forretnings Bekostning gjort følgende Beregning:

Sorenskriveren for 1 Dags Forretning med Diet	4 rd: 0 mrk: 0 s:
Incamination af Sagen	1 rd: 3 mrk: 4 s:
For Diet underveis frem og tilbage fra Sorenskriverens Bopæl store Graven, som er 3 Miile herfra, for de 2 Miile, er	4 mrk:
Lensmanden tillægges	5 mrk:
Mændene tillægges hver 1 mrk: 8 s:	1 rd:
Tilsam/m/en	8 rd: 0 mrk: 4 s:

Hvilke Aatte Rigsdaler og Fiire Skilling Reqvirenten nu betalte, og dermed blev Forretningen sluttet.
H: Jersin

Tobias Haldorsen Eidnæs. Knud Hansen Indre Jaastad. Aslach Svendsen Ystenæs. Jacob Svendsen Haugstvedt – alle med paaholden Pen.

Høste Ting for Jondals Skibrede

Aaret 1800, d: 17de October, blev det **almindelige Høste, Sage og Skatte Ting sadt for Johndahls Skibrede**, sadt af mig Sorenskriver Koren og følgende Laugrettes Mænd, 1: Iver Ommundsen Tvedt istædenfor den udnævnte nu syge og sængeliggende Berge Johannessen Gontvedt. 2: Niels Larsen Handegaard. 3: Niels Johnsen Baggaard. 4: Endre Larsen Eide, hvilke 3 sidste nu aflagde deres Laugrettes Eed, den første har forhen som Laugrettes Mand været i Eedtaget – saa var og tilstæde Hr: Foged Langsted, og Tinglaugets Lænsmand Tosten L: Halderager, samt en Deel tingsøgende Almue.

Hvorda Allerunderdanigst blev bekjendtgiort følgende Kongelige Anordninger, Kollegial og Amts Ordres:

1: Forordning af 23de Maj sidstleden, som ophæver en Deel Bevillinger som uforholdne, og tillader Amtmænd at udstæde nogle som forhen hos Cancelliet maatte ansøges.

2: Plakat af 21de Maj sidstl: anlangende at Høyesterets Stevninger herefter skal udstædes fra Justits-Kontoiret.

1800: 131

3: Rentekammer Skrivelse af 14de Junii sidstleden, hvorved den her forhen sædvanlige Laugmands Orts Erlæggelse under Navn af Nye giftnings Told, er ophævet og eftergivet for Eftertiden.

4: Kongl: Reskript af 10de Maj sidstl: anlangende at ingen maae begrave de Afdøde uden derom at melde Vedkommende Præst under 2 rd:s Bøder ved Hoved Sognet, og en Halv Rigsdaler ved Anexerne for hver Prædicken Dag de forsømmer Anmeldelsen.

5: Amts Skrivelse, at intet fra et Svensk Skib ved Navn Constantia maae tillades at modtages i Land om det her skulle indløbe, af Frygt for Pestsmitte, dateret 4de September 1800.

6: Do:, indeholdende Efterlysning af en fra Bradsberg undvegen Arrestand navnlig Anund Uldrialsen, dateret 20de September 1800.

7: Amtets Repartition over dette Aars Delinqvent Omkostninger, som i Hardanger bliver at ansvare med 52 ½ s: pr: Løb Smør.

Stevnevidnes Indsættelse:

I Gunder Tolleivsen Wigenes Sted, som nu frasagde sig at være længere Stevnevidne, blev antaget og eedfæstet Samson Johannesen Tuften, herefter at være Stevnevidne tillige med forhen udnævnte Thomas Erichsen Apalledalen!! (I 1801 husmann og skysskaffar under Underhougen) og Lænsmanden.

Tinglyst:

No: 1: Skifteforretning efter Huusmand Tosten Larsen Spands Teien, begyndt 21de April og sluttet 16de Junii 1800, for saavidt Udlæggene i Boets Huusebygninger til Beløb 71 rd: angaar.

2: Skifteforretning efter Jacob Hansen Galtungs Huustroe Christie Iversdatter af Torsnes i Sundhordlehn og Strandedarms Skibrede, forrettet af Hr: Sorenskriver Schiøts under 9de Junii 1800 i henseende Boets eiende Jordegods efter Landskylden 3 Spand Korn i Gaarden Øvre Traae No: 3 i Johndahls Skibrede, vurderet for 162 rd:, der er udlagt til Enkemanden og samtlige Børn.

Nye Sag: Wiglich Tostensen Fladebøe anmeldte at han til dette Ting har ved mundlig Varsel indkaldet Peder Pedersen Fladebøe til at anhøre Vidner og lide Dom for et mod ham forøved Slagsmaal, og til Vidner i denne Sag, Erich Salomonsen Fladebøe og Joran Olsdatter ibid:, begge under Lovens Faldsmaal. Citanten fremlagde vedkommende Forligelses Commissions Attest af 3de Junii sidstleden, som viiser at denne Sag der er bleven udsadt til Tingsvidnes Optagelse for Retten - saa fremlagde han og vedkommende Stevnevidners Attester om at saavel Vederpart som Vidner ere den 11te October sidstleden indkaldede til dette Ting at møde – bemeldte 3 Attester bleve oplæste, saalydende:

De indstævnte Parter og Vidner som førend bemeldte Documenters Oplæsning vare paaraabte, mødte icke, men Thore Johnsen Præstegaarden mødte paa Vederparten eller Sagvolderens Vegne, og Vidnet Joran Olsdatters Mand Iver Pedersen Fladebøe paa hans Huustrues Vegne, declarerede at de indstævnte, som kun for 6 Dage siden indvarslede, icke havde nydt lovlig Varsel, og derfor icke fandt dem pligtige at møde og svare i denne Sag.

Citanten paastod dem at have nødt lang nok Varsel, og forlangede de udeblevne Vidner lagde i Falsmaals Straf - Eragtet: Da Lovens 1ste Bogs 4de Kap: 7de Art: paabyder 14ten Dages Varsel til Bøygde Ting, og de fremlagde Attester fra Stevnevidnerne oplyse at Sagvolder og Vidner først ere blevne indvarslede den 11te October sidstleden, og altsaa kun for 6 Dage siden, saa kan denne Sag icke fremmes, eller Vidnerne ilægges nogen Faldsmaals Straf, men denne Sag bliver herved afvist til nye og lovlig Stevning. Efter Citantens Forlangende blev Forligelses Commissionens Attest ham tilbageleverede efterat forestaaende Eragtning var oplæst. Citanten betalede Incamination og for Eragtningen tilsammen 1 rd: 4 mrk: - og Thore Præstegarden paa Sagvolderens Vegne Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s:

Hermed endtes denne Dags Forretninger. A: v: W: Koren
Iver Ommundsen Tvedt. Niels Larsen Handegaard. Niels Johnsen Baggaard, og Endre Larsen Eide – alle med paaholden Pen.

Aar 1800, den 18de October, continuerede Høste tinget for Jondahls Skibrede i Overværelse af de samme Personer som i Gaar var tilstæde; hvorda blev tinglæst:

3: Fæsteseddel udstæd af Engel Christopherssøn Svaasand til Lars Nielssøn Selsvig

1800: 131b

paa et Huusmandsplads under Gaarden Svaasand, kaldet Spansteigen, dateret 18de October 1800. Revers og Qvitteringsbog er anviist.

4: Fæsteseddel udstæd af Tosten Larssøn Halderager til hans Broder Anders Larssøn paa et Huusmandplads under Gaarden Halderager, kaldet Træshaugen, dateret 18 October 1800. Anviist Revers og Qvitteringsbog.

5: Afkald udstæd af Ragnille Ingebrigtsdatter for hende Arvemidler efter Skiftebreve af 18 Februarii 1793 og 13 Martii 1795, Capital 15 rd: 2 mrk: 15 s., dateret 17 October 1800.

6: Afkald fra Iver Pederssøn Fladebøe til Ole Knudssøn Deggebreche for hans Hustrue Jorand Ols Datters Arvemidler efter Skiftebrev af 13 April 1785, Capital 21 rd: 2 s., dateret 18de October 1800.

Hr: Foged Langsted derefter fremleverede til Examination de sædvanlige Tingsvidner som han behøver til sit aflæggende Oppebørsels Regnskab, hvilke ialt bleve befundne Overeensstemmende med forrige Aars Tingsvidner.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aars Sommerting blev opnævnte 1: Brynild Jonssøn Wiig. 2: Lars Brynildssøn Wiig. 3: Lars Larssøn Hougen, og 4: Lars Samsonssøn Hougen, som alle tilforn have sadt Laugret.

Da ingen havde noget videre ved Retten at bestille efter derom skeede Udraab, blev Høstetinget ophævet. A: v: W: Koren Iver Aamundssøn Tvedt. Niels Larssøn Handegaard. Niels Jonssøn Baggegaard. Endre Larssøn Eide.

Østensø Skibrede

Aaret 1800, d: 20de October, blev det **almindelige Høste, Sage og Skatte Ting for Østensø Skibrede sadt paa Tingstædet Herandsholmen** af mig Sorenskriver Koren og følgende Laugrettes Mænd, Lars Michelsen Berge, Engel Olsen Soldal, Niels Giertsen Indre Olvig og Ole Svendsen Schie, hvilke alle fire nu aflagde deres Laugrettes Eed – saa og tilstæde Hr: Foged Langsted og Tinglaugets Lænsmand Johannes Jørgensen Øvre Wiig, samt en Deel tingsøgende Almue.

Hvor da allerunderdanigst blev oplæst de foran Pag: 130 og 131 i sidstleden Fredag oplæste Kongelige Anordninger, Collegial og Amts Ordres:

Tingsvidne for at ansøge Sauge-Bevilling:

Tron Ingebrichtsens Samlan, Bondemand boende paa Gaarden Samlan i Johndahls Skibrede, mødte for Retten og declarerede at han agtede at købe hos Eieren af Gaarden Yttre Olvigen, der er en Bondemand fornøden Grund til ved et der tet ved Søen beliggende Vandfald at opbygge en Saug til at skiære Bord og Bræder paa til Bøygens Nytte naar fornøden kongelig allernaadigst Bevilling dertil maatte blive ham forundet, hvorom han agter at gjøre allerunderdanigst Ansøgning, da bemeldte Yttre Olvigen, paa hvis Odels Grund heele Saugen kommer at staae, og begge Damstockene at \ligge/ {være} \og er/ beliggende i Østensø Skibrede, hvor ingen Saug forhen er beliggende, og hvor der er Skove som icke er henlagt til nogen Saug, men Folket er forlægen for en Bøygde-Saug, hvorom han begierede Laugrettet og tilstædeværende Almue af Østensø Skibrede tilspurgt og Protocollen tilført. Paa Tilspørgende svarede saavel Laugrettet som samtlig tilstædeværende Almue af Østensø Skibrede eenstemmig: at da der i heele Østensø Skibrede ingen Saug gives, og samtlige Almue hidtil med megen Besværlighed \og/ Fare har maatte bringe hvad Tømmer de af deres Eiende Skove have haft fornøden at lade Sauge til Huusfornødenhed, over en halv til hel

Norsk Miil over den brede og farlige Samlen Fiord, saa ansee de det icke aleene nyttig og tienlig om en Saug paa Yttre Olvigen maatte tillades opbygget, hvilket de ønske, men endog tilstaae dem ham Takskyldig som saadant vil paatage sig – og \er/ deres Skove paa ingen Maade henlagt til nogen anden

1800: 132

Saug. Det her passerede begiærede Comparenten sig i Tingsvidne Form beskreven meddeelt, som Dommeren bevilgede.

A: v: W: Koren

Lars Michelsen Berge. Engel Olsen Soldal. Niels Giertsen Indre Olvig. Ole Svendsen Schie, alle med paaholden Pen.

Næste Dag, d: 21de October, blev det almindelige Høste, Sage og Skatte Ting for Østensøe Skibrede fortsadt ved de i Gaar bemeldte Personer og i sammes Overvær. Hvor da blev foretaget:

Opsadt Sag Fol: 115: Jermund Asbjørnsen Nedre Wiig mod
Torgie[r] Johannesen Fladebøe.

Citanten mødte og fremleverede de beskickedede Stevnevidners Attest af 24de September sidstl., at han til dette Ting har indvarslet Vederparten til at høre Vidner og lide Dom for skyldige 15 rd: 3 mrk: i Anledning en Hoppe denne skal have købt af Citantens Verfader, alt efter Attestens Formeld, der blev oplæst, saalydende # Citanten forklarede at den heele Kiøbesum for Hoppen var 15 rd: 3 mrk:, men at den halve Daler strax ved Kiøbets Slutning som Haandpænger bleve betalte, saa at hans Krav, hvorfor han her har sagsøgt, kun er 15 rd:, foruden Sagens Omkostninger, skøndt dette ei tydelig nok er bleven anført i Stevningen.

Vederparten Torgier Johannesen Fladebøe, som selv tilstæde, havde anhørt Stevne Attesten oplæse, nægtede Kravet, og paastod at han aldrig endten har købt den omstævnte Hoppe, ei heller paa samme givet Haandpænge.

Citanten fremstillede og begiærede anhørt følgende Vidner i denne Sag, 1: Ole Olsen Fixen, 2: Thore Sjursen Fixen, 3: Ommund Olsen Fixen, 4: Mons Nielsen Botnen, 5: Erich Johnsen Botnen, hvilke alle bleve formanede til sandfærdigt Vidnesbyrd og paamindede om sammes og Eedens Vigtighed, hvorefter de paa Lovens Maade med opragte Fingre hertil med Eed forpligtede sig.

1ste og 2det Vidne, Ole Olsen Fixen og Thore Sjursen Fixen, forklarede sig eenstemmige om denne Sag saaledes: Afdøde Thore Pedersen Fixen, som den Gang med hans medste Familje laae sodte Syg hans Hustrue og Søn Arne Thorsen, bad den Gang Vidnerne at lade skoe den her omstevnede Hoppe og overlevere den til Torgier Johannesen Fladebøe i hans Aabørsel eller eget Ansvar, der havde købt den, det de og gjorde, men veed i øvrigt icke eller anhørde enten Kiøbet slutte eller hvad han skulle give for den. Indstevnte Sagvolder begiærede Vidnerne tilspurgt: om de leverede Hoppen til ham Selv, og om han selv den Gang var hiemme og modtog den? Sv: De bragte Hoppen til hans Moders Huus, hvor Sagvolderen med Hustrue og Børn havde deres Tilhold og Hiem – da de var kommen med Hoppen gik de ind og meldte deres Ankomst med Hoppen for de tilstædeværende i Stuen, og lagde Bidselet i Høgsædet, hvilket andet Vidne {egentlig} Thore egentlig gjorde, og sadt Sagvolderen tet hos, og var Bægge hans Brødre nærværende i Stuen, samt Moderen gik Ind og ud – hvilket aldt og første Vidne Ole ligeledes erindrer, undtagen om Sagvolderen just selv var i Stuen tilstæde, kan han nu ei erindre – men at Hoppen af Huusets Folk uden Modsigelse som en købt Eiendom blev modtaget, det bevidne de begge. demittered.

3 Vidne, Omund Olsen Fixen, forklarede: at han saae at Sagvolderen leverede 3 mrk: i Haandpenge til afdøde Thore Pedersen Fixen paa Kiøbet af den her omstevnte Hoppe, og

forekommer det Vidnet at Sagvolderen for Hoppen skulde give 16 rd., men dette kan Vidnet ei sikkert erindre, som ei nøy gav Agt derom. Sagvolderen begjærede Vidnet tilspurgt contra, om de givne Haandpænge blev levered af Sagvolderen paa egne eller en andens Vegne? Sv: derom er Vidnet uvidende. dem:

4de og 5te Vidne, Mons Nielsen Botnen og Erich Johnsen Botnen, forklarede aleene at de efter Forlangende af Citantens Broder paa dennes Vegne tilspurgde Sagvolderen om han som forhen varslet i denne Sag til Forligelses Commissionen, men der ikke havde mødt, var villig at møde til neste Commission i denne Sag, uden nye indstevning, eller han vilde paa nye indstevnes, hvortil han i Qværnhuset, hvor de traf ham, svarede, at han ikke ville møde for Commissionen hvor ofte han blev stævnt, men for Retten skulle han møde naar de dertil vilde indkalde ham. Demit:

Citanten dclarerede at disse tvende sidste Vidner beviiste noksom at han har givet Sagvolderen noksom Anledning til at kunne faae denne Sag ved Forligelses Commissionen afgjort, som han dog under første Møde for Rættens har nægtet og paaskyldt. Citanten, som troede Sagen nu tilstrækkelig oplyst, indlod Sagen til Doms under Forbeholdenhed af videre Tilsvær om fornødiges.

Sagvolderen dclarerede han ikke var den som havde kjøbt den omstevnte Hoppe, og ikke er den som derfor kan blive at tiltale. Sagvolderen fulgte kun med en her ustevnt Mand, og for denne baade ackorderede med afdøde Thore Pedersen at han skulde give \ham/ 15 rd: 3 mrk:, {og selv lagde} for den her omstevnte Hoppe, og Selv /: Sagvolderen /: paa den ustævntes Vegne udlagde og betalede de 3 mrk: til bemeldte Thore som Haandpenge paa Hoppen – bemeldte

1800: 132b

ustævnte Mand maae altsaa blive den som bør betale Hoppen, og ikke Sagvolderen der fore Søges, som kun fulgte med den anden og lagde Pengene ud for denne. til at kunne beviise dette er det fornøden at erholde denne Sag udsadt, som han forlangte maatte blive ham forkyndt.

Citanten gav sit Samtycke til at denne Sag maatte udsættes til neste Sommerting her paa Herandsholmen, hvilket Sagvolderen var begjærende for at kunde bespare den lange Reise til Helleland, hvor Maanedes Tinget holdes, dog at Udsættelsen kommer Sagvolderen og ei Citanten til Udgift.

Eragtet:

Denne Sag bliver med Parternes Samtycke udsadt efter Sagvolderens Forlangende til neste Sommerting. Citanterne!! betalede for 5 Vidner at lade høre 3 mrk: 8 s:, og Sagvolderen for Contra Qvæstioner til 3 af Vidnerne, samt Udsættelsen 2 mrk:

Derefter blev publiceret følgende Almues breve.

1: Afkald fra Lars Gjermundson Sandven til Formynderen Iver Wichene for hans Hustrue Britha Helgesdatters Arv 61 rd: 1 mrk: 3 s:, dateret 20 October 1800.

2: Ditto fra Arne Torsson Fixen til Formynderen Arne Larsson Hildestvedt for hans Hustrue Ingeborg Arnesdatters Arv 54 rd: 15 s:, dateret 20 October 1800.

3: Ditto fra Michel Tostensøn Sandven til Tosten Norem for hans Hustrue Maritha Helgesdatters Arv 59 rd: 1 mrk: 5 s:, dateret 20 October 1800.

4: Ditto fra Gunder Tostensøn Sandven til Niels Herrestvedt og Arne ibidem paa hans Hustrue Brithe Hansdatters Arv 8 rd: 3 mrk: 6 s:, dateret 20 October 1800.

5: Ditto fra Lars Jacobsson Sandven til Lars Bircheland for hans Arv 19 rd: 13 s:, dateret 20 October 1800.

6: Ditto fra Omund Ellingsøn Netteland til Erich Johannessøn Stene for hans Hustrue Lisbet Johannesdatters Arv 86 rd: 2 mrk: 6 s:, dateret 20 October 1800.

7: Skiftebrev efter Jan Olson Østensøe, dateret 3 April 1799, hvorved Stervboets Jordegods 16 Mrk: Smør uden Bygsel i Gaarden Østensøe er udlagt til Sønnen Ole Janssøn.

8: Ditto efter Britha Pedersdatter Fladebøe, dateret 6 April 1799, hvorved Stervboets Jordegods 18 ½ Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Fladebøe No: 64 i Østensøe Skibrede er udlagt til Creditores og Arvinger.

9: Ditto efter Gjori Sjursdatter Berven, dateret 7 Martii 1800, hvorved Stervboets Jordegods 1 Løb 10 1/3 Mrk: Smør, ¾ Huud, 3/16 Kalvskind, 3/32 Løb Salt i Gaarden Berven No: 36 i Østensøe Skibrede er udlagt til Enkemanden Niels Johannessøn.

10: Ditto efter Michel Torchildssøn Tole, dateret 24 Junii 1799, hvorved Stervboets Jordegods 1 Løb 16 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Thole er udlagt til Creditorer og Arvinger.

11: Vilkaarsbrev fra Christopher Amundssøn Kaldestad til Amund Sjøvatsøn og Hustrue Ingegier Christophersdatter Kaldestad paa aarligt Levekaar, dateret 21 October 1800.

12: Bygselbrev fra Hr: Lector Arentz til Ole Haagensøn paa 1 Løb, ½ Huuds Landskyld i Gaarden Bierke i Østensøe Skibrede, dateret 29 Julii 1800. Landskyldsbog anviist.

13: Fæstebrev fra Arne Hanssøn Herrestvedt til Gunder Tostensøn Sandven paa et Plads under Gaarden Herrestvedt, dateret 20 October 1800.

14: Vilkaarsbrev fra Brigte Olssøn øvre Bircheland til Moderen Anna Christophersdr: paa aarligt Vilkaar, dateret 6 Junii 1800.

15: Aflyst en gammel Obligation fra Erich Johannessøn Stene til Myndlingen Lisbet Johannesdr: paa 86 rd: 2 mrk: 6 s:, \mod Pant i Stene/, qvitteret 20 October 1800.

Hr: Foged Langsted fremleverede derefter de sædvanlige Tingsvidner som han behøver til sit aflæggende Oppebørsels Regnskab, som inden Retten bleve examinerede og ialt befundne rigtige, og Restance Summen i dette Skibrede at være 42 rd: 5 mrk: 14 s:

Til at sidde Laugrettet næstholdende Sommerting 1801 blev af Fogden opnævnt: Ole Haagensøn Bjerk, unge Mand. 2: Gunder Arnessøn Østensøe. 3: Ole Helliessøn Østensøe, hvilke 2 sidste ere gamle Mænd, og 4: Trond Trondssøn Tveit, som er nye Mand.

Da ingen havde videre ved Tingtet at bestille, blev samme sluttet. A: v: W: Koren
Niels Gjertsøn Aalvig. Engel Olssøn Soldal. Ole Svendssøn Scheye. Lars Michelsøn Berge, alle med iholden Pen.

Aar 1800, den 21 October, indfandt sig hos mig, Sorenskriver Koren, paa Tingstædet Herrandsholmen de tvende Dannemænd Ole Sjurssøn øvre Axness og Lars Arnessøn

1800: 133

af samme Gaard, beliggende i Wigøers Sogn og Østensøe Skibrede i Hardanger, med Forlangende at faae Protocollen tilført, derefter beskreven udstød og sig meddeelt følgende af mig begyndte og siden i vedkommende Lænsmand Johannes Jørgensøn øvre Wiig paa mine Vegne med behørige Laugrettesmænd efter Parternes Forlangende afholdte Udsteening og Markeskjels Forretning, saalydende #

Aar 1800, den 31 Maji, blev af mig Sorenskriver Koren og de 4re eedsvorne ved mig paa Hr: Foged Langsteds Vegne med dennes Samtykke udnævnte Laugrettesmænd, Ole Nielssøn Herrestvedt, 2: Ole Stegsøn Berven, 3: Ole Olssøn Fixen, og 4: Tosten Torssøn Norem, i

andledning at i Dag inden Retten indgaaet Forlig imellem Opsidderne her paa Gaarden øvre Axness, Ole Sjurssøn og Lars Arnessøn, foretaget følgende Udsteenings og Markeskjels Forretning paa Gaarden øvre Axness i Wigøers Sogn og Østensøe Skibreede beliggende.

Bemeldte Opsidderne Ole Sjurssøn øvre Axness og Lars Arnessøn ibidem vare begge selv tilstæde. Det indgangne Forliig blev oplæst, saalydende # /: see foran folio 113 og 114 :/

Sorenskriveren med Laugrettet begav sig derpaa ud i Udmarken, og efter Forligets ommeldende anvistes et Sted i Bjerget ved Støelen, hvor der strax blev hugget det første X eller Mærkeskjel, der efter blev i samme Bjer[g]strækning hugget 2 andre X, ialt 3de X i bemeldte Bjerg, \Holthammeren kaldet/, til 3 forskellige En(de?)mærkeskjel imellem bemeldte Ole Sjurssøn og Lars Arnessøns fire forskellige Skovtejge som (stode?) op til bemeldte Bjergstrækning, men da det var allerede silde, hellig aften, saa blev med Parternes Samtykke denne begyndte Forretnings videre Fuldbyrkelse udsatt til een anden Tiid, naar det kunde falde Parterne belejligt, da at forsætte samme ved Lænsmanden paa mine Vegne og forbemeldte Laugrettesmænd, hvorom Parterne var begjærende, for at bespare Skyds og Diæt Omkostninger.

Saaledes rigtig bevidner . Datum som foranført. A: v: W: Koren
Ole Herrestvedt. Ole Berven. Ole Fixen, og Tosten Norem, alle med paaholden Pen.

Den næst paafølgende 17 Junii blev ved Lænsmanden for Østensøe Skibreede, Velagtet Johannes Jørgensøn øvre Wiig paa mine Vegne fortsat forestaaende af mig begyndte Mærkeskjels og Steenings Forretning med ovenmeldte Laugrettesmænd i overværelse af begge vedkommende, Ole Sjurssøn øvre Axness og Lars Arnessøn øvre Axness, hvilken Fortsættelse lyder Ord til andet saaledes:

Efter Forlangende og Villje af Lars og Ole , de tvende Opsidderne paa øvre Axness, og tilligemed Sorenskriverens Villje og Samtykke, saa tog vi vor Begyndelse at gjøre Markeskjel med Mærker og Steener nedsatte.

I Opsa(at?)en kaldet, paa Ækrene kaldet, ved Søen hugget et X i et Skarv, og 3de nedsatte Mærkesteene og en X i een Jordfast Steen, \Siden/ een Steen nedsatt i Enden i lige Linnie op i fra Søen, og derifra den øverste Steen nedsatt een Mærkesten som viiser sør i 4 andre Mærker. Neden og uden for disse Mærker haver Ole sin Ejendoms slotte i Lars sin Ejendomsskov. Siden begyndte vi igjen ved Søen, hugget et X, siden een Mærkesteen nedsatt og viiser op i et X, siden i een Steen nedsatt i Enden i samme Linnie, og der kaldes yttre Ægrene, og inden for disse Mærker Ole sin Slotte i Lars sin Skovtejg. Saa tog vi Begyndelse i {Skov tejgen} Skarvetejgen kaldet, hugget et X ved Søen som viiser op i lige Linnie i 11 Mærkesteener og Xer i Skarvetejgen kaldet. Ole sønden for disse Mærker baade Skov og Mark, og Lars norden for baade Skov og Mark. Saa kom vi til Fladene kaldet, dette blev et stykke Mark som ligger i Lars sin Ejendom, som hører Ole til, indhægnat med 8 Mærker. Slotten hører Ole til, uden Skoven, der hører Lars til. Mellem Opsaaten, i et Stæd Støkke kaldet, begyndte vi at hugge et X som viiser nord ved et Hammerlag med 8 Mærker til een Bæk, oven for disse har Ole sin Ejendom baade Skov og Mark, og nede for dette Hammerlag og Mærker Lars sin Ejendom baade Skov og Mark; og saa tog vi begyndelse ovenfor Opsaaten: ved een Hammer kaldet Støkke, blev hugget en X som viiser i lige Linnie op i nordvest lige op i Risflaadebrodet, med 11 Mærker og Steener nedsatte, siden kommer der et Albue bytte som gaaer i Nord ost, som der strax ved øvste Risflaadebrodet blev hugget et X, siden i 3 Mærker og der op igjennem i een Bæk til Slættevei kaldet, siden gaar det ud efter samme Vej i sør igjen,

1800: 133b

og der er hugget 2de Xer midt i Vejen. Fra den samme Vej op igjen som gaaer i West med 6 Mærker, Endemærket nedsatt een Mærkesteen. Lars sin Skovtejg sønden for disse

Mærkeskjel, og Ole norden for disse Mærker sin Skov tejg. Siden begyndte vi ved Tungen kaldet, ved første Kandten af Tungen et Bækkesikle ved Braatet oven for Bækkesikle nedsat een Mærkesteen som viiser op til 2 andre Mærkesteene. Endemærket een Mærkesteen. Lars sin Skov i Tungen, og Ole sønden for disse Mærker sin Skovteyg. Siden i een Bæk norden for Tungen, i samme Bæk blev hugget et X, viiser i 4 andre Mærker som gaaer igjennem en Dal, og den ligger i nord. Lars sin Skov vesten for disse Mærker, og Ole østen for disse Mærkeskjel. Siden begyndte vi ved een Vej kaldet Aasvejen, blev hugget 2de Xer og een Vinkel, viiser op ved een Bæk. Ole oven for Vejen og mærker sin Skovteyg. Lars uden for Bækken og under Vejen sin Skov. Saa tog vi Begyndelse paa Hjemmebøen et stykke Bøe som ligger i Ole sin Ejendom, som hører Lars til, indhægnat med 5 Mærkesteene. Siden begyndte vi et stykke oven for Bøegjerdet nedsat een Mærkesteen som viiser op i een Linnie til et Bække sikle, derifra ud under een Ager kaldet Fugleageren, og ned til Bøegjerdet med 8 Mærkesteene, og der, imellem disse 8 Mærker, Ole sin Skov i Lars sin Ejendoms Slottebøe, og derifra det Bækkesikle og den Mærkesteen viiser op i een anden Steen nedsat og i een X hugget i een Jordfast Steen som viiser ud i Fugleageren kaldet, nedsat een Mærkesteen lige frem, oven for samme Ager med 5 Mærkesteene, siden ifra den samme Ager begyndte vi at nedsætte Steener og Mærker som gaaer i lige Linnie op til Gaardens Huuser med 18 Mærkesteener og et X, sønden for disse Mærker Lars sin Ejendom, og norden for disse Mærker Ole sin Ejendom. derefter begyndte vi ved Bøegjerdet, og der er et Albue bytte med 5 Mærkesteener i den samme Linnie nedsatte 4 Mærkesteene, siden gaaer det efter et Opselag, ved Enden blev hugget et X, og den viiser i een anden X, og samme Kors viiser indtil een Mærkesteen, siden i nord til Søvejen nedsat 4 Steener, Endesteenen ved Søvejen, siden gaaer det ned efter Søvejen et stykke, og nær vd Vejen norden for nedsat een Mærkesteen som viiser i nord i 6 Mærkesteene lige i fra den sidste af disse 6 Mærkesteener ned til Bøegjerdledet, som kaldes Axnessledet. Lars sin Ejendom uden og neden og østen for disse Mærkeskjæller, og Ole oven, inden og vesten for disse Mærker sin Ejendom. Siden begyndte vi at indhægne 2de agerflækker som ligger i Ole sin Ejendom, men som hører Lars til. Agerflækkene, det eene indhægnat med 13 Mærkesteene, det andet med 14 Mærkesteene. Siden begyndte vi oven for Gaardens Huuse ved en Vej som kaldes en Gjæjlle vej, oven for et Stabur hugget een X, viiser op til et andet X, derefter i Mærkesteen, siden op i een anden Steen, viiser op i Kors, siden op i een Kors til, og derifra midt i Bøegjerdets ledet. {Siden} Sønden for den Gjejlle vej Lars sin Ejendom, og Ole norden for disse Mærker. Siden tog vi begyndelse ved det øverste Bøegjerde at nedsætte een Mærkesteen som viiser ned i Kors hugget i Klippe som viiser ned efter i 6 nedsatte Mærkesteener og 2 Kors i samme Linnie ned til een Vej, derifra i nord i 3de Mærkesteener, siden efter Vejen nedsat i Vejen 5 Steener med Ende steenen, ifra den sidste Steen op i West til Bøegjerdet igjen med 9 Mærker; Imellem disse Mærkeskjæller Lars sin Ejendom, og Ole sønden, østen og norden for disse Mærkeskjel sin Ejendom. Derefter begyndte vi inden for Rejsleledet kaldet med Bøegjerdet nedsatte een Mærkesteen som viiser i samme Linnie og Strækning ned til Bøegjerdet igjen nedsat een Mærkesteen. Imellem den øverste og nederste Mærkesteen med 11 Mærker, Lars norden for disse Mærker sin Ejendom, og Ole sønden for disse Mærkeskjel sin Ejendom. Siden begyndte vi i Udmarken, næst oven for bøegjerdet hugget et X som viiser op i een Mærkesteen under een Kjørslevej, og i den samme Vej heelt op igjennem til Svartekarv kaldet, der i det samme Skarv hugget et X, imellem den nederste til den øverste er 10 Xer og 4 Mærkestener nedsatte, sønden for Vejen og disse Mærkeskjel Ole sin Ejendom, og Lars norden for sin Ejendom. Siden strax næstved Svartekarv nedsat een Mærkesteen som viiser til een X hugget i een Klippe som viiser øst (ne?)defter til Mærkegerdet i den samme Linnie hugget 8 Xer og 9 nedsatte Mærkesteene, i Enden hugget et X ved Mærkegerdet. Lars sin Skovteyg sønden for disse Mærker, og Ole norden for. Siden begyndte vi ved samme Mærk[e]gjerde norden for et stykke nedsat een Mærkesteen ved Mærkegerdet som viiser i

We(js?) (West?) til Fondeland sin Ejendom, i den Linnie og Strækning nedsatte 13 Mærkesteener og 3de Xer,

1800: 134

Ole sin Skovteyg sønden for disse Mærkeskjel, og Lars norden for sin Skov teyg. Saa derifra siden begyndte vi ved Fondelands bytte igjen nedsatte een Mærkesten som viiser nord ost til Mærkegerdet, der nedsat een Steen, mellem den øverste og nederste Steen nedsatte 10 Mærkesteene og 5 Xer hugget, Lars sin Skov teyg sønden for disse Mærker, og Ole norden for sin Skov teyg. Siden begyndte vi ved Vejskifte kaldet, hugget et X som viiser i West i samme Linnie og Strækning med [?] Xer og 13 nedsatte Mærkesteene, Endemærket nedsat een Steen ved Fondeland sit Bytte, Ole sin Skov teyg sønden for disse Mærker, og Lars sin Skov teyg norden for. Derefter begyndte vi ved Budeje hvilet kaldet, hugget et X viiser i West til andre Mærker i samme Linnie med 12 nedsatte Mærkesteene og 3de Korser, Endemærket nedsat een Steen. Lars sin Skovteyg og Slotte paa Hodle kaldet sønden for disse Mærkeskjel, og Ole norden for ligeledes hans Skov og Slotte paa Hodle. Siden ved Støls vejen inden for Budeje hvile nedsat een Mærkesteen som viiser i West til een Bæk ved Fondelands Ejendom, og der ved sat een Steen i den samme Linnie nedsatte Steener, 13 ialt. Lars sin Skov og Slotte paa Hodlen kaldet norden for disse Mærkeskjel, og Ole sønden for. Ligeledes ved samme Støls vej, Dalemod kaldet, vd Vejen nedsat een Mærkesteen viiser i West i den samme Linnie med 8 nedsatte Mærkesteener og 3de Korser, Endemærket een Steen nedsat ved en Bæk næst ved Fondelands Bytte og Ejendom. Ole sin Skov og Slot[te] paa Hodlen kaldet norden for disse Mærker, og Lars sønden for ligeledes. Siden begyndte vi ved Hagaers haugen kaldet, ved Støls vejen nedsat een Steen som viiser i West til andre 5 Mærker, Endemærket ved Dalemod myren kaldet, der nedsat een Mærkesteen. Ole sønden for disse Mærker sin Skov, og Lars norden for sin Skov teyg. Derefter i Kirelien kaldet een X hugget i een Steen i Elven som viiser op i West til Fjeldet i samme Linnie med 5 andre Mærkeskjel, og det 7de i Holtehammeren. Ole paa nordre Siiden for disse Mærker, Lars paa søndre Siiden for disse Mærkeskjel. det andet Mærke sønden for igjen hugget et X i Bakken som viiser i Holtehammeren lidt uden for Støelen i lige Linnie med 10 Mærker. Ole sønden for disse Mærker, og Lars norden for. Det tredie og yderste Mærke først hugget et X strax oven for Bakken som viiser i lige Linnie i 6 Mærkeskjel, det 6te og sidste Mærke i Lien lidt oven for Bakken i en Hammer.

Denne Forretning er dem forelæst baade for Citanterne /: Parterne :/ og Laugrettes mændene, og de tilstaaer at det haver sin Rigtighed i alt, som de ej andet kan forstaae. Øvre Axness den 17 Junii 1800.

Ole Sjurssøn øvre Axness og Lars Arnessøn øvre Axness

Laugrettes mændene

Ole Olssøn Fixen, Ole Nielsøn Herrestvedt, Ole Stegesøn Berven, og Tosten Torssøn Norem, alle med paaholden Pen.

Efter Forretningen var sluttet, kom de i Errindring angaaende nogle Asketræer som de haver paa hverandres Ejendom. Lars haver 5 Asker i Ole sin Skovteyg oppe i Støelsmarken under Holtehammeren, og de er udmærket, og Ole haver (4?) (7?) Asketræer i Lars sin Ejendom i Opsaaten kaldet, 5 paa Egrene vd Søen udmærket, og 1 ved Stedlet kaldet, udmærket, og en paa Sponnehougen kaldet, der alt vedblive skal. Johannes Jørgensøn Wiig, Lænsmand.

Aaret 1800, d: 23de October, blev det **almindelige Høste, Sage og Skatte Ting for Gravens Skibrede**, sadt af mig Sorenskriver Koren **paa Tingstædet Eide grund**, med følgende Laugrettes Mænd, Jørgen Torbjørnsen Storeberge, Gunner Torkildsen Aurdal, Jacob Asbjørnsen Hylden, og Johannes Larsen Midberge, hvilke alle nu aflagde deres Laugrettes Eed, saa var og tilstæde Hr: Foged Langsted, Lænsmanden Lille Graven, samt tingsøgende Almue.

Hvor da allerunderdanigst blev bekiendtgiort de Fol: 130 og 131 anførde Kongl: Anordninger, Kollegial og Amts Ordres: A: v: W: Koren
Jørgen Torbjørnsen Store Berge. Gunner Torkildsen Ourdal. Jacob Asbjørnsen Hylden, og Johannes Larsen Midberg – alle med paaholden Pen.

Næste Dag, d: 24de October, blev det almindelige Høste, Sage og Skatte-Ting for Gravens Skibrede fortsadt ved de i gaar bemeldte Personer i Fogdens, Lænsmandens og den Tingsøgende Almues Overvær.

Hvor da blev Tinglyst:

1800: 134b

No: 1: Skiøde udstæd af Sjur Larsen Øvre Spilde til Soldat Johannes Olsen Nedre Spilde paa 1 (bpd:?) 21 7/16 Marker Smør, 1/8 Løb Salt og 13/64 Huud med Bygsel og Herlighed, samt Overbygsel til 9 Mrk: Smør og 3/64 Huud, i Gaarden øvre Spilde, Matr: No: 8 i Gravens Skibrede, hv{oraf}\ilke/ 9 Mrk: Smør og ?(..?) 3/64 \Huud/ er Domkirkens Gods i Bergen, [dateret ????]

Nye Sag. Lænsmanden Anders Josephsen Lillegraven fremlagde de beskickedede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Elling Jensen Fylkedalen at gjøre Regnskab og Reede i Anledning et Uhr Lænsmanden skal have leveret bemeldte Elling at lade istandsætte af en Uhrmager i Bergen, med videre des angaaende, samt at lide Dom til det pligtiges Betaling med denne foraarsagede Rettergangs Omkostning, alt efter Attestens Formeld, der lyder saaledes # dernest fremlagde Citanten vedkommende Forligelses Kommissions Attest om at denne Sag derhen til Retten er bleven afviist, saal: #
Indstevnte Elling Jensen Fylkedalen var tilstæde for Retten og anhørde bemeldte Attester oplæse.

Lænsmanden forklarede Sagens Beskaffenhed saaledes: sidst afvigte Vinter leverede han Sagvolderen et Lomme Uhr med Begiæring at denne, som da agtede sig til Bergens Bye, vilde besørge ham det istandsadt hos en Uhrmager, eller og, hvis det kostede for meget, da at sælge det for 6 rd: eller noget under – ved Sagvolderens Tilbagekomst, sagde denne at han med Uhrmager Hes den ældre havde byttet Uhret bort mod et andet han nu tilbagebragte, og givet 12 rd: i Mellemlags-Penge. Lænsmanden, som syntes Mellemlags Pengene var fleere end han kunne troe der vare givne, og derfor mistvivlede om Rigtigheden af Sagvolderens Anbringende, skrev herom til Uhrmager Hæs den ældre, hvilken i et Brev af 20de Maj sidstleden melder at der kun er givet i Mellemlags Penge 8 rd:, bemeldte Brev blev fremlagt i Retten og oplæst, saalydende #

Sagvolderen svarede hertil, at han rigtig nok som anført modtog omhandlede Uhr af Lænsmanden, sidstleden Vinter, det Sagvolderen solgte efter den givne Tilladelse i Bergen, men hvem til kan han ei sige eller veed Navnet paa, kun erindrer Sagvolderen at han fik 2 rd: for Uhret, hvilke han gjorde Lænsmanden Reede og Rigtighed for efter Hiemkomsten – samme Tid tilbød Sagvolderen Lænsmanden at kiøbe {af} et Uhr denne, nemlig Sagvolderen,

samme Gang havde købt i Byen, og bleve de ackorderede saaledes at Lænsmanden derfor skulde give 14 rd.; i hvilke fiorten Rigsdaler de 2 rd: for Uhret bleve afqvittede – saaledes forklarede Sagvolderen denne Sags Beskaffenhed, med Benægtelse af Lænsmandens Anbringende, at Sagvoldeen skulle have bort byttet Uhret mod et andet, det han virkelig solgte for rede Penge.

Lænsmanden paastod sit Anbragte rigtigt, og begiærede afhørt Vidner om at Sagvolderen ved Hiemkomsten selv sagde til Citanten at have bortbyttet det betroede Uhr mod det nu tilbage bragte, og givet 12 rd: i Mellemlag, uden den Gang at nævne det ringeste om noget Salg af det betroede Uhr, eller benævnte derfor at have faaet 2 rd.; ei heller tilbød Citanten at købe det hiembragte Uhr – En Udflugt Sagvolderen nu har udtænkt. Citanten fremstillede som

1ste Vidne, Jørgen Olsen Øvre Rønnestrand, der efter aflagt Eed forklarede: at strax efter Sagvolderens Hiemkomst fra Bergen omhandlede Gang, fortalte denne Vidnet at han havde byttet bort et Uhr for Lænsmanden, og givet 12 rd: i Mellemlagspenge for det Uhr han fik igien, hvilket han foreviiste Vidnet, der besaa Uhret, og fortalte videre, at Uhrmageren, hvis Navn han dengang ei nævnte, havde sagt at han ville give 2 rd: for det gamle Uhr enten Sagvolderen vilde bytte eller icke. Den Gang Sagvolderen afleverede det ombyttede i Bergen bekomne Uhr, var Vidnet tilstæde samme steds i Lænsmandens eget Huus[, sagde han] til dennes Kone, og hørde da Vidnet Sagvolderen sige til Citantens Huustroe, at han havde byttet hendes Mands Uhr med det som nu blev leveret, og givet 12 rd: i mellem. Sagvolderen lod tilspørge Vidnet, om icke det samme Gang hørde Sagvolderen \sige/, at hvis Lænsmanden syntes Mellemlags-Pengene vare for store, vilde han selv beholde det, samt at have solgt Lænsmandens Uhr for 2 rd: Sv: Vidnet hørde icke Sagvolderen tilbyde sig selv at beholde det hiemførde Uhr, og hørde kun Sagvolderen sige at Uhrmageren havde beregnet Lænsmandens Uhr for 2 rd: dem:

2 Vidne, Ommund Olsen Hausnes, aflagde Lovens Eed og forklarede: at han /: Vidnet /: var tilstæde den Gang Lænsmanden leverede Sagvolderen det bortbyttede Uhr, og kan Vidnet erindre at Lænsmanden da bad Sagvolderen endten at lade det jstandsædte, eller sælge det, eller ombytte det med et andet, eftersom Sagvolderen selv syntes bedst, og hørde icke Vidnet at Lænsmanden sadt Sagvolderen nogen Priis for endten i henseende Sælgningen eller Ombytning – dem:

3de Vidne, John Josephsen Lille Graven, hvis Huustroe er Søster til Sagvolderen, ligesom Vidnet er selv Broder til Citanten. Sagvolderen nedlagde Indsigelse mod dette Vidnes Afhørelse. Citanten paastod det afhørt, som et Vidne der var begge Parter {be} omtrent lige nær. Eragtet: Da Vidnet er den eene Part lige saa nær besvogret som den anden beslægtet, og dets Vidnesbyrd mueligen i det ringeste kan give

1800: 135

Anledning til at erholde nermere Lys og Veiledning om Sagens Sammenhæng, og det om Vidnesbyrdet aflægges, siden staar til Dommeren at tage i Overveielse hvorvidt den paa dette Vidnes Forklaring vil grunde sin Dom; saa bliver dette Vidne at afhøre og tilføre Protocollen – efterat denne Eragtning var for Parterne oplæst, aflagde Vidnet Eed og derefter forklarede sig aldeles overensstemmende med 2det Vidne Ommund, og lagde til, at efterat Sagvolderen var kommet tilbage fra Byen hørde Vidnet, at Sagvolderen skulle have byttet det gamle Uhr med et andet, og givet imellem 12 rd.; der skulle være det Citanten fik tilbage – men om Vidnet hørde dette af Citanten, eller af Sagvolderen eller andre, det kan Vidnet nu ei erindre sig.

Ethvert af Vidnerne bleve forelæste deres afgivne Prov, som de vedstod rigtig.

Citanten frafaldt for denne Gang det indstævnte Vidne Paal Anvesen Store Graven, der nu skal være syg, med Forbeholden at lade samme en anden Gang stille for Retten.

Fremstillede derefter til Afhørelse som

4de Vidne, Niels Nielsen Tjoflot, aflagde Lovens Eed og forklarede: at Vidnet fulgte med Sagvolderen til Bergen den Gang han havde det omhandlede Uhr til Byen for Lænsmanden, og hørte da ofte Sagvolderen sige at han havde ommeldte Uhr, hvilket Vidnet og saae hos ham, for enten at istandsætte for Lænsmanden, eller sælge eller ombytte som han kunde bedst; Vidnet fulgte og Sagvolderen vist 2 Gange ind til en Uhrmager ind ved Torvet, en gammel Mand ved Navn Hes, med hvilken Sagvolderen handlede om at bytte Uhret, og hørte \Vidnet/ Uhrmageren sagde det var saa slet at det ei kunne istandsættes – men forlangede imellem lag mellem det gamle og et andet[.]? Uhrmageren ville lade Sagvolderen faae igjen 10 rd.; men de Gange blev intet af, og kom de ei til ackort – men siden hørte Vidnet Sagvolderen fortælle at han {var kommet til Ackort med Uhrmageren} havde ombyttet det Uhr han havde for Lænsmanden, og viiste Vidnet det bekomne Uhr, dog uden at nævne om det var med Uhrmageren eller nogen anden, og uden at nævne om hvad der var givet imellem – om Sagvolderen fortalte [til] Vidnet dette førend de forlod Bergen omhandlede Gang, eller det var paa Hiemreisen, kan Vidnet ei erindre, men et af toe var det. Vidnet blev forelæst dets Vidnesbyrd, som det vedstod rigtigt - demitteret.

Citanten begiærede denne Sag udsadt til neste Ting eller andet, for fra Bergen at kunne erholde de videre i Sagen fornødne Beviisligheder, hvilke Citanten frøgt for medelst Frastanden og det uroelige Høstveir icke til neste Maanedsting vil kunne tilveiebringes.

Sagvolderen paastod Sagen optaget til Doms uden nogen Henstand, og sig frifunden for dette urimelige Søgmaal, samt tilkiendt Vederlag for hafte Omkostninger og Tidspilde.

Eragtet

den forlangte Udsættelse bevilges til neste Ting. Citanten betalede Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s.; for 4re Vidner 3 mrk.; og for Udsættelses Eragtningen 12 s.; tilsammen 2 rd: 1 mrk: Sagvolderen betalede Tilsvares Penge 40 s.; for en Eragtning 12 s.; og for Contra Spørgsmaal til et Vidne 8 s:

A: v: W: Koren

Jørgen Torbjørnsen Store Berge. Gunder Torkildsen Ourdal. Jacob Asbjørnsem Hylen, og Johannes Larsen Midberg, alle med paaholden Pen.

Paafølgende 24de October 1800 blev det almindelige Høste, Sage og Skatte-Ting for Gravens Skibrede fortsadt ved de første Dag benævnte Personer.

Hvor da: Lænsmanden Anders Josephsen Lillegraven anmeldte at forestaaende Sag mellem ham og Elling Jensen Fylkedalen angaaende Uhret er nu bleven mindelig forliget, saa at samme af Sage listen kan udgaae.

Nye Sag. Ommund Ommundsen Ouse meldte at han til dette Ting har ladet indvarsle Lars, samt dennes Søn Elling, begge af Gaarden Ouse, i Anledning en Citanten fratagen Buck med videre. Citanten fremlagde Forligelses Commissionens Attest om at denne Sag derfra er henviist til Rettergang, som og Stevnevidnernes Attest om Sagens Indstævning til dette Ting, hvilke Attester bleve inden Retten oplæste og anhørte af begge de indstævnte Lars og Elling, som selv var tilstæde for Retten – de lød Ord til andet saaledes # Citanten forklarede denne Sags Omstændigheder saaledes: Citanten, som i afvigte Foraar kom drivende med nogle Bucker, mødte Indstævnte Lars, denne spurgte Citanten hvor han agtede sig med Buckerne, hvortil Citanten svarede at han agtede sig at sætte Buckerne i Slaatte-Støl-Skaaret, og gierde for dem – hertil svarede Lars: at hvis Citanten kunde saaledes gierde dem ind i Skaaren at de ei kom hiem, skulde han give Citanten 10 rd.; derpaa forlode de hinanden, og Citanten bragte Buckerne til bemeldte Skaar, hvor han sadt dem, og opsadt Gierde saaledes for dem at de icke

fik komme ud af Skaaren den ganske Sommer – en Dag nu mod Høsten sagde Larses Søn Elling, at han ville tage een af de Bucker som gik i bemeldte Skaar, og Dagen efter, som var en Søndags Morgen, traf Citanten baade Lars og Elling med deres Dræng kommende med en af Citantens Bucker, og da Citanten spurgde dem hvad de ville med hans Buk, svarede de at de havde taget den, og skulde nok selv forsvare det. Dagen efter fik Citanten Bud fra dem at de havde ladet taxere Bucken, og \bad ham/ derfor at komme til dem, da Citanten kom til dem og forlangte Bucken tilbage, svarede de at han /: Citanten :/

1800: 135b

icke fik Bucken. Bucken skal de siden have slagtet, hvorfor Citanten paastaaer baade Erstatning for Bucken og de belovede 10 rd: fordi han saaledes gierdede for Buckerne, at de den heele Sommer maatte opholde sig i Skaaren. Citanten fremstillede som

1ste Vidne, Ole Andersen Ouse, der efter aflagt Eed forklarede: at han kom forbie gaaende den Gang Citanten, som af ham fortalgt, afvigte Foraar kom drivende med Buckerne og havde mødt Lars, og hørde da Vidnet at Lars var vred fordi Citanten vilde have Buckerne i Slaatte Skaaren, og da Citanten lod falde de Ord at han saaledes vilde gierde for dem, at de icke skulle kunne komme udenfor bemeldte Skaar, svarede Lars i vred Huu at ville give Citanten 10 rd: hvis denne saaledes kunne indgierde Slaatten, at Buckerne ei kunne slippe udenfor. Paa indstævnte Lars og Ellings tilspørgende svarede Vidnet: at det strax gik sin Vei fort, uden at høre videre deres Samtale, og saae kun at Ommund strax skildtes med Lars, samt at Vidnet er vidende om at der ofte har været slaaet Høe i Skaaaret den Tid Vidnet for omtrent 16 Aar siden tienede hos Lars, og at Lars eier en stor Strækning af Skaaret, og efter en afholdet Steenings Forretning alt det af Citanten indgierdede hvor Buckerne stode. Citanten lod tilspørge Vidnet: om det icke hørde at Lars omvidnede Gang gav Citanten Tilladelse at sætte Buckerne i Skaaret? Sv: Vidnet hørde icke enten Citanten {endten} at bede Lars om saadan Tilladelse, ei heller denne at give nogen Tilladelse dertil anderledes end som forhen forklaret. dem:

2det Vidne, Niels Halsteensen Ouse, aflagde Eed og Vidnede: at Vidnet, som tienende hos Lars, var med denne og Sønnen den Søndag de tog den omhandlede Buk i Skaret som tilhørde Citanten, hvilken de bragte hjem og Dagen efter slagtede. Dette Vidne vidne!! blev demitteret, da Citanten ei havde videre at tilspørge det.

Indstævnte forklarede Sagens beskaffenhed overeensstemmende med Citanten, dog med den Fortandring: at Indstævnte, som icke kunne troe at Citanten kunne have Tanke om at han ville sætte Buckerne andensteds end paa Citantens egen Andel af Skaaret, og vidste at den Deel af Skaaret som tilhørde Citantens Moder og ham icke kunde indhægnes forsvarlig, og derfor var vred over han der ville sætte Buckerne, sagde i Vred Huue at ville give 10 rd: hvis denne kunde indhægne Buckerne i Skaaret. Da Indstævnte siden erfarede at Buckerne vare blevne sadte og indgierdede paa deres Andeel af Slaattet, tiltalte de Citanten herom, og forlangte Erstatning for Buckernes Beitning i Skaaret – med tillæg at de i andet Fald tog sig betalt i een af Buckerne, hvortil Citanten æggede dem og nægtede at godtgjøre noget for Buckernes Beitning – hvorover de siden tog Bucken og ved tvende Mænd, Ole Andersen Ouse og Torbjørn Ledvorsen Ouse, lod Citanten vide at de havde taget Bucken, og tilspørge om han mindelig vilde forlige sig med dem; han indfandt sig og hos Indstævnte, men kun med Paastand om at faae Buchen tilbage uden Vederlag for deres Beitning og den gjorde Fornermelse – til dette at beviise bad Indstævnte Sagen udsadt til neste Sommer Ting, hvortil Citanten gav sit Smtykke for at undgaae den længere Vei og Reise til Maanedes Tinget.

Eragtet

den forlangte Udsættelse bevilges efter Parternes Forening til neste Sommerting 1801.

Citanten betalede Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s:, for 2 Vidnr at lade afhøre 2 mrk: de indstævnte

betalde Tilsvarende 2 mrk: 8 s:, for Contra Spørgsmaal til et Vidne 8 [s:], og for Udsættelsen 12 s:

Nye Sag: Iver Johannesen Wichnes meldte personlig for Retten: at han til dette Ting hr seet sig nødsaget at lade indkalde Knud Askildsen Syse og Huustroe Sygni Tronds Datter for skyldige Penge til Citanten, og leverede 2de Attester, den eene fra vedkommende Forligelses Commission, at denne Sag er henviist til Rettergang, og den anden fra vedkommende Stevnevidner om denne Sags Indstævning.

Indstævnte Knud Askildsen og Huustroe bleve paaraabte, og mødte Knud selv, som og Arne Nielsen Eide, der foreviiste Dommeren Amtets Bevilling til at gaae i Rette for Indstævnte i denne Sag – de anhørte de fremleverede Attester oplæse, saalydende #

Citanten forklarede: at Sagens egentlige Sammenhæng [var] saaledes: Citanten har Tid efter anden for mange Aar siden adskillige Ganger gjort forskellige Udlæg for Indstævnte – for omtrent 6 Aar siden skeede afregning imellem {dem, og da tilstod Knud at} Citanten og Indstævntes Huustroe, hvilken Afregning Indstævnte Knud siden tilstod rigtig – ifølge denne Afregning havde Citanten tilgode for adskillige Udlæg 14 rd:, og skulle desuden havt 18 rd: for hafte Udlæg i Anledning tvende Kiør, men da han ei kunde eller nu kan skaffe Beviis for fleere udlagde Penge i Anledning Koerne end som 12 af de 18 rd:, saa saae Citanten sig dengang ligesom nu \nød/ kun at paastaae erstattet de 12 rd: deraf, saa at han ialt nu kun fordrer af Indstævnte tilsammen 26 rd:, under Forbeholdenhed af de øvrige for Køerne udlage 6 i Tilfælde Beviis derom skulle i sin Tid kunne tilveiebringes, samt Erstatning for Sagens Omkostninger.

1800: 136

Sagføreren Arne Nielsen Eide for Sagvolderen Knud paastod dette Søgmaal afviist paa Grund af at Citantens Tilførsel i Protokollen efter hans Formeenende var icke ordlydende og ganske forskellig fra Stevnemaalet.

Citanten paastod at hans Tilførsel, som er en nermere Forklaring over Stevningen der af Stevnevidnerne er noget utydelig forfattet, noksom viiser at Indstævnte er lovlig stævnt i den omforklarede Sag, skulde Indstævnte forlange og troe sig at behøve Udsættelse til fra sin Side at frembringe Modbeviiser, skal han icke være uvillig dertil at give Samtykke, men paastaaer i øvrigt Sagen fremmet, og hans Vidner han agter at fremstille afhørte.

Dommeren Eragtede: At han finder ingen Grund til denne Sags Afviisning, men Sagen bør at nyde sin Fremme:

Citanten fremstillede som

1ste Vidne, Lars Danielsen Haaeim, der efter aflagt Eed forklarede: at Vidnet en Gang afvigte Aar noget før Juul hørde paa Gaarden Wichnes, hvor Citanten og indstævnte Knud trættes om deres Mellemværende: at Knud sagde til Citanten, at Kjørene skulde Citanten icke faae, men 12 rd: istædenfor dem tilstod han skulde Citanten faae, paa nermere Tilspørgende svarede Vidnet at det intet hørte lig til noget Modkrav af Knud, som om denne skulle have noget at fordrø eller korte hos Citanten - dem:

2 Vidne, Jorand Thoresdatter Aaseim, aflagde Eed efterat have hørt Eedens Forklaring af Lovbogen, og være formanet til Sandheds Udsigende, forklarede: at hun samme Dag første Vidne har omforklaret, hørte paa Gaarden Wichnes at Citanten krævede indstævnte Knud 14 rd:, samt desuden 12 rd:, hvortil Knud svarede: at han skulde betale hver Qvit og Skilling, saa at Vidnet icke forstod andet end at han dermed meenede baade de 12 og de 14 rd:, men Vidnet hørte at Citanten desuden krævede ham 6 rd:, men disse nægtede han at skyldte. Vidnet hørte og \en/ anden Gang Knuds Huustrue tale om at hun og hendes Mand bleve krævede af Citanten, og at det blev mange Penger at betale, men hun nævnte icke Sum/m/en - dem:

3de Vidne, Ørjans Iversen Wichnes, aflagde Lovens Eed og forklarede: at samme Dag første Vidne har omforklaret: hørde Vidnet at Citanten krævede Knud 2de Kiør som købte af Knud, og desuden 14 rd: i Penge. Vidnet hørde at Citanten sagde at han havde betalt Knud 18 rd: paa Kjørene, men Knud nægtede dette, og sagde at han kun havde faaet 12 rd: paa Kjørene, og sagde videre at Kjørene skulde icke Citanten faae, men de bekomne 12 rd:, og de desuden skyldige 14 rd: En anden Gang tilspurgde Vidnet paa Citantens Vegne baade Knud og hans Huustroe i deres eget Huus, hvor meget de vilde tilstaae at være Citanten Skyldig, hvortil de begge, baade Mand og Kone, sagde de tilstode at være ham skyldig som oppebaaret paa de 2 Kiør 12 rd:, samt desuden at være ham skyldig 14 rd: de 6 rd: som Citanten havde paastaaet de havde oppebaaret paa Kjørene meere end tilstaaet, benægtede de ganske - paa nermere Tilspørgende forklarede Vidnet at det icke hørde at enten Knud eller hans Hustrue havde ringeste videre Modregning, men at de skyldede som foranført. demit:

Sagføreren Arne Eide anmerkede paa Indstævntes Vegne: at det nu her sidst afhørte Vidne er en Søn af Citanten, og derfor paastaaer at sammes Vidnesbyrd icke kan være gieldende i Sagen.

Citanten troede hans Sag ved de førte Vidner oplyst, og indlod samme til Doms efter Indstævningen og nu tilførde.

Sagføreren Arne var begiærende denne Sags Udsættelse til neste Ting, for at kunne paa Indstævntes Vegne faae Contra Stevne i Sagen og fremkomme med Contra Regning og Modbeviiser i denne Sag, hvilken Udsættelse Retten bevilgede: Citanten bet: Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s:, 3 Vidner at afhøre 2 mrk: 8 s: Sagvolderen bet: Tilsvarspenge 2 mrk: 8, og for 2 Eragtninger 24 s:

Nye Sag. Lars Endresen Windal mødte og fremlagde de beskickedes Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indvarslet Aslach Hansen Windal for skyldige 30 rd:, samt Attest fra vedkommende Forligelses Commission, at den derfra er henviist til Rettergang.

Indstævnte Aslach blev 3de Gange paaraabt, men mødte icke, ei heller nogen paa hans Vegne – de fremlagde Attester bleve begge oplæste, saalydende: #

Citanten fremstillede derpaa de 2de Vidner Sergeant Arne Wines og Niels Madsen Store Graven, der begge \aflagde Eed og/ eenstemmigen forklarede: at de \nu/ sidst afvigte Foraar paa Forlangende anhørte: at indstævnte Aslach Hansen Windal tilstod at være Citanten skyldig 30 rd: 1 mrk: 8 s: demit:

Citanten anmærkede, at ved en Feiltagelse var forglæmt i Stevningen at indføre de 1 mrk: 8 s:, som han altsaa saa sig nød at forbeholde sig \sin/ Ret til, og nu aleene kunde paastaae Dom for de paastævnte 30 rd:, tilligemed havde Omkostninger godtgiort baade for Commissionen og herfor Retten, hvormed han indlod Sagen til Dom - Hvorpaa strax blev afsagt saadan Dom:

Dom:

1800: 136b

Lovlig indvarslede Aslach Hansen Windal, der ved 2de førte Vidner er beviist at være Citanten skyldig de paasøgte 30 rd:, og icke har mødt eller ladet møde, ipligtes herved at betale til Citanten Lars Endresen Windal de her paasøgte 30 rd:, samt desuden i Sagens Omkostninger 4 rd:, tilsammen Fire og tredive Rigsdaler, hvilke bør at udreedes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Citanten betalede Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s:, og for 2 Vidner 2 mrk:

Derefter blev publiceret følgende Almuesbreve:
Avlyst:

2: Obligation udstæd af Arne Nielssøn Ejde til Myndlingen Inger Margretha Schnabel for Capital 200 rd., dateret 2 Septbr: 1798, og aflyst efter qvittering 17 Maji 1800.

3: Ditto udstæd af Sjur Larssøn øvre Spilde til Halvor Jonssøn Langesæter for 296 rd., dateret 25 October 1793, og aflyst efter qvittering af 23 October 1800.

4: Ditto fra Niels Sjurssøn øvre Spilden til Myndlingen Sigrd Sjurs Datter Nessem for Capital 76 rd: 4 mrk., dateret 7 Junii 1796, og qvitteret 23 October 1800.

5: Ditto udstæd af Lars Pederssøn Garen paa hans Myndling Peder Nielssøn Sæbbøes Vegne til {Johannes} \Herborg/ Anders{søn}\dtr:/ Frøsteen for 241 rd: 5 mrk: 10 s., dateret 2 Junii 1794, og qvitteret 24 Octbr: 1800.

Tinglyst:

6: Obligation fra Sjur Hanssøn Midt Fylkedalen til Trond Nielssøn Rønnestrand for 399 rd., mod 1te Prioritet i 1 Løb 22 ½ Mrk: Smør, 1 1/8 Hud i Gaarden Midt Fylkedalen No: 44, dateret 24 October 1800.

7: Bygsebrev fra Hr: Provst Rørdam til Christian Aamundssøn paa 1 ½ Spand Smør i Gaarden Warberg, Kingservigs Præstebord beneficeret, dateret 7 Junii 1800, med Revers og Landskyldsbog.

8: Ditto fra den residerende Cappellan til Domkirken i Bergen, Hr: Irgens, til Ole Jørgenssøn paa ½ Løb 4 ½ Mrk: Smør i Gaarden Opheim, dateret 22 Junii 1800, med Revers og Landskyldsbog anviist.

9: Vilkaars Contract fra Johannes Olssøn øvre Spilde til Sjur Larssøn og Hustue Britha Gudmunds Datter øvre Spilde for aarligt Vilkaar af hans Brug i øvre Spilde, dateret den 23 Octobr: 1800.

10: Ditto fra David Larssøn Qvandal til Faderen Lars Davidssøn og Hustrue Margrethe Peders Datter, dateret 24 Octobr: 1800.

11: Ditto fra Knud Simonssøn Nedre Seim til Johannes Jonssøn og Hustrue Britha Ols Datter, dateret 20 October 1800.

12: Obligation fra Lars Olssøn Nessem til Knud Nielssøn Fylkedalen for 199 rd., mod 1te Prioritet i 1 pd: 3 Mrk: Smør, ¾ Gjedskind i Nessem i Gravns Sogn, dateret 10 Junii 1800.

13: Ditto fra Lars Pederssøn Garen paa hans Myndling Peder Nielssøn Sæbbøes Vegne til Gjestgiver Svend Svendssøn {Winess} Hæggegaard, for 246 rd., mod 1te Prioritet i 1 pd: 3 Mrk: Smør, ¼ Hud i Sæbbøe 1te Thun No: 101, dateret 24 Octobr: 1800.

14: Ditto fra Lars Ricoldssøn Kierland til Halvor Jonssøn Langesæter for 299 rd., mod 1te Prioritet i ½ Løb Smør, ½ Hud i Kierland No: 46, dateret 24 Octobr: 1800.

15: Skjøde fra Jon Aamundssøn Warberg til Christian Aamundssøn paa 22 ½ Mrk: Smør, 1/8 Hud uden Bygsel i Warberg No: 102, dateret 24 Octobr: 1800.

16: Vilkaars Contract fra Christian Aamundssøn Warberg til Jon Aamundssøn og Hustrue Asilde Tormods datter, datteret 24 Octobr: 1800.

17: Skjøde fra Knud Nielssøn Sæbbøe til Niels Knudssøn paa 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør, ½ Hud, ½ {Gjed}\Faar/skind med Bygsel og Herlighed i Sæbbøe No: 101, dateret 12 Junii 1800.

18: {Vilkaars} Obligation fra Niels Knudssøn Sæbbøe til Myndlingerne Cicilia og Guro Johannes Datter yttre Bue, samt til Enken Kari Lars Datter ibidem, stor 398 rd., mod 1te Prioritet i 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør, ½ {Gjed}\Faar/skind, ½ Hud i Sæbbøe, dateret 12 Junii 1800.

19: Afkald fra Ole Larssøn Gjødre til Formynderen Niels Sjurssøn øvre [??] for hans Hustrue Sigrd Sjurssøns Arv 76 rd: 4 mrk., dateret 23 Octobr: 1800.

20: Skiftebrev efter Amund Iverssøn Skaar, dateret 10 Julii 1799, hvorved Sterboets Jordegods 18 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Skaar No: 9 er udlagt til Enken og Arvingerne.

21: Skiftebrev efter Gunder Helliessøn Trældalen, sluttet 20 Januar 1800, hvorved Stervboets Huuser er udlagt til Creditorerne.

Hr: Foged Langsted derefter fremlagde de sædvanlige Tings vidner som han behøver til sit aflæggende Oppebørsels Regnskab, hvilke inden Retten bleve examinerede og befundne overeenstemmende med næst forrige Aars. Restance Registeret for dette Skibrede blev ligesaa examineret, og Restancen befunden at beløbe til 207 rd: 8 s:

Til Laugrettesmænd for næst kommende Aars Sommerting bleve udnævnte: 1: Aslach Aslachssøn Ourdahl. 2: Jon Sjurssøn Westrem. 3: Lars Danielssøn Lione. 4: Ørians Knudssøn Sysen, som alle ere nye Mænd.

Da ingen efter Udraab havde videre ved Retten at bestille, blev Høstetinget ophævet.

A: v: W: Koren

Jørgen Torbjørnssøn Store Berge. Gunder Torchelssøn Ourdal. Jacob Asbjørnssøn Hylden. Johannes Larsøn Midt Berge.

Høste Tingene for Røldal og Kinservigh 1800.

Aaret 1800, d: 27de October, blev det **almindelige Høste, Sage og Skatte Ting for Røldal og Kinservigh Skibreder sadt paa Tingstædet Utne** af mig, Stædets Sorenskriver, og følgende eedsorne Laugrettes Mænd: Samson Olsen Freim, Lars Olsen Helland, Sjur Erichsen Lofthuus, og Helje Ommundsen Buer, hvilke alle nu aflagde deres Laugrettes Eed – saa var og tilstæde Hr: Fogden, begge Lænsmændene og den tingsøgende Almue.

Hvor da: allerunderdanigst blev oplæst de Fol: 130 og 131 anførde Kongl: Anordninger, Collegial og Amts Ordres.

Knud Johnsen Hildal foreviiste Foden af en Fuldvoxen Bjørn, og fremstillede de tvende Mænd Samson Olsen Freim og Helje Ommundsen Bue, som med deres Saligheds Eed bekræftede at Foden var af en i Afvigte Sommer af Foreviiseren selv skudt Bjørn, men at Foreviseren af Uvidenhed havde solgt Huuden og aleene afskaaret og beholdet Foden til at foreviise Retten. Saa foreviiste og bemeldte Knud Johnsen Hildal 4re andre Huuder af fuldvoxne Bjørne, der med Rettens Signette bleve betegnede og den høyre Lab afskaaret.

Sjur Erichsen Lofthuus foreviiste ligeledes Huuden af en fuldvoxen Bjørn, som med Dommerens Signete blev {afskaa} betegnet og den høyre Lab afskaaret.

A: v: W: Koren

Samson Olsen Freim. Lars Olsen Helland. Sjur Erichsen Lofthuus, og Helje Ommundsen Buer, alle med paaholden Pen.

Næste Dag, d: 28de October, blev det almindelige Høste, Sage og Skatte-Ting for Røldals og Kinservigs Skibrede foresadt ved i Gaar benævnte Laugrettes Mænd i Hr: Fogdens, Lænsmandens og Almuens Overvær. Hvor da blev foretaget

Aftags Tingsvidne:

Ingebricht Knudsen Schielvigen mødte for Retten og foreviiste en under 12te April 1779 optagen Aftags Forretning over Comparentens Brug og Eiendom i Gaarden \No: 36/ Schielvig

i Odde Sogn beliggende, som viiser at bemeldte Brug, som foran Aaret 1779 har skyldet 2 Pund 6 Marker Skatteskyld, og Landskyld $\frac{1}{2}$ Løb Smør, ved bemeldte Aftag er nedsadt $\frac{1}{3}$ Deel i Skylden, og bestemt for Eftertiden kun at svare 2 Spand Skatte-Skyld og 24ve Marker Smør i Landskyld – dernest femstillede de 4re Mænd, Lænsmand Christen Johnsen House, Helje Olsen Aase, John Samsonsens Qvitne, og Ole Anfindsen Hause, dem han begiærede eedtagne og afhørde om, hvorvidt den paa Gaarden skeede Skade ved Fieldskred har siden bemeldte Aftag været at forbedre – bemeldte 4re Mænd bleve i Eedtagne og under deres aflagde Eeds Kraft bevidnede: at de sidstleden 19de Maj vare forsamlede paa bemeldte Gaard Schielvigen, og der tog i nøyeste Øyesyn og Begranskning den Gaarden overgaaede og i forbemeldte Forretning beskrevne Skade af Steen og Fieldskred, hvilken de fandt ganske uforbedret og uforbederlig, kun paa den søndre Side af Vaanhuusene, hvor der forhen bemeldt i Aaret 1778 Gaarden overgaaede Skade var Ager, er nu imellem Steenene hist og her noget lidet Græs, som, naar det blev afskaaret /: thi Slaaes med Aarv eller Ljaae kan det ei :/ ville kunne give en \Ryg/børre Høe, saa at Skaden icke en Gang er forbedret til et Faaers Foster, ei heller seer det ud til, at der hvor Skaden er skeed meere kan \blive/ forbedret. Deponenterne bleve forelæst deres her afgivne Vidnesbyrd, som de vedstod sandfærdig

1800: 137b

og rigtig tilført.

Comparenten begiærede sig det her passerende i Tingsvidne Form beskreven meddeelt, for at indgive samme med Ansøgning om Forlængelse i Skatte Aftaget.

Aftags Tingsvidne:

Haagen Hagensen og Ole Halversen, begge Opsiddere paa Gaarden Brat-Espen No: 13 i Kinservigs Skibrede, mødte for Retten og declarerede at bemeldte deres paaboende Gaard har forhen skyldet 2 $\frac{1}{4}$ Løb Smør Skatteskyld, men er ved Aftags Forretning som den 24de April 1780 er allernaadigst approberet nedsadt eller aftaget 2 Bpd: 6 Mck:r Smør – da den sidst allernaadigst forlængede Skadte Aftag nu er forløben, og Skaden icke har været at forbedre, saa haver Comparenterne, i Haab om allernaadigst fremdeeles Forlængelse af forbemeldte Skatte.Aftag, ladet Gaarden og den forhen lidte Skade d: 3de Junii sidstleden besigtige ved {de} Lænsmanden og de 4re eedsorne Laugrettes Mænd, Ole Haagensen Espen, Knud Knudsen Maachestad, Tosten Johannesen Hovland, og Jacob Heljesen Meland, og af dem i Pennen forfatte, hvilken Forretning, dateret 13de Junii sidstleden, han nu fremlagde i Retten, og derhos fremstillede forbemeldte 4re Laugrettes Mænd, dem han begiærede Forretningen forelæst, og deres Eed om sammes Rigtighed og sandfærdige Indhold derefter modtaget, bemeldte 4re Mænd bleve derpaa forelæst forbemeldte deres Forretning, Ord til andet saalydende # efterat have aflagt Lovens Eed med opragte Fingre, stadfæstede de at forbemeldte deres Forretning var sandfærdig og rigtig, og at den Gaarden overgaaede Skade ved Jordskred, hvorfor forhen er skeed Aftag, icke staaer til at forbedre.

Det her passerende begiærede Comparenterne sig i Tingsvidne Form beskreven meddeelt, for at benytte samme ved agtende Ansøgning om Forlængelse i Aftaget.

A: v: W: Koren

Sjur Erichssøn Lofthuus. Lars Olssøn Helleland. Samson Olssøn Freim, og Hellie Amundssøn Buer, alle med iholden Pen.

Næste Dag, den 29 October. continuerede Høstetinget med Røldals og Kingservigs Skibreeders Almue med de samme Laugrettesmænd som første Tingdag var tilstæde, i Hr: Foged Langsteds, Skibredernes Lænsmande og Almuens Overværelse.

Derefter blev fremlagt til Bekjendtgjørelse følgende Almues breve:

[Aflyste:]

1: Aflyst en Pante Obligation fra Jens Burgraff til Ole Haldorssøn {Ejdness} Helleland, stor 30 rd., mod 1ste Prioritet i Huuser paa Lofthuus, dateret 14 Junii 1790, qvitteret 10de Augusti 1799.

2: Ditto fra Ditto til Elling Helliessøn Oppedal, stor 21 rd., mod 2 Prioritet i Huuser paa Lofthuus, dat: 24 October 1790, qvitteret 11 Augusti 1799.

Tinglæste:

3: Skjøde fra Arvingerne efter Salamon Jonssøn Schare til Sjur Salamonssøn paa 1 pd: 4 $\frac{3}{4}$ mrk: Smør. $\frac{1}{2}$ Faareskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Schare No: 19 i Kingservigs Skibreede og Odde Sogn, dateret 29 October 1799.

3:!! Ditto fra Elling Nielssøn Langesætter til Michel Jonssøn Svartvedt paa 1 Løb \Smør/, 1 Huud, 1 Faarskind i Gaarden Svartvedt No: 26 i Kingservigs Skibreede og Sogn, dateret 28 October 1800.

4: Ditto fra Torgiuls Larssøn Aga til Lars Olssøn Mæland paa $\frac{1}{2}$ Løb 9 Mrk: Smør i Gaarden Aga med Bygsel og Herlighed i Kingservigs Skibreede og Ullensvangs Sogn No: 24, dateret 28 October 1800.

5: Ditto fra Andfind Iverssøn Lofthuus til Ole Levordssøn Ouse paa nogle Huuser paa Gaarden Lofthuuses Grund, dateret 28 October 1800.

6: Ditto fra Christen Helliessøn Sexe til Hellie Christenssøn paa 1 pd: 21 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Huud og 1 Faarskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Tyssedal No: 28 i Odde Sogn, Kingservigs Skibreede, dateret 28 Octobr 1800.

7: Ditto fra Knud Helliessøn Østerhagen til Knud Olssøn Hagen paa 4 Mrk: Smør med Bygsel i \Østerhagen eller Ripleflaaten kaldet/, No: 2 i Røldals Skibreede, dateret 14 Junii 1800.

8: Ditto fra Halsten Torgerssøn Tvedten til Torger Halstenssøn pa 1 pd: 5 $\frac{1}{2}$ Mrk: Smør, $\frac{3}{4}$ Gjedskind med Bygsel i Gaarden Tvedt No: 7 i Odde Sogn, dateret 27 October 1800.

9: Ditto fra Ingebrigt Knudssøn Schielvig til Knud Ingebrigtssøn paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør med Bygsel i Gaarden Schielvig No: 36 i Odde Sogn, dateret 28 Octobr: 1800.

10: Bygselbrev fra Hr: Provst Rørdam til Arne Erichssøn paa 3 Mrk: Smør i \Hæng i/ Odde Sogn, dateret 27 October 1800.

1800: 138

11: Odels skjøde fra Knud Torssøn Østerhagen til Knud Olssøn Østerhagen, hvormed den første sælger til den sidste sin Odels Ret i Gaarden Østerhagen, af Skyds!! (Skyld) 4 Mrk: Smør, dateret 14 Junii 1800.

12: Vilkaars brev fra Ole Salamonssøn og Sjur Salamonssøn til Sidsilia Olsdatter paa aarligt Levekaar af deres Gaard Schare, dateret 29 October 1799.

13: Ditto fra Sten Larssøn Lothe til hans Moder Ingelev Stens Datter paa aarligt Vilkaar, dateret 29 October 1800.

14: Afkald fra Endre Torfindssøn og Hans Torfindssøn indre Bue til Formynderen Halvor Jonssøn Langesætter for deres afdøde Søster Guro Jensdatters Arv med Renter, 46 rd: 5 mrk: 11 s:, dateret 1 September 1800.

Hr: Foged Langsted fremlagde derefter de sædvanlige Tingsvidner som han behøver til bielag ved sit aflæggende Oppebørsels Regnskab, hvilke inden Retten bleve examinerede og ialt befundne rigtige, og beløb Restantsen sig til for dette Skibreede 130 rd: 2 mrk: 5 s:

Som Laugrettesmænd for næstholdende Sommerting 1800!! (1801) bleve udnævnte: Ole Larssøn Sandven. Lars Halvorssøn Mansager. Ole Wigligssøn Reisæter, og Sjur Olssøn indre Bleye, som alle ere nye Mænd og ej før har sat Retten.

Da ingen havde videre med Tinget at bestille, blev Tinget ophævet. A: v: W: Koren Lars Olssøn Helleland. Sjur Erichssøn Lofthuus. Samson Olssøn Freim, og Hellie Amundssøn Buer, alle med iholden Pen.

Aftags Forretning

Aaret 1800, d: 30te October, blev Aastæds Ret sadt paa Gaarden Yttre Joestad første Thun, Opsidderen Torjus Torjussens eiende Andeel 1 Løb 1 Bpd: Smør Skatteskyld[d], og Landskyld 2 Bpd: 12 Mck:r Smør og en Huud i bemeldte Gaard, Matricul No: 27, beliggende i/ Ullensvangs Sogn, Kinservigs Skibrede i Hardanger Fogderie, Søndre Bergenhuus Amt, af mig Sorenskriver Koren og følgende eedsorne af Hr: Fogden opnævnte Laugrettes Mænd: Ole Haldorsen Helland, Tobias Haldorsen Eidnes, John Larsen Øvre Qvale, og Knud Hansen Indre Joestad, for efter Amtets Ordre af 19de Julii sidstleden, som Opsidderen Torjus nu foreviiste Retten, at foretage en Granskning, Besigtelse og Aftags Forretning til forventende nedsættelse i Skatterne for ovenmeldte Brug, i Anledning en samme d: 28de November forrige Aar overgaaen Beskadigelse paa Skov, Eng, og en Deel Ager, ved Vand, Jord, og Steenskred. Saa var og Hr: Foged Langsted selv tilstæde ved denne Forretning.

Hr: Fogden anmeldte: at Gaarden Yttre Joestad, No: 27 i Ullensvang, dens første Thun, der nu beboes af 2 Opsiddere, Helje, og ovenmeldte Torgius, som hver eier det halve, har forhen Skattet af 3 Løber Smør, og svaret Landskyld af 2 Løber Smør, 2 Huuder, men er ved Kongelig Resolution af 5te Febr: 1744, for bestandig nedsadt i Skyld at svare af 2 Løber 2 Bpd: Smør Skatteskyld, og 1 Løb 2 Bpd: Smør, 2 Huuder Landskyld.

Den samlede Ret begav sig derpaa ud til de beskadigede Steder paa bemeldte Torgiuses Andeel af ermeldte Gaard, og der erfarede: at Skreløbet havde taget sin Begyndelse høyt op i Fieldet, strax ovenfor Torgiuses Eiendeel, og i denne Opsidders Eiendeel i en Strækning noget under ½ Fierdendeel Miil i dens ganske Løb, undtagen paa nogle faae Stæder medtaget og afført al Jorden, først op i Udmarken hvor der stod Elle-Skov, og siden ligesaa paa {..m} Hiemjorden, hvor der var Eng og en ganske liden Deel Ager, men nu aleene de nøgne Berge tilbage, aldeles blodtede for Jord – undtagen nogle faae Stæder hvor der er nogen Jord tilbage, og Skaden altsaa paa disse Stæder staaer til at forbedre – paa Grund af at disse Steder staaer med Tiden til at forbedre, og at Skreløbets Bredde, hvor Jorden ganske var borttaget, icke var betydelig bred, ansaa Sorenskriveren og Laugrettet at ovenmeldte Torgiuses Brug, som hidtil har svaret Skatteskyld 1 Løb 1 Bpd: Smør, og Landskyld 2 Bpd: 12 Mk:r Smør og en Huud, og fødet efter Aarenes Beskaffenhed en Hoppe og et Føl, 8 á 9 Kiør, 2 á 3 Ungbest, og 30 á 40 Faar, samt saaed omtrent 5 Tønder noget Havreblandet Byg, og 5 á 6 Skiepper

1800: 138b

Poteter, deraf avlet omtrent 28 Tønder Korn og omtrent 7 Tønder Potæter, nu ved bemeldte Skreløb at have \aldeles/ tabt Engbund for en Koes og 4re Faaers Foster, hvilken Forringelse i Kreatures Underholdning om Vinteren vil drage efter sig Forringelse i Ageren, der med de tabte smaa Agersmuler ansees at kan blive et \Tab/ i Indhøstningen af 1 ½ Tønde Korn i middels Aar, og da desuden denne Gaardepart har lidt Tab af en heel Strækning Older Skov, tilligemed Jorden hvor paa den har voxet, saa at den aldeles for Eftertiden vil komme at savnes, da der nu ere nøgne berge hvor den før stod, og Gaarden vil tildeels komme at savne Brændeveed, hvoraf den før kunde sælge – saa blev af Sorenskriveren og Mænd forbemeldte

uforbederlige Skade paa nermere allernaadigst Approbation anseet at beløbe til 12 Mck:r Skatteskyld, og ligeledes 12 Mck:r Landskyld, hvilke blive at fradrage Torgiuses Brug, og da dette Aftag er aleene skønnet og ansadt efter den aldeles uforbederlige Skade, saa indstilles om icke samme ved allernaadigst Resolution maae blive bevilget for bestandig.

Da forestaaende var tydelig oplæst, og icke Hr: Fogden eller nogen anden af Tilstæde værende havde noget at lade tilføre, blev Forretningen hermed sluttet. A: v: W: Koren Tobias Haldorsen Eidnes. Ole Haldorsen Helland. John Larsen Øvre Qvale. Knud Hansen Indre Joestad.

Maanedsting for Hardanger 1te Decbr: 1800.

Aar 1800, den 1te Decbr:, blev paa Sorenskriverens Gaard Helleland holdet Maanedsting for Harundanger!! (Hardanger), samt for Hardanger og Strandebarns Tinglaug af Lyse Closters Gods, af den Constituerede Sorenskr: Hans Lem Jersin, i Nærværelse af efterskrevne 4 Laugrettesmænd: Halvor Jonsen Langesetter, 2: Aamund Pedersen Lofthuus, 3: Brynild Jonsen Hougse, og 4: Ole Anfinsen ibid:, der alle havde aflagt Laugrettes [Eed]. Ved Tinget var nærværende Lensmanden for Kinservigs Skibreede, Christen Jonsen Hougse.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager

Gl: Sag. Iver Johannesen Wichnæs contra Knud Aschilts: Syse, fol: 135.

Arne Nielsen Eide mødte paa Sagvolderen Knud Aschiltsen Syses og Hustrues Vegne og fremlagde den i denne Sag til dette Ting udtagne skriftlig Contra Stævning i lovforkyndt Stand, der inden [Retten] blev oplæst, saal:

Saavel Iver Johannesen Wichnæs som samtlige Vidner der i denne Stævning er indklaldet, mødte og vedtog lovlig Varsel.

Arne Eide fremlagde nu paa Knud Syses Vegne en Regning paa det han kom/m/er tilgode hos Hoved Citanten, og som \han/ i følge Contra Søgsmålet agter at oplyse at være rigtig, hvilken Regning blev oplæst, saal: #

{Sagvold} Hoved Citanten Iver Wichnæss benægtede den fremlagde Regning, som for lang Tiid siden afgjort, længe førend hans {Regn} paastævnte Regnings Krav blev opgjort med Contra Citanten, og henholdt sig i øvrigt til sin ved sidstl: Høsteting førte Procedure og Vidne Forklaringer (..?)

Arne Eide paastod de indstævnte Vidner fremkaldet til Afhørelse, og derpaa fremkom som 1te Contra Vidne, Ole Andersen Ose, der efter at have anhørt

1800: 139

Eedens Forklaring af Lovbogen forelæst aflagde Eed og forklarede, at Vidnet veed at Hoved Citanten \har/ haft Creaturer til Foster hos Contra Citanten, og det endog for 2 Aar siden, men veed hverken i hvor mange Aar at Knud har haft Creaturer fra Iver til Foster, ey heller hvor mange Stykker aarlig, og veed intet videre herom end at Contra Citanten og hans Hustrue har sagt Vidnet at de har haft Creaturer fra Iver Wichne. Vidnet veed heller ikke hverken hvad Tiid Creaturene var bleven modtagne af Knud, eller tilbageleverede, men Knud Syses Kone har fortalt Vidnet, naar han kom der reisende, at hun skulle føde Creaturer{ne} for Iver Wichne halve Vinteren. Paa Tilspørgende efter Hoved Citantens Forlangende, forklarede Vidnet at han ikke hørte sige hverken af Knud eller hans Kone at de kom noget tilgode for Fosterløn. Da ingen havde \Vidnet/ videre at tilspørge, blev Vidnet demitteret.

2det Contra Vidne, Tollev Ellevsen Wichnæs, der efter at være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og forklarede: at han intet videre vidste om den med Hoved Citanten

og Contra Citanten mellem værende Regning, eller hvem som kom/m/er Penge tilgode hos hinanden, end at han har hørt af Naboe Folket, og tillige iblandt selv seet at Iver Wichnæsses Folk har reist med Creaturer til Knud Syse for denne skulle føde dem om Vinteren for Iver, og sidste Gang Iver havde Creaturer paa Foster hos Knud, var sidstleeden Vinter, men veed intet hvad enten Fosterlønn blev betalt her fore eller ikke. Paa Tilspørgende forklarede Vidnet, ifølge Forlangende af Hoved Citanten, at han ikke har hørt at Knud Syse skulle have nogen Fordringskab paa Iver Wichnæs. men vel at den sidste havde Fordring paa den første for tilgodekom/m/ende Penge, hvilket Vidnet har hørt allene {af Ive} fortælle af Iver Wichnæs selv og hans Huusfolk. End videre forklarede Vidnet at have hørt af Iver Wichnæs Søn i Høst, at Knud Syse skal have fød Creature for Iver Wichnæs i alt 7 Aar, eller 7 Vintre, uden at nævne hvor mange Creaturer der blev fød aarlig. Vidnet erindrer nu ved nøyere Eftertanke at have hørt fortælle af Naboe Folkene, at Iver har afsendt Creaturene til Foster hos Knud Alle Helgens Tiider, men veed ikke med Vished hvad Tiid Creaturene ere blevne leverede tilbage, men stundom har Knud fød Creaturer for Iver heele Vinteren, og stundom kun halve Vinteren, men Vidnet hørte ikke Ivers Søn sige at Knud Syse kom nogen Fosterløn tilgode for disse Creaturer, ey heller veed Vidnet saadant. Det øvrige som den fremlagde Regning indholder, veed Vidnet intet at forklare om. Vidnet forklarede efter {Hoved} \Contra/ Citantens Forlangende: at den i den fremlagde Regning anførte Fosterløn for 1 Koe og Qvige samt Faaer, er almindelig Priis for nærværende Tiid, og er endog billig. Vidnet Demit:

3de Contra Vidne, Ole Biørnesen Nedre Leqve, der efter at være formanet til Sandheds Udsigende {forklarede} aflagde Eed og forklarede, at han intet videre veed Henseende den mellem Hoved og Contra Citanten værende Mellem Regning, end at han hørte Knud Syse

1800: 139b

selv sige, da Vidnet var hos ham og arbeide paa Birke Baand og Hatle Baand, at Iver Wichnæs skulle have Baandene, men om Iver siden fik dem eller ey, veed Vidnet ikke, ey heller om Knud Syse skulle kom/m/e Pengene tilgod herfore eller ey, da Vidnet intet har hørt herom fortælle; og var det for omtrent 3 \á 4/ Aar siden da Vidnet hørte af Knud Syse at Iver skulle have de omforklarede Baand, og Vidnet kan ikke nu erindre \hvad/ den almindelige Priis i Bøygden for Baandene \var/ den Tiid, men veed at Priisen ikke var under 12 s: Bundten. Vidnet Demitteret.

Det 4de nye Vidne, Anna Ricolds Datter Hagestad, frafaldt Contra Citanten, men begierede i den Stæd de forhen af Hoved Citanten førte Vidner paa nye fremkaldet til nøyere Examination.

4de Contra Vidne, Lars Danielsen Haaeim, der forhen er ført efter Hoved Citantens Stævning som 1te Vidne, aflagde Eed {og forklarede:} og anhørte sin ved sidstleeden Høsteting aflagde Forklaring forelæst, og vedstod sam/m/es Rigtighed, og forklarede nu paa Tilspørgende: at Vidnet veed og har seet at Iver Wichnæs har {seet at Iver} haft 1 Koe paa Foster hos Knud Syse, og har ikke hørt at Knud Syse skulle kom/m/e nogen Fosterløn tilgode for dette Kreatur, og Vidnet veed at Knud Syse har haft hver Vinter 1 Koe fra Iver til Foster i en Tiid af \6 á/ 7 Aar, og henholdt sig i øvrigt til sin forhen aflagde Forklaring. Vidnet forklarede end videre paa Hoved Citantens Forlangende, at den Gang som Vidnet {kom} hørte paa den mellem Iver og Knud værende Trette, hvorom Vidnet har forklaret ved Høstetinget, var han /: Vidnet :/ ikke tilkaldet for at høre paa Parternes Mellem Regnings Afgjørelse, men var der kom/m/ende {der} \forbie/ i et andet Ærende, og blev da tilstæde imedens Parternes Samtale, som omforklaret passerede. Ingen havde Vidnet \videre/ at tilspørge, hvorfor det blev demitteret.

5te Contra Vidne, Jorand Tores Datter Aaseim, afhørt efter Hoved Stævningen som 2det Vidne, fremstod, aflagde Eed og anhørte sin forhen i Sagen aflagde Forklaring forelæst, den

hun vedtog at være rigtig, og forklarede end videre, at hun den omflarede!! (omforklarede) Tiid ikke hørde Knud fordre noget, der skulle afkortes i de ved Høste Tinget omprovede Fordringer. Vidnet forklarede paa Contra Citantens Forlangende, at hun veed at Iver havde paa Foster 1 Qvige, den Vidnet selv ledede hen til Knud Syse, og hvilken Qvige Knud Syse fødte den heele Vinter forgangen Vinter 1800, men om Knud har fød Creaturer for Iver fleere Aar forhen, veed Vidnet intet om, da hun \kun har/ tient der paa Gaarden Wichnæs et Aar. Og da Knud kom tilbage med Qvigen, da den var fremfød, hørte ikke Vidnet nogen Paafordring for Fosterlønen, da Vidnet modtog Qvigen og bragte den hen i Ivers Floer,

1800: 140

saa Vidnet veed ikke hvad enten Knud fordrede Fosterlønen eller ikke. Vidnet demit:

Arne Eide paa Knud Syses Vegne benægtede at være Iver Wichnæs noget skyldig af de 14 rd:, men de 12 rd: for Koen tilstod han at have modtaget, imod at de skulle bleven Leqvideret i den fremlagde Regning af 30 Maji dette Aar, og var Knud Syses Meening ligeledes den Gang, da han tilstod efter Vidne Forklaringen at være Iver sam/m/e pligtig, at de skulle Liqvideres i denne nu fremlagde Regning, men har af eenfoldighed forglemt den Gang at sige paa hvilken Maade de skulle blive betalt. I øvrigt indlod Contra Citanten Sagen fra sin Siide {med} Dom med Paastand: at de forbenævnte 12 rd: for Koen maae Liqvideres i de 38 rd: 4 mrk: 3 s: som Contra Citanten kom/m/er tilgode, og de øvrige 26 rd: 4 mrk: 3 s: maae Iver Wichnæs tilpligtes at Betale Knud Syse, eller og paalagt ved Eed at frie sig at han intet er Knud Syse pligtig af det Regningen indeholder, samt at betale for denne Processens Omkostninger 6 rd:

Hoved Citanten Iver Wichnæs begjerede Sagen udsat til neste Maanedes Ting for at faae Udskrift af det i Dag passerede, for derefter at kunde besvare sam/m/e, samt for at kunde faae fleere Vidner førte fra sin Siide.

Arne Eide paa sin Principals Vegne protesterede mod Udsættelse, og paastod Dom.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Da her i Dag er ført endeel Vidner, og Hoved Citanten har begjert Udskrift af det i Dag paserede for at kunde besvare sam/m/e, kan Dom/m/eren ikke negte ham den forlangte Udsættelse til nestkom/m/ende Maanedes Ting, men Iver Wichnæs paalægges til den Tiid at føre de belovede fleere Vidner, samt da at slutte Sagen til Dom fra sin Siide.

Nye Sag. Halsten Sølfestsen Sæbøe cont: Gunder Tostensen Møchlethun. Hatle!! (Halstein) Sølfestsen Sæbøe mødte selv og fremlagde Stævne vidnernes Attest om at have til dette Ting med mundtlig Varsel ladet indkalde Gunder Tostensen Møchlethun for at anhøre Vidner om at have ved dette Aars Paaske Tiider om Natten have sønderbrudt Sagsøgerens Kielder Dør, samt derfor at lide Dom til Erstatning og Bøders Udreelse!! (Udreedelse), samt Processens Omkostninger. Bemeldte Attest blev oplæst og indtages her, saal: # ligesaa fremlagde Sagsøgeren Attest fra {fra} vedkom/m/ende Forligelses Com/m/ission om at Sagen er henviist til Rettergang. Attesten er saal: #

Paa Indstævnte Gunder Tostensen Møchlethuns Vegne mødte hans Fader Tosten Roaldsen (Rovardsen i 1801) Møchlethun og vedtog lovlig Varsel.

Sagsøgeren begjerede derefter Vidnerne fremkaldet til afhørelse. Derpaa fremkom som 1te Vidne, Christoffer Olsen fra Warberg, tienende paa Møchlethun hos Tosten Roaldsen, der efter at være formanet til Sandheds Udsigende {forklarede:} aflagde Eed og forklarede: at Vidnet hverken saae eller hørte den aften forleden Foraar hen ved Som-

1800: 140b

-mer Parten dette Aar, da Vidnet var i Selskab med Indstævnte Gunder, at Sagsøgerens Dør enten blev opbrækket eller derpaa kastet med Steen, men hørte Indstævnte for nogen Tiid siden tilstaae at han ikke kunde nægte for at have Kringlet /: eller brækket :/ paa den Citantens Dør, uden at han /: han, nemlig Gunder :/ nævnede enten det var paa Citantens Stue Dør eller Kielderdør, men har hørt af andre at det skulle være Kielder Dørren under Citantens Bod. Paa Tilspørgende efter Sagvolderens Forlangende forklarede Vidnet: at have hørt af en 12 Aars gam/m/el ustævnt Dræng, at han og skal have Kringlet paa Citantens Kielderdør, hvilket Drængen selv har fortalt, og saae at denne Dræng var inden i Kielderhalsen, og saae og Indstævnte Gunder at gaae ned i Kielderhalsen og kom/m/e derfra op igien, og passerede dette om Aftenen ved Qvældsæte kaldet, Kl: 9 á 10 Aftenen, og saae ikke fleere være ved Kielderdørren eller nede i Kielderhalsen end de omvundnede 2de Personer, men der var allene mange i Selskab om Aftenen, som var ude og fornøiede sig, og hørte ikke Gunder sige da han gik ud om Aftenen, at han enten ville brække paa Dørren eller foretage andre saadanne uordener. Vidnet forklarede end videre, at Indstævnte Gunder er omtrent 21 Aar gam/m/el. Vidnet forklarede end videre, at en anden ustævnt Dræng blev opløftet og krybbede Lofts Dørren, til lemen!! (Lemmen) paa Boden, som enten var spigret eller paa anden saadan Maade tilsadt, og gik ind paa Loftet, men ved ikke hvad enten der var Gulv i Lem/m/en eller ikke, og saadant skeede af Kiete. Vidnet anhørte sin Forklaring forelæst og vedtog dets rigtige Tilførsel. demitteret.

2det Vidne, Ander!! (Anders) Olsen, Hiem/m/e hos Faderen Ole Christoffersen Warberg, sagde at være paa 17de Aar gam/m/el, og være Confirmeret for 2 á 3 Aar siden, anhørte Eedens Forklaring forelæst – blev formanet til Sandheds Udsigende – aflagde Eed og forklarede: at han vel var sam/m/e Aften som 1te Vidne har forklaret, i Selskab med Gunder Tostensen, men Vidnet kan ikke erindre at have seet ham /: Gunder :/ at gaae ned i Kielleren eller kom/m/e op derfra, ey heller har han for Vidnet tilstaaet at have Kringlet paa omspurgte Kielder Dør, men saae en ustævnt Dræng at Klyve ind af Bue Dørren til Loftet eller Lem/m/en til sam/m/e Bod, og var denne Dør tilslagen, men saae intet ordentlig Laas derfor. Vidnet forklarede og paa Tilspørgende, at han ingen Buldren hørte, der kunde give ham mistanke om at nogen Dør blev opbrækket. demitteret, og forklarede Vidnet i det sam/m/e at Gunder fulgtes hiem/m/enfra paa en Tiid, og kom hiem om Aften paa en Tiid.

3die Vidne, Peder Nielsen, hiem/m/e hos Moderen paa Gaarden Sæbbe, sagde at være 17de Aar gam/m/el, anhørte Eedens For-

1800: 141

-klaring af Lovbogen forelæst – blev formanet til Sandheds Udsigende – aflagde Eed og forklarede: Vidnet saae Indstævnte Gunder at være ned i Kielder Halsen kaldet, /: en Sval uden for Kielder Dørren :/, men saae ham ikke at brække paa Kielder Dørren, eller kaste Steen derpaa, men hørte en Dunk, /: et Slag paa Dørren :/ som om en havde slaget paa Dørren, og var der i Kielder Halsen \ingen fleere/ end Gunder og den af 1te Vidne omforklarede Dræng, og passerede dette høgt qvældsæte Tiider, om sam/m/e Aften som forrige Vidner har forklaret. Dan!! (Da) ingen havde Vidnet videre at tilspørge, blev det demitteret.

Sagsøgeren frafaldt de øvrige Indstævnte Vidner, da han veed at endeel er Syg, og andre ude paa Reiser, men begierede Sagen udsat til neste Maanedsting for at [faae] indstævnt fleere Vidner til Oplysning i Sagen, da han indseer at disse Vidner som i Dag ere førte, \ikke/ har skaffet fuldt Beviis om det paastævnte.

Sagvolderens Fader havde intet videre at tilføre, end han benægte at hans Søn, Indstævnte Gunder Tostensen, har foretaget mindste, eller vist nogen, uorden mod Sagsøgeren.

Dom/m/eren

Eragtede

Sagen bevilges udsat til neste Maanedsting.

Nye Sag. Johannes Andersen Frøsteen mødte selv og fremlagde Stevnevidnernes Attest om at have til dette Ting ladet \ved/ mundtlig Varsel indkalde Lars Pedersen Garen for Gjeld 12 rd: 4 mrk: 8 s.; ligesaa fremlagde han og Attest fra vedkom/m/ende Forligelses Com/m/ission om at Sagen er henviist til Rettergang. Bemeldte Attester er saal: #

Indstævnte Lars Pedersen Garen mødte og vedtog lovlig Varsel.

Sagsøgeren begjerede de indstævnte Vidner fremkaldet og afhørte. Derpaa fremkom som 1te Vidne, Hans Olsen, boende paa Westrem, der efter at være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og forklarede: at for 2 eller 3 Aar siden {dette Aar} Michaelie Tiider traf Vidnet Indstævnte Lars Garen hjem/m/e i hans Huus, og efter Sagsøgerens Forlangende afkrævede Vidnet bemeldte Lars 12 rd: for en til ham overladt Koe, hvilket Lars Garen tilstod at være Sagsøgeren pligtig, og har Vidnet hørt af Sagsøgeren fortælle at Indstævnte {derfor} skulle, for at have Koen for saadan Priis \overladt/, reise til Sundve Tingstæd \i Hallingdahlen/ for at faae en erholdt Dom Exciqueret, hvilket Indstævnte ey har fuldbyrdet, og Dom/m/en derved bleven for(st?)aaet, hvilket sidste Vidnet allene hørte af Johannes Frøsten, og eendeel andre i Bøygden. Og den Gang Vidnet afkrævede Lars Garen de paastevnte 12 rd.; tilstod han at være sam/m/e pligtig, uden at han tilkiendegav at kom/m/e noget tilgode hos Sagsøgeren, hvorudi sam/m/e kunde kortes. Vidnet anhørte sin Forklaring forelæst, og vedstod dets rigtige Tilførsel. demitteret.

2det [Vidne], Mads Tronsen, boende paa Gaarden Kierland, der efter at være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og

1800: 141b

forklarede: at dette Aars Høsteting tilstod Lars Garen at være Sagsøgeren Johannes Frøsteen pligtig 12 rd: for den paastævnte Koe, som er den sam/m/e Koe som 1te Vidne har omforklaret, og har Vidnet hørt af Sagsøgeren, men ikke af andre, at Aarsagen hvorfor han /: Lars :/ fik Koen for denne Priis, var for at gjøre den Reise som 1te Vidne har omprovet, og desuden tilstod Lars Garen at have bekom/m/et hos Johannes Frøsteen 3 Bøtter eller Smør Holkere, og da Vidnet sagde at Johannes ville have for dem 4 mrk: 8 s.; svarede Lars: Johannes kan faae Bøtterne igien, og at de endnu var staaende paa sam/m/e Stæd hvor han modtog dem ved \Søen/ paa Polden kaldet i Lysefiord.

Sagvolderen Lars Garen tilbød nu ligeledes inden Retten at Johannes Frøsteen kunde bekomme tilbage de af Vidnet omforklarede 3de Smør Strøbber(?), men ikke at betale de paastaaede 4 mrk: 8 s.; da han synes at sam/m/e er for Dyrt. Vidnet forklarede paa Tilspørgende efter Sagvolderens forlangende: at den Gang Lars Garen i Høst tilstod for Vidnet at være pligtig de omprovede 12 rd: for Koen, sagde Lars tillige at Johannes skulle faae sine 12 rd:naaer Lars fik godtgiort for de 2de Qvam/m/e Reiser han havde gjort for Johannes, og sagde Lars at han ville affordre Johannes 2 rd: for hver Reise, og noget andet som han kom tilgode, uden at nævne hvori dette noget bestod. Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge, blev det demitteret.

Sagsøgeren benægtede dette af Sagvolderen forebragte om at være {Sagsøgeren} \Sagvolderen/ noget pligtig, hvilket er ubeviist, men Johannes Frøsteen, som nu ved førte Vidner og Sagvolderens egen Tilstaaelse inden Retten troer at have fuldt Beviis om sin paastævnte Fordring 12 rd: 4 mrk: 8 s.; indlod nu Sagen Dom fra sin Siide, men paastand at Lars Pedersen Garen (ved Dom?) vorde tilpligtet at betale de fulde 12 rd: 4 mrk: 8 s.; da

Comparenten ikke kan modtage de 3 Smør Holker som Sagvolderen engang har afkiøbt ham, samt at erstatte denne Processes Omkostninger 6 rd:

Sagvolderen Lars Pedersen Garen, som nu mærkede Johannes Pedersen!! (Andersen) Frøsteen har i Sinde at lade gaae Dom i Sagen, maatte fremlægge {sit Contra} Stevne Vidnernes Attest om det mundtlige Contra Stævnemaal i Denne Sag, for at \faae/ sine Contra Pretentioner oplyste. Saa fremlagde han og Forligelses Commissionens Attest af 6te Novb: d: A:, der viiser at han har ladet indvarsle Hoved Citanten, deres Mellemregning afgjort, og Sagen at være henviist til Rettergang. Bemeldte 2 Atter!! (Attester) indtages her #

1800: 142

Sagsøgeren ville anhøre Sagvolderens Vidner, og derpaa fremkom som

1te Contra Vidne, Tosten Roaldsen Møchlethun, blev formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Eed og forklarede: {at} Vidnet hørte paa Præstegaarden Hagestad, førend Parterne var indgaaet for Commissionen for at megle om Forlig sidstleeden Novb: dette Aar: at Lars affordrede Johannes Frøsten for {nogle} \to/ Reiser til Qvam, og for halvedeelen i en Baad som denne skulle kom/m/e tilgode hos Johannes, men Vidnet veed ikke enten dette vedkom Johannes som et Hoved Søgsmaal, eller som noget der skulle afkortes i den af Johannes i Dag i Retteførte Hoved Fordring, da Vidnet ikke har hørt noget herom førend den 11te forrige Maaned, da Vidnet kom at høre paa deres Samtale nyelig førend Parterne gik ind for Forligelses Commissionen, uden at faae noget ret Grund i deres mellem værende Disputter, men hørte Johannes Frøsten at nægte at være Lars noget skyldig, da han paastod at alt det fordrede skulle forlængst være betalt. Vidnet forklarede end videre, at Lars taledes om at kom/m/e tilgode hos Johannes for 1 Ting Reise, uden at der blev talt om til hvilket Ting Reisen var giort, men Vidnet slutter at det maae have været til Gravens Tingstæd eller Eide Grund, som Parternes rette Tingstæd Høst og Vaar. Vidnet erindrer at Lars Garen gjorde Paastand om 2 rd: for hver af Reiserne til Qvam, og 1 rd: for Reisen til Tinget. men erindrer ikke at der blev nævnt nogen vis Sum for Baaden, og hørde Vidnet heller ikke for hvor mange Aar eller hvor lang Tiid siden at Lars skal have foretaget sig disse omvundne {Sager} Reiser. Videre vidste Vidnet ey at forklare, og derfor blev det demitteret.

2det Contra Vidne, Conrad Siursen Nedre Leqve, blev formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Eed og forklarede: Vidnet {forklarede} hørte Johannes talte om den 11 Novb: sidstl: at kom/m/e tilgode hos Lars 12 rd: for en Koe, og Lars fordrede allene Liqvideret for hvad han hos Johannes kom tilgode, nemlig for to Reiser til Qvam á 2 rd: hver, og 1 rd: for En Reise til Gravens Ting, og 5 mrk: 4 s: for en Tylt Bord, samt 2 dr: som Johanneses Søn {havde} efter sin Faders Ordre skulle have laant af Lars Garen, men disse 2 rd: nægte Johannes aldeeles, men det øvrige nægte Johannes ikke at Lars havde udrettet og bekom/m/et af ham, men nægtede at være Lars noget skyldig herfore, da han, Johannes, pastod at have forlængst betalt sam/m/e til Lars, og udrettede Lars Garen disse omprovede Reiser for omtrent 5 á 6 Aar siden. Vidnet forklarede at Lars sam/m/e Tid, nemlig den 11 Novb: sidstl:, paastod at kom/m/e tilgode halvedeelen i en Færings Baad som Johannes skulle have givet Lars imod at denne skulle indfordre endeel Penge for Johannes {deels} af Mænd her i Bøygden, men Johannes nægtede ham nogen andeel i denne Baad, om han, Lars, ikke havde indfordret alle

1800: 142b

Pengene hos disse Mænd. End videre hørte Vidnet at Lars fordrede 1 rd: som en Mand paa Lisebræche havde faaet paa Johannes Frøstens Vegne, men denne 1 rd: {til}\paa/stod Johannes ligeleedes at være bleven tilbage betalt, men Vidnet hørte ikke for hvor lang Tiid siden at dette Laan skeede. Denne Samtale mellem Parterne foregik paa Præstegd: Hagestad

den 11 Novbr: sidstl:, nyelig før de gik ind for Forligelses Commissionen. Vidnet forklarede end videre paa Tilspørgende efter Lars Garens forlangende: at de Penger som Lars skulle indfordre for Johannes her i Bøygden, hørte Vidnet intet tale om hvem de skulle tilhøre, men Vidnet troer at de tilhørte Johannes Frøsten. Vidnet hørte sin Forklaring forelæst, og vedtog sam/m/es rigtige Tilførsel. demitteret.

Sagvolderen, som nu troer at have oplyst sine Contra Pretentioner imod Johannes Frøsten, indlod Sagen Dom med Paastand at 8 rd: 2 mrk: maae vorde Leqvideret i de af Johannes Frøsten paastævnte 12 rd: for Koen, og altsaa {ikkun} Johannes Frøsten tilkiendes 3 rd: 4 mrk: af sin Fordring, og endelig at erstatte Contra Citanten dette Contra Søgemaals Omkostninger \med/ 6 rd:, samt at Johannes maae paalægges beviise at have betalt saavel Reiserne til Qvam som det videre.

Hoved Citanten benægtede de af Contra Citanten førte Vidners \Udsigende/ som vaklende ubestemt, eller som saadanne der ikke har fuldkom/m/en Lys om nærværende Sags Sam/m/enhæng, men Comparenten henholdt sig til sin forrige nedlagde Paastand i Sagen, og paastod Sagen optaget.

Begge Parter vare fornøiede med at nærværende Sag blev paadømt ved nestkom/m/ende Maanedsting 1801, hvorefter Sagen til den Tiid blev optaget.

Da Dagen var forløben beroer Tinget til i Morgen.

H: L: Jersin

Halvor Jonsen Langesetter. Aamund Pedersen Lofthuus. Brynild Jonsen Hougse. Ole Anfindsen Hougse, alle med paaholden Pen.

Dagen nestefter, den 2den Decbr: 1800, continuerede Maanedstinget for Hardanger af de sam/m/e Rettens Personer som i Gaar, og blev da paaraabt de indstævnte Sager.

Nye Sag. Halsten Sølfestsens Sæbbe cont: Piigen Sigri Hendrichs Dr: Halsten Sølfestsens Sæbbe mødte Personlig for Retten og fremlagde Stævne Vidnernes Attest om at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet indkalde Piigen Sigrie Hendrichs Datter Legre til at anhøre Vidner om at hun har udlagt Citanten som Fader til det af hende avlede og for omtrent {siden} 9 Uger siden fød uægte Pige Barn, og derefter for saadan hendes Beskyldning at lide Dom til Undgiældelse efter Loven, samt Processens Omkostninger

1800: 143

at erstatte. Ligesaa fremlagde Halsten Sølfestsens Attest fra vedkom/m/ende Forligelses Com/m/ision, at Sagen derfra er henviist til Rettergang. Bemeldte Attester blev inden Retten oplæste, saal: #

Indstævnte Sigri Hendrichs Datter og hendes Fader Hendrich Magnussen, Huusmand paa Gaarden Legre, mødte og vedtog lovlig Varsel, og vedblev at angive Citanten, gift Mand Halstein Sølfestsens Legre, at være Fader til det af hende for henimod 10 Uger siden fød uægte Pige barn, der i Daaben blev kaldet Guro.

Citanten Halstein Sølfestsens, som nu troede at have Beviis nok, ved Tiltaltes egen Tilstaaelse, om at hun /: Sigri :/ har nedlagt den Beskyldning at han er Fader til det af hende avlede Pige barn Guro, paastod nu at Tiltalte Sigri Hendrichs Datter maae ved Dom vorde tilpligtet at udrede Bøder for saadan hendes Beskyldning, samt at anhøre Citantens Eed, at han ey er Fader til [det] af hende avlede uægte barn, og endelig, at erstatte ham denne Processes Omkostning skadesløs med 5 rd:, saaledes indlod han Sagen Dom, og frafaldt de Indstævnte Vidners Afhørelse. Endelig anmeldte Halsten Sølfestsens at være bleven gift med sin nu havende anden Hustrue Anna Ols Datter gamle Korsmisse, eller 14de Maji dette Aar, efter at han havde sadt Enkemand i 3 Aar eftr sin første Kones Død.

Indstævnte Sigr Hendrichs Datter paastod som før at Citanten Halsten er Fader til hendes avlede uægte barn, og troede at Sagen end nu til Dom kunde optages, da her mangler Præste Attest om Corpus Delicti, samt haabede og at Citanten af vedkom/m/ende Øvrighed ville nok blive Tiltalt for denne hans Forbrydelse, paastod derfor Sagen udsat til neste Maanedsting, da hun troede at Præstens Attest om Lejermaalet vil blive Fogden insinueret til den Tiid, og anmeldte ellers at dette er det første af hende begaaede Lejermaal.

Dom/m/eren

Eragtede

Da her endnu mangler Præste Attest om Corpus Delicti, og Sagen desuden er af den Beskaffenhed at Citanten Halstein Sølfestsens Lægre Justitier bør Tiltales, kan Sagen ikke andet end udsættes til neste Maanedsting, for om det til \den/ Tiid blev muelig for vedkom/m/ende Øvrigheds Betient at anlægge Søgemaal mod Citanten, og tilveiebringe Præste Attesten.

Derefter blev publiceret følgende Documenter.

Aflyst:

1: Een Obl: fra Siur Bertelsen Lisebreche til Isaac Siovatsen Wambem. stor 199 rd:, med \1ste/ panteret \i/ Lisebreche No: 57 i Gravens Skibrede, datr: 13 Septbr: 1790, og tingl: 27 Octob: s: A:, efter qvittering ag 22 Octob: 1800.

2: Een Ditto af sam/m/e Debitor til sam/m/e Creditor, stor 99 rd:, med 2den Panteret i Part i Lisebreche No: 57, datr: 9 Junii 1797, efter qvittering 22de Octob: 1800.

3: Een Ditto fra sam/m/e Debitor til Peder Hendrichsen Sexe, stor 299 rd:, med 1te Panteret i en Part i Lisebreche No: 57 i Gravens Skibr:, datr: 24 Octob: 1798, efter qvittering af 23de Octob: 1800.

Tinglyst:

4: Et Skiøde fra Siur Jonsen Westrem paa Myndtl: Sara Niels Datters Vegne til Hendrich Pedersen Holven paa 1 pd: 8 13/16 Mrk: Smør med Bygsel og Herlighed i Holven No: 16 i Gravens Skibrede, datr: 10 Junii 1800, og indf: fol: 474.

1800: 143b

5: Een Obl: fra Hendrich Pedersen Holven til Myndtl: Sara Niels Datter, \stor/ 300 rd:, med 1te Panteret i 2 pd: 6 Mrk: Smør, ¼ Bukskind, 1/12 Gjedskind, ¼ Faarskind og ½ Løb Salt i Holven No: 16 i Gravens Skibr:, datr: 10 Junii 1800, indf: fol: 474.

6: Een Ditto fra Arne Nielsen Eide til Willig Axelsen Sexem sor 299 rd:, med 1te Prioritet i 22 Mrk: Smør, 1/3 Hud med Bygsel og Herlighed, og Overbygsel til 7 ½ Mrk: Smør, i Eide No: 26 i Gravens Skibr:, datr: 1 Decbr: 1800, og indf: fol: 474.

7: Et Skiøde fra Siur Bertelsen Lisebreche til Christoffer Christoffersen Wichnæs paa 1 bpd: 12 Mrk: Smør, ¼ Hud og ½ Bukskind i Lisebreche No: 75 i Gravens Skibr:, datr: 28 Octob: 1800, indf: fol: 473.

8: Et Ditto fra Paul Ørjansen Torblaae til Siur Johannesen Frøesteen paa en Fieldstøel, Langevas Støelen kaldet, i Gravens Skib:, datr: 25de Octob: 1800, og indf: fol: 473.

9: Et Skiøde fra Niels Jonsøn Schare til Ole Salomonsøn paa 1 pd: Smør, eller rettere efter Matriculen 19 1/6 Mrk: Smør og 1/3 Faarskind med Bygsel i Gaarden Schare No: 19 i Kinservigs Skibrede, datr: 29de Octob: 1799, og indf: fol: 473.

10: {Et Skiøe} Een Obligation fra Thomas Torgersøn Reinsnaas til Iver Jacobsen Eitrem, stor 57 rd:, med 2den Pante Ret i 6 Mrk: Smør med Bygsel i Rensnaas No: 38 i Kinservigs Skibrede, dat: 27 Octob: 1800, og indf: fol: 473.

11: Et Skiøde fra Villig Aschildsen Sexe til Maritha Ols Datter Schieggedahll paa $\frac{1}{4}$ Part i Skovteigen Tyssedahllstvedten kaldet, i Kinservigs Skibreede, datr: 1 Decb: 1800, og indf: fol: [??].

12: Et Fæstebrev fra Villig Aschildsøn Sexe til Halsteen Nielsøn paa et Huusmands Plads under Gaarden Rogde i Kinsevig Skibreede, datr: 29 Ocotb: 1800, og indf: fol: [??].

Afkald:

13: Et Afkald til Osmund Siursen Berge og Siur Larsen Østensøe fra Niels Christoffersøn Klyve for hans Hustrue Anna Siurs Datters Arv 144 rd: 2 mrk: 14 s:, dat: 3 Novb: 1800, og indf: fol: [??].

14: Et Ditto til Helje Heljesøn Oppedahl fra Jørgen Aadson Instenæs for hans Hustrue Ranvei Ols Datters Arv 41 rd: 2 mrk: 8 s:, dat: 1 Decb: 1800, og indf: fol: [??].

15: Et Ditto til Arne Jacobsen Bue fra Tosten Heljesøn Schare for Myndtl:, \Afg:/ Haagen Jacobsen Schares Arv 52 rd: 5 mrk: 9 s:, dat: 1 Decb: 1800, og indf: fol: [??].

16: Et Skiød fra Jon Pedersen Indre Bue til Endre Torfindsen [paa] 1 bpd: 16 $\frac{1}{8}$ Mrk: Smør med Bygsel i Indre Bue No: 105 i Gravens Skibr: dat: 1 Decbr: 1800, og indf: fol: [??].

Skiftebreve:

17: Et Skiftebrev efter Wiching Svendsen Kambestad, begyndt 25 Martii og sluttet 21de Julii 1800, hvorved Boet er taget til Indtægt følgende Huuse, nemlig: Een Sænge Boed for 13 rd:, Et Stabur for 6 rd:, og Et Baade Nøst for 4 rd:, der saaledes er udlagt: 1: For den Taxerede Huuse Aabod er udlagt Sænge Boden for 13 rd:, og til Sterboe Enken Martha Siurs Datter Kambestad for Begravelses Vederlaug 1 Stabur for 6 rd: og et Baade Nøst for 4 rd:, indf: fol: [??].

18: Et Ditto efter Martha Johannes Datter Hougse, begyndt og sluttet 27 Januarii 1800, hvis Boe er beregnet til Indtægt 2 pd: 9 Mrk: Smør, $\frac{1}{2}$ Huud og $\frac{1}{2}$ Bukskind i Gaarden Hougse No: [??] i Kinservigs Skibr: for 200 rd:, er udlagt til Stervboe Enkemanden Christen Jonsen Hougse og hans 2 Sønner, indf: fol: [??].

1800: 144

19: Et Skiftebrev efter Hendrich Olsen Nedre Berven, begyndt 24 Martii og sluttet 21 Julii 1800, hvis Boe er beregnet til Indtægt 1 Løb Smør og 1 Huud med Bygsel i Gaarden Nedre Berven i Kinservig Skibr: for 200 rd:, og {saaledes} er bleven {bleven} udlagt til Stervboe Enken Dordei Ols Datter Nedre Berven og hendes fem Børn, indf: fol: [??].

20: Et Ditto efter Ole Iversen Store Naae, begyndt 21de Januarii og sluttet 13de Julii 1800, hvis Boe blev beregnet til Indtægt 1 Pund 14 $\frac{1}{4}$ Mrk: Smør og $\frac{3}{4}$ Løb Salt med Bygsel i Gaarden Store Naae, No: [??] i Kinservigs Skibreede, for 200 rd:, som igien er udlagt til Sterboe [Enken] Anna Siurs Datter Store Naae og hendes 8 Børn, deels for Hiem/m/egifte og deels for Arv, indf: fol: [??].

21: Et Skiftebrev efter Peder Knudsen Echevigen, begyndt 9de April 1800 og sluttet 27de Augusti s: A:, hvis Boe blev beregnet til Indtægt et Stabur for 5 rd: 3 mrk:, og igien er udlagt til Siri Ols Datter og Anna Ols Datter, hver 2 rd: 4 mrk: 8 s:, indf: fol: [??].

22: Et Ditto efter Michel Larsen Nesthuus, begyndt 14de Maji og sluttet 26de Augusti 1800, hvis Boe blev beregnet til Indtægt: 1: Jordegods 2 pd: 15 Mrk: Smør uden Bygsel i Arvetomten Gaarden Nesthuus \i Østensøe Skibr:/ for 63 rd:, der igien er udlagt til Sterboe Enken Christie Ellings Datter og hendes 5 Børn, 2: Huuser: {Een Senge Bod for 30 rd:} Et Stabur for 7 rd:, Halvedeelen i et Nøst staaende ved vandet for 1 rd: 3 mrk:, og halvedeelen i et Ditto staaende ved Søen for 4 rd: 3 mrk:, er igien udlagt til Sterboe Enken Christie Ellings Datter, og en Sænge Bod for 30 rd:, der igien saaledes er udlagt til Sønnen Lars Michelsen 15 rd:. 2: til Guro Michels Datter 3 rd: 4 mrk: 8 s:, 3: til Anna Michels datter 3 rd: 4 mrk: 8 s:,

4: Siri Michels Datter 3 rd: 4 mrk: 8 s.; 5: og Datteren Christie Michels Datter 3 rd: 4 mrk: 8 s.; indf: fol: [??].

23: Et Skiftebrev efter Gunder Heljesen Treldehlen, begyndt 6te Januarii og sluttet 20de Januarii 1800, hvis Boe blev beregnet til Indtægt: Et Stuehuus med Sval, en stor Løe eller Høelade, en muuret Floer, og et muuret Fiøs eller Smalehuus, et lidet Stabur, for 17 rd.; saaledes igien er udlagt: 1: Til Knud Nielsen Kierland 4 rd: 2 mrk.; 2: Datteren Synneve Gunders datter 12 rd: 4 mrk.; tilsam/m/en 17 rd.; indf: fol: [??].

Beedigelse af Taxations Forretning paa Holven

Mads Tronsøn Kierland og Arne Nielsen Eide mødte og fremlagde en af dem afholdt Taxations Forretning over 2 pd: 6 mrk: Smør, $\frac{1}{4}$ Bukskind, $\frac{1}{12}$ Gjedskind, $\frac{1}{4}$ Faarskind og $\frac{1}{2}$ Løb Salt Landsk: i Gaarden Holven, No: [??] i Gravens Skibreede, der er pantsat til Myndtl: Sara Niels Datter for 300 rd.; og beedigede nu inden Retten at den derpaa satte Tax[t] 500 rd: har de anseet Gaardebruget at være værd efter deres bedste Skiøn efter Jordegodsets nærværende Priis, og at denne Taxt er skeed uden Had eller Avind G(..?)est eller Gavn af Reqvirenten.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette, blev sam/m/e sluttet og ophævet.

H: L: Jersin

Halvor Jonsen Langesetter. Aamund Pedersen Lofthuus. Brynild Jonsen Hougse. Ole Anfindsen Hougse, alle med paaholden Pen.

Taxations Forretning paa Røldahls Annex Kirke

Aar 1800, den 3de Decbr.; indløb mig fra Lensmanden i Røldahls Skibreede, Brynild Nielsen Horre, en af ham paa mine Vegne afholden Syn og Taxations Forretning, der er saalydende:

Aar 1800, den 20 Novembr.; indfandt jeg, Brynild Nielsen Horre, Lensmand for Røldahls Skibreede, mig ved Røldahls Annex Kirke, beliggende

1800: 144b

i Røldahls Skibreede og Hardangers Sorenskriverie, tilligemed efterskrevne af mig paa Hr: Foged Langsteds Vegne opnævnte 4 upartiske Laugrettes og Taxations Mænd, nemlig: 1: Niels Heljesen Hamre. 2: Svend Olsen Hagen. 3: Siur Siursen Grøve, og 4: Ole Ormsen Nedre Berge, for derpaa Hr: Sorenskriver Korens Vegne, udi hans lovlige Forfald og efter hans Ordre at foretage en lovlig Syn og Taxation over den Deel i bemeldte Røldahls Kirke som tilhører Sterboet efter afg: Knud Michelsen Moklev, Følgelig Requisition derom fra bemeldte Sterboes Skifteforvalter Hr: Sorenskriver Marstrand, dat: 30 Augusti 1800, der er saal:

No: 4 C: 7 $1\frac{1}{2}$ rd: 1800. Knud Michelsen Moklev i Solledahls Skibreede og Ryfylke Sorenskriverie er død, hans og efterlevende Enkes Karie Lars Datters fælleds Boe registeret til paafølgende Skifte. Afdøde ejede ifølge Skiøder af 26de Octob: 1792 og 7de Junii 1799, $\frac{3}{8}$ [Parter] i Røldahls An/n/ex Kirke, og 18 Marker Smør i Gaarden Lone i Røldahl, over hvilke Eiendom/m/e, som beliggende under Hardanger Sorenskriverie, jeg hos Deres Velædelhed ærbødigst beder om lovlig Taxations Forretning saa snart muelig. Sterboets $\frac{1}{2}$ Løb Smør i Gaarden Moklev, som ligger i Ryfylke Sorenskriverie, er allerede særskildt taxeret for 200 rd: Enken opgiver ogsaa at paa Lone skal være endeel Boet tilhørende Løsøre, som tillige udbedes registeret og vurderet, samt formoder at den afdøde var i Røldahl betroet et Værgemaal; hvorfor jeg beder om Regning for Capital og Renter – saa vidt Renter har Stæd,

fra Deres Velædelhed som Overformynder, paa det at sam/m/e ved Skiftet kan blive udlagt. Hvad Forretningen koster bliver jeg Deres Velædelhed ansvarlig for.

Stavanger, den 30te Aug: 1800.

Marstrand, Sorenskriver i Ryfylke.

Til S: T: Hr: Sorenskriver Koren i Hardanger.

Under Forretningen blev fremviist 2de Skiøder, af 26de Octbr: 1792 og 7de Junii 1799, der viiser at Sterboet er ejende og tilhørende 3/8 Parter i Røldahls Annex Kirke, beliggende i Røldahls Skibreede, og hvilken Anpart af Taxations Mændene efter foregaaende Syn og Overveielse blev taxeret og ansat med dens Inventarium og Pertinentier for 30 rd: Skriver Tredeve Rigsdaler.

Sterboe Enken Karie Lars Datter Moklevs Laugvæge Erich Larsen Gierdebrech havde intet at erindre, og dermed blev denne Forretning sluttet.

Saaledes paa Hr: Sorenskriver Korens Vegne at være forrettet vedgaaer Brynild Nielsen Horre. Som Taxations og Syns mænd: Niels Heljesen Hamre. Svend Olsen Hagen. Siur Siursen Grøve. Ole Ormsen Nedre Berge, alle med paaholden Pen.

Denne Forretning bekræftes under min Haand og Segl.

For denne Forretnings Bekostning giøres følgende Beregning: For Tægtedagen 2 rd:, for Incaminationen 1 rd: 3 mrk: 4 s:, for første Dags Forretning 3 rd:, Fogden for Mændenes Opnævne 2 mrk:, Lenamanden tillægges for at tilvarsle alle vedkom/m/ende 3 mrk:, og Taxations mændene tillægges hver 1 mrk: 8 s:, er 1 rd:, tilsam/m/en 8 rd: 2 mrk: 4 s: skriver aatte Rd: 2 mrk: 4 s:, for-

1800: 145

-uden det stemplede Papiir, som af mig er udlagt til denne Forretnings Beskrivelse og bliver at godtgjøre med 1 mrk: 8 s:, altsaa i alt 8 rd: 3 mrk: 12 s:

A: v: W: Koren

Som nærværende Vidner H: L: Jersin H: S: Krogh

Taxations Forretning paa Gaarden Lone i Røldahl

Aar 1800, den 3de Decbr:, indløb mig Sorenskriver Koren fra Lensmanden i Røldahls Skibreede, Brynild Nielsen Horre, en af ham paa mine Vegne afholden Syn og Taxations Forretning, der er saalydende:

Aar 1800, den 21 Novemb:, indfandt jeg, Brynild Nielsen Horre, Lensmand for Røldahls Skibreede, mig paa Gaarden Lione, beliggende i Røldahls Skibreede og Hardanger Sorenskriverie, tilligemed efterskrevne af mig paa Hr: Foged Langsteds Vegne til denne Forretning opnævnte 4 upartiske Laugrettes og Taxations mænd, nemlig: 1: Niels Heljesen Hamre, 2: Svend Olsen Hagen, 3: Siur Siursen Grøve, 4: Ole Ormsen Nedre Berge, for der, paa Hr: Sorenskriver Korens Vegne, udi hans lovlige Forfald og efter hans Ordre, at foretage en lovlig Syn og Taxation over den Deel i Gaarden Lione som tilhører Sterboet efter afgangne Knud Michelsen Moklev af Ryfylke Sorenskriverie, følgelig Requisition derom fra bemeldte Sterboes Skifteforvalter Hr: Sorenskriver Marstrand, af 30 Augusti dette Aar, der er saal:

No: 4 C 7 1 ½ rd: 1800. Knud Michelsen Moklev af Solledals Skibreede og Ryfylke Sorenskriverie er død, hans og efterlevende Enke Karie Lars Datters fælleds Boe registeret til paafølgende Skifte. Afdøde ejede ifølge Skiøder af 26 Octob: 1792 og 7 Junii 1799, 3/8 Deeel i Røldahls Annex Kirke, og 18 Marker Smør i Gaarden Lone i Røldahl, over hvilke Eiendom/m/e, som beliggende under Hardangers Sorenskriverie, jeg hos Deres Velædelhed ærbødigt beder om lovlig Taxations Forretning saa snart muelig. Sterboets ½ Løb Smør i Gaarden Moklev er allerede særskildt taxeret for 200 rd: Enken opgiver ogsa at paa Lone skal være endeel Boet tilhørende Løsøre, som tillige udbedes registeret og vurderet, samt formoder at den afdøde var i Røldahl betroet et Værgemaal; hvorforsø jeg beder om Regning

for Capital og Renter, saa vidt Renter har Stæd – fra deres Velædelhed som Overformynder, paa det at sam/m/e kan ved Skiftet blive udlagt. Hvad Hoved Forretningen koster, bliver jeg Deres Velædelhed ansvarlig for.

Stavanger den 30te Aug: 1800.

Marstrand, Sorenskriver i Ryfylke.

Til S: T: Hr: Sorenskriver Koren i Hardanger.

Ved Forretningen blev fremviist et Skiøde udgivet af Erich Michelsen Lione med fleere til afgangne Knud Michelsen Moklev, dat: 26 Octob: 1792, og tinglæst næste Dag, der viiser at Sterboet er ejende og tilhørende 18 Marker Smør Landskyld med Bygsel og Herlighed i Gaarden Lione, beliggende i Røldahls Skibreede. Denne Jordepart med paastaaende og tilhørende Vaan og Udhuuse Bygninger og videre tilliggende Herlighed blev nu af forbemeldte Taxations Mænd efter foregaaende Syn og Overveielse ansat og taxeret af Værdie 220 rd: Skriver to Hundrede og Tyve Rigsdaler.

Stervboe Enken Kari Lars Datters Datters!! Laugværge Erich Larsen Gierdebreche havde intet at erindre, og dermed blev denne Forretning sluttet.

Saaledes paa Hr: Sorenskriver Korens Vegne at være forrettet, vedgaaer Brynild Nielsen Horre. Som Syns og Taxations Mænd: Niels Heljesen Hamre. Svend Olsen Hagen. Siur Siursen Grøve. Ole Ormsen Nedre Berge, alle med ph: Pen.

Denne Forretning bekræftes og udstædes hermed under min Haand og Segl.

A: v: W: Koren

Som nærværende Vidner H: L: Jersin H: S: Krogh

1800: 145b

For denne Forretnings Bekostning gjøres følgende Beregning: For Tægtedagen 2 rd:, For første Dags Forretning 3 rd:, for Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:, Fogden for Mændenes Opnævne 2 mrk:, Lensmanden tillægges for at tilvarsle alle vedkommende 3 mrk:, Taxations mændene tillægges hver 1 mrk: 8 s:, er 1 rd:, tilsam/m/en 8 rd: 2 mrk: 4 s: Skriver aatte Rigsdaler to Mark og fire Skilling, foruden det stemplede Papiir, som af mig er udlagt til denne Forretnings Beskrivelse, og bliver at godtgjøre med 1 mrk: 8 s:, altsaa Omkostningerne i alt 8 rd: 3 mrk: 12 s:

t. o. m. 1800

(1801 – 1802 – 1803 – 1804 – 1805)